

SÚDNY DVOR EURÓPSKEJ ÚNIE

VÝROČNÁ SPRÁVA 2017

SÚDNA ČINNOSŤ

Prehľad súdnej činnosti Súdneho dvora a Všeobecného súdu Európskej únie

Luxemburg, 2018

curia.europa.eu

SÚDNY DVOR EURÓPSKEJ ÚNIE

SÚDNY DVOR
L-2925 LUXEMBURG
LUXEMBURSKO
TEL. +352 4303 1

VŠEOBECNÝ SÚD
L-2925 LUXEMBURG
LUXEMBURSKO
TEL. +352 4303 1

Súdny dvor na internete: curia.europa.eu

Redakčná uzávierka: 1. február 2018

Inštitúcia ani žiadna iná osoba konajúca v mene inštitúcie nezodpovedá za prípadné použitie informácií uvedených vyššie.

Luxemburg: Súdny dvor Európskej únie / Riaditeľstvo pre komunikáciu –
Sekcia publikácie a elektronické médiá

© Európska únia, 2018

Fotografie © Georges Fessy

Fotografie © Gediminas Karbauskis

Reprodukcia je povolená s uvedením zdroja.

Akékoľvek použitie alebo reprodukcia fotografií alebo iných dokumentov, vo vzťahu ku ktorým Európska únia nie je nositeľom autorských práv, sú bez súhlasu nositeľov autorských práv zakázané.

Print	ISBN 978-92-829-2832-5	ISSN 2467-0952	doi: 10.2862/744618	QD-AP-18-001-SK-C
PDF	ISBN 978-92-829-2813-4	ISSN 2467-1185	doi: 10.2862/54708	QD-AP-18-001-SK-N
EPUB	ISBN 978-92-829-2822-6	ISSN 2467-1185	doi: 10.2862/7867	QD-AP-18-001-SK-E

OBSAH

<i>Predslov Koena Lenaertsa, predsedu Súdneho dvora Európskej únie</i>	8
--	---

KAPITOLA I / SÚDNY DVOR

A/ VÝVOJ A ČINNOSŤ SÚDNEHO DVORA V ROKU 2017	12
B/ JUDIKATÚRA SÚDNEHO DVORA V ROKU 2017	14
I. Základné práva	14
II. Občianstvo Únie	19
III. Inštitucionálne ustanovenia	22
1. Právomoci európskych inštitúcií	22
2. Právne akty Únie	23
2.1. Právna forma aktov	23
2.2. Postupy prijímania aktov	23
3. Prístup k dokumentom	25
4. Mimosmluvná zodpovednosť Únie	28
IV. Právo Únie a vnútroštátne právo	30
V. Súdna agenda Únie	32
VI. Poľnohospodárstvo	33
VII. Slobody pohybu	34
1. Voľný pohyb pracovníkov	34
2. Sloboda usadiť sa	35
3. Slobodné poskytovanie služieb	36
VIII. Hraničné kontroly, azyl a prisťahovalectvo	38
1. Azylová politika	38
1.1. Právne postavenie utečencov	38
1.2. Vybavovanie žiadostí o medzinárodnú ochranu	39
1.3. Medzinárodná ochrana v prípade migračnej krízy	43
2. Prisťahovalecká politika	47

IX. Justičná spolupráca v občianskych veciach	48
1. Nariadenia č. 44/2001 a č. 1215/2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach	48
2. Nariadenie č. 1259/2010 o rozhodnom práve pre rozvod	50
3. Nariadenie č. 650/2012 v oblasti dedičstiev	51
X. Justičná spolupráca v trestných veciach	52
XI. Hospodárska súťaž	53
1. Článok 101 ZFEÚ	53
1.1. Zodpovednosť materskej spoločnosti	54
1.2. Vertikálne dohody	55
2. Článok 102 ZFEÚ	56
3. Koncentrácie	57
4. Konanie o uplatnení pravidiel hospodárskej súťaže	58
5. Štátna pomoc	60
XII. Daňové ustanovenia	63
XIII. Aproximácia právnych predpisov	66
1. Duševné a priemyselné vlastníctvo	66
2. Ochrana osobných údajov	68
3. Telekomunikácie	71
4. Elektronický obchod	72
5. Prevod podnikov	72
6. Potraviny	73
XIV. Hospodárska a menová politika	74
XV. Sociálna politika	76
XVI. Ochrana spotrebiteľov	77
XVII. Životné prostredie	79
1. Environmentálna zodpovednosť	79
2. Obchodovanie s kvótami	80
3. Chránené územia	80
4. Aarhuský dohovor	82
XVIII. Spoločná obchodná politika	83

XIX. Medzinárodné dohody	86
XX. Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika	89
C/ ČINNOSŤ KANCELÁRIE SÚDNEHO DVORA V ROKU 2017	94
D/ SÚDNE ŠTATISTIKY SÚDNEHO DVORA	98
E/ ZLOŽENIE SÚDNEHO DVORA	126
1. Zmeny v zložení Súdneho dvora v roku 2017	127
2. Protokolárne poriadky	128
3. Bývalí členovia Súdneho dvora	130

KAPITOLA II / VŠEOBECNÝ SÚD

A/ ČINNOSŤ VŠEOBECNÉHO SÚDU V ROKU 2017	136
B/ JUDIKATÚRA VŠEOBECNÉHO SÚDU V ROKU 2017	138
Vývoj judikatúry Všeobecného súdu v roku 2017	138
I. Súdne konanie	140
1. Právomoc súdu Únie	140
2. Pojem akt, ktorý možno napadnúť žalobou	141
3. Zastúpenie advokátom, ktorý nemá postavenie tretej osoby	142
II. Inštitucionálne právo	143
III. Pravidlá hospodárskej súťaže vzťahujúce sa na podniky	146
1. Prínosy v oblasti článkov 101 a 102 ZFEÚ	146
2. Prínosy v oblasti koncentrácií	148
IV. Štátna pomoc	151
1. Prípustnosť	151
2. Správne konanie	152
3. Služby všeobecného hospodárskeho záujmu	153
V. Duševné vlastníctvo	154
1. Zloženie odvolacích senátov EUIPO po vrátení vecí	154

2. Ochranná známka Európskej únie	155
a. Rozsah a povaha preskúmania vykonaného odvolacími senátmi	155
b. Mimosmluvná zodpovednosť	156
c. Absolútne dôvody zamietnutia	157
d. Relatívne dôvody zamietnutia	159
3. Dizajny	161
4. Odrody rastlín	162
VI. Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika – Reštriktívne opatrenia	163
1. Ukrajina	163
2. Tuniská republika	166
VII. Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť	167
VIII. Ochrana zdravia	168
IX. Colná únia	169
X. Dumping	171
XI. Dohľad nad finančným sektorom	173
XII. Verejné obstarávanie inštitúcií Únie	175
XIII. Arbitrážna doložka	176
XIV. Prístup k dokumentom inštitúcií	177
1. Dokumenty nachádzajúce sa v administratívnom spise konania o zneužití dominantného postavenia	177
2. Dokumenty vypracované členským štátom v rámci konania o nesplnení povinnosti	178
3. Dokumenty v držbe agentúry ECHA v rámci konania o žiadosti o autorizáciu používať chemickú látku	179
4. Dokumenty týkajúce sa výziev na predloženie ponuky, ktoré sa vzťahujú na celý rozsah obstarávanej zákazky	179
XV. Verejná služba	181
XVI. Spory o náhradu škody	186
XVII. Odvolania	189
XVIII. Návrhy na nariadenie predbežného opatrenia	191

C/ ČINNOSŤ KANCELÁRIE VŠEOBECNÉHO SÚDU V ROKU 2017	196
I. Organizačné dôsledky súvisiace s nástupom dvoch nových sudcov do funkcie	197
II. Podpora činnosti súdu	197
III. Administratívna podpora	201
D/ SÚDNE ŠTATISTIKY VŠEOBECNÉHO SÚDU	204
E/ ZLOŽENIE VŠEOBECNÉHO SÚDU	230
1. Zmeny v zložení Všeobecného súdu v roku 2017	231
2. Protokolárne poriadky	232
3. Bývalí členovia Všeobecného súdu	235

Koen LENAERTS

Predseda Súdneho dvora Európskej únie

Transparentnosť a spolupráca sú pojmy, ktoré najlepšie vystihujú rok 2017.

V apríli minulého roku bola pod záštitou Súdneho dvora inaugurovaná „Súdna sieť Európskej únie“ (SSEÚ), ktorá predstavuje vyústenie Fóra sudcov organizovaného v marci na počesť 60. výročia podpísania Rímskych zmlúv. Na tomto fóre zameranom na tému „sieť európskej justície: zabezpečenie kvalitného súdnictva“ sa stretli členovia inštitúcie s predsedami ústavných a najvyšších súdov členských štátov. Cieľom SSEÚ, ktorá sa v praxi uplatňuje od 3. januára 2018, je posilniť spoluprácu medzi Súdny dvorom a vnútroštátnymi súdmi prostredníctvom viacjazyčnej platformy, ktorá im umožní v dôsledne zabezpečenom prostredí spoločne využívať súbor informácií a dokumentov, ktoré majú uľahčiť vzájomné oboznámenie sa s judikatúrou Únie a členských štátov, ako aj prehĺbiť prejudiciálny dialóg medzi Súdny dvorom a vnútroštátnymi súdmi.

Na tomto mieste by som chcel poďakovať najmä službám technológií a informácií, výskumu a dokumentácie, komunikácie a prekladov, ktorých pracovné nasadenie a efektivita vo veľkom rozsahu prispeli k tomu, že sa táto iniciatíva stretla so záujmom a entuziazmom u viac ako 67 ústavných a najvyšších súdov, ktoré sa jej zúčastnili.

Na inštitucionálnej úrovni boli takmer ukončené prvé dve z troch fáz reformy súdnej architektúry Únie, ktorá bola schválená európskymi legislatívnymi orgánmi v decembri 2015. Hoci na úplné ukončenie prvej fázy zdvojnásobenia počtu sudcov Všeobecného súdu do roku 2019 je ešte potrebná nominácia jedného sudcu, druhá fáza tejto reformy bola úplne ukončená nástupom dvoch dodatočných sudcov do funkcie v júni a októbri 2017.

Zatiaľ čo prvým hmatateľným výsledkom tejto významnej reformy je podstatné skrátenie dĺžky konaní na Všeobecnom súde, Súdny dvor v odpovedi na výzvu normotvorcu Únie adresoval 14. decembra minulého roku Európskemu parlamentu, Rade a Komisii správu, z ktorej vyplýva, že v tomto štádiu nie je potrebný čiastočný presun právomoci v prejudiciálnych veciach na Všeobecný súd a zároveň táto správa vedie k podrobnejším úvahám o rozdelení právomoci medzi Súdny dvorom a Všeobecným súdom, najmä v oblasti žalôb, ako aj o rozhodovaní Súdneho dvora o odvolaniach.

Rok 2017 takisto sprevádzala vnútorná reorganizácia administratívnych služieb inštitúcie, ktorej cieľom je v kontexte obmedzených rozpočtových zdrojov a v prostredí poznačenom neustálym nárastom pracovnej záťaže a rýchlym technologickým vývojom dosiahnuť výraznú súčinnosť a zosúladenie služieb nevyhnutných pre činnosť súdu. Účelom tejto reštrukturalizácie, ktorá sa uskutočnila k 1. januáru 2018, je tiež umožniť inštitúcii posilniť svoju otvorenosť a spoluprácu s partnerskými subjektmi, najmä na vnútroštátnej úrovni.

Konkrétne sa administratívna štruktúra Inštitúcie sústredí v troch generálnych riaditeľstvách – namiesto doterajších štyroch –, a to generálne riaditeľstvo pre administratívne záležitosti, generálne riaditeľstvo pre multilingvizmus – ako prvé v rámci európskych inštitúcií – a generálne riaditeľstvo informačných technológií, zatiaľ čo riaditeľstvo pre výskum a dokumentáciu a oddelenie pre projekty a terminologickú koordináciu podliehajú priamo tajomníkovi Súdneho dvora.

Tempo uplynulého roka sa zachovalo, ako dokazujú štatistiky, veľmi vysoké. Celkový počet vecí predložených Súdnemu dvoru a Všeobecnému súdu (1 656) v porovnaní s rokom 2016 (1 604) vzrástol. Táto vzostupná tendencia je príznačná najmä pre Súdny dvor, ktorému bolo v uplynulom roku predložené rekordné množstvo vecí (739). Počet vecí ukončených v roku 2017 je aj naďalej vysoký (1 594 v porovnaní s 1 628 v roku 2016).

Táto správa poskytuje čitateľovi komplexnú prezentáciu vývoja a činnosti inštitúcie v roku 2017. Podobne ako v predchádzajúcich rokoch, jej podstatná časť je venovaná súhrnnému, ale vyčerpávajúcemu opisu samotnej súdnej činnosti Súdneho dvora a Všeobecného súdu. Po krátkom úvode analýzu doplnia a ozrejmia štatistické údaje špecifické pre Súdny dvor aj Všeobecný súd.

Pri tejto príležitosti by som chcel vyjadriť srdečné poďakovanie mojim kolegom, ako aj všetkým zamestnancom za ich vynikajúcu prácu v službách našej inštitúcie a tým aj príspevok k vytváraniu európskeho projektu. Skutočnosť, že Európska únia získala v októbri 2017 cenu „Svornosť“ Nadácie princeznej Astúrskej za svoj „jedinečný model nadnárodnej integrácie“, ktorý „umožnil najdlhšie obdobie mieru modernej Európy“ a všeobecné šírenie „hodnôt ako sloboda, ľudské práva a solidarita“, by nám v kontexte stále poznačenom terorizmom, migračnou krízou a kultúrnym izolacionizmom mala pripomínať, že je potrebné neustále zdôrazňovať význam týchto základných hodnôt a bezvýhradne sa k nim hlásiť.

KAPITOLA I

SÚDNY DVOR

A/ VÝVOJ A ČINNOSŤ SÚDNEHO DVORA V ROKU 2017

Predkladateľ: predseda Súdneho dvora Koen LENAERTS

Táto prvá kapitola súhrnným spôsobom predstavuje činnosť Súdneho dvora v roku 2017. V prvej časti (A) podáva prehľad o vývoji súdu v uplynulom roku a jeho súdnej činnosti. Druhá časť (B) obsahuje, tak ako každý rok, zásadný vývoj judikatúry rozdelenej podľa oblastí, tretia a štvrtá časť podrobne predstavujú činnosť kancelárie v referenčnom období (C), ako aj štatistické údaje týkajúce sa uplynulého súdneho roku (D) a piata časť uvádza zloženie Súdneho dvora v priebehu tohto roku (E).

1.1. Rok 2017 charakterizuje stabilné zloženie tejto inštitúcie, tak vzhľadom na kolégium sudcov Súdneho dvora, ako aj generálnych advokátov, keďže v tomto roku nedošlo k žiadnemu odchodu z funkcie ani nástupu do funkcie.

1.2. Pokiaľ ide o inštitucionálne fungovanie Súdneho dvora, v predchádzajúcom roku pokračovala realizácia reformy súdnej architektúry Únie vyplývajúcej z nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2015/2422 zo 16. decembra 2015, ktorým sa mení Protokol č. 3 o štatúte Súdneho dvora Európskej únie (Ú. v. EÚ L 341, 2015, s. 14). Výsledkom tejto reformy má byť zdvojnásobenie počtu sudcov Všeobecného súdu do roku 2019. Napriek tomu, že na ukončenie jej prvej fázy ešte chýba vymenovanie jedného sudcu, druhá fáza reformy bola ukončená nástupom dvoch dodatočných sudcov do funkcie, ku ktorému došlo na slávnostných zasadnutiach uskutočnených 8. júna a 4. októbra 2017.

2. Vzhľadom na to, že štatistické informácie, ktoré podrobne rozoberajú predchádzajúci rok, sú uvedené v úvode časti C tejto kapitoly Výročnej správy, v tejto časti len stručne zhrniem vývojové tendencie vyplývajúce z týchto informácií.

Prvou významnou skutočnosťou je počet vecí, ktoré boli v roku 2017 predložené Súdnemu dvoru. V tomto roku bolo na Súdnom dvore zaregistrovaných 739 vecí, čo predstavuje nový historický rekord inštitúcie, ktorý počtom vecí zapísaných do registra prekonal rok 2015 (713). Toto rekordné množstvo osobitne súvisí s nárastom počtu návrhov na začatie prejudiciálneho konania (533, teda o 13 % viac v porovnaní s predchádzajúcim rekordom z roku 2016), ktorý vo veľkej miere vysvetľuje podanie série podobných vecí (43) týkajúcich sa výkladu nariadenia (ES) č. 261/2004¹ o odškodnení leteckých pasažierov. Rovnako možno potvrdiť zvyšujúcu sa tendenciu počtu žalôb o nesplnenie povinnosti členského štátu (41 v roku 2017 oproti 31 v roku 2016). Počet odvolaní podaných na Súdny dvor v roku 2017 (141) sa v porovnaní s dvomi predchádzajúcimi rokmi znižuje (206 v roku 2015 a 168 v roku 2016).

Ďalší významný štatistický údaj predchádzajúceho roka sa týka celkového počtu vecí, ktoré Súdny dvor ukončil: so 699 vyriešenými vecami dosiahol Súdny dvor v roku 2017 prakticky rovnako vysokú produktivitu ako v roku 2016 (704). So zreteľom na spojenie tzv. „leteckých“ vecí uvedených vyššie je výsledok v roku 2017 v rovnováhe (697 predložených vecí a 699 ukončených vecí).

^{1/} Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91 (Ú. v. EÚ L 46, 2004, s. 1; Mim. vyd. 07/008, s. 10).

Pokiaľ ide o priemernú dĺžku trvania konaní na Súdnom dvore, dĺžka prejudiciálnych konaní, ktorá sa v porovnaní s rokom 2016 mierne zvýšila (15 mesiacov, čo predstavuje historicky veľmi nízku hodnotu), zostáva nižšia ako 16 mesiacov (15,7 mesiaca), čo možno oceniť vzhľadom na komplexnosť niektorých právnych predpisov, o výklad ktorých je Súdny dvor v poslednej dobe žiadaný. Nárast dĺžky trvania je výraznejší pri odvolaniach (17,1 mesiaca v porovnaní s 12,9 mesiaca v roku 2016), čo možno vo veľkom rozsahu pripísať skutočnosti, že v predchádzajúcom roku boli ukončené komplexné veci z oblasti hospodárskej súťaže, vrátane 14 konaní o odvolaní v rámci obsiahleho súboru konaní týkajúceho sa kartelov medzi výrobcami kúpeľňových doplnkov a príslušenstva.

B/ JUDIKATÚRA SÚDNEHO DVORA V ROKU 2017

I. ZÁKLADNÉ PRÁVA

V roku 2017 sa Súdny dvor viackrát vyjadril k základným právam v právnom poriadku Európskej únie. Niektoré rozhodnutia prijaté v danej oblasti sú uvedené v tejto výročnej správe.¹ Osobitnú pozornosť v rámci tohto oddielu treba venovať stanovisku 1/15, ako aj rozsudkom **G4S Secure Solutions** (C-157/15), **Boungaoui a ADDH** (C-188/15), **Florescu** (C-258/14) a **Jyske Finans** (C-668/15).

V stanovisku 1/15 ([EU:C:2017:592](#)) z 26. júla 2017 sa Súdny dvor zasadajúci ako veľká komora vyjadril *k zlučiteľnosti medzinárodnej dohody, a to konkrétne dohody dojednanej medzi Kanadou a Európskou úniou o prenose a spracovaní údajov z osobného záznamu o cestujúcich, podpísanej v roku 2014, s ustanoveniami Zmlúv a po prvýkrát s ustanoveniami Charty základných práv Európskej únie*. Zamýšľaná dohoda umožňuje systematický a priebežný prenos údajov z osobného záznamu o cestujúcich (údaje z PNR), ktoré sa týkajú všetkých cestujúcich v leteckej doprave medzi Kanadou a Európskou úniou, kanadskému orgánu na účely ich využívania a uchovávaní, ako aj ich prípadného následného prenosu ďalším orgánom a ďalším tretím krajinám, a to s cieľom boja proti terorizmu a závažnej nadnárodnej trestnej činnosti.

Vzhľadom na rôzne spôsoby spracúvania údajov z PNR podľa zamýšľanej dohody Súdny dvor konštatoval, že tieto spôsoby spracúvania sa dotýkajú základného práva na rešpektovanie súkromného života, ktoré je zaručené v článku 7 Charty, a že sa na ne vzťahuje aj článok 8 uvedenej Charty z dôvodu, že predstavujú spracúvanie osobných údajov v zmysle tohto článku. Pokiaľ ide o prípadné odôvodnenie týchto zásahov, Súdny dvor uviedol, že cieľ zamýšľanej dohody, t. j. zaistiť verejnú bezpečnosť prenosom údajov z PNR do Kanady a ich využívaním v rámci boja proti teroristickým trestným činom a závažnej nadnárodnej trestnej činnosti, predstavuje cieľ všeobecného záujmu Únie, ktorý možno odôvodniť zásahmi, a to aj závažnými, do základných práv zakotvených v článkoch 7 a 8 Charty pod podmienkou, že tieto zásahy nepôsobia nad rámec toho, čo je striktné nevyhnutné.

Pokiaľ však ide o možnosť, aby boli do Kanady prenášané také citlivé údaje, akými sú údaje o rasovom alebo etnickom pôvode, politických názoroch, vierovyznaní alebo filozofickom presvedčení, členstve v odborovej organizácii, zdravotnom stave alebo sexuálnom živote cestujúceho, Súdny dvor uviedol, že vzhľadom na riziko, že spracúvanie bude v rozpore so zákazom diskriminácie zakotveným v článku 21 Charty, je potrebné, aby bol prenos týchto údajov presne a osobitne dôkladne odôvodnený, a to na základe iných dôvodov, než je ochrana verejnej bezpečnosti pred terorizmom a závažnou nadnárodnou trestnou činnosťou. Súdny dvor usúdil, že takéto odôvodnenie v tomto prípade chýba. Vyvodil z toho, že ustanovenia dohody týkajúce sa prenosu týchto údajov, ako aj ich spracúvania a uchovávaní sú nezlučiteľné so základnými právami.

1/ Uvedené rozsudky sú tieto: rozsudok z 13. júna 2017, **Florescu a i.** (C-258/14, [EU:C:2017:448](#)), uvedený v oddiele I „Základné práva“; rozsudok z 10. mája 2017, **Chavez-Vilchez a i.** (C-133/15, [EU:C:2017:354](#)), uvedený v oddiele II „Občianstvo Únie“; rozsudky zo 16. februára 2017, **C. K. a i.** (C-578/16 PPU, [EU:C:2017:127](#)); zo 7. marca 2017, **X a X** (C-638/16 PPU, [EU:C:2017:173](#)); z 15. marca 2017, **Al Chodor a i.** (C-528/15, [EU:C:2017:213](#)); z 25. októbra 2017, **Shiri** (C-201/16, [EU:C:2017:805](#)); z 26. júla 2017, **Jafari** (C-646/16, [EU:C:2017:586](#)), a zo 6. septembra 2017, **Slovensko a Madarsko/Rada** (C-643/15 a C-647/15, [EU:C:2017:631](#)), uvedené v pododdiele VIII.1 „Azylová politika“; rozsudky zo 7. marca 2017, **RPO** (C-390/15, [EU:C:2017:174](#)), a zo 16. mája 2017, **Berlioz Investment Fund** (C-682/15, [EU:C:2017:373](#)), uvedené v oddiele XII „Daňové ustanovenia“; rozsudok z 29. novembra 2017, **King** (C-214/16, [EU:C:2017:914](#)), uvedený v oddiele XV „Sociálna politika“; rozsudok z 20. decembra 2017, **Protect Natur-, Arten- und Landschaftsschutz Umweltorganisation** (C-664/15, [EU:C:2017:987](#)), uvedený v pododdiele XVII.4 „Aarhuský dohovor“, a rozsudok z 28. marca 2017, **Rosneft** (C-72/15, [EU:C:2017:236](#)), uvedený v oddiele XX „Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika“.

Naproti tomu Súdny dvor usúdil, že pokiaľ ide o iné než citlivé údaje, ustanovenia zamýšľanej dohody nejdú nad rámec toho, čo je striktné nevyhnutné v rozsahu, v akom umožňujú prenos údajov z PNR týkajúcich sa všetkých cestujúcich v leteckej doprave do Kanady. Účelom automatizovanej analýzy údajov z PNR je totiž identifikovať riziko pre verejnú bezpečnosť, ktoré by prípadne mohli predstavovať osoby, ktoré nie sú príslušným útvarom známe a ktoré by mohli byť z dôvodu tohto rizika podrobené dôkladnejšej kontrole na hraniciach. Toto spracúvanie údajov uľahčuje a urýchľuje vybavovanie bezpečnostných kontrol, ktorým sa v súlade s článkom 13 Chicagského dohovoru² musia podrobiť všetci cestujúci v leteckej doprave, ktorí chcú vstúpiť na územie Kanady alebo túto krajinu opustiť, pričom títo cestujúci majú povinnosť rešpektovať podmienky vstupu a výstupu stanovené platným kanadským právom. Z tých istých dôvodov, pokiaľ sa cestujúci nachádzajú na území Kanady alebo túto tretiu krajinu opúšťajú, existuje nevyhnutný vzťah medzi týmito údajmi a cieľom, ktorý sleduje táto dohoda, takže uvedená dohoda nejde nad rámec toho, čo je striktné nevyhnutné, len preto, že umožňuje systematické uchovávanie a využívanie ich údajov z PNR.

Pokiaľ však ide o využívanie údajov z PNR počas pobytu cestujúcich v leteckej doprave v Kanade, Súdny dvor uviedol, že pokiaľ bol cestujúcim v leteckej doprave po overení ich údajov z PNR povolený vstup na územie tejto tretej krajiny, potom sa využívanie týchto údajov počas ich pobytu v Kanade musí zakladať na nových okolnostiach, ktoré toto využívanie odôvodňujú. Na toto využívanie sú teda potrebné pravidlá stanovujúce hmotnoprávne a procesné podmienky, ktoré budú upravovať takéto využívanie, a to najmä na účely ochrany dotknutých údajov pred rizikom zneužitia. Takéto pravidlá musia vychádzať z objektívnych kritérií na účely vymedzenia okolností a podmienok, za ktorých kanadské orgány uvedené v zamýšľanej dohode môžu tieto údaje využívať. Na to, aby sa v praxi zabezpečilo plné dodržiavanie týchto podmienok, je nevyhnutné, aby využívanie uchovávaných údajov z PNR počas pobytu cestujúcich v leteckej doprave na území Kanady v zásade podliehalo, s výnimkou náležite odôvodnených prípadov, predchádzajúcemu preskúmaniu buď zo strany súdu, alebo nezávislého správneho orgánu, pričom rozhodnutie tohto súdu alebo orgánu musí byť prijaté v nadväznosti na odôvodnenú žiadosť príslušných orgánov predloženú najmä v rámci konaní týkajúcich sa predchádzania trestným činom, ich odhaľovania a stíhania.

Okrem toho pokračujúce uchovávanie údajov z PNR týkajúcich sa všetkých cestujúcich v leteckej doprave po ich odchode z Kanady, ktoré umožňuje zamýšľaná dohoda, nepredstavuje zásah, ktorý sa obmedzuje na to, čo je striktné nevyhnutné. Pokiaľ ide o cestujúcich v leteckej doprave, v prípade ktorých nebolo pri ich prilete do Kanady a až do chvíle, kým neopustili túto krajinu, identifikované riziko v oblasti terorizmu alebo závažnej nadnárodnej trestnej činnosti, sa totiž nezdá, že by po ich odlete existoval hoci len nepriamy vzťah medzi ich údajmi z PNR a cieľom sledovaným zamýšľanou dohodou, ktorý by odôvodňoval uchovávanie týchto údajov. Naproti tomu uchovávanie údajov z PNR týkajúcich sa cestujúcich v leteckej doprave, v prípade ktorých boli identifikované objektívne skutočnosti, na základe ktorých možno prijať záver, že títo cestujúci by mohli aj po svojom odlete z Kanady predstavovať takéto riziko, je prípustné aj po skončení ich pobytu v tejto krajine, a to aj počas obdobia piatich rokov.

Vzhľadom na to, že nie všetky zásahy, ktoré upravuje zamýšľaná dohoda, sa obmedzujú na to, čo je striktné nevyhnutné, a nie sú tak v celom rozsahu odôvodnené, Súdny dvor rozhodol, že zamýšľanú dohodu nemožno uzavrieť v jej súčasnej podobe.

^{2/} Dohovor o medzinárodnom civilnom letectve, podpísaný v Chicagu 7. decembra 1944 (*Zbierka zmlúv Organizácie spojených národov*, zväzok 15, č. 102).

Vo veciach, v ktorých boli vydané rozsudky **G4S Secure Solutions** (C-157/15, [EU:C:2017:203](#)) a **Bouagnaoui a ADDH** (C-188/15, [EU:C:2017:204](#)), vyhlásené 14. marca 2017, Súdny dvor zasadajúci ako veľká komora rozhodoval o zlučiteľnosti zákazu nosiť viditeľné náboženské symboly na pracovisku, ktorý stanovil zamestnávateľ, so smernicou 2000/78³. V týchto rozsudkoch bola uvedená smernica vykladaná najmä vo svetle článku 10 ods. 1 Charty, ktorý zakotvuje právo na slobodu svedomia a náboženského vyznania.

Prvá vec sa týka zamestnankyne, ktorá bola prepustená zo zamestnania z dôvodu, že napriek vnútornému predpisu jej podniku zakazujúcemu nosenie viditeľných symbolov politického, filozofického alebo náboženského presvedčenia na pracovisku opakovane prejavila svoju vôľu nosiť moslimskú šatku počas pracovných hodín. V druhej veci bola zamestnankyňa prepustená zo zamestnania po tom, čo ju jej zamestnávateľ v nadväznosti na sťažnosť zákazníka, ktorému bola zamestnankyňa pridelená, požiadal, aby nenosila šatku, a to s cieľom rešpektovať potrebnú zásadu neutrality vo vzťahu k jeho zákazníkom.

Súdny dvor pripomenul, že právo na slobodu svedomia a náboženského vyznania zaručené v článku 10 ods. 1 Charty zodpovedá právu zaručenému v článku 9 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv (EDĽP) a že v súlade s článkom 52 ods. 3 Charty má rovnaký zmysel a rozsah ako toto právo. Vzhľadom na to, že EDĽP a následne Charta priznávajú široký výklad pojmu „náboženstvo“, keďže do tohto pojmu zahŕňajú slobodu osôb prejavovať svoje náboženské vyznanie, Súdny dvor usúdil, že tento pojem v zmysle článku 1 smernice 2000/78 treba vykladať tak, že zahŕňa jednak forum internum, čiže skutočnosť mať vieru, a jednak forum externum, čiže verejný prejav náboženskej viery.

V prvej veci, keďže dotknutý vnútorný predpis odkazuje na nosenie viditeľných symbolov politického, filozofického alebo náboženského presvedčenia, a preto sa bez rozdielu vzťahuje na akýkoľvek prejav takéhoto presvedčenia, Súdny dvor rozhodol, že tento predpis treba považovať za predpis, ktorý so zamestnancami podniku zaobchádza rovnako tým, že im všeobecne a bez rozdielu ukladá povinnosť neutrálneho odevu a bráni noseniu takýchto symbolov. Za týchto podmienok Súdny dvor najskôr rozhodol, že zákaz nosiť moslimskú šatku, ktorý vyplýva z takéhoto vnútorného predpisu, nepredstavuje priamu diskrimináciu na základe náboženstva alebo viery v zmysle článku 2 ods. 2 písm. a) smernice 2000/78. Súdny dvor naproti tomu uviedol, že ten istý vnútorný predpis môže predstavovať nepriamu diskrimináciu v zmysle článku 2 ods. 2 písm. b) tejto smernice, ak sa preukáže, že zdanlivo neutrálna povinnosť, ktorú obsahuje, v skutočnosti vedie k osobitnému znevýhodneniu osôb hlásiacich sa k určitému náboženstvu alebo viere, pokiaľ nie je objektívne odôvodnená takým legitímnym cieľom, akým je sledovanie politiky politickej, filozofickej, ako aj náboženskej neutrality zamestnávateľom v jeho vzťahoch s klientmi, a pokiaľ prostriedky na uskutočnenie tohto cieľa nie sú primerané a nevyhnutné, čo musí overiť vnútroštátny súd.

V druhej veci Súdny dvor okrem iného zdôraznil, že len za veľmi obmedzených podmienok môže charakteristika spojená najmä s náboženstvom predstavovať podstatnú a rozhodujúcu požiadavku na zamestnanie. Tento pojem totiž odkazuje na požiadavku, ktorá objektívne vyplýva z povahy alebo podmienok výkonu profesijnej činnosti a nemôže sa vzťahovať na subjektívne úvahy, akými sú vôľa zamestnávateľa zohľadniť osobitné želanie zákazníka. Súdny dvor preto dospel k záveru, že vôľu zamestnávateľa zohľadňovať želanie zákazníka, aby služby uvedeného zamestnávateľa už neboli poskytované pracovníčkou, ktorá nosí moslimskú šatku, nemožno považovať za podstatnú a rozhodujúcu požiadavku na zamestnanie v zmysle smernice.

^{3/} Smernica Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani (Ú. v. ES L 303, 2000, s. 16; Mim. vyd. 05/004, s. 79).

V rozsudku **Jyske Finans** (C-668/15, [EU:C:2017:278](#)), vydanom 6. apríla 2017, sa Súdny dvor vyjadril k *zákazu každej priamej alebo nepriamej diskriminácie založenej na etnickom pôvode* v zmysle článku 2 ods. 2 písm. a) a b) smernice 2000/43⁴. V tomto prípade bol dotknutou osobou muž narodený v Bosne a Hercegovine s bydlisko v Dánsku, t. j. v krajine, ktorej štátnym príslušníkom sa stal v roku 2000. Keď si so svojou partnerkou, ktorá má dánsku štátnu príslušnosť, kupoval ojazdené auto prostredníctvom úveru, úverová spoločnosť ho z dôvodu, že na jeho vodičskom preukaze bola uvedená iná krajina narodenia, než je členský štát Únie alebo Európskeho združenia voľného obchodu (EZVO), požiadala, aby dodatočne preukázal svoju totožnosť poskytnutím kópie svojho cestovného pasu alebo povolenia na pobyt. Takéto dodatočné preukázanie totožnosti nebolo požadované od jeho partnerky narodenej v Dánsku. Vzhľadom na to, že táto prax úverovej spoločnosti mala diskriminačnú povahu, obrátil sa na dánsku Radu pre rovnosť zaobchádzania, ktorá mu priznala odškodné za nepriamu diskrimináciu. Keďže úverová spoločnosť, ktorá je žalobkyňou v konaní pred vnútroštátnym súdom, sa domnievala, že dodržala povinnosti, ktoré jej vyplývajú z právnej úpravy týkajúcej sa predchádzania praniu špinavých peňazí⁵, spochybnila posúdenie tejto praxe ako diskriminačnej.

Súdny dvor, ktorý v prvom rade preskúmal, či dotknutá prax predstavuje priamu diskrimináciu na základe etnického pôvodu, preskúmal, či sa miesto narodenia má považovať za priamo a neoddeliteľne súvisiace s určitým etnickým pôvodom. Uviedol, že etnický pôvod nemožno vymedziť na základe jediného kritéria, ale naopak musí sa zakladať na súbore takých skutočností, z ktorých sú niektoré objektívnej a iné subjektívnej povahy, akými sú najmä spoločná národnosť, náboženská viera, jazyk, kultúrny a tradičný pôvod a životné prostredie. V dôsledku toho rozhodol, že všeobecná domnienka o príslušnosti k určitej etnickej skupine sa nemôže zakladať len na mieste narodenia, aby sa dala preukázať existencia priameho alebo neoddeliteľného zväzku medzi týmito dvoma pojmami. V dôsledku toho nemožno prijať záver, že požiadavka dodatočného preukázania totožnosti vo veci samej spočíva priamo na etnickom pôvode, a teda že táto prax zahŕňa rozdielne zaobchádzanie založené priamo na etnickom pôvode.

V druhom rade Súdny dvor preskúmal, či dotknutá prax, hoci je formulovaná neutrálne, vytvára nepriamu diskrimináciu na základe etnického pôvodu, ktorá by mohla viesť k osobitnému znevýhodneniu osôb určitej rasy alebo určitého etnického pôvodu v porovnaní s inými osobami. V tejto súvislosti uviedol, že existenciu znevýhodneného zaobchádzania nemožno konštatovať všeobecne a abstraktne, ale špecificky a konkrétne so zreteľom na dotknuté priaznivé zaobchádzanie. Dospel tak k záveru, že treba zamietnuť tvrdenie, podľa ktorého uplatnenie kritéria, o ktoré išlo vo veci samej a ktoré sa týka miesta narodenia, všeobecne ovplyvňuje skôr osoby „určitého etnického pôvodu“ v porovnaní s „inými osobami“. V tom istom zmysle preto zamietol tvrdenie, podľa ktorého by uplatnenie tohto kritéria znevýhodnilo osoby, ktorých etnický pôvod predstavuje pôvod z inej krajiny, než je členský štát Únie alebo EZVO.

Vzhľadom na to, že prax, o ktorú išlo vo veci samej, ani priamo, ani nepriamo nesúvisela s etnickým pôvodom dotknutej osoby, Súdny dvor rozhodol, že článok 2 ods. 2 písm. a) a b) smernice 2000/43 takejto praxi nebráni.

Dňa 13. júna 2017 sa veľká komora Súdneho dvora v rozsudku **Florescu a i.** (C-258/14, [EU:C:2017:448](#)) vyjadrila k výkladu memoranda o porozumení uzatvoreného v roku 2009 *medzi Európskym spoločenstvom a Rumunskom*, ktoré vo svojom bode 5 stanovuje, že každá splátka finančnej pomoci poskytnutej Úniou Rumunsku bude vyplatená pod podmienkou uspokojivého plnenia štrukturálnych reforiem verejných financií, ako aj k *viacerým ustanoveniam primárneho práva Únie, najmä k článku 17 Charty základných práv*. Spor vo veci samej sa týkal *rumunskej právnej úpravy, ktorá stanovuje zákaz súbehu čistého starobného dôchodku vo verejnom sektore s príjmami z činností vykonávaných*

^{4/} Smernica Rady 2000/43/ES z 29. júna 2000, ktorou sa zavádza zásada rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na rasový alebo etnický pôvod (Ú. v. ES L 180, 2000, s. 22; Mim. vyd. 20/001, s. 23).

^{5/} Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/60/ES z 26. októbra 2005 o predchádzaní využívania finančného systému na účely prania špinavých peňazí a financovania terorizmu (Ú. v. EÚ L 309, 2005, s. 15).

vo verejných inštitúciách, ak výška uvedeného dôchodku presahuje určitú hranicu. Žalobcovia vo veci samej súbežne vykonávali zamestnanie sudcu a zamestnanie univerzitného pedagóga. Ako sudcovia mohli v čase odchodu do dôchodku najskôr kumulovať svoj starobný dôchodok so mzdou, ktorú poberali v rámci svojej činnosti univerzitných pedagógov. V nadväznosti na prijatie dotknutej vnútroštátnej právnej úpravy však bol takýto súbeh zakázaný. Žalobcovia vo veci samej tak pred vnútroštátnym súdom tvrdili, že táto právna úprava je v rozpore s právom Únie, najmä s ustanoveniami Zmluvy o Európskej únii (Zmluva o EÚ) a Charty, bez ohľadu na okolnosť, že bola prijatá na dosiahnutie súladu s uvedeným memorandom o porozumení.

Súdny dvor dospel k záveru, že právnym základom tohto memoranda o porozumení je článok 143 ZFEÚ, ktorý priznáva Únii právomoc poskytnúť vzájomnú pomoc členskému štátu, ktorého menou nie je euro a ktorý má ťažkosti alebo mu hrozia vážne ťažkosti v jeho platobnej bilancii. Rozhodol tak, že keďže toto memorandum o porozumení je realizáciou záväzku medzi Úniou a členským štátom, ktorý sa týka hospodárskeho programu, treba ho považovať za akt prijatý inštitúciou Únie v zmysle článku 267 ZFEÚ, v dôsledku čoho môže byť tento akt predmetom výkladu Súdneho dvora. V tejto súvislosti uviedol, že uvedené memorandum o porozumení má síce záväznú povahu, ale neobsahuje žiadne osobitné ustanovenie, ktoré by vyžadovalo prijatie takej vnútroštátnej právnej úpravy, o akú ide vo veci samej. V dôsledku toho vnútroštátnym orgánom prináleží, aby v medziach kritérií uvedených v memorande o porozumení rozhodli, aké opatrenia sú najlepšie na splnenie uvedených cieľov.

Súdny dvor následne preskúmal súlad dotknutej vnútroštátnej právnej úpravy s článkom 6 ZFEÚ, ako aj s článkom 17 Charty týkajúcim sa vlastníckeho práva. Súdny dvor v tejto súvislosti v prvom rade potvrdil, že cieľom tejto právnej úpravy je vykonať záväzky prijaté Rumunskom v memorande o porozumení, takže Charta, a konkrétne jej článok 17, je v rámci sporu vo veci samej uplatniteľná. Uviedol však, že uvedená právna úprava má výnimočnú a dočasnú povahu. Navyše konštatoval, že táto právna úprava nespochybňuje samotnú zásadu práva na dôchodok, ale len obmedzuje jeho uplatňovanie za riadne definovaných a vymedzených okolností. Uvedená právna úprava tak rešpektuje podstatu vlastníckeho práva, ktoré majú žalobcovia vo vzťahu k svojim dôchodkom. V druhom rade podľa Súdneho dvora cieľ tejto právnej úpravy, ktoré spočívajú v znížení výdavkov na platy vo verejnom sektore a v reforme dôchodkového systému vo výnimočnom kontexte finančnej a hospodárskej krízy v Rumunsku, predstavujú cieľ všeobecného záujmu. Pokiaľ ide o vhodnosť a nevyhnutnosť dotknutej vnútroštátnej právnej úpravy, Súdny dvor napokon uviedol, že s ohľadom na osobitný ekonomický kontext disponujú členské štáty pri prijímaní rozhodnutí v hospodárskej oblasti širokou mierou voľnej úvahy a sú najspôsobilejšie určiť opatrenia, prostredníctvom ktorých možno dosiahnuť sledovaný cieľ. Súdny dvor preto dospel k záveru, že právo Únie nebráni dotknutej vnútroštátnej právnej úprave.

II. OBČIANSTVO ÚNIE

Pokiaľ ide o európske občianstvo, pozornosť si zaslúžia tri rozsudky. Prvý rozsudok sa týka podmienok, za ktorých môže iný členský štát, než je členský štát pôvodu, prijať voči občanovi rozhodnutie o vyhostení, zatiaľ čo druhý a tretí rozsudok sa týkajú odvodeného práva na pobyt v prospech štátneho príslušníka tretieho štátu, ktorý je rodinným príslušníkom občana Únie.

V rozsudku *Petrea* (C-184/16, [EU:C:2017:684](#)), vydanom 14. septembra 2017, sa Súdny dvor vyjadril k *uplatneniu smernice 2004/38⁶ v prípade, keď sa určitá osoba, voči ktorej bolo prijaté rozhodnutie o zákaze pobytu, vráti do dotknutého členského štátu v rozpore s týmto zákazom*. V tomto prípade grécky správny orgán prijal v roku 2011 voči rumunskému štátnemu príslušníkovi rozhodnutie o vyhostení spolu so zákazom pobytu z dôvodu, že tento štátny príslušník predstavoval vážnu hrozbu pre verejný poriadok a verejnú bezpečnosť. V roku 2013 sa dotknutá osoba vrátila do Grécka a podala tam žiadosť o registračné potvrdenie občana Únie, ktoré jej bolo vydané. Po tom, čo bolo zistené, že na túto osobu sa stále vzťahuje zákaz pobytu, grécke orgány rozhodli o zrušení tohto potvrdenia a opätovne nariadili jej návrat do Rumunska. Dotknutá osoba toto rozhodnutie napadla.

Súdny dvor v tejto súvislosti pripomenul, že vydanie povolenia na pobyt štátnemu príslušníkovi členského štátu sa musí považovať za akt, ktorý nezakladá práva, ale slúži na to, aby ním členský štát vyjadril, aké je osobné postavenie štátneho príslušníka iného členského štátu z hľadiska ustanovení práva Únie. Jedine deklaratórna povaha sa preto viaže na takéto registračné potvrdenie, takže jeho vydanie nemôže samo osebe zakladať legitímnu dôveru dotknutej osobe pri uplatňovaní jej práva na pobyt na území dotknutého členského štátu. Okrem toho členské štáty majú možnosť stanovenú v článku 27 ods. 1 smernice 2004/38, a to obmedziť slobodu pohybu a pobytu občanov Únie a ich rodinných príslušníkov bez ohľadu na ich štátnu príslušnosť na základe dôvodov verejného poriadku, verejnej bezpečnosti alebo verejného zdravia. Podľa Súdneho dvora zo samotnej povahy opatrenia týkajúceho sa zákazu pobytu vyplýva, že toto opatrenie zostáva v platnosti, kým nebude zrušené. V dôsledku toho samotné konštatovanie porušenia umožňuje príslušným orgánom prijať nové rozhodnutie o vyhostení. Súdny dvor dospel teda k záveru, že za okolností prejednávanej veci tak smernica 2004/38, ako aj zásada ochrany legitímnej dôvery nebránia zrušeniu povolenia na pobyt dotknutej osoby ani prijatiu nového rozhodnutia o vyhostení voči tejto osobe.

Okrem toho sa Súdny dvor vyjadril k otázke, či zásada efektivity bráni súdnej praxi, podľa ktorej sa štátny príslušník členského štátu, voči ktorému bolo prijaté rozhodnutie o návrate, nemôže prostredníctvom žaloby podanej proti tomuto rozhodnutiu dovoľávať nezákonnosti rozhodnutia o zákaze pobytu, ktoré bolo predtým voči nemu prijaté. V tejto súvislosti Súdny dvor pripomenul, že v prípade neexistencie právnej úpravy Únie prislúcha členským štátom upraviť procesné náležitosti týkajúce sa súdnych žalôb bez toho, aby tieto náležitosti svojou povahou v praxi znemožňovali alebo nadmerne sťažovali výkon týchto práv. V tomto prípade právo Únie nijakým spôsobom nebráni tomu, aby vnútroštátne právo neumožňovalo domáhať sa voči takému individuálnemu aktu, akým je rozhodnutie o návrate, nezákonnosti právoplatného rozhodnutia o zákaze pobytu buď preto, lebo uplynula lehota na podanie žaloby proti tomuto rozhodnutiu, alebo preto, lebo žaloba podaná proti tomuto rozhodnutiu bola zamietnutá. Súdny dvor však spresnil, že dotknutá osoba musí z hľadiska ustanovení smernice 2004/38 účinne disponovať možnosťou včas napadnúť toto posledné uvedené rozhodnutie.

6/ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Ú. v. EÚ L 158, 2004, s. 77; Mim. vyd. 05/005, s. 46).

Napokon, pokiaľ ide o otázku, či článok 30 smernice 2004/38 vyžaduje, aby rozhodnutie prijaté podľa článku 27 ods. 1 tejto smernice bolo dotknutej osobe oznámené v jazyku, ktorému rozumie, keď o to v tomto zmysle nepožiadala, Súdny dvor uviedol, že členské štáty majú povinnosť prijať akékoľvek užitočné opatrenie, aby dotknutá osoba porozumela obsahu i účinkom rozhodnutia, ktorým sa obmedzuje jej právo na vstup alebo pobyt z dôvodov verejného poriadku, verejnej bezpečnosti alebo verejného zdravia. Nemožno však vyžadovať, aby jej takéto rozhodnutie bolo oznámené v jazyku, ktorému rozumie alebo o ktorom sa dá odôvodnene predpokladať, že mu rozumie, keď o to v tomto zmysle nepožiadala.

Dňa 10. mája 2017 Súdny dvor zasadaajúci ako veľká komora poskytol v rozsudku **Chavez-Vilchez a i.** (C-133/15, [EU:C:2017:354](#)) spresnenia k *odvodenému právu na pobyt, na ktoré sa štátny príslušník tretej krajiny môže ako rodič maloletého dieťaťa, ktoré má európske občianstvo, odvolávať na základe článku 20 ZFEÚ*. Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týkal situácie viacerých štátnych príslušníkov tretích krajín, ktoré sú matkami jedného alebo viacerých detí s holandskou štátnou príslušnosťou, ktorých otcovia sú takisto holandskí štátni príslušníci. Tieto deti žili v Holandsku hlavne alebo dokonca výlučne so svojimi matkami. Dotknuté osoby podali žiadosti o sociálnu pomoc a prídavky na deti, ktoré príslušné holandské orgány zamietli z dôvodu, že nemali povolenie na pobyt v Holandsku. Holandský súd, ktorý rozhodoval o sporoch týkajúcich sa zamietnutia uvedených žiadostí, sa obrátil na Súdny dvor s otázkou, či žalobkyne môžu ako matky detí, ktoré sú občanmi Únie, vyvodzovať právo na pobyt z článku 20 ZFEÚ.

Súdny dvor v tejto súvislosti pripomenul svoju judikatúru, podľa ktorej článok 20 ZFEÚ bráni vnútroštátnym opatreniam vrátane rozhodnutí o neudelení práva na pobyt rodinným príslušníkom občana Únie, ktorých účinkom je zbavenie občanov Únie účinného uplatňovania podstaty práv, ktoré im vyplývajú z ich postavenia.⁷ V tejto veci by prípadná povinnosť matiek opustiť územie Únie mohla zbaviť ich deti účinného uplatňovania podstaty týchto práv, keďže samotné deti by museli opustiť územie Únie, čo musí overiť vnútroštátny súd. Na účely posúdenia tohto rizika treba určiť rodiča, ktorý má dieťa v skutočnej starostlivosti, a treba zistiť, či existuje skutočný vzťah závislosti medzi dieťaťom a rodičom, ktorý je štátnym príslušníkom tretej krajiny. Podľa Súdneho dvora musia vnútroštátne orgány v tomto rámci zohľadniť právo na rešpektovanie rodinného života stanovené v článku 7 Charty, ako aj najlepší záujem dieťaťa uznaný v článku 24 ods. 2 Charty.

Okrem toho Súdny dvor spresnil, že okolnosť, že druhý rodič, ktorý je občanom Únie, je skutočne schopný a pripravený vykonávať každodennú a skutočnú starostlivosť o dieťa, je relevantná, no sama osebe nie je dostatočná na to, aby bolo možné konštatovať, že medzi rodičom, ktorý je štátnym príslušníkom tretej krajiny, a dieťaťom neexistuje taký vzťah závislosti, aby bolo toto dieťa nútené opustiť územie Únie v prípade, že by bolo tomuto štátnemu príslušníkovi tretej krajiny odopreté právo na pobyt. V najlepšom záujme dotknutého dieťaťa sa takéto konštatovanie totiž musí zakladať na zohľadnení všetkých okolností danej veci, a to najmä jeho veku, fyzického a emočného vývoja, úrovne jeho citovej väzby tak s rodičom, ktorý je občanom Únie, ako aj s rodičom, ktorý je štátnym príslušníkom tretej krajiny, a tiež rizika, ktoré by odlúčenie od tohto rodiča znamenalo pre citovú rovnováhu tohto dieťaťa. Pokiaľ ide o dôkazné bremeno, Súdny dvor usúdil, že rodič, ktorý je štátnym príslušníkom tretej krajiny, musí uviesť skutočnosti, na základe ktorých možno posúdiť, či v dôsledku rozhodnutia, ktorým mu bolo odopreté právo na pobyt, by dieťa nemohlo účinne uplatňovať podstatu práv vyplývajúcich z postavenia občana Únie, keďže by muselo opustiť územie Únie. Zdôraznil však, že príslušné vnútroštátne orgány musia dbať na to, aby vnútroštátna právna úprava týkajúca sa dôkazného bremena nenarušila potrebný účinok článku 20 ZFEÚ.

^{7/} Rozsudky Súdneho dvora z 8. marca 2011, **Ruiz Zambrano** (C-34/09, [EU:C:2011:124](#)), a zo 6. decembra 2012, **O. a S.** (C-356/11 a C-357/11, [EU:C:2012:776](#)).

Dňa 14. novembra 2017 sa Súdny dvor zasadajúci ako veľká komora vyjadril v rozsudku **Lounes** (C-165/16, [EU:C:2017:862](#)) k odvodenému právu na pobyt, ktorého sa môže na základe článku 21 ZFEÚ domáhať štátny príslušník tretej krajiny, ktorý je rodinným príslušníkom občana Únie, v členskom štáte, v ktorom sa tento občan zdržiaval predtým, ako nadobudol štátne občianstvo tohto štátu popri svojom pôvodnom štátnom občianstve. V tejto veci žalobca, ktorý má alžírské štátne občianstvo, pricestoval do Spojeného kráľovstva na základe 6-mesačných návštevých víz a následne ostal neoprávnené na britskom území. Stretol sa tam so španielskou štátnou príslušníčkou, ktorá popri svojom španielskom občianstve nadobudla britské štátne občianstvo naturalizáciou. Po ich sobášii žalobca požiadaval v Spojenom kráľovstve o vydanie pobytového preukazu z dôvodu svojho postavenia rodinného príslušníka štátneho príslušníka Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP). Britské orgány zamietli túto žiadosť z dôvodu, že podľa britského zákona, ktorým sa prebrala smernica 2004/38⁸, odkedy jeho manželka nadobudla britské štátne občianstvo, nebola viac považovaná za „štátnu príslušníčku EHP“ a žalobca sa preto nemohol domáhať pobytového preukazu ako rodinný príslušník štátneho príslušníka EHP. Britský súd, na ktorý žalobca podal žalobu proti tomuto rozhodnutiu o zamietnutí, sa obrátil na Súdny dvor s otázkou zlučiteľnosti tohto rozhodnutia a britských právnych predpisov s právom Únie.

V prvom rade vzhľadom na smernicu 2004/38 Súdny dvor zdôraznil, že táto smernica, ktorá upravuje podmienky výkonu práva občanov Únie na voľný pohyb a pobyt na území členských štátov, nemá za cieľ upraviť pobyt občanov Únie v členskom štáte, ktorého sú štátnymi príslušníkmi, keďže títo štátni príslušníci majú podľa zásady medzinárodného práva bezpodmienečné právo na pobyt. Podľa Súdneho dvora po tom, čo manželka žalobcu nadobudla britské občianstvo, smernica 2004/38 viac neupravuje jej pobyt v Spojenom kráľovstve. V dôsledku toho sa jej manžel, žalobca, nemôže domáhať odvodeného práva na pobyt v Spojenom kráľovstve na základe tejto smernice.

V druhom rade Súdny dvor preskúmal otázku, či môže byť žalobcovi priznané odvodené právo na pobyt v tomto členskom štáte na základe článku 21 ods. 1 ZFEÚ, ktorý stanovuje, že každý občan Únie má právo slobodne sa pohybovať a zdržiavať na území členských štátov. V tejto súvislosti uviedol, že potrebný účinok práv priznaných občanom Únie na základe tohto ustanovenia, najmä právo viesť v hostiteľskom členskom štáte bežný rodinný život, a to aj za prítomnosti ich rodinných príslušníkov, vyžaduje, aby občan mohol v takej situácii, v akej je manželka žalobcu, naďalej uplatňovať v hostiteľskom členskom štáte toto právo po tom, čo popri svojom pôvodnom občianstve nadobudol štátne občianstvo tohto štátu, a aby mohol rozvíjať rodinný život so svojím manželským partnerom, ktorý je štátnym príslušníkom tretieho štátu. Súdny dvor tak rozhodol, že štátny príslušník štátu mimo Únie môže mať v situácii žalobcu v hostiteľskom členskom štáte odvodené právo na pobyt podľa článku 21 ods. 1 ZFEÚ za podmienok, ktoré nemôžu byť prísnejšie ako podmienky stanovené smernicou 2004/38 na priznanie takéhoto práva štátnemu príslušníkovi tretieho štátu, ktorý je rodinným príslušníkom občana Únie, ktorý vykonal svoje právo na voľný pohyb, keď sa usadil v inom členskom štáte než v tom, ktorého je štátnym príslušníkom.

8/ Už citovaná vyššie v poznámke č. 6.

III. INŠTITUCIONÁLNE USTANOVENIA

1. PRÁVOMOCI EURÓPSKÝCH INŠTITÚCIÍ

Súdny dvor svojím rozsudkom z 26. júla 2017, *Česká republika/Komisia* (C-696/15 P, [EU:C:2017:595](#)), potvrdil v konaní o odvolaní rozsudok Všeobecného súdu⁹, ktorým boli zamietnuté dve žaloby o neplatnosť podané proti delegovaným nariadeniam č. 885/2013¹⁰ a č. 886/2013¹¹, ktorými sa dopĺňa smernica 2010/40¹², ktoré boli prijaté v rámci dopravnej politiky. Vo svojich žalobách Česká republika najmä tvrdila, že prijatím sporných nariadení *Komisia prekročila svoje delegované právomoci*, keď členským štátom uložila povinnosť zriadiť kontrolný orgán, ktorého úlohou je posudzovať dodržiavanie požiadaviek stanovených týmito nariadeniami. V rozsudku, ktorý je predmetom konania o odvolaní, Všeobecný súd usúdil, že Komisia dodržala tak hranice svojej právomoci stanovenej v článku 290 ZFEÚ, ako aj medze oprávnenia, ktoré stanovuje smernica 2010/40.

Súdny dvor v tejto súvislosti zdôraznil, že delegovanie právomoci na základe článku 290 ZFEÚ umožňuje Komisii doplniť alebo zmeniť nepodstatné prvky legislatívneho aktu. Toto ustanovenie však vyžaduje, aby dotknuté legislatívne akty výslovne vymedzovali nielen ciele, ale aj obsah, rozsah a trvanie delegovania právomoci, a to bez toho, aby súd Únie mohol napraviť neexistenciu hraníc požadovaných uvedeným ustanovením. Pokiaľ ide o určenie prvkov legislatívneho aktu, ktoré musia byť posúdené ako „podstatné“, Súdny dvor pripomenul, že toto určenie nespadá do samotného posúdenia normotvorcu Únie, ale musí vychádzať z objektívnych skutočností, ktoré môžu byť predmetom súdneho preskúmania. Prvok je tak podstatný najmä vtedy, ak si jeho prijatie vyžaduje politický výber, ktorý patrí do vlastnej zodpovednosti normotvorcu Únie, alebo ak umožňuje významné zásahy do základných práv dotknutých osôb, takže si nevyhnutne vyžaduje zásah normotvorcu Únie.

Na základe týchto zásad Súdny dvor následne potvrdil, že smernica 2010/40 v tomto prípade poskytuje Komisii dostatočný právny základ na stanovenie spochybnených vnútroštátnych kontrolných orgánov a že vytvorenie tohto orgánu nepredstavuje podstatný prvok dotknutej oblasti.

^{9/} Rozsudok Všeobecného súdu z 8. októbra 2015, *Česká republika/Komisia* (T-659/13 a T-660/13, [EU:T:2015:771](#)).

^{10/} Delegované nariadenie Komisie (EÚ) č. 885/2013 z 15. mája 2013, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/40/EÚ o inteligentných dopravných systémoch, pokiaľ ide o poskytovanie informačných služieb pre bezpečné a chránené parkovacie miesta pre nákladné a úžitkové vozidlá (Ú. v. EÚ L 247, 2013, s. 1).

^{11/} Delegované nariadenie Komisie (EÚ) č. 886/2013 z 15. mája 2013, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/40/EÚ, pokiaľ ide o údaje a postupy, ak je to možné, na poskytovanie bezplatných minimálnych univerzálnych dopravných informácií týkajúcich sa bezpečnosti cestnej premávky užívateľom (Ú. v. EÚ L 247, 2013, s. 6).

^{12/} Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/40/EÚ zo 7. júla 2010 o rámci na zavedenie inteligentných dopravných systémov v oblasti cestnej dopravy a na rozhrania s inými druhmi dopravy (Ú. v. EÚ L 207, 2010, s. 1).

2. PRÁVNE AKTY ÚNIE

2.1. Právna forma aktov

V rozsudku z 25. októbra 2017, *Komisia/Rada (WRC-15)* (C-687/15, [EU:C:2017:803](#)), veľká komora Súdneho dvora vyhovelá žalobe o neplatnosť podanej Komisiou proti záverom Rady o svetovej rádiodokomunikačnej konferencii 2015 (WRC-15) Medzinárodnej telekomunikačnej únie (ITU), prijatým 26. októbra 2015, z dôvodu, že Rada porušila podstatné formálne náležitosti, ktoré vyžaduje článok 218 ods. 9 ZFEÚ.

Po prvé, pokiaľ ide o formu napadnutého aktu, Súdny dvor pripomenul, že článok 13 ods. 2 ZEÚ stanovuje, že každá inštitúcia Únie koná v medziach právomocí, ktoré sú jej zverenú Zmluvami, a v súlade s postupmi, podmienkami a cieľmi v nich stanovenými. V tejto súvislosti rozhodol, že pravidlá tvorby vôle inštitúcií Únie sú stanovené Zmluvami a členské štáty ani samotné inštitúcie nimi nemôžu disponovať, keďže iba Zmluvy môžu v osobitných prípadoch splnomocniť niektorú inštitúciu na zmenu rozhodovacieho postupu, ktorý stanovujú. Pokiaľ ide o právnu formu aktov, ktoré majú byť prijaté na základe článku 218 ods. 9 ZFEÚ, Súdny dvor pripomenul, že to, že sa inštitúcia Únie odchyli od právnej formy stanovenej v Zmluvách (v tomto prípade prijatie rozhodnutia), predstavuje porušenie podstatných formálnych náležitostí, ktoré môže viesť k zrušeniu dotknutého aktu, ak hrozí, že táto odchýlka vyvolá neistotu, pokiaľ ide o povahu tohto aktu alebo postup, ktorý sa má dodržať pri jeho prijímaní, pričom je týmto ohrozená právna istota, a to v rozpore s podstatnými formálnymi náležitosťami, ktoré vyžaduje toto ustanovenie.

Po druhé, pokiaľ ide o skutočnosť, že napadnutý akt neuvádza právny základ, z ktorého vychádza, Súdny dvor pripomenul svoju judikatúru, podľa ktorej voľba vhodného právneho základu má ústavný význam, keďže vzhľadom na to, že Únia disponuje iba zverenými právomocami, musí prepojiť akty, ktoré prijme, s ustanoveniami Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Zmluva o FEÚ), ktoré Úniu na tento účel skutočne oprávňujú. Odchýlenie sa od právnej formy stanovenej v článku 218 ods. 9 ZFEÚ a neuvedenie právneho základu tak vedú k nejasnostiam, pokiaľ ide o povahu a právny dosah napadnutého aktu, ako aj postup, ktorý sa mal dodržať pri jeho prijímaní, pričom tieto nejasnosti mohli oslabiť Úniu pri obhajovaní svojej pozície na svetovej rádiodokomunikačnej konferencii 2015.

2.2. Postupy prijímania aktov

V tejto súvislosti si zaslúžia pozornosť tri rozsudky. Prvý rozsudok sa týka povinnosti konzultácie s Európskym parlamentom v rámci legislatívneho postupu Únie. Druhý rozsudok sa týka návrhu európskej iniciatívy občanov. Tretím je rozsudok *Slovensko a Maďarsko/Rada* (C-643/15 a C-647/15, [EU:C:2017:631](#)) týkajúci sa dočasných opatrení povinného premiestnenia žiadateľov o azyl.¹³

Vo svojom rozsudku *RPO* (C-390/15, [EU:C:2017:174](#)), vydanom 7. marca 2017, Súdny dvor zasadaajúci ako veľká komora potvrdil *platnosť ustanovení smernice 2006/112*¹⁴, ktoré členským štátom umožňujú uplatňovať zníženú sadzbu dane z pridanej hodnoty (DPH) na predaj takých tlačných publikácií, akými sú knihy, noviny a časopisy, pričom z uplatnenia tohto osobitného režimu vylúčil digitálne publikácie, s výnimkou digitálnych kníh poskytovaných na fyzickom nosiči.

^{13/} Tento rozsudok je uvedený v pododdielke VIII.1 „Azylová politika“.

^{14/} Smernica Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 347, 2006, s. 1) v znení vyplývajúcom zo smernice Rady 2009/47/EÚ z 5. mája 2009, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2006/112/ES, pokiaľ ide o znížené sadzby dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 116, 2009, s. 18).

V spore vo veci samej poľský Ústavný súd rozhodujúci o žalobe smerujúcej ku konštatovaniu nezlučiteľnosti vnútroštátnych ustanovení, podľa ktorých sú digitálne publikácie vylúčené z uplatňovania zníženej sadzby DPH, s poľskou Ústavou vyjadril pochybnosti o platnosti príslušných ustanovení smernice 2006/112, zmenenej smernicou 2009/47¹⁵. Obrátil sa na Súdny dvor jednak s otázkou, či sa Parlament dostatočne podieľal na legislatívnom postupe, ktorý viedol k prijatiu smernice 2009/47, ktorou boli zmenené ustanovenia smernice 2006/112 umožňujúce uplatnenie zníženej sadzby DPH na tlačenej publikácie, a jednak s otázkou prípadného porušenia zásady rovnosti zaobchádzania v prípade dotknutých ustanovení smernice 2006/112.¹⁶

Pokiaľ ide o legislatívny postup, ktorý viedol k prijatiu smernice 2009/47, Súdny dvor po tom, čo konštatoval, že konečné znenie tejto smernice obsahuje zmeny v porovnaní s návrhom, ktorý bol predložený Parlamentu na konzultáciu, pripomenul, že riadna konzultácia s Parlamentom v prípadoch stanovených Zmluvami predstavuje podstatnú formálnu náležitosť, ktorej nedodržanie má za následok neplatnosť dotknutého aktu. Táto povinnosť konzultácie s Parlamentom znamená, že konzultácia s Parlamentom sa musí uskutočniť vždy, keď sa schválené konečné znenie ako celok vo svojej podstate odchyľuje od znenia, ktoré už Parlament prekonzultoval, okrem prípadu, keď zmeny v zásade zodpovedajú vôli vyslovenej samotným Parlamentom. Keďže však konečné znenie sporného ustanovenia smernice 2009/47 bolo len redakčným zjednodušením znenia návrhu smernice, ktoré bolo prekonzultované s Parlamentom a ktorého podstata bola celkovo zachovaná, Súdny dvor rozhodol, že Rada nebola pred prijatím tejto smernice povinná uskutočniť opätovnú konzultáciu s Parlamentom.

Vo svojom rozsudku z 12. septembra 2017, *Anagnostakis/Komisija* (C-589/15 P, [EU:C:2017:663](#)), sa Súdny dvor zasadajúci ako veľká komora vyjadril k odvolaniu podanému proti rozsudku Všeobecného súdu¹⁷, ktorý zamietol žalobu o neplatnosť podanú proti **rozhodnutiu Komisie, ktorým bola zamietnutá registrácia návrhu európskej iniciatívy občanov (EIO)**, predloženého na základe článku 4 ods. 2 písm. b) nariadenia č. 211/2011¹⁸. Cieľom tohto návrhu bolo konkrétne zakotviť v právnej úprave Únie „zásadu stavu núdze“, podľa ktorej možno odpustiť verejný dlh krajín, ktorých finančná a politická existencia je ohrozená samotnou existenciou dlhu.

Pokiaľ ide o povinnosť Komisie informovať organizátorov európskej iniciatívy občanov o dôvodoch zamietnutia registrácie ich návrhu, ako je stanovená v článku 4 ods. 3 nariadenia č. 211/2011, Súdny dvor najskôr zdôraznil, že vzhľadom na význam európskej iniciatívy občanov ako prostriedku pre občanov podieľať sa na demokratickom živote Únie, Komisia musí jasne odôvodniť takéto zamietnutie. Súdny dvor však vzhľadom na veľmi stručnú a nejasnú povahu dotknutého návrhu iniciatívy potvrdil posúdenie Všeobecným súdom, podľa ktorého bolo zamietavé rozhodnutie Komisie v danej veci dostatočne odôvodnené.

Súdny dvor následne zdôraznil, že rozhodnutie týkajúce sa registrácie návrhu EIO musí byť prijaté v súlade so zásadou riadnej správy vecí verejných, ku ktorej sa viaže najmä povinnosť príslušnej inštitúcie vykonať náležité a nestranné preskúmanie, v rámci ktorého sa prihliadne k relevantným skutočnostiam daného prípadu. Podmienku registrácie návrhu európskej iniciatívy občanov stanovenú v článku 4 ods. 2 písm. b) nariadenia č. 211/2011, podľa ktorej nesmie byť návrh zjavne mimo rámca právomocí Komisie, na základe ktorých môže predkladať návrh právneho aktu, musí Komisia vykladať a uplatňovať tak, aby bol zabezpečený jednoduchý prístup k tomuto nástroju. V dôsledku toho len v prípade, ak je návrh európskej iniciatívy občanov vzhľadom na svoj predmet a svoje ciele zjavne mimo rámca právomocí Komisie, môže Komisia zamietnuť jeho registráciu. V tejto súvislosti

15/ Smernica Rady 2009/47/ES z 5. mája 2009, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2006/112/ES, pokiaľ ide o zníženej sadzby dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 116, 2009, s. 18).

16/ Odpoveď Súdneho dvora na túto druhú otázku sa nachádza v oddiele XII „Daňové ustanovenia“.

17/ Rozsudok Všeobecného súdu z 30. septembra 2015, *Anagnostakis/Komisija* (T-450/12, [EU:T:2105:739](#)).

18/ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 211/2011 zo 16. februára 2011 o iniciatíve občanov (Ú. v. EÚ L 65, 2011, s. 1).

však Súdny dvor potvrdil, že ustanovenia Zmluvy o FEÚ, ktoré v tomto prípade uviedol organizátor iniciatívy občanov na podporu svojej žaloby o neplatnosť, a to článok 122 ods. 1 a 2 a článok 136 ods. 1 ZFEÚ, totiž nemohli slúžiť ako vhodný právny základ na prijatie „zásady stavu núdze“, ktorej sa týka tento návrh.

3. PRÍSTUP K DOKUMENTOM

V roku 2017 mal Súdny dvor príležitosť vydať viaceré významné rozsudky v oblasti prístupu k dokumentom. Táto judikatúra mu najmä umožnila poskytnúť nové spresnenia, pokiaľ ide o pojem existujúci dokument v zmysle nariadenia č. 1049/2001¹⁹ v kontexte elektronických databáz, o uplatnenie tohto nariadenia na dokumenty členských štátov v rámci súdneho konania, o uplatnenie všeobecnej domnienky dôvernosti na dokumenty týkajúce sa postupu EU Pilot a napokon o pojem vyšetrovanie. Súdny dvor sa tiež vyjadril k výkladu nariadenia č. 1049/2001 v kontexte uplatňovania Aarhuského dohovoru.²⁰

Súdny dvor sa najskôr v rozsudku **Typke/Komisia** (C-491/15 P, [EU:C:2017:5](#)), vydanom 11. januára 2017, ktorý potvrdzuje napadnutý rozsudok Všeobecného súdu²¹, vyjadril k *pojmu dokument existujúci v elektronických databázach*. V tejto veci žalobca požiadal Európsky úrad pre výber pracovníkov (EPSO) o prístup k „tabuľke“, ktorá obsahuje sériu údajov nachádzajúcich sa vo viacerých dokumentoch, ktoré má EPSO v elektronickom formáte a ktoré nemohli byť získané z jeho databázy pri použití bežného vyhľadávania.

Súdny dvor usúdil, že je síce pravda, že elektronická databáza môže umožniť získanie každej informácie, ktorú obsahuje, avšak možnosť, aby bol dokument vytvorený na základe takejto databázy, neumožňuje dospieť k záveru, že tento dokument existuje v zmysle nariadenia č. 1049/2001. Súdny dvor totiž pripomenul, že právo na prístup k dokumentom inštitúcií sa týka len existujúcich dokumentov a dokumentov, ktoré má dotknutá inštitúcia v držbe, a že sa nemožno odvolávať na nariadenie č. 1049/2001 s cieľom uložiť inštitúcii povinnosť vytvoriť dokument, ktorý neexistuje.

Súdny dvor v tejto súvislosti rozhodol, že za existujúci dokument musia byť považované všetky informácie, ktoré môžu byť získané z elektronickej databázy v rámci jej bežného používania pomocou predprogramovaných vyhľadávacích nástrojov, aj keď tieto informácie ešte neboli zobrazené v tejto forme alebo nikdy neboli predmetom vyhľadávania zamestnancami inštitúcií. Na účely splnenia požiadaviek nariadenia č. 1049/2001 tak môžu byť inštitúcie vedené k vytvoreniu dokumentu z informácií obsiahnutých v databáze používaním existujúcich vyhľadávacích nástrojov. Naproti tomu každú informáciu, ktorej získanie z databázy vyžaduje mimoriadne úsilie, treba považovať za nový dokument. Z toho vyplýva, že každá informácia, ktorej získanie vyžaduje úpravu buď štruktúry elektronickej databázy, alebo vyhľadávacích nástrojov, ktoré sú v tom čase k dispozícii pre získanie informácií, musí byť považovaná za nový dokument.

Následne v rozsudku **Komisia/Breyer** (C-213/15 P, [EU:C:2017:563](#)), vyhlásenom 18. júla 2017, ktorý potvrdzuje rozsudok Všeobecného súdu²², sa Súdny dvor zasadajúci ako veľká komora vyjadril k otázke, či sa na žiadosť o sprístupnenie vyjadrení predložených členským štátom v rámci súdneho konania, adresovanú určitej inštitúcii,

^{19/} Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 z 30. mája 2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie (Ú. v. ES L 145, 2001, s. 43; Mim. vyd. 01/003, s. 331).

^{20/} Pozri tiež pododdiel XVII.4 „Aarhuský dohovor“.

^{21/} Rozsudok Všeobecného súdu z 2. júla 2015, **Typke/Komisia** (T-214/13, [EU:T:2015:448](#)).

^{22/} Rozsudok Všeobecného súdu z 27. februára 2015, **Breyer/Komisia** (T-188/12, [EU:T:2015:124](#)).

ktorá je účastníkom konania, uplatňuje nariadenie č. 1049/2001. V tomto prípade odporca v odvolacom konaní požiadal Komisiu o sprístupnenie vyjadrení, ktoré Rakúska republika predložila Súdnemu dvoru v rámci konania o nesplnení povinnosti, ktoré bolo začaté voči nej z dôvodu neprebratia smernice. Toto súdne konanie sa skončilo rozsudkom Súdného dvora v roku 2010. Komisia odmietla sprístupniť tieto vyjadrenia, ktorých kópie mala v držbe, a to z dôvodu, že podľa nej nepatrili do pôsobnosti nariadenia č. 1049/2001. Všeobecný súd, ktorý rozhodoval o žalobe o neplatnosť, zrušil rozhodnutie Komisie o zamietnutí.

V prvom rade Súdny dvor, ktorý sa zaoberal otázkou pôsobnosti nariadenia č. 1049/2001, pripomenul, že táto pôsobnosť je vymedzená odkazom na inštitúcie vymenované v tomto nariadení, a nie na kategórie konkrétnych dokumentov, a ani na autora dokumentu, ktorý má niektorá z týchto inštitúcií k dispozícii. Okolnosť, že dokumenty, ktoré má niektorá z inštitúcií uvedených v nariadení č. 1049/2001 k dispozícii, vypracoval členský štát a súvisia so súdnymi konaniami, nemôže vylúčiť také dokumenty z pôsobnosti tohto nariadenia. Navyše Súdny dvor rozhodol, že skutočnosť, že ani Štatút Súdného dvora Európskej únie, ani rokovacie poriadky súdov Únie neupravujú právo tretích osôb na prístup k vyjadreniam predloženým v rámci súdnych konaní, nemôže viesť k neuplatniteľnosti uvedeného nariadenia na žiadosti o prístup k vyjadreniam, ktoré vyhotovil členský štát na účely súdneho konania pred súdom Únie a ktoré sa nachádzajú v držbe určitej inštitúcie. Následne dospel k záveru, že sporné vyjadrenia patria do pôsobnosti nariadenia č. 1049/2001 ako dokumenty, ktoré má v držbe určitá inštitúcia podliehajúca uvedenému nariadeniu.

V druhom rade Súdny dvor, ktorý preskúmal všeobecnú štruktúru a ciele článku 15 ods. 3 ZFEÚ, usúdil, že neuplatniteľnosť režimu prístupu k dokumentom na Súdny dvor pri výkone jeho súdnych úloh, upraveného v článku 15 ods. 3 štvrtom pododseku ZFEÚ, nebráni uplatneniu tohto režimu na dokumenty predložené Súdnemu dvoru v rámci súdneho konania. Okrem toho vzhľadom na skutočnosť, že nariadenie č. 1049/2001 umožňuje prípadne odmietnuť sprístupnenie dokumentov súvisiacich s konaniami pred súdmi Únie s cieľom zaručiť ochranu súdnych konaní, článok 15 ods. 3 štvrtý pododsek ZFEÚ nevyžaduje výklad, podľa ktorého by sporné vyjadrenia museli byť vylúčené z pôsobnosti nariadenia č. 1049/2001. Súdny dvor preto dospel k záveru, že Všeobecný súd správne rozhodol, že uvedené vyjadrenia rovnako ako vyjadrenia vypracované samotnou Komisiou nespádajú do rámca výnimky z práva na prístup k dokumentom, ktorú stanovuje článok 15 ods. 3 štvrtý pododsek ZFEÚ.

Okrem toho Súdny dvor rozsudkom z 11. mája 2017, **Švédsko/Komisia** (C-562/14 P, [EU:C:2017:356](#)), potvrdil v odvolacom konaní rozsudok Všeobecného súdu²³, ktorým Všeobecný súd zamietol žalobu viacerých občanov smerujúcu k zrušeniu *rozhodnutia Komisie, na základe ktorého im bol odmietnutý prístup podľa nariadenia č. 1049/2001 k dvom žiadostiam o informácie, ktoré táto inštitúcia adresovala Spolkovej republike Nemecko v rámci postupu EU Pilot, ktorý má za úlohu pripraviť konanie o nesplnení povinnosti proti členskému štátu alebo takémuto konaniu zabrániť.*

Súdny dvor usúdil, že pokiaľ počas fázy pred podaním žaloby v rámci vyšetrovania vedeného v rámci postupu EU Pilot existuje nebezpečenstvo zmeny povahy konania o nesplnení povinnosti, zmeny jeho priebehu alebo poškodenia cieľov tohto konania, uplatnenie všeobecnej domnienky dôvernosti na dokumenty, ktoré si medzi sebou vymenili Komisia a dotknutý členský štát, je odôvodnené. Navyše spresnil, že toto nebezpečenstvo existuje až do okamihu, keď je postup *EU Pilot* skončený a začatie formálneho konania o nesplnení povinnosti voči členskému štátu je s konečnou platnosťou zamietnuté. V tomto období môže teda Komisia na účely odmietnutia prístupu vychádzať zo všeobecnej domnienky dôvernosti bez toho, aby uskutočnila konkrétne a individuálne preskúmanie požadovaných dokumentov. Táto všeobecná domnienka však nevylučuje možnosť preukázať, že na daný dokument, ktorého zverejnenie sa požaduje, sa uvedená výnimka nevzťahuje alebo že existuje prevažujúci verejný záujem odôvodňujúci zverejnenie tohto dokumentu podľa článku 4 ods. 2 poslednej vety nariadenia č. 1049/2001.

^{23/} Rozsudok Všeobecného súdu z 25. septembra 2014, **Spirlea/Komisia** (T-306/12, [EU:T:2014:816](#)).

V rozsudku **Francúzsko/Schlyter** (C-331/15 P, [EU:C:2017:639](#)), vyhlásenom 7. septembra 2017, ktorý potvrdzuje rozsudok Všeobecného súdu²⁴, sa Súdny dvor vyjadril k otázke, či *podrobné stanovisko vydané Komisiou v rámci postupu pri poskytovaní informácií týkajúcich sa technických predpisov, stanoveného v smernici 98/34*²⁵, *patrí alebo nepatrí pod vyšetrowanie v zmysle článku 4 ods. 2 tretej zarážky nariadenia č. 1049/2001*.

V prvom rade Súdny dvor usúdil, že vyšetrowanie predstavuje štruktúrovanú a formalizovanú činnosť Komisie, ktorej cieľom sú zhromažďovanie a analýza informácií na to, aby mohla prijať stanovisko v rámci výkonu jej funkcií stanovených v Zmluve o EÚ a Zmluve o FEÚ. V tejto súvislosti na jednej strane spresnil, že tento postup sa nemusí nutne týkať odhaľovania alebo stíhania porušenia alebo nezrovnalosti, ale pojem „vyšetrowanie“ sa môže vzťahovať tiež na činnosť Komisie, ktorej cieľom je zisťovanie skutočností na účely vyhodnotenia určitej situácie. Na druhej strane nie je nevyhnutné, aby stanovisko prijaté Komisiou na účely plnenia jej funkcií malo formu rozhodnutia v zmysle článku 288 štvrtého odseku ZFEÚ. Takéto stanovisko môže byť prijaté najmä vo forme správy alebo odporúčania.

Súdny dvor v tejto súvislosti rozhodol, že v tomto prípade podrobné stanovisko vydané Komisiou v rozsahu, v akom predstavuje oficiálne opatrenie, ktoré uvádza právne stanovisko tejto inštitúcie týkajúce sa zlučiteľnosti návrhu technického predpisu, ktorý oznámil členský štát, najmä s voľným pohybom tovarov a slobodou subjektov usadiť sa, patrí pod postup „vyšetrowania“.

V druhom rade Súdny dvor rozhodol, že keďže žiadne ustanovenie smernice 98/34 nestanovuje dôvernosť podrobného stanoviska vydaného podľa jej článku 9 ods. 2, požiadavka transparentnosti, o ktorú sa opiera uvedená smernica, sa bežne uplatňuje na tieto podrobné stanoviská. Navyše spresnil, že táto požiadavka transparentnosti nevyklučuje, aby Komisia mohla v závislosti od okolností veci uplatniť článok 4 ods. 2 tretiu zarážku nariadenia č. 1049/2001 na účely odmietnutia prístupu k podrobnému stanovisku vydanému podľa článku 9 ods. 2 tejto smernice, ak preukáže, že sprístupnenie predmetného podrobného stanoviska konkrétne a skutočne ohrozuje cieľ spočívajúci v predchádzaní prijatia technickej normy, ktorá je v rozpore s právom Únie.

Napokon v rozsudku **Saint-Gobain Glass Deutschland/Komisia** (C-60/15 P, [EU:C:2017:540](#)), vydanom 13. júla 2017, Súdny dvor vyhovel odvolaniu podanému spoločnosťou Saint-Gobain Glass Deutschland proti rozsudku Všeobecného súdu²⁶, ktorým bola zamietnutá jej žaloba o neplatnosť *rozhodnutia Komisie o zamietnutí úplného prístupu k dokumentu, ktorý jej predložila Spolková republika Nemecko* v rámci postupu pridelovania emisných kvót skleníkových plynov upraveného v článku 10a smernice 2003/87²⁷. Toto rozhodnutie o zamietnutí sa opieralo o článok 4 ods. 3 prvý pododsek nariadenia č. 1049/2001²⁸, podľa ktorého prístup k dokumentu bude odmietnutý v prípade, ak by zverejnenie dokumentu mohlo vážne narušiť prebiehajúci rozhodovací proces.

^{24/} Rozsudok Všeobecného súdu zo 16. apríla 2015, **Schlyter/Komisia** (T-402/12, [EU:T:2015:209](#)).

^{25/} Smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/34/ES z 22. júna 1998, ktorou sa stanovuje postup pri poskytovaní informácií v oblasti technických noriem a predpisov, ako aj pravidiel vzťahujúcich sa na služby informačnej spoločnosti (Ú. v. ES L 204, 1998, s. 37; Mim. vyd. 13/020, s. 337), zmenená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 98/48/ES z 20. júla 1998 (Ú. v. ES L 217, 1998, s. 18; Mim. vyd. 13/021, s. 8).

^{26/} Rozsudok Všeobecného súdu z 11. decembra 2014, **Saint-Gobain Glass Deutschland/Komisia** (T-476/12, [EU:T:2014:1059](#)).

^{27/} Smernica 2003/87/ES Európskeho parlamentu a Rady z 13. októbra 2003, o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v spoločenstve, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES (Ú. v. ES L 275, 2003, s. 32; Mim. vyd. 15/007, s. 631).

^{28/} Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 z 30. mája 2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie (Ú. v. ES L 145, 2001, s. 43; Mim. vyd. 01/003, s. 331).

Súdny dvor vo svojom rozsudku zrušil rozsudok v odvolacom konaní, pričom rozhodol, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia v rámci výkladu článku 4 ods. 3 prvého pododseku nariadenia č. 1049/2001. Rovnako zrušil rozhodnutie Komisie o zamietnutí prístupu k dokumentom. Súdny dvor v tejto súvislosti usúdil, že výnimka týkajúca sa „rozhodovacieho procesu“, stanovená v tomto ustanovení, sa má vykladať reštriktívne vzhľadom na verejný záujem, ktorému slúži zverejnenie dotknutých dokumentov, a skutočnosť, že požadované informácie sa týkajú emisií do životného prostredia. Súdny dvor navyše spresnil, že túto výnimku treba chápať tak, že sa vzťahuje na prijímanie rozhodnutia a nie na celé správne konanie, ktoré viedlo k prijatiu tohto rozhodnutia. Preto v prípade dokumentov, ktoré sa týkajú priamo otázok riešených v rámci správneho konania, jednoduchý odkaz na riziko negatívnych vplyvov súvisiacich s ich zverejnením a možnosť, že dotknutým osobám sa tým umožní ovplyvňovať konanie, nestačí na preukázanie skutočnosti, že zverejnenie interných dokumentov vážne ohrozí prebiehajúci rozhodovací proces.

Okrem toho Súdny dvor uviedol, že požiadavka reštriktívneho výkladu článku 4 ods. 3 prvého pododseku nariadenia č. 1049/2001 je ešte naliehavejšia v prípade, ak dokumenty, o ktorých sprístupnenie sa žiada, obsahujú informácie o životnom prostredí. Aarhuský dohovor však vo svojom článku 4 ods. 4 písm. a) stanovuje, že žiadosť o informácie o životnom prostredí môže byť zamietnutá, ak by ich zverejnenie nepriaznivo ovplyvnilo dôvernoscť rokovaní orgánov verejnej moci, pokiaľ je táto dôvernoscť upravená vnútroštátnym právom, a nie celý správny postup, na základe ktorého tieto orgány rozhodujú. V dôsledku toho okolnosť, podľa ktorej správne konanie ešte nebolo v okamihu prijatia sporného rozhodnutia skončené, sama osebe nepreukazuje, že v prípade zverejnenia požadovaných dokumentov by bol vážne ohrozený rozhodovací proces Komisie.

4. MIMOZMLUVNÁ ZODPOVEDNOSŤ ÚNIE

Vo svojom rozsudku zo 4. apríla 2017, *Ombudsman/Staelen* (C-337/15 P, [EU:C:2017:256](#)), sa Súdny dvor zasadajúci ako veľká komora vyjadril k *mimozmluvnej zodpovednosti Únie z dôvodu porušenia povinnosti náležitej starostlivosti Európskeho ombudsmana počas vybavovania sťažnosti*. Všeobecný súd v tejto súvislosti v rozsudku, ktorý bol predmetom odvolacieho konania²⁹, rozhodol, že niektoré porušenia povinnosti náležitej starostlivosti, ktorých sa dopustil Ombudsman v rámci vybavovania sťažnosti týkajúcej sa nesprávneho postupu Európskeho parlamentu pri vyhotovovaní zoznamu vhodných uchádzačov vydaného ako výsledok verejného výberového konania, predstavujú samy osebe dostatočne závažné porušenia práva Únie v zmysle judikatúry, v ktorej boli spresnené podmienky uplatnenia mimozmluvnej zodpovednosti Únie. V dôsledku týchto porušení priznal Všeobecný súd sťažovateľke, ktorá sa ako uchádzačka nachádzala na dotknutom zozname vhodných uchádzačov, sumu 7 000 eur ako náhradu škody za stratu jej dôvery v úrad Ombudsmana a jej pocit premárneného času a energie.

Súdny dvor po tom, čo pripomenul úlohy a povinnosti Ombudsmana, najskôr konštatoval, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď rozhodol, že „obyčajné“ porušenie zásady náležitej starostlivosti Ombudsmanom predstavuje dostatočne závažné porušenie, na základe ktorého môže vzniknúť mimozmluvná zodpovednosť Únie. Podľa Súdneho dvora na prijatie záveru o existencii takéhoto porušenia je potrebné preukázať, že Ombudsman tým, že nekonal so všetkou starostlivosťou a potrebnou opatrnosťou, zjavným a závažným spôsobom prekročil hranice svojej voľnej úvahy v kontexte výkonu právomoci vyšetrovania, ktorá mu bola zverená. Pokiaľ ide o ujmu, ktorej existenciu uznal Všeobecný súd, Súdny dvor okrem iného rozhodol, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď kvalifikoval stratu dôvery sťažovateľky v inštitút Ombudsmana ako nahraditeľnú nemajetkovú ujmu. Vzhľadom na to, že rozhodnutie Všeobecného súdu uložiť Ombudsmanovi povinnosť zaplatiť náhradu škody bolo bez právneho základu, Súdny dvor toto rozhodnutie zrušil.

^{29/} Rozsudok Všeobecného súdu z 29. apríla 2015, *Staelen/Ombudsman* (T-217/11, [EU:T:2015:238](#)).

Keďže stav konania dovoľoval rozhodnúť o spore, Súdny dvor následne konštatoval, že zo skutočností uvedených v spise vyplývalo, že Ombudsman sa skutočne dopustil viacerých závažných porušení svojej povinnosti náležitej starostlivosti v rámci vedenia vyšetrovania, v dôsledku ktorých bola sťažovateľke spôsobená skutočná a určitá nemajetková ujma. Súdny dvor tak opätovne uložil Ombudsmanovi povinnosť zaplatiť sumu 7 000 eur na účely náhrady uvedenej nemajetkovej ujmy, ktorá v podstate spočívala v „psychologickej ujme“, ktorú utrpela sťažovateľka z dôvodu spôsobu, akým bola vybavená jej sťažnosť.

V rozsudku **Safa Nicu Sepahan/Rada** (C-45/15 P, [EU:C:2017:402](#)), vyhlásenom 30. mája 2017, sa Súdny dvor zasadajúci ako veľká komora vyjadril k nároku na náhradu škody z dôvodu ujmy spôsobenej rozhodnutím o zmrazení finančných prostriedkov, ktoré bolo prijaté na základe spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky. Týmto rozsudkom Súdny dvor zamietol odvolania podané iránskou spoločnosťou Safa Nicu Sepahan a Radou proti rozsudku Všeobecného súdu z 25. novembra 2014³⁰, ktorý po tom, čo zrušil reštriktívne opatrenia zmrazenia finančných prostriedkov smerujúce voči žalobkyni³¹, priznal tejto spoločnosti náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 50 000 eur, ktorá bola spôsobená z dôvodu zrušených opatrení, a zároveň zamietol jej žiadosti o náhradu majetkovej ujmy, ktorá jej bola údajne spôsobená. Vo svojom odvolaní Safa Nicu Sepahan spochybnila tak zamietnutie jej žiadostí smerujúcich k náhrade majetkovej ujmy, ako aj sumu priznanej náhrady nemajetkovej ujmy.

Pokiaľ ide o priznanú náhradu spôsobenej nemajetkovej ujmy, Súdny dvor dospel k záveru, že Všeobecný súd správne konštatoval, že zo strany Rady takmer tri roky trvajúce porušenie jej povinnosti poskytnúť spoločnosti Safa Nicu Sepahan informácie a dôkazy podporujúce odôvodnenie toho, že boli voči nej prijaté dotknuté reštriktívne opatrenia, predstavuje dostatočne závažné porušenie práva, ktoré môže založiť mimozmluvnú zodpovednosť Únie na základe článku 340 druhého odseku ZFEÚ. Hoci zrušenie protiprávných reštriktívnych opatrení svojou povahou môže predstavovať spôsob nápravy nemajetkovej ujmy, vôbec z toho nevyplýva, že tento spôsob nápravy nevyhnutne postačuje za všetkých okolností na zabezpečenie úplnej nápravy tejto ujmy. Súdny dvor preto rozhodol, že Všeobecný súd správne posúdil ex aequo et bono takto stanovenú sumu náhrady nemajetkovej ujmy, na ktorú mala Safa Nicu Sepahan nárok.

V druhom rade, pokiaľ ide o to, že Všeobecný súd neuznal zodpovednosť Únie vo veci spôsobenej nemajetkovej ujmy, Súdny dvor pripomenul, že každá škoda, ktorej náhrada sa požaduje na základe článku 340 druhého odseku ZFEÚ, musí byť skutočná a určitá a musí vyplývať dostatočne priamo z protiprávneho konania inštitúcií. Keďže účastníkovi konania, ktorý sa dovoľáva vzniku zodpovednosti Únie, prináleží, aby predložil presvedčivé dôkazy tak o existencii a rozsahu škody, ktorú uplatňuje, ako aj o existencii príčinnej súvislosti medzi škodou a prijatými reštriktívnymi opatreniami, Súdny dvor konštatoval, že Všeobecný súd správne dospel k záveru, že tvrdenia spoločnosti Safa Nicu Sepahan neboli dostatočne podložené.

30/ Rozsudok Všeobecného súdu z 25. novembra 2014, **Safa Nicu Sepahan/Rada** (T-384/11, [EU:T:2014:986](#)).

31/ Tieto reštriktívne opatrenia prijala Rada voči Iránu s cieľom zabrániť šíreniu jadrových zbraní, a to na základe vykonávacieho nariadenia Rady (EÚ) č. 503/2011 z 23. mája 2011, ktorým sa vykonáva nariadenie (EÚ) č. 961/2010 o reštriktívnych opatreniach voči Iránu (Ú. v. EÚ L 136, 2011, s. 26), a nariadenia Rady (EÚ) č. 267/2012 z 23. marca 2012 o reštriktívnych opatreniach voči Iránu, ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 961/2010 (Ú. v. EÚ L 88, 2012, s. 1).

IV. PRÁVO ÚNIE A VNÚTROŠTÁTNE PRÁVO

Dňa 10. októbra 2017 Súdny dvor zasadajúci ako veľká komora poskytol v rozsudku **Farrell** (C-413/15, [EU:C:2017:745](#)) spresnenia v súvislosti s podmienkami, za ktorých možno proti subjektu súkromného práva, ktorému členský štát zveril úlohu uvedenú v článku 1 ods. 4 druhej smernice 84/5³², ktorá spočíva v náhrade škody na majetku alebo ujmy na zdraví spôsobenej neidentifikovaným vozidlom alebo vozidlom, ktoré nemalo uzavreté povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, namietat ustanovenia tretej smernice 90/232³³, ktoré môžu mať priamy účinok. Spor vo veci samej sa týkal *náhrady ujmy na zdraví, ktorá bola žalobkyňi vo veci samej spôsobená pri dopravnej nehode, zo strany príslušného vnútroštátneho subjektu* („Motor Insurers Bureau of Ireland“).

Tento rozsudok kontinuálne nadväzuje na prvý rozsudok Farrell z 19. apríla 2007³⁴, ktorého základom je ten istý spor vo veci samej, v ktorom Súdny dvor jednak rozhodol, že článok 1 tretej smernice 90/232 bráni vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovým vozidlom nekryje zodpovednosť za ujmu na zdraví spôsobenú osobám cestujúcim v časti motorového vozidla, ktorá nebola projektovaná ani konštruovaná so sedadlami pre cestujúcich, a jednak že tento článok spĺňa všetky podmienky požadované na vyvolanie priameho účinku, v dôsledku čoho priznáva práva, ktorých sa jednotlivci môžu dovolávať priamo pred vnútroštátnymi súdmi. Súdny dvor však v tomto rozsudku tiež usúdil, že vnútroštátnemu súdu prináleží overiť, či sa tohto ustanovenia možno dovolávať voči takému subjektu, akým je subjekt, o ktorý ide vo veci samej.

V nadväznosti na tento rozsudok sa prvý vnútroštátny súd domnieval, že dotknutý príslušný vnútroštátny subjekt bol subjektom štátu, v dôsledku čoho mala žalobkyňa vo veci samej právo získať od tohto subjektu náhradu škody. Uvedený subjekt tak podal proti tomuto rozsudku odvolanie na vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania v tejto veci, pričom tvrdil, že nie je subjektom štátu, a preto sa nemožno voči nemu dovolávať ustanovení smernice, ktoré neboli prebraté do vnútroštátneho práva, aj keď majú priamy účinok. Práve v tomto kontexte bolo na Súdnom dvore začaté prejudiciálne konanie s cieľom objasniť kritériá stanovené v rozsudku Foster a i.³⁵ na účely určenia typov subjektov, ktoré možno považovať za subjekty štátu.

Súdny dvor v tejto súvislosti spresnil, že uvedené kritériá, podľa ktorých sa jednotlivец môže dovolávať bezpodmienečných a dostatočne presných ustanovení určitej smernice voči orgánu alebo subjektu, ktorý podlieha štátnej moci alebo je kontrolovaný štátom, alebo disponuje mimoriadnymi právomocami v porovnaní s tými, ktoré vyplývajú z pravidiel uplatniteľných na vzťahy medzi jednotlivcami, nemôžu mať kumulatívnu povahu. Článok 288 ZFEÚ týkajúci sa právnych aktov Únie preto treba vykladať v tom zmysle, že nevyklučuje, že voči subjektu, ktorý nespĺňa všetky kritériá uvedené v už citovanom rozsudku Foster a i., možno namietat ustanovenia smernice, ktoré môžu mať priamy účinok.

32/ Druhá smernica Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (Ú. v. ES L 8, 1984, s. 17; Mim. vyd. 19/007, s. 3), zmenená treťou smernicou Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 (Ú. v. ES L 129, 1990, s. 33; Mim. vyd. 06/001, s. 249).

33/ Tretia smernica Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (Ú. v. ES L 129, 1990, s. 33; Mim. vyd. 06/001, s. 249).

34/ Rozsudok Súdneho dvora z 19. apríla 2007, **Farrell** (C-356/05, [EU:C:2007:229](#)).

35/ Rozsudok Súdneho dvora z 12. júla 1990, **Foster a i.** (C-188/89, [EU:C:1990:313](#)).

Súdny dvor, ktorý preskúmal otázku, či je takým aj prípad subjektu, o ktorý išlo vo veci samej, usúdil, že voči subjektu súkromného práva, ktorému členský štát zveril takú úlohu vo verejnom záujme, akou je úloha spočívajúca v náhrade škody na majetku alebo ujmy na zdraví spôsobenej neidentifikovaným vozidlom alebo vozidlom, ktoré nemalo uzavreté povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a ktorému boli na tento účel zákonom udelené také mimoriadne právomoci, akou je právomoc uložiť poisťovňam, ktoré poskytujú poistenie vozidiel na území dotknutého členského štátu, aby sa stali jeho členmi a financovali ho, možno namietat ustanovenia smernice, ktoré môžu mať priamy účinok.

Dňa 5. decembra 2017 v rozsudku **M.A.S. a M.B.** (C-42/17, [EU:C:2017:936](#)) sa Súdny dvor zasadajúci ako veľká komora vyslovil k návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal taliansky Ústavný súd s cieľom získať *spresnenie, pokiaľ ide o rozsah povinnosti, ktorú stanovil Súdny dvor v rozsudku Taricco a i.* (C-105/14, [EU:C:2015:555](#))³⁶ a ktorá prináleží vnútroštátnym súdom, a to neuplatniť v prípade konštatovania porušenia článku 325 ZFEÚ vnútroštátne ustanovenia v oblasti premlčania.

Vo veci **Taricco a i.** Súdny dvor konštatoval, že talianske pravidlá týkajúce sa premlčania, ktoré sú uplatniteľné v oblasti trestných stíhaní a ktoré stanovujú, že premlčaciu dobu uplatniteľnú na daňové trestné činy v oblasti DPH možno v prípade prerušenia predĺžiť iba o štvrtinu jej pôvodnej dĺžky, môžu ohroziť splnenie záväzkov uložených členským štátom článkom 325 ods. 1 a 2 ZFEÚ, ak by tieto vnútroštátne pravidlá v značnom počte prípadov závažných podvodov poškodzujúcich finančné záujmy Únie bránili uloženiu účinných a odstrašujúcich trestov, alebo pokiaľ by stanovili dlhšie premlčacie doby v prípade podvodov poškodzujúcich finančné záujmy dotknutého členského štátu, než v prípade podvodov poškodzujúcich finančné záujmy Únie. Súdny dvor teda rozhodol, že v takýchto prípadoch prináleží vnútroštátnemu súdu poskytnúť plný účinok článku 325 ods. 1 a 2 ZFEÚ tak, že sa podľa potreby zdrží uplatňovania ustanovení vnútroštátneho práva.

Svojím návrhom na začatie prejudiciálneho konania Ústavný súd predložil otázku týkajúcu sa prípadného porušenia zásady zákonnosti trestných činov a trestov, ktorá môže vyplývať z dodržiavania tejto povinnosti vnútroštátnymi súdmi. V tejto súvislosti odkázal po prvé na hmotnoprávnu povahu pravidiel o premlčaní stanovených v talianskom právnom poriadku, čo znamená, že tieto pravidlá sú pre osoby podliehajúce súdnej právomoci v čase spáchania vytykaných trestných činov primerane predvídateľné, pričom ich nemožno meniť *in peius* retroaktívne, a po druhé na požiadavku, podľa ktorej akékoľvek vnútroštátne právne predpisy týkajúce sa režimu trestnosti musia vychádzať z dostatočne určitého právneho základu, aby bolo možné stanoviť rámec a usmerniť posúdenie vnútroštátneho súdu.

Súdny dvor v tejto súvislosti rozhodol, pričom uviedol bod 53 rozsudku *Taricco a i.*, že ak majú príslušné vnútroštátne súdy rozhodnúť o neuplatnení predmetných vnútroštátnych ustanovení, musia zabezpečiť, aby sa rešpektovali základné práva osôb obvinených zo spáchania trestného činu, a pokiaľ ide o uloženie trestnoprávných sankcií, aj práva obvinených vyplývajúce zo zásady zákonnosti trestných činov a trestov.

V prvom rade potvrdil, že dodržiavanie zásady zákonnosti trestných činov a trestov, ktorá je zakotvená v článku 49 Charty a je súčasťou ústavných tradícií spoločných pre členské štáty, sa ukladá členským štátom pri uplatňovaní práva Únie, čo je prípad, keď v rámci povinností, ktoré im vyplývajú z článku 325 ZFEÚ, stanovujú ukládanie trestnoprávných sankcií v prípade trestných činov v oblasti DPH. V druhom rade Súdny dvor pripomenul, že právo zaručené v článku 49 Charty má rovnaký zmysel a rozsah ako právo zaručené v EDLP, tak ako bolo vyložené Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý v súvislosti s požiadavkami vyplývajúcimi zo zásady zákonnosti trestných činov a trestov, stanovil, že trestnoprávne ustanovenia musia spĺňať určité požiadavky prípustnosti a predvídateľnosti, pokiaľ ide tak o definovanie trestného činu, ako aj o určenie trestu. Okrem toho Súdny dvor rozhodol, že požiadavka

36/ Rozsudok Súdneho dvora z 8. septembra 2015, **Taricco a i.** (C-105/14, [EU:C:2015:555](#)).

určitosti uplatniteľného zákona znamená, že zákon jasne definuje trestné činy a tresty za ne a že zásada zákazu retroaktivity trestného zákona bráni predovšetkým tomu, aby mohol súd počas trestného konania buď trestnoprávne postihovať konanie, ktoré nebolo zakázané vnútroštátnym pravidlom, ktoré bolo prijaté pred spáchaním vytýkaného trestného činu, alebo zhoršiť režim trestnej zodpovednosti tých, voči ktorým sa takéto konanie vedie.

Súdny dvor následne spresnil, že pokiaľ by tak vnútroštátny súd dospel k záveru, že povinnosť upustiť od uplatnenia predmetných ustanovení trestného zákona je v rozpore so zásadou zákonnosti trestných činov a trestov, nebol by povinný splniť túto povinnosť, a to ani v prípade, ak by splnenie tejto podmienky umožnilo napraviť vnútroštátny stav, ktorý je v rozpore s právom Únie. Vnútroštátnemu zákonodarcovi v takom prípade prináleží, aby prijal nevyhnutné opatrenia na účely stanovenia pravidiel premlčania, ktoré umožňujú splniť povinnosti vyplývajúce z článku 325 ZFEÚ.

V. SÚDNA AGENDA ÚNIE

Pokiaľ ide o súdnu agendu Únie, treba venovať pozornosť rozsudku týkajúceho sa zákazu, aby súd Únie rozhodoval *ultra petita*. Okrem toho si zaslúžia pozornosť rozsudky **A a i.** (C-158/14) a **Rosneft** (C-72/15), ktoré sa týkajú najmä prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania v súvislosti s platnosťou opatrení prijatých v oblasti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky.³⁷

Rozsudkom **British Airways/Komisía** (C-122/16 P, [EU:C:2017:861](#)), vyhláseným 14. novembra 2017, Súdny dvor zasadaajúci ako veľká komora spresnil rozsah zákazu, aby súd Únie rozhodoval *ultra petita*. V rozsudku, ktorý bol predmetom konania o odvolaní³⁸ a ktorý sa týka sporu medzi leteckou spoločnosťou British Airways a Komisiou, Všeobecný súd *ex offio* uviedol dôvod týkajúci sa verejného poriadku, ktorý sa zakladal na vade odôvodnenia sporného rozhodnutia³⁹. Podľa Všeobecného súdu Komisia vo svojom odôvodnení totiž uviedla jediné a nepretržité porušenie článku 101 ZFEÚ, článku 53 Dohody o EHP a článku 8 dohody medzi ES a Švajčiarskom. Naopak, výrok tohto rozhodnutia konštatoval existenciu jediného a nepretržitého porušenia, ktoré je odlišné pre každý z týchto článkov. Všeobecný súd však rozhodol, že toto konštatovanie nemôže viesť k úplnému zrušeniu sporného rozhodnutia z dôvodu, že toto zrušenie nemôže ísť nad rámec žalobných návrhov uvedených v žalobe, na základe ktorej začalo konanie a ktorá sa týkala iba čiastočného zrušenia.

Súdny dvor potvrdil rozsudok Všeobecného súdu. Pripomenul, že vzhľadom na to, že súd Únie nemôže rozhodnúť *ultra petita*, výrok o zrušení nemôže ísť nad rámec zrušenia navrhovaného žalobcom. Súdny dvor konštatoval, že aj keď sa absolútna právna sila rozhodnutej veci rozsudku o neplatnosti týka nielen výrokovej časti rozsudku, ale aj jeho odôvodnenia, o ktoré sa opiera, nemôže mať za účinok zrušenie právneho aktu alebo časti aktu, ktorý nebol predložený súdu Únie na posúdenie, hoci by bol postihnutý tou istou nezákonnosťou. Navyše právomoc súdu posudzujúceho zákonnosť prihliadnúť *ex offio* na dôvod týkajúci sa verejného poriadku neznamena, že by tento súd mohol *ex offio* zmeniť návrhy formulované žalobcom. Hoci žalobné dôvody uvedené žalobcom predstavujú dostatočnú podporu návrhov uvádzaných v žalobe, predsa sa však od žalobných návrhov, ktoré definujú hranice sporu predloženého súdu Únie, odlišujú.

^{37/} Tieto dva rozsudky sú uvedené v oddiele XX „Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika“.

^{38/} Rozsudok Všeobecného súdu zo 16. decembra 2015, **British Airways/Komisía** (T-48/11, [EU:T:2015:988](#)).

^{39/} Rozhodnutie Komisie K(2010) 7694 v konečnom znení z 9. novembra 2010 týkajúce sa konania na základe článku 101 ZFEÚ, článku 53 Zmluvy o EHP a článku 8 Dohody medzi Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o leteckej doprave (vec COMP/39258 – Letecká nákladná preprava).

Z toho vyplýva, že súd Únie tým, že uplatňuje *ex offio* dôvod, ktorý sa týka verejného poriadku a ktorý v zásade nebol uplatnený účastníkmi konania, neprekračuje rámec sporu, ktorý mu bol predložený, a nijako neporušuje procesné pravidlá týkajúce sa uvádzania predmetu sporu a dôvodov v žalobe. Bolo by to inak, ak by po vykonaní meritórneho preskúmania predloženého aktu tento súd na základe dôvodu uvedeného *ex offio* rozhodol o zrušení, ktoré ide nad rámec toho, čo sa žiada v návrhoch, ktoré mu boli riadne predložené, a to z dôvodu, že také zrušenie je potrebné na nápravu nezákonnosti konštatovanej *ex offio* v rámci uvedenej analýzy.

Súdny dvor, ktorý uviedol, že nebolo spochybnené, že vada odôvodnenia konštatovaná Všeobecným súdom v danej veci porušila právo spoločnosti British Airways na obhajobu, rozhodol, že absencia preskúmania *ex offio* celého napadnutého rozhodnutia neporušuje zásadu účinnej súdnej ochrany podľa článku 47 Charty. Hoci preskúmanie zákonnosti podľa článku 263 ZFEÚ, doplnené neobmedzenou súdnou právomocou, pokiaľ ide o výšku pokuty podľa článku 31 nariadenia (ES) č. 1/2003⁴⁰, totiž predpokladá, že súd Únie uskutoční tak právne, ako aj vecné preskúmanie a že má právomoc posúdiť dôkazy, zrušiť napadnuté rozhodnutie a zmeniť výšku pokuty, potom nie je v rozpore so zásadou účinnej súdnej ochrany, ak je preskúmanie zákonnosti, ktoré vykonáva súd, obmedzené návrhmi účastníkov konania, tak ako sú formulované v ich procesných písomnostiach, keďže táto zásada nijako nevyžaduje, aby súd musel rozšíriť svoje preskúmanie na časti rozhodnutia, ktoré nepatria do sporu, ktorý mu bol predložený.

VI. POĽNOHOSPODÁRSTVO

Rozsudok **APVE a i.** (C-671/15, [EU:C:2017:860](#)), vydaný 14. novembra 2017, predstavoval pre Súdny dvor zasadaajúci ako veľká komora príležitosť, aby sa vyslovil k *vzájomnému vzťahu medzi spoločnou poľnohospodárskou politikou (SPP) a právom Únie v oblasti hospodárskej súťaže*. Vo veci samej išlo o rozhodnutie francúzskeho orgánu pre hospodársku súťaž, ktorý posúdil postupy uskutočňované najmä organizáciami výrobcov (OV) a združeniami organizácií výrobcov (ZOV) v odvetví výroby čakanky a obchodovania s ňou ako protisúťažné a finančne ich sankcionoval. Cour de cassation (Kasačný súd) rozhodujúci o opravnom prostriedku podanom proti rozsudku Cour d'appel (Odvolací súd), ktorým bolo zmenené toto rozhodnutie, sa obrátil na Súdny dvor s otázkou, či sa článok 101 ZFEÚ v spojení s určitými osobitnými ustanoveniami sekundárneho práva, ktoré bolo prijaté v oblasti SPP⁴¹, má vykladať v tom zmysle, že postupy, ktorými OV, ZOV a ďalšie organizácie dotknuté vo veci samej spoločne určujú minimálnu predajnú cenu, zosúladujú množstvá uvedené na trh a vymieňajú si strategické informácie, sú vyňaté z pôsobnosti zákazu kartelov stanoveného v tomto článku.

Súdny dvor najskôr pripomenul, že v súvislosti s dosahovaním cieľov týkajúcich sa zavedenia SPP a vytvorenia neskreslenej hospodárskej súťaže článok 42 ZFEÚ uznáva prednosť SPP pred cieľmi Zmluvy v oblasti hospodárskej súťaže, ako aj právomoc normotvorcu Únie vylúčiť z pôsobnosti práva v oblasti hospodárskej súťaže niektoré postupy, ktoré by sa mimo rámca SPP mali posúdiť ako protisúťažné. Konkrétne vzhľadom na ustanovenia práva

^{40/} Nariadenie Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch [101] a [102] Zmluvy [o FEÚ] (Ú. v. ES L 1, 2003, s. 1; Mim. vyd. 08/002, s. 205).

^{41/} Pozri článok 2 nariadenia Rady č. 26 zo 4. apríla 1962 uplatňujúceho určité pravidlá hospodárskej súťaže vo výrobe a obchode s poľnohospodárskymi produktmi (Ú. v. ES 1962, 30, s. 993; Mim. vyd. 03/001, s. 6), článok 11 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 2200/96 z 28. októbra 1996 o spoločnej organizácii trhu s ovocím a zeleninou (Ú. v. ES L 297, 1996, s. 1; Mim. vyd. 03/020, s. 55), článok 2 nariadenia Rady (ES) č. 1184/2006 z 24. júla 2006, ktorým sa uplatňujú určité pravidlá hospodárskej súťaže na produkciu poľnohospodárskych výrobkov a obchodovanie s nimi (Ú. v. EÚ L 214, 2006, s. 7), článok 3 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 1182/2007 z 26. septembra 2007, ktorým sa stanovujú osobitné pravidlá pre sektor ovocia a zeleniny (Ú. v. EÚ L 273, 2007, s. 1), a článok 122 prvý odsek a články 175 a 176 nariadenia Rady (ES) č. 1234/2007 z 22. októbra 2007 o vytvorení spoločnej organizácie poľnohospodárskych trhov a o osobitných ustanoveniach pre určité poľnohospodárske výrobky (nariadenie o jednotnej spoločnej organizácii trhov) (Ú. v. EÚ L 299, 2007, s. 1).

Únie týkajúce sa odvetvia ovocia a zeleniny sú postupy potrebné na zabezpečenie toho, aby OV a ZOV dosiahli jeden alebo viacero cieľov, ktoré sú im pridelené v rámci SPP (t. j. zabezpečiť plánovanie výroby a jej prispôbenie dopytu, koncentrovať ponuku a uvádzať výrobky na trh, optimalizovať výrobné náklady a stabilizovať výrobné ceny), vyňaté zo zákazu kartelových dohôd stanoveného v článku 101 ods. 1 ZFEÚ. Rozsah týchto vylúčení však treba vykladať reštriktívne, pričom spoločné organizácie trhov s poľnohospodárskymi výrobkami nepredstavujú priestor bez hospodárskej súťaže. Okrem toho postupy, ktoré sledujú ciele SPP, podliehajú zásade proporcionality.

Pokiaľ ide o postupy dohodnuté medzi výrobcami, ktorí sú členmi tej istej OV alebo toho istého ZOV, ktoré členský štát uznal v rámci vykonania SPP, Súdny dvor spresnil, že jedine formy koordinácie a zosúladovania medzi členmi tej istej OV alebo toho istého ZOV, ktoré sa skutočne a výlučne vykonávajú v rámci sledovania cieľov, ktoré boli zverené dotknutej OV alebo dotknutému ZOV, môžu byť vylúčené zo zákazu kartelov. Takým môže byť najmä prípad výmeny strategických informácií, koordinácie objemov poľnohospodárskych výrobkov uvedených na trh, ako aj koordinácie cenovej politiky jednotlivých poľnohospodárskych výrobcov, ak tieto postupy skutočne smerujú k dosiahnutiu týchto cieľov a sú z hľadiska týchto cieľov striktné primerané. Naproti tomu spoločné stanovovanie minimálnych predajných cien v rámci OV alebo ZOV nemôže byť považované za nevyhnutné na riadne fungovanie spoločnej organizácie dotknutého trhu ani za primerané vo vzťahu k cieľom spočívajúcim v stabilizácii cien alebo koncentracii ponuky, ak neumožňuje výrobcovi, ktorí sami predávajú svoju vlastnú výrobu, uplatňovať nižšiu cenu než tieto minimálne ceny a ak vedie k oslabeniu už zníženej úrovne hospodárskej súťaže, ktorá existuje na trhoch poľnohospodárskych výrobkov.

VII. SLOBODY POHYBU

1. VOLNÝ POHYB PRACOVNÍKOV

V rozsudku **Erzberger** (C-566/15, [EU:C:2017:562](#)), vydanom 18. júla 2017, sa veľká komora Súdneho dvora vyslovila k *zlučiteľnosti určitých obmedzení účasti na voľbách zástupcov zamestnancov v dozornej rade spoločnosti, ktoré stanovuje nemecký zákon o spolurozhodovaní zamestnancov, s voľným pohybom pracovníkov, zaručeným v článku 45 ZFEÚ*. Tento zákon tým, že konkrétne obmedzuje právo voliť a byť volený v uvedených voľbách výlučne na pracovníkov zamestnaných v prevádzkarňach skupiny nachádzajúcich sa na vnútroštátnom území, odníma uvedené práva zamestnancom, ktorí najmä opustia svoje zamestnanie v prevádzkarni nachádzajúcej sa v Nemecku, aby ich zamestnala dcérska spoločnosť patriaca do tej istej skupiny, ktorá sa nachádza v inom členskom štáte, t. j. pracovníkom, ktorí uplatňujú svoje právo zaručené článkom 45 ZFEÚ.

Súdny dvor rozhodol, že stratu uvedených práv, ktorá bola spôsobená pracovníkom, nemožno považovať za prekážku voľného pohybu pracovníkov. Primárne právo Únie totiž pracovníkovi nezaručuje, že premiestnenie sa do iného členského štátu, než je jeho členský štát pôvodu, je v sociálnych veciach neutrálne, pričom takéto premiestnenie sa vzhľadom na rozdiely existujúce medzi režimami a právnymi poriadkami členských štátov môže byť pre dotknutú osobu v jednotlivých prípadoch viac alebo menej výhodné. Voľný pohyb pracovníkov tak nepriznáva uvedenému pracovníkovi právo odvolávať sa v inom členskom štáte na pracovné podmienky, ktoré mal vo svojom členskom štáte pôvodu podľa jeho vnútroštátnej právnej úpravy. V dôsledku toho právo Únie nebráni tomu, aby v oblasti zastupovania a kolektívnej ochrany záujmov zamestnancov v riadiacich a dozorných orgánoch spoločnosti podľa vnútroštátneho práva, ktoré doposiaľ nebolo harmonizované, a dokonca ani koordinované na úrovni Únie, členský štát stanovil, že pravidlá, ktoré prijal, sa vzťahujú len na pracovníkov zamestnaných v prevádzkarňach nachádzajúcich sa na jeho vnútroštátnom území.

2. SLOBODA USADIŤ SA

Dňa 14. septembra 2017 Súdny dvor vydal rozsudok *Trustees of the P Panayi Accumulation & Maintenance Settlements* (C-646/15, [EU:C:2017:682](#)), v ktorom rozhodol, že *ustanovenia Zmluvy o FEÚ týkajúce sa slobody usadiť sa bránia takému zdaneniu, aké stanovuje právo Spojeného kráľovstva vo veci samej, t. j. zdaneniu skrytých rezerv súvisiacich s majetkom zahrnutým v poručníckom fonde, ak väčšina správcov premiestni svoju rezidenciu do iného členského štátu.*

V tejto veci cyperský štátny príslušník zriadil poručnícke fondy podľa práva Spojeného kráľovstva v prospech svojich detí a ďalších rodinných príslušníkov. V čase zriadenia uvedených poručníckych fondov bol cyperský štátny príslušník spolu so svojou rodinou rezidentom v Spojenom kráľovstve, čo bol rovnako prípad, pokiaľ ide o pôvodných správcov. V roku 2004 sa cyperský štátny príslušník a jeho manželka vzdali svojich funkcií správcov poručníckych fondov, pričom na svoje miesto vymenovali troch nových správcov, ktorí sú všetci rezidentmi na Cypre. Vzhľadom na to, že väčšina správcov poručníckych fondov prestala byť rezidentmi v Spojenom kráľovstve, britská daňová správa usúdila, že správa poručníckych fondov sa premiestnila na Cyprus. Podľa tejto daňovej správy takéto premiestnenie zodpovedalo bezprostrednému prevodu aktív tvoriacich majetok v poručníckom fonde predodňom premiestnenia a ich opätovnému nadobudnutiu za trhovú hodnotu, čo mohlo viesť k zdaneniu skrytých rezerv.

Pokiaľ ide o zlučiteľnosť takéhoto zdanenia s právom Únie, Súdny dvor najskôr potvrdil, že dotknuté poručnícke fondy sa môžu odvolávať na slobodu usadiť sa v rozsahu, v akom spadajú pod pojem „iné právnické osoby“ v zmysle článku 54 druhého odseku ZFEÚ. Súdny dvor po tom, čo okrem iného potvrdil, že sloboda usadiť sa je uplatniteľná na prípad, keď členský štát zdaňuje kapitálové zisky súvisiace s majetkom v poručníckom fonde z dôvodu premiestnenia sídla správy fondu do iného členského štátu, preskúmal, či bolo sporné zdanenie zlučiteľné s touto slobodou. Súdny dvor v tejto súvislosti najskôr konštatoval existenciu obmedzenia slobody usadiť sa, keďže rozdielne zdaňovanie medzi poručníckymi fondmi, ktoré si zachovávajú sídlo svojej správy v Spojenom kráľovstve, a poručníckymi fondmi, ktorých sídlo správy bolo premiestnené do iného členského štátu, môže predovšetkým odradiť od takéhoto premiestnenia sídla. Pokiaľ ide o prípadné odôvodnenie tohto obmedzenia dôvodmi všeobecného záujmu, Súdny dvor následne dospel k záveru, že dotknutá právna úprava, ktorá napriek tomu, že je vhodná na zabezpečenie zachovania rozdelenia daňovej právomoci medzi členskými štátmi, prekračuje to, čo je nevyhnutné na zachovanie tohto rozdelenia daňovej právomoci medzi členskými štátmi, v rozsahu, v akom stanovuje iba okamžitý výber spornej dane. Uvedená právna úprava bola preto posúdená ako právna úprava, ktorá predstavuje neodôvodnené obmedzenie slobody usadiť sa.

V rozsudku *Polbud-Wykonawstwo* (C-106/16, [EU:C:2017:804](#)), vydanom 25. októbra 2017, veľká komora Súdneho dvora rozhodla, že *články 49 a 54 ZFEÚ sú uplatniteľné na premiestnenie jediného registrovaného sídla spoločnosti založenej podľa práva jedného členského štátu na územie iného členského štátu, aj keď táto spoločnosť vykonáva hlavné, či dokonca všetky svoje hospodárske činnosti a zachová svoje skutočné sídlo v prvom členskom štáte.* Vec sama sa týkala rozhodnutia o zamietnutí návrhu na výmaz z poľského obchodného registra, ktorý podala Polbud-Wykonawstwo (ďalej len „Polbud“), spoločnosť s ručením obmedzeným založená podľa poľského práva, po premiestnení svojho sídla do Luxemburska. Poľská právna úprava totiž stanovuje povinnú likvidáciu tuzemskej spoločnosti v prípade premiestnenia jej sídla do zahraničia. Výmaz spoločnosti Polbud z poľského obchodného registra tak bol zamietnutý z dôvodu nepredloženia dokumentov týkajúcich sa jej likvidácie. Polbud spochybnila toto rozhodnutie o zamietnutí, pričom tvrdila, že nestratila svoju právnu subjektivitu a naďalej existovala ako spoločnosť podľa luxemburského práva. Sąd Najwyższy (Najvyšší súd Poľska) sa preto obrátil na Súdny dvor s otázkou jednak uplatniteľnosti slobody usadiť sa na danú vec a jednak zlučiteľnosti poľskej právnej úpravy s právom Únie.

Súdny dvor najskôr konštatoval, že články 49 a 54 ZFEÚ priznávajú slobodu usadiť sa spoločnostiam založeným v súlade s právnou úpravou členského štátu, ktoré majú svoje *registrované* sídlo, ústredie alebo hlavnú prevádzkareň v rámci Únie. Súdny dvor spresnil, že táto základná sloboda zahŕňa právo spoločnosti, akou je Polbud, založenej v súlade s právnou úpravou členského štátu premeniť sa na spoločnosť podľa práva iného členského štátu, pokiaľ sú splnené podmienky vymedzené právnou úpravou tohto druhého členského štátu, a konkrétne kritérium stanovené týmto posledným uvedeným členským štátom na účely väzby spoločnosti na jeho vnútroštátny právny poriadok.

Súdny dvor následne rozhodol, že články 49 a 54 ZFEÚ bránia takej vnútroštátnej právnej úprave, o akú ide v danej veci, ktorá premiestnenie registrovaného sídla spoločnosti podmieňuje jej povinnou likvidáciou. Podľa Súdneho dvora takáto právna úprava môže sťažovať cezhraničnú premenu spoločnosti, či dokonca tejto premene brániť, a predstavuje teda obmedzenie slobody usadiť sa. Súdny dvor pripustil, že takéto obmedzenie môže byť v zásade opodstatnené naliehavými dôvodmi všeobecného záujmu. Usúdil však, že poľská právna úprava ide nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľa spočívajúceho v ochrane záujmov veriteľov, menšinových spoločníkov a zamestnancov. Súdny dvor predovšetkým zdôraznil, že táto právna úprava všeobecne stanovuje povinnosť likvidácie bez toho, aby sa zohľadnilo skutočné riziko poškodenia týchto záujmov, a bez toho, aby bolo možné zvoliť si menej obmedzujúce opatrenia vhodné na ochranu uvedených záujmov.

Súdny dvor napokon odmietol odôvodnenie založené na ciele spočívajúcom v boji proti zneužívajúcim konaniam. Usúdil totiž, že zriadenie registrovaného alebo skutočného sídla spoločnosti v súlade s právnou úpravou členského štátu s cieľom získať prospech z výhodnejšej právnej úpravy nie je samo osebe zneužitím. Navyše samotná okolnosť, že spoločnosť premiestňuje svoje sídlo z jedného členského štátu do iného členského štátu, nemôže založiť všeobecnú domnienku o podvode a nemožno ňou odôvodniť opatrenie zasahujúce do výkonu základnej slobody zaručenej Zmluvou. Súdny dvor v tejto veci prijal záver, že všeobecná povinnosť uskutočniť likvidáciu predstavuje uplatnenie takejto domnienky, v dôsledku čoho je vnútroštátna právna úprava z hľadiska tohto cieľa neprimeraná.

3. SLOBODNÉ POSKYTOVANIE SLUŽIEB

Dňa 13. júna 2017 v rozsudku *The Gibraltar Betting and Gaming Association* (C-591/15, [EU:C:2017:449](#)) sa Súdny dvor zasadajúci ako veľká komora vyjadril k výkladu článku 56 a článku 355 bodu 3 ZFEÚ. Tento rozsudok je súčasťou rámca sporu, v ktorom profesijné združenie prevádzkovateľov hazardných hier usadených na Gibraltári spochybnilo zlučiteľnosť nového daňového systému týkajúceho sa najmä hazardných hier na diaľku, ktorý prijalo Spojené kráľovstvo, s právom Únie a konkrétne s ustanoveniami týkajúcimi sa slobodného poskytovania služieb. S cieľom zistiť, či mohol byť článok 56 ZFEÚ v tejto veci uplatnený, bol Súdny dvor požiadaný, aby určil, či *poskytovanie služieb v oblasti hazardných hier hospodárskymi subjektmi usadenými na Gibraltári klientom v Spojenom kráľovstve sa z hľadiska práva Únie týkalo „výlučne vnútornej situácie“*.

Súdny dvor najskôr uviedol, že Gibraltár je európske územie, za ktoré členský štát, konkrétne Spojené kráľovstvo, zodpovedá v zahraničných vzťahoch. Právo Únie sa na toto územie uplatňuje podľa článku 355 bodu 3 ZFEÚ s výhradou výnimiek výslovne stanovených aktom o pristúpení z roku 1972, ktoré sa však netýkajú slobodného poskytovania služieb.

Súdny dvor následne preskúmal otázku, či poskytovanie dotknutých služieb predstavuje „výlučne vnútornú situáciu“, t. j. situáciu, ktorá sa vo všetkých ohľadoch obmedzuje len na vnútorný rámec jedného členského štátu. V tejto súvislosti Súdny dvor usúdil, že hoci je pravda, že Gibraltár nie je súčasťou Spojeného kráľovstva, táto okolnosť nie je rozhodujúca na určenie, či sa na účely uplatnenia ustanovení týkajúcich sa základných slobôd majú dve územia považovať za jeden členský štát. Okrem toho považovať obchody medzi Gibraltárom a Spojeným

kráľovstvom za obchody medzi členskými štátmi by znamenalo popieranie vzťahu medzi týmto územím a týmto členským štátom, uznaného v článku 355 bode 3 ZFEÚ. Podľa Súdneho dvora z toho vyplýva, že poskytovanie služieb hospodárskymi subjektmi usadenými na Gibraltári osobám usadeným v Spojenom kráľovstve predstavuje z hľadiska práva Únie výlučne vnútornú situáciu, na ktorú sa ustanovenia Zmluvy o FEÚ v oblasti slobodného poskytovania služieb neuplatňujú.

Súdny dvor napokon zdôraznil, že tento výklad článku 355 bodu 3 ZFEÚ v spojení s článkom 56 ZFEÚ nemá nijaký vplyv na postavenie územia Gibraltáru podľa medzinárodného práva, a preto ho nemožno chápať v tom zmysle, že by ovplyvňoval samostatné a odlišné postavenie Gibraltáru.

V rozsudku **Asociación Profesional Elite Taxi** (C-434/15, [EU:C:2017:981](#)), vydanom 20. decembra 2017, sa veľká komora Súdneho dvora vyjadrila k otázke, či sa na sprostredkovateľskú službu, ktorej účelom je prostredníctvom aplikácie pre smartfóny skontaktovať za odplatu neprofesionálnych vodičov využívajúcich svoje vlastné vozidlo s osobami, ktoré sa potrebujú prepraviť v rámci mesta, vzťahuje článok 56 ZFEÚ týkajúci sa slobodného poskytovania služieb, ako aj smernice 2006/123⁴² a 2000/31⁴³. V danej veci profesijné združenie taxikárov podalo žalobu na to, aby španielsky súd konštatoval, že činnosti spoločnosti Uber Systems Spain SL porušujú vnútroštátnu právnu úpravu v oblasti nekalej hospodárskej súťaže. Tento súd, ktorý sa domnieval, že praktiky spoločnosti Uber nemožno považovať za nekalosúťažné, pokiaľ sa na jej činnosti vzťahuje smernica 2006/123 alebo smernica 98/34⁴⁴, požiadal Súdny dvor o posúdenie činnosti spoločnosti Uber, o ktorú išlo vo veci samej, z hľadiska uvedených smerníc, ako aj článku 56 ZFEÚ.

Súdny dvor na úvod uviedol, že táto činnosť sa neobmedzuje len na sprostredkovateľskú službu spočívajúcu v skontaktovaní neprofesionálneho vodiča využívajúceho svoje vlastné vozidlo s osobou, ktorá sa potrebuje prepraviť v rámci mesta, prostredníctvom aplikácie pre smartfóny. Poskytovateľ tejto sprostredkovateľskej služby totiž vytvára ponuku služby prepravy v rámci mesta, ktorú sprístupňuje najmä prostredníctvom nástrojov výpočtovej techniky, a zároveň organizuje jej všeobecné fungovanie v prospech osôb, ktoré chcú túto ponuku využiť. Uvedená služba spočíva vo výbere neprofesionálnych vodičov, ktorým Uber poskytuje aplikáciu, bez ktorej by jednak títo vodiči nemohli poskytovať prepravné služby a jednak osoby, ktoré sa potrebujú prepraviť v rámci mesta, by nemali prístup k službám uvedených vodičov. Uber má navyše rozhodujúci vplyv na podmienky poskytovania týchto služieb, a to najmä na maximálnu cenu jazdy, ako aj na kvalitu vozidiel a ich vodičov.

Sprostredkovateľskú službu, o ktorú ide vo veci samej, preto treba považovať za neoddeliteľnú súčasť celkovej služby, ktorej hlavným prvkom je dopravná služba. Podľa Súdneho dvora z toho vyplýva, že táto služba nepredstavuje „službu informačnej spoločnosti“ v zmysle smernice 98/34, na ktorú odkazuje smernica 2000/31, ale „službu v oblasti dopravy“ v zmysle článku 58 ods. 1 ZFEÚ, podľa ktorého slobodu poskytovať takéto služby upravujú ustanovenia hlavy o doprave, ako aj v zmysle článku 2 ods. 2 písm. d) smernice 2006/123, ktorý stanovuje, že táto smernica sa nevzťahuje na služby v oblasti dopravy. Súdny dvor preto dospel k záveru, že takáto sprostredkovateľská služba musí byť vylúčená z pôsobnosti článku 56 ZFEÚ, smernice 2006/123 a smernice 2000/31.

42/ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu (Ú. v. EÚ L 376, 2006, s. 36).

43/ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode) (Ú. v. ES L 178, 2000, s. 1; Mim. vyd. 13/025, s. 399).

44/ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/34/ES z 22. júna 1998, ktorou sa stanovuje postup pri poskytovaní informácií v oblasti technických noriem a predpisov, ako aj pravidiel vzťahujúcich sa na služby informačnej spoločnosti (Ú. v. ES L 204, 1998, s. 37; Mim. vyd. 13/020, s. 337), zmenená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 98/48/ES z 20. júla 1998 (Ú. v. ES L 217, 1998, s. 18; Mim. vyd. 13/021, s. 8).

Z toho tiež vyplýva, že v rozsahu, v akom normotvorca Únie neprijal na základe hlavy o doprave spoločné pravidlá týkajúce sa služieb individuálnej prepravy v meste, ako aj služieb, ktoré sú s nimi neoddeliteľne späté, akou je aj sprostredkovateľská služba dotknutá vo veci samej, členským štátom pri súčasnom stave práva Únie prináleží, aby so zreteľom na všeobecné pravidlá Zmluvy o FEÚ upravili podmienky poskytovania takýchto sprostredkovateľských služieb.

VIII. HRANIČNÉ KONTROLY, AZYL A PRISŤAHOVALECTVO

1. AZYLOVÁ POLITIKA

Vzhľadom na rozsah migračnej krízy, ktorá sužuje svet už niekoľko rokov, a v dôsledku toho na príchod neobvykle veľkého množstva žiadateľov o medzinárodnú ochranu do Únie, Súdny dvor rozhodoval v mnohých veciach týkajúcich sa azylovej politiky Únie. Medzi nimi je potrebné poukázať na deväť vecí, z ktorých jedna sa týka smernice 2004/83⁴⁵ a osem sa týka nariadenia č. 604/2013⁴⁶ (ďalej len „nariadenie Dublin III“). Rozsudok týkajúci sa výkladu smernice 2004/83 sa týka klauzuly vylúčenia z postavenia utečenca pre činy, ktoré sú v rozpore s cieľmi a zásadami Organizácie Spojených národov. Pokiaľ ide o rozsudky týkajúce sa výkladu nariadenia Dublin III, prvý sa týka otázky existencie povinnosti členského štátu udeliť vízum z humanitárnych dôvodov na účely neskoršieho podania žiadosti o medzinárodnú ochranu na jeho území. V šiestich ďalších veciach sa žiadatelia o medzinárodnú ochranu snažili z rôznych dôvodov spochybniť rozhodnutie príslušných orgánov členského štátu o ich odovzdaní do iného členského štátu na účely preskúmania ich žiadosti o medzinárodnú ochranu týmto iným členským štátom. Posledná vec sa týka zákonnosti dočasných opatrení, ktoré prijala Rada s cieľom premiestniť žiadateľov o azyl vzhľadom na bezprecedentnú situáciu.

1.1. Právne postavenie utečencov

V rozsudku *Louani* (C-573/14, [EU:C:2017:71](#)) z 31. januára 2017 veľká komora Súdneho dvora preskúmala s prihliadnutím na článok 12 ods. 2 písm. c) a článok 12 ods. 3 smernice 2004/83 *podmienky, za akých môže byť žiadateľ vylúčený z postavenia utečenca na základe činov, ktoré sú v rozpore s cieľmi a zásadami Organizácie Spojených národov*. Vo veci samej bol marocký štátny príslušník odsúdený v Belgicku za svoju účasť na činnostiach teroristickej skupiny v postavení jej riadiaceho člena. Toto odsúdenie sa zakladalo najmä na skutočnosti, že hoci táto dotknutá osoba síce sama nespáchala, nepokúsila sa ani nehrozila spáchaním teroristického činu, poskytla tejto skupine logistickú podporu a aktívne sa zúčastnila na organizácii postupu vysielania dobrovoľníkov do Iraku. Po tomto odsúdení dotknutá osoba podala žiadosť o azyl, pričom uviedla, že má obavu z prenasledovania v prípade návratu

45/ Smernica Rady 2004/83/ES z 29. apríla 2004 o minimálnych ustanoveniach pre oprávnenie a postavenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva ako utečencov alebo osôb, ktoré inak potrebujú medzinárodnú ochranu, a obsah poskytovanej ochrany (Ú. v. EÚ L 304, 2004, s. 2, Mim. vyd. 19/007, s. 96).

46/ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 31).

do svojej krajiny pôvodu, keďže hrozí, že marocké orgány ju budú považovať za radikálneho a džihádistického islamistu. V tomto rámci sa vnútroštátny súd pýta, či by sa klauzula o vylúčení z postavenia utečenca stanovená v článku 12 smernice 2004/83 mohla uplatniť na takéhoto žiadateľa o azyl.

Vo svojom rozsudku sa Súdny dvor najskôr domnieval, že pojem „činy, ktoré sú v rozpore s cieľmi a zásadami Organizácie Spojených národov“ sa neobmedzuje na teroristické činy. Tento pojem je totiž spresnený, okrem iného v rezolúciách Organizácie Spojených národov týkajúcich sa opatrení na boj proti medzinárodnému terorizmu a na ich základe sa uplatnenie vylúčení z postavenia utečenca z dôvodu takýchto činov môže rozšíriť na jednotlivcov, ktorí sa venujú činnostiam náboru, organizovania, prevozu alebo vybavenia osôb, ktoré sa presúvajú do iného štátu ako ich štát pobytu alebo štátnej príslušnosti s úmyslom najmä dopustiť sa, plánovať alebo pripraviť teroristické činy. Okrem toho nie je nevyhnutné, aby žiadateľ o medzinárodnú ochranu bol odsúdený za niektorý z teroristických trestných činov upravených v článku 1 rámcového rozhodnutia 2002/475⁴⁷, ktoré sa týka zosúladenia definície teroristického trestného činu vo všetkých členských štátoch.

Súd ďalej pripomenul, že konečné posúdenie žiadateľa o medzinárodnú ochranu prináleží príslušným vnútroštátnym orgánom, ktoré môže preskúmať vnútroštátny súd, a že tieto orgány musia v každom jednotlivom prípade vykonať posúdenie konkrétnych skutočností, ktoré sú im známe, s cieľom určiť, či existujú vážne dôvody domnievať sa, že sa na činy spáchané žiadateľom o medzinárodnú ochranu vzťahuje tento dôvod vylúčenia. V súvislosti so skutočnosťami, ktoré je potrebné v prejednávanej veci zohľadniť, Súdny dvor jednak poukázal na to, že dotknutá osoba bola riadiaci člen teroristickej skupiny medzinárodného rozsahu. Okolnosť, že táto skupina nevykonala teroristický čin, nemá v tomto ohľade nijaký vplyv. Na druhej strane Súdny dvor zdôraznil osobitnú dôležitosť existencie právoplatného odsúdenia súdmi členského štátu za podieľanie sa na činnostiach teroristickej skupiny.

Na záver Súdny dvor rozhodol, že také akty, ako sú tie, pre ktoré bola odsúdená dotknutá osoba, môžu odôvodniť vylúčenie z postavenia utečenca, hoci sa nepreukázalo, že sama spáchala, pokúsila sa spáchať alebo hrozila spáchaním teroristického činu.

1.2. Vybavovanie žiadostí o medzinárodnú ochranu

V rozsudku **C. K. a i.** (C-578/16 PPU, [EU:C:2017:127](#)), vyhlásenom 16. februára 2017, Súdny dvor spresnil *diskrečnú doložku upravenú v článku 17 nariadenia Dublin III, ktorá odchyľne umožňuje členskému štátu posúdiť žiadosť o medzinárodnú ochranu, ktorá mu bola predložená, hoci mu toto posúdenie neprináleží podľa kritérií stanovených v tomto nariadení.* V prejednávanej veci sýrska štátna príslušníčka a egyptský štátny príslušník vstúpili na územie Európskej únie na základe víza vydaného Chorvátskom a následne podali žiadosť o azyl v Slovinsku. Slovinské orgány teda zaslali chorvátskym orgánom dožiadanie na účely ich prevzatia, keďže Chorvátsko je členský štát zodpovedný za posúdenie ich žiadostí o medzinárodnú ochranu na základe článku 12 ods. 2 nariadenia Dublin III. Chorvátsko vyhovel tejto žiadosti. Keďže však sýrska štátna príslušníčka bola tehotná, presun dotknutých osôb musel byť odložený až do narodenia dieťaťa. V nadväznosti na to dotknuté osoby namietali proti ich odovzdaniu do Chorvátska s odvolaním sa na skutočnosť, že takéto odovzdanie by malo negatívne dôsledky na zdravotný stav sýrskej štátnej príslušníčky (ktorá mala rizikové tehotenstvo a od pôrodu trpí psychickými ťažkosťami), čo by mohlo mať vplyv aj na blaho novorodenca, ako aj na skutočnosť, že boli v Chorvátsku obeťami rasovo motivovaných výrokov a násillia. Vzhľadom najmä na zdravotný stav sýrskej štátnej príslušníčky Súdny dvor rozhodol v rámci naliehavého konania.

⁴⁷ Rámcové rozhodnutie Rady 2002/475/SVV z 13. júna 2002 o boji proti terorizmu (Ú. v. ES L 164, 2002, s. 3).

Súdny dvor najskôr potvrdil, že na otázku uplatnenia diskrečnej doložky členským štátom sa nevzťahuje iba vnútroštátne právo a jeho výklad, ktorý poskytuje ústavný súd tohto členského štátu, alebo že ide o otázku výkladu práva Únie v zmysle článku 267 ZFEÚ.

Súdny dvor rozhodol v nadväznosti na svoju judikatúru **N. S. a i.**⁴⁸, že aj keď neexistujú závažné dôvody domnievať sa, že v členskom štáte zodpovednom za posúdenie žiadosti o azyl existujú systémové chyby, odovzdanie žiadateľa o azyl možno uskutočniť iba za podmienok vylučujúcich, že toto odovzdanie so sebou prináša skutočné a preukázané riziko, že dotknutá osoba bude vystavená neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu, pričom takéto zaobchádzanie je zakázané článkom 4 Charty základných práv. Súdny dvor ďalej uviedol, že takýmto zaobchádzaním by bolo odovzdanie žiadateľa o azyl trpiaceho osobitne závažným psychickým alebo fyzickým ochorením, pokiaľ by takéto odovzdanie malo za následok skutočné a preukázané riziko významného a nezvratného zhoršenia zdravotného stavu dotknutej osoby. Podľa Súdneho dvora teda prináleží orgánom členského štátu, ktorý má uskutočniť odovzdanie, a prípadne jeho súdom, aby odstránili akúkoľvek závažnú pochybnosť týkajúcu sa vplyvu odovzdania na zdravotný stav dotknutej osoby tým, že prijímú preventívne opatrenia nevyhnutné na to, aby jej odovzdanie prebehlo za podmienok umožňujúcich vhodne a dostatočne ochrániť tento zdravotný stav. V prípade, ak by vzhľadom na osobitnú závažnosť ochorenia dotknutého žiadateľa o azyl takto prijaté preventívne opatrenia nepostačovali na zabezpečenie, že jeho odovzdanie so sebou neprinesie skutočné riziko významného a nezvratného zhoršenia jeho zdravotného stavu, prináleží orgánom daného členského štátu, aby odložili odovzdanie dotknutej osoby a to na tak dlho, kým jej zdravotný stav nebude taký, že bude schopná takéhoto odovzdania. Okrem toho, pokiaľ členský štát zistí, že zdravotný stav dotknutého žiadateľa o azyl sa v krátkom čase nezlepší alebo že dlhodobější odklad konania by mohol zhoršiť stav dotknutej osoby, môže sa rozhodnúť, že sám posúdi jej žiadosť tým, že využije „diskrečnú doložku“. Súdny dvor v tejto súvislosti však dospel k záveru, že článok 17 ods. 1 nariadenia Dublin III nemožno s prihliadnutím na článok 4 Charty v takej situácii, o akú ide vo veci samej, vykladať v tom zmysle, že znamená povinnosť tohto členského štátu využiť diskrečnú doložku. Vzhľadom na to v situácii, keď by zdravotný stav dotknutého žiadateľa o azyl neumožňoval žiadajúcemu členskému štátu pristúpiť k jeho odovzdaniu pred uplynutím šesťmesačnej lehoty upravenej v článku 29 ods. 1 nariadenia Dublin III, zodpovedný členský štát by podľa Súdneho dvora bol zbavený svojej povinnosti prevziať dotknutú osobu a zodpovednosť by sa potom preniesla na prvý členský štát.

V rozsudku **X a X** (C-638/16 PPU, [EU:C:2017:173](#)), vyhlásenom 7. marca 2017 v rámci naliehavého prejudiciálneho konania, sa veľká komora Súdneho dvora zaoberala *povinnosťami členského štátu vo vzťahu k žiadosti o vízum podanej na základe článku 25 ods. 1 písm. a) vízového kódexu*⁴⁹ *na diplomatickom zastúpení nachádzajúcom sa na území tretej krajiny s cieľom podať žiadosť o medzinárodnú ochranu ihneď po príchode do tohto členského štátu*. V tejto veci pár sýrskych štátnych príslušníkov a ich tri maloleté deti, žijúci v Sýrii, podali žiadosti o humanitárne víza na belgickom veľvyslanectve v Libanone a následne sa vrátili do Sýrie. Cieľom týchto žiadostí bolo získať víza s obmedzenou územnou platnosťou, aby sa umožnilo rodine opustiť Sýriu a následne podať žiadosť o azyl v Belgicku. Žalobcovia sa odvolávali najmä na zhoršenie bezpečnostnej situácie v Sýrii, ako aj na to, že im hrozí riziko prenasledovania z dôvodu ich príslušnosti k ortodoxnej kresťanskej komunite. Ich žiadosti boli zamietnuté a vnútroštátny súd, ktorému bola predložená žaloba proti tomuto zamietnutiu, si preto kládol otázku rozsahu miery voľnej úvahy ponechanej členským štátom v takomto kontexte, najmä vzhľadom na povinnosti vyplývajúce z Charty, najmä z jej článkov 4 a 18.

^{48/} Rozsudok Súdneho dvora z 21. decembra 2011, **N. S. a i.** (C-411/10 a C-493/10, [EU:C:2011:865](#)).

^{49/} Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 z 13. júla 2009, ktorým sa ustanovuje vízový kódex Spoločenstva (Ú. v. EÚ L 243, 2009, s. 1), zmenené nariadením Európskeho parlamentu a Rady 610/2013 z 26. júna 2013 (Ú. v. EÚ L 182, 2013, s. 1).

Súdny dvor najskôr pripomenul, že vízový kódex bol koncipovaný na účely vydávania víz pre pobyty na území členských štátov, ktorých dĺžka nepresahuje 90 dní v rámci akéhokoľvek obdobia 180 dní. Je však zjavné, že žiadosti sýrskej rodiny o víza mali cieľ líšiť sa od cieľa krátkodobých víz, keďže táto rodina chcela požiadať o azyl v Belgicku okamžite po príchode do tohto členského štátu a o vydanie povolenia na pobyt, ktorého doba platnosti nebude obmedzená na 90 dní. V dôsledku toho sa Súdny dvor domnieval, že takéto žiadosti, hoci boli formálne podané na základe vízového kódexu, nespádajú do jeho pôsobnosti. Okrem toho, keďže normotvorca Únie do dnešného dňa neprijal nijaký akt v súvislosti s podmienkami, za akých členské štáty udeľujú štátnym príslušníkom tretích krajín víza alebo povolenia na dlhodobé pobyty z humanitárnych dôvodov, uvedené žiadosti patria výlučne do pôsobnosti vnútroštátneho práva. Keďže sa v dôsledku toho na túto situáciu neuplatňuje právo Únie, neuplatňujú sa na ňu ani ustanovenia Charty.

Súdny dvor ďalej uviedol, že opačný záver by znamenal umožniť štátnym príslušníkom tretích krajín podávať žiadosti o víza s cieľom získať medzinárodnú ochranu v členskom štáte ich výberu, čo by poškodilo všeobecnú štruktúru systému zavedeného nariadením Dublin III. Opačný záver by navyše znamenal, že členské štáty by mali na základe vízového kódexu povinnosť umožniť takýmto štátnym príslušníkom podať žiadosť o medzinárodnú ochranu na zastupiteľstvách členských štátov nachádzajúcich sa na území tretej krajiny. Akty Únie, ktoré upravujú konania uplatňujúce sa na žiadosti o medzinárodnú ochranu, neupravujú takúto povinnosť a naopak vylučujú zo svojej pôsobnosti žiadosti podané na zastupiteľstvách členských štátov.

Rozsudok **Al Chodor a i.** (C-528/15, [EU:C:2017:213](#)), vyhlásený 15. marca 2017, sa týka pojmu *objektívne kritériá, na ktorých sa zakladajú dôvody, pre ktoré je možné domnievať sa, že žiadateľ o medzinárodnú ochranu, s ktorým je vedené konanie o odovzdaní, môže utiecť*. Tento pojem je uvedený v článku 2 písm. n) nariadenia Dublin III, ktoré definuje „riziko úteku“. Na základe článku 28 ods. 2 uvedeného nariadenia existencia značného rizika úteku umožňuje zaistenie žiadateľa o medzinárodnú ochranu, avšak len na základe individuálneho posúdenia a len vtedy, ak je zaistenie primeraným opatrením a nie je možné účinne uplatniť iné, miernejšie alternatívne donucovacie opatrenia.

V tejto veci boli dvaja irackí štátni príslušníci kontrolovaní políciou v Českej republike, pričom sa po vyhľadání v databáze Eurodac zistilo, že už podali žiadosť o azyl v Maďarsku. V očakávaní ich odovzdania do tohto členského štátu boli dotknuté osoby zaistené z dôvodu rizika úteku. Rozhodlo sa však, že toto zaistenie je nezákonné z dôvodu, že česká právna úprava nedefinovala objektívne kritériá pre posúdenie rizika úteku.

Súdny dvor pripomenul, že hoci nariadenia majú vo všeobecnosti okamžitý účinok vo vnútroštátnych právnych poriadkoch, niektoré z ich ustanovení si môžu vyžadovať pre svoje uplatnenie prijatie vykonávacích opatrení členskými štátmi. Tak je to aj v prípade článku 2 písm. n) nariadenia Dublin III, ktorý výslovne vyžaduje, aby boli dotknuté objektívne kritériá „vymedzené právom“. Súdny dvor už rozhodol, že formulácia týchto kritérií patrí do pôsobnosti vnútroštátneho práva, pričom tieto kritériá sa musia stanoviť všeobecne záväzným právnym predpisom a neexistencia takéhoto ustanovenia spôsobuje neuplatniteľnosť článku 28 ods. 2 tohto nariadenia. Súdny dvor v tomto ohľade zdôraznil, že existencia ustálenej judikatúry, ktorá sankcionuje ustálenú správnu prax, nepostačuje.

Na to, aby mohol dospieť k tomuto záveru, Súdny dvor najmä zdôraznil, že zaistenie žiadateľov o medzinárodnú ochranu predstavuje vážny zásah do ich práva na slobodu zakotveného v článku 6 Charty. Toto zaistenie preto podlieha povinnosti dodržiavať prísne záruky, ktorými sú existencia právneho základu, zrozumiteľnosť, predvídateľnosť, dostupnosť a ochrana pred svojvoľnosťou. A práve len všeobecne záväzný právny predpis môže spĺňať tieto požiadavky. Takýto právny predpis totiž upravuje záväzným a vopred známym spôsobom rozhodovací priestor uvedených vnútroštátnych orgánov pri posudzovaní okolností každého konkrétneho prípadu. Okrem toho kritériá stanovené záväzným právnym predpisom najlepšie vyhovujú externej kontrole voľnej úvahy týchto orgánov na účely ochrany žiadateľov pred svojvoľným pozbavením slobody.

V rozsudkoch **Mengesteab** (C-670/16, [EU:C:2017:587](#)) a **Shiri** (C-201/16, [EU:C:2017:805](#)) veľká komora Súdneho dvora rozhodla, že jednak pri uplatňovaní postupov prevzatia a prijatia späť žiadateľov o medzinárodnú ochranu treba dodržať súbor pevne stanovených lehôt, a jednak, že tieto lehoty majú za cieľ upraviť tieto postupy, ale tiež aj prispievajú k určeniu členského štátu, ktorý je zodpovedný za posúdenie ich žiadosti, takže ich dodržiavanie musí podliehať súdnemu preskúmaniu.

Konkrétne v prvej veci prejednanej v skrátrenom súdnom konaní, ktoré viedlo 26. júla 2017 k rozsudku Mengesteab, Súdny dvor poskytol spresnenia *k lehotám stanoveným v článku 21 ods. 1 nariadenia Dublin III, ktoré upravujú predkladanie dožiadania o prevzatie*. Tento článok stanovuje, že pokiaľ takéto dožiadanie nie je podané do troch mesiacov po podaní žiadosti o medzinárodnú ochranu, alebo v prípade získania kladného výsledku z databázy Eurodac v lehote dvoch mesiacov od získania takéhoto kladného výsledku, zodpovednosť za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu pripadne tomu členskému štátu, v ktorom bola žiadosť podaná. V tejto veci v septembri 2015 štátny príslušník Eritrey požiadal o azyl nemecké orgány, ktoré mu vydali osvedčenie o prihlásení sa za žiadateľa o azyl, pričom spresnili, že v nemeckom práve sa v tejto súvislosti rozlišuje medzi postupom spočívajúcim v požiadaní o azyl, ktorý vedie k vydaniu takéhoto osvedčenia, a podaním formálnej žiadosti o azyl. Osvedčenie žiadateľa, jeho kópia alebo základné informácie v ňom uvedené boli doručené príslušným nemeckým orgánom najneskôr v januári 2016 a v júli 2016 mohla dotknutá osoba konečne podať formálnu žiadosť o azyl. Keďže sa však po nahliadnutí do systému Eurodac zistilo, že odtlačky prstov žiadateľa boli odobraté v Taliansku, nemecké orgány v auguste 2016 dožiadali talianske orgány o jeho prevzatie. Hoci teda bolo osvedčenie žiadateľa doručené príslušnému orgánu viac než tri mesiace pred podaním dožiadania o prevzatie, k podaniu jeho formálnej žiadosti o azyl naopak došlo skôr než tri mesiace pred podaním tohto dožiadania. V novembri 2016 bolo napokon nariadené odovzdanie žiadateľa do Talianska.

V prvom rade, pokiaľ ide o dôsledky nedodržania lehôt stanovených v článku 21 ods. 1 nariadenia Dublin III, Súdny dvor uviedol, že rozhodnutie o odovzdaní do iného členského štátu, ako je členský štát, v ktorom bola podaná žiadosť o medzinárodnú ochranu, nemožno platne prijať po uplynutí týchto lehôt. Ďalej rozhodol, že žiadateľ o medzinárodnú ochranu sa môže v rámci opravného prostriedku proti rozhodnutiu o jeho odovzdaní dovolávať uplynutia lehoty stanovenej v tomto článku, a to aj vtedy, keď je dožiadaný členský štát pripravený tohto žiadateľa prevziať. Týmto spôsobom sa konajúci súd môže ubezpečiť, že napadnuté rozhodnutie o odovzdaní bolo prijaté v nadväznosti na správne uplatnenie postupu prevzatia.

V druhom rade, pokiaľ ide o prepojenie dvoch lehôt stanovených v článku 21 ods. 1 prvom a druhom pododseku nariadenia Dublin III, Súdny dvor uviedol, že dožiadanie o prevzatie nemožno platne podať viac ako tri mesiace po podaní žiadosti o medzinárodnú ochranu, a to ani v prípade, keď je toto dožiadanie podané menej ako dva mesiace od získania kladného výsledku zo systému Eurodac. Získanie tohto výsledku totiž nemôže umožniť obísť lehotu troch mesiacov na podanie dožiadania o prevzatie po podaní žiadosti o medzinárodnú ochranu.

V treťom rade, pokiaľ ide o okamih začiatku plynutia lehoty troch mesiacov, konkrétne dátum podania žiadosti o medzinárodnú ochranu v zmysle článku 20 ods. 2 nariadenia Dublin III, Súdny dvor rozhodol, že takéto žiadosť sa považuje za podanú, keď bol písomný dokument, ktorý bol vypracovaný verejným orgánom a ktorý osvedčuje, že štátny príslušník tretej krajiny požiadal o medzinárodnú ochranu, doručený orgánu zodpovednému za výkon povinností vyplývajúcich z tohto nariadenia, a prípadne, keď boli tomuto orgánu doručené len základné informácie uvedené v takom dokumente. Na účely účinného začatia procesu určenia zodpovedného členského štátu totiž potrebuje byť príslušný orgán jasným spôsobom informovaný o skutočnosti, že štátny príslušník tretej krajiny požiadal o medzinárodnú ochranu, pričom nie je nevyhnutné, aby mal písomný dokument, ktorý bol na tieto účely vypracovaný, presne stanovenú formu alebo aby obsahoval dodatočné údaje, ktoré sú relevantné pre uplatnenie kritérií stanovených týmto nariadením, alebo *a fortiori* pre vecné preskúmanie žiadosti o medzinárodnú ochranu. V tomto štádiu konania nie je ani nevyhnutné, aby už bol zorganizovaný osobný pohovor.

V druhej veci, ktorá viedla k rozsudku **Shiri** z 25. októbra 2017, Súdny dvor uviedol spresnenia k lehotám stanoveným v článku 29 ods. 1 a 2 nariadenia Dublin III, ktoré upravujú rozhodnutie o odovzdaní žiadateľa o medzinárodnú ochranu. Tento článok najmä stanovuje, že pokiaľ sa odovzdanie neuskutoční najneskôr do šiestich mesiacov od akceptovania dožiadania o prevzatie alebo prijatie späť dotknutej osoby alebo konečného rozhodnutia o prípadnom opravnom prostriedku s odkladným účinkom, zodpovednosť sa presúva na žiadajúci členský štát. V rámci sporu vo veci samej iránsky štátny príslušník namietal proti zamietnutiu jeho žiadosti o medzinárodnú ochranu v Rakúsku a proti svojmu odovzdaniu do Bulharska, kde už predtým podal takúto žiadosť. V marci 2015 rakúske orgány požiadali o jeho prevzatie bulharské orgány, ktoré vyhovel ich dožiadaniu. V júli 2015 bolo nariadené jeho odovzdanie do Bulharska. Keďže však toto odovzdanie nebolo vykonané v lehote šiestich mesiacov, dotknutá osoba sa domnievala, že zodpovedným členským štátom sa stala Rakúska republika.

V odpovedi na otázku vnútroštátneho súdu, či samotné uplynutie lehoty šiestich mesiacov stačí na prechod zodpovednosti medzi členskými štátmi, Súdny dvor v prvom rade uviedol, že pokiaľ nedôjde k odovzdaniu v lehote šiestich mesiacov, zodpovednosť za preskúmanie žiadosti o medzinárodnú ochranu automaticky prejde na žiadajúci členský štát, a to bez toho, aby bolo potrebné, aby zodpovedný členský štát odmietol prevziať alebo prijať späť dotknutú osobu.

V druhom rade Súdny dvor uviedol, že žiadateľ o medzinárodnú ochranu musí mať k dispozícii účinný a rýchly opravný prostriedok, ktorý mu umožní odvolať sa na uplynutie lehoty šiestich mesiacov nezávisle od toho, či táto lehota uplynula pred alebo po prijatí rozhodnutia o odovzdaní. Na rozdiel od lehôt, ktoré sa týkajú podania dožiadania o prevzatie (ktoré boli dotknuté vo veci *Mengesteab*), predmetom lehôt uvedených v článku 29 nariadenia Dublin III nie je totiž len prijatie, ale zároveň aj vykonanie rozhodnutia o odovzdaní. K uplynutiu týchto lehôt teda môže dôjsť po prijatí tohto rozhodnutia. V tejto veci právo, upravené rakúskou právnou úpravou, odvolať sa v rámci opravného prostriedku proti rozhodnutiu o odovzdaní na skutočnosť, ku ktorým došlo následne po prijatí tohto rozhodnutia, spĺňa túto povinnosť stanovenia účinného a rýchleho opravného prostriedku, zakotvenú najmä v článku 47 Charty.

1.3. Medzinárodná ochrana v prípade migračnej krízy

V rozsudkoch **Jafari** (C-646/16, [EU:C:2017:586](#)) a **A.S.** (C-490/16, [EU:C:2017:585](#)), vyhlásených 26. júla 2017, prvý v rámci skráteného konania a druhý v rámci prednostného prejednaní, veľká komora Súdneho dvora mala rozhodnúť, či príchod mimoriadne veľkého počtu štátnych príslušníkov tretích krajín žiadajúcich o získanie medzinárodnej ochrany mal vplyv na pravidlá týkajúce sa vydávania víz a určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadostí o medzinárodnú ochranu. V rámci sporov vo veci samej členovia afganskej rodiny a sýrsky štátny príslušník prekročili hranicu medzi Srbskom a Chorvátskom. Chorvátske orgány následne zorganizovali prepravu až po štátnu hranicu so Slovinskou republikou s cieľom pomôcť im vycestovať do iných členských štátov, aby tam podali žiadosť o medzinárodnú ochranu. Afganská rodina potom podala žiadosť v Rakúsku, kým sýrsky štátny príslušník tak urobil v Slovinsku. Slovinské orgány požiadali chorvátske orgány o prevzatie sýrskeho štátneho príslušníka, keďže na základe článku 13 ods. 1 nariadenia Dublin III zodpovednosť prináleží členskému štátu, ktorého vonkajšia hranica bola protiprávne prekročená. Rakúske orgány zas zaslali dožiadanie o prevzatie afganskej rodiny na základe článku 21 tohto nariadenia. Keďže afganská rodina a sýrsky štátny príslušník namietali proti zamietnutiu ich žiadostí o medzinárodnú ochranu a rozhodnutiu o ich odsune do Chorvátska, dotknuté vnútroštátne súdy sa obrátili na Súdny dvor s otázkou týkajúcou sa vnútorného prepojenia relevantných ustanovení nariadenia Dublin III.

V rozsudku **Jafari** Súdny dvor najskôr odpovedal na otázku, či skutočnosť, že chorvátske orgány tolerovali vstup osôb, ktoré chceli prejsť cez tento členský štát, aby podali žiadosť o medzinárodnú ochranu v inom členskom štáte, na svoje územie, je rovnocenná s vydaním víza v zmysle článku 12 nariadenia Dublin III. V tejto súvislosti Súdny dvor konštatoval, že na základe definície je vízum „povolenie alebo rozhodnutie členského štátu“, ktoré sa „vyžaduje pre tranzit alebo vstup“ na územie tohto členského štátu alebo viacerých členských štátov. Preto na jednej strane pojem „vízum“ odkazuje na akt formálne prijatý vnútroštátnou administratívou, a nie na obyčajné tolerovanie, a na druhej strane sa vízum nezamieňa so vstupom na územie členského štátu, pretože práve vízum sa vyžaduje na umožnenie tohto vstupu. V dôsledku toho vstup na územie členského štátu, prípadne len tolerovaný orgánmi dotknutého členského štátu, nepredstavuje „vízum“. Súdny dvor ďalej uviedol, že okolnosť, že k tomuto vstupu dochádza v situácii charakterizovanej príchodom mimoriadne veľkého počtu štátnych príslušníkov tretích krajín žiadajúcich o získanie medzinárodnej ochrany, nie je takej povahy, aby zmenila tento záver.

Ďalej, stále tak v rozsudku **Jafari**, ako aj v rozsudku **A.S.**, sa Súdny dvor vyjadril k pojmu „protiprávne prekročenie“, ktorý používa článok 13 ods. 1 nariadenia Dublin III (bez toho, aby ho definoval). Súdny dvor uviedol, že toto ustanovenie sa má vykladať v tom zmysle, že štátneho príslušníka, ktorému sa umožnil vstup na územie prvého členského štátu bez splnenia podmienok vstupu, ktoré sa v zásade v tomto členskom štáte vyžadujú, s cieľom tranzitu do iného členského štátu, aby tam podal žiadosť o medzinárodnú ochranu, treba považovať za „protiprávne prekračujúceho“ hranicu tohto prvého členského štátu. Súdny dvor sa domnieva, že skutočnosť, že toto prekročenie bolo tolerované alebo povolené pri porušení uplatniteľných pravidiel, alebo bolo povolené z humanitárnych dôvodov, a odkláňajúc sa od podmienok vstupu, ktoré sú v zásade uložené štátnym príslušníkom tretích krajín, nemôže viesť ku konvalidácii uvedeného prekročenia na riadne prekročenie hranice. Členský štát, ktorý sa s poukazaním na humanitárne dôvody rozhodol povoliť vstup na svoje územie štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý nemá víza a na ktorého sa nevzťahuje vízová výnimka, totiž nemožno zbaviť zodpovednosti voči tejto osobe bez toho, aby sa spochybnila štruktúra nariadenia Dublin III. Okrem toho, ako sa už uviedlo, okolnosť, že k prekročeniu hranice došlo v situácii charakterizovanej príchodom mimoriadne veľkého počtu štátnych príslušníkov tretích krajín, nemá na to nijaký vplyv. V súvislosti s týmto posledným bodom Súdny dvor najmä zdôraznil, že normotvorca Únie zohľadnil nebezpečenstvo vzniku takej situácie a v dôsledku toho poskytol členským štátom nástroje určené na to, aby mohli na túto situáciu adekvátne odpovedať bez toho, aby pri takej hypotéze stanovil uplatnenie osobitného režimu určenia zodpovedného členského štátu. Platí to najmä v súvislosti s možnosťou členského štátu, upravenou v článku 17 nariadenia Dublin III, rozhodnúť sa posúdiť žiadosti o medzinárodnú ochranu, hoci mu toto posúdenie podľa kritérií stanovených týmto nariadením neprislúcha (diskrečná doložka). Tak ako vo svojom rozsudku **C. K. a i.** (C-578/16 PPU)⁵⁰ však Súdny dvor znova pripomenul, že odovzdanie žiadateľa o medzinárodnú ochranu sa nemá vykonať, ak toto odovzdanie so sebou prináša skutočné riziko, že dotknutá osoba bude vystavená neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu v zmysle tohto článku 4 Charty. V tomto kontexte Súdny dvor pripustil možnosť, že ak v dôsledku príchodu mimoriadne veľkého počtu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí by chceli získať medzinárodnú ochranu, v zodpovednom členskom štáte existuje takéto riziko, odovzdanie do tohto členského štátu nemožno vykonať.

V rozsudku **A.S.** Súdny dvor uplatnil zásady formulované v rozsudku **Jafari**. Preto rozhodol, že na účely napadnutia rozhodnutia o odovzdaní sa žiadateľ o medzinárodnú ochranu môže dovolávať v rámci opravných prostriedkov upravených článkom 27 ods. 1 nariadenia Dublin III nesprávneho uplatnenia kritéria zodpovednosti súvisiaceho s protiprávnym prekročením hranice členského štátu, ktoré je stanovené v článku 13 ods. 1 tohto nariadenia. Súdny dvor s odkazom na svoj rozsudok **Ghezelbash**⁵¹, v ktorom rozhodol, že takýto žiadateľ sa môže na základe

^{50/} Tento rozsudok je opísaný v tejto správe v pododdieli VIII.1.2 „Vybavovanie žiadostí o medzinárodnú ochranu“.

^{51/} Rozsudok Súdneho dvora zo 7. júna 2016, **Ghezelbash** (C-63/15, [EU:C:2016:409](#)).

svojho práva na účinný prostriedok nápravy odvolávať na nesprávne uplatnenie kritéria týkajúceho sa vydania víza, zdôraznil, že dôvody, ktorým vyhovel v tomto rozsudku, platia aj pre kritérium uvedené v článku 13 ods. 1 nariadenia Dublin III.

Napokon Súdny dvor stále v rozsudku A.S. preskúmal otázku dôsledkov zavedenia opravného prostriedku proti rozhodnutiu o odovzdaní po uplynutí stanovených lehôt jednak na článku 13 ods. 1 nariadenia Dublin III a jednak na článku 29 ods. 2 tohto nariadenia. Súdny dvor pripomenul, že cieľom oboch týchto ustanovení je časovo obmedziť zodpovednosť členského štátu na základe nariadenia Dublin III. Na základe uvedeného článku 13 ods. 1 zodpovednosť členského štátu založená na kritériu týkajúcom sa protiprávneho prekročenia hranice skončí 12 mesiacov odo dňa, kedy sa uskutočnilo takéto prekročenie, a na základe uvedeného článku 29 odovzdanie žiadateľa o medzinárodnú ochranu sa musí uskutočniť do šiestich mesiacov od akceptovania dožiadania zodpovedným členským štátom alebo od konečného rozhodnutia o odvolaní alebo preskúmaní, ak majú v súlade s článkom 27 ods. 3 nariadenia Dublin III odkladný účinok.

Na jednej strane Súdny dvor rozhodol, že podanie žaloby proti rozhodnutiu o odovzdaní nemá vplyv na počítanie lehoty stanovenej v uvedenom článku 13 ods. 1, ktorá predstavuje podmienku uplatnenia tam uvedeného kritéria. Na druhej strane Súdny dvor rozhodol, že lehota zakotvená v článku 29 ods. 1 a 2 začína plynúť až od konečného rozhodnutia o tejto žalobe, vrátane situácie, ak sa súd, ktorému bola vec predložená, rozhodol zaslať návrh na začatie prejudiciálneho konania Súdnemu dvoru, pokiaľ má uvedená žaloba odkladný účinok. Táto druhá lehota sa totiž týka vykonania rozhodnutia o odovzdaní a môže byť uplatnená až potom, ako sa v podstate splnili požiadavky na odovzdanie, teda najskôr keď dožiadaný členský štát akceptoval dožiadanie o prevzatie alebo prijatie späť.

Stále v kontexte migračnej krízy Súdny dvor zasadajúci ako veľká komora 6. septembra 2017 vyhlásil vo veci **Slovensko a Maďarsko/Rada** (C-643/15 a C-647/15, [EU:C:2017:631](#)) rozsudok, ktorým v *plnom rozsahu zamietol žaloby na zrušenia rozhodnutia Rady 2015/1601 o zavedení dočasných opatrení povinného premiestnenia žiadateľov o azyl*⁵². S cieľom pomôcť Taliansku a Grécku zvládnuť masívny prílev migrantov v lete roku 2015, Rada Európskej únie prijala na základe článku 78 ods. 3 ZFEÚ napadnuté rozhodnutie, ktoré predpokladá premiestnenie približne 120 000 osôb, ktoré zjavne potrebujú medzinárodnú ochranu, z týchto dvoch členských štátov do iných členských štátov počas obdobia dvoch rokov. Slovensko a Maďarsko, ktoré hlasovali proti prijatiu tohto rozhodnutia v rámci Rady, navrhli Súdnemu dvoru, aby zrušil uvedené rozhodnutie, pričom uvádzali na jednej strane dôvody smerujúce k preukázaniu, že pri jeho prijatí došlo k vadám procesnej povahy, alebo sa toto rozhodnutie prijalo na nesprávnom právnom základe, a na druhej strane, že nebolo ani schopné reagovať na migračnú krízu, ani na tento účel nevyhnutné.

Súdny dvor najskôr rozhodol, že hoci článok 78 ods. 3 ZFEÚ stanovuje, že Rada prijíma tam uvedené dočasné opatrenia na návrh Komisie a po porade s Parlamentom, neobsahuje žiadnu výslovnú zmienku o legislatívnom postupe. V dôsledku toho rozhodnutie 2015/1601 mohlo byť platne prijaté v rámci nelegislatívneho postupu, a preto predstavuje nelegislatívny akt. Z toho vyplýva, že na rozdiel od toho, čo tvrdili žalujúce členské štáty, prijatie napadnutého rozhodnutia nepodliehalo požiadavkám týkajúcim sa účasti národných parlamentov a verejného charakteru zasadnutia a hlasovania Rady, keďže tieto požiadavky sa uplatňujú iba na legislatívne akty. Okrem toho Súdny dvor rozhodol, že Rada nebola povinná prijať napadnuté rozhodnutie na základe jednomyselnosti, hoci sa na účely prijatia niektorých zmien musela odkloniť od pôvodného návrhu Komisie. Zmenený návrh totiž Komisia schválila prostredníctvom dvoch svojich členov, ktorí boli kolégiom oprávnení na tieto účely, čo rešpektovalo cieľ článku 293 ods. 2 ZFEÚ, ktorý má chrániť právomoc iniciatívy Komisie.

^{52/} Rozhodnutie Rady (EÚ) 2015/1601 z 22. septembra 2015 o zavedení dočasných opatrení v oblasti medzinárodnej ochrany v prospech Talianska a Grécka (Ú. v. EÚ L 248, 2015, s. 80).

Súdny dvor ďalej rozhodol, že hoci je pravda, že dočasné opatrenia prijaté na základe článku 78 ods. 3 ZFEÚ môžu v zásade zaviesť výnimky z ustanovení legislatívnych aktov, takéto výnimky musia byť zároveň vymedzené z hľadiska ich materiálnej aj časovej pôsobnosti tak, aby sa obmedzovali na rýchlu a účinnú odpoveď na konkrétnu krízovú situáciu prostredníctvom dočasného právneho rámca, čo vylučuje, aby cieľom alebo dôsledkom týchto opatrení bolo trvalé a všeobecné nahradenie alebo zmena legislatívnych aktov, a tým obídienie riadneho legislatívneho postupu podľa článku 78 ods. 2 ZFEÚ. Zdôraznil však, že výnimky stanovené v napadnutom rozhodnutí spĺňajú túto požiadavku, keďže sa na jednej strane uplatňujú len počas obdobia dvoch rokov (ktoré možno prípadne predĺžiť), a na druhej strane sa týkajú obmedzeného počtu žiadateľov o medzinárodnú ochranu v Grécku alebo Taliansku, ktorí majú jednu zo štátnych príslušností uvedených v tomto rozhodnutí a prišli alebo prichádzajú do uvedených členských štátov počas určitého obdobia.

Pokiaľ ide o dodržanie zásady proporcionality, Súdny dvor pripomenul, že inštitúciám Únie je potrebné priznať širokú mieru voľnej úvahy v oblastiach, v ktorých sa z ich strany predpokladá prijatie opatrení najmä politickej povahy a v rámci ktorých sa od nich vyžaduje vykonanie komplexného hodnotenia. V dôsledku toho len zjavne nepríjemná povaha opatrenia prijatého v jednej z týchto oblastí vo vzťahu k cieľu, ktorý tieto inštitúcie sledujú, môže ovplyvniť platnosť takýchto opatrení. V tejto veci sa Súdny dvor domnieval, že mechanizmus premiestnenia upravený v napadnutom rozhodnutí nie je opatrením, ktoré by bolo zjavne nevhodné na dosiahnutie svojho cieľa, a síce odbremenenia talianskeho a gréckeho azylového systému, ktoré boli vážne narušené značným prílevom utečencov v roku 2015. Rada sa teda v rámci širokej miery voľnej úvahy, ktorou v tejto súvislosti disponuje, mohla oprávnené domnievať, že záväznosť rozdelenia premiestňovaných osôb je nevyhnutná vzhľadom na osobitnú núdzovú situáciu, v akej muselo byť prijaté napadnuté rozhodnutie. V každom prípade platnosť rozhodnutia nemožno spochybniť na základe retrospektívnych posúdení o stupni jeho účinnosti, ako je nízky počet uskutočnených premiestnení na základe dotknutého rozhodnutia, keďže túto skutočnosť možno vysvetliť celým súborom prvkov, ktoré Rada v čase jeho prijatia nemohla predvídať, vrátane najmä nedostatku spolupráce zo strany niektorých členských štátov.

Ďalej Súdny dvor zdôraznil, že Rada bola pri prijímaní napadnutého rozhodnutia povinná uplatniť zásadu solidarity a spravodlivého rozdelenia zodpovednosti medzi členskými štátmi, a to aj z finančného hľadiska, keďže túto zásadu pri vykonávaní spoločnej azylovej politiky Únie stanovuje článok 80 ZFEÚ. Preto sa Rada nedopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď dospela k záveru, že vzhľadom na osobitnú núdzovú situáciu musí na základe článku 78 ods. 3 ZFEÚ v spojení s článkom 80 ZFEÚ prijať dočasné opatrenia spočívajúce v zavedení záväzného mechanizmu premiestnenia.

Napokon Súdny dvor spresnil, že podľa argumentácie uvedenej jedným z členských štátov, ktorí boli vedľajšími účastníkmi konania, malo byť premiestnenie v tejto veci prísne podmienené existenciou kultúrnych a jazykových väzieb medzi každým žiadateľom o medzinárodnú ochranu a členským štátom premiestnenia, z čoho by vyplývalo, že rozdelenie týchto žiadateľov medzi všetky členské štáty pri dodržaní zásady solidarity uloženej článkom 80 ZFEÚ a následné prijatie záväzného mechanizmu premiestnenia by boli nemožné. V každom prípade úvahy týkajúce sa etnického pôvodu žiadateľov o medzinárodnú ochranu nemožno vziať do úvahy, keďže takéto úvahy by boli úplne jednoznačne v rozpore s článkom 21 Charty. Systém zavedený nariadením Dublin III totiž spočíva na objektívnych kritériách, a nie na tom, v akom zmysle vyjadrí svoje preferencie žiadateľ o medzinárodnú ochranu.

2. PRISŤAHOVALECKÁ POLITIKA

V rozsudku *Fahimian* (C-544/15, [EU:C:2017:255](#)), vyhlásenom 4. apríla 2017, veľká komora Súdneho dvora poskytla výklad pojmu „ohrozenie verejnej bezpečnosti“ v zmysle článku 6 ods. 1 písm. d) smernice 2004/114 o podmienkach prijatia štátnych príslušníkov tretích krajín na účely štúdia⁵³ a spresnila rozsah voľnej úvahy priznanej členským štátom na tieto účely. Podľa tohto ustanovenia členské štáty overujú, či existujú dôvody týkajúce sa ohrozenia verejného poriadku, verejnej bezpečnosti alebo verejného zdravia, ktoré môžu odôvodniť zamietnutie prijatia takého štátneho príslušníka. Žalobkyňa vo veci samej, iránska štátna príslušníčka, bola držiteľkou magisterského diplomu v oblasti informačných technológií, ktorý vydala univerzita, voči ktorej sa uplatňovali reštriktívne opatrenia Únie z dôvodu podpory poskytovanej iránskej vláde vo vojenskej oblasti. Dotknutá osoba získala štipendium od nemeckej univerzity na účely štúdia v oblasti bezpečnosti mobilných systémov, avšak vízum na účely štúdia jej bolo odmietnuté. Toto odmietnutie preto napadla na vnútroštátnom nemeckom súde. Nemecké orgány odôvodňujú toto zamietnutie obavou, že znalosti, ktoré by mohla dotknutá osoba nadobudnúť pri svojom výskume, by mohli byť neskôr v Iráne zneužitú (napríklad na získanie dôverných informácií v západných krajinách, na účely vnútornej represie alebo vo všeobecnosti na porušovanie ľudských práv).

V odpovedi na otázku výkladu smernice 2004/114 Súdny dvor rozhodol, že príslušné vnútroštátne orgány v prípade, že im štátny príslušník tretej krajiny predložil žiadosť o udelenie študentského víza, disponujú širokou mierou voľnej úvahy, aby na základe všetkých relevantných skutočností charakterizujúcich situáciu tohto štátneho príslušníka overili, či tento štátny príslušník predstavuje hoci len potenciálne ohrozenie verejnej bezpečnosti. V rámci tohto posúdenia tak možno zohľadniť nielen osobné správanie žiadateľa, ale aj ďalšie skutočnosti, ktoré sa týkajú najmä jeho profesijného života.

Súdny dvor tiež rozhodol, že článok 6 ods. 1 písm. d) smernice 2004/114 nebráni tomu, aby príslušné vnútroštátne orgány odmietli prijať na územie dotknutého členského štátu štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý je držiteľom diplomu vydaného univerzitou, na ktorú sa vzťahujú reštriktívne opatrenia Únie z dôvodu jej značnej spolupráce s iránskou vládou vo vojenskej oblasti alebo súvisiacich oblastiach, a ktorý sa chce v tomto členskom štáte podieľať na výskume v oblasti, ktorá je pre verejnú bezpečnosť citlivá, pokiaľ skutočnosti, ktorými disponujú tieto orgány, môžu vyvolávať obavy, že znalosti, ktoré táto osoba získa počas svojho výskumu, by mohli byť neskôr využité na účely ohrozujúce verejnú bezpečnosť. Pokiaľ ide o súdne preskúmanie miery voľnej úvahy, ktorou disponujú v tomto ohľade vnútroštátne orgány, Súdny dvor rozhodol, že hoci sa toto preskúmanie z vecného hľadiska obmedzuje na neexistenciu zjavne nesprávnych posúdení, musí sa tiež týkať aj dodržiavania procesných záruk. Vnútroštátnemu súdu preto prináleží, aby overil, či je toto rozhodnutie dostatočne odôvodnené a či sa opiera o dostatočne pevný skutkový základ.

53/ Smernica Rady 2004/114/ES z 13. decembra 2004 o podmienkach prijatia štátnych príslušníkov tretích krajín na účely štúdia, výmen žiakov, neplateného odborného vzdelávania alebo dobrovoľnej služby (Ú. v. EÚ L 375, 2004, s. 12).

IX. JUSTIČNÁ SPOLUPRÁCA V OBČIANSKYCH VECIACH

1. NARIADENIA Č. 44/2001 A Č. 1215/2012 O PRÁVOMOCI A O UZNÁVANÍ A VÝKONE ROZSUDKOV V OBČIANSKYCH A OBCHODNÝCH VECIACH

V rozsudku *Nogueira a i.* (C-168/16 a C-169/16, [EU:C:2017:688](#)), vyhlásenom 14. septembra 2017, Súdny dvor vykladal pojem „miesto, kde zamestnanec obvykle vykonáva svoju prácu“ v zmysle článku 19 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 44/2001⁵⁴, s cieľom určiť, na ktoré súdy sa môžu obrátiť členovia posádky leteckej spoločnosti. Šiesti žalobcovia vo veci samej boli členmi posádky leteckej spoločnosti, zamestnaní alebo dočasne pridelení spoločnosti Ryanair so sídlom v Írsku. Všetky ich pracovné zmluvy boli vyhotovené v anglickom jazyku, riadili sa írskym právom a obsahovali doložku o voľbe právomoci v prospech írskych súdov. V týchto zmluvách sa uvádzalo, že práca vykonávaná dotknutými pracovníkmi sa považovala za prácu vykonávanú v Írsku, keďže ich úlohy boli vykonávané na palube lietadla zaregistrovaného v tomto členskom štáte. Tieto isté zmluvy však označovali za „domácu základňu“ pracovníkov letisko Charleroi (Belgicko). Títo pracovníci začínali a končili svoj pracovný deň na tomto letisku, a boli zmluvne viazaní mať bydlisko menej než jednu hodinu cesty od svojej „domácej základne“. Na účely overenia svojej právomoci rozhodovať vo veciach samých sa belgický súd, na ktorý sa obrátili žalobcovia, za týchto okolností pýtal Súdneho dvora na výklad pojmu „miesto, kde zamestnanec obvykle vykonáva svoju prácu“ v zmysle nariadenia č. 44/2001. Konkrétne sa opýtal Súdneho dvora, či tento pojem možno v oblasti civilného letectva zamieňať s pojmom „domáca základňa“ v zmysle nariadenia č. 3922/91⁵⁵. Tento posledný uvedený pojem je v ňom totiž definovaný ako miesto, z ktorého členovia posádky systematicky začínajú a končia svoj pracovný deň, pričom si tam organizujú svoju dennú prácu, a v blízkosti ktorého sa počas obdobia vykonávania pracovnej zmluvy skutočne usadili a sú k dispozícii leteckému dopravcovi.

Súdny dvor najskôr pripomenul, že pokiaľ ide o spory týkajúce sa pracovnej zmluvy, cieľom pravidiel Únie týkajúcich sa súdnej právomoci je chrániť najslabšiu zmluvnú stranu tým, že sa zamestnancovi umožní žalovať jeho zamestnávateľa na súde, o ktorom sa domnieva, že je najbližšie k jeho záujmom. Súdny dvor ďalej uviedol, že pokiaľ vnútroštátny súd nie je schopný určiť jednoznačne „miesto, kde zamestnanec obvykle vykonáva svoju prácu“, musí na účely overenia svojej vlastnej právomoci identifikovať „miesto, z ktorého“ tento pracovník vykonával v zásade povinnosti voči svojmu zamestnávateľovi. Na to, aby sa konkrétne určilo toto miesto, vnútroštátnemu súdu prináleží vychádzať zo súboru indícií (metóda indícií), medzi ktoré patrí miesto, kde majú základňu lietadlá, na palube ktorých sa obvykle vykonáva práca. V dôsledku toho pojem „miesto, v ktorom alebo z ktorého zamestnanec obvykle vykonáva svoju prácu“ nemožno zamieňať s nijakým iným pojmom nachádzajúcim sa v inom akte práva Únie, než je nariadenie č. 44/2001, a najmä, pokiaľ ide o zamestnaných členov posádky leteckej spoločnosti alebo k nej dočasne pridelených zamestnancov, s pojmom „domáca základňa“ v zmysle nariadenia

54/ Nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1; Mim. vyd. 19/040, s. 42).

55/ Nariadenie Rady (EHS) č. 3922/91 zo 16. decembra 1991, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva (Ú. v. ES L 373, 1991, s. 4; Mim. vyd. 02/004, s. 307), zmenené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1899/2006 z 12. decembra 2006 (Ú. v. EÚ L 377, 2006, s. 1).

č. 3922/91. Nariadenie č. 44/2001 totiž neodkazuje na nariadenie č. 3922/91, ani nesleduje tie isté ciele, keďže poslaním tohto posledného uvedeného nariadenia je harmonizovať technické pravidlá a administratívne postupy v oblasti bezpečnosti leteckej dopravy.

Napriek tomu Súdny dvor zdôraznil, že pojem „domáca základňa“ predstavuje významnú indíciu na účely určenia „miesta, kde zamestnanec obvykle vykonáva svoju prácu“. Podľa Súdneho dvora len v prípade, že by vzhľadom na skutkové okolnosti každej z predmetných vecí mali žaloby užšie väzby s iným miestom, ako je „domáca základňa“, by bola vyvrátená relevantnosť tejto základne na účely identifikácie „miesta, z ktorého pracovníci vykonávajú obvykle svoju prácu“.

V rámci inej veci, ktorá sa týka stanovenia súdu, ktorý má právomoc konať, Súdny dvor zasadajúci ako veľká komora rozhodol v rozsudku zo 17. októbra 2017, *Bolagsupplysningen a Ilsjan* (C-194/16, [EU:C:2017:766](#)), o uplatnení článku 7 ods. 2 nariadenia č. 1215/2012⁵⁶. Toto nariadenie upravuje pravidlo osobitnej právomoci vo veciach nárokov na náhradu škody z iného ako zo zmluvného vzťahu, na základe ktorého žalovaného možno žalovať na súde v inom členskom štáte, kde došlo alebo by mohlo dôjsť ku skutočnosti, ktorá zakladá nárok na náhradu škody. V tejto veci Súdny dvor predložil spresnenia na *určenie miesta vzniku škody v súvislosti s údajným porušením práv na ochranu osobnosti právnickej osoby, ku ktorému malo dôjsť na internete*. Žalobkyňa, spoločnosť podľa estónskeho práva, podala na estónske súdy žalobu proti spoločnosti podľa švédskeho práva. Predmetom tejto žaloby boli návrhy na opravu údajne nesprávnych údajov zverejnených na internetových stránkach druhej uvedenej spoločnosti týkajúcich sa žalobkyne, odstránenie súvisiacich komentárov na diskusnom fóre tejto internetovej stránky a náhrada údajne vzniknutej škody. Položená otázka sa týkala toho, či estónske súdy mali právomoc na základe miesta vzniku údajnej škody, teda v Estónsku, hoci sporné informácie a komentáre boli uverejnené vo švédskom jazyku, bez prekladu, na švédskej internetovej stránke.

Na základe prejudiciálnej otázky predloženej v tejto súvislosti Súdny dvor pripomenul zásadu vyplývajúcu z rozsudku *eDate Advertising a i.*⁵⁷ týkajúcu sa fyzickej osoby, podľa ktorej v prípade údajného porušenia práv na ochranu osobnosti prostredníctvom obsahu informácií uverejnených na internetovej stránke, musí mať osoba, ktorá sa cíti byť poškodená, možnosť podať žalobu o náhradu celej spôsobenej škody, na súdy členského štátu, v ktorom sa nachádza centrum jej záujmov. V nadväznosti na tento rozsudok Súdny dvor rozhodol, že nie je rozhodujúce, či ide o osobu fyzickú alebo právnickú. Pokiaľ ide o právnickú osobu, ako vo veci samej, dotknuté centrum záujmov musí vyjadrovať miesto, v ktorom má jej obchodné meno najväčšiu váhu, a preto sa musí určiť podľa miesta, kde vykonáva hlavnú časť svojej činnosti. Súdny dvor ďalej uviedol, že pokiaľ právnická osoba vykonáva hlavnú časť svojich činností v inom členskom štáte, ako je štát jej sídla, táto osoba môže podať žalobu proti údajnému autorovi tohto zásahu na základe miesta vzniku škody v tomto inom členskom štáte.

Napokon Súdny dvor pripomenul, stále na základe rozsudku *eDate Advertising a i.*, že osoba, ktorá sa považuje za poškodenú, má možnosť namiesto žaloby o náhradu celej škody podať žalobu na súdy každého členského štátu, na ktorého území je alebo bol prístupný obsah informácie uverejnenej na internete, ktoré však majú právomoc rozhodovať len o škode spôsobenej na území členského štátu sídla súdu, na ktorý je žaloba podaná. Táto zásada sa však neuplatňuje v súvislosti so žalobou na opravu údajov a odstránenie obsahu informácií uverejnených na internetovej stránke. Vzhľadom na všadeprítomnú povahu takéhoto obsahu a údajov a na skutočnosť, že rozsah ich šírenia je v zásade univerzálny, takúto žalobu možno podať len na súd, ktorý má právomoc rozhodnúť o žalobe na náhradu škody v celom jej rozsahu.

^{56/} Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. EÚ L 351, 2012, s. 1).

^{-57/} Rozsudok Súdneho dvora z 25. októbra 2011, *eDate Advertising a i.* (C-509/10 a C-161/10, [EU:C:2011:685](#)).

2. NARIADENIE Č. 1259/2010 O ROZHODNOM PRÁVE PRE ROZVOD

V rozsudku *Sahyouni* (C-372/16, [EU:C:2017:988](#)), z 20. decembra 2017, Súdny dvor rozhodoval o vecnej pôsobnosti nariadenia č. 1259/2010 (nariadenie Rím III)⁵⁸, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca v oblasti rozhodného práva pre rozvod a rozluku. Spor vo veci samej sa týkal zrušenia manželstva uzavretého v Sýrii medzi dvoma osobami, ktoré sú súčasne sýrskymi štátnymi príslušníkmi a nemeckými štátnymi príslušníkmi a žijú v súčasnosti v Nemecku, cirkevným súdom v Sýrii. Uznanie „súkromného“ rozvodu, ktorý bol konštatovaný na základe jednostranného vyhlásenia manžela, sa následne priznalo v Nemecku z dôvodu, že tento rozvod sa na základe nariadenia Rím III riadil sýrskym právom. Keďže manželka napadla toto rozhodnutie na vnútroštátnom súde, tento súd sa obrátil na Súdny dvor s rôznymi prejudiciálnymi otázkami týkajúcimi sa výkladu uvedeného nariadenia.

Uznesením z 12. mája 2016⁵⁹ Súdny dvor rozhodol, že zjavne nemá právomoc odpovedať na uvedené otázky, a to najmä z dôvodu, že nariadenie Rím III sa neuplatňuje na uznanie rozhodnutia o rozvode, ktorý bol už vyhlásený v treťom štáte, a že vnútroštátny súd neposkytol žiadne informácie, ktorými by sa dalo preukázať, že ustanovenia uvedeného nariadenia sú na základe vnútroštátneho práva uplatniteľné na také situácie, o aké ide v spore vo veci samej, priamo a nepodmienené. Práve v tomto kontexte sa vnútroštátny súd obrátil na Súdny dvor s druhým návrhom na začatie prejudiciálneho konania týkajúcim sa výkladu nariadenia Rím III, pričom uviedol, že toto nariadenie sa na základe nemeckého práva uplatňuje na uznanie takých súkromných rozvodov vyhlásených v treťom štáte, ako je rozvod dotknutý vo veci samej v Nemecku.

S prihliadnutím na tieto spresnenia Súdny dvor najskôr rozhodol, že tento druhý návrh na začatie prejudiciálneho konania je prípustný. Ďalej preskúmal otázku, či taký „súkromný“ rozvod, aký je dotknutý vo veci samej, patrí do vecnej pôsobnosti nariadenia Rím III. V tomto ohľade sa domnieval, že hoci je pravda, že toto nariadenie nedefinuje pojem „rozvod“ a že súkromné rozvody nie sú výslovne vylúčené z jeho pôsobnosti, podľa Súdneho dvora tiež platí, že viaceré skutočnosti svedčia o tom, že toto nariadenie sa vzťahuje výlučne na rozvody vyhlásené buď štátnym súdom, alebo orgánom verejnej moci, alebo pod jeho dohľadom. Preto sa Súdny dvor domnieva, že normotvorca Únie nemal v úmysle, aby sa toto nariadenie uplatňovalo aj na iné druhy rozvodov, ako je rozvod dotknutý vo veci samej, ku ktorému dochádza „jednostranným prejavom vôle“ vyhláseným pred cirkevným súdom. Takýto výklad podľa Súdneho dvora navyše zaručuje koherenciu s pôsobnosťou nariadenia č. 2201/2003⁶⁰, ktoré bolo tiež prijaté v rámci politiky súdnej spolupráce v občianskych veciach a ktoré sa v zmysle svojho článku 1 ods. 1 a článku 2 bodu 4 uplatňuje výlučne na rozvody vyhlásené súdnym orgánom. Po zohľadnení pojmov nariadenia Rím III, ale aj jeho kontextu a cieľov, ktoré sledujú, Súdny dvor rozhodol, že rozvod vyplývajúci z jednostranného vyhlásenia jedného z manželov pred cirkevným súdom nepatrí do vecnej pôsobnosti tohto nariadenia.

^{58/} Nariadenie Rady (EÚ) č. 1259/2010 z 20. decembra 2010, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca v oblasti rozhodného práva pre rozvod a rozluku (Ú. v. EÚ L 343, 2010, s. 10). Toto nariadenie nahradilo nariadenie č. 44/2001.

^{59/} Uznesenie Súdneho dvora z 12. mája 2016, *Sahyouni* (C-281/15, [EU:C:2016:343](#)).

^{60/} Nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000 (Ú. v. EÚ L 338, 2003, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 243).

3. NARIADENIE Č. 650/2012 V OBLASTI DEDIČSTIEV

V rozsudku *Kubicka* (C-218/16, [EU:C:2017:755](#)), vyhlásenom 12. októbra 2017, mal Súdny dvor príležitosť rozhodnúť o zákonnosti zamietnutia spísania závetu podľa práva štátu, ktorého je poručiteľ štátnym príslušníkom – ktoré si vybral – z dôvodu tam uvedeného vindikačného odkazu, ktorý sa týka vlastníctva nachádzajúceho sa v inom členskom štáte, ktorý neuznáva tento vindikačný odkaz. Súdny dvor teda prvýkrát vykladal nariadenie č. 650/2012⁶¹ o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a prijatí a výkone verejných listín v dedičských veciach a spresnil jeho pôsobnosť. V spore vo veci samej sa pritom poľská poručiiteľka s bydliskom v Nemecku, ktorá si na základe článku 22 ods. 1 nariadenia č. 650/2012 zvolila ako rozhodné poľské dedičské právo, snažila o to, aby bol súčasťou jej závetu vindikačný odkaz, ktorý by spôsobil skutočné priame účinky k okamihu začatia dedičského konania a ktorý sa týka nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v Nemecku, teda v členskom štáte, v ktorom sa neuznávajú vecné účinky takéhoto typu odkazu. Keďže cudzie vindikačné odkazy sú v Nemecku cestou takzvaného prispôbenia upravené na damnačné odkazy, notár vykonávajúci svoju činnosť v Poľsku jej odmietol spísať testament v rozpore s nemeckými právnymi predpismi a judikatúrou z oblasti vecných práv a katastra nehnuteľností, o ktorých sa domnieval, že ich treba zohľadniť v zmysle článku 1 ods. 2 písm. k) a l), ako aj článku 31 nariadenia č. 650/2012. Keďže dotknutá osoba chcela vylúčiť použitie damnačného odkazu, ktorý spôsobil ťažkosti spojené so zastúpením jej maloletých detí, podala žalobu proti rozhodnutiu o odmietnutí spísania testamentu obsahujúceho vindikačný odkaz.

Súdny dvor najskôr pripomenul, že nariadenie č. 650/2012 sa uplatňuje na dedenie po zosnulom, čo zahŕňa všetky dôvody prechodu majetku, práv a povinností z dôvodu smrti nezávisle od toho, či ide o prechod na základe právneho úkonu nakladania s majetkom pre prípad smrti, alebo zo zákona. Ďalej uviedol, že článok 1 ods. 2 tohto nariadenia uvádza výpočet rôznych oblastí, ktoré sú z jeho pôsobnosti vylúčené, medzi ktorými je pod písmenom k) uvedená „povaha vecných práv“ a pod písmenom l) „zápis práv k nehnuteľnostiam alebo hnutelným veciam do registra vrátane právnych náležitostí takéhoto zápisu a účinky zápisu alebo opomenutia zápisu takýchto práv do registra“. V tejto veci Súdny dvor dospel k záveru, že priamy prechod vlastníckeho práva prostredníctvom vindikačného odkazu sa týka výlučne prechodu vlastníckeho práva k určitej veci v okamihu smrti poručiiteľa, čo práve má nariadenie č. 650/2012 umožniť. Z toho vyplýva, že článok 1 ods. 2 písm. k) nariadenia č. 650/2012 sa takých podmienok prechodu netýka. Podľa Súdneho dvora tieto výnimky neodôvodňujú odmietnutie orgánu členského štátu uznať vecné účinky vindikačného odkazu, ktorý je stanovený v rozhodnom dedičskom práve, z dôvodu, že tento odkaz sa týka vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktorá sa nachádza v tom členskom štáte, ktorého právo nepozná inštitút odkazu s priamym vecným účinkom k okamihu začatia dedičského konania.

Na základe zásady jednoty dedičského práva Súdny dvor rozhodol, že keďže sa článok 1 ods. 2 písm. l) nariadenia č. 650/2012 týka iba zápisu práv k nehnuteľnostiam alebo hnutelným veciam do registra vrátane právnych náležitostí takéhoto zápisu a účinkov zápisu alebo opomenutia zápisu takýchto práv do registra, podmienky nadobudnutia takých práv nefigurujú medzi oblasťami vylúčenými z pôsobnosti tohto nariadenia na základe tohto ustanovenia. V tomto ohľade zdôraznil cieľ sledovaný nariadením č. 650/2012, ktorým je odstránenie prekážok voľného pohybu osôb, ktoré v súčasnosti narážajú na problémy pri uplatňovaní svojich práv v kontexte dedenia, ktoré má cezhraničné dôsledky.

Okrem toho Súdny dvor rozhodol, že článok 31 nariadenia č. 650/2012, ktorý upravuje prispôbenie vecných práv, sa v tejto veci neuplatňuje. Toto ustanovenie sa totiž netýka podmienok prechodu vecných práv, teda podmienok, ktoré sa uplatnia na vindikačné či damnačné odkazy, ale iba rešpektovania obsahu vecných práv,

⁶¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 650/2012 zo 4. júla 2012 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a prijatí a výkone verejných listín v dedičských veciach a o zavedení európskeho osvedčenia o dedičstve (Ú. v. EÚ L 201, 2012, s. 107).

ktorý je vymedzený rozhodným dedičským právom, a prebratie týchto vecných práv právnym poriadkom členského štátu, v ktorom sa uplatňujú. Vzhľadom na to, že vecné právo, ktoré prechádza na základe vindikačného odkazu, je vlastníckym právom, ktoré je uznané v nemeckom práve, nie je teda potrebné uskutočniť prispôsobenie podľa uvedeného článku 31.

X. JUSTIČNÁ SPOLUPRÁCA V TRESTNÝCH VECIACH

V tejto oblasti je potrebné poukázať na dva rozsudky vykladajúce ustanovenia rámcového rozhodnutia 2002/584 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi⁶².

V rozsudku **Popławski** (C-579/15, [EU:C:2017:503](#)), vyhlásenom 29. júna 2017, Súdny dvor rozhodol o tom, že s rámcovým rozhodnutím 2002/584 je zlučiteľná vnútroštátna právna úprava vykonávajúca článok 4 bod 6 tohto rozhodnutia, ktorá ako dôvod nepovinného nevykonania európskeho zatykača upravuje skutočnosť, že bydlisko požadovanej osoby je v členskom štáte výkonu zatykača. Spor vo veci samej sa týkal konania o výkone európskeho zatykača v Holandsku, ktorý na účely výkonu trestu odňatia slobody v Poľsku vydal poľský súd proti poľskému štátnemu príslušníkovi s bydliskom v Holandsku.

Súdny dvor rozhodol, že článok 4 bod 6 rámcového rozhodnutia 2002/584 bráni vnútroštátnej právnej úprave vykonávajúcej toto ustanovenie, ktorá stanovuje, že súdne orgány sú v každom prípade povinné odmietnuť vykonanie európskeho zatykača v prípade, ak požadovaná osoba má bydlisko v tomto členskom štáte, pričom tieto orgány nemajú nijakú mieru voľnej úvahy a tento členský štát sa nezaviaže zabezpečiť skutočný výkon trestu odňatia slobody uloženého tejto požadovanej osobe v zmysle uvedeného rámcového rozhodnutia. Súdny dvor sa domnieva, že takáto situácia zakladá riziko beztrestnosti tejto osoby.

V tomto ohľade Súdny dvor najskôr pripomenul, že rámcové rozhodnutie 2002/584 potvrdzuje zásadu, na základe ktorej členské štáty vykonajú každý európsky zatykač na základe zásady vzájomného uznávania a že odmietnutie vykonania je chápané ako výnimka, ktorá sa má vykladať reštriktívne. Ďalej zdôraznil, že z článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia 2002/584 vyplýva, že každé odmietnutie vykonať európsky zatykač predpokladá skutočný záväzok vykonávajúceho členského štátu zabezpečiť výkon trestu odňatia slobody uloženého požadovanej osobe, v dôsledku čoho v každom prípade samotná okolnosť, že tento členský štát sa vyhlási za „pripravený“ zabezpečiť výkon tohto trestu, by sa nemala považovať za okolnosť, ktorá môže opodstatniť takéto odmietnutie.

Okrem toho Súdny dvor pripomenul, že ustanovenia rámcového rozhodnutia 2002/584 nemajú priamy účinok. Vnútroštátny súd je však povinný pri zohľadnení vnútroštátneho práva ako celku a uplatnení metód výkladu, ktoré uznáva, vykladať ustanovenia vnútroštátneho práva dotknuté vo veci samej v čo najväčšej možnej miere v súlade s textom a cieľom tohto rámcového rozhodnutia. V dôsledku toho v prípade odmietnutia vykonať európsky zatykač vydaný s cieľom odovzdať osobu, ktorej bol vo vydávajúcom členskom štáte právoplatným rozsudkom uložený trest odňatia slobody, sú súdne orgány vykonávajúceho členského štátu povinné samy zaručiť skutočný výkon trestu uloženého tejto osobe a nielen oznámiť orgánom vydávajúceho členského štátu, že sú pripravené vykonať tento trest. Rovnako ani článok 4 ods. 6 rámcového rozhodnutia 2002/584 neumožňuje orgánom vykonávajúceho členského štátu odmietnuť odovzdanie osoby len z dôvodu, že tento členský štát zamýšľa začať voči tejto osobe trestné stíhanie za ten istý skutok.

^{62/} Rámcové rozhodnutie Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi (Ú. v. ES L 190, 2002, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 34).

V rozsudku **Tupikas** (C-270/17 PPU, [EU:C:2017:628](#)), vyhlásenom 10. augusta 2017 v rámci naliehavého prejudiciálneho konania, sa Súdny dvor vyjadril k výkladu článku 4a ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584, zmeneného rámcovým rozhodnutím 2009/299⁶³, stanovujúceho dôvod nepovinného neuznania európskeho zatykača v prípade, že dotknutá osoba sa osobne nezúčastnila konania, ktoré viedlo k jej odsúdeniu. Spor vo veci samej sa týkal konania o výkone európskeho zatykača v Holandsku, ktorý na účely výkonu trestu odňatia slobody v Litve vydal litovský súd proti litovskému štátnemu príslušníkovi. Hoci bolo nesporné, že dotknutá osoba sa zúčastnila konania na prvom stupni, európsky zatykač neobsahoval informácie týkajúce sa jej účasti na odvolacom konaní. V tomto kontexte holandský súd chcel vedieť, či sa dôvod nepovinného nevykonania európskeho zatykača týkajúci sa osobnej neúčasti dotknutej osoby na konaní, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia, týka prvostupňového konania alebo odvolacieho konania.

Súdny dvor najskôr uviedol, že pojem „konanie, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia“ treba chápať ako autonómny pojem práva Únie a treba ho vykladať jednotne na celom jej území nezávisle od jeho kvalifikácie v členských štátoch. Súdny dvor rozhodol, že tento pojem treba chápať tak, že označuje konanie vedúce k prijatiu súdneho rozhodnutia, ktorým bola osoba, ktorej odovzdanie sa požaduje v rámci výkonu európskeho zatykača, právoplatne odsúdená. Pokiaľ konanie prebiehalo na viacerých stupňoch, na ktorých boli vydané po sebe idúce rozhodnutia, z ktorých prinajmenšom jedno bolo vydané v neprítomnosti dotknutej osoby, za „konanie, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia“ v zmysle článku 4a ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584 treba považovať stupeň konania, na ktorom bolo vydané posledné z týchto rozhodnutí, pokiaľ dotknutý súd s konečnou platnosťou rozhodol o vine dotknutej osoby a o jej odsúdení na taký trest, akým je opatrenie spojené s odňatím osobnej slobody, po tom, ako zo skutkového a právneho hľadiska znova vecne preskúmal prejednávajúcu vec. V dôsledku toho odvolacie konanie v zásade patrí do pôsobnosti tohto rámcového rozhodnutia 2009/299/SVV. Napokon Súdny dvor potvrdil, že tento výklad je v celom rozsahu v súlade s požiadavkami dodržiavania práva na obhajobu, ktoré má zaručiť práve článok 4a rámcového rozhodnutia 2002/584.

XI. HOSPODÁRSKA SÚŤAŽ

1. ČLÁNOK 101 ZFEÚ

V oblasti kartelov je potrebné poukázať na dva rozsudky týkajúce sa jednak zodpovednosti materskej spoločnosti, a jednak systému selektívnej distribúcie. Okrem toho treba spomenúť rozsudok **APVE a i.** (C-671/15), týkajúci sa podmienok uplatnenia pravidiel hospodárskej súťaže v oblasti spoločnej poľnohospodárskej politiky.⁶⁴

^{63/} Rámcové rozhodnutie Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009 o zmene a doplnení rámcových rozhodnutí 2002/584/SVV, 2005/214/SVV, 2006/783/SVV, 2008/909/SVV a 2008/947/SVV a o posilnení procesných práv osôb, podpore uplatňovania zásady vzájomného uznávania, pokiaľ ide o rozhodnutia vydané v neprítomnosti dotknutej osoby na konaní (Ú. v. EÚ L 81, 2009, s. 24).

^{64/} Tento rozsudok je opísaný v oddiele VI „Poľnohospodárstvo“.

1.1. Zodpovednosť materskej spoločnosti

Dňa 27. apríla 2017 v rozsudku **Akzo Nobel a i./Komisia** (C-516/15 P, [EU:C:2017:314](#)) Súdny dvor potvrdil rozsudok napadnutý odvolaním⁶⁵, keď rozhodol, že *premlčanie právomoci Komisie uložiť sankcie dvom dcérskym spoločnostiam nebráni tomu, aby sa vyvodila zodpovednosť voči ich materskej spoločnosti, vo vzťahu ku ktorej nedošlo k premlčaniu.*

Súdny dvor najskôr uviedol, že autori Zmlúv sa rozhodli pre použitie pojmu podnik, aby tak označili subjekt, ktorý sa dopustil porušenia práva hospodárskej súťaže a ktorý možno sankcionovať podľa článkov 101 alebo 102 ZFEÚ, a že podľa judikatúry pod týmto pojmom treba rozumieť hospodársku jednotku, aj keď je táto hospodárska jednotka z právneho hľadiska zložená z viacerých fyzických alebo právnických osôb. Súdny dvor navyše pripomenul, že ani článok 23 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 1/2003, ani judikatúra nevymedzujú, ktorú právnickú alebo fyzickú osobu musí Komisia považovať za zodpovednú za porušenie a sankcionovať ju uložením pokuty. Keďže protiprávne správanie dcérskej spoločnosti môže byť pripísané materskej spoločnosti najmä vtedy, keď dcérska spoločnosť napriek tomu, že má vlastnú právnu subjektivitu, neurčuje svoje správanie na trhu nezávisle, v takejto situácii sú materská spoločnosť a dcérska spoločnosť súčasťou tej istej hospodárskej jednotky, čiže tvoria jeden podnik v zmysle práva hospodárskej súťaže Únie.

Súdny dvor tiež pripomenul, že materská spoločnosť, ktorej bolo pripísané protiprávne správanie jej dcérskej spoločnosti, je v súlade s ustálenou judikatúrou osobne potrestaná za porušenie pravidiel Únie v oblasti hospodárskej súťaže, ktorého sa sama dopustila z dôvodu rozhodujúceho vplyvu, ktorý uplatňovala na dcérsku spoločnosť. Práve z tohto dôvodu nemožno podľa Súdneho dvora vzťah solidarity, ktorý existuje medzi dvomi spoločnosťami tvoriacimi hospodársku jednotku, redukovat', pokiaľ ide o platbu pokuty, na určitú záruku poskytnutú materskou spoločnosťou za zaplatenie pokuty uloženej dcérskej spoločnosti. Napokon, keďže zodpovednosť materskej spoločnosti je odvodenej povahy, nevyhnutne závisí od skutočností zakladajúcich porušenie, ktorého sa dopustila jej dcérska spoločnosť, s ktorými je nerozlučne previazaná jej zodpovednosť.

Podľa Súdneho dvora však skutočnosť, že k premlčaniu výkonu právomoci Komisie uložiť sankcie môže dôjsť v prípade dcérskej spoločnosti, nevyhnutne neznamená, že dôjde k premlčaniu aj v prípade materskej spoločnosti, a to aj keby sa zodpovednosť materskej spoločnosti v dotknutom období úplne zakladala na protiprávnom správaní dcérskej spoločnosti. Súdny dvor preto rozhodol, že skutočnosť, že niektorým spoločnostiam nemožno viac ukladať sankcie z dôvodu premlčania na základe článku 25 ods. 1 písm. b) nariadenie č. 1/2003⁶⁶, nebráni tomu, aby bola stíhaná materská spoločnosť, ktorá sa považuje za osobne a solidárne zodpovednú za tie isté protisúťažné konania po tomto období a v prípade ktorých nedošlo k premlčaniu. Keďže v tejto veci sa účasť dvoch dcérskych spoločností spoločnosti Akzo Nobel na dotknutých karteloch skončila v roku 1993, kým Akzo Nobel bola do týchto porušení zapojená až do roku 2000, Súdny dvor usúdil, že Všeobecný súd správne rozhodol, že premlčanie právomoci uložiť sankcie dvom dcérskym spoločnostiam nebráni konštatovaniu zodpovednosti materskej spoločnosti.

^{65/} Rozsudok Všeobecného súdu z 15. júla 2015, **Akzo Nobel a i./Komisia** (T-47/10, [EU:T:2015:506](#)).

^{66/} Nariadenie Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch [101] a [102] Zmluvy [FEÚ] (Ú. v. ES L 1, 2003, s. 1; Mim. vyd. 08/002, s. 205).

1.2. Vertikálne dohody

Pokiaľ ide o obmedzenia obsiahnuté vo vertikálnych dohodách, Súdny dvor v rozsudku **Coty Germany** (C-230/16, [EU:C:2017:941](#)), vyhlásenom 6. decembra 2017, priniesol významné spresnenia v súvislosti so *zlučiteľnosťou systémov selektívnej distribúcie luxusných výrobkov s článkom 101 ZFEÚ*. Spor sa týkal obmedzenia obsiahnutého v rámci zmluvy o selektívnej distribúcii medzi spoločnosťou Coty Germany, dodávateľom luxusných kozmetických výrobkov, a autorizovaným distribútorom týchto výrobkov, ktoré zakazovalo uvedeným distribútorom využívať na internetový predaj uvedených výrobkov tretie spoločnosti navonok viditeľným spôsobom.

Vnútroštátny súd sa Súdneho dvoru najskôr pýtal na otázku, či sporné obmedzenie, ktorého cieľom je predovšetkým zachovať luxusný dojem týchto výrobkov, môže byť v súlade s článkom 101 ods. 1 ZFEÚ.

V tomto ohľade Súdny dvor najskôr pripomenul judikatúru **Copad**⁶⁷, podľa ktorej si na jednej strane luxusné výrobky môžu vyžadovať vytvorenie systému selektívnej distribúcie v záujme zachovania ich kvality a zabezpečenia ich správneho používania, a na druhej strane pripomenul, že takýto systém je v súlade s článkom 101 ods. 1 ZFEÚ, pokiaľ sa výber predávajúcich uskutočňuje podľa objektívnych kritérií, ktoré majú kvalitatívnu povahu, sú stanovené jednotným spôsobom vo vzťahu ku všetkým potenciálnym predávajúcim a uplatňujú sa nediskriminačne, a pokiaľ vymedzené kritériá neprekračujú rámec toho, čo je nevyhnutné.

Druhá otázka sa týka toho, či sa má článok 101 ods. 1 ZFEÚ vykladať v tom zmysle, že bráni takému zmluvnému ustanoveniu, o aké ide vo veci samej, ktorým sa autorizovaným distribútorom zakazuje využívať navonok viditeľným spôsobom platformy tretích strán na predaj luxusných výrobkov. Súdny dvor v tejto súvislosti konštatoval, že takéto zmluvné ustanovenie môže byť v súlade s článkom 101 ods. 1 ZFEÚ, pokiaľ je cieľom tohto ustanovenia zachovať luxusný dojem uvedených výrobkov, pokiaľ je stanovené jednotným spôsobom a uplatňuje sa nediskriminačne a napokon pokiaľ je primerané vo vzťahu k sledovanému cieľu, čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu. Súdny dvor ďalej považoval sporné obmedzenie za primerané vzhľadom na sledovaný cieľ, keďže vyžadovalo, aby uvedené výrobky boli spájané výlučne s autorizovanými distribútormi a tým sa umožnilo spoločnosti Coty kontrolovať prostredie predaja týchto výrobkov a zachovať luxusný dojem uvedených výrobkov u spotrebiteľov. Pokiaľ ide o primeranosť tohto obmedzenia, Súdny dvor zdôraznil, že nejde o absolútne obmedzenie, ako vo veci **Pierre Fabre Dermo-Cosmétique**⁶⁸, keďže v tejto veci sú autorizovaní distribútori oprávnení uskutočňovať on-line predaj zmluvných výrobkov tak prostredníctvom svojich vlastných internetových stránok, ako aj prostredníctvom platforiem tretích strán, pokiaľ účasť týchto platforiem nie je pre spotrebiteľa navonok viditeľná. Preto Súdny dvor rozhodol, že obmedzenie sa zdá byť v súlade s článkom 101 ods. 1 ZFEÚ.

^{67/} Rozsudok Súdneho dvora z 23. apríla 2009, **Copad** (C-59/08, [EU:C:2009:260](#)).

^{68/} Rozsudok Súdneho dvora z 13. októbra 2011, **Pierre Fabre Dermo-Cosmétique** (C-39/09, [EU:C:2011:649](#)).

Napokon v rámci svojich odpovedí na tretiu a štvrtú otázku vnútroštátneho súdu Súdny dvor posudzoval, či vyššie uvedený zákaz predstavoval obmedzenie okruhu zákazníkov v zmysle článku 4 písm. b) nariadenia č. 330/2010⁶⁹ alebo obmedzenie pasívnych predajov konečným užívateľom v zmysle článku 4 písm. c) tohto nariadenia. Súdny dvor na túto otázku odpovedal záporne. V súlade s článkom 101 ods. 3 ZFEÚ nariadenie č. 330/2010 totiž zavádza výnimky pre určité druhy obmedzení hospodárskej súťaže s výhradou, že ani trhový podiel dodávateľa, ani trhový podiel kupujúceho nepresahuje 30 % relevantného trhu. Nariadenie č. 330/2010 tiež vo svojom článku 4 stanovuje závažné obmedzenia, na ktoré sa nemôžu tieto výnimky uplatniť. V tomto ohľade Súdny dvor dospel k záveru, že vzhľadom na to, že sporné ustanovenie úplne nevylučuje, aby distribútori Coty využívali internet ako spôsob predaja výrobkov, ale len jednu osobitnú formu internetového predaja, konkrétne predaj navonok viditeľným spôsobom prostredníctvom tretích spoločností, toto ustanovenie nemožno kvalifikovať ako obmedzenie okruhu zákazníkov alebo obmedzenie pasívnych predajov konečným užívateľom v zmysle článku 4 nariadenia č. 330/2010.

2. ČLÁNOK 102 ZFEÚ

Dňa 6. septembra 2017 mal Súdny dvor rozhodujúci ako veľká komora príležitosť definovať v rozsudku **Intel/Komisia** (C-413/14 P, [EU:C:2017:632](#)) *územnú právomoc Komisie pri sankcionovaní zneužitia dominantného postavenia*. Dôvodom dotknutého sporu bolo rozhodnutie Komisie o uložení pokuty 1,06 miliardy eur spoločnosti Intel, americkému výrobcovi mikroprocesorov (ďalej len „CPU“), za zneužitie jeho dominantného postavenia na svetovom trhu s CPU x86, a to najmä poskytovaním vernostných zliav výrobcom pôvodných zariadení ako protihodnoty za výhradné zásobovanie sa u spoločnosti Intel.⁷⁰ Súdny dvor *zrušil rozsudok Všeobecného súdu, ktorým sa zamietlo odvolanie spoločnosti Intel proti tomuto rozhodnutiu*.⁷¹ Rozhodol, že Všeobecný súd v napadnutom rozsudku nepreskúmal všetky tvrdenia predložené spoločnosťou Intel, pokiaľ ide o spôsobilosť dotknutých zliav, tak ako boli uplatňované touto spoločnosťou vo vzťahu k jej zákazníkom, obmedziť hospodársku súťaž.

Čo sa týka v prvom rade otázky predloženej spoločnosťou Intel v súvislosti s právomocou Komisie konštatovať a sankcionovať správanie mimo Únie, Súdny dvor pripomenul, že pokiaľ ide o uplatnenie článku 101 ZFEÚ, skutočnosť, že sa podnik zúčastňujúci sa na dohode nachádza v treťom štáte, nie je prekážkou uplatnenia tohto ustanovenia, keďže takáto dohoda vyvoláva účinky na území vnútorného trhu. V tejto veci Komisia v spornom rozhodnutí založila svoju právomoc na uplatnenie článku 102 ZFEÚ vo vzťahu k zmluvám uzavretým spoločnosťou Intel s veľkým čínskym výrobcom pôvodných zariadení (Original Equipment Manufacturer, ďalej len „OEM“) s odvolaním sa na „závažné účinky“ dotknutých postupov v Európskom hospodárskom priestore. Súdny dvor potvrdil, že toto kritérium môže slúžiť ako základ právomoci Komisie na účely uplatnenia práva hospodárskej súťaže Únie s ohľadom na medzinárodné právo verejné, ak je pravdepodobné, že predmetné konanie bude mať okamžitý a výrazný dosah na trh v Únii. V tomto ohľade Súdny dvor konštatoval, že na splnenie podmienky týkajúcej sa požiadavky predvídateľnosti, ako je to veci samej, stačí zohľadniť pravdepodobné účinky správania na hospodársku súťaž. Bez ohľadu na skutočnosť, že dotknuté CPU boli určené na dodanie v Číne, Súdny dvor konštatoval, že správanie spoločnosti Intel bolo súčasťou celosvetovej protisúťažnej stratégie, ktorej cieľom bolo zabrániť prístupu jej jediného konkurenta k najdôležitejším predajným kanálom na trhu, a že k predaju počítačov vybavených týmito CPU malo dôjsť najmä v Európskom hospodárskom priestore.

^{69/} Nariadenie Komisie (EÚ) č. 330/2010 z 20. apríla 2010 o uplatňovaní článku 101 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na kategórie vertikálnych dohôd a zosúladených postupov (Ú. v. ES L 102, 2010, s. 1; Mim. vyd. 08/001, s. 364).

^{70/} Rozhodnutie Komisie K(2009) 3726 v konečnom znení týkajúce sa konania podľa článku [102 ZFEÚ] a článku 54 Dohody o EHP (Vec COMP/C-3/37.990 – Intel).

^{71/} Rozsudok Všeobecného súdu z 12. júna 2014, **Intel/Komisia** (T-286/09, [EU:T:2014:547](#)).

Pokiaľ ide v druhom rade o odvolací dôvod založený na podstatnej procesnej vade majúcej vplyv na právo podniku Intel na obhajobu, napádal sa ním v podstate spôsob, akým Všeobecný súd posúdil žalobný dôvod, ktorým spoločnosť Intel namietala na prvom stupni proti nezaznamenanému rozhovoru s riaditeľom jedného z najväčších zákazníkov spoločnosti Intel v priebehu správneho konania Komisiou. Súdny dvor sa v tomto bode domnieval, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia tým, že rozlišoval medzi formálnymi vypočúvaniami, na ktoré sa uplatňuje najmä článok 19 ods. 1 nariadenia č. 1/2003, a neformálnymi vypočúvaniami, ktoré nepatria do pôsobnosti tohto ustanovenia. Komisia totiž má povinnosť zaznamenať vo forme, akú si zvolí, každé vypočúvanie, ktoré sa konalo podľa tohto ustanovenia, na účely získania informácií týkajúcich sa predmetu vyšetrovania, ktoré viedla. Súdny dvor však uviedol, že keďže sa Komisia v spornom rozhodnutí neopierala o informácie získané počas dotknutého vypočutia, spoločnosti Intel prináležalo preukázať, že pokiaľ by mala možnosť využiť primeranú zápisnicu z tohto vypočúvania, mohla by ovplyvniť posúdenia, ktoré boli uskutočnené vo vzťahu k nej v tomto rozhodnutí. Súdny dvor však rozhodol, že v tejto veci k takémuto preukázaniu nedošlo.

Čo sa týka v treťom rade posúdenia zneužitia, Súdny dvor uviedol, že protiprávne správanie spoločnosti Intel voči jej obchodným partnerom s cieľom vylúčiť jej jediného vážneho konkurenta z trhu spočívali na jednej strane v poskytnutí zľavy štyrom veľkým OEM pod podmienkou, že nakúpia od spoločnosti Intel všetky alebo takmer všetky svoje CPU x86, a na druhej strane v uskutočnení platieb v prospech OEM, aby oddialili, zrušili alebo obmedzili uvedenie na trh niektorých výrobkov vybavených CPU tohto konkurenta spoločnosti Intel. V napadnutom rozsudku Všeobecný súd rozhodol, že kvalifikácia zľavy za exkluzivitu poskytnutej podnikom v dominantnom postavení ako „zneužívajúcej“ nezávisela od analýzy okolností prejednávanej veci, ktoré by slúžili na preukázanie jej schopnosti obmedziť hospodársku súťaž, keďže táto zľava má už na základe svojej povahy takúto schopnosť. Súdny dvor však konštatoval, že Komisia v spornom rozhodnutí uskutočnila hĺbkové preskúmanie okolností prejednávanej veci a dospela na tomto základe k záveru, že rovnako efektívny konkurent by musel z dôvodu týchto zliav uplatňovať ceny, ktoré by neboli udržateľné. Preto podľa Súdného dvora test AEC (známy v angličtine pod názvom „as efficient competitor test“) mal skutočnú dôležitosť v rámci Komisiou uskutočneného posúdenia schopnosti predmetnej praktiky mať za účinok vylúčenie konkurentov. Za týchto okolností Súdny dvor dospel k záveru, že Všeobecný súd bol povinný preskúmať tvrdenia spoločnosti Intel v súvislosti s uplatnením testu AEC, ktorých cieľom bolo preukázať údajné nesprávne posúdenia, ktorých sa dopustila Komisia v rámci tohto testu. Súdny dvor preto zrušil napadnutý rozsudok a vrátil vec Všeobecnému súdu, aby mohol s prihliadnutím na tvrdenia uvedené spoločnosťou Intel preskúmať schopnosť sporných zliav obmedziť hospodársku súťaž.

3. KONCENTRÁCIE

V rozsudku **Austria Asphalt** (C-248/16, [EU:C:2017:643](#)), vyhlásenom 7. septembra 2017, Súdny dvor rozhodol, že článok 3 nariadenia č. 139/2004⁷² sa má vykladať v tom zmysle, že *ku koncentrácii v dôsledku zmeny spôsobu kontroly existujúceho podniku z výlučnej na spoločnú dochádza len v prípade, ak spoločný podnik, ktorý takýmto postupom vznikol, trvalo vykonáva všetky funkcie samostatného hospodárskeho subjektu.*

Spor vo veci samej sa týkal zariadenia na výrobu asfaltu, ktoré bolo vo výlučnom vlastníctve skupiny stavebných podnikov a ktorého činnosť sa obmedzovala na zásobovanie materskej spoločnosti. Na trhu toto zariadenie teda nezohrávalo nijakú významnú úlohu. Projekt, ktorý bol základom sporu, predpokladal koncentráciu dvoch

^{72/} Nariadenie Rady (ES) č. 139/2004 z 20. januára 2004 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi (Nariadenie ES o fúziách) (Ú. v. EÚ L 24, 2004, s. 1; Mim. vyd. 08/003, s. 40).

stavebných podnikov, z ktorých jeden je vlastníkom uvedeného zariadenia na výrobu asfaltu. Podľa tohto projektu sa kontrola nad týmto zariadením mala rozdeliť medzi dva podniky zúčastnené na koncentrácii a jeho výroba bola určená predovšetkým pre tieto dva podniky.

Súdny dvor v odpovedi na otázku týkajúcu sa podmienok, za akých sa uskutočňuje koncentrácia v prípade zmeny spôsobu kontroly v existujúcom podniku v zmysle článku 3 ods. 1 písm. b) a článku 3 ods. 4 nariadenia č. 139/2004, najskôr pripomenul, že cieľom uvedeného nariadenia je zabezpečiť, aby reorganizácie podnikov trvalo nenarušili hospodársku súťaž. Pojem „koncentrácia“ treba preto definovať tak, aby zahŕňal transakcie vyvolávajúce trvalú zmenu kontroly dotknutých podnikov, a tým aj štruktúry dotknutého trhu. Osobitne článok 3 ods. 1 písm. b) tohto nariadenia za základný prvok pojmu koncentrácia nepovažuje vytvorenie podniku, ale zmenu kontroly podniku. Súdny dvor takto spresnil, že článok 3 ods. 4 tohto nariadenia sa týka spoločných podnikov len do tej miery, v akej ich vytvorenie spôsobuje trvalý účinok na štruktúre trhu, pričom je irelevantné, že tento po novom spoločne kontrolovaný podnik existoval pred dotknutou transakciou.

V tomto ohľade Súdny dvor pripomenul, že podľa článku 21 ods. 1 nariadenia č. 139/2004 sa toto nariadenie uplatňuje výlučne na koncentrácie podľa článku 3 tohto nariadenia, na ktoré sa v zásade neuplatňuje nariadenie č. 1/2003⁷³. Naopak posledné uvedené nariadenie sa podľa Súdneho dvora naďalej uplatňuje na konania podnikov, ktoré síce nepredstavujú koncentráciu v zmysle nariadenia č. 139/2004, avšak môžu viesť k zosúladeným postupom medzi nimi v rozpore s článkom 101 ZFEÚ, a ktoré z tohto dôvodu podliehajú kontrole zo strany Komisie alebo vnútroštátnych orgánov pre hospodársku súťaž. Súdny dvor preto usúdil, že výklad článku 3 nariadenia č. 139/2004, podľa ktorého zmena spôsobu kontroly podniku, ktorá sa mení z výlučnej na spoločnú, spadá pod pojem koncentrácia, aj keď tento spoločný podnik nevykonáva všetky funkcie samostatného hospodárskeho subjektu, nie je v súlade s článkom 21 ods. 1 tohto nariadenia.

4. KONANIE O UPLATNENÍ PRAVIDIEL HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽE

Dňa 14. marca 2017 sa Súdny dvor rozhodujúci ako veľká komora v rozsudku **Evonik Degussa/Komisija** (C-162/15 P, [EU:C:2017:205](#)) vyjadril k rozsahu ochrany, ktorú treba priznať informáciám pochádzajúcim z vyhlásenia uskutočneného na účely dosiahnutia zhovievavosti, v rámci uverejnenia rozhodnutí Komisie o uplatnení článku 101 ZFEÚ. Spor sa týka rozhodnutia Komisie⁷⁴, ktorým vyšetrovateľ menovaný pre konania vo veciach hospodárskej súťaže zamietol žiadosť o dôverné zaobchádzanie s informáciami, ktoré boli poskytnuté žalobkyňou v rámci spolupráce na základe oznámenia o zhovievavosti z roku 2002⁷⁵. Tieto informácie sa nachádzali v rozšírenej verzii rozhodnutia, ktorým sa konštatovala existencia porušenia pravidiel hospodárskej súťaže, ktoré bolo určené na uverejnenie na internetovej stránke generálneho riaditeľstva Komisie pre hospodársku súťaž.⁷⁶ V spornom rozhodnutí vyšetrovateľ najmä dospel k záveru o nedostatku svojej právomoci rozhodnúť o tvrdení žalobkyne, podľa ktorého by uverejnenie informácií viedlo k neodôvodnenému odlišnému zaobchádzaniu so žalobkyňou v porovnaní s inými účastníkmi porušenia, čím by boli porušené zásady legitímnej dôvery a rovnosti zaobchádzania.

^{73/} Nariadenie Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch [101] a [102] Zmluvy [FEÚ] (Ú. v. ES L 1, 2003, s. 1; Mim. vyd. 08/002, s. 205).

^{74/} Rozhodnutie Komisie K(2012) 3534 final z 24. mája 2012, ktorým sa zamietajú žiadosti o dôverné zaobchádzanie spoločnosti Evonik Degussa (vec COMP/38.620 – Peroxid vodíka a perboritan) (Ú. v. EÚ C 198, 2015, s. 24).

^{75/} Oznámenie Komisie o oslobodení od pokút a znížení pokút v prípadoch kartelov (Ú. v. ES C 45, 2002, s. 3; Mim. vyd. 08/002, s. 155) účinné v čase skutkových okolností.

^{76/} Rozhodnutie K(2006) 1799 v konečnom znení, týkajúce sa konania podľa článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (vec COMP/F/C.38.620 – Peroxid vodíka a perboritan) (Ú. v. EÚ L 353, 2006, s. 54).

Súdny dvor na základe odvolania svojím rozsudkom zrušil rozsudok Všeobecného súdu, ktorým bola predtým žaloba zamietnutá,⁷⁷ z dôvodu, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia tým, že rozhodol, že vyšetrovateľ oprávnené odmietol svoju právomoc.

Súdny dvor pripomenul, že cieľom článku 8 rozhodnutia 2011/695⁷⁸ je z procesného hľadiska zabezpečiť ochranu informácií, ktorú poskytuje právo Únie informáciám, o ktorých sa Komisia dozvedela v rámci konaní podľa pravidiel hospodárskej súťaže. Hoci z článku 8 ods. 2 rozhodnutia 2011/695 vyplýva, že vyšetrovateľ môže usúdiť, že informácia môže byť zverejnená, ak skutočne nepredstavuje obchodné tajomstvo alebo inú dôvernú informáciu, alebo že existuje prevládajúci záujem na jej zverejnení, dotknutá osoba naopak nie je obmedzená, pokiaľ ide o dôvody, na ktoré sa môže odvolávať s cieľom zabrániť zamýšľanému uverejneniu. Ochrana upravená v článku 8 sa preto musí chápať tak, že sa vzťahuje na každý dôvod založený na pravidlách alebo zásadách práva Únie na účely odôvodnenia ochrany dôvernosti dotknutých informácií. Súdny dvor zdôraznil, že rozsah článku 8 ods. 2 rozhodnutia 2011/695 by bol značne zúžený, ak by sa toto ustanovenie malo vykladať tak, že umožňuje vyšetrovateľovi zohľadniť len pravidlá, ktoré sa osobitne vzťahujú na ochranu informácií proti ich sprístupneniu verejnosti, ako sú pravidlá obsiahnuté v nariadení č. 45/2001 o ochrane jednotlivcov so zreteľom na spracovanie osobných údajov inštitúciami⁷⁹ alebo v nariadení č. 1049/2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie⁸⁰.

Ďalej, pokiaľ ide o skutkovú stránku veci, Súdny dvor zamietol tvrdenia predložené na podporu odvolania. Najskôr pripomenul, že informácie, ktoré boli tajné alebo dôverné, ale sú staršie ako päť alebo viac rokov, treba z dôvodu uplynutia času v zásade považovať za zastarané, ktoré z tohto dôvodu stratili svoj tajný či dôverný charakter. Súdny dvor teda spresnil, že tieto úvahy, ktoré vedú k vyvrátenej domnienke, sú platné tak v prípade žiadostí o dôverné zaobchádzanie voči vedľajším účastníkom konania v rámci žaloby podanej na súdoch Únie, ako aj v prípade žiadostí o dôverné zaobchádzanie, ako v tomto prípade, pokiaľ ide o zverejnenie rozhodnutia Komisiou, ktorým sa konštatuje porušenie práva hospodárskej súťaže.

Pokiaľ ide o otázku predloženú odvolateľkou, či napriek skutočnosti, že sa na túto vec neuplatňuje nariadenie č. 1049/2001, sa má na zverejnenie rozhodnutí o porušení článkov 101 a 102 ZFEÚ prebrať judikatúra prijatá na základe uvedeného nariadenia, ktorou Súdny dvor pripustil existenciu všeobecnej domnienky, ktorá svojou povahou odôvodňuje odmietnutie zverejniť dokumenty nachádzajúce sa v spise týkajúcom sa uplatnenia článku 101 ZFEÚ, Súdny dvor na ňu odpovedal záporne. Súdny dvor v tomto ohľade vychádzal z významných rozdielov medzi režimom prístupu tretích osôb k spisu Komisie (upraveným nariadením č. 1049/2001) a režimom zverejnenia rozhodnutí v oblasti porušení (upraveným článkom 30 nariadenia č. 1/2003), pričom sa dodrží obchodné tajomstvo. Zverejnenie nedôvernej verzie rozhodnutia, ktorým sa konštatuje porušenie článku 101 ZFEÚ, musí najmä umožniť poskytnúť obetiam týchto porušení podporu pri príprave žalôb o náhradu škody. Dotknuté záujmy však musia byť v rovnováhe s ochranou práv, ktoré právo Únie priznáva najmä dotknutým podnikom, akým je právo na ochranu služobného alebo obchodného tajomstva.

^{77/} Rozsudok Všeobecného súdu z 28. januára 2015, *Evonik Degussa/Komisia* (T-341/12, [EU:T:2015:51](#)).

^{78/} Rozhodnutie predsedu Európskej komisie 2011/695/EÚ z 13. októbra 2011 o funkcii a pôsobnosti vyšetrovateľa v niektorých konaniach vo veci hospodárskej súťaže (Ú. v. EÚ L 275, 2011, s. 29).

^{79/} Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 z 18. decembra 2000 o ochrane jednotlivcov so zreteľom na spracovanie osobných údajov inštitúciami a orgánmi spoločenstva a o voľnom pohybe takýchto údajov (Ú. v. ES L 8, 2001, s. 1; Mim. vyd. 13/026, s. 102).

^{80/} Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 z 30. mája 2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie (Ú. v. ES L 145, 2001, s. 43; Mim. vyd. 01/003, s. 331).

Súdny dvor okrem toho usúdil, že takéto zverejnenie nie je v rozpore s ochranou, ktorej sa môže dovolávať odvolateľka na základe oznámenia o zhovievavosti z roku 2002, pretože táto ochrana sa môže vzťahovať len na určenie pokuty a na zaobchádzanie s dokumentmi a vyhláseniami, ktoré sú osobitne upravené v tomto oznámení. Jedinou ochranou, ktorej sa môže dovolávať podnik, ktorý spolupracoval s Komisiou v rámci konania podľa článku 101 ZFEÚ, je totiž ochrana týkajúca sa jednak oslobodenia od pokuty a jej zníženia za poskytnutie dôkazov Komisii o uvádzanom porušení, ktoré predstavujú značnú pridanú hodnotu v porovnaní s dôkazmi, ktoré už má Komisia k dispozícii, a jednak nezverejnenia, zo strany Komisie, dokumentov a písomných vyhlásení, ktoré získala v súlade s oznámením o zhovievavosti z roku 2002.

5. ŠTÁTNA POMOC

V oblasti štátnej pomoci je namieste poukázať na tri rozsudky. Prvý sa týka kontroly vykonávanej Komisiou v súvislosti s existujúcou štátnou pomocou, ktorú možno následne kvalifikovať za protiprávnu. Druhý sa týka otázky, či sa daňové oslobodenia priznané štátom cirkevným spolkom môžu považovať za štátnu pomoc zakázanú článkom 107 ods. 1 ZFEÚ. Posledný sa týka otázky, či štátna pomoc priznaná podniku, ktorý dobrovoľne vstúpil do vnútroštátneho konania o insolventnosti, môže byť tomuto podniku odňatá.

V rozsudku **Komisia/Taliansko** (C-467/15 P, [EU:C:2017:799](#)), vyhlásenom 25. októbra 2017, Súdny dvor zrušil rozsudok Všeobecného súdu⁸¹, ktorý sa týkal možnosti Komisie posúdiť nielen zmenu existujúcej pomoci, ale aj celú existujúcu pomoc, ktorej sa táto zmena týka, ako novú a prípadne protiprávnu pomoc. Táto vec má svoj základ v rozhodnutí Rady 2003/530⁸², ktorým sa na jednej strane umožnilo Taliansku zaplatiť Únii úhradu za výrobcov mlieka z dôvodu prekročenia národnej mliečnej kvóty v rokoch 1995 a 2001, a na druhej strane sa dotknutým výrobcom umožnilo umoriť ich dlh voči členskému štátu prostredníctvom bezúročných odkladov úhrad. Udelenie tejto pomoci (ďalej len „existujúca pomoc“) bolo najmä podmienené časovým obmedzením systému platieb na splátky na štrnásť rokov. Keďže Taliansko povolilo odklad úhrady tejto pomoci v roku 2010 a 2011, po viacerých ďalších modifikáciách to malo za následok prekročenie hranice štrnástich rokov. Komisia preto prijala sporné rozhodnutie, v ktorom konštatovala, že Taliansko postupne menilo režim existujúcej pomoci, pričom porušilo podmienky, ktorým podliehalo schválenie tejto pomoci, a kvalifikovala za novú, a teda protiprávnu pomoc (keďže šlo o opatrenie, ktoré nebolo oznámené Komisii) nielen odklad úhrady posudzovaný samostatne, ale aj celý už existujúci systém platieb na splátky.⁸³ Komisia preto nariadila bezodkladné vymáhanie súm poskytnutých výrobcom mlieka, ktorým bol priznaný odklad platieb, spolu s úrokmi. Taliansko napadlo toto rozhodnutie na Všeobecnom súde, ktorý čiastočne zrušil sporné rozhodnutie. Komisia preto podala odvolanie, v ktorom namietala proti výkladu pojmu „nová pomoc“ nachádzajúcemu sa v článku 1 písm. c) nariadenia č. 659/1999⁸⁴.

^{81/} Rozsudok Všeobecného súdu z 24. júna 2015, **Taliansko/Komisia** (T-527/13, [EU:T:2015:429](#)).

^{82/} Rozhodnutie Rady 2003/530/ES zo 16. júla 2003 o zlučiteľnosti pomoci so spoločným trhom, ktorú chce Talianska republika poskytnúť svojim výrobcom mlieka (Ú. v. EÚ L 184, 2003, s. 15).

^{83/} Rozhodnutie Komisie 2013/665/EÚ zo 17. júla 2013 o štátnej pomoci SA.33726 (11/C) [ex SA.33726 (11/NN)] – poskytnutej Talianskom (odloženie úhrady odvodu za mlieko v Taliansku) [oznámené pod číslom K(2013) 4046] (Ú. v. EÚ L 309, 2013, s. 40)

^{84/} Nariadenie Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku [108 ZFEÚ] (Ú. v. ES L 83, 1999, s. 1; Mim. vyd. 08/001, s. 339).

V tomto kontexte Súdny dvor rozhodol, že na rozdiel od toho, čo tvrdil Všeobecný súd, tento pojem „nová pomoc“ umožňoval zahrnutie nielen zmeny existujúcej pomoci, ale aj pomoc dotknutú touto zmenou. Podľa Súdneho dvora preto existujúca pomoc, pri ktorej zmene boli porušené stanovené podmienky zlučiteľnosti, nemôže byť považovaná za povolenú a stráca z tohto dôvodu v celom rozsahu svoju povahu existujúcej pomoci. V dôsledku toho Komisia nie je povinná preukázať, že zmena ovplyvňuje samotnú podstatu už existujúcej pomoci. Podľa Súdneho dvora takýto výklad najlepšie zaručuje účinnosť systému preskúmania štátnej pomoci v Únii podporovaním dodržiavania podmienok povolenia schémy pomoci dotknutým členským štátom. V prípade zmeny existujúcej schémy pomoci členským štátom pri porušení podmienky jej povolenia totiž tento členský štát nemá žiadnu záruku, že schéma povolenej pomoci nebude ovplyvnená uvedenou zmenou a že výhody poskytnuté na jej základe ostanú teda zachované.

Súdny dvor preto konštatoval, že v tejto veci legislatívna zmena uskutočňujúca odklad platby nepredstavuje zmenu čisto formálnej alebo administratívnej povahy, ani zvýšenie pôvodného rozpočtu schémy pomoci v zmysle článku 4 ods. 1 nariadenia č. 794/2004⁸⁵.

Vo veci, v ktorej bol 27. júna 2017 vyhlásený rozsudok **Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania** (C-74/16, [EU:C:2017:496](#)), veľká komora Súdneho dvora rozhodovala o otázke, či oslobodenia od dane priznané členským štátom náboženskej kongregácii môžu predstavovať pomoc zakázanú článkom 107 ods. 1 ZFEÚ. Táto otázka sa vynorila v kontexte rôznych oslobodení od dane priznaných Španielskej katolíckej cirkvi na základe dohody z roku 1979 uzavretej medzi Svätou stolicou a Španielskom pred jeho pristúpením k Únii. V spore vo veci samej sa náboženská kongregácia odvolala na túto dohodu s cieľom získať vrátenie miestnej dane zaplatenej z dôvodu prác uskutočnených v cirkevnej škole nachádzajúcej sa pri Madride. Dotknuté priestory sú používané nielen na účely základného a stredného vzdelávania regulovaného štátom, ktoré je rovnocenné so vzdelávaním vo verejných školách a ktoré je v plnom rozsahu financované zo štátneho rozpočtu, ale aj ďalšie školské činnosti, v súvislosti s ktorými sa vyberajú poplatky za zápis. Žiadosť o náhradu bola daňovým úradom zamietnutá z dôvodu, že oslobodenie od dane stanovené vnútroštátnym zákonom v súvislosti s dielami sa neuplatňuje na činnosti, ktoré nemajú náboženský účel.

Vnútroštátny súd, ktorému bol predložený opravný prostriedok podaný dotknutou cirkevnou kongregáciou, sa Súdneho dvora pýtal, či sa takéto daňové oslobodenie má posudzovať ako štátna pomoc zakázaná právom Únie. Súdny dvor odpovedal tak, že rozhodol, že opatrenia takejto povahy by mohli patriť pod zákaz stanovený v článku 107 ods. 1 ZFEÚ, pokiaľ a v rozsahu, v akom sú tieto činnosti hospodárskymi činnosťami, čo prislúcha overiť vnútroštátnemu súdu.

Súdny dvor najskôr usúdil, že sa zdá, že vzdelávacie činnosti kongregácie, ktoré neboli subvencované španielskym štátom, majú hospodársku povahu, a preto by mohli patriť do pôsobnosti článku 107 ods. 1 ZFEÚ, keďže boli v prevažnej miere financované zo súkromných príspevkov. Okrem toho Súdny dvor zdôraznil, že sporné oslobodenie pravdepodobne spĺňalo dve zo štyroch podmienok požadovaných na účely kvalifikácie za zakázanú štátnu pomoc, keďže by poskytovalo kongregácii spravujúcej školu *selektívnu hospodársku výhodu* a viedlo by k zníženiu príjmov obce a v dôsledku toho k *použitiu štátnych prostriedkov*. Pokiaľ ide o ďalšie dve podmienky, Súdny dvor sa domnieval, že sporné oslobodenie od dane by mohlo atraktívniť poskytovanie služieb vzdelávania náboženskou kongregáciou vo vzťahu k službám iných zariadení tiež pôsobiacich na rovnakom trhu a že toto oslobodenie by preto mohlo skresľovať hospodársku súťaž. Naopak však Súdny dvor zdôraznil, že na základe článku 2 nariadenia č. 1998/2006⁸⁶

^{85/} Nariadenie Komisie (ES) č. 794/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vykonáva nariadenie č. 659/1999 (Ú. v. EÚ L 140, 2004, s. 1; Mim. vyd. 08/004, s. 3).

^{86/} Nariadenie Komisie (ES) č. 1998/2006 z 15. decembra 2006 o uplatňovaní článkov [107 a 108 ZFEÚ] na pomoc de minimis (Ú. v. EÚ L 379, 2006, s. 5).

pomoc neprekračujúca strop 200 000 eur za obdobie troch rokov sa považuje za pomoc, ktorá neovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi a neskresľuje ani nehrozí skresľovaním hospodárskej súťaže, a je preto vylúčená z pôsobnosti pojmu „štátna pomoc“. Súdny dvor rozhodol, že vnútroštátnemu súdu prináleží preveriť, či tento strop bol v dotknutej veci dosiahnutý.

Napokon, čo sa týka dohody medzi Španielskom a Svätou stolicou, Súdny dvor uviedol, že hoci táto dohoda predchádzala pristúpeniu tohto členského štátu k Únii, sporné oslobodenie od dane, ktoré bolo zavedené do vnútroštátneho právneho poriadku výnosom z roku 2001, by sa nemalo považovať za existujúcu pomoc, ale za novú pomoc.

V rozsudku *Nerea* (C-245/16, [EU:C:2017:521](#)), vyhlásenom 6. júla 2017, Súdny dvor rozhodol o pôsobnosti pojmu „konanie vo veci kolektívnej insolventnosti“, ktorý je upravený v článku 1 ods. 7 písm. c) nariadenia č. 800/2008 (Všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách)⁸⁷, ako aj o otázke, či dobrovoľný vstup podniku do vnútroštátneho konania vo veci insolventnosti bráni tomuto podniku v prijatí pomoci predtým poskytnutej na základe toho istého ustanovenia. *Nerea*, žalobkyňa vo veci samej, bola príjemcom štátnej pomoci poskytnutej v rámci regionálneho operačného programu v regióne Marches (Taliansko). V nadväznosti na žiadosť spoločnosti *Nerea* o ochranu v rámci preventívnej reštrukturalizácie s cieľom pokračovať vo svojej prevádzke región Marches odobral túto spornú pomoc z dôvodu, že na základe článku 1 ods. 7 písm. c) nariadenia č. 800/2008 podnik, ktorý je predmetom takéhoto konania, predstavuje podnik v ťažkostiach, ktorý nemôže poberať pomoc. Vnútroštátny súd, ktorému bola predložená žaloba spoločnosti *Nerea* proti tomuto rozhodnutiu, predložil Súdnemu dvoru dve prejudiciálne otázky.

Na základe prvej otázky Súdny dvor rozhodoval o pôsobnosti pojmu „stať sa predmetom“ „konania vo veci kolektívnej insolventnosti“. Súdny dvor rozhodol, že ani článok 1 ods. 7 písm. c) nariadenia č. 800/2008, ani nijaké iné ustanovenie tohto nariadenia nestanovuje rozlišovanie medzi konaniami vo veci kolektívnej insolventnosti, ktoré existujú v rôznych vnútroštátnych právnych poriadkoch, podľa toho, či sú začaté správnymi a súdnymi orgánmi členských štátov alebo z podnetu dotknutého podniku, ako to je v tejto veci. Preto podľa Súdného dvora uvedený pojem nezahŕňa len konania začaté z úradnej povinnosti správnymi alebo súdnymi orgánmi, ale tiež konania začaté na podnet dotknutého podniku.

Pokiaľ ide o druhú otázku týkajúcu sa dôsledkov, ktoré treba vyvodiť z toho, že *Nerea* sa stala predmetom konania vo veci kolektívnej insolventnosti až po poskytnutí spornej pomoci, Súdny dvor usúdil, že pomoc sa musí považovať za poskytnutú v okamihu, keď vznikne jej príjemcovi právo na jej prijatie a že k tomuto okamihu sa musí posúdiť aj nárok podniku na poskytnutie pomoci. Okrem toho článok 1 ods. 7 písm. c) nariadenia č. 800/2008 príslušným orgánom členských štátov neukladá povinnosť vykonať vlastné preskúmanie konkrétnej situácie podniku na to, aby sa stanovilo, že je v ťažkostiach. Preto skutočnosť, že podnik spĺňa kritériá na to, aby sa stal predmetom konania vo veci kolektívnej insolventnosti podľa vnútroštátneho práva, stačí na to, aby bolo zabránené poskytnúť mu štátnu pomoc podľa nariadenia č. 800/2008, alebo, ak mu už taká pomoc bola poskytnutá, aby sa konštatovalo, že podľa tohto nariadenia sa tak stať nemalo, pokiaľ tieto podmienky boli splnené k dátumu, ku ktorému bola pomoc poskytnutá. Naopak, pomoc poskytnutá podniku pri dodržaní nariadenia č. 800/2008, a najmä jeho článku 1 ods. 6, nemôže byť odňatá len z jediného dôvodu, že tento podnik sa stal predmetom konania vo veci kolektívnej insolventnosti po dátume, ku ktorému mu pomoc bola poskytnutá.

⁸⁷ Nariadenie Komisie (ES) č. 800/2008 zo 6. augusta 2008 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné so spoločným trhom podľa článkov [107 a 108 ZFEÚ] (Všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách) (Ú. v. EÚ L 214, 2008, s. 3).

XII. DAŇOVÉ USTANOVENIA

V danej oblasti je potrebné poukázať na päť rozsudkov. Prvý sa týka platnosti určitých ustanovení smernice 2006/112⁸⁸. Druhý sa týka otázky, či vnútroštátne súdy môžu preskúmať zákonnosť žiadosti o daňové informácie podanej iným členským štátom na základe smernice 2011/16⁸⁹. Predmetom tretieho sú podmienky vzniku daňovej povinnosti k spotrebnej dani v zmysle článku 9 smernice 2008/118⁹⁰. Štvrtý sa týka pôsobnosti zásady dodržiavania práva na obhajobu v rámci vnútroštátnych správnych konaní, ktorých predmetom je kontrola a stanovenie vymeriavacieho základu DPH. A napokon posledný sa týka zásady zákazu zneužitia práva v daňovej oblasti.

Vo svojom už spomínanom rozsudku **RPO** (C-390/15, [EU:C:2017:174](#))⁹¹ Súdny dvor rozhodujúci ako veľká komora potvrdil platnosť ustanovení smernice 2006/112, ktorými sa vylučuje dodávka digitálnych kníh elektronickou cestou z uplatnenia zníženej sadzby DPH, zatiaľ čo členské štáty môžu uplatňovať takúto zníženú sadzbu na dodávky digitálnych kníh na fyzických nosičoch. V tomto ohľade návrh na začatie prejudiciálneho konania predkladal najmä otázku, či toto vylúčenie porušuje zásadu rovnosti zaobchádzania upravenú v článku 20 Charty.

Potom, ako potvrdil, že uvedené ustanovenia smernice 2006/112 rozdielne zaobchádzajú s dvoma situáciami, ktoré sú z hľadiska sledovaného cieľa porovnateľné, konkrétne v tejto veci podpora čítania, Súdny dvor skúmal, či toto rozdielne zaobchádzanie môže byť odôvodnené. Keďže takéto odôvodnenie je možné v prípade, že rozdielne zaobchádzanie súvisí s právne prípustným cieľom a je tomuto cieľu primerané, Súdny dvor najskôr uviedol, že vylúčenie elektronických publikácií zo zníženej sadzby DPH bolo súčasťou osobitného režimu DPH pre elektronický obchod, ktorého cieľom bolo podriadiť elektronicky poskytované služby jasným, jednoduchým a jednotným pravidlám, aby sa zdaniteľným osobám a vnútroštátnym orgánom zjednodušila administratíva spojená s touto daňou. Súdny dvor potom, ako zdôraznil širokú mieru voľnej úvahy, ktorú má normotvorca Únie pri prijímaní opatrení daňovej povahy, potvrdil tak právne prípustnú povahu tohto cieľa, ako aj spôsobilosť napadnutého opatrenia na jeho dosiahnutie. Keďže aj ostatné požiadavky súvisiace s podmienkou proporcionality boli splnené, Súdny dvor v dôsledku toho potvrdil, že dotknuté ustanovenia smernice 2006/112 sú v súlade so zásadou rovnosti zaobchádzania upravenou v článku 20 Charty.

V rozsudku **Berlioz Investment Fund** (C-682/15, [EU:C:2017:373](#)), vyhlásenom veľkou komorou Súdneho dvora 16. mája 2017, Súdny dvor preskúmal otázku, či vnútroštátne súdy môžu preskúmať zákonnosť žiadosti o daňové informácie zaslanej iným členským štátom na základe smernice 2011/16. Táto otázka bola vznesená v rámci sporu, ktorý vyplýval z odmietnutia luxemburskej spoločnosti podriadiť sa v plnom rozsahu rozhodnutiu luxemburských orgánov, ktoré jej uložili povinnosť poskytnúť určité informácie požadované francúzskym správnym orgánom na základe uvedenej smernice. Táto žiadosť o informácie sa týkala konkrétne dividend vyplácaných francúzskou dcérskou spoločnosťou a jej cieľom bolo objasniť, či podmienky stanovené francúzskym právom na účely oslobodenia týchto dividend od zrážkovej dane boli splnené. Keďže však luxemburská spoločnosť odmietla poskytnúť časť požadovaných informácií z dôvodu, že tieto informácie predvídateľne neboli relevantné, bola jej

^{88/} Smernica Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 347, 2006, s. 1) v znení vyplývajúcom zo smernice Rady 2009/47/ES z 5. mája 2009, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2006/112/ES, pokiaľ ide o znížené sadzby dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 116, 2009, s. 18).

^{89/} Smernica Rady 2011/16/EÚ z 15. februára 2011 o administratívnej spolupráci v oblasti daní a zrušení smernice 77/799/EHS (Ú. v. EÚ L 64, 2011, s. 1).

^{90/} Smernica Rady 2008/118/ES zo 16. decembra 2008 o všeobecnom systéme spotrebných daní a o zrušení smernice 92/12/EHS (Ú. v. EÚ L 9, 2009, s. 12).

^{91/} Tento rozsudok bol už opísaný v oddiele III „Inštitucionálne ustanovenia“.

uložená pokuta. Vnútroštátny súd, ktorý rozhodoval o žalobe proti tejto sankcii, sa najmä pýtal Súdneho dvora, či môže preskúmať dôvodnosť rozhodnutia luxemburských orgánov o uložení povinnosti a v dôsledku toho aj žiadosť o informácie, na ktorej bolo toto rozhodnutie o uložení povinnosti založené.

Súdny dvor najskôr konštatoval, že vzhľadom na to, že uloženie pokuty luxemburskej spoločnosti patrí do pôsobnosti vykonania smernice 2011/16, Charta sa v tejto veci uplatňuje. Potom, ako navyše potvrdil, že luxemburská spoločnosť má právo na účinný prostriedok nápravy v zmysle článku 47 Charty proti správnej sankcii, ktorá jej bola uložená, Súdny dvor spresnil, že toto ustanovenie vyžaduje, aby vnútroštátny súd, ktorému bola predložená takáto žaloba proti pokute uloženej z dôvodu nesplnenia rozhodnutia o uložení povinnosti poskytnúť informácie v rámci výmeny medzi vnútroštátnymi daňovými správami na základe smernice 2011/16, mal mať možnosť preskúmať zákonnosť tohto rozhodnutia o uložení povinnosti. Keďže však len informácie, ktoré sú predvídateľne relevantné vzhľadom na daňovú právnu úpravu členského štátu dožadujúceho sa členského štátu môžu byť predmetom žiadosti o informácie na základe tejto smernice, táto požiadavka relevantnosti predstavuje podľa Súdneho dvora podmienku zákonnosti rozhodnutia o uložení povinnosti adresovanej účastníkovi správneho konania s cieľom získať požadované informácie a podmienku sankčného opatrenia uloženého tomuto účastníkovi správneho konania za nerešpektovanie tohto rozhodnutia. Súdny dvor však v tomto ohľade spresnil, že súdne preskúmanie zákonnosti rozhodnutia o uložení povinnosti sa obmedzuje na overenie, či sa toto rozhodnutie zakladá na dostatočne odôvodnenej žiadosti dožadujúceho orgánu týkajúcej sa informácií, ktoré sa jednoznačne nezdajú byť úplne pozbavené predvídateľnej relevantnosti. Toto preskúmanie si vyžaduje, aby súd mal prístup k žiadosti o informácie, a pokiaľ je to nevyhnutné, k akýmkoľvek ďalším informáciám postúpeným dožadujúcim orgánom. Naopak dôverynosť žiadosti o informácie možno uplatniť proti účastníkovi správneho konania, ktorý má len právo na prístup k zásadným informáciám žiadosti o informácie, aby jeho záležitosť mohla byť spravodlivo prejednaná.

Dňa 29. júna 2017 Súdny dvor vyhlásil rozsudok *Komisia/Portugalsko* (C-126/15, [EU:C:2017:504](#)), ktorým rozhodol o podmienkach vzniku daňovej povinnosti k spotrebnej dani v zmysle článku 9 prvého odseku smernice 2008/118 o všeobecnom systéme spotrebných daní vykladaného s prihliadnutím na zásadu proporcionality. V tejto veci Súdny dvor rozhodoval o žalobe o nesplnení povinnosti, ktorej cieľom bolo konštatovať, že Portugalská republika si tým, že na balíčky cigariet uvalila zákaz uvádzania na trh a predaja verejnosti po uplynutí tretieho mesiaca roku nasledujúceho po roku uvedenom na kolkovej známke, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z uvedenej smernice, ako aj zo zásady proporcionality.

Potom, ako Súdny dvor na jednej strane pripomenul, že boj proti podvodom, daňovým únikom a prípadným zneužitiam je cieľom sledovaným smernicou 2008/118, zdôraznil, že uvoľnenie balíčkov cigariet na spotrebu v nadmerných množstvách na konci roka v očakávaní budúceho zvýšenia sadzby spotrebnej dane predstavuje formu zneužívania, ktorému sú členské štáty oprávnené predchádzať vhodnými opatreniami. Ďalej uviedol, že vzhľadom na to, že článok 9 prvý odsek dotknutej smernice odkazuje pri určení podmienok vzniku daňovej povinnosti a sadzby spotrebnej dane, na vnútroštátne právo, takéto právo priznané členským štátom nevyhnutne predpokladá možnosť členských štátov prijať také opatrenia, o aké ide v tejto veci.

Na druhej strane však Súdny dvor pripomenul, že pri výkone právomocí zverených právom Únie musia členské štáty dodržať zásadu proporcionality. Táto zásada ukladá členským štátom použiť také prostriedky, ktoré okrem toho, že umožnia účinne dosiahnuť cieľ sledovaný vnútroštátnym právom, v čo najmenšej miere zasahujú do cieľov a zásad stanovených dotknutou právnou úpravou Únie. V tomto ohľade Súdny dvor rozhodol, že dotknutý zákaz uvádzania na trh a predaja cigariet je primeraný na účely dosiahnutia legitímnych cieľov, ktorými sú boj proti podvodom a daňovým únikom, ako aj ochrana verejného zdravia. Vzhľadom na to, že tento zákaz sa uplatňuje vo všetkých prípadoch, vrátane prípadov, keď sadzba spotrebnej dane klesá alebo sa nemení, však Súdny dvor rozhodol, že sa tento zákaz nezdá byť nevyhnutný na účely dosiahnutia týchto cieľov, ktoré možno dosiahnuť menej obmedzujúcim a rovnako vhodným spôsobom, pokiaľ by sa toto opatrenie uplatňovalo iba v prípade

zvýšenia sadzby spotrebnej dane na cigarety. Súdny dvor preto konštatoval, že Portugalská republika si v dôsledku sporných opatrení nespĺnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 9 prvého odseku smernice 2008/118 a zo zásady proporcionality.

V rozsudku **Ispas** (C-298/16, [EU:C:2017:843](#)), vyhlásenom 9. novembra 2017, Súdny dvor spresnil pôsobnosť všeobecnej zásady práva Únie týkajúcej sa dodržiavania práva na obhajobu v rámci vnútroštátnych správnych konaní, ktorých predmetom je kontrola a stanovenie vymeriavacieho základu DPH. V tejto veci boli žalobcovia predmetom daňovej kontroly, v nadväznosti na ktorú im boli zaslané daňové výmery, ktorými sa im dodatočne vyrubila DPH. Žalobcovia sa odvolávali na neplatnosť týchto daňových výmerov na vnútroštátnom súde z dôvodu, že ich práva na obhajobu neboli dodržané. Domnievali sa najmä, že daňový orgán im mal poskytnúť *ex officio* prístup ku všetkým relevantným informáciám, na základe ktorých prijal správu o daňovej kontrole a vydal dva daňové výmery, aby ich mohli neskôr napadnúť.

Súdny dvor najskôr v tomto ohľade pripomenul, že dodržiavanie práva na obhajobu predstavuje všeobecnú zásadu práva Únie, na základe ktorej sa musí osobám, ktorých záujmy toto rozhodnutie významnou mierou ovplyvňuje, umožniť, aby mohli účinne vyjadriť svoje stanovisko k skutočnostiam, z ktorých správny orgán zamýšľa vychádzať pri svojom rozhodnutí. Túto povinnosť majú vnútroštátne správne orgány, keď prijímajú rozhodnutia patriace do oblasti pôsobnosti práva Únie. Podľa Súdneho dvora to platí najmä v prípade, keď členský štát na to, aby vyhovel povinnosti vyplývajúcej z uplatňovania práva Únie, podľa ktorej musí prijať všetky legislatívne a správne opatrenia, ktoré sú vhodné na zabezpečenie toho, že splatná DPH sa bude na jeho území vyberať v plnej výške, a aby bojoval proti podvodom, podriadi daňovníkov daňovej kontrole.

Súdny dvor teda rozhodol, že všeobecná zásada práva Únie, ktorou je dodržiavanie práva na obhajobu, sa má vykladať v tom zmysle, že vo vnútroštátnych správnych konaniach týkajúcich sa kontroly a stanovenia vymeriavacieho základu DPH musí mať jednotlivec možnosť, aby mu boli na základe jeho žiadosti, nie však *ex officio*, poskytnuté informácie a dokumenty obsiahnuté v správnom spise, ktoré správny orgán zohľadnil pri prijímaní rozhodnutia, okrem prípadu, keby obmedzenie prístupu k uvedeným informáciám a dokumentom bolo odôvodnené cieľmi všeobecného záujmu. Táto všeobecná zásada totiž nepredstavuje absolútne privilégium, ale môže obsahovať obmedzenia pod podmienkou, že tieto obmedzenia skutočne zodpovedajú cieľom všeobecného záujmu, ktoré predmetné opatrenie sleduje, a z hľadiska sledovaného cieľa nie sú neprimeraným a neprípustným zásahom poškodzujúcim samotnú podstatu takto zabezpečených práv. V súvislosti s týmto bodom Súdny dvor spresnil, že v rámci daňovej kontroly a stanovenia vymeriavacieho základu DPH môže byť cieľom takých obmedzení najmä ochrana požiadaviek dôverného zaobchádzania alebo profesijného tajomstva, do ktorých by sa mohlo zasiahnuť v dôsledku poskytnutia prístupu k niektorým informáciám alebo dokumentom.

V rozsudku **Cussens a i.** (C-251/16, [EU:C:2017:881](#)), vyhlásenom 22. novembra 2017, Súdny dvor rozhodol o pôsobnosti zásady zákazu zneužitia práva v daňovej oblasti a konkrétne v rámci DPH. Vo veci samej žalobcovia vyhotovili viacero rekreačných objektov určených na predaj, ktoré prenajali na dobu dvadsiatich rokov spoločnosti, ktorá s nimi bola prepojená. V rovnakom čase uzavreli s touto istou spoločnosťou zmluvu, ktorá stanovovala, že uvedené rekreačné objekty im budú prenajaté na dobu dvoch rokov. Keďže obe tieto nájomné zmluvy bolo ukončené o mesiac neskôr v dôsledku ich vzájomného skončenia dohodou, žalobcovia predali rekreačné objekty tretím osobám. Podľa vnútroštátnej právnej úpravy sa na tieto predaje neuplatňovala nijaká DPH, keďže DPH podliehal výlučne dlhodobý nájom. Daňový úrad však kvalifikoval uvedený nájom ako konštrukciu predstavujúcu zneužitie práva a požiadal dodatočné zaplatenie DPH z dôvodu dotknutých predajov. Vnútroštátny súd, ktorému bola táto vec predložená, konštatoval, že vo vnútroštátnom práve neexistujú pravidlá, ktoré by daňovému orgánu ukladali povinnosť ignorovať transakcie, ktoré predstavujú zneužitie práva. Preto sa rozhodol položiť Súdnemu dvoru

viaceré prejudiciálne otázky, ktorých cieľom je najmä určiť, či zásada zákazu zneužitia práva stanovená v práve Únie, ako je potvrdená v rozsudku *Halifax a i.*⁹², ukladá uplatnenie riešenia, ktoré v tejto veci obhajuje daňový úrad.

V tomto ohľade Súdny dvor najskôr konštatoval, že zásada zákazu zneužitia práva, ako sa uplatňuje v oblasti DPH na základe judikatúry vychádzajúcej z rozsudku *Halifax a i.*, nepredstavuje pravidlo stanovené smernicou, ale má svoj základ v ustálenej judikatúre. Na túto zásadu, ktorá má podľa Súdneho dvora všeobecnú povahu vlastnú všeobecným zásadám práva Únie, sa preto možno odvolať voči platiteľovi DPH s cieľom odoprieť mu priznanie práva na oslobodenie od DPH, a to aj v prípade neexistencie ustanovení vnútroštátneho práva upravujúcich takéto odopretie. Hoci plnenia dotknuté vo veci samej boli uskutočnené ešte pred vyhlásením rozsudku *Halifax a i.*, Súdny dvor potvrdil, že zásady právnej istoty a ochrany legitímnej dôvery nebránia uplatneniu zásady zákazu zneužitia práva vyplývajúcej z tohto rozsudku. Výklad právneho predpisu Únie, ktorý podáva Súdny dvor, totiž objasňuje a spresňuje význam a pôsobnosť tohto predpisu tak, ako sa má alebo sa mal chápať a uplatňovať od okamihu, keď nadobudol účinnosť. Súdny dvor napokon konštatoval, že za predpokladu, že dotknuté nehnuteľnosti neboli pred ich predajom tretím kupujúcim predmetom skutočného využívania ich majiteľom alebo nájomcom, čo prináleží overiť v tejto veci vnútroštátnemu súdu, dodania týchto nehnuteľností by mohli viesť k získaniu daňovej výhody v rozpore s cieľom smernice 77/388⁹³, v dôsledku čoho patria do pôsobnosti zásady zákazu zneužitia práva.

XIII. APROXIMÁCIA PRÁVNÝCH PREDPISOV

1. DUŠEVNÉ A PRIEMYSELNÉ VLASTNÍCTVO

V oblasti duševného a priemyselného vlastníctva treba poukázať na tri rozsudky. Prvé dva sa týkajú pojmu „verejný prenos“ v oblasti autorských práv a cieľom tretieho je výklad ustanovenia „o opravách“ v oblasti dizajnov Spoločenstva.

Vo veciach, ktoré viedli k prvým dvom rozsudkom *Stichting Brein* (C-527/15, [EU:C:2017:300](#) a C-610/15, [EU:C:2017:456](#)), vyhláseným 26. apríla a 14. júna 2017, Súdny dvor skúmal pojem „verejný prenos“ v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 2001/29⁹⁴.

V oboch týchto veciach sa na vnútroštátne súdy obrátila holandská nadácia na ochranu záujmov nositeľov autorského práva. V prvej veci v spore vo veci samej stáli proti sebe táto nadácia a predajca multimediálneho prehrávača, na ktorý boli vopred nainštalované doplnky, ktoré sú dostupné na internete a ktoré obsahujú hypertextové odkazy na verejnosti voľne dostupné internetové stránky, na ktorých boli verejnosti sprístupnené diela chránené autorskými právami bez súhlasov nositeľov týchto práv. V druhej veci sa spor týkal žalôb predložených uvedenou nadáciou, v ktorých sa navrhovalo, aby sa poskytovateľom prístupu k internetu uložila povinnosť

92/ Rozsudok Súdneho dvora z 21. februára 2006, *Halifax a i.* (C-255/02, [EU:C:2006:121](#)).

93/ Šiesta smernica Rady 77/388/EHS zo 17. mája 1977 o zosúladení právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa daní z obratu – spoločný systém dane z pridanej hodnoty: jednotný základ jej stanovenia (Ú. v. ES L 145, 1977, s. 1; Mim. vyd. 09/001, s. 23).

94/ Smernica 2001/29/ES Európskeho parlamentu a Rady z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti (Ú. v. ES L 167, 2001, s. 10; Mim. vyd. 17/001).

zablokovať názvy domén a IP adresy platformy vzájomného poskytovania online „The Pirate Bay“, ktorá tým, že indexuje metaúdaje týkajúce sa chránených diel a poskytuje vyhľadávač, umožňuje používateľom tejto platformy nájsť dané diela a vzájomne si ich poskytovať v rámci siete výmeny údajov medzi používateľmi (peer – to – peer).

V oboch rozsudkoch Súdny dvor najskôr pripomenul svoju skoršiu judikatúru⁹⁵, podľa ktorej hlavným cieľom smernice 2001/29 je zavedenie vysokej úrovne ochrany autorov, ktorá im umožní získať zodpovedajúcu odmenu za používanie ich diel, najmä v súvislosti s ich verejným prenosom. Z toho vyplýva, že pojem „verejný prenos“ treba chápať v širšom zmysle a vyžaduje si individuálne posúdenie. Okrem toho z článku 3 ods. 1 smernice 2001/29 vyplýva, že pojem „verejný prenos“ zahŕňa dva kumulatívne prvky, a to samotný „prenos“ diela a „verejný“ prenos tohto diela.

Podľa Súdneho dvora teda na účely posúdenia, či používateľ uskutočňuje „verejný prenos“ v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 2001/29, sa musí zohľadniť viacero dodatočných kritérií, ktoré nie sú samostatné a sú navzájom závislé. Medzi týmito kritériami je v prvom rade nezastupiteľná úloha, ktorú zohráva používateľ, a vedomá povaha jeho konania. Tento používateľ totiž uskutočňuje prenos, ak s vedomím dôsledkov svojho konania sprostredkúva svojim zákazníkom prístup k chránenému dielu, a to najmä vtedy, ak by bez tohto zásahu nemohli mať alebo mohli mať len ťažko prístup k zverejnenému dielu. Súdny dvor ďalej spresnil, že pojem „verejný“ sa týka neurčitého počtu potenciálnych adresátov a okrem toho zahŕňa celkom významný počet osôb. Súdny dvor tiež pripomenul, že na to, aby bolo možné prenos kvalifikovať ako „verejný prenos“, prenos chráneného diela sa musí uskutočniť podľa špecifickej technológie, odlišnej od technológií, ktoré sa doteraz používali, alebo v prípade, že taká technológia neexistuje, musí byť sprístupnené „novej verejnosti“, t. j. verejnosti, ktorú nositelia autorských práv pri udelení súhlasu na prvotný verejný prenos svojho diela ešte nebrali do úvahy. Napokon Súdny dvor zdôraznil, že odplatná povaha prenosu v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 2001/29 nie je irelevantná.

Na základe týchto kritérií Súdny dvor v týchto dvoch rozsudkoch usúdil, že tak predaj takého multimediálneho prehrávača, akým je prehrávač dotknutý vo veci samej, ako aj sprístupnenie a správa platformy vzájomného poskytovania „The Pirate Bay“ predstavujú za okolností danej veci „verejný prenos“ v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 2001/29.

Dňa 20. decembra 2017 v rozsudku **Acacia a D'Amato** (C-397/16 a C-435/16, [EU:C:2017:992](#)) Súdny dvor rozhodol o výklade ustanovenia „o opravách“ upraveného článkom 110 ods. 1 nariadenia č. 6/2002⁹⁶. Toto ustanovenie stanovuje, že ochrana práv k dizajnu Spoločenstva neexistuje pre dizajn, ktorý predstavuje časť zloženého výrobku, na účely opravy zloženého výrobku, aby sa obnovila jeho pôvodná vonkajšia úprava. Tento rozsudok patrí do rámca sporov týkajúcich sa porušenia dizajnu v Taliansku a Nemecku, medzi dvoma automobilovými výrobcami, ktorí sú majiteľmi dizajnov Spoločenstva týkajúcich sa zliatinových diskov motorových vozidiel, a spoločnosťou Acacia a jej konateľom, ktorá vyrába analogické disky, ktoré sú z estetického a funkčného hľadiska rovnaké ako pôvodné disky.

Súdnu dvoru bola najskôr položená otázka, či článok 110 ods. 1 nariadenia č. 6/2002 podmieňuje v ňom upravenú výnimku z ochrany práv k dizajnu Spoločenstva tým, aby chránený dizajn závisel od vonkajšej úpravy zloženého výrobku, ktorého súčasťou je dotknutá časť výrobku. Automobiloví výrobcovia, ktorí sú účastníkmi sporov vo veci samej, v tomto ohľade v podstate tvrdia, že takáto výnimka nie je odôvodnená v prípade diskov motorových vozidiel, ktorých forma sa neriadi vonkajšou úpravou automobilu, ktorý je nimi vybavený. V tomto ohľade Súdny dvor zdôraznil cieľ sledovaný článkom 110 ods. 1 nariadenia č. 6/2002, ktorým je zabrániť vzniku

^{95/} Pozri najmä rozsudky Súdneho dvora z 31. mája 2016, **Reha Training** (C-117/15, [EU:C:2016:379](#)), a z 8. septembra 2016, **GS Media** (C-160/15, [EU:C:2016:644](#)).

^{96/} Nariadenie Rady (ES) č. 6/2002 z 12. decembra 2001 o dizajnoch spoločenstva (Ú. v. ES L 3, 2002, s. 1; Mim. vyd. 13/027, s. 142).

monopolných trhov s určitými náhradnými dielmi a najmä zabrániť tomu, aby bol spotrebiteľ, ktorý kúpil možno finančne nákladný výrobok určený na dlhodobé používanie, viazaný na neobmedzenú dobu na výrobcu zloženého výrobku, pokiaľ ide o vonkajšie diely. Z tohto hľadiska a na základe doslovného a teleologického výkladu Súdny dvor konštatoval, že pôsobnosť tohto ustanovenia sa neobmedzuje na časti, ktoré sú súčasťou zloženého výrobku, „od ktorého závisí vzhľad chráneného dizajnu“, pričom zdôraznil, že tento výklad prispieva k cieľu ustanovenia „o opravách“ spočívajúcejmu v obmedzení vzniku monopolných trhov vo vzťahu k určitým náhradným dielom.

V súvislosti s otázkou týkajúcou sa podmienok požadovaných pre uplatnenie výnimky stanovenej ustanovením „o opravách“ Súdny dvor najskôr uviedol, že uvedená výnimka sa môže uplatniť len na časti, ktoré sú predmetom ochrany dizajnu spoločnosti a ktoré teda spĺňajú podmienky ochrany stanovenej najmä v článku 4 ods. 2 nariadenia č. 6/2002. Toto posledné uvedené ustanovenie zaručuje ochranu výrobku, ktorý predstavuje časť zloženého výrobku v prípade, že na jednej strane táto časť po jeho zapracovaní v zloženom výrobku zostáva viditeľná počas bežného používania zloženého výrobku a na druhej strane samotné viditeľné znaky samy osebe spĺňajú podmienky týkajúce sa novosti a osobitého charakteru požadované článkom 4 ods. 1 tohto nariadenia. Tak je to aj v prípade dizajnov Spoločnosti k diskom motorových vozidiel, ktorých majiteľmi sú dotknutí výrobcovia. Súdny dvor ďalej považoval uvedené disky za „časti zloženého výrobku“ v zmysle článku 110 ods. 1, keďže takýto disk je časťou automobilu, pri absencii ktorej nemôže byť tento výrobok bežne používaný. Pokiaľ ide o podmienku, aby dotknutá časť bola „použitá... na účely opravy zloženého výrobku“, Súdny dvor zdôraznil, že toto ustanovenie „o opravách“ vylučuje každé používanie určitej časti z okrasných dôvodov alebo len z dôvodu vhodnosti, ako sú najmä nahradenie časti z estetických dôvodov alebo z dôvodov individualizácie zloženého výrobku, ale naopak vyžaduje, aby bolo používanie nevyhnutné na účely opravy zloženého výrobku, ktorý sa stal chybným. Napokon Súdny dvor rozhodol, že oprava musela byť vykonaná na účely obnovenia pôvodnej vonkajšej úpravy zloženého výrobku. V tomto ohľade Súdny dvor zdôraznil nevyhnutnú viditeľnosť časti, ktorá sa použije pri oprave zloženého výrobku v zmysle tohto ustanovenia. Vzhľadom na tieto úvahy Súdny dvor dospel k záveru, že článok 110 ods. 1 nariadenia č. 6/2002 sa uplatňuje výlučne na časti zloženého výrobku, ktoré sú z vizuálneho hľadiska rovnaké ako pôvodné časti, čo neplatí v prípade, že sa náhradný diel svojou farbou a veľkosťou nezhoduje s pôvodnou časťou, alebo ak bola vonkajšia úprava zloženého výrobku zmenená od jeho uvedenia na trh.

Napokon bola Súdnemu dvoru položená otázka, či si uplatnenie výnimky stanovenej v článku 110 ods. 1 nariadenia č. 6/2002 od výrobcu alebo predajcu časti zloženého výrobku vyžaduje, aby zaručili – a pokiaľ áno, akým spôsobom –, aby bolo možné túto časť nadobudnúť výlučne na účely opravy. V tomto ohľade Súdny dvor zdôraznil, že povinnosť náležitej starostlivosti prináleží výrobcovi alebo predajcovi časti zloženého výrobku, ktorí si chcú uplatniť výnimku stanovenú týmto ustanovením. V tomto ohľade im najmä prináleží informovať následných užívateľov prostredníctvom jasného a viditeľného označenia na výrobku, jeho balení, v katalógoch alebo aj na predajných dokladoch, o skutočnosti, že dotknutá časť obsahuje dizajn, ktorého nie sú majiteľmi, a o skutočnosti, že táto časť je určená výlučne na použitie na účely opravy zloženého výrobku, aby sa obnovila jeho pôvodná vonkajšia úprava. Tiež im prináleží vhodnými, najmä zmluvnými prostriedkami zabezpečiť, aby následní užívatelia neurčovali dotknuté časti na použitie, ktoré je nezlučiteľné s podmienkami stanovenými v článku 110 ods. 1 nariadenia č. 6/2002, a navyše, aby sa zdržali predaja takejto časti, pokiaľ vedia alebo majú opodstatnené dôvody vedieť, že táto časť nebude používaná za stanovených podmienok.

2. OCHRANA OSOBNÝCH ÚDAJOV

V oblasti ochrany osobných údajov treba poukázať na tri rozsudky. Prvý viedol Súdny dvor k spresneniu povinností informovania uplatňujúcich sa v rámci platobných služieb na vnútornom trhu. Druhý sa týkal problematiky výmazu osobných údajov z registra spoločností. A napokon tretí viedol Súdny dvor k spresneniu pojmu „osobné údaje“

v kontexte odbornej skúšky. Tiež je namieste uviesť **stanovisko 1/15** ([EU:C:2017:592](#)), ktoré sa týka zlučiteľnosti prerokúvanej dohody medzi Kanadou a EÚ o prenose a spracovaní údajov zo záznamov o cestujúcim (PNR) s ustanoveniami Zmlúv a Charty.⁹⁷

Dňa 25. januára 2017 v rozsudku **BAWAG** (C-375/15, [EU:C:2017:38](#)) Súdny dvor rozhodol jednak o pojme „trvalý nosič údajov“ v zmysle smernice 2007/67⁹⁸ o platobných službách na vnútornom trhu a jednak o rozsahu povinnosti poskytovateľa platobných služieb poskytnúť informácie ich užívateľovi.

Pokiaľ ide o možnosť, aby sa internetová stránka určitej banky považovala za trvalý nosič údajov, Súdny dvor uviedol, že táto *internetová stránka musí užívateľovi platobných služieb umožniť pre budúce použitie uchovávať informácie adresované osobne jemu spôsobom dostupným po obdobie zodpovedajúce účelu týchto informácií, ktorý umožňuje nezmenenú reprodukciu uložených informácií. Okrem toho akákoľvek možnosť jednostrannej zmeny jej obsahu poskytovateľom platobných služieb alebo iným profesionálom, ktorému bola zverená správa tejto stránky, musí byť vylúčená.*

Pokiaľ ide o povinnosť poskytovateľa platobných služieb poskytovať informácie užívateľovi, Súdny dvor rozhodol, že pokiaľ sú tieto informácie zaslané prostredníctvom schránky elektronickej pošty, ktorá je súčasťou internetovej stránky online banky, môžu sa považovať za poskytnuté na trvalom nosiči údajov, len ak sú splnené dve podmienky. Po prvé internetová stránka musí umožniť dotknutému užívateľovi uchovávať informácie, ktoré sú mu osobne určené, takým spôsobom, že bude mať k nim prístup a bude ich môcť ako také reprodukovať počas primeraného času bez akejkoľvek možnosti jednostrannej zmeny ich obsahu týmto poskytovateľom alebo iným profesionálom. Po druhé, ak je užívateľ platobných služieb povinný konzultovať uvedenú internetovú stránku s cieľom oboznámiť sa s uvedenými informáciami, odovzdanie týchto informácií musí byť sprevádzané aktívnym konaním poskytovateľa platobných služieb určeným na oboznámenie tohto užívateľa s existenciou a dostupnosťou uvedených informácií na uvedenej internetovej stránke.

Za predpokladu, že užívateľ platobných služieb je povinný konzultovať takúto stránku s cieľom oboznámiť sa s predmetnými informáciami, tieto informácie sú jednoducho poskytnuté tomuto užívateľovi, ak odovzdanie týchto informácií nie je sprevádzané takýmto aktívnym konaním poskytovateľa platobných služieb.

Vo veci, ktorá viedla k rozsudku **Manni** (C-398/15, [EU:C:2017:197](#)), vyhlásenému 9. marca 2017, Súdny dvor rozhodoval o *možnosti fyzickej osoby dosiahnuť výmaz svojich osobných údajov uvedených v registri spoločností v súvislosti so zrušenou spoločnosťou* vzhľadom na článok 6 ods. 1 písm. e), článok 12 písm. b) a článok 14 prvý odsek písm. a) smernice 95/46⁹⁹ v spojení s článkom 3 prvej smernice 68/151¹⁰⁰. Predmetom sporu vo veci samej medzi jediným konateľom a obchodnou komorou bolo jej odmietnutie vymazať z registra spoločností niektoré osobné údaje spájajúce tohto jediného konateľa s konkurzom inej spoločnosti, ktorá bola vymazaná z registra spoločností v nadväznosti na konanie o likvidácii. Na podporu svojej žaloby tento konateľ uviedol, že dotknuté informácie škodili jeho súčasnej hospodárskej činnosti.

⁹⁷ Toto stanovisko je opísané v oddiele I „Základné práva“.

⁹⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/64/ES z 13. novembra 2007 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES a ktorou sa zrušuje smernica 97/5/ES (Ú. v. EÚ L 319, 2007, s. 1).

⁹⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov (Ú. v. ES L 281, 1995, s. 31; Mim. vyd. 13/015, s. 355).

¹⁰⁰ Prvá smernica Rady 68/151/EHS z 9. marca 1968 o koordinácii ochranných opatrení, ktoré členské štáty vyžadujú od obchodných spoločností na ochranu záujmov spoločníkov a tretích osôb v zmysle druhého odseku článku 58 zmluvy s cieľom zabezpečiť rovnocennosť týchto ochranných opatrení v rámci celého spoločenstva (Ú. v. ES L 65, 1968, s. 8; Mim. vyd. 17/001, s. 3), zmenená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2003/58/ES z 15. júla 2003 (Ú. v. EÚ L 221, 2003, s. 13; Mim. vyd. 17/001, s. 304).

Pokiaľ ide o prístupnosť osobných údajov obsiahnutých v registroch spoločností tretím osobám, Súdny dvor najskôr uviedol, že cieľom verejnosti týchto registrov je zaručiť právnu istotu vo vzťahoch medzi spoločnosťami a tretími osobami, ako aj chrániť záujmy tretích osôb voči akciovým spoločnostiam a spoločnostiam s ručením obmedzeným, pretože tieto spoločnosti ručia vo vzťahu k tretím osobám iba majetkom spoločnosti. Okrem toho otázky, ktoré si vyžadujú nakladanie s osobnými údajmi uvedenými v tomto registri, môžu vzniknúť ešte aj mnoho rokov po zániku spoločnosti. Za týchto podmienok Súdny dvor usúdil, že členské štáty nemôžu zaručiť fyzickým osobám, ktorých údaje boli zapísané do registra spoločností v súvislosti s dotknutou spoločnosťou, právo dosiahnuť po uplynutí určitej doby od zrušenia dotknutej spoločnosti vymazanie osobných údajov týkajúcich sa týchto osôb.

Keďže tento výklad ustanovení smernice 95/46 by mohol porušiť právo na rešpektovanie súkromného života dotknutých osôb a ich právo na ochranu osobných údajov zaručené v článkoch 7 a 8 Charty, Súdny dvor tiež spresnil, že takýto výklad nevedie k neprimeranému zásahu do uvedených základných práv. V tomto ohľade zdôraznil, že v registri spoločností je zapísané len obmedzené množstvo osobných údajov a že je navyše odôvodnené, aby fyzické osoby, ktoré sa rozhodnú podieľať na hospodárskom živote formou akciovej spoločnosti alebo spoločnosti s ručením obmedzeným a ktoré poskytujú ako záruku tretím osobám len majetok tejto spoločnosti, boli povinné zverejniť údaje o svojej totožnosti a funkciách, ktoré vykonávajú v rámci takejto spoločnosti. Napriek tomu však podľa Súdneho dvora nie je vylúčené, že v osobitných situáciách prevažujúce a legitímne dôvody vyplývajúce z konkrétneho prípadu danej osoby by mohli výnimočne odôvodniť, aby prístup k jej osobným údajom bol obmedzený po uplynutí dostatočne dlhlej lehoty od zrušenia predmetnej spoločnosti na tretie osoby, ktoré preukážu osobitný záujem na nahliadnutí do týchto údajov. Každému členskému štátu však prináleží, aby rozhodol o vhodnosti úpravy takéhoto obmedzenia prístupu vo svojom právnom poriadku.

Rozsudkom **Nowak** (C-434/16, [EU:C:2017:582](#)), vyhláseným 20. decembra 2017, Súdny dvor potvrdil, že písomné odpovede uchádzača na odbornej skúške a prípadné poznámky skúšajúceho, ktoré sa na ne vzťahujú, predstavujú osobné údaje v zmysle článku 2 písm. a) smernice 95/46. Vo veci samej žalobca po svojom neúspechu v skúške organizovanej írskou komorou účtovníkov predložil žiadosť o prístup ku všetkým osobným údajom, ktoré sa ho týkajú a ktoré má v držbe táto komora. Komora účtovníkov uchádzačovi síce poskytla viacero dokumentov, ale odmietla mu odovzdať kópiu jeho skúšky z dôvodu, že neobsahuje osobné údaje, ktoré by sa ho týkali. Vnútroštátny súd, na ktorý sa tento uchádzač obrátil, sa rozhodol osloviť v tomto ohľade Súdny dvor.

Potom, ako pripomenul, že článok 2 písm. a) smernice 95/46 definuje osobné údaje ako „akúkoľvek informáciu, ktorá sa týka identifikovanej alebo identifikovateľnej fyzickej osoby“, Súdny dvor konštatoval, že uchádzač na odbornej skúške je fyzická osoba, ktorú možno identifikovať priamo prostredníctvom jej mena alebo nepriamo prostredníctvom identifikačného čísla, ktoré sú uvedené na kópii skúšky alebo na vrchnom liste tejto kópie. Po zdôraznení cieľa normotvorcu Únie, ktorým je priznať široký význam pojmu „osobné údaje“ v zmysle smernice 95/46, Súdny dvor ďalej uviedol, že tento pojem sa neobmedzuje na informácie, ktoré sú citlivé alebo patria do súkromnej sféry, ale potenciálne zahŕňa všetky druhy informácií, a to tak objektívne, ako aj subjektívne vo forme názoru alebo hodnotení pod podmienkou, že sa „týkajú“ dotknutej osoby. Písomné odpovede uchádzača na odbornej skúške sú údajmi spájajúcimi sa s jeho osobou, najmä vzhľadom na to, že ich obsah odzrkadľuje úroveň znalostí a schopností uchádzača v danej oblasti, ako aj prípadne jeho myšlienkové pochody, úsudok a kritické myslenie. Navyše použitie týchto informácií, ktorého výsledkom je najmä úspech alebo neúspech uchádzača na predmetnej skúške, môže mať vplyv na jeho práva a záujmy, keďže môže určiť alebo ovplyvniť napríklad jeho šance na prístup k želanému povolaniu alebo zamestnaniu. Pokiaľ ide o poznámky skúšajúceho týkajúce sa odpovedí uchádzača, Súdny dvor usúdil, že tiež predstavujú informácie týkajúce sa uchádzača.

Napokon Súdny dvor zdôraznil, že ak by sa kvalifikácia „osobných údajov“ nepriznala písomným odpovediam a poznámkam uvedeným v písomnej skúške, malo by to za následok celkové vyňatie týchto informácií spod požiadavky dodržiavania zásad a záruk v oblasti ochrany osobných údajov. Na túto kvalifikáciu nemôže mať vplyv ani okolnosť, že táto kvalifikácia v zásade zakladá tomuto uchádzačovi práva na prístup a opravu podľa smernice

95/46, keďže tieto práva, ktoré sa nevzťahujú na skúšobné otázky a ktoré neumožňujú uchádzačovi opraviť si nesprávne odpovede, slúžia na dosiahnutie cieľa tejto smernice spočívajúceho v zabezpečení ochrany práva na súkromný život takýchto uchádzačov, pokiaľ ide o spracúvanie údajov, ktoré sa ho týkajú.

3. TELEKOMUNIKÁCIE

Vo svojom rozsudku **Europa Way a Persidera** (C-560/15, [EU:C:2017:593](#)), vyhlásenom 26. júla 2017, Súdny dvor preskúmal *možnosť členského štátu vzhľadom na smernice 2002/20¹⁰¹, 2002/21¹⁰² a 2002/77¹⁰³ nahraďiť bezodplatné výberové konanie na účely pridelenia rádiových frekvencií, ktoré bolo vyhlásené s cieľom napraviť nezákonné vylúčenie niektorých operátorov z trhu, odplatným konaním, ktoré sa zakladá na zmenenom pláne pridelenia rádiových frekvencií po tom, čo bol obmedzený ich počet.*

Súdny dvor najskôr rozhodol, že článok 3 ods. 3a smernice 2002/21 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby vnútroštátny zákonodarca zrušil prebiehajúce výberové konanie na účely pridelenia rádiových frekvencií, ktoré zorganizoval príslušný národný regulačný orgán a ktoré bolo prerušené na základe ministerského rozhodnutia, pokiaľ vnútroštátny zákonodarca a dotknutý minister nekonali ako odvolacie orgány v zmysle článku 4 smernice 2002/21. Tieto orgány podľa článku 3 ods. 3a tejto smernice majú jedinú právomoc pozastaviť výkon rozhodnutí národných regulačných orgánov alebo ich zmeniť. Keďže však v tejto veci vnútroštátny zákonodarca a dotknutý minister nekonali ako odvolacie orgány, požiadavky nezávislosti národných regulačných orgánov bránia takým zásahom, o aké ide v tejto veci.

Ďalej Súdny dvor rozhodol, že článok 9 smernice 2002/21, články 3, 5 a 7 smernice 2002/20, ako aj články 2 a 4 smernice 2002/77 sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia tomu, aby bezodplatné výberové konanie na účely pridelenia rádiových frekvencií, ktoré bolo vyhlásené s cieľom napraviť nezákonné vylúčenie niektorých operátorov z trhu, bolo nahradené odplatným konaním, ktoré sa zakladá na zmenenom pláne pridelenia rádiových frekvencií po tom, čo bol obmedzený ich počet, pokiaľ sa nové výberové konanie zakladá na objektívnych, transparentných, nediskriminačných a primeraných kritériách a je v súlade s cieľmi vymedzenými v článku 8 ods. 2 až 4 smernice 2002/21. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby z hľadiska všetkých relevantných okolností overil, či podmienky stanovené odplatným výberovým konaním umožňujú skutočný vstup nových subjektov na trh s digitálnym televíznym vysielaním bez toho, aby neoprávnene zvýhodňovali operátorov, ktorí už na trhu s analógovým alebo digitálnym televíznym vysielaním pôsobia.

Napokon Súdny dvor zdôraznil, že zásada ochrany legitímnej dôvery sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni zrušeniu výberového konania na účely pridelenia rádiových frekvencií výlučne z dôvodu, že takým operátorom bolo umožnené zúčastniť sa na tomto konaní, pričom by im ako jediným uchádzačom boli pridelené práva na používanie rádiových frekvencií na terestriálne digitálne televízne a rozhlasové vysielanie, ak by konanie nebolo zrušené.

101/ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/20/ES zo 7. marca 2002 o povolení na elektronické komunikačné sieťové systémy a služby (smernica o povolení) (Ú. v. ES L 108, 2002, s. 21; Mim. vyd. 13/029, s. 337).

102/ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES zo 7. marca 2002 o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (Ú. v. ES L 108, 2002, s. 33; Mim. vyd. 13/029, s. 349).

103/ Smernica Komisie 2002/77/ES zo 16. septembra 2002 o hospodárskej súťaži na trhoch elektronických komunikačných sietí a služieb (Ú. v. ES L 249, 2002, s. 21; Mim. vyd. 08/002, s. 178).

4. ELEKTRONICKÝ OBCHOD

V rozsudku zo 4. mája 2017, **Vanderborght** (C-339/15, [EU:C:2017:335](#)), Súdny dvor dospel k záveru, že článok 56 ZFEÚ a smernica 2000/31¹⁰⁴ o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode, bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá zakazuje akúkoľvek formu elektronickej komerčnej komunikácie, vrátane zriadenia internetovej stránky zubným lekárom, týkajúcu sa reklamy na prípravky starostlivosti o ústnu dutinu a chrup.

Súdny dvor totiž usúdil, že hoci obsah a forma obchodnej komunikácie môžu byť platne upravené profesijnými pravidlami, takéto pravidlá nemôžu obsahovať všeobecný a úplný zákaz akejkoľvek formy online reklamy určenej na propagáciu činnosti zubného lekára.

Súdny dvor okrem toho usúdil, že zákaz reklamy týkajúci sa určitej činnosti môže obmedzovať osoby, ktoré túto činnosť vykonávajú, aby dali o sebe vedieť potenciálnym zákazníkom a propagovali služby, ktoré týmto zákazníkom chcú ponúknuť. Takýto zákaz preto predstavuje obmedzenie slobodného poskytovania služieb.

Súdny dvor však pripustil, že ciele dotknutej právnej úpravy, konkrétne ochranu dôstojnosti povolania zubného lekára, možno považovať za naliehavé dôvody všeobecného záujmu spôsobilé ospravedlniť obmedzenie slobodného poskytovania služieb. Intenzívne využívanie reklamy alebo použitie agresívnych propagačných oznámení, alebo takých, ktoré môžu uviesť pacientov do omylu, pokiaľ ide o ponúkanú starostlivosť, môže totiž tým, že poškodzuje povest' zubárskeho povolania, zhoršuje vzťah medzi zubnými lekármi a ich pacientmi alebo uprednostňuje nevhodnú či zbytočnú starostlivosť, ohrozovať ochranu zdravia a poškodzovať dôstojnosť povolania zubného lekára.

Napriek tomu sa Súdny dvor domnieva, že všeobecný a úplný zákaz akejkoľvek reklamy prekračuje rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie sledovaných cieľov. Tieto ciele by totiž bolo možné dosiahnuť menej obmedzujúcimi opatreniami, ktoré by prípadne veľmi podrobne upravili, v akej forme a za akých podmienok môžu zubní lekári oprávnené využívať komunikačné nástroje.

5. PREVOD PODNIKOV

V rozsudku **Federatie Nederlandse Vakvereniging a i.** (C-126/16, [EU:C:2017:489](#)), vyhlásenom 22. júna 2017, Súdny dvor po prvýkrát rozhodoval o otázke *uplatniteľnosti režimu ochrany pracovníkov v prípade prevodu podnikov, ktorý zaviedla smernica 2001/23*¹⁰⁵ v situácii „pre-pack“. Pre-pack spočíva v prevode majetku, ktorý sa pripraví ešte pred vyhlásením konkurzu prostredníctvom predbežného správcu vymenovaného súdom a ktorý tento správca uskutoční ihneď po vyhlásení konkurzu konkurzným sudcom. V tejto veci bola v deň vyhlásenia konkurzu holandskej spoločnosti uzatvorená pre-pack medzi jej správcom a novým podnikom, na základe ktorej sa tento nový podnik zaviazal, že ponúkne zamestnanie takmer 2 600 zamestnancom uvedenej spoločnosti. Vyše tisíc zamestnancov však bolo nakoniec prepustených a neboli im ponúknuté nové pracovné zmluvy.

104/ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode („smernica o elektronickom obchode“) (Ú. v. ES L 178, 2000, s. 1; Mim. vyd. 13/025, s. 399).

105/ Smernica Rady 2001/23/ES z 12. marca 2001 o aproximácii zákonov členských štátov týkajúcich sa zachovania práv zamestnancov pri prevodoch podnikov, závodov alebo častí podnikov alebo závodov (Ú. v. ES L 82, 2001, s. 16; Mim. vyd. 05/004, s. 98).

Súdny dvor najskôr pripomenul, že článok 5 ods. 1 smernice 2001/23 stanovuje, že režim ochrany pracovníkov podľa článkov 3 a 4 tejto smernice sa neuplatní na prevod podnikov, pri ktorých je prevádzateľ subjektom najmä konkurzného konania. Transakcia *pre-pack*, ktorej predpokladom je skutočný konkurz, by preto mohla patriť pod pojem „konkurzné konanie“. Článok 5 ods. 1 navyše vyžaduje, aby konkurzné konanie začalo na účely likvidácie majetku prevádzateľa. Súdny dvor zdôraznil, že túto podmienku nespĺňa konanie, ktorého cieľom je pokračovanie v činnosti dotknutého podniku. V tomto kontexte spresnil, že cieľom konania je pokračovanie v činnosti v prípade, keď smeruje k zachovaniu prevádzkyschopnosti podniku alebo jeho životaschopných jednotiek. Cieľom transakcie *pre-pack* je však pripraviť predaj podniku do najmenších detailov, aby sa umožnilo rýchle opätovné začatie činnosti v životaschopných jednotkách podniku po vyhlásení konkurzu v snahe zabrániť tým prerušeniu, ktoré by vyplývalo z okamžitého skončenia činnosti tohto podniku ku dňu vyhlásenia konkurzu, čím za zachová hodnota uvedeného podniku a zamestnanosť. Za týchto podmienok vzhľadom na to, že cieľom takejto transakcie v konečnom dôsledku nie je likvidácia podniku, hospodársky a sociálny cieľ, ktorý sleduje, nemôže vysvetliť, ani odôvodniť, aby v prípade, že dotknutý podnik je predmetom úplného alebo čiastočného prevodu, boli jeho zamestnancom odňaté práva, ktoré im priznáva smernica 2001/23. Súdny dvor preto dospel k záveru, že transakcia *pre-pack* nespĺňa všetky podmienky stanovené v článku 5 ods. 1 smernice 2001/23 a v dôsledku toho sa v rámci tejto transakcie nemožno odchýliť od režimu ochrany upraveného v článkoch 3 a 4 tejto smernice.

6. POTRAVINY

V rozsudku **Fidenato a i.** (C-111/16, [EU:C:2017:676](#)), vyhlásenom 13. septembra 2017, Súdny dvor rozhodoval o možnosti členských štátov prijať núdzové opatrenia týkajúce geneticky modifikovaných potravín a krmív na základe zásady preventívnosti. V roku 1998 Komisia povolila uvedenie geneticky modifikovanej kukurice MON 810 na trh, pričom sa opierať o stanovisko vedeckého výboru, ktorý sa domnieval, že nie je dôvod myslieť si, že tento výrobok by mal nežiaduce účinky na ľudské zdravie alebo životné prostredie. V roku 2013 talianska vláda požiadala Komisiu o prijatie núdzových opatrení na účely zákazu odrody kukurice MON 810 vzhľadom na nové vedecké štúdie uskutočnené dvoma talianskymi výskumnými ústavmi. Na základe vedeckého stanoviska Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín (EFSA) Komisia dospela k záveru, že nijaké nové vedecky podložené dôkazy neumožňujú odôvodniť požadované núdzové opatrenia. Napriek tomu talianska vláda prijala v roku 2013 vyhlášku, ktorou zakázala odrodu MON 810 na talianskom území. V nadväznosti na to boli žalobcovia vo veci samej tresne stíhaní za pestovanie MON 810 v rozpore s touto vyhláškou.

V tomto ohľade Súdny dvor konštatoval, že na dočasné opatrenia na riadenie rizika, ktoré možno prijať na základe zásady preventívnosti, a na núdzové opatrenia prijaté podľa článku 34 nariadenia č. 1829/2003¹⁰⁶ sa nevzťahuje rovnaký režim. Z článku 7 nariadenia č. 178/2002¹⁰⁷ totiž vyplýva, že prijatie takýchto dočasných opatrení podlieha podmienke, že po vyhodnotení dostupných informácií sa zistí možnosť škodlivých účinkov na zdravie, pričom však tiež pretrvávajú vedecká neistota. Naopak článok 34 nariadenia č. 1829/2003 umožňuje uplatniť núdzové opatrenia, ak je „zrejmé“, že výrobky, ktoré sú povolené týmto nariadením, pravdepodobne predstavujú „vážne“ riziko pre zdravie ľudí, zvierat alebo životné prostredie. Súdny dvor z toho vyvodil záver, že článok 34 nariadenia

106/ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 z 22. septembra 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách (Ú. v. EÚ L 268, 2003, s. 1; Mim. vyd. 13/032, s. 432).

107/ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín (Ú. v. ES, L 31, 2002, s. 1; Mim. vyd. 15/006, s. 463).

č. 1829/2003 v spojení so zásadou preventívnosti, tak ako ju upravuje článok 7 nariadenia č. 178/2002, neposkytuje členským štátom možnosť prijať dočasné núdzové opatrenia len na základe tejto zásady a bez toho, aby boli splnené hmotnoprávne podmienky stanovené v článku 34 nariadenia č. 1829/2003.

XIV. HOSPODÁRSKA A MENOVÁ POLITIKA

V oblasti hospodárskej a menovej politiky je potrebné spomenúť dva rozsudky. Prvý sa týka rozhodnutia Rady, ktorým sa ukladá členskému štátu pokuta za manipuláciu s určitými údajmi týkajúcimi sa jeho rozpočtu. Druhý, ktorý bol vyhlásený vo veci **Florescu a i.** (C-258/14), sa týka memoranda o porozumení s Rumunskom o finančnej pomoci poskytnutej Úniou.¹⁰⁸

Dňa 20. decembra 2017 v rozsudku vyhlásenom vo veci **Španielsko/Rada** (C-521/15, [EU:C:2017:982](#)) Súdny dvor rozhodujúci ako veľká komora zamietol v celom rozsahu žalobu o neplatnosť podanú Španielskym kráľovstvom proti vykonávaciemu rozhodnutiu Rady 2015/1289, ktorým sa mu uložila pokuta za manipuláciu s údajmi o deficite v autonómnej oblasti Valencia¹⁰⁹. Toto vykonávacie rozhodnutie bolo prijaté na základe článku 8 ods. 1 nariadenia č. 1173/2011¹¹⁰, na základe ktorého môže Rada na odporúčanie Komisie rozhodnúť o uložení pokuty členskému štátu, ktorý úmyselne alebo v dôsledku hrubej nedbalosti skresľuje niektoré údaje o svojom deficite a dlhu. Toto rozhodnutie patrí do rámca hospodárskeho a rozpočtového dohľadu Rady v eurozóne.

Súdny dvor bol najskôr požiadaný, aby rozhodol o svojej právomoci rozhodnúť o takejto žalobe, keďže podľa článku 51 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie žaloby o neplatnosť podané členským štátom proti vykonávacím rozhodnutiam Rady patria do právomoci Všeobecného súdu, pokiaľ tieto rozhodnutia boli prijaté na základe článku 291 ods. 2 ZFEÚ. V tomto ohľade Súdny dvor konštatoval, že hoci by sa malo napadnuté rozhodnutie považovať za akt prijatý v rámci výkonu vykonávacej právomoci, keďže bolo prijaté v rámci uplatnenia právomoci zverenej Rade nariadením č. 1173/2011, článok 291 ods. 2 ZFEÚ nepredstavuje právny základ pre výkon tejto právomoci. Súdny dvor spresnil, že článok 291 ods. 2 ZFEÚ sa týka výlučne právne záväzných aktov Únie, ktoré sú v zásade určené na vykonanie členskými štátmi, čo zjavne nie je prípad nariadenia č. 1173/2011, keďže toto nariadenie zakladá právomoc spočívajúcu v uložení pokuty členskému štátu. Súdny dvor v dôsledku toho potvrdil svoju právomoc rozhodnúť o žalobe o neplatnosť podanej Španielskym kráľovstvom proti napadnutému rozhodnutiu.

Pokiaľ ide o dodržanie práva Španielskeho kráľovstva na obhajobu v rámci konania, ktoré viedlo k prijatiu napadnutého rozhodnutia, Súdny dvor ďalej pripomenul, že nariadenie č. 1173/2011 poveruje Komisiu, aby začala vyšetrovanie, pokiaľ usúdi, že sú závažné indície o existencii skreslenia údajov v súvislosti s deficitom alebo dlhom členského štátu, pričom tejto inštitúcii ukladá povinnosť plne dodržať práva na obhajobu dotknutého členského štátu predtým, než predloží Rade návrh na uloženie pokuty. V tomto kontexte Súdny dvor spresnil, že ustanovenia nariadenia č. 1173/2011 nebránia tomu, aby informácie, o ktoré sa opiera rozhodnutie Rady o uložení pokuty, zhromaždil Eurostat v rámci návštev uskutočnených v dotknutom členskom štáte predtým, než Komisia prijala

^{108/} Tento rozsudok je opísaný v oddiele „Základné práva“.

^{109/} Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2015/1289 z 13. júla 2015 o uložení pokuty Španielsku za manipuláciu s údajmi o deficite v autonómnej oblasti Valencia (Ú. v. EÚ L 198, 2015, s. 19).

^{110/} Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1173/2011 zo 16. novembra 2011 o účinnom presadzovaní rozpočtového dohľadu v eurozóne (Ú. v. EÚ L 306, 2011, s. 1).

rozhodnutie o začatí vyšetrovania. Na základe právomocí, ktoré mu zveruje nariadenie č. 479/2009¹¹¹, mal Eurostat právo organizovať takéto návštevy v Španielsku a zhromažďovať pri tejto príležitosti indície o existencii možnej manipulácie s hospodárskymi a rozpočtovými údajmi. Keďže podmienky, za akých tieto informácie boli v tejto veci zhromaždené, boli tiež v súlade s požiadavkami stanovenými normotvorcom Únie a výkon práv Španielskeho kráľovstva na obhajobu v rámci postupu vyšetrovania nebol narušený rôznymi návštevami, ktoré vykonal Eurostat, Súdny dvor konštatoval, že Rada v tejto veci neporušila práva Španielskeho kráľovstva na obhajobu.

Keďže Španielske kráľovstvo sa tiež odvolávalo na porušenie práva na riadnu správu vecí verejných pri vyšetrovaní vedenom Komisiou po uvedených návštevách, ktoré vykonal Eurostat, Súdny dvor ďalej potvrdil, že toto právo, zakotvené v článku 41 ods. 1 Charty, predstavuje všeobecnú zásadu práva Únie, na ktorú sa môžu členské štáty odvolávať. V dôsledku toho prináleží inštitúciám Únie, aby v rámci správnych konaní začatých voči členským štátom, ktoré môžu viesť k rozhodnutiam nepriaznivo zasahujúcim do ich právneho postavenia, postupovali v súlade s požiadavkou nestrannosti. Keďže Španielske kráľovstvo napadlo objektívnu nestrannosť Komisie v rámci vedenia postupu vyšetrovania, Súdny dvor rozhodol, že skutočnosť, že toto vyšetrovanie bolo zverené tímu zloženému v značnej časti zo zamestnancov, ktorí boli zapojení do skorších návštev Eurostatu, neumožňovala ako taká dospieť k záveru o nesplnení požiadavky nestrannosti, ktorou je viazaná Komisia, a to najmä z dôvodu, že uvedené návštevy a uvedený postup vyšetrovania patrili do odlišných právnych rámcov a mali odlišný cieľ.

Pokiaľ ide o vecné podmienky, ktoré musia byť splnené na to, aby sa umožnilo Rade uložiť pokutu členskému štátu na základe právomocí zverených článkom 8 ods. 1 nariadenia č. 1173/2011, Súdny dvor okrem iného potvrdil nevyhnutnosť extenzívneho výkladu pojmu „skresľuje údaje o deficite a dlhu“. Vzhľadom na cieľ odstránenia sledovaný normotvorcom Únie tento pojem preto zahŕňa všetky skreslenia údajov, ktorých sa dopustia členské štáty vo vzťahu k údajom, ktoré musia byť oznámené Eurostatu podľa článku 3 nariadenia č. 479/2009, a to nezávisle od otázky, či jednak dotknuté údaje sú predpokladané alebo konečné, a jednak od otázky, či skreslenia údajov v tejto súvislosti majú za následok ohrozenie koordinácie a hospodárskeho a rozpočtového dohľadu, ktoré zabezpečujú Rada a Komisia. Pokiaľ ide o požiadavku, podľa ktorej dotknutý členský štát musel konať aspoň v rámci hrubej nedbanlivosti, Súdny dvor ďalej rozhodol, že posúdenie existencie takejto nedbanlivosti závisí od rozsahu nesplnenia povinnosti náležitej starostlivosti členským štátom, ktorou je viazaný pri zostavení a overení údajov, ktoré majú byť oznámené Eurostatu podľa článku 3 nariadenia č. 479/2009.

Napokon, hoci Súdny dvor potvrdil, že zásada zákazu retroaktivity trestných ustanovení sa uplatňuje na takú správnu sankciu, akou je pokuta uložená na základe článku 8 ods. 1 nariadenia č. 1173/2011, nakoniec konštatoval, že uvedená zásada v tejto veci nebola porušená. Keďže bolo navyše zamietnuté aj tvrdenie Španielskeho kráľovstva založené na chybe pri výpočte pokuty, Súdny dvor zamietol žalobu Španielska o neplatnosť v celom jej rozsahu.

^{111/} Nariadenie Rady (ES) č. 479/2009 z 25. mája 2009 o uplatňovaní Protokolu o postupe pri nadmernom schodku, ktorý tvorí prílohu Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva (Ú. v. EÚ L 145, 2009, s. 1).

XV. SOCIÁLNA POLITIKA

V oblasti sociálnej politiky treba poukázať na jeden rozsudok. Týka sa práva pracovníkov na platenú dovolenku za kalendárny rok. Treba tiež uviesť dva rozsudky **G4S Secure Solutions** (C-157/15) a **Boungaoui a ADDH** (C-188/15) týkajúce sa zlučiteľnosti zákazu stanoveného zamestnávateľom viditeľne nosiť na pracovisku náboženské symboly so smernicou 2000/78.¹¹²

V rozsudku **King** (C-214/16, [EU:C:2017:914](#)), vyhlásenom 29. novembra 2017, Súdny dvor rozhodoval o právach pracovníkov na platenú dovolenku za kalendárny rok, ktoré zaručuje článok 7 smernice 2003/88¹¹³ a konkrétne o možnosti preniesť a kumulovať práva na platenú dovolenku za kalendárny rok, ktoré neboli vykonané. V tejto veci žalobca pracoval pre určitú spoločnosť na základe „zmluvy samostatne zárobkovo činnnej osoby platenej len vo forme provízií“, na základe ktorej dovolenka za kalendárny rok nebola platená. Na konci pracovného pomeru žalobca žaloval svojho zamestnávateľa o vyplatenie finančnej náhrady za dni dovolenky za kalendárny rok, ktoré si jednak vyčerpal a neboli nahradené a ktoré si jednak nevyčerpal, pričom zodpovedali celému obdobiu, počas ktorého pracoval. Vnútroštátny súd, ktorému bolo predložené odvolanie v súvislosti s touto žalobou, skoncipoval viacero prejudiciálnych otázok týkajúcich sa najmä zlučiteľnosti s právom Únie takej vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá nútila pracovníka čerpať dovolenku, predtým než mohol zistiť, či má právo na náhradu mzdy za platenú dovolenku za kalendárny rok, a ktorá vylučovala prenesenie dovolenky za kalendárny rok po uplynutí referenčného obdobia, za ktoré bola táto dovolenka poskytnutá.

V tejto súvislosti Súdny dvor v prvom rade rozhodol, že článok 7 smernice 2003/88 a článok 47 Charty bránia tomu, aby pracovník musel vyčerpať dovolenku predtým, než zistí, či má nárok na poskytnutie náhrady mzdy za platenú dovolenku za kalendárny rok. Pokiaľ by bol totiž pracovník počas čerpania svojej dovolenky za kalendárny rok vystavený okolnostiam, ktoré môžu vyvolať neistotu v súvislosti s poskytnutím odmeny, ktorá mu patrí, nemôže plne využiť uvedenú dovolenku ako čas na oddych a zotavenie v súlade so samotným cieľom práva na platenú dovolenku za kalendárny rok. Takéto okolnosti môžu tiež odradiť pracovníka od čerpania dovolenky za kalendárny rok. Okrem toho, pokiaľ ide o súdne prostriedky nápravy, ktoré pracovník musí mať k dispozícii, Súdny dvor rozhodol, že členské štáty musia zaručiť dodržiavanie práva na účinný prostriedok nápravy, ako ho zakotvuje článok 47 Charty. V tomto smere Súdny dvor rozhodol, že s článkom 7 smernice 2003/88 nie je zlučiteľná vnútroštátna právna úprava, ktorá núti pracovníka najprv čerpať dovolenku bez náhrady mzdy a potom podať žalobu s cieľom dosiahnuť jej zaplatenie, pokiaľ zamestnávateľ poskytuje len dovolenku bez náhrady mzdy.

V druhom rade Súdny dvor rozhodol, že článok 7 smernice 2003/88 bráni vnútroštátnym ustanoveniam alebo praxi, podľa ktorých pracovník nemôže preniesť ani prípadne kumulovať až do momentu skončenia pracovného pomeru práva na platenú dovolenku za kalendárny rok, ktoré nevykonal v rámci viacerých po sebe nasledujúcich referenčných období z dôvodu odmietnutia zamestnávateľa poskytnúť náhradu mzdy za túto dovolenku. Keby sa totiž za týchto okolností a keď neexistujú žiadne vnútroštátne ustanovenia, ktoré stanovujú obmedzenie prenášania dovolení v súlade s požiadavkami práva Únie, pripustilo, že došlo k zániku pracovníkom nadobudnutých práv na platenú dovolenku za kalendárny rok, znamenalo by to odobrenie správania zamestnávateľa vedúceho k neoprávnenému obohateniu na úkor samotného cieľa uvedenej smernice, ktorý sleduje zabezpečenie zdravia pracovníka. Napokon Súdny dvor zdôraznil, že na rozdiel od situácie kumulácie práva na platenú dovolenku za

^{112/} Tieto rozsudky sú opísané v oddiele I „Základné práva“.

^{113/} Smernica 2003/88/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (Ú. v. EÚ L 299, 2003, s. 9; Mim. vyd. 05/004, s. 381).

kalendárny rok pracovníka, ktorý nemôže čerpať túto dovolenku z dôvodu choroby, je zamestnávateľ, ktorý neumožní pracovníkovi vykonať jeho právo na platenú dovolenku za kalendárny rok, povinný znášať všetky následky.

XVI. OCHRANA SPOTREBITEĽOV

V oblasti ochrany spotrebiteľov si osobitnú pozornosť zaslúžia tri rozsudky. Prvý sa týka klamlivej reklamy a porovnávacej reklamy, druhý sa týka práv cestujúcich v leteckej doprave a tretí sa týka zodpovednosti za chybné výrobky.

Vo veci, ktorá viedla k rozsudku **Carrefour Hypermarchés** (C-562/15, [EU:C:2017:95](#)), vyhlásenému 8. februára 2017, Súdny dvor poskytol spresnenia o *podmienkach prípustnosti porovnávacej reklamy, ak sú vymenované v článku 4 písm. a) a c) smernice 2006/114*¹¹⁴, ktoré vyžadujú, aby porovnávacia reklama nebola klamlivá a aby objektívne porovnávala jednu alebo viac podstatných, dôležitých, overiteľných a reprezentatívnych vlastností porovnávaných tovarov a služieb. Spor vo veci samej medzi dvoma konkurenčnými spoločnosťami v oblasti veľkých distribučných reťazcov, konkrétne medzi spoločnosťou ITM zodpovednou za stratégiu a obchodnú politiku predajní reťazca Intermarché a spoločnosťou Carrefour, sa týkal reklamnej kampane spoločnosti Carrefour, ktorá porovnávala ceny výrobkov známych značiek uplatňované v obchodoch reťazca Carrefour a v konkurenčných predajniach, vrátane predajní reťazca Intermarché.

V prvom rade Súdny dvor pripomenul, že na základe smernice 2006/114 musí porovnávacia reklama predovšetkým objektívne porovnávať ceny a nesmie byť klamlivá. V prípade, že zadávateľ reklamy a konkurenti patria do reťazcov, z ktorých každý má predajne odlišnej veľkosti a formátu, a že porovnanie sa netýka predajní rovnakej veľkosti a formátu, však môže byť objektivita skreslená, pokiaľ reklama nespomenie tento rozdiel.

V druhom rade Súdny dvor uviedol, že klamlivou reklamou je porovnávacia reklama, ktorá opomenie uviesť alebo skryje podstatnú informáciu, ktorú priemerný spotrebiteľ potrebuje v závislosti od kontextu na to, aby urobil kvalifikované rozhodnutie o obchodnej transakcii, alebo ktorá takúto informáciu poskytuje nejasným, nezrozumiteľným, viacvýznamovým alebo nevhodným spôsobom a ktorá tým môže zapríčiniť, že priemerný spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil. Podľa Súdneho dvora však taká reklama, aká bola predmetom v tejto veci, je klamlivá len v prípade, že spotrebiteľ nie je informovaný o tom, že porovnanie bolo vykonané medzi cenami uplatňovanými predajňami väčšej veľkosti alebo formátu reťazca zadávateľa reklamy a cenami zistenými v predajniach menšej veľkosti a formátu konkurenčných reťazcov. V tomto ohľade táto informácia musí byť nielen jasne poskytnutá, ale aj obsiahnutá v samotnom reklamnom odkaze.

Rozsudok **Pešková a Peška** (C-315/15, [EU:C:2017:342](#)), vyhlásený 4. mája 2017, poskytol Súdnemu dvoru príležitosť vykladať najmä pojmy „*mimoriadna okolnosť*“ a „*primerané opatrenia*“ v zmysle článku 5 ods. 3 nariadenia č. 261/2004¹¹⁵ v kontexte sporu týkajúceho sa odmietnutia leteckého dopravcu odškodniť cestujúcich, ktorých let mal pri prílete viac ako trojhodinové meškanie spôsobené kolíziou lietadla s vtákom.

114/ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/114/ES z 12. decembra 2006 o klamlivej a porovnávacej reklame (Ú. v. EÚ L 376, 2006, s. 21).

115/ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91 (Ú. v. EÚ L 46, 2004, s. 1; Mim. vyd. 07/008, s. 10).

Súdny dvor pripomenul, že mimoriadnym okolnostiam v zmysle nariadenia č. 261/2004 zodpovedajú také udalosti, ktoré sa svojou povahou alebo pôvodom netýkajú bežnej aktivity leteckého dopravcu a vymykajú sa jeho účinnej kontrole. Naopak sa nepovažuje za mimoriadnu okolnosť predčasné zlyhanie určitých súčiastok lietadla, keďže takáto porucha je vnútorne spojená so systémom fungovania lietadla. Na druhej strane však podľa Súdneho dvora kolízia medzi lietadlom a vtákom, ani prípadné poškodenie v dôsledku tejto kolízie nie sú vnútorne spojené so systémom fungovania lietadla, takže takáto kolízia sa svojou povahou alebo pôvodom netýka bežnej aktivity leteckého dopravcu a vymyká sa jeho účinnej kontrole. V dôsledku toho Súdny dvor usúdil, že kolízia medzi lietadlom a vtákom predstavuje mimoriadnu okolnosť v zmysle článku 5 ods. 3 nariadenia č. 261/2004.

Pokiaľ ide o otázku, či letecký dopravca prijal všetky „primerané opatrenia“, aby zabránil dotknutej kolízii, Súdny dvor usúdil, že tohto dopravcu nemožno nútiť, aby prijal opatrenia, ktoré by ho nútili pripustiť neprimerané straty z hľadiska na kapacity jeho podniku. Okrem toho, hoci letecký dopravca môže byť nútený prijať určité preventívne opatrenia s cieľom znížiť či zabrániť riziku prípadných kolízií s vtákmi, tento dopravca nie je zodpovedný za nedodržanie inými subjektmi (ako sú príslušní správcovia letiska alebo riadiaci letovej prevádzky) ich povinností, pokiaľ ide o prijatie preventívnych opatrení patriacich do ich právomoci.

V rozsudku **W a i.** (C-621/15, [EU:C:2017:484](#)), vyhlásenom 21. júna 2017, Súdny dvor rozhodol o *zlučiteľnosti vnútroštátneho režimu dokazovania, ktorý umožňuje súdu rozhodujúcemu o žalobe, ktorej predmetom je uplatnenie zodpovednosti výrobcu vakcíny z dôvodu jej údajnej chyby, napriek neexistencii vedeckého konsenzu v danej oblasti, dospieť k záveru o existencii uvedenej chyby a príčinnej súvislosti medzi touto chybou a objavením sa choroby na základe závažných, presných a navzájom sa potvrdzujúcich nepriamych dôkazov, s článkom 4 smernice 85/374*¹¹⁶.

Súdny dvor rozhodol, že článok 4 smernice 85/374 nebráni takémuto režimu dokazovania. Takýto režim totiž nemôže viesť k preneseniu dôkazného bremena, ktoré má v zmysle tohto ustanovenia niesť poškodená osoba, pretože tejto osobe prináleží preukázať rozličné skutočnosti, ktorých spojenie rozhodujúcemu súdu umožní nadobudnúť presvedčenie o existencii dotknutej chyby vakcíny a príčinnej súvislosti medzi touto chybou a spôsobenou škodou. Okrem toho sa Súdny dvor domnieva, že vylúčenie akéhokoľvek dôkazu iného než konkrétneho dôkazu založeného na lekárskom výskume, by totiž malo za následok, že by sa v prípade, že lekárske výskum neumožňuje preukázať či vyvrátiť existenciu takej príčinnej súvislosti, nadmerne sťažilo alebo znemožnilo preukázanie zodpovednosti výrobcu, čím by bol nepriaznivo dotknutý potrebný účinok smernice, ako aj jej ciele.

Súdny dvor však spresnil, že vnútroštátnym súdom prislúcha dbať na to, aby predložené nepriame dôkazy boli skutočne dostatočne závažné, presné a navzájom sa potvrdzujúce na umožnenie záveru, podľa ktorého je chyba výrobku, po zohľadnení dôkazov a tvrdení predložených na obranu výrobcom, zjavne najpravdepodobnejším vysvetlením vzniku škody. Vnútroštátny súd si musí zachovať svoju voľnú úvahu, pokiaľ ide o otázku, či z právneho hľadiska bol taký dôkaz dostatočný, až do okamihu, keď môže v tejto súvislosti nadobudnúť definitívne presvedčenie.

V tomto ohľade by podľa Súdneho dvora použitie dôkazného prostriedku vnútroštátnym zákonodarcom alebo prípadne vnútroštátnym najvyšším súdom, na základe ktorého sa existencia príčinnej súvislosti medzi chybou pripísanou vakcíne a škodou, ktorú utrpela poškodená osoba, bude vždy považovať za preukázanú, ak sa predložia konkrétne, vopred určené nepriame dôkazy v prospech príčinnej súvislosti, malo za následok porušenie pravidla týkajúceho sa dôkazného bremena stanoveného v článku 4 smernice 85/374 a narušenie účinnosti režimu zodpovednosti zavedeného touto smernicou.

^{116/} Smernica Rady 85/374/EHS z 25. júla 1985 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov o zodpovednosti za chybné výrobky (Ú. v. ES L 210, 1985, s. 29; Mim. vyd. 15/001, s. 257).

XVII. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

1. ENVIRONMENTÁLNA ZODPOVEDNOSŤ

V rozsudku z 1. júna 2017, **Folk** (C-529/15, [EU:C:2017:419](#)), Súdny dvor spresnil pojem „environmentálna škoda“ v zmysle smernice 2004/35¹¹⁷, zmenenej smernicou 2009/31¹¹⁸. Základom veci samej bol návrh podaný držiteľom povolenia na lov rýb v rieke Mürz, ktorý oznámil závažné environmentálne škody spôsobené vodnou elektrárnou, ktoré poškodili prirodzenú reprodukciu rýb.

Prvostupňový súd sa domnieval, že vzhľadom na to, že vodná elektrárň bola povolená na základe vnútroštátnej právnej úpravy, túto škodu nemožno kvalifikovať ako environmentálnu škodu v zmysle smernice 2004/35. Súdny dvor najskôr rozhodol, že článok 17 tejto smernice sa má vykladať v tom zmysle, že uvedená smernica je z hľadiska *ratione temporis* uplatniteľná na environmentálne škody, ku ktorým došlo po nadobudnutí jej účinnosti, aj keď boli spôsobené prevádzkou zariadenia, ktoré bolo povolené pred týmto dňom. Ďalej Súdny dvor uviedol, že smernica 2004/35, a najmä jej článok 2 ods. 1 písm. b), ktorý definuje pojem „environmentálna škoda“, bráni vnútroštátnemu ustanoveniu, ktoré všeobecným spôsobom a automaticky vylučuje z pojmu „environmentálna škoda“ škodu, ktorá má závažné nepriaznivé účinky na ekologický, chemický a/alebo kvantitatívny stav alebo ekologický potenciál príslušných vôd, iba z dôvodu, že škoda je dôsledkom činnosti povolenej vnútroštátnou právnou úpravou a že je v dôsledku toho krytá povolením vydaným na základe vnútroštátneho práva.

Okrem toho Súdny dvor spresnil, že pokiaľ príslušný vnútroštátny orgán vydal povolenie bez toho, aby preskúmal, či boli dodržané podmienky uvedené v článku 4 ods. 7 písm. a) až d) smernice 2000/60¹¹⁹, právo Únie neukladá vnútroštátnym súdom povinnosť nahradiť príslušný orgán tým, že samy preskúmajú dodržanie uvedených podmienok.

Nakoniec úplné a správne prebratie článkov 12 a 13 smernice 2004/35 vyžaduje, aby tri kategórie osôb vymenovaných v jej článku 12 ods. 1, najmä tie, ktoré by mohli byť postihnuté environmentálnou škodou, mohli predložiť pozorovania týkajúce sa prípadov environmentálnych škôd, aby mali možnosť podať na príslušný orgán žiadosť o prijatie opatrení podľa uvedenej smernice, a teda aby mohli podať návrh na začatie konania na súd alebo akýkoľvek iný príslušný verejný orgán, a to bez toho, aby členské štáty disponovali mierou voľnej úvahy v tomto ohľade.

117/ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/35/ES z 21. apríla 2004 o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd (Ú. v. EÚ L 143, 2004, s. 56; Mim. vyd. 15/008, s. 357).

118/ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/31/ES z 23. apríla 2009 o geologickom ukladaní oxidu uhličitého a o zmene a doplnení smernice Rady 85/337/EHS, smerníc Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES, 2008/1/ES a nariadenia (ES) č. 1013/2006 (Ú. v. EÚ L 140, 2006, s. 114).

119/ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. ES L 327, 2000, s. 1; Mim. vyd. 15/005, s. 275).

2. OBCHODOVANIE S KVÓTAMI

V rozsudku z 26. júla 2017, *ArcelorMittal Atlantique et Lorraine* (C-80/16, [EU:C:2017:588](#)), Súdny dvor rozhodoval o platnosti rozhodnutia 2011/278¹²⁰ o systéme obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v zmysle smernice 2003/87¹²¹. Súdny dvor pri tejto príležitosti definoval vhodnú metodiku, ktorú má Komisia uplatňovať pri stanovovaní referenčných úrovní pre pridelovanie bezodplatných emisných kvót v oceliarskom odvetví počas obdobia rokov 2013 až 2020. Vnútroštátny súd v tomto ohľade vyjadril pochybnosti o platnosti rozhodnutia 2011/278 vzhľadom na otázku, či dotknuté referenčné úrovne boli stanovené v súlade so smernicou 2003/87. Vyzval teda Súdny dvor, aby najmä rozhodol, či Komisia pri stanovení relevantných úrovní môže rozhodnúť, že vylúči z referenčnej úrovne pre horúci kov emisie, ktoré vznikajú pri využívaní recyklovaných odpadových plynov pri výrobe elektrickej energie, a zahrnúť závod, v ktorom sa vyrába spekaná ruda a pelety, medzi referenčné zariadenia na účely stanovenia referenčnej úrovne pre spekanú rudu.

Súdny dvor odpovedal na tieto otázky kladne a dospel k záveru o absencii skutočnosti, ktorá by mohla ovplyvniť platnosť rozhodnutia 2011/278. Pokiaľ ide konkrétne o stanovenie referenčnej úrovne pre spekanú rudu, Súdny dvor najskôr zdôraznil, že Komisia disponuje širokou mierou voľnej úvahy na účely stanovenia referenčných úrovní v konkrétnych odvetviach alebo pododvetviach na základe článku 10a ods. 2 smernice 2003/87. Iba zjavne neprimeraná povaha opatrenia prijatého v tejto oblasti preto môže ovplyvniť zákonnosť takého opatrenia. V tomto ohľade skutočnosť, že Komisia v rozhodnutí 2011/278 zahrнула medzi referenčné zariadenia na účely stanovenia referenčnej úrovne pre spekanú rudu podnik vyrábajúci súčasne spekanú rudu a pelety, nespôsobila nezákonnosť rozhodnutia 2011/278. Pokiaľ totiž ide o zariadenie, ktoré súčasne zahŕňa jednotku na výrobu peliet a jednotku na výrobu spekanej rudy, výroba peliet sa musí považovať za jeden z procesov priamo alebo nepriamo spojených s výrobnými jednotkami v zmysle definície spekanej rudy uvedenej v prílohe I rozhodnutia 2011/278, keďže tieto dve výrobné jednotky spoločne umožňujú výrobu jediného produktu, ktorý možno považovať za náhradu spekanej rudy.

3. CHRÁNENÉ ÚZEMIA

Uznesením v konaní o nariadení predbežného opatrenia vyhláseným 20. novembra 2017 vo veci *Komisia/Poľsko* (C-441/17 R, [EU:C:2017:877](#)) veľká komora Súdneho dvora nariadila *Poľskej republike, aby okamžite zastavila, okrem výnimočných a nevyhnutne potrebných prípadov, aktívne činnosti lesného hospodárstva v lesnej oblasti Białowieża, ktorá je lokalitou európskeho významu a oblasťou osobitnej ochrany vtáctva*. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia bol predložený v rámci žaloby o nesplnenie povinnosti¹²², ktorú podala Európska komisia s cieľom, aby sa rozhodlo, že Poľská republika si činnosťami spočívajúcimi najmä vo vytínaní stromov a odstraňovaní odumretých

^{120/} Rozhodnutie Komisie 2011/278/EÚ z 27. apríla 2011, ktorým sa ustanovujú prechodné pravidlá harmonizácie bezodplatného pridelovania emisných kvót podľa článku 10a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES, platné v celej Únii (Ú. v. EÚ L 130, 2011, s. 1).

^{121/} Smernica 2003/87/ES Európskeho parlamentu a Rady z 13. októbra 2003, o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v spoločenstve, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES (Ú. v. EÚ L 275, 2003, s. 32; Mim. vyd. 15/007, s. 631).

^{122/} Vec C-441/17, *Komisia/Poľsko*, v ktorej konanie ešte prebiehalo k 31. decembru 2017.

alebo umierajúcich stromov s cieľom zabrániť rozširovaniu lykožrúta smrekového nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú jednak zo smernice 92/43¹²³ o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín a jednak zo smernice 2009/147¹²⁴ o ochrane voľne žijúceho vtáctva.

Súdny dvor vyhovel návrhu na nariadenie predbežných opatrení, keďže usúdil, že všetky podmienky na ich nariadenie boli v tejto veci splnené. Konkrétne, pokiaľ ide o podmienku naliehavosti, Súdny dvor sa domnieval, že aktívne činnosti lesného hospodárstva v dotknutej lesnej oblasti by mohli spôsobiť nenapraviteľnú a vážnu ujmu životnému prostrediu. Ak totiž ujma vyplývajúca z rezov a odstránenia starých stromov raz nastala, nemôže byť napravená neskôr v prípade, že bude konštatované nesplnenie povinnosti Poľskej republiky, ktoré jej vytyka Komisia. Okrem toho Súdny dvor zdôraznil, že záujmami, ktoré treba v tejto veci zvážiť, sú jednak zachovanie biotopov a druhov pred prípadnou hrozbou, ktorú predstavujú dotknuté aktívne činnosti lesného hospodárstva, a jednak záujem zabrániť zhoršeniu prirodzených biotopov lesa súvisiacich s prítomnosťou lykožrúta smrekového. Keďže neexistujú podrobné informácie týkajúce sa poškodzovania, ktoré môže byť v krátkom čase spôsobené lykožrútom smrekovým, je podľa Súdného dvora o to naliehavejšie vyhnúť sa vzniku škôd spôsobených pokračovaním v uvedených činnostiach než vzniku uvedeného poškodzovania lykožrútom smrekovým.

Súdny dvor však z výnimočných dôvodov vylúčil z týchto predbežných opatrení aktívne činnosti lesného hospodárstva potrebné na priame a okamžité zabezpečenie verejnej bezpečnosti osôb. Takéto činnosti môžu však pokračovať len v rozsahu, v akom predstavujú jediný prostriedok zachovania verejnej bezpečnosti osôb v bezprostrednej blízkosti pozemných komunikácií alebo iných významných infraštruktúr, ak túto bezpečnosť nemožno zachovať prijatím iných menej radikálnych opatrení, akými je primeraná signalizácia nebezpečenstva alebo dočasný zákaz prístupu verejnosti do bezprostrednej blízkosti uvedených komunikácií a infraštruktúr.

Nakoniec Súdny dvor rozhodol, že článok 279 ZFEÚ mu zveruje právomoc upraviť uloženie pokuty pre prípad, že by dotknutý účastník konania jeho rozhodnutie nerešpektoval. Na tomto základe Súdny dvor uložil Poľsku povinnosť oznámiť Komisii všetky opatrenia, ktoré prijme na účely dodržania tohto rozhodnutia v celom rozsahu. Súdny dvor môže rozhodnúť o prípadnom porušení uvedeného rozhodnutia novým uznesením a ak by malo byť konštatované porušenie, Poľskej republike nariadi zaplatiť Komisii penále vo výške minimálne 100 000 eur za deň.

V rozsudku *Vereniging Hoekschewaards Landschap* (C-281/16, [EU:C:2017:774](#)), vyhlásenom 19. októbra 2017, Súdny dvor rozhodoval o platnosti vykonávacieho rozhodnutia 2015/72¹²⁵, ktorým sa prijíma ôsma aktualizácia zoznamu lokalít s európskym významom v atlantickom biogeografickom regióne, prijatého na základe smernice 92/43¹²⁶. Uvedeným rozhodnutím Komisia požadovala od Holandského kráľovstva, aby zmenšilo rozlohu lokality európskeho významu Haringvliet, osobitne chráneného územia v tomto členskom štáte, vylúčením oblasti Leenheerenpolder, a to z dôvodu, že pôvodné zahrnutie tejto oblasti do uvedenej lokality bolo spôsobené vedeckým pochybením. Súdny dvor zdôraznil, že hoci je pravda, že členské štáty disponujú pri návrhoch zoznamu

123/ Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 1992, s. 7; Mim. vyd. 15/002, s. 102), zmenená smernicou Rady 2013/17/EÚ z 13. mája 2013 (Ú. v. EÚ L 158, 2013, s. 193).

124/ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (Ú. v. EÚ L 20, 2009, s. 7), zmenená smernicou Rady 2013/17/EÚ z 13. mája 2013 (Ú. v. EÚ L 158, 2013, s. 193).

125/ Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2015/72 z 3. decembra 2014, ktorým sa prijíma ôsma aktualizácia zoznamu lokalít s európskym významom v atlantickom biogeografickom regióne (Ú. v. EÚ L 18, 2015, s. 385).

126/ Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 1992, s. 7; Mim. vyd. 15/002, s. 102), zmenená smernicou Rady 2006/105/EÚ z 20. novembra 2006 (Ú. v. EÚ L 363, 2006, s. 368).

lokalít prichádzajúcich do úvahy ako lokality európskeho významu podľa článku 4 ods. 1 smernice 92/43 istou mierou voľnej úvahy, nemôžu mať rovnakú mieru voľnej úvahy v prípade, že Komisii navrhujú, aby zmenšila rozlohu takejto lokality.

Keďže totiž zaradenie lokality do zoznamu zakladá domnienku, že lokalita má ako celok význam na účely zachovania prirodzených biotopov, ako aj voľne žijúcich živočíchov a rastlín v zmysle smernice 92/43, návrh členského štátu, aby sa určité územie zmenšilo, predpokladá dôkaz o tom, že sporné oblasti nemajú zásadný význam na účely dosiahnutia tohto cieľa na vnútroštátnej úrovni. Komisia preto môže tento návrh schváliť a vykonať iba vtedy, ak dospeje k záveru, že ochrana týchto území nie je viac potrebná ani z hľadiska celej Únie.

V dôsledku toho, keďže v tejto veci neexistovali vedecké dôkazy, ktoré by preukazovali, že v pôvodnom návrhu na začlenenie oblasti Leenheerenpolder do územia Haringvliet došlo k pochybeniu, Súdny dvor rozhodol, že vykonávacie rozhodnutie 2015/72 je neplatné.

4. AARHUSKÝ DOHOVOR

V súvislosti s Aarhuským dohovorom treba poukázať na dva rozsudky. Prvým je rozsudok **Saint-Gobain Glass Deutschland** (C-60/15 P) o prístupe k informáciám o životnom prostredí,¹²⁷ druhý sa týka prístupu k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia.

V rozsudku **Protect Natur-, Arten- und Landschaftsschutz Umweltorganisation** (C-664/15, [EU:C:2017:987](#)), vyhlásenom 20. decembra 2017, Súdny dvor rozhodoval o aktívnej legitímácii organizácie na ochranu životného prostredia usilujúcej sa o prístup k spravodlivosti na základe Aarhuského dohovoru¹²⁸.

V prvom rade Súdny dvor zdôraznil, že článok 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru v spojení s článkom 47 Charty predpokladá, že organizácia na ochranu životného prostredia, ktorá je riadne založená a funguje v súlade s požiadavkami stanovenými vnútroštátnym právom, musí mať možnosť napadnúť na súde rozhodnutie o povolení projektu, ktorý môže byť v rozpore s takou povinnosťou zabrániť zhoršeniu stavu vodných útvarov, ako je povinnosť stanovená v článku 4 smernice 2000/60¹²⁹. Podľa Súdneho dvora, hoci z článku 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru vyplýva, že zmluvné štáty si zachovali priestor na voľnú úvahu pri vykonávaní tohto ustanovenia, neumožňuje im, aby stanovili podmienky, ktoré by boli natoľko prísne, že by organizácie na ochranu životného prostredia nemohli napadnúť akty alebo opomenutia uvedené v tomto ustanovení.

V tejto veci sa zdá, že podľa uplatniteľného vnútroštátneho procesného práva takej organizácii na ochranu životného prostredia, akou je Protect Natur-, Arten- und Landschaftsschutz Umweltorganisation, nemôže byť v zásade priznané postavenie účastníka konania v správnom konaní, ktoré sa vedie podľa právnych predpisov v oblasti vodného hospodárstva, hoci táto organizácia spĺňa požiadavky stanovené článkom 2 ods. 5 Aarhuského dohovoru na to, aby spadala pod pojem „dotknutá verejnosť“. Ustanovenia článku 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru v spojení s článkom 47 Charty, ako aj článkom 14 ods. 1 smernice 2000/60 sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnemu procesnému právu, ktoré vylučuje, aby organizácie na ochranu životného prostredia mali

^{127/} Tento rozsudok je opísaný v pododdielke III.3 „Prístup k dokumentom“.

^{128/} Dohovor o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia, podpísaný v Aarhuse 25. júna 1998 a schválený v mene Európskeho spoločenstva rozhodnutím Rady 2005/370/ES zo 17. februára 2005 (Ú. v. EÚ L 124, 2005, s. 1).

^{129/} Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. ES L 327, 2000, s. 1; Mim. vyd. 15/005, s. 275).

právo zúčastniť sa v postavení účastníka konania o udelení povolenia na účely vykonania smernice 2000/60 a ktoré obmedzuje právo na podanie prostriedku nápravy na účely napadnutia rozhodnutí vydaných v rámci takéhoto konania v tom zmysle, že toto právo majú iba osoby v postavení účastníkov konania. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby vykladal vnútroštátne procesné právo v súlade s týmito ustanoveniami s cieľom umožniť takéto účastníctvo.

V tomto kontexte s výhradou overenia relevantných skutočností a príslušných vnútroštátnych právnych predpisov vnútroštátnym súdom Súdny dvor rozhodol, že článok 9 ods. 3 a 4 Aarhuského dohovoru v spojení s článkom 47 Charty sa má vykladať v tom zmysle, že bráni, aby sa voči organizácii na ochranu životného prostredia uplatnilo vnútroštátne pravidlo týkajúce sa zániku procesného práva, podľa ktorého osoba stráca svoje postavenie účastníka konania, a preto nemôže podať prostriedok nápravy proti rozhodnutiu, ktoré je vydané v tomto konaní, ak počas správneho konania nevzniesla svoje námietky včas, a to najneskôr počas ústnej časti tohto konania.

XVIII. SPOLOČNÁ OBCHODNÁ POLITIKA

Vo svojom **stanovisku 2/15** ([EU:C:2017:376](#)), vyhlásenom v pléne 16. mája 2017, Súdny dvor rozhodoval na základe článku 218 ods. 11 ZFEÚ o *právomoci Európskej únie samostatne uzatvoriť dohodu o voľnom obchode, ktorú dojednala so Singapurskou republikou*. Pokiaľ ide o dvojstrannú dohodu o voľnom obchode takzvanej „novej generácie“, táto dohoda okrem tradičných ustanovení týkajúcich sa znižovania ciel a nesadzobných prekážok v oblasti obchodu s tovarom a službami, obsahuje aj ustanovenia v rôznych ďalších oblastiach súvisiacich s obchodom. Závazky nachádzajúce sa v zamýšľanej dohode sa teda týkajú prístupu na trh, ochrany investícií, ochrany duševného vlastníctva, hospodárskej súťaže a trvalo udržateľného rozvoja. Táto dohoda zavádza tiež mechanizmy na urovnávanie sporov a upravuje osobitný inštitucionálny rámec na účely vykonania najmä rôznych záväzkov a postupov výmeny informácií, spolupráce a mediácie, ktoré upravuje.

Vzhľadom na predmet a ciele návrhu dohody o voľnom obchode Súdny dvor najskôr preskúmal, do akej miery patria ustanovenia tejto dohody do výlučnej právomoci Únie v oblasti spoločnej obchodnej politiky, ako ju upravuje článok 3 ods. 1 písm. e) ZFEÚ. Keďže spoločná obchodná politika je v zmysle článku 207 ods. 1 ZFEÚ súčasťou vonkajšej činnosti Únie, Súdny dvor v tomto ohľade spresnil, že výlučne časti dohody, ktoré sa špecificky týkajú medzinárodného obchodu s jedným alebo viacerými tretími štátmi vzhľadom na to, že sú určené hlavne na podporu, ulahčenie alebo úpravu tohto obchodu a majú naň priamy a bezprostredný účinok, patria do oblasti spoločnej obchodnej politiky. Keďže o takýto prípad šlo tak pri záväzkoch týkajúcich sa obchodu s tovarom, upravených v kapitolách 2 až 6, záväzkoch týkajúcich sa nesadzobných prekážok obchodu a investícií do výroby energie z obnoviteľných zdrojov, upravených v kapitole 7, záväzkoch týkajúcich sa ochrany duševného vlastníctva, upravených v kapitole 11, záväzkoch v oblasti hospodárskej súťaže, upravených v kapitole 12, a pri záväzkoch v oblasti trvalo udržateľného rozvoja, upravených v kapitole 13, Súdny dvor potvrdil, že tieto časti zamýšľanej dohody o voľnom obchode patria do výlučnej právomoci Únie na základe článku 3 ods. 1 písm. e) ZFEÚ.

Pokiaľ ide o záväzky týkajúce sa obmedzenia prekážok cezhraničného poskytovania služieb, usadenia sa a dočasnej prítomnosti fyzických osôb, ako sú upravené v kapitole 8 dohody, Súdny dvor konštatoval, že uvedená kapitola patrí do oblasti spoločnej obchodnej politiky a v dôsledku toho do výlučnej právomoci Únie podľa článku 3 ods. 1 písm. e) ZFEÚ, s výnimkou záväzkov, ktoré sú upravené v súvislosti s poskytovaním služieb v oblasti dopravy. Keďže tieto posledné uvedené záväzky sú vylúčené zo spoločnej obchodnej politiky na základe článku 207 ods. 5 ZFEÚ, Súdny dvor preskúmal právomoc Únie schváliť ich s prihliadnutím na článok 3 ods. 2 ZFEÚ, ktorý upravuje výlučnú právomoc Únie na účely uzatvárania medzinárodných dohôd v prípade, že by toto uzatvorenie mohlo mať vplyv na spoločné pravidlá alebo zmeniť ich pôsobnosť. Takéto riziko ovplyvnenia podľa Súdneho dvora existuje v prípade, že záväzky upravené dohodou patria do oblasti uplatnenia spoločných pravidiel bez toho, aby bola

nevyhnutná úplná zhoda oblastí upravených medzinárodnými záväzkami a právnou úpravou Únie. Keďže poskytovanie rôznych dopravných služieb upravené v kapitole 8 dohody by mohlo ovplyvniť alebo pozmeniť pravidlá Únie v oblasti námornej, železničnej alebo cestnej dopravy, Súdny dvor dospel k záveru, že Únia má výlučnú právomoc schváliť tieto záväzky na základe článku 3 ods. 2 ZFEÚ. Pokiaľ ide o ustanovenia návrhu dohody týkajúce sa vnútrozemskej vodnej dopravy, Súdny dvor uviedol, že tieto ustanovenia stanovovali len veľmi obmedzené záväzky, ktoré preto nemôžu mať vplyv na povahu právomoci Únie, pokiaľ ide o záväzky obsiahnuté v kapitole 8. Vzhľadom na tieto úvahy Súdny dvor dospel k záveru, že Únia má výlučnú právomoc vo vzťahu ku všetkým týmto záväzkom. S odkazom tak na článok 3 ods. 1 písm. e) ZFEÚ, ako aj, pokiaľ ide o záväzky v oblasti služieb v oblasti dopravy, s odkazom na článok 3 ods. 2 ZFEÚ, Súdny dvor tiež potvrdil výlučnú právomoc Únie vo vzťahu k ustanoveniam kapitoly 10 dohody obsahujúcej záväzky v oblasti verejného obstarávania.

Pokiaľ ide o ochranu investícií upravenú v kapitole 9 oddiele A dohody, Súdny dvor rozlíšil priame investície od iných investícií. Pokiaľ ide o prvý typ investícií, Súdny dvor pripomenul, že akty Únie v oblasti priamych zahraničných investícií patria v zmysle článku 207 ods. 1 ZFEÚ do spoločnej obchodnej politiky, pričom sa nerozlišuje, či ide o akty, ktoré sa týkajú prijatia týchto investícií alebo ich ochrany. Keďže cieľom záväzkov zamýšľaných v oblasti priamych investícií je okrem iného podporovať, uľahčovať a upravovať obchodné vzťahy a sú teda spôsobilé mať priamy a bezprostredný účinok na tieto vzťahy, Súdny dvor potvrdil, že Únia má na základe článku 3 ods. 1 písm. e) ZFEÚ výlučnú právomoc schváliť tieto záväzky. Pokiaľ ide o záväzky týkajúce sa iných než priamych zahraničných investícií, ako sú „portfóliové“ investície uskutočnené bez úmyslu získať vplyv a kontrolu nad riadením podniku, ktoré predstavujú pohyb kapitálu v zmysle článku 63 ZFEÚ, Súdny dvor naopak konštatoval, že tieto záväzky nepatria ani do výlučnej právomoci Únie stanovenej v článku 3 ods. 1 písm. e) ZFEÚ, ani pod nijaký z predpokladov výlučnosti právomoci uvedených v článku 3 ods. 2 ZFEÚ. Pokiaľ ide o posledný aspekt, Súdny dvor odmietol tvrdenie Komisie, podľa ktorého mohol mať oddiel A kapitoly 9 vplyv na článok 63 ZFEÚ. Podľa Súdneho dvora totiž „spoločné pravidlá“, na ktoré odkazuje článok 3 ods. 2 ZFEÚ, nemôžu zahŕňať ustanovenie Zmluvy o FEÚ najmä preto, lebo ustanovenia medzinárodnej dohody Únie nemôžu mať vplyv na pravidlá primárneho práva Únie alebo pozmeniť rozsah ich pôsobnosti. Podľa Súdneho dvora schválenie záväzkov, ktoré sa podieľajú na zavedení tohto voľného pohybu na recipročnom základe, naopak možno kvalifikovať ako potrebné na úplné dosiahnutie tohto voľného pohybu, ktorý predstavuje jeden z cieľov stanovených Zmluvami v zmysle článku 216 ods. 1 ZFEÚ a v tomto rámci patrí podľa článku 4 ods. 2 písm. a) ZFEÚ, ktorý sa týka vnútorného trhu, do delenej právomoci medzi Úniou a členskými štátmi.

Pokiaľ ide o ustanovenia zamýšľanej dohody obsahujúce rôzne záväzky a postupy týkajúce sa výmeny informácií, oznamovania, overovania, spolupráce a mediácie, a vytvorenia osobitného právneho rámca na tieto účely, Súdny dvor poukázal na to, že tieto záväzky slúžia na zabezpečenie účinnosti hmotnoprávných ustanovení tejto dohody, predovšetkým prostredníctvom zavedenia organickej štruktúry, ako aj určitých rozhodovacích právomocí. Keďže tieto ustanovenia majú pomocný charakter, patria do tej istej právomoci ako uvedené hmotnoprávne ustanovenia, ktoré dopĺňajú. Táto analýza sa uplatnila aj vo vzťahu k záväzkom obsiahnutým v kapitole 14 s názvom „Transparentnosť“, ktoré majú tiež pomocný charakter vo vzťahu k hmotnoprávnym ustanoveniam, ktoré dopĺňajú.

Pokiaľ ide v poslednom rade o ustanovenia zamýšľanej dohody týkajúce sa urovnávania sporov, Súdny dvor rozlišoval medzi režimom uplatniteľným na spory medzi investormi a štátmi a režimom uplatniteľným na spory medzi Úniou a Singapurom. Pokiaľ ide o prvý režim, Súdny dvor konštatoval, že tento režim nemá výlučne pomocný charakter vo vzťahu k hmotnoprávnym ustanoveniam, keďže je spôsobilý vynímať spory zo súdnej právomoci členských štátov. Schválenie takéhoto režimu v dôsledku toho patrí do delenej právomoci medzi Úniou a členskými štátmi. Pokiaľ ide o režim urovnávania sporov medzi Úniou a Singapurom, Súdny dvor naopak pripomenul, že právomoc Únie v oblasti medzinárodných vzťahov a jej spôsobilosť uzatvárať medzinárodné dohody nevyhnutne obsahuje možnosť podriať sa rozhodnutiam súdu, ktorý je na základe takýchto dohôd vytvorený alebo určený na výklad a uplatňovanie týchto ustanovení, alebo orgánu, ktorý, hoci formálne nie je súdnym orgánom, v zásade plní funkciu súdu, akým je orgán na urovnávanie sporov vytvorený v rámci Dohody o založení Svetovej obchodnej

organizácie. Keďže režim urovnávania sporov medzi Úniou a Singapurom je navyše súčasťou inštitucionálneho rámca hmotnoprávných ustanovení zamýšľanej dohody a nie je spôsobilý vyňať spory z právomoci súdov členských štátov alebo Únie, Súdny dvor konštatoval, že tento režim patrí do tej istej právomoci, do ktorej patria hmotnoprávne ustanovenia, ktoré dopĺňa.

Vzhľadom na všetky tieto úvahy Súdny dvor dospel k záveru, že návrh dohody o voľnom obchode so Singapurom patrí čiastočne do výlučnej právomoci Únie a čiastočne do delenej právomoci medzi Úniou a členskými štátmi.

Dňa 25. októbra 2017 v rozsudku **Komisia/Rada** (C-389/15, [EU:C:2017:798](#)) Súdny dvor rozhodujúci ako veľká komora vyhovel žalobe o neplatnosť, ktorú Komisia podala proti *rozhodnutiu Rady č. 8512/15 zo 7. mája 2015 povoliujúcemu začatie rokovaní o revidovanej Lisabonskej dohode o ochrane označení pôvodu a zemepisných označení*¹³⁰. Súdny dvor konštatoval, že vyjednávanie o návrhu revidovanej dohody patrí do výlučnej právomoci, ktorú v oblasti spoločnej obchodnej politiky upravenej v článku 207 ods. 1 ZFEÚ Únii priznáva článok 3 ods. 1 ZFEÚ.

V tejto súvislosti Súdny dvor najskôr pripomenul svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej medzinárodné záväzky prijaté Úniou v oblasti duševného vlastníctva patria pod spoločnú obchodnú politiku, ak majú jednak špecifickú súvislosť s medzinárodným obchodom vzhľadom na to, že sú určené hlavne na podporu, uľahčenie alebo úpravu tohto obchodu, a jednak naň majú priamy a bezprostredný účinok. Usúdil, že do tejto politiky môžu spadať najmä medzinárodné dohovory, ktorých cieľom je zabezpečiť ochranu práv duševného vlastníctva na území zmluvných strán, pokiaľ spĺňajú obidve vyššie uvedené podmienky, a organizovať túto ochranu.

Pokiaľ ide o cieľ uvedeného návrhu, Súdny dvor spresnil, že vzhľadom na to, že jeho hlavným cieľom je posilniť systém zavedený Lisabonskou dohodou a v rámci osobitnej Únie, vytvorenej touto dohodou, rozšíriť výhody ňou zavádzanej ochrany na zemepisné označenia ako doplnenie ochrany, ktorú Parížsky dohovor¹³¹ zaručuje rôznym formám priemyselného vlastníctva, musí sa naň hľadieť tak, že patrí do rámca účelu sledovaného súborom zmlúv, ktorého je súčasťou, a konkrétnejšie tak, že z pohľadu Únie je určený na uľahčenie a úpravu obchodovania medzi Úniou a tretími štátmi, ktoré sú zmluvnými stranami uvedenej dohody.

Pokiaľ ide o účinky návrhu revidovanej dohody, Súdny dvor usúdil, že ustanovenia, ktoré obsahuje tento návrh, budú mať bezprostredné účinky na obchodovanie medzi Úniou a dotknutými tretími štátmi tým, že poskytnú všetkým výrobcom zúčastneným v tomto obchode, ako aj akejkolvek dotknutej fyzickej alebo právnickej osobe nástroje potrebné na to, aby za jednotných hmotnoprávných a procesných podmienok dosiahli konečné dodržiavanie ochrany, ktorú návrh revidovanej dohody zaručuje ich právam duševného vlastníctva v prípade poškodzujúceho alebo nekalého používania označení pôvodu a zemepisných označení v cudzine.

Súdny dvor preto dospel k záveru, že Rada sa nesprávne domnievala, že napadnuté rozhodnutie sa týka aproximácie práva v oblasti vnútorného trhu (článok 114 ZFEÚ) a v dôsledku toho patrí do spoločnej právomoci Únie a jej členských štátov, a preto zrušil toto rozhodnutie.

130/ Lisabonská dohoda o ochrane označení pôvodu a ich medzinárodného zápisu bola podpísaná 31. októbra 1958, revidovaná v Štokholme 14. júla 1967 a zmenená 28. septembra 1979 (*Zbierka dohovorov Organizácie Spojených národov*, zv. 828, č. 13172, s. 205).

131/ Dohovor na ochranu priemyselného vlastníctva podpísaný v Paríži 20. marca 1883, naposledy revidovaný v Štokholme 14. júla 1967 a zmenený 28. septembra 1979 (*Zbierka dohovorov Organizácie spojených národov*, zv. 828, č. 11851, s. 305).

XIX. MEDZINÁRODNÉ DOHODY

Pokiaľ ide o medzinárodné dohody, je potrebné poukázať na dve stanoviská a jeden rozsudok. Prvé z týchto dvoch stanovísk sa týka uzavretia Marrákešskej zmluvy o uľahčení prístupu k uverejneným dielam pre osoby nevidiace, zrakovo postihnuté alebo postihnuté inou poruchou čítania a druhé sa týka dohody medzi Kanadou a Európskou úniou o prenose a spracúvaní údajov z osobného záznamu o cestujúcom.¹³² Rozsudok sa týka výkladu ustanovenia rozhodnutia asociačnej rady medzi EHS a Tureckom. Treba tiež pripomenúť rozsudok vo veci C-687/15, *Komisia/Rada (WRC-15)*, ktorý sa týka právnej formy aktov stanovených v článku 218 ods. 9 ZFEÚ.¹³³

Dňa 14. februára 2017 Súdny dvor rozhodujúci ako veľká komora vyhlásil **stanovisko 3/15** ([EU:C:2017:114](#)) k Marrákešskej zmluve o uľahčení prístupu k uverejneným dielam pre osoby nevidiace, zrakovo postihnuté alebo postihnuté inou poruchou čítania¹³⁴, ktorá bola prijatá v roku 2013 po rokovaniach v rámci Svetovej organizácie duševného vlastníctva. Zmluva ukladá najmä zmluvným štátom, aby vo svojich vnútroštátnych právnych úpravách stanovili, že niektoré subjekty, konkrétne verejné a neziskové organizácie poskytujúce služby vzdelávania, inštruktážnych školení, adaptačného čítania alebo prístupu k informáciám, môžu bez súhlasu nositeľa autorského práva vyhotovovať rozmnoženiny alebo šíriť kópie uverejnených diel vo formáte prístupnom pre osoby nevidiace, zrakovo postihnuté alebo postihnuté inou poruchou čítania. Súdny dvor rozhodoval, či Únia mala právomoc uzavrieť takúto dohodu.

V prvom rade sa Súdny dvor domnieval, že uzavretie Marrákešskej zmluvy nepatrí do spoločnej obchodnej politiky vymedzenej v článku 207 ZFEÚ. Na jednej strane je totiž cieľom Marrákešskej zmluvy zlepšiť situáciu dotknutých osôb uľahčením ich prístupu k uverejneným dielam prostredníctvom rôznych nástrojov, a nie podporovať, uľahčovať alebo upravovať medzinárodný obchod s kópiami v prístupnom formáte. Na druhej strane cezhraničná výmena kópií v prístupnom formáte, ktorú predpokladá Marrákešská zmluva, sa nemôže zamieňať s medzinárodnou výmenou uskutočnenou na obchodné účely bežnými subjektmi, keďže k prvej uvedenej výmene dochádza len medzi verejnými a neziskovými organizáciami za podmienok stanovených touto zmluvou, pričom vývozy a dovozy sú určené výlučne pre dotknuté osoby.

V druhom rade Súdny dvor rozhodol, že všetky povinnosti stanovené Marrákešskou zmluvou patria do oblasti, ktorá je už vo veľkej miere pokrytá spoločnými pravidlami Únie, a uzavretím tejto zmluvy môžu byť dotknuté tieto pravidlá alebo pozmenený rozsah ich pôsobnosti v zmysle článku 3 ods. 2 ZFEÚ. Z týchto dôvodov uzavretie Marrákešskej zmluvy patrí do výlučnej právomoci Únie. Súdny dvor totiž konštatoval, že smernica 2001/29¹³⁵ umožňuje členským štátom stanoviť výnimku alebo obmedzenie v súvislosti s právami na rozmnožovanie a sprístupňovanie verejnosti v prospech osôb s postihnutím. Z toho vyplýva, že výnimka z týchto práv alebo ich obmedzenie stanovené Marrákešskou zmluvou sa musí vykonať v rámci oblasti harmonizovanej uvedenou smernicou. To isté platí pre režimy vývozu a dovozu stanovené touto zmluvou, lebo ich predmetom je povoliť na území zmluvného štátu sprístupňovanie verejnosti či rozmnožovanie kópií v prístupnom formáte uverejnených

^{132/} Tento rozsudok je opísaný v oddiele I „Základné práva“.

^{133/} Tento rozsudok je opísaný v pododdieli III.2 „Právne akty Únie“.

^{134/} Rada schválila podpis tejto zmluvy v mene Únie rozhodnutím Rady 2014/221/ES zo 14. apríla 2014 (Ú. v. EÚ L 115, 2014, s. 1).

^{135/} Smernica 2001/29/ES Európskeho parlamentu a Rady z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti (Ú. v. ES L 167, 2001, s. 10; Mim. vyd. 17/001, s. 230).

na území iného zmluvného štátu bez získania povolenia nositeľov práv. V tomto kontexte Súdny dvor zdôraznil, že hoci členské štáty na základe smernice 2001/29 majú možnosť zaviesť takúto výnimku alebo obmedzenie, ide o možnosť poskytnutú normotvorcom Únie, ktorá je výrazne ohraničená rôznymi požiadavkami práva Únie.

V **stanovisku 1/15** ([EU:C:2017:592](#))¹³⁶ veľká komora Súdneho dvora 26. júla 2017 najmä rozhodovala o *vhodnom právnom základe pre prijatie rozhodnutia Rady o uzavretí Dohody medzi Kanadou a Európskou úniou o prenose a spracovaní údajov z osobného záznamu o cestujúcim*. Keďže voľba právneho základu aktu Únie, vrátane aktu prijatého s cieľom uzatvoriť medzinárodnú dohodu, musí byť založená na objektívnych prvkoch, ktoré môžu byť preskúmané súdom a medzi ktoré patria najmä cieľ a obsah tohto aktu, Súdny dvor najskôr konštatoval, že zamýšľaná dohoda zahŕňa dve zložky, a to zložku týkajúcu sa potreby zaistiť verejnú bezpečnosť a zložku týkajúcu sa ochrany údajov z osobného záznamu o cestujúcim. Keďže obe uvedené zložky sú zásadnej povahy, Súdny dvor ďalej konštatoval, že opatrenia zamýšľané na účely ochrany osobných údajov cestujúcich sa viažu k právnomu základu stanovenému v článku 16 ods. 2 ZFEÚ, kým opatrenia týkajúce sa prenosu uvedených údajov príslušným orgánom činným v trestnom konaní a spracovania týchto údajov týmito orgánmi sa viažu k právnomu základu stanovenému článkom 87 ods. 2 písm. a) ZFEÚ. Potom, ako Súdny dvor stanovil, že spoločné uplatnenie jedného a druhého z týchto dvoch rôznych právnych základov nevedie k odlišným postupom prijímania, Súdny dvor nakoniec potvrdil, že rozhodnutie Rady o uzavretí zamýšľanej dohody sa má zakladať spoločne na článku 16 ods. 2 a článku 87 ods. 2 písm. a) ZFEÚ.

Dňa 5. decembra 2017 v rozsudku **Nemecko/Rada** (C-600/14, [EU:C:2017:935](#)) Súdny dvor rozhodujúci ako veľká komora zamietol žalobu o čiastočnú neplatnosť podanú proti rozhodnutiu Rady 2014/699¹³⁷, ktorého cieľom bolo stanoviť pozíciu, ktorá sa má prijať v mene Európskej únie, pokiaľ ide o určité zmeny Dohovoru o medzinárodnej železničnej preprave (COTIF). Na podporu tejto žaloby Spolková republika Nemecko najmä tvrdí, že niektoré body, na základe ktorých napadnuté rozhodnutie stanovilo pozície, ktoré sa majú prijať v mene Únie, nepatria do vonkajšej právomoci Únie, keďže Únia predtým neprijala spoločné pravidlá, ktoré môžu byť dotknuté uvedenými zmenami.

Vo svojom rozsudku Súdny dvor najskôr pripomenul, že právomoc Únie uzatvárať medzinárodné dohody môže vyplývať nielen z výslovného určenia v Zmluvách, ale implicitne aj z iných ustanovení Zmlúv a z aktov prijatých v rámci týchto ustanovení inštitúciami Únie. Únia má právomoc na prijatie medzinárodných záväzkov potrebných na uskutočnenie určeného cieľa, aj keď v tejto súvislosti neexistuje výslovné ustanovenie, najmä vždy vtedy, keď právo Únie zakladá právomoc uvedených inštitúcií na vnútornej úrovni na uskutočnenie tohto cieľa. Vonkajšia právomoc Únie môže teda existovať aj mimo prípadov, v ktorých má Únia výlučnú právomoc na základe článku 3 ods. 2 ZFEÚ. V tomto ohľade Súdny dvor uviedol, že ustanovenia COTIF, ktorých sa týkajú sporné zmeny, majú za cieľ zaviesť harmonizované normy na medzinárodnej úrovni, vrátane oblasti medzinárodnej dopravy z členského štátu alebo do členského štátu, alebo pri prechode cez územie jedného alebo viacerých členských štátov, pre časť cesty uskutočnenej mimo územia Únie a v zásade aj pre časti uvedenej cesty uskutočnené na území Únie. Preto skutočnosť, že Únia prijme pozíciu k uvedeným zmenám, musí byť považovaná za príspevok k uskutočneniu cieľov spoločnej dopravnej politiky v rámci právomoci, ktorú Únii zveruje článok 91 ods. 1 ZFEÚ a ktorá taktiež zahŕňa vonkajší aspekt.

^{136/} Toto stanovisko bolo už opísané v oddiele I „Základné práva“.

^{137/} Rozhodnutie Rady 2014/699/EÚ z 24. júna 2014, ktorým sa stanovuje pozícia, ktorá sa má prijať v mene Európskej únie na 25. zasadnutí Revízneho výboru OTIF, pokiaľ ide o určité zmeny Dohovoru o medzinárodnej železničnej preprave (COTIF) a dodatkov k tomuto dohovoru (Ú. v. EÚ L 293, 2014, s. 26).

Súdny dvor tiež uviedol, že vonkajšia právomoc Únie patriaca pod druhý prípad stanovený v článku 216 ods. 1 ZFEÚ, ktorý zodpovedá situácii, keď je uzavretie dohody „potrebné na dosiahnutie jedného z cieľov stanovených Zmluvami v rámci politik Únie“, sa nespája s podmienkou týkajúcou sa predchádzajúceho prijatia pravidiel Únie, ktoré by mohli byť dotknuté spornými zmenami. Nemožno tiež ani tvrdiť, že v oblasti dopravy, ktorá patrí do delenej právomoci medzi Úniou a jej členskými štátmi, Únia nemôže konať na vonkajšej úrovni predtým, ako koná na vnútornej úrovni pri prijatí spoločných pravidiel v záležitostiach, v ktorých boli uzavreté medzinárodné záväzky.

V rozsudku **Tekdemir** (C-652/15, [EU:C:2017:239](#)), z 29. marca 2017, Súdny dvor vykladal klauzulu „standstill“ uvedenú v článku 13 rozhodnutia Asociačnej rady medzi EHS a Tureckom č. 1/80¹³⁸, ktorým sa členský štátom a Turecku zakazuje zaviesť nové obmedzenia týkajúce sa podmienok prístupu k zamestnaniu pracovníkov a ich rodinných príslušníkov, ktorí majú legálny pobyt na ich území. V tejto veci turecký štátny príslušník narodený v júni 2014 v Nemecku, právne zastúpený svojimi rodičmi, požiadal v júli toho istého roka o vydanie povolenia na pobyt podľa nemeckého práva. Matka dieťaťa, ktorá je rovnako tureckou štátnou príslušníčkou, ktorá vstúpila na územie Nemecka v roku 2013 na základe schengenského turistického víza, v Nemecku podala žiadosť o azyl. V okamihu narodenia svojho dieťaťa táto matka bola ako žiadateľka o azyl držiteľkou oprávnenia na pobyt. Otec dieťaťa, taktiež turecký štátny príslušník, bol zas držiteľom povolenia na pobyt s platnosťou do októbra 2016.

Na základe vnútroštátneho ustanovenia doplneného po dátume nadobudnutia účinnosti rozhodnutia č. 1/80 v Spolkovej republike Nemecko príslušný nemecký orgán zamietol žiadosť o vydanie povolenia na pobyt pre dieťa, pričom sa na jednej strane domnieval, že nie je neprípustné, aby toto dieťa postupovalo *a posteriori* prostredníctvom vízového konania, aj keby to nevyhnutne znamenalo, že spolu so svojou matkou budú prinajmenšom dočasne odlúčení od otca a manžela, a na druhej strane, že rovnako nebolo nepríjemné očakávať od otca dieťaťa, aby pokračoval v rodinnom alebo manželskom spoločenstve so svojím synom a manželkou v Turecku.

S odkazom na výklad poskytnutý v rozsudku **Demir**¹³⁹ Súdny dvor zdôraznil, že cieľ účinného riadenia migračných tokov môže predstavovať naliehavý dôvod všeobecného záujmu umožňujúci odôvodniť vnútroštátne opatrenie prijaté po nadobudnutí účinnosti rozhodnutia č. 1/80 v dotknutom členskom štáte a ukladajúce štátnym príslušníkom tretích štátov mladším ako 16 rokov povinnosť mať povolenie na pobyt na to, aby mohli vstúpiť do tohto členského štátu a zdržiavať sa v ňom. Takéto opatrenie však nie je primerané vzhľadom na sledovaný cieľ, pokiaľ podrobne uplatňovania týkajúce sa detí, ktoré sú štátnymi príslušníkmi tretích štátov narodenými v dotknutom členskom štáte a ktorých jeden z rodičov je tureckým pracovníkom oprávnené sa zdržiavajúcim v tomto členskom štáte, idú nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie tohto cieľa, a to najmä z dôvodu, že účinkom uplatnenia takéhoto opatrenia je nevyhnutnosť uvedeného pracovníka vybrať si medzi pokračovaním vo svojej zárobkovej činnosti v dotknutom členskom štáte, pričom jeho rodinný život bude podstatne narušený, alebo vzdaním sa uvedenej činnosti bez záruky opätovného prijatia do zamestnania po prípadnom návrate z Turecka.

138/ Rozhodnutie asociačnej rady č. 1/80 z 19. septembra 1980 o rozvoji asociácie, pripojené k Asociačnej dohode medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Tureckom, ktorá bola podpísaná 12. septembra 1963 v Ankare Tureckou republikou na jednej strane a členskými štátmi EHS a Spoločenstvom na druhej strane a ktorá bola uzavretá, schválená a potvrdená v mene Spoločenstva rozhodnutím Rady 64/732/EHS z 23. decembra 1963 (Ú. v. ES 1964, 217, s. 3685; Mim. vyd. 11/011, s. 10).

139/ Rozsudok Súdneho dvora zo 7. novembra 2013, **Demir** (C-225/12, [EU:C:2013:725](#)).

XX. SPOLOČNÁ ZAHRANIČNÁ A BEZPEČNOSTNÁ POLITIKA

V oblasti reštriktívnych opatrení v oblasti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (SZBP) treba poukázať na päť rozsudkov. Tri rozsudky sa týkajú zmrazenia finančných prostriedkov skupín alebo osôb, ktoré sa považujú za zapojené do teroristických činov. Štvrtý rozsudok sa týka právomoci Súdneho dvora rozhodovať o zákonnosti rozhodnutí Rady pri uplatňovaní reštriktívnych opatrení voči niektorým ruským podnikom z dôvodu niektorých konaní Ruskej federácie na Ukrajine. Napokon treba pripomenúť rozsudok *Safa Nicu Sepahan/Rada* (C-45/15 P), ktorý sa týka odškodnenia ujmy spôsobenej rozhodnutím o zmrazení finančných prostriedkov.¹⁴⁰

V rozsudku *A a i*. (C-158/14, [EU:C:2017:202](#)), vyhlásenom 14. marca 2017, Súdny dvor rozhodujúci ako veľká komora rozhodoval o platnosti vykonávacieho nariadenia Rady (EÚ) č. 610/2010¹⁴¹, ktoré ponechalo subjekt „Tigre oslobodenia tamilského Ílamu (LTTE)“ na zozname skupín zapojených do teroristických činov, ktoré sú predmetom reštriktívnych opatrení. Spor vo veci samej sa týkal vnútroštátnych opatrení na zmrazenia finančných prostriedkov viacerých osôb, ktoré sa venovali zhromažďovaniu finančných prostriedkov v prospech LTTE. Keďže tieto vnútroštátne rozhodnutia zohľadňovali vykonávacie nariadenie č. 610/2010, žalobcovia vo veci samej napadli platnosť uvedeného vykonávacieho nariadenia z dôvodu, že činnosti LTTE nepredstavovali teroristické činy, ale skôr činnosti ozbrojených síl v zmysle medzinárodného humanitárneho práva, keďže boli súčasťou ozbrojeného konfliktu. Vnútroštátny súd preto najmä položil otázku, či s ohľadom na preskúmanie platnosti vykonávacieho nariadenia č. 610/2010 činnosti ozbrojených síl počas ozbrojeného konfliktu v zmysle medzinárodného humanitárneho práva môžu predstavovať „teroristické činy“ v zmysle práva Únie týkajúceho sa boja proti terorizmu.

Súdny dvor najskôr potvrdil, že aj keď žalobcovia vo veci samej nenapadli vykonávacie nariadenie č. 610/2010 a akty, ktoré mu predchádzali, v rámci žaloby o neplatnosť, mali právo napadnúť platnosť uvedených aktov na vnútroštátnom súde. Súdny dvor pripomenul, že návrh na začatie prejudiciálneho konania týkajúci sa platnosti aktu Únie možno určite zamietnuť v prípade, v ktorom by síce bola žaloba o neplatnosť proti aktu Únie zjavne prípustná, ale fyzická alebo právnická osoba, ktorá môže podať takúto žalobu, tak neurobila v stanovenej lehote a napadla neplatnosť tohto aktu v rámci vnútroštátneho konania, aby naviedla vnútroštátny súd obrátiť sa na Súdny dvor s návrhom na začatie prejudiciálneho konania týkajúcim sa platnosti uvedeného aktu, čím by obchádzala konečnú povahu, ktorú voči nej nadobúda uvedený akt po uplynutí lehoty na podanie žaloby. V tejto veci by však žaloba o neplatnosť podaná žalobcami vo veci samej nebola prípustná, a to bez akýchkoľvek pochybností. V tomto ohľade Súdny dvor najskôr zdôraznil, že títo žalobcovia neboli zapísaní do zoznamu týkajúceho sa zmrazenia finančných prostriedkov. Zápis LTTE do zoznamu týkajúceho sa zmrazenia finančných prostriedkov má vo vzťahu k iným osobám, než je tento subjekt, všeobecnú pôsobnosť v rozsahu, v akom ukladá neurčitému počtu osôb povinnosť dodržiavať určité obmedzujúce opatrenia voči uvedenému subjektu. Preto nebolo zjavné, že sa dotknuté akty „osobne“ týkali žalobcov. Ďalej ich situácia nebola priamo dotknutá aktmi Únie týkajúcimi sa tohto zápisu, ale uložením sankcií výlučne podľa holandského práva, ktoré okrem iných skutočností zohľadnilo uvedený zápis.

^{140/} Tento rozsudok je opísaný v pododdielke III.4 „Mimozmluvná zodpovednosť Únie“.

^{141/} Vykonávacie nariadenie Rady (EÚ) č. 610/2010 z 12. júla 2010, ktorým sa vykonáva článok 2 ods. 3 nariadenia (ES) č. 2580/2001 o určitých obmedzujúcich opatreniach zameraných proti určitým osobám a subjektom s cieľom boja proti terorizmu, a ktorým sa zrušuje vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 1285/2009 (Ú. v. EÚ L 178, 2010, s. 1).

V dôsledku toho sa podľa Súdneho dvora nepreukázalo, že žaloby o neplatnosť podané žalobcami proti aktom Únie, ktorými sa LTTE zapisujú a ponechávajú na zozname týkajúcom sa zmrazenia finančných prostriedkov, boli zjavne prípustné.

V druhom rade Súdny dvor potom, ako pripomenul, že nariadenie ukladajúce obmedzujúce opatrenia sa má vykladať nielen s prihliadnutím na rozhodnutie uvedené v článku 215 ods. 2 ZFEÚ, ale aj v historickom kontexte, do ktorého toto nariadenie patrí, zdôraznil, že na účely preskúmania platnosti vykonávacieho nariadenia č. 610/2010 sú relevantné nariadenie č. 2580/2001¹⁴² a spoločná pozícia 2001/931¹⁴³, ktoré patria predovšetkým do spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky a ktorých cieľom je vykonanie rezolúcie Bezpečnostnej rady Organizácie spojených národov 1373 (2001).

S konštatovaním, že medzinárodné humanitárne právo zakazuje teroristické činy, sa Súdny dvor domnieval, že uvedené právo sleduje iné ciele než sleduje spoločná pozícia 2001/931, ako aj nariadenie č. 2580/2001, pričom však nezakazuje prijatie takých reštriktívnych opatrení, ako sú dotknuté v tejto veci. Preto uplatnenie aktov Únie nezávisí od kvalifikácií vyplývajúcich z humanitárneho práva a činnosti ozbrojených síl počas ozbrojeného konfliktu môžu predstavovať „teroristické činy“ v zmysle týchto aktov Únie. Súdny dvor preto dospel k záveru o platnosti vykonávacieho nariadenia č. 610/2010, ako aj aktov predchádzajúcich tomuto nariadeniu týkajúcich sa zápisu LTTE na zoznam týkajúci sa zmrazenia finančných prostriedkov.

V dvoch rozsudkoch z 26. júla 2017, *Rada/LTTE* (C-599/14 P, [EU:C:2017:583](#)) a *Rada/Hamas* (C-79/15 P, [EU:C:2017:584](#)), Súdny dvor rozhodujúci ako veľká komora rozhodoval o dvoch rozsudkoch Všeobecného súdu zrušujúcich¹⁴⁴ akty Rady, ktorými sa v období rokov 2010 a 2014 obnovili opatrenia na zmrazenie finančných prostriedkov prijaté touto inštitúciou voči Hamasu a Tigrom oslobodenia tamilského Ílamu (LTTE) na základe spoločnej pozície 2001/931¹⁴⁵ a nariadenia č. 2580/2001¹⁴⁶. Súdny dvor v týchto rozsudkoch potvrdil, že *Rada môže ponechať určitý subjekt na zozname subjektov podozrivých zo zapojenia do teroristických činov, ak prijme záver o tom, že nebezpečenstvo ich zapojenia do teroristických činností, ktoré odôvodňovalo ich pôvodný zápis na tento zoznam, pretrváva*. V tomto ohľade spresnil, že hoci sa pôvodný zápis na tento zoznam musí zakladať na vnútroštátnych rozhodnutiach prijatých príslušnými orgánmi, splnenie tejto požiadavky sa nevyžaduje pre neskoršie zachovanie tohto zápisu.

V tejto veci Rada zapísala 27. decembra 2001¹⁴⁷ Hamas a 29. mája 2006¹⁴⁸ LTTE na zoznam upravený v článku 2 ods. 3 nariadenia č. 2580/2001. Tieto zápisy, v pravidelných intervaloch obnovované Radou, sa zakladali na rozhodnutiach orgánov Spojeného kráľovstva a na rozhodnutí indických orgánov v prípade LTTE, ako aj na dvoch

^{142/} Nariadenie Rady (ES) č. 2580/2001 z 27. decembra 2001 o určitých obmedzujúcich opatreniach zameraných proti určitým osobám a subjektom s cieľom boja proti terorizmu (Ú. v. ES L 344, 2001, s. 70; Mim. vyd. 18/001, s. 207).

^{143/} Spoločná pozícia Rady 2001/931/SZBP z 27. decembra 2001 o uplatňovaní špecifických opatrení na boj s terorizmom (Ú. v. ES L 344, 2001, s. 93; Mim. vyd. 18/001, s. 217)

^{144/} Rozsudky zo 16. októbra 2014, *LTTE/Rada* (T-208/11 a T-508/11, [EU:T:2014:885](#)), a zo 17. decembra 2014, *Hamas/Rada* (T-400/10, [EU:T:2014:1095](#)).

^{145/} Už citovaná vyššie v poznámke č. 142.

^{146/} Nariadenie Rady (ES) č. 2580/2001 z 27. decembra 2001 o určitých obmedzujúcich opatreniach zameraných proti určitým osobám a subjektom s cieľom boja proti terorizmu (Ú. v. ES L 344, 2001, s. 70; Mim. vyd. 18/001, s. 207).

^{147/} Rozhodnutie Rady 2001/927/ES z 27. decembra 2001, ktorým sa vykonáva článok 2 ods. 3 nariadenia Rady (ES) č. 2580/2001 o určitých obmedzujúcich opatreniach zameraných proti určitým osobám a subjektom s cieľom boja proti terorizmu (Ú. v. ES L 344, 2001, s. 83).

^{148/} Rozhodnutie Rady 2006/379/ES z 29. mája 2006, ktorým sa vykonáva článok 2 ods. 3 nariadenia (ES) č. 2580/2001 o určitých obmedzujúcich opatreniach zameraných proti určitým osobám a subjektom s cieľom boja proti terorizmu a ktorým sa zrušuje rozhodnutie 2005/930/ES (Ú. v. EÚ L 144, 2006, s. 21).

rozhodnutiach orgánov Spojených štátov amerických a na britskom rozhodnutí v súvislosti s Hamasom. Hoci Hamas a LTTE nenamietali proti aktom Rady, ktorými ich táto pôvodne zapísala na uvedený zoznam, napadli neskoršie zachovanie ich mien na tomto zozname. Všeobecný súd zrušil tieto akty najmä z dôvodu, že dotknuté opatrenia sa nezakladali na skutočnostiach preskúmaných a konštatovaných v rozhodnutiach príslušných orgánov (ako to podľa Všeobecného súdu vyžadovala spoločná pozícia 931/2001), ale na informáciách, ktoré Rada získala z tlače a internetu.

V rámci rozhodovania o podmienkach, ktoré je Rada povinná dodržať pri pravidelnom preskúmaní platných reštriktívnych opatrení, Súdny dvor potvrdil judikatúru *Al-Aqsa*¹⁴⁹, podľa ktorej môže Rada ponechať určitú osobu alebo subjekt na spornom zozname, ak dospeje k záveru, že nebezpečenstvo ich zapojenia do teroristických činností pretrváva. Súdny dvor spresnil, že v tejto veci bola Rada na účely preukázania, že v prípade LTTE a Hamasu toto nebezpečenstvo pretrváva, povinná oprieť sa o novšie dôkazy, než boli vnútroštátne rozhodnutia, ktoré odôvodnili ich pôvodný zápis. Podľa Súdneho dvora sa na základe článku 1 ods. 4 spoločnej pozície 2001/931 výlučne pôvodný zápis na zoznam musí zakladať na vnútroštátnom rozhodnutí pochádzajúcom od príslušného orgánu. Takáto podmienka nie je stanovená v článku 1 ods. 6 tejto spoločnej pozície na účely neskoršieho ponechania týchto subjektov na zozname, ktoré sa môže zakladať na iných zdrojoch. Súdny dvor v tomto ohľade pripomenul, že dotknuté subjekty boli v každom prípade chránené možnosťou napadnúť na súde Únie všetky skutočnosti, o ktoré sa Rada opierala v rámci pravidelného preskúmania.

Hoci Súdny dvor v dôsledku toho zrušil rozsudok Všeobecného súdu týkajúci sa Hamasu a vrátil mu vec, naopak rozsudok Všeobecného súdu, ktorým sa zrušujú opatrenia na zmrazenie finančných prostriedkov LTTE prijaté Radou, potvrdil, a to napriek nesprávnemu právnenému posúdeniu, ktorého sa Všeobecný súd dopustil v tomto rozsudku. Vzhľadom na skutočnosť, že LTTE utrpela na Srí Lanke v roku 2009 vojenskú porážku a že táto porážka predstavovala významnú zmenu okolností, ktorá mohla spochybniť pretrvávanie nebezpečenstva zapojenia LTTE do teroristických činností, Súdny dvor sa domnieval, že Rada mala v odôvodneniach napadnutých aktov uviesť skutočnosti, ktoré by mohli odôvodňovať toto jej posúdenie, čo však nespravila. Súdny dvor okrem toho rozhodol, že Rada môže zakladať pôvodný zápis osoby alebo subjektu na dotknutý zoznam na rozhodnutí prijatom príslušným orgánom tretieho štátu až potom, ako starostlivo overila, či právna úprava tohto tretieho štátu zabezpečuje ochranu práva na obhajobu a práva na účinnú súdnu ochranu, ktorá je rovnaká, ako ochrana zabezpečená na úrovni Únie, pričom toto posúdenie musí byť zdôvodnené v rámci odôvodnenia jej rozhodnutia.

Napokon v rozsudku *Rosneft* (C-72/15, [EU:C:2017:236](#)), vyhlásenom 28. marca 2017, Súdny dvor rozhodujúci ako veľká komora potvrdil *platnosť rozhodnutia Rady 2014/512*¹⁵⁰ *a nariadenia Rady č. 833/2014*¹⁵¹ *o reštriktívnych opatreniach vo vzťahu ku konaniam Ruskej federácie na Ukrajine, ktoré sa týkajú niektorých ruských podnikov prepojených s ruským štátom*. Na vnútroštátnom súde jeden z dotknutých podnikov napadol platnosť reštriktívnych opatrení, ktoré voči nemu prijala Rada, ako aj platnosť vnútroštátnych vykonávacích opatrení.

^{149/} Rozsudok Súdneho dvora z 15. novembra 2012, *Al-Aqsa/Rada a Holandsko/Al-Aqsa* (C-539/10 P a C-550/10 P, [EU:C:2012:711](#)).

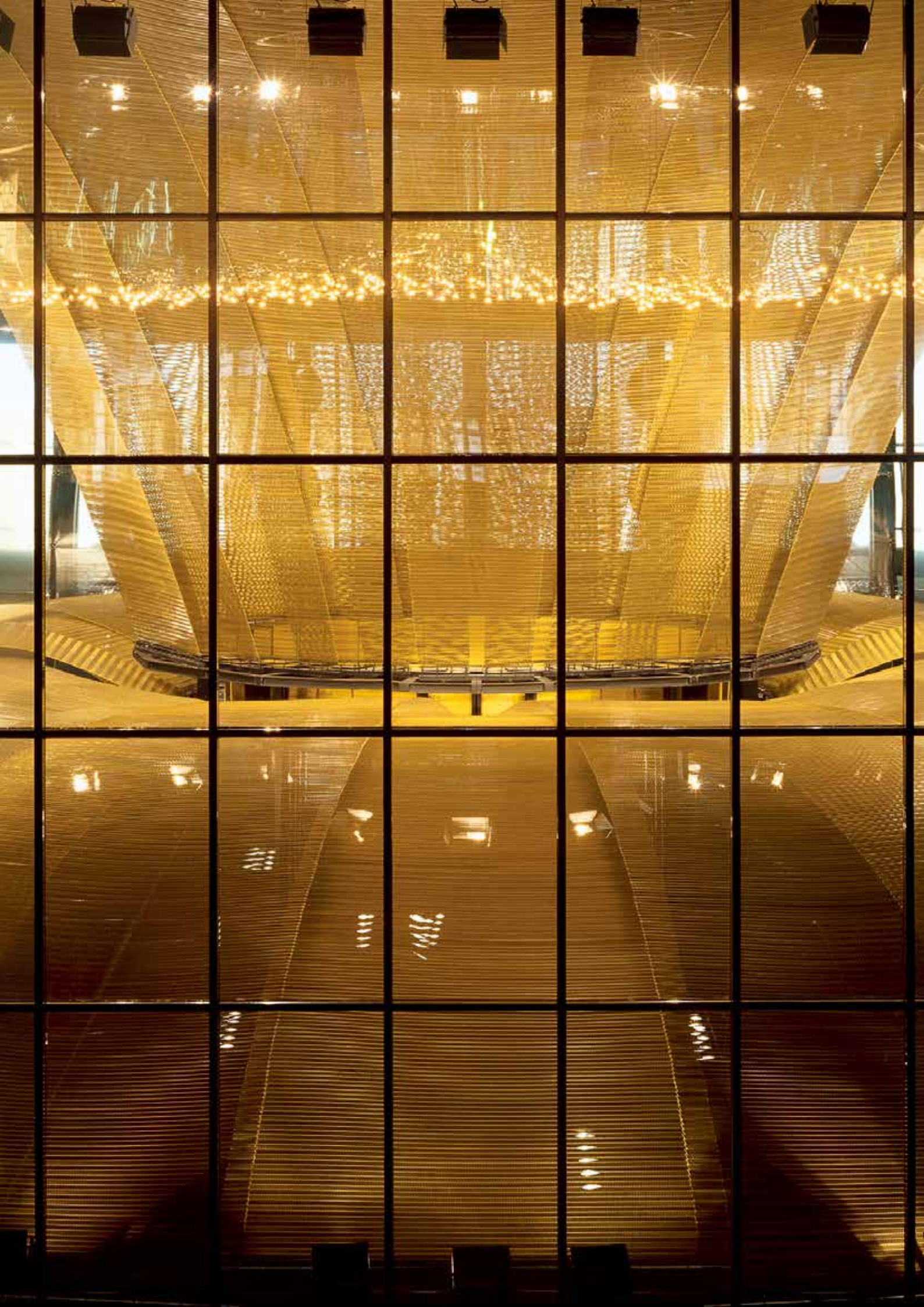
^{150/} Rozhodnutie Rady 2014/512/SZBP z 31. júla 2014 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine (Ú. v. EÚ L 229, 2014, s. 13), zmenené a doplnené rozhodnutím Rady 2014/872/SZBP zo 4. decembra 2014 (Ú. v. EÚ L 349, 2014, s. 58).

^{151/} Nariadenie Rady (EÚ) č. 833/2014 z 31. júla 2014 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine (Ú. v. EÚ L 229, 2014, s. 1), zmenené a doplnené nariadením Rady (EÚ) č. 1290/2014 zo 4. decembra 2014 (Ú. v. EÚ L 349, 2014, s. 20).

Súdny dvor v prvom rade potvrdil svoju právomoc rozhodnúť v rámci prejudiciálneho konania o platnosti aktu prijatého na základe ustanovení týkajúcich sa SZBP, pokiaľ sa návrh na začatie prejudiciálneho konania týka buď preskúmania dodržania postupov a právomocí inštitúcií ustanovených Zmluvami na výkon právomoci Únie, alebo preskúmania zákonnosti reštriktívnych opatrení prijatých voči dotknutým fyzickým alebo právnickým osobám. Pokiaľ ide o vylúčenie právomoci Súdneho dvora rozhodnúť v oblasti SZBP upravenej článkom 24 ods. 1 druhým odsekom poslednou vetou ZEÚ a článkom 275 prvým odsekom ZFEÚ, ako aj o výnimku stanovenú v tomto ohľade týmto istým ustanovením Zmluvy o EÚ a druhým odsekom článku 275 ZFEÚ, Súdny dvor najmä zdôraznil, že hoci článok 47 Charty nemôže založiť právomoc Súdneho dvora, ak ju Zmluvy vylučujú, zásada účinnej súdnej ochrany však znamená, že vylúčenie právomoci Súdneho dvora v oblasti SZBP sa má vykladať reštriktívne. Keďže konanie, ktoré umožňuje Súdnemu dvoru konať a rozhodovať o prejudiciálnych otázkach, má zabezpečiť dodržiavanie práva pri výklade a uplatňovaní Zmlúv, reštriktívny výklad právomoci, ktorú priznáva Súdnemu dvoru článok 275 druhý odsek ZFEÚ, na ktorý odkazuje článok 24 ods. 1 ZEÚ, by bol v rozpore s cieľmi tohto ustanovenia, ako aj so zásadou účinnej súdnej ochrany.

Za týchto podmienok, keďže Súdny dvor má na základe článku 24 ods. 1 ZEÚ a článku 275 druhého odseku ZFEÚ vecnú právomoc rozhodnúť o platnosti aktov Únie, konkrétne najmä pokiaľ ide o reštriktívne opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám, by výklad posledného uvedeného ustanovenia, ktorý by vylučoval možnosť súdov členských štátov obrátiť sa na Súdny dvor s návrhom na začatie konania o prejudiciálnej otázke vo veci platnosti rozhodnutí Rady upravujúcich prijatie takých opatrení, bol v rozpore so štruktúrou systému účinnej súdnej ochrany zavedeného Zmluvami.

V druhom rade, pokiaľ ide o platnosť sporných aktov, Súdny dvor najmä konštatoval, že s prihliadnutím na rôzne funkcie aktov prijatých Radou na základe článku 29 ZEÚ a týchto dvoch aktov prijatých na základe článku 215 ZFEÚ, skutočnosť, že rozhodnutie 2014/512 prijaté Radou na základe článku 29 ZEÚ spresňuje predmet reštriktívnych opatrení, nemožno v zásade považovať za porušenie postupu na vykonanie uvedeného rozhodnutia, ktorý je stanovený v článku 215 ZFEÚ. Táto okolnosť preto v rámci prijímania nariadenia č. 833/2014 týkajúceho sa vykonania tohto rozhodnutia nenarušila výkon právomocí, ktoré článok 215 ZFEÚ zveruje vysokému predstaviteľovi Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a Komisii. Napokon Súdny dvor zdôraznil, že dôležitosť cieľov sledovaných spornými aktmi mohla odôvodniť negatívne dôsledky vo vzťahu k niektorým hospodárskym subjektom a že v prejednávanej veci zásah týchto aktov do slobody podnikania týchto subjektov a do ich práva vlastníť majetok nebol neprimeraný. Navyše zásady právnej istoty a určitosti uplatniteľných predpisov podľa Súdneho dvora nebránia členskému štátu, aby uložil trestnoprávne sankcie, ktoré sa majú uplatniť v prípade porušenia ustanovení uvedeného nariadenia, napriek tomu, že tieto ustanovenia sa môžu stať predmetom neskoršieho postupného objasňovania Súdny dvorom.

C/ ČINNOSŤ KANCELÁRIE SÚDNEHO DVORA V ROKU 2017

Predkladateľ: Marc-André GAUDISSERT, zástupca tajomníka

Kancelária Súdneho dvora plní podľa základných textov, ktoré upravujú jej organizáciu a fungovanie, tri zásadné úlohy.

Kancelária, ktorej je podľa rokovacieho poriadku zverená úloha prijímať, odosielať a uchovávať všetky písomnosti, v prvom rade teda dohliada na správny priebeh konaní a vedenie spisov jednotlivých vecí predložených Súdnemu dvoru, a to od zápisu návrhu na začatie konania alebo návrhu na začatie prejudiciálneho konania do registra Kancelárie, až po doručenie konečného rozhodnutia Súdneho dvora účastníkom konania a archivovanie spisu z konania.

Pri výkone svojej prvej úlohy – a na ňu nadväzujúcich činnostiach – udržiava kancelária nevyhnutné kontakty so zástupcami účastníkov konania, ako aj s tretími osobami alebo súdmi členských štátov, ktoré podali Súdnemu dvoru návrh na začatie prejudiciálneho konania týkajúci sa výkladu alebo platnosti práva Únie, a to vo všetkých úradných jazykoch Európskej únie.

Napokon kancelária asistuje členom súdu, ktorým pomáha pri výkone všetkých úloh spojených s ich mandátom. Táto asistencia zahŕňa najmä zodpovedanie mnohých otázok procesnej povahy, ktoré vznikajú počas celej existencie danej veci, a tiež účasť zamestnancov kancelárie na pojednávaní súdu a administratívnych stretnutiach jeho komôr, predpokladá však aj zapájanie sa svojich vedúcich zamestnancov do aktivít rôznych výborov, predovšetkým Výboru pre štatút a rokovací poriadok Súdneho dvora.

Činnosť tohto výboru bola v minulom roku veľmi intenzívna. Jej výsledkom bola nielen príprava textu správy, ktorá bola 14. decembra 2017 predložená Európskemu parlamentu, Rade a Komisii a týkala sa možnosti čiastočného postúpenia určitých prejudiciálnych otázok Všeobecnému súdu¹, ale aj hlbšie úvahy o dôsledkoch reformy súdnej architektúry Európskej únie so zreteľom na rozdelenie právomocí v oblasti podaných žalôb medzi Súdnym dvorom a Všeobecným súdom a vplyv, ktorý by na uverejňovanie judikatúry mohol mať vývoj európskych a vnútroštátnych predpisov a praxe v oblasti ochrany osobných údajov. Tieto úvahy však v čase, keď vznikli tieto riadky, ešte neboli ukončené.

Nasledujúce informácie sú teda zamerané na samotnú súdnu činnosť a vývojové tendencie vyplývajúce zo štatistických tabuliek, ktoré ukazujú, že rok 2017 sprevádzalo vysoké tempo, tak vzhľadom na predložené, ako aj na ukončené veci.

Predložené veci

V roku 2017 bolo Súdnemu dvoru predložených na rozhodnutie 739 vecí. Odhliadnuc od roku 1979 – ktorý je mimoriadny tým, že v ňom bolo predložených 1 324 vecí, pričom viac ako tisíc z nich sa týkalo navzájom súvisiacich žalôb podaných úradníkmi –, ide o najväčší počet vecí zaregistrovaných na Súdnom dvore od jeho vzniku; predchádzajúci rekord bol dosiahnutý v roku 2015 so 713 predloženými vecami. Tento nárast je spôsobený najmä

^{1/} Text tejto správy je dostupný vo všetkých úradných jazykoch Európskej únie na internetovej stránke inštitúcie (<https://curia.europa.eu>, v časti Súdnym dvor – Konanie).

zvýšením počtu návrhov na začatie prejudiciálneho konania predložených Súdnemu dvoru, ktorý predstavoval 533 podaní v roku 2017, čo vykazuje nárast o takmer 13 % v porovnaní s predchádzajúcim rokom, v ktorom Súdny dvor rozhodoval o 470 návrhoch na začatie prejudiciálneho konania.

Tento nový rekordný počet možno sčasti vysvetliť podaním série cca štyridsiatic podobných vecí pochádzajúcich z Nemecka, ktoré sa týkali výkladu nariadenia (ES) č. 261/2004 o odškodnení leteckých pasažierov pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov², ale svedčí aj o dôvere, ktorú súdy členských štátov priznávajú Súdnemu dvoru. Návrhy na začatie prejudiciálneho konania zapísané do registra v roku 2017 totiž pochádzali takmer zo všetkých členských štátov, a v rámci nich od všetkých úrovní vnútroštátnych súdov – vrátane ústavných –, a týkali sa rôznych oblastí práva Únie, od dopravy a daňových vecí, cez ochranu spotrebiteľov, až po sociálnu a environmentálnu politiku, pričom samozrejme nemožno vynechať otázky týkajúce sa hlavy V Zmluvy o fungovaní Európskej únie spojené s migračnou krízou a opatreniami, ktoré v tejto oblasti prijali vnútroštátne orgány.

V týchto oblastiach zaznamenal Súdny dvor zvýšený počet návrhov na začatie prejudiciálneho konania najmä z Nemecka, Rakúska a Holandska, spomenúť však treba aj nárast počtu návrhov pochádzajúcich z krajín, ktoré k Únii pristúpili neskôr, ako sú Maďarsko, Litva alebo Estónsko (z ktorých pochádza 22, 10 a 7 návrhov na začatie prejudiciálneho konania podaných v roku 2017).

Vzhľadom na to, že Súdny dvor v rokoch 2015 a 2016 rozhodoval o viacerých významných otázkach týkajúcich sa citlivej oblasti hypotekárnych úverov, počet návrhov na začatie prejudiciálneho konania podaných španielskymi súdmi, ktoré danému problému čelili, sa v roku 2017 znížil o polovicu. Rovnaký záver možno vyvodiť, pokiaľ ide o návrhy pochádzajúce zo Spojeného kráľovstva (ktorých počet klesol z 23 v roku 2016 na 11 návrhov v roku 2017), zatiaľ čo počet návrhov pochádzajúcich od írskych súdov mal opačnú tendenciu, keďže sa zvýšil zo 6 návrhov podaných v roku 2016 na 12 návrhov predložených v roku 2017, a rovnaký vývoj zaznamenali návrhy pochádzajúce z Fínska, ktorých počet v tomto období stúpol zo 7 na 13.

Nižšie uvedené tabuľky poskytujú čitateľovi podrobný prehľad návrhov na začatie prejudiciálneho konania podaných v predchádzajúcom roku, ktoré sú rozdelené podľa členských štátov a typu vnútroštátneho súdu.

Okrem prevažujúcej časti vecí predložených v roku 2017, ktorou sú návrhy na začatie prejudiciálneho konania predstavujúce skoro tri štvrtiny podaní, treba takisto poukázať na stúpajúcu tendenciu počtu žalôb o nesplnenie povinnosti, ktorý stúpol z 31 v roku 2016 na 41 v roku 2017, a pokles počtu odvolaní (vo všetkých kategóriách), ktorý sa v rovnakom období znížil zo 175 na 147 vecí. Bolo by však predčasné v tomto štádiu vyvodiť z tohto vývoja definitívne závery, keďže počet žalôb o nesplnenie povinnosti bol v roku 2016 na historicky nízkej úrovni, kým počet odvolaní podaných na Súdny dvor závisí od viacerých ukazovateľov súvisiacich najmä s počtom rozhodnutí prijatých Všeobecným súdom, ako aj s vyhodnotením šancí na úspech zo strany účastníkov konania. Zníženie počtu odvolaní, ku ktorému došlo v rokoch 2016 a 2017, môže svedčiť o priaznivých účinkoch vyššie spomínanej reformy súdnej architektúry v spojení s opatreniami, ktoré Súdny dvor prijíma na rýchle zamietnutie odvolaní, ktoré sú zjavne neprípustné alebo nedôvodné, bude však samozrejme potrebné počkať niekoľko rokov, aby sa ukázalo, či sa táto tendencia potvrdí.

^{2/} Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91 (Ú. v. EÚ L 46, 2004, s. 1; Mim. vyd. 07/008, s. 10).

Napokon treba uviesť, že na Súdny dvor bola v roku 2017 podaná žiadosť o vydanie stanoviska, ktorú na základe článku 218 ods. 11 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predložilo Belgické kráľovstvo, a týkala sa toho, či Komplexná hospodárska a obchodná dohoda medzi Kanadou na jednej strane a Európskou úniou a jej členskými štátmi na strane druhej, podpísaná 30. októbra 2016 v Bruseli („CETA“), je v súlade so Zmluvami. Súdny dvor má najmä rozhodnúť o zlučiteľnosti mechanizmu na urovnávanie sporov v oblasti investícií, ktorý táto dohoda upravuje.

Ukončené veci

Hoci v roku 2017 stúpol počet predložených vecí, počet ukončených vecí sa ustálil na podobnej úrovni ako v roku 2016. V predchádzajúcom roku Súdny dvor totiž ukončil 699 vecí, pričom v roku 2016 ich ukončil 704. Odhladnuc od už spomínaných štyridsiatic nemeckých návrhov na začatie prejudiciálneho konania – ktoré majú rovnaký predmet a v skutočnosti predstavujú len jednu vec, čo viedlo k ich spojeniu – tieto čísla preukazujú rovnováhu medzi vecami, ktoré boli v predchádzajúcom roku predložené, a tými, ktoré boli v danom roku ukončené.

Podobne ako v roku 2016 podstatnú časť vecí, ktoré Súdny dvor ukončil, predstavujú návrhy na začatie prejudiciálneho konania a odvolania, ktoré spolu tvoria viac ako 90 % vecí, o ktorých Súdny dvor rozhodol v roku 2017. Tento percentuálny podiel možno logicky vysvetliť podobným zastúpením, ktoré majú tieto dva druhy návrhov v rámci predložených vecí.

Pozornosť čitateľa si však zaslúži nárast počtu vecí, v ktorých bolo rozhodnuté formou rozsudku. Zatiaľ čo v roku 2016 Súdny dvor vyhlásil 412 rozsudkov, v roku 2017 to bolo 466, čo predstavuje zvýšenie o 13 %. Tento nárast možno čiastočne vysvetliť konjunkturálnymi ukazovateľmi, keďže Súdny dvor v predchádzajúcom roku rozhodoval o viacerých zásadných otázkach (pozri v tomto ohľade vývoj judikatúry uvedený v druhej časti tejto správy), ale aj väčšou komplexnosťou a zložitnosťou vecí predkladaných Súdnemu dvoru, ktoré odôvodňujú podrobné preskúmanie otázok predložených tejto inštitúcii, s čím je často spojené prednesenie návrhov generálneho advokáta, a to aj v niektorých veciach, ktoré boli pridelené trojčlennej komore. V roku 2017 predstavovali rozsudky, vyhláseniu ktorých predchádzalo prednesenie návrhov generálneho advokáta, viac ako 67 % všetkých rozsudkov prednesených v tomto roku.

Logickým dôsledkom nárastu počtu vecí, v ktorých bolo rozhodnuté formou rozsudku, je pokles počtu vecí, v ktorých bolo rozhodnuté uznesením, a s tým súvisiace zvýšenie priemernej dĺžky konania. Toto zvýšenie však ostáva veľmi slabé, pokiaľ ide o prejudiciálne konania, ktoré predstavujú hlavnú časť práce Súdného dvora. Hoci v roku 2016 bola táto dĺžka 15 mesiacov – čo je z historického hľadiska veľmi málo –, priemerná dĺžka prejudiciálnych konaní v roku 2017 dosahovala 15,7 mesiaca. Nárast priemernej dĺžky konaní je výraznejší, pokiaľ ide o odvolania, keďže táto dĺžka v roku 2017 dosiahla v priemere 17,1 mesiaca (v porovnaní s 12,9 mesiaca v roku 2016), možno to však vysvetliť ukončením viacerých sérií komplexných vecí v oblasti hospodárskej súťaže a štátnej pomoci, medzi ktoré patrí najmä rozsiahly spis týkajúci sa kartelov na belgickom, nemeckom, francúzskom, talianskom, holandskom a rakúskom trhu s kúpeľňovými doplnkami a príslušenstvom.

Uplynulý rok je charakteristický aj relatívne veľkým počtom návrhov na uplatnenie skráteneho alebo naliehavého konania v oblastiach týkajúcich sa priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Počet návrhov na uplatnenie skráteneho konania stúpol na 31 v porovnaní s 21 návrhmi podanými v roku 2016 a počet návrhov na uplatnenie naliehavého konania stúpol na 15 v porovnaní s 12 návrhmi podanými v roku 2016, čo odzrkadľuje význam, ktorý účastníci konania alebo vnútroštátne súdy pripisujú rýchlemu rozhodnutiu ich sporu. Odôvodnenie, ktoré predložili, alebo okolnosti, ktoré uviedli na podporu týchto návrhov, boli však zjavne menej významné ako v roku 2016, keďže Súdny dvor v roku 2017 uplatnil skrátene konanie len v dvoch veciach a naliehavé konanie v štyroch veciach (pričom v roku 2016 tento počet predstavoval tri veci prejednané v skrátene konaní a osem vecí prejednaných v naliehavom konaní). Zamietnutie návrhov na uplatnenie skráteneho alebo naliehavého konania však bolo vyvážené zrýchlením vybavenia viacerých z týchto vecí, ktoré boli prejednané prednostne.

Osobitná zmienka patrí trom stanoviskám, ktoré v roku 2017 Súdny dvor vydal podľa článku 218 ods. 11 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Tieto stanoviská totiž Súdnemu dvoru umožnili ešte viac spresniť rozsah právomocí Európskej únie v oblasti vonkajších vzťahov, ako aj význam viacerých dohôd relevantných v tejto oblasti, najmä stanovisko 2/15, ktoré sa týkalo dohody o voľnom obchode medzi Európskou úniou a Singapurskou republikou, ktoré vydal Súdny dvor rozhodujúci v pléne 16. mája 2017.

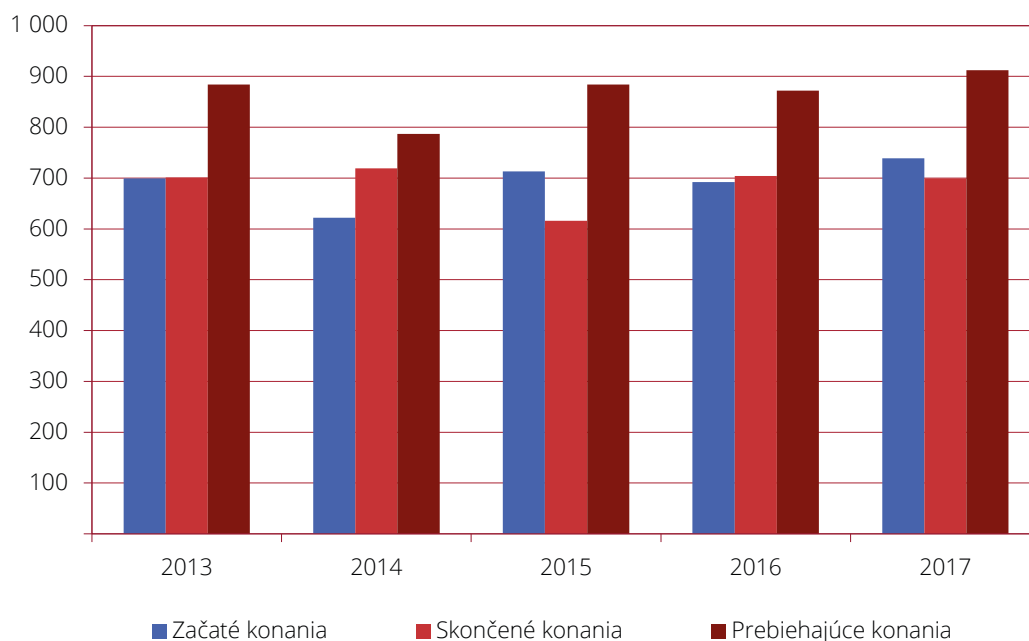
Prejednávané veci

K 31. decembru 2017 Súdny dvor prejednával 912 vecí (po spojení 825), teda o niečo viac ako prejednával na konci roku 2016 (872 vecí).

D/ SÚDNE ŠTATISTIKY SÚDNEHO DVORA

I. Činnosť Súdneho dvora vo všeobecnosti – Začaté, skončené, prebiehajúce konania (2013 – 2017)	99
II. Začaté konania – Charakteristika konaní (2013 – 2017)	100
III. Začaté konania – Oblasť, ktorej sa konanie týka (2017)	101
IV. Začaté konania – Žaloby o nesplnenie povinnosti členským štátom (2013 – 2017)	102
V. Skončené konania – Charakteristika konaní (2013 – 2017)	103
VI. Skončené konania – Rozsudky, uznesenia, stanoviská (2017)	104
VII. Skončené konania – Rozhodovacia komora (2013 – 2017)	105
VIII. Konania skončené rozsudkom, stanoviskom alebo uznesením vo veci samej (2013 – 2017)	106
IX. Konania skončené rozsudkom, stanoviskom alebo uznesením vo veci samej – Oblasť, ktorej sa konanie týka (2013 – 2017)	107
X. Konania skončené rozsudkom, stanoviskom alebo uznesením vo veci samej – Oblasť, ktorej sa konanie týka (2017)	109
XI. Skončené konania – Rozsudky o nesplnení povinnosti členským štátom: výsledok rozhodnutia (2013 – 2017)	111
XII. Skončené konania – Dĺžka konaní (2013 – 2017) v mesiacoch	112
XIII. Prebiehajúce konania k 31. decembru – Charakteristika konaní (2013 – 2017)	113
XIV. Prebiehajúce konania k 31. decembru – Rozhodovacia komora (2013 – 2017)	114
XV. Rôzne – Skrátené súdne konania (2013 – 2017)	115
XVI. Rôzne – Naliehavé prejudiciálne konania (2013 – 2017)	115
XVII. Rôzne – Konania o nariadení predbežného opatrenia (2017)	116
XVIII. Celkový vývoj súdnej činnosti (1952 – 2017) – Začaté konania a rozsudky	117
XIX. Celkový vývoj súdnej činnosti (1952 – 2017) – Podané návrhy na začatie prejudiciálneho konania podľa členských štátov a podľa rokov	119
XX. Celkový vývoj súdnej činnosti (1952 – 2017) – Podané návrhy na začatie prejudiciálneho konania podľa členských štátov a podľa súdov	121
XXI. Celkový vývoj súdnej činnosti (1952 – 2017) – Podané žaloby o nesplnenie povinnosti členským štátom	124
XXII. Činnosť kancelárie Súdneho dvora (2015 – 2017)	125

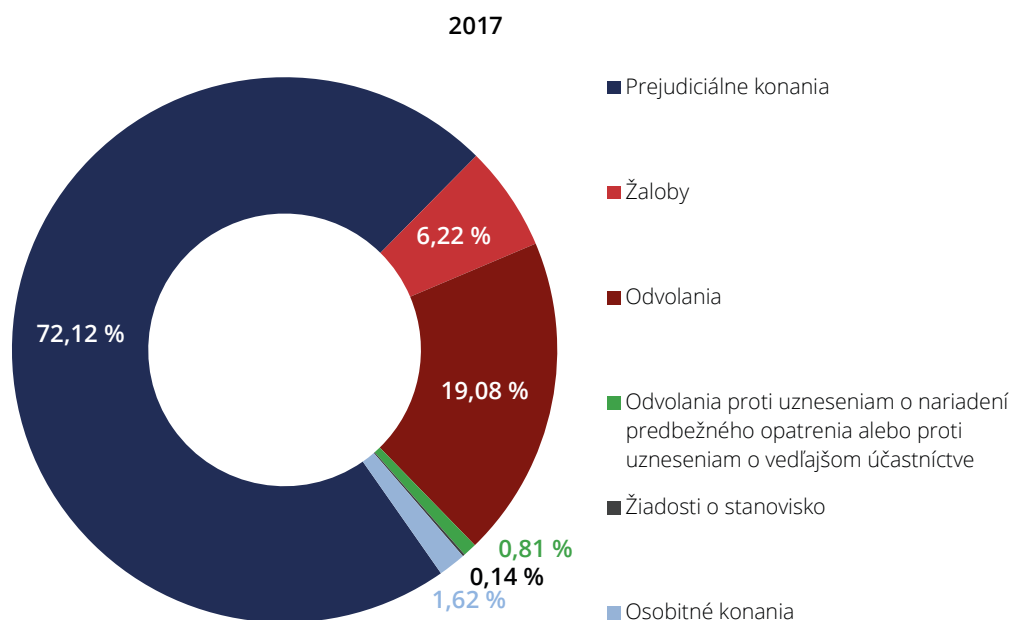
I. ČINNOSŤ SÚDNEHO DVORA VO VŠEOBECNOSTI – ZAČATÉ, SKONČENÉ, PREBIEHAJÚCE KONANIA (2013 – 2017)¹

	2013	2014	2015	2016	2017
Začaté konania	699	622	713	692	739
Skončené konania	701	719	616	704	699
Prebiehajúce konania	884	787	884	872	912

1/ Uvedené číselné údaje (hrubé číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

II. ZAČATÉ KONANIA – CHARAKTERISTIKA KONANÍ (2013 – 2017)¹

	2013	2014	2015	2016	2017
Prejudiciálne konania	450	428	436	470	533
Žaloby	72	74	48	35	46
Odvolania	161	111	206	168	141
Odvolania proti uzneseniam o nariadení predbežného opatrenia alebo proti uzneseniam o vedľajšom účastníctve	5		9	7	6
Žiadosti o stanovisko	2	1	3		1
Osobitné konania ²	9	8	11	12	12
Spolu	699	622	713	692	739
Návrhy na nariadenie predbežného opatrenia	1	3	2	3	3

1/ Uvedené číselné údaje (hrubé číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

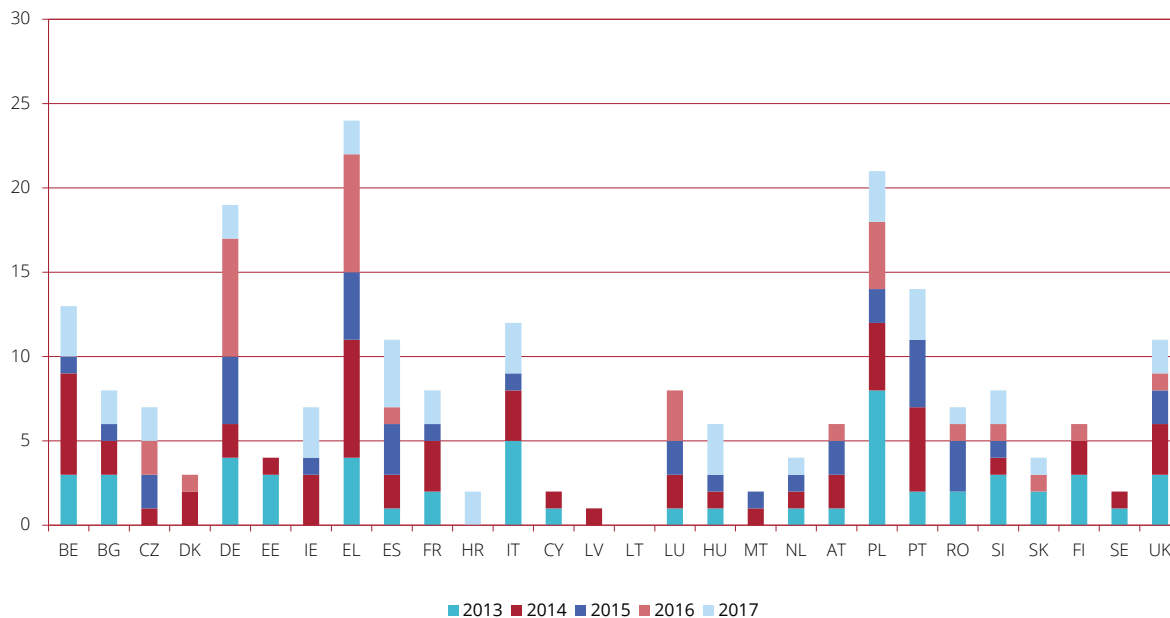
2/ Za „osobitné konania“ sa považujú: právna pomoc; určenie výšky trov konania; oprava rozsudku, návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškание; návrh tretej osoby na zmenu rozsudku; výklad rozsudku; obnova konania; preskúmanie návrhu prvého generálneho advokáta, aby Súdny dvor preskúmal rozhodnutie Všeobecného súdu; konanie o nariadení zákazu nakladať s majetkom; konania vo veci imunity.

III. ZAČATÉ KONANIA – OBLASŤ, KTOREJ SA KONANIE TÝKA (2017)¹

	Žaloby	Prejudiciálne konania	Odvolanía	Odvolanía proti uzneseniam o nariadení o predbežného opatrenia alebo proti uzneseniam o vedľajšom účastníctve	Žiadosti o stanovisko	Spolu	Osobitné konania
Aproximácia právnych predpisov	2	39	1			42	
Arbitrážna doložka			5			5	
Colná únia a spoločný colný sadzobník		12	2			14	
Dane	2	53				55	
Doprava	5	78				83	
Duševné a priemyselné vlastníctvo		19	54			73	
Energia		2				2	
Finančné predpisy (rozpočet, finančný rámec, vlastné zdroje, boj proti podvodom a pod.)	3	2	1			6	
Hospodárska a menová politika		2	5			7	
Hospodárska súťaž		2	5			7	
Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť		1	1			2	
Inštitucionálne právo	2		20	2	1	25	1
Obchodná politika		2	6			8	
Občianstvo Únie	1	7				8	
Ochrana spotrebiteľa	1	34				35	
Podnikové právo		1				1	
Poľnohospodárstvo		8	6			14	
Priemyselná politika	2	5				7	
Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti	5	90	3			98	
Prístup k dokumentom			1			1	
Pristúpenie nových štátov		1				1	
Registrácia, hodnotenie, autorizácia a obmedzovanie chemických látok (nariadenie REACH)			1	1		2	
Sloboda usadiť sa	1	7				8	
Slobodné poskytovanie služieb	2	16				18	
Sociálna politika		43				43	
Sociálne zabezpečenie migrujúcich pracovníkov		7				7	
Spoločná politika rybolovu	1					1	
Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika		1	5			6	
Štátna pomoc	2	10	8	1		21	
Verejné obstarávanie	1	21		1		23	
Verejné zdravie		1				1	
Voľný pohyb kapitálu	2	10				12	
Voľný pohyb osôb	3	13				16	
Voľný pohyb tovaru		6				6	
Vonkajšia činnosť Európskej únie		2	1			3	
Všeobecné a odborné vzdelávanie, mládež a šport							2
Výskum, technologický rozvoj a kozmický priestor			3			3	
Zásady práva Únie		10	2			12	
Životné prostredie	11	28	1			40	
Zmluva o ES/ZFEÚ	46	533	131	5	1	716	3
Konanie			3			3	9
Služobný poriadok úradníkov			7	1		8	
Rôzne			10	1		11	9
SPOLU CELKOVO	46	533	141	6	1	727	12

1/ Uvedené číselné údaje (hrubé číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

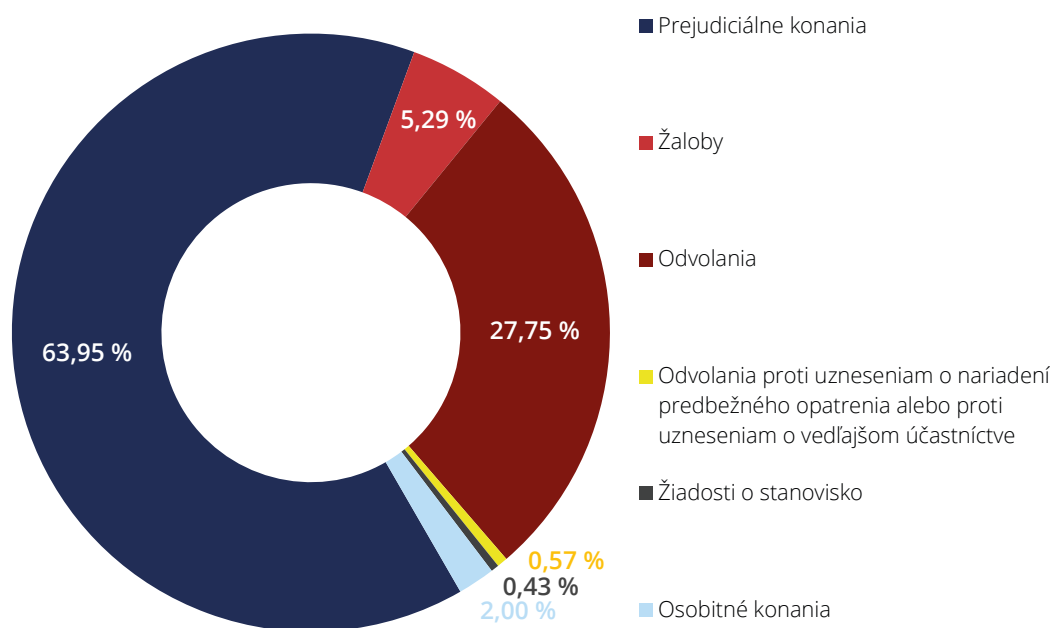
IV. ZAČATÉ KONANIA – ŽALOBY O NESPLNENIE POVINNOSTI ČLENSKÝM ŠTÁTOM (2013 – 2017)¹

	2013	2014	2015	2016	2017
Belgicko	3	6	1		3
Bulharsko	3	2	1		2
Česká republika		1	2	2	2
Dánsko		2		1	
Nemecko	4	2	4	7	2
Estónsko	3	1			
Írsko		3	1		3
Grécko	4	7	4	7	2
Španielsko	1	2	3	1	4
Francúzsko	2	3	1		2
Chorvátsko					2
Taliansko	5	3	1		3
Cyprus	1	1			
Lotyšsko		1			
Litva					
Luxembursko	1	2	2	3	
Maďarsko	1	1	1		3
Malta		1	1		
Holandsko	1	1	1		1
Rakúsko	1	2	2	1	
Poľsko	8	4	2	4	3
Portugalsko	2	5	4		3
Rumunsko	2		3	1	1
Slovensko	3	1	1	1	2
Slovensko	2			1	1
Fínsko	3	2		1	
Švédsko	1	1			
Spojené kráľovstvo	3	3	2	1	2
Spolu	54	57	37	31	41

1/ Uvedené číselné údaje (hrubé číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

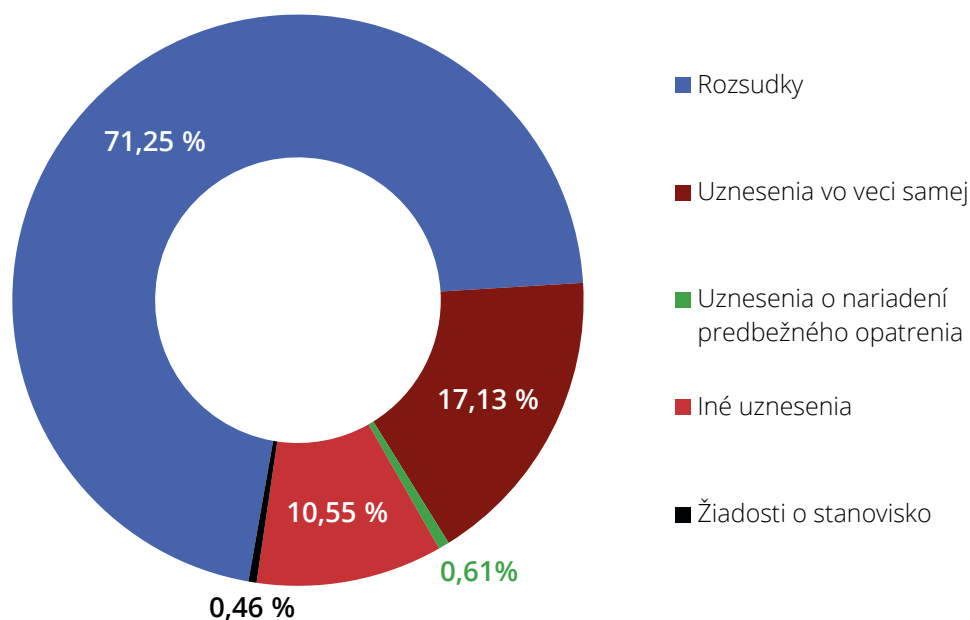
V. SKONČENÉ KONANIA – CHARAKTERISTIKA KONANÍ (2013 – 2017)¹

	2013	2014	2015	2016	2017
Prejudiciálne konania	413	476	404	453	447
Žaloby	110	76	70	49	37
Odvolania	155	157	127	182	194
Odvolania proti uzneseniam o nariadení predbežného opatrenia alebo proti uzneseniam o vedľajšom účastníctve	5	1	7	7	4
Žiadosti o stanovisko	1	2	1	0	3
Osobitné konania	17	7	7	13	14
Spolu	701	719	616	704	699

1/ Uvedené číselné údaje (hrubé číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

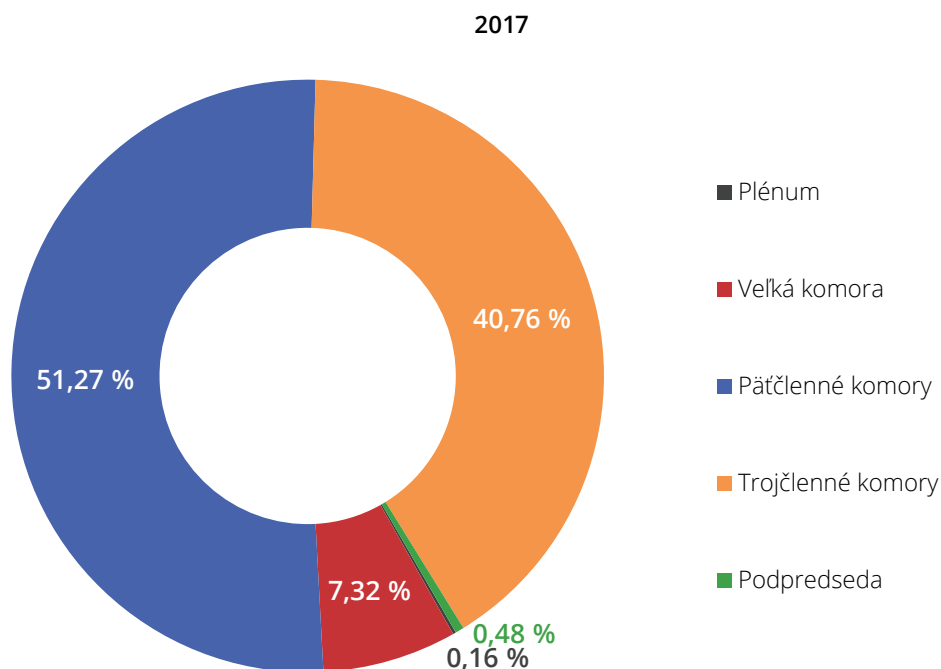
VI. SKONČENÉ KONANIA – ROZSUDKY, UZNESENIA, STANOVISKÁ (2017)¹

	Rozsudky	Uznesenia vo veci samej ²	Uznesenia o nariadení predbežného opatrenia ³	Iné uznesenia ⁴	Žiadosti o stanovisko	Spolu
Prejudiciálne konania	325	42		58		425
Žaloby	27		1	9		37
Odvolaania	114	57				171
Odvolaania proti uzneseniam o nariadení predbežného opatrenia alebo proti uzneseniam o vedľajšom účastníctve			3	1		4
Žiadosti o stanovisko					3	3
Osobitné konania		13		1		14
Spolu	466	112	4	69	3	654

- 1/ Uvedené číselné údaje (čisté číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí s ohľadom na spojenie vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedna skupina spojených vecí = jedna vec).
- 2/ Uznesenia, ktorými sa konanie končí, iné než uznesenia o výmaze, zastavení konania alebo vrátení veci Všeobecnému súdu.
- 3/ Uznesenia vydané v nadväznosti na návrh podľa článkov 278 ZFEÚ a 279 ZFEÚ (predtým články 242 ES a 243 ES), podľa článku 280 ZFEÚ (predtým článok 244 ES), podľa príslušných ustanovení ZESAE alebo v nadväznosti na odvolanie proti uzneseniu o nariadení predbežného opatrenia či proti uzneseniu o vedľajšom účastníctve.
- 4/ Uznesenia ukončujúce konanie výmazom, zastavením alebo vrátením veci Všeobecnému súdu.

VII. SKONČENÉ KONANIA – ROZHODOVACIA KOMORA (2013 – 2017)¹

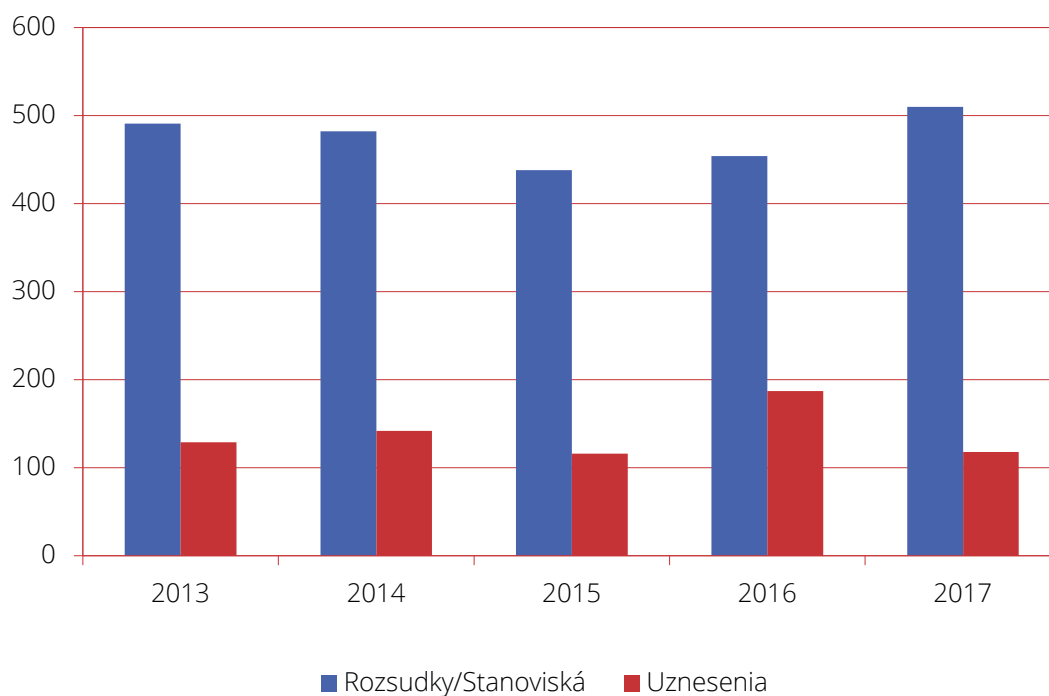

	2013			2014			2015			2016			2017		
	Rozsudky/ Stanoviská	Uznesenia ²	Spolu	Rozsudky/ Stanoviská	Uznesenia ²	Spolu	Rozsudky/ Stanoviská	Uznesenia ²	Spolu	Rozsudky/ Stanoviská	Uznesenia ²	Spolu	Rozsudky/ Stanoviská	Uznesenia ²	Spolu
Plénum				1		1							1		1
Veľká komora	52		52	51	3	54	47		47	54		54	46		46
Päťčlenné komory	348	18	366	320	20	340	298	20	318	280	20	300	312	10	322
Trojčlenné komory	91	106	197	110	118	228	93	89	182	120	162	282	151	105	256
Podpredseda		5	5		1	1		7	7		5	5		3	3
Spolu	491	129	620	482	142	624	438	116	554	454	187	641	510	118	628

1/ Uvedené číselné údaje (hrubé číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

2/ Uznesenia, ktorými sa konanie končí, iné než uznesenia o výmaze, zastavení konania alebo vrátení vecí Všeobecnému súdu.

VIII. KONANIA SKONČENÉ ROZSUDKOM, STANOVISKOM ALEBO UZNESENÍM VO VECI SAMEJ (2013 – 2017)^{1 2}

	2013	2014	2015	2016	2017
Rozsudky/Stanoviská	491	482	438	454	510
Uznesenia	129	142	116	187	118
Spolu	620	624	554	641	628

1/ Uvedené číselné údaje (hrubé číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

2/ Uznesenia, ktorými sa konanie končí, iné než uznesenia o výmaze, zastavení konania alebo vrátení veci Všeobecnému súdu.

IX. KONANIA SKONČENÉ ROZSUDKOM, STANOVISKOM ALEBO UZNESENÍM VO VECI SAMEJ – OBLASŤ, KTOREJ SA KONANIE TÝKA (2013 – 2017)¹

	2013	2014	2015	2016	2017
Aproximácia právnych predpisov	24	25	24	16	29
Colná únia a spoločný colný sadzobník	11	21	20	27	19
Dane	74	52	55	41	62
Doprava	17	18	9	20	17
Duševné a priemyselné vlastníctvo	43	69	51	80	60
Energia	1	3	2		2
Finančné predpisy (rozpočet, finančný rámec, vlastné zdroje, boj proti podvodom a pod.)	2	5	1	2	7
Hospodárska a menová politika		1	3	10	2
Hospodárska súťaž	42	28	23	30	53
Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť	6	8	4	2	
Inštitucionálne právo	31	18	27	20	27
Obchodná politika	6	7	4	14	14
Občianstvo Únie	12	9	4	8	5
Ochrana spotrebiteľa	19	20	29	33	20
Podnikové právo	4	3	1	1	4
Poľnohospodárstvo	33	29	20	13	22
Priemyselná politika	15	3	9	10	8
Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti	46	51	49	51	61
Prístup k dokumentom	6	4	3	4	9
Pristúpenie nových štátov				1	
Registrácia, hodnotenie, autorizácia a obmedzovanie chemických látok (nariadenie REACH)		5	1	1	7
Sloboda usadiť sa	13	9	17	27	10
Slobodné poskytovanie služieb	16	11	17	14	13
Sociálna politika	27	51	30	23	26
Sociálne zabezpečenie migrujúcich pracovníkov	12	6	14	5	6
Spoločná politika rybolovu		5	3	1	2
Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika	12	3	6	11	10
Štátna pomoc	34	41	26	26	33
Súdna spolupráca v občianskych veciach				1	
Transeurópske siete				1	
Verejné obstarávanie	12	13	14	31	15
Verejné zdravie	2	3	5	4	5
Voľný pohyb kapitálu	8	6	8	7	1

>>>

1/ Uvedené číselné údaje (hrubé číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

Voľný pohyb osôb	15	20	13	12	17
Voľný pohyb tovaru	1	10	9	5	2
Vonkajšia činnosť Európskej únie	4	6	1	5	1
Všeobecné a odborné vzdelávanie, mládež a šport		1	1		2
Výskum, technologický rozvoj a kozmický priestor	1		1	3	2
Zamestnanosť			1		
Zásady práva Únie	17	23	12	13	14
Životné prostredie	35	30	27	53	27
Zmluva o ES/ZFEÚ	601	617	544	626	614
Zmluva o AE			1		
Konanie	14	6	4	14	13
Služobný poriadok úradníkov	5	1	3		1
Výsady a imunity			2	1	
Rôzne	19	7	9	15	14
SPOLU CELKOVO	620	624	554	641	628

1/ Uvedené číselné údaje (hrubé číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

X. KONANIA SKONČENÉ ROZSUDKOM, STANOVISKOM ALEBO UZNESENÍM VO VECI SAMEJ – OBLASŤ, KTOREJ SA KONANIE TÝKA (2017)¹

	Rozsudky/ Stanoviská	Uznesenia ²	Spolu
Aproximácia právnych predpisov	23	6	29
Colná únia a spoločný colný sadzobník	18	1	19
Dane	57	5	62
Doprava	16	1	17
Duševné a priemyselné vlastníctvo	38	22	60
Energia	2		2
Finančné predpisy (rozpočet, finančný rámec, vlastné zdroje, boj proti podvodom a pod.)	5	2	7
Hospodárska a menová politika	1	1	2
Hospodárska súťaž	52	1	53
Inštitucionálne právo	12	15	27
Obchodná politika	14		14
Občianstvo Únie	4	1	5
Ochrana spotrebiteľa	16	4	20
Podnikové právo	4		4
Poľnohospodárstvo	20	2	22
Priemyselná politika	8		8
Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti	59	2	61
Prístup k dokumentom	5	4	9
Registrácia, hodnotenie, autorizácia a obmedzovanie chemických látok (nariadenie REACH)	5	2	7
Sloboda usadiť sa	7	3	10
Slobodné poskytovanie služieb	12	1	13
Sociálna politika	23	3	26
Sociálne zabezpečenie migrujúcich pracovníkov	5	1	6
Spoločná politika rybolovu	2		2
Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika	8	2	10
Štátna pomoc	24	9	33
Verejné obstarávanie	12	3	15
Verejné zdravie	5		5
Voľný pohyb kapitálu	1		1

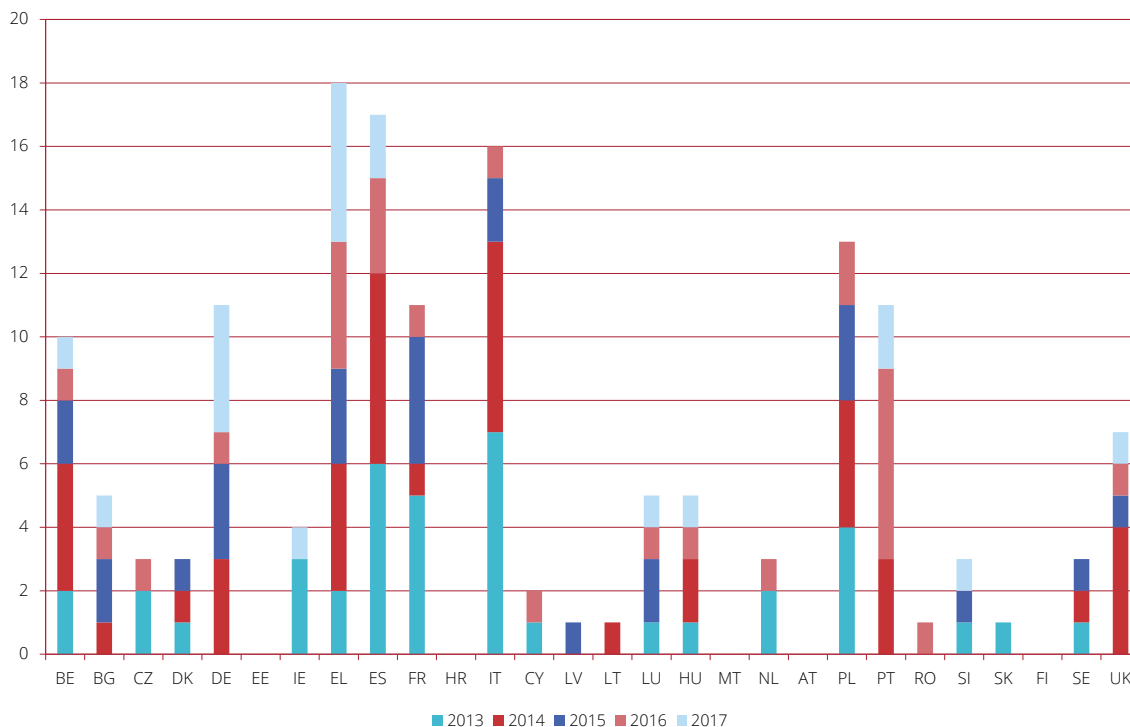
>>>

- 1/ Uvedené číselné údaje (hrubé číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).
- 2/ Uznesenia, ktorými sa konanie končí, iné než uznesenia o výmaze, zastavení konania alebo vrátení veci Všeobecnému súdu.

Voľný pohyb osôb	14	3	17
Voľný pohyb tovaru	2		2
Vonkajšia činnosť Európskej únie	1		1
Všeobecné a odborné vzdelávanie, mládež a šport		2	2
Výskum, technologický rozvoj a kozmický priestor		2	2
Zásady práva Únie	9	5	14
Životné prostredie	26	1	27
Zmluva o ES/ZFEÚ	510	104	614
Konanie		13	13
Služobný poriadok úradníkov		1	1
Rôzne		14	14
SPOLU CELKOVO	510	118	628

- 1/ Uvedené číselné údaje (hrubé číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).
- 2/ Uznesenia, ktorými sa konanie končí, iné než uznesenia o výmaze, zastavení konania alebo vrátení vecí Všeobecnému súdu.

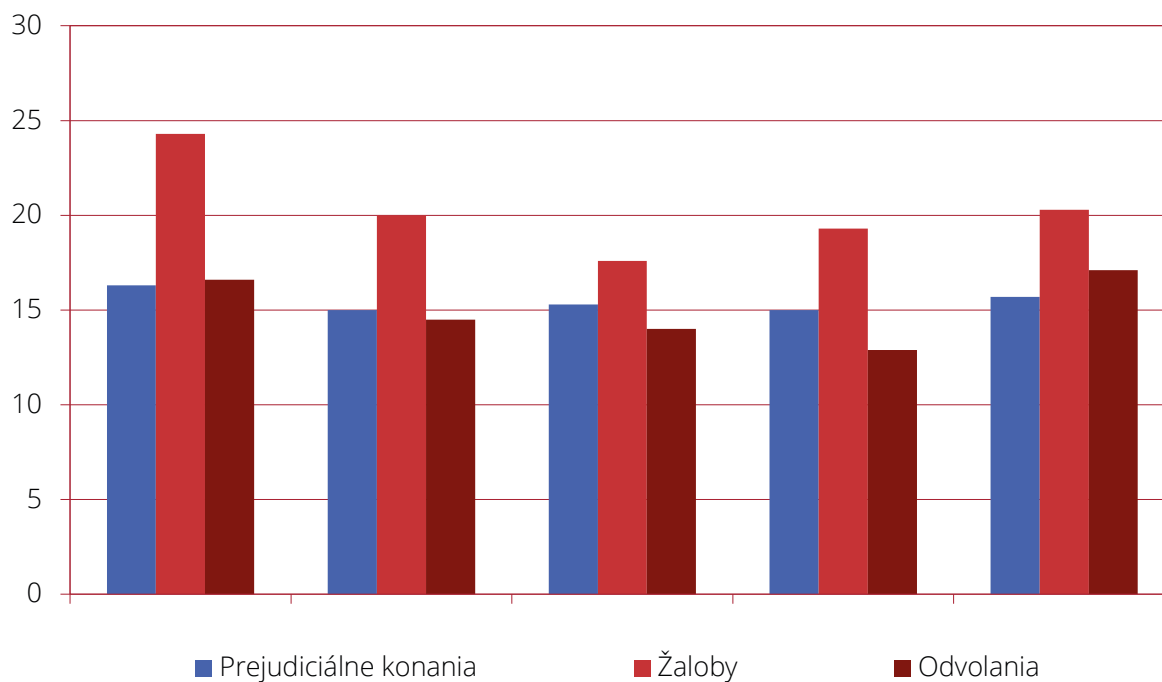
XI. SKONČENÉ KONANIA – ROZSUDKY O NESPLNENÍ POVINNOSTI ČLENSKÝM ŠTÁTOM: VÝSLEDOK ROZHODNUTIA (2013 – 2017)¹

	2013		2014		2015		2016		2017	
	Úspešné	Zamietnuté	Úspešné	Zamietnuté	Úspešné	Zamietnuté	Úspešné	Zamietnuté	Úspešné	Zamietnuté
Belgicko	2	1	4		2		1		1	
Bulharsko			1	1	2		1			1
Česká republika	2	2					1			
Dánsko	1	1	1		1					
Nemecko		2	3	1	3		1			4
Estónsko										
Írsko	3	1				1				1
Grécko	2	1	4		3		4			5
Španielsko	6		6				3			2
Francúzsko	5	3	1		4		1			
Chorvátsko										
Taliansko	7	1	6		2		1			
Cyprus	1						1			
Lotyšsko					1					
Litva			1							
Luxembursko	1	1			2		1			1
Maďarsko	1		2				1			1
Malta								1		
Holandsko	2	2		1			1	1		
Rakúsko		1						1		
Poľsko	4	2	4		3	1	2			
Portugalsko		1	3				6			2
Rumunsko							1			
Slovinsko	1				1					1
Slovensko	1					2				
Fínsko		2								
Švédsko	1	1	1		1					
Spojené kráľovstvo		1	4		1	1	1	1	1	1
Spolu	40	23	41	3	26	5	27	4	20	

1/ Uvedené číselné údaje (čisté číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí s ohľadom na spojenie vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedna skupina spojených vecí = jedna vec).

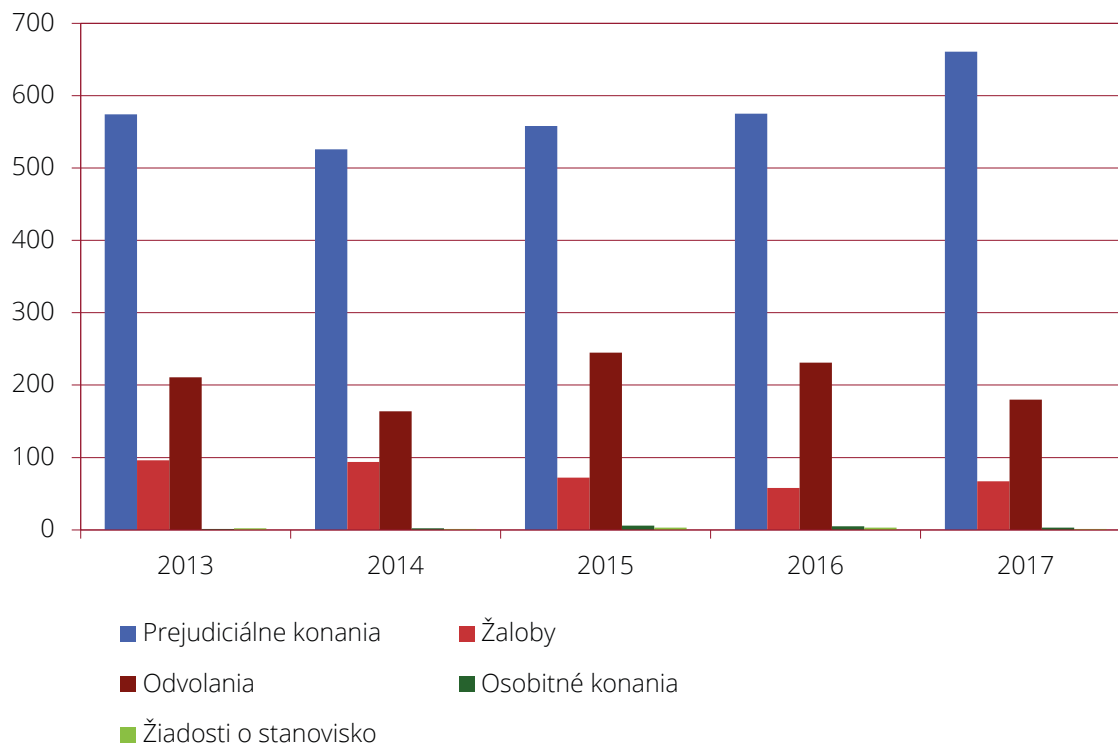
XII. SKONČENÉ KONANIA – DĹŽKA KONANÍ (2013 – 2017) V MESIACOCH¹ (ROZSUDKY A UZNESENIA VO VECI SAMEJ)

	2013	2014	2015	2016	2017
Prejudiciálne konania	16,3	15	15,3	15	15,7
Naliehavé prejudiciálne konania	2,2	2,2	1,9	2,7	2,9
Žaloby	24,3	20	17,6	19,3	20,3
Odvolania	16,6	14,5	14	12,9	17,1

1/ Z výpočtu dĺžky konaní sú vylúčené: konania zahŕňajúce medzitýmny rozsudok alebo vykonanie dôkazu; stanoviská; osobitné konania (konkrétne: právna pomoc, určenie výšky trov konania, oprava rozsudku, návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, návrh tretej osoby na zmenu rozsudku, výklad rozsudku, obnova konania, preskúmanie návrhu prvého generálneho advokáta, aby Súdny dvor preskúmal rozhodnutie Všeobecného súdu, konanie o nariadení zákazu nakladať s majetkom a konania vo veci imunity); veci končiacie sa uznesením o výmaze, zastavení konania alebo vrátení veci Všeobecnému súdu; konania o nariadení predbežného opatrenia, ako aj odvolania proti uzneseniu o nariadení predbežného opatrenia a proti uzneseniu o vedľajšom účastníctve.

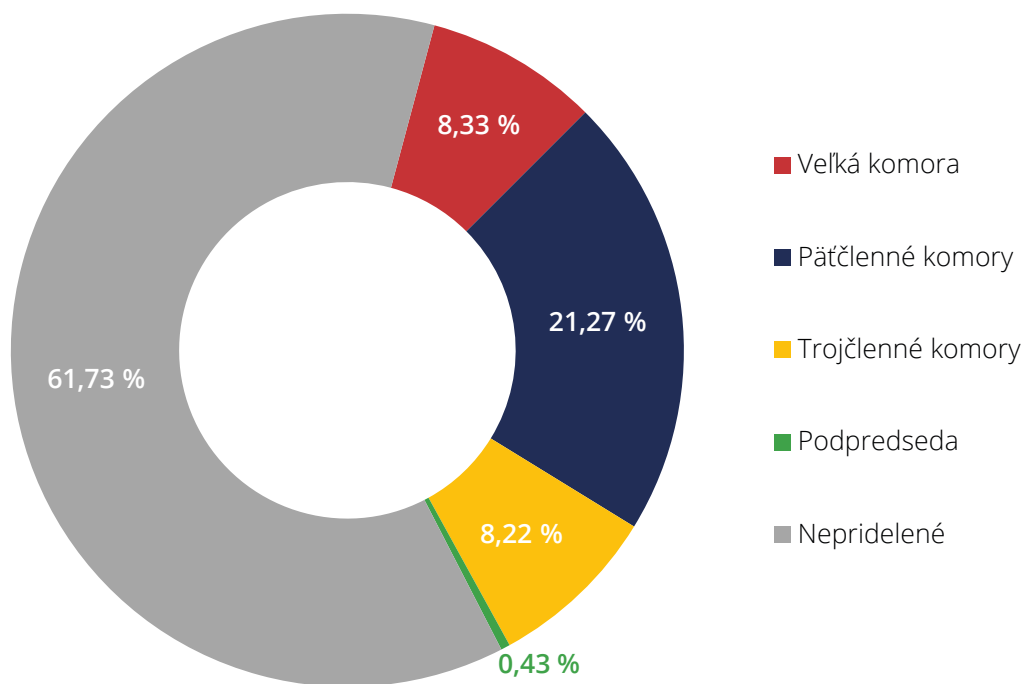
XIII. PREBIEHAJÚCE KONANIA K 31. DECEMBRU – CHARAKTERISTIKA KONANÍ (2013 – 2017)¹

	2013	2014	2015	2016	2017
Prejudiciálne konania	574	526	558	575	661
Žaloby	96	94	72	58	67
Odvolania	211	164	245	231	180
Osobitné konania	1	2	6	5	3
Žiadosti o stanovisko	2	1	3	3	1
Spolu	884	787	884	872	912

1/ Uvedené číselné údaje (hrubé číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

XIV. PREBIEHAJÚCE KONANIA K 31. DECEMBRU – ROZHODOVACIA KOMORA (2013 – 2017)¹

	2013	2014	2015	2016	2017
Plénum				1	
Veľká komora	37	33	38	40	76
Päťčlenné komory	190	176	203	215	194
Trojčlenné komory	51	44	54	75	75
Podpredseda	1		2	2	4
Nepridelené	605	534	587	539	563
Spolu	884	787	884	872	912

1/ Uvedené číselné údaje (hrubé číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

XV. RÔZNE – SKRÁTENÉ SÚDNE KONANIA (2013 – 2017)¹

	2013		2014		2015		2016		2017	
	Povolenie	Zamietnutie	Povolenie	Zamietnutie	Povolenie	Zamietnutie	Povolenie	Zamietnutie	Povolenie	Zamietnutie
Žaloby				1					1	
Prejudiciálne konania		13	2	13	1	20	3	16	3	30
Odvolaania						3	1			
Spolu		13	2	14	1	23	4	16	4	30

1/ Veci, v ktorých bolo rozhodnutie alebo uznesenie o prijatí alebo zamietnutí žiadosti o uplatnenie skráteného súdneho konania prijaté počas dotknutého roka.

XVI. RÔZNE – NALIEHAVÉ PREJUDICIÁLNE KONANIA (2013 – 2017)¹

	2013		2014		2015		2016		2017	
	Povolenie	Zamietnutie	Povolenie	Zamietnutie	Povolenie	Zamietnutie	Povolenie	Zamietnutie	Povolenie	Zamietnutie
Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti	2	3	4	1	5	5	9	4	4	11
Aproximácia právnych predpisov				1						
Spolu	2	3	4	2	5	5	9	4	4	11

1/ Veci, v ktorých bolo počas dotknutého roka prijaté rozhodnutie o prijatí alebo zamietnutí návrhu na uplatnenie naliehavého konania.

XVII. RÔZNE – KONANIA O NARIADENÍ PREDBEŽNÉHO OPATRENIA (2017)¹

	Začaté konania o nariadení predbežného opatrenia	Odvolaťia proti uzneseniam o nariadení predbežného opatrenia alebo proti uzneseniam o vedľajšom účastníctve	Výsledok rozhodnutia		
			Zamietnutie	Povolenie	Výmaz alebo zastavenie konania
Inštitucionálne právo		2	1		
Priemyselná politika	1				
Prístup k dokumentom			2		
Registrácia, hodnotenie, autorizácia a obmedzovanie chemických látok (nariadenie REACH)		1			
Služobný poriadok úradníkov		1			
Štátna pomoc		1			1
Verejné obstarávanie	1	1			
Životné prostredie	1			1	
SPOLU CELKOVO	3	6	3	1	1

^{1/} Uvedené číselné údaje (čisté číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí s ohľadom na spojenie vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedna skupina spojených vecí = jedna vec).

XVIII. CELKOVÝ VÝVOJ SÚDNEJ ČINNOSTI (1952 - 2017) - ZAČATÉ KONANIA A ROZSUDKY

Roky	Začaté konania ¹							Rozsudky/Stanoviská ²
	Prejudiciálne konania	Žaloby	Odvovania	Odvovania proti uzneseniam o nariadení predbežného opatrenia alebo proti uzneseniam o vedľajšom účastníctve	Žiadosti o stanovisko	Spolu	Návrhy na nariadenie predbežného opatrenia	
1953		4				4		
1954		10				10		2
1955		9				9	2	4
1956		11				11	2	6
1957		19				19	2	4
1958		43				43		10
1959		46			1	47	5	13
1960		22			1	23	2	18
1961	1	24			1	26	1	11
1962	5	30				35	2	20
1963	6	99				105	7	17
1964	6	49				55	4	31
1965	7	55				62	4	52
1966	1	30				31	2	24
1967	23	14				37		24
1968	9	24				33	1	27
1969	17	60				77	2	30
1970	32	47				79		64
1971	37	59				96	1	60
1972	40	42				82	2	61
1973	61	131				192	6	80
1974	39	63				102	8	63
1975	69	61			1	131	5	78
1976	75	51			1	127	6	88
1977	84	74				158	6	100
1978	123	146			1	270	7	97
1979	106	1 218				1 324	6	138
1980	99	180				279	14	132
1981	108	214				322	17	128
1982	129	217				346	16	185
1983	98	199				297	11	151
1984	129	183				312	17	165
1985	139	294				433	23	211
1986	91	238				329	23	174

>>>

1/ Hrubé číselné údaje, nezahŕňajú osobitné konania.

2/ Čisté číselné údaje.

Roky	Začaté konania ¹							Rozsudky/Stanoviská ²
	Prejudiciálne konania	Žaloby	Odvovania	Odvovania proti uzneseniam o nariadení predbežného opatrenia alebo proti uzneseniam o vedľajšom účastníctve	Žiadosti o stanovisko	Spolu	Návrhy na nariadenie predbežného opatrenia	
1987	144	251				395	21	208
1988	179	193				372	17	238
1989	139	244				383	19	188
1990	141	221	15	1		378	12	193
1991	186	140	13	1	2	342	9	204
1992	162	251	24	1	2	440	5	210
1993	204	265	17			486	13	203
1994	203	125	12	1	3	344	4	188
1995	251	109	46	2		408	3	172
1996	256	132	25	3		416	4	193
1997	239	169	30	5		443	1	242
1998	264	147	66	4		481	2	254
1999	255	214	68	4		541	4	235
2000	224	197	66	13	2	502	4	273
2001	237	187	72	7		503	6	244
2002	216	204	46	4		470	1	269
2003	210	277	63	5	1	556	7	308
2004	249	219	52	6	1	527	3	375
2005	221	179	66	1		467	2	362
2006	251	201	80	3		535	1	351
2007	265	221	79	8		573	3	379
2008	288	210	77	8	1	584	3	333
2009	302	143	105	2	1	553	1	376
2010	385	136	97	6		624	3	370
2011	423	81	162	13		679	3	370
2012	404	73	136	3	1	617		357
2013	450	72	161	5	2	690	1	434
2014	428	74	111		1	614	3	416
2015	436	48	206	9	3	702	2	399
2016	470	35	168	7		680	3	412
2017	533	46	141	6	1	727	3	466
Spolu	10 149	9 030	2 204	128	27	21 538	367	11 490

1/ Hrubé číselné údaje, nezahŕňajú osobitné konania.

2/ Čisté číselné údaje.

XIX. CELKOVÝ VÝVOJ SÚDNEJ ČINNOSTI (1952 - 2017) - PODANÉ NÁVRHY NA ZAČATIE PREJUDICIÁLNEHO KONANIA PODĽA ČLENSKÝCH ŠTÁTOV A PODĽA ROKOV

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Iné ¹	Spolu	
1961																			1										1		
1962																			5											5	
1963																1			5											6	
1964												2							4											6	
1965					4				2										1											7	
1966																		1												1	
1967	5				11				3						1			3												23	
1968	1				4				1			1						2												9	
1969	4				11				1						1															17	
1970	4				21				2			2						3												32	
1971	1				18				6			5						6												37	
1972	5				20				1			4						10												40	
1973	8				37				4			5						6												61	
1974	5				15				6			5						7									1			39	
1975	7			1	26				15			14						4									1			69	
1976	11				28				8			12						14									1			75	
1977	16			1	30				14			7						9									5			84	
1978	7			3	46				12			11						38									5			123	
1979	13			1	33				18			19						11									8			106	
1980	14			2	24				14			19						17									6			99	
1981	12			1	41				17			11				4		17									5			108	
1982	10			1	36				39			18						21									4			129	
1983	9			4	36				15			7						19									6			98	
1984	13			2	38				34			10						22									9			129	
1985	13				40				45			11				6		14									8			139	
1986	13			4	18			4	2	1	19	5				1		16									8			91	
																															>>>

1/ Vec C-265/00, *Campina Melkunie (Cour de justice Benelux/Benelux-Gerechthof)*;
 Vec C-196/09, *Miles a i. (Rada pre stážnosti európskych škôl)*.
 Vec C-169/15, *Montis Design (Cour de justice Benelux/Benelux-Gerechthof)*.

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Iné ¹	Spolu
1987	15			5	32		2	17	1	36		5				3			19									9		144
1988	30			4	34				1	38		28				2			26				1					16		179
1989	13			2	47		1	2	2	28		10				1			18			1						14		139
1990	17			5	34		4	2	6	21		25				4			9			2						12		141
1991	19			2	54		2	3	5	29		36				2			17			3						14		186
1992	16			3	62			1	5	15		22				1			18			1						18		162
1993	22			7	57		1	5	7	22		24				1			43			3						12		204
1994	19			4	44		2		13	36		46				1			13			1						24		203
1995	14			8	51		3	10	10	43		58				2			19	2		5					6	20		251
1996	30			4	66			4	6	24		70				2			10	6		6			3	4	21			256
1997	19			7	46		1	2	9	10		50				3			24	35		2				6	7	18		239
1998	12			7	49		3	5	55	16		39				2			21	16		7				2	6	24		264
1999	13			3	49		2	3	4	17		43				4			23	56		7				4	5	22		255
2000	15			3	47		2	3	5	12		50							12	31		8				5	4	26	1	224
2001	10			5	53		1	4	4	15		40				2			14	57		4				3	4	21		237
2002	18			8	59			7	3	8		37				4			12	31		3				7	5	14		216
2003	18			3	43		2	4	8	9		45				4			28	15		1				4	4	22		210
2004	24			4	50		1	18	8	21		48				1	2		28	12		1				4	5	22		249
2005	21			1	4	51	2	11	10	17		18				2	3		36	15	1	2				4	11	12		221
2006	17			3	77		1	14	17	24		34			1	1	4		20	12	2	3			1	5	2	10		251
2007	22	1		2	5	59	2	2	8	14	26	43			1	2		19	20	20	7	3	1		1	5	6	16		265
2008	24			1	6	71	2	1	9	17	12	39	1	3	3	4	6		34	25	4	1				4	7	14		288
2009	35	8		5	3	59	2		11	11	28	29	1	4	3		10	1	24	15	10	3	1	2	1	2	5	28	1	302
2010	37	9		3	10	71		4	6	22	33	49	3	2	9	6		24	15	8	10	17	1	5	6	6	29		385	
2011	34	22	5	6	83		1	7	9	27	31	44		10	1	2	13		22	24	11	11	14	1	3	12	4	26		423
2012	28	15	7	8	68		5	6	1	16	15	65		5	2	8	18	1	44	23	6	14	13		9	3	8	16		404
2013	26	10	7	6	97		3	4	5	26	24	62	3	5	10		20		46	19	11	14	17	1	4	4	12	14		450
2014	23	13	6	10	87			5	4	41	20	52	2	7	6		23		30	18	14	8	28	4	3	8	3	12		428
2015	32	5	8	7	79		2	8	2	36	25	47		9	8	7	14		40	23	15	8	18	5	5	4	7	16	1	436
2016	26	18	5	12	84		1	6	6	47	23	62		9	8	1	15	1	26	20	19	21	14	3	6	7	5	23		470
2017	21	16	4	8	149		7	12	4	23	25	57		5	10	1	22		38	31	19	21	16	3	6	13	8	11		533
Spolu	841	117	57	192	2 449	25	103	182	460	979	11	1 445	7	60	55	92	158	3	1 013	521	127	174	139	20	44	115	134	623	3	10 149

1/ Vec C-265/00, *Campina Melkunie (Cour de justice Benelux/Benelux Gerechtshof)*.Vec C-196/09, *Miles a. i. (Rada pre stážnosti európskych škôl)*.Vec C-169/15, *Montis Design (Cour de justice Benelux/Benelux Gerechtshof)*.

**XX. CELKOVÝ VÝVOJ SÚDNEJ ČINNOSTI (1952 – 2017) –
 PODANÉ NÁVRHY NA ZAČATIE PREJUDICIÁLNEHO KONANIA PODĽA
 ČLENSKÝCH ŠTÁTOV A PODĽA SÚDOV**

			Spolu
Belgicko	Cour constitutionnelle	34	
	Cour de cassation	94	
	Conseil d'État	82	
	Iné súdne orgány	631	841
Bulharsko	Върховен касационен съд	5	
	Върховен административен съд	19	
	Iné súdne orgány	93	117
Česká republika	Ústavní soud	0	
	Nejvyšší soud	9	
	Nejvyšší správní soud	28	
	Iné súdne orgány	20	57
Dánsko	Højesteret	36	
	Iné súdne orgány	156	192
Nemecko	Bundesverfassungsgericht	2	
	Bundesgerichtshof	229	
	Bundesverwaltungsgericht	131	
	Bundesfinanzhof	319	
	Bundesarbeitsgericht	38	
	Bundessozialgericht	76	
	Iné súdne orgány	1 654	2 449
Estónsko	Riigikohus	10	
	Iné súdne orgány	15	25
Írsko	Supreme Court	35	
	High Court	33	
	Iné súdne orgány	35	103
Grécko	Άρειος Πάγος	12	
	Συμβούλιο της Επικρατείας	59	
	Iné súdne orgány	111	182
Španielsko	Tribunal Constitucional	1	
	Tribunal Supremo	78	
	Iné súdne orgány	381	460
Francúzsko	Conseil constitutionnel	1	
	Cour de cassation	127	
	Conseil d'État	125	
	Iné súdne orgány	726	979

>>>

Chorvátsko	Ustavni sud		
	Vrhovni sud		
	Visoki upravni sud		
	Visoki prekršajni sud		
	Iné súdne orgány	11	11
Taliansko	Corte Costituzionale	3	
	Corte suprema di Cassazione	150	
	Consiglio di Stato	151	
	Iné súdne orgány	1 141	1 445
Cyprus	Ανώτατο Δικαστήριο	4	
	Iné súdne orgány	3	7
Lotyšsko	Augstākā tiesa	21	
	Satversmes tiesa	1	
	Iné súdne orgány	38	60
Litva	Konstitucinis Teismas	1	
	Aukščiausiasis Teismas	18	
	Vyriausiasis administracinis teismas	21	
	Iné súdne orgány	15	55
Luxembursko	Cour constitutionnelle	1	
	Cour de cassation	28	
	Cour administrative	28	
	Iné súdne orgány	35	92
Maďarsko	Kúria	27	
	Fővárosi Ítéltábla	7	
	Szegedi Ítéltábla	2	
	Iné súdne orgány	122	158
Malta	Qorti Kostituzzjonali		
	Qorti tal-Appell		
	Iné súdne orgány	3	3
Holandsko	Hoge Raad der Nederlanden	285	
	Raad van State	122	
	Centrale Raad van Beroep	65	
	College van Beroep voor het Bedrijfsleven	156	
	Tariefcommissie	35	
	Iné súdne orgány	350	1 013
Rakúsko	Verfassungsgerichtshof	5	
	Oberster Gerichtshof	124	
	Verwaltungsgerichtshof	107	
	Iné súdne orgány	285	521
Poľsko	Trybunał Konstytucyjny	1	
	Sąd Najwyższy	18	
	Naczelny Sąd Administracyjny	44	
	Iné súdne orgány	64	127

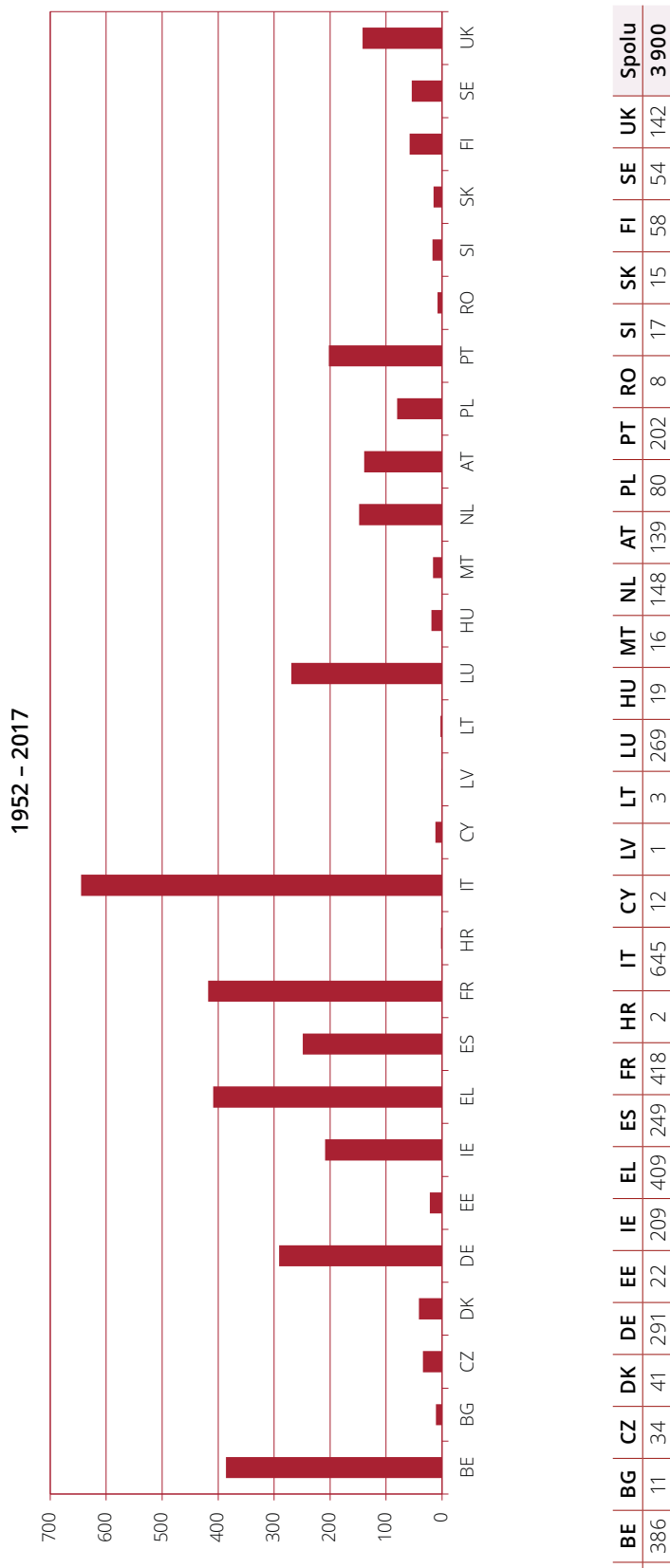
>>>

Portugalsko	Supremo Tribunal de Justiça	15	
	Supremo Tribunal Administrativo	63	
	Iné súdne orgány	96	174
Rumunsko	Înalta Curte de Casație și Justiție	12	
	Curtea de Apel	75	
	Iné súdne orgány	52	139
Slovinsko	Ustavno sodišče	1	
	Vrhovno sodišče	14	
	Iné súdne orgány	5	20
Slovensko	Ústavný súd		
	Najvyšší súd	16	
	Iné súdne orgány	28	44
Fínsko	Korkein oikeus	23	
	Korkein hallinto-oikeus	56	
	Työtuomioistuim	5	
	Iné súdne orgány	31	115
Švédsko	Högsta Domstolen	22	
	Högsta förvaltningsdomstolen	12	
	Marknadsdomstolen	5	
	Arbetsdomstolen	4	
	Iné súdne orgány	91	134
Spojené kráľovstvo	House of Lords	40	
	Supreme Court	14	
	Court of Appeal	84	
	Iné súdne orgány	485	623
Iné	Cour de justice Benelux/Benelux Gerechtshof ¹	2	
	Rada pre sťažnosti európskych škôl ²	1	3
Spolu			10 149

1/ Vec C-265/00, *Campina Melkunie*.
Vec C-169/15, *Montis Design*.

2/ Vec C-196/09, *Miles a i*.

XXI. CELKOVÝ VÝVOJ SÚDNEJ ČINNOSTI (1952 - 2017) - PODANÉ ŽALOBY O NESPLNENIE POVINNOSTI ČLENSKÝM ŠTÁTOM

XXII. ČINNOSŤ KANCELÁRIE SÚDNEHO DVORA (2015 – 2017)

Druh úkonu	2015	2016	2017
Počet príloh zapísaných do registra v kancelárii	89 328	93 215	99 266
Percentuálny podiel procesných aktov podaných prostredníctvom e-Curie	69 %	75 %	73 %
Počet nariadených a uskutočnených pojednávaní	256	270	263
Počet nariadených a uskutočnených pojednávaní na účely prednesu návrhov	239	319	301
Počet rozsudkov, stanovísk a uznesení, ktorými sa končí konanie, doručených účastníkom konania	570	645	654
Počet zápisníc z pojednávania (prednesy účastníkov konania, návrhy a rozsudky)	894	1 001	1 033
Počet oznámení v Ú. v. EÚ o začatých konaniach	639	660	679
Počet oznámení v Ú. v. EÚ o skončených konaniach	546	522	637

E/ ZLOŽENIE SÚDNEHO DVORA

(Protokolárny poriadok k 31. decembru 2017)

Prvý rad zľava doprava:

Prvý generálny advokát M. Wathelet, predsedovia komôr T. von Danwitz a M. Ilešič, podpredseda Súdneho dvora A. Tizzano, predseda Súdneho dvora K. Lenaerts, predsedovia komôr R. Silva de Lapuerta, L. Bay Larsen, J. L. da Cruz Vilaça a A. Rosas

Druhý rad zľava doprava:

Generálna advokátka E. Sharpston, sudca E. Juhász, predsedovia komôr C. Vajda, E. Levits, J. Malenovský a C. G. Fernlund, generálna advokátka J. Kokott, sudca A. Borg Barthet

Tretí rad zľava doprava:

Sudkyňa M. Berger, sudcovia M. Safjan a A. Arabadžiev, generálni advokáti Y. Bot a P. Mengozzi, sudca J.-C. Bonichot, sudkyňa C. Toader, sudca D. Šváby

Štvrtý rad zľava doprava:

Sudca C. Lycourgos, sudkyňa K. Jürimäe, sudcovia S. Rodin a E. Jarašiūnas, sudkyňa A. Prechal, generálny advokát N. Wahl, sudca F. Biltgen, generálny advokát M. Szpunar

Piaty rad zľava doprava:

Generálni advokáti E. Tančev a H. Saugmandsgaard Øe, sudca M. Vilaras, generálny advokát M. Campos Sánchez-Bordona, sudca E. Regan, generálny advokát M. Bobek, tajomník A. Calot Escobar

1. ZMENY V ZLOŽENÍ SÚDNEHO DVORA V ROKU 2017

V roku 2017 nedošlo k zmenám v zložení Súdneho dvora.

2. PROTOKOLÁRNE PORIADKY

OD 1. JANUÁRA 2017 DO 6. OKTÓBRA 2017

K. LENAERTS, predseda Súdneho dvora
A. TIZZANO, podpredseda Súdneho dvora
R. SILVA DE LAPUERTA, predsedníčka prvej komory
M. ILEŠIČ, predseda druhej komory
L. BAY LARSEN, predseda tretej komory
T. von DANWITZ, predseda štvrtej komory
J. L. da CRUZ VILAÇA, predseda piatej komory
M. WATHELET, prvý generálny advokát
E. JUHÁSZ, predseda deviatej komory
M. BERGER, predsedníčka desiatej komory
A. PRECHAL, predsedníčka siedmej komory
M. VILARAS, predseda ôsmej komory
E. REGAN, predseda šiestej komory
A. ROSAS, sudca
J. KOKOTT, generálna advokátka
A. BORG BARTHET, sudca
J. MALENOVSKÝ, sudca
E. LEVITS, sudca
E. SHARPSTON, generálna advokátka
P. MENGOZZI, generálny advokát
Y. BOT, generálny advokát
J.-C. BONICHOT, sudca
A. ARABADŽIEV, sudca
C. TOADER, sudkyňa
M. SAFJAN, sudca
D. ŠVÁBY, sudca
E. JARAŠIŪNAS, sudca
C. G. FERNLUND, sudca
C. VAJDA, sudca
N. WAHL, generálny advokát
S. RODIN, sudca
F. BILTGEN, sudca
K. JÜRIMÄE, sudkyňa
M. SZPUNAR, generálny advokát
C. LYCOURGOS, sudca
M. CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA, generálny advokát
H. SAUGMANDSGAARD ØE, generálny advokát
M. BOBEK, generálny advokát
E. TANČEV, generálny advokát

A. CALOT ESCOBAR, tajomník

OD 7. OKTÓBRA 2017 DO 31. DECEMBRA 2017

K. LENAERTS, predseda Súdneho dvora
A. TIZZANO, podpredseda Súdneho dvora
R. SILVA de LAPUERTA, predsedníčka prvej komory
M. ILEŠIČ, predseda druhej komory
L. BAY LARSEN, predseda tretej komory
T. von DANWITZ, predseda štvrtej komory
J. L. da CRUZ VILAÇA, predseda piatej komory
M. WATHELET, prvý generálny advokát
A. ROSAS, predseda siedmej komory
J. MALENOVSKÝ, predseda ôsmej komory
E. LEVITS, predseda desiatej komory
C. G. FERNLUND, predseda šiestej komory
C. VAJDA, predseda deviatej komory
J. KOKOTT, generálna advokátka
E. JUHÁSZ, sudca
A. BORG BARTHET, sudca
E. SHARPSTON, generálna advokátka
P. MENGOZZI, generálny advokát
Y. BOT, generálny advokát
J.-C. BONICHOT, sudca
A. ARABADŽIEV, sudca
C. TOADER, sudkyňa
M. SAFJAN, sudca
D. ŠVÁBY, sudca
M. BERGER, sudkyňa
A. PRECHAL, sudkyňa
E. JARAŠIŪNAS, sudca
N. WAHL, generálny advokát
S. RODIN, sudca
F. BILTGEN, sudca
K. JÜRIMÄE, sudkyňa
M. SZPUNAR, generálny advokát
C. LYCOURGOS, sudca
M. CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA, generálny advokát
M. VILARAS, sudca
E. REGAN, sudca
H. SAUGMANDSGAARD ØE, generálny advokát
M. BOBEK, generálny advokát
E. TANČEV, generálny advokát

A. CALOT ESCOBAR, tajomník

3. BÝVALÍ ČLENOVIA SÚDNEHO DVORA

(podľa poradia nástupu do funkcie)

SUDCOVIA

Massimo PILOTTI, sudca (1952 – 1958), predseda v rokoch 1952 – 1958 (†)
 Petrus SERRARENS, sudca (1952 – 1958) (†)
 Otto RIESE, sudca (1952 – 1963) (†)
 Louis DELVAUX, sudca (1952 – 1967) (†)
 Jacques RUEFF, sudca (1952 – 1959 a 1960 – 1962) (†)
 Charles Léon HAMMES, sudca (1952 – 1967), predseda v rokoch 1964 – 1967 (†)
 Adrianus VAN KLEFFENS, sudca (1952 – 1958) (†)
 Maurice LAGRANGE, generálny advokát (1952 – 1964) (†)
 Karl ROEMER, generálny advokát (1953 – 1973) (†)
 Rino ROSSI, sudca (1958 – 1964) (†)
 Nicola CATALANO, sudca (1958 – 1962) (†)
 Andreas Matthias DONNER, sudca (1958 – 1979), predseda v rokoch 1958 – 1964 (†)
 Alberto TRABUCCHI, sudca (1962 – 1972), neskôr generálny advokát (1973 – 1976) (†)
 Robert LECOURT, sudca (1962 – 1976), predseda v rokoch 1967 – 1976 (†)
 Walter STRAUSS, sudca (1963 – 1970) (†)
 Riccardo MONACO, sudca (1964 – 1976) (†)
 Joseph GAND, generálny advokát (1964 – 1970) (†)
 Josse J. MERTENS de WILMARS, sudca (1967 – 1984), predseda v rokoch 1980 – 1984 (†)
 Pierre PESCATORE, sudca (1967 – 1985) (†)
 Hans KUTSCHER, sudca (1970 – 1980), predseda v rokoch 1976 – 1980 (†)
 Alain Louis DUTHEILLET DE LAMOTHE, generálny advokát (1970 – 1972) (†)
 Henri MAYRAS, generálny advokát (1972 – 1981) (†)
 Cearbhall O'DALAIGH, sudca (1973 – 1974) (†)
 Max SØRENSEN, sudca (1973 – 1979) (†)
 Jean Pierre WARNER, generálny advokát (1973 – 1981) (†)
 Alexander J. MACKENZIE STUART, sudca (1973 – 1988), predseda v rokoch 1984 – 1988 (†)
 Gerhard REISCHL, generálny advokát (1973 – 1981) (†)
 Aindrias O'KEEFFE, sudca (1974 – 1985) (†)
 Francesco CAPOTORTI, sudca (1976), neskôr generálny advokát (1976 – 1982) (†)
 Giacinto BOSCO, sudca (1976 – 1988) (†)
 Adolphe TOUFFAIT, sudca (1976 – 1982) (†)
 Thijmen KOOPMANS, sudca (1979 – 1990) (†)
 Ole DUE, sudca (1979 – 1994), predseda v rokoch 1988 – 1994 (†)
 Ulrich EVERLING, sudca (1980 – 1988)
 Alexandros CHLOROS, sudca (1981 – 1982) (†)
 Sir Gordon SLYNN, generálny advokát (1981 – 1988), neskôr sudca (1988 – 1992) (†)
 Pieter VERLOREN van THEMAAT, generálny advokát (1981 – 1986) (†)
 Simone ROZÈS, generálna advokátka (1981 – 1984)
 Fernand GRÉVISSE, sudca (1981 – 1982 a 1988 – 1994) (†)
 Kai BAHLMANN, sudca (1982 – 1988) (†)

G. Federico MANCINI, generálny advokát (1982 – 1988), neskôr sudca (1988 – 1999) (†)
Yves GALMOT, sudca (1982 – 1988) (†)
Constantinos KAKOURIS, sudca (1983 – 1997) (†)
Carl Otto LENZ, generálny advokát (1984 – 1997) (†)
Marco DARMON, generálny advokát (1984 – 1994) (†)
René JOLIET, sudca (1984 – 1995) (†)
Thomas Francis O'HIGGINS, sudca (1985 – 1991) (†)
Fernand SCHOCKWEILER, sudca (1985 – 1996) (†)
Jean MISCHO, generálny advokát (1986 – 1991 a 1997 – 2003) (†)
José Carlos de CARVALHO MOITINHO de ALMEIDA, sudca (1986 – 2000)
José Luís da CRUZ VILAÇA, generálny advokát (1986 – 1988)
Gil Carlos RODRÍGUEZ IGLÉSÍAS, sudca (1986 – 2003), predseda v rokoch 1994 – 2003
Manuel DIEZ de VELASCO, sudca (1988 – 1994) (†)
Manfred ZULEEG, sudca (1988 – 1994) (†)
Walter VAN GERVEN, generálny advokát (1988 – 1994) (†)
Francis Geoffrey JACOBS, generálny advokát (1988 – 2006)
Giuseppe TESAURO, generálny advokát (1988 – 1998)
Paul Joan George KAPTEYN, sudca (1990 – 2000)
Claus Christian GULMANN, generálny advokát (1991 – 1994), neskôr sudca (1994 – 2006)
John L. MURRAY, sudca (1991 – 1999)
David Alexander Ogilvy EDWARD, sudca (1992 – 2004)
Antonio Mario LA PERGOLA, sudca (1994 a 1999 – 2006), generálny advokát (1995 – 1999) (†)
Georges COSMAS, generálny advokát (1994 – 2000)
Jean Pierre PUISSOCHET, sudca (1994 – 2006)
Philippe LÉGER, generálny advokát (1994 – 2006)
Günter HIRSCH, sudca (1994 – 2000)
Michael Bendik ELMER, generálny advokát (1994 – 1997)
Peter JANN, sudca (1995 – 2009)
Hans RAGNEMALM, sudca (1995 – 2000) (†)
Leif SEVÓN, sudca (1995 – 2002)
Nial FENNELLY, generálny advokát (1995 – 2000)
Melchior WATHELET, sudca (1995 – 2003)
Dámaso RUIZ-JARABO COLOMER, generálny advokát (1995 – 2009) (†)
Romain SCHINTGEN, sudca (1996 – 2008)
Krateros IOANNOU, sudca (1997 – 1999) (†)
Siegbert ALBER, generálny advokát (1997 – 2003)
Antonio SAGGIO, generálny advokát (1998 – 2000) (†)
Vassilios SKOURIS, sudca (1999 – 2015), predseda v rokoch 2003 – 2015
Fidelma O'KELLY MACKEN, sudkyňa (1999 – 2004)
Ninon COLNERIC, sudkyňa (2000 – 2006)
Stig von BAHR, sudca (2000 – 2006)
José Narciso da CUNHA RODRIGUES, sudca (2000 – 2012)
Christiaan Willem Anton TIMMERMANS, sudca (2000 – 2010)
Leendert A. GEELHOED, generálny advokát (2000 – 2006) (†)
Christine STIX HACKL, generálna advokátka (2000 – 2006)
Luís Miguel POIARES PESSOA MADURO, generálny advokát (2003 – 2009)
Konrad Hermann Theodor SCHIEMANN, sudca (2004 – 2012)
Jerzy MAKARCZYK, sudca (2004 – 2009)

Pranas KŪRIS, sudca (2004 – 2010)
Georges ARESTIS, sudca (2004 – 2014)
Ján KLUČKA, sudca (2004 – 2009)
Uno LÖHMUS, sudca (2004 – 2013)
Aindrias Ó CAOIMH, sudca (2004 – 2015)
Pernilla LINDH, sudkyňa (2006 – 2011)
Ján MAZÁK, generálny advokát (2006 – 2012)
Verica TRSTENJAK, generálna advokátka (2006 – 2012)
Jean Jacques KASEL, sudca (2008 – 2013)
Niilo JÄÄSKINEN, generálny advokát (2009 – 2015)
Pedro CRUZ VILLALÓN, generálny advokát (2009 – 2015)

PRESEDOVIA

Massimo PILOTTI (1952 – 1958) (†)
Andreas Matthias DONNER (1958 – 1964) (†)
Charles Léon HAMMES (1964 – 1967) (†)
Robert LECOURT (1967 – 1976) (†)
Hans KUTSCHER (1976 – 1980) (†)
Josse J. MERTENS de WILMARS (1980 – 1984) (†)
Alexander John MACKENZIE STUART (1984 – 1988) (†)
Ole DUE (1988 – 1994) (†)
Gil Carlos RODRÍGUEZ IGLÉSÍAS (1994 – 2003)
Vassilios SKOURIS (2003 – 2015)

TAJOMNÍCI

Albert VAN HOUTTE (1953 – 1982) (†)
Paul HEIM (1982 – 1988)
Jean-Guy GIRAUD (1988 – 1994)
Roger GRASS (1994 – 2010)

KAPITOLA II

VŠEOBECNÝ SÚD

A/ ČINNOSŤ VŠEOBECNÉHO SÚDU V ROKU 2017

Predkladateľ: predseda Všeobecného súdu Marc JAEGER

Rok 2017 bol po mnohých a rozsiahlych zmenách, ku ktorým došlo v roku 2016 v prvých dvoch štádiách reformy súdnej architektúry Európskej únie, rokom relatívnej stability.

Zloženie Všeobecného súdu však sprevádzali dve zmeny, ku ktorým došlo 8. júna 2017, keď nastúpil do funkcie sudca C. Mac Eochaidh, a 4. októbra 2017, keď sa funkcie ujal sudca G. De Baere, ktorí sú šiestym a siedmym zo sudcov vymenovaných v rámci druhého štádia reformy (ktorá predpokladala, že zrušenie Súdu pre verejnú službu a presun právomoci rozhodovať v prvom stupni spory medzi Úniou a jej zamestnancami na Všeobecný súd budú spojené s vymenovaním siedmich nových sudcov Všeobecného súdu^{1/}). Je paradoxné, že druhá fáza reformy bola dokončená pred prvou, v ktorej rámci malo byť vymenovaných dvanásť nových sudcov do 25. decembra 2015, na jej dokončenie však ešte chýba vymenovanie dvanásteho sudcu.

K 31. decembru 2017 sa teda Všeobecný súd skladal z predsedu, podpredsedu a ďalších 44 sudcov, ktorí boli pridelení buď do jednej z ôsmich komôr zložených z piatich sudcov alebo do komory zloženej zo štyroch sudcov (všetky tieto komory obyčajne zasadať v trojčlenných rozhodovacích zloženiach), pričom sa ešte čaká na vymenovanie a pridelenie posledného sudcu v rámci prvej fázy reformy. Popri týchto deviatich komorách stále pôsobila odvolacia komora rozhodujúca o odvolaniach podaných proti rozhodnutiam, ktoré vydal Súd pre verejnú službu až do svojho zrušenia 31. augusta 2016. K jej zániku by malo pravdepodobne dôjsť v priebehu roku 2018 po vyhlásení rozsudkov v posledných konaniach o odvolaniach, ktoré ešte prebiehajú.

Okrem toho možno rok 2017 považovať za prvý úplný rok, v ktorom si mohol súd vyskúšať svoju novú organizáciu, ktorá mu má umožniť, aby plnil svoje poslanie a súčasne sa usiloval o dosiahnutie niekoľkých súbežných cieľov spočívajúcich v skrátení dĺžky konania, kvalite, koherencii a napokon aj vážnosti jeho judikatúry.

Vzhľadom na výzvu, ktorú predstavovalo začlenenie veľkého počtu nových sudcov, je bilancia tohto prvého roku uskutočňovania reformy veľmi uspokojivá.

Bola takmer dosiahnutá rovnováha medzi počtom predložených a ukončených vecí (917 predložených a 895 vybavených vecí^{2/}), a to napriek podaniu mimoriadne veľkej skupiny súvisiacich vecí z oblasti bankovníctva a financií (približne 100 vecí). Produktivita súdu sa opäť výrazne zvýšila (nárast o 140 ukončených vecí v porovnaní s rokom 2016, teda o 18,5 %) po miernom poklese, ktorý nevyhnutne nasledoval po obnovení zloženia súdu, ku ktorému dochádza každé tri roky, a internej reorganizácii v rámci reformy. Táto produktivita by mala naďalej rásť aj v roku 2018, kedy by sa mala výkonnosť súdu ustáliť na svojej novej úrovni.

Dĺžka konania, ktorá je dôležitým ukazovateľom výkonnosti, sa opäť výrazne skrátila a teraz predstavuje v priemere 16,3 mesiaca, pokiaľ ide o veci, v ktorých bolo rozhodnuté rozsudkom alebo uznesením (teda o 13 % menej ako v roku 2016). Klesajúca tendencia, ktorú možno konštatovať v posledných piatich rokoch (pokles dĺžky konaní o 40 % od roku 2013), je teda ešte výraznejšia, a to vo všetkých typoch konaní.

^{1/} Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2015/2422 zo 16. decembra 2015, ktorým sa mení Protokol č. 3 o štatúte Súdneho dvora Európskej únie (Ú. v. EÚ L 341, 2015, s. 14), a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2016/1192 zo 6. júla 2016 o prenesení právomoci rozhodovať v prvom stupni v sporoch medzi Európskou úniou a jej zamestnancami na Všeobecný súd (Ú. v. EÚ L 200, 2016, s. 137).

^{2/} Do týchto celkových počtov nie je zahrnutých 47 predložených vecí a 53 ukončených vecí v rámci konaní o nariadení predbežných opatrení.

Napokon treba zdôrazniť, že počet vecí pridelených komorám zloženým z piatich sudcov výrazne stúpol (84 vecí v porovnaní s 29 vecami v roku 2016), čo je jedným z prejavov organizácie a spôsobu fungovania, pre ktorý sa súd rozhodol s cieľom udržať kvalitu tak, ako si to stanovil v rámci uskutočňovania reformy. Vzhľadom na počet predložených vecí sa teda percento vecí pridelených rozšírenému rozhodovaciemu zloženiu priblížil v roku 2017 k 10 %, čo ostro kontrastuje s priemerom za obdobie pred reformou súdnej architektúry Únie (od roku 2010 do roku 2015), ktorý predstavoval asi 1 %.

Bolo by unáhlené vyvodzovať z týchto niekoľkých štatistických údajov konečné závery o účinkoch reformy, ktorej posledná fáza prebehne 1. septembra 2019. Tieto údaje však nasvedčujú tomu, že Všeobecný súd má v úmysle čo najrýchlejšie uskutočniť reformu a umožniť osobám podliehajúcim jej súdnej právomoci využívať všetky možnosti, ktoré so sebou táto reforma prináša, v službách účinného, rýchleho a kvalitného súdnictva Únie.

B/ JUDIKATÚRA VŠEOBECNÉHO SÚDU V ROKU 2017

VÝVOJ JUDIKATÚRY VŠEOBECNÉHO SÚDU V ROKU 2017

Podpredseda Marc van der WOUDE

Jednou z hlavných udalostí, ktorá mala výrazný vplyv na vývoj judikatúry Všeobecného súdu v roku 2017, je opätovné začlenenie oblasti sporov verejnej služby Európskej únie v prvom stupni do právomoci Všeobecného súdu. Táto opätovne nadobudnutá právomoc viedla Všeobecný súd k prijatiu viacerých rozhodnutí týkajúcich sa jednotlivcov, v tomto prípade zamestnaných inštitúciami Únie, najmä pokiaľ ide o dodržiavanie metód výpočtu odmeny, ktorými je administratíva viazaná (rozsudok zo 14. septembra 2017, *Bodson a i./EIB*, T-504/16 a T-505/16, [EU:T:2017:603](#)), alebo aj povinnosti administratívy potom, ako jej bola doručená žiadosť o pomoc v oblasti psychického obťažovania (rozsudok z 24. apríla 2017, *HF/Parlament*, T-584/16, [EU:T:2017:282](#)).

Oblasť verejnej služby pritom nepredstavuje jedinou oblasť sporov, v ktorej bol Všeobecný súd vyzvaný na zabezpečenie súdnej ochrany záujmov jednotlivcov. Táto ochrana sa vyžaduje aj v iných oblastiach, ako napríklad v oblasti reštriktívnych opatrení prijatých Úniou. Všeobecný súd teda pokračoval v preskúvaní uložených opatrení Únie, najmä tých, ktoré sa prijímajú na základe trestného konania v tretích štátoch, ako je Tunisko alebo Ukrajina voči fyzickým osobám obvineným zo sprenevery verejných finančných prostriedkov (rozsudok zo 7. júla 2017, *Azarov/Rada*, T-215/15, vec v odvolacom konaní¹, [EU:T:2017:479](#)). Otázky týkajúce sa súdnej ochrany fyzických osôb boli nastolené aj v prípadoch, ktoré by mohli zaujímať všetkých občanov Únie, ako sú veci týkajúce sa práva na prístup k dokumentom na základe nariadenia č. 1049/2001² alebo tie, ktoré sa týkali návrhov európskych iniciatív občanov. Pokiaľ ide o európske iniciatívy občanov, Všeobecný súd jednak uviedol, že tieto iniciatívy môžu zahŕňať aj úkony súvisiace s rokovaním o medzinárodných dohodách (rozsudok z 10. mája 2017, *Efler a i./Komisia*, T-754/14, [EU:T:2017:323](#)), a jednak zdôraznil potrebu, aby Komisia riadne odôvodnila svoje rozhodnutia o zamietnutí takej žiadosti (rozsudok z 3. februára 2017, *Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe/Komisia*, T-646/13, [EU:T:2017:59](#)).

V tejto súvislosti možno ďalej konštatovať, že sporová oblasť Všeobecného súdu sa ďalej podrobnejšie diverzifikuje v oblasti hospodárskeho práva. Vôbec sa už neobmedzuje len na právo hospodárskej súťaže, ale vyvíja sa najmä podľa právomocí udelených jednotlivým inštitúciám a agentúram Únie zodpovedným za prehlbovanie vnútorného trhu a menovej politiky. V tejto súvislosti Všeobecný súd teda mohol ďalej rozvíjať svoju judikatúru napríklad v oblasti bankovníctva, keď spresnil rozsah prudenciálneho dohľadu Európskej centrálnej banky (ECB) vzhľadom na ciele predmetnej právnej úpravy, ktorej cieľom je poskytnúť ECB celkový prehľad o všetkých rizikách, ktoré môžu ovplyvniť úverové inštitúcie, ako aj zabrániť rozdrobeniu prudenciálneho dohľadu medzi ECB a vnútroštátnymi orgánmi (rozsudky zo 16. mája 2017, *Landeskreditbank Baden-Württemberg/ECB*, T-122/15, vec v odvolacom konaní³, [EU:T:2017:337](#), a z 13. decembra 2017, *Crédit Mutuel Arkéa/ECB*, T-52/16, [EU:T:2017:902](#)). Je badateľný aj

1/ Vec C-530/17 P, *Azarov/Rada*.

2/ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 z 30. mája 2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie (Ú. v. ES L 145, 2001, s. 43; Mim. vyd. 01/003, s. 331).

3/ Vec C-450/17 P, *Landeskreditbank Baden-Württemberg*.

nárast súdnych sporov v oblasti kontroly koncentrácií, pričom boli vydané viaceré rozhodnutia týkajúce sa takýchto operácií, ktoré akoby prichádzali v určitých hospodárskych cykloch (rozsudky zo 7. marca 2017, **United Parcel Service/Komisia**, T-194/13, vec v odvolacom konaní⁴, [EU:T:2017:144](#); z 26. októbra 2017, **Marine Harvest/Komisia**, T-704/14, vec v odvolacom konaní⁵, [EU:T:2017:753](#), a z 26. októbra 2017, **KPN/Komisia**, T-394/15, neuverejnený, [EU:T:2017:756](#)). Okrem toho rastúca zložitost prípadov zahŕňajúcich posúdenia hospodárskej povahy zrejme vedie k posilneniu preskúmania dodržiavania práva na obhajobu. Predovšetkým bolo rozhodnuté, že dodržiavanie týchto práv vyžaduje, aby osoby, ktorých sa koncentrácia týkala, mali možnosť vyjadriť svoj názor k ekonometrickému modelu, ktorý Komisia použila na účely svojho rozhodnutia (rozsudok zo 7. marca 2017, **United Parcel Service/Komisia**, T-194/13, vec v odvolacom konaní⁶, [EU:T:2017:144](#)).

Napokon jedna dôležitá otázka prierezovej povahy, ktorá sa týkala viacerých kategórií sporovej agendy Všeobecného súdu v roku 2017, je otázka vzťahujúca sa na dodržanie primeranej lehoty v správnych a súdnych konaniach.

Pokiaľ ide o dodržiavanie tejto lehoty spojenej so zásadou riadnej správy vecí verejných, Všeobecný súd pripomenul judikatúru, podľa ktorej sa žiadosť o pomoc v prípadoch obťažovania musí riešiť rýchlo (rozsudok z 24. apríla 2017, **HF/Parlament**, T-584/16, [EU:T:2017:282](#)). Spresnil tiež, že odôvodnenie rozhodnutia o nepovýšení úradníka musí byť predložené najneskôr v momente zamietnutia jeho sťažnosti a že nedodržanie tejto povinnosti odôvodnenia môže viesť k stavu neistoty a frustrácie, čo je dôvodom na priznanie náhrady škody za spôsobenú ujmu (rozsudok z 26. októbra 2017, **Paraskevaïdis/Cedefop**, T-601/16, [EU:T:2017:757](#)). Okrem toho Všeobecný súd dospel k záveru, že Komisia nedodržala zásadu primeranej lehoty, keď jej trvalo viac ako deväť mesiacov – lehota, ktorú stanovovala predchádzajúca platná právna úprava – na preskúmanie žiadosti o odpustenie dovozného cla, po tom, čo Všeobecný súd zrušil predchádzajúce rozhodnutie o zamietnutí tejto žiadosti (rozsudok z 11. decembra 2017, **Léon Van Parys/Komisia**, T-125/16, [EU:T:2017:884](#)). Napokon Všeobecný súd konštatoval, že porušenie zásady primeranej lehoty zo strany tuniských orgánov v rámci súdneho konania, na ktorom je založené rozhodnutie Rady o ponechaní mena žalobcu na zozname osôb, na ktoré sa vzťahujú reštriktívne opatrenia, nevyhnutne neovplyvňuje zákonnosť tohto rozhodnutia, pričom však takéto porušenie môže spôsobiť, že Rada bude povinná vykonať potrebné kontroly (rozsudok z 5. októbra 2017, **Mabrouk/Rada**, T-175/15, [EU:T:2017:694](#)).

Pokiaľ ide o dodržiavanie zásady primeranej lehoty zo strany súdov Únie, Všeobecný súd sa v rámci súboru piatich rozsudkov (rozsudky z 10. januára 2017, **Gascogne Sack Deutschland a Gascogne/Európska únia**, T-577/14, vec v odvolacom konaní⁷, [EU:T:2017:1](#); z 1. februára 2017, **Aalberts Industries/Európska únia**, T-725/14, [EU:T:2017:47](#); z 1. februára 2017, **Kendrion/Európska únia**, T-479/14, vec v odvolacom konaní⁸, [EU:T:2017:48](#); zo 17. februára 2017, **ASPLA a Armando Álvarez/Európska únia**, T-40/15, vec v odvolacom konaní⁹, [EU:T:2017:105](#), a zo 7. júna 2017, **Guardian Europe/Európska únia**, T-673/15, vec v odvolacom konaní¹⁰, [EU:T:2017:377](#)), objasnil pojem neprimeranej dĺžky súdneho konania v oblasti kartelového práva a spresnil okolnosti, za ktorých porušenie tejto zásady môže viesť k finančnej zodpovednosti Únie. Dospel najmä k záveru, že takéto porušenie môže spôsobiť

4/ Vec C-265/17 P, **Komisia/United Parcel Service**.

5/ Vec C-10/18 P, **Marine Harvest/Komisia**.

6/ Vec C-265/17 P, **Komisia/United Parcel Service**.

7/ Veci C-138/17 P, **Európska komisia/Gascogne Sack Deutschland a Gascogne**, a C-146/17 P, **Európska únia/Gascogne Sack Deutschland a Gascogne**.

8/ Vec C-150/17 P, **Európska únia/Kendrion**.

9/ Veci C-174/17 P, **ASPLA a Armando Álvarez/Európska únia**, a C-222/17 P, **ASPLA a Armando Álvarez/Európska únia**.

10/ Veci C-447/17 P, **Guardian Europe/Európska únia**, a C-479/17 P, **Guardian Europe/Európska únia**.

majetkovú ujmu na poplatkoch za zriadenie bankovej záruky na obdobie, ktoré by svojou dĺžkou presahovalo obdobie, ktoré možno považovať za primerané, ako aj nemajetkovú ujmu v dôsledku nezvyčajne dlhého trvania nejstej situácie.

I. SÚDNE KONANIE

V roku 2017 mal Všeobecný súd príležitosť vyjadriť sa najmä k rozsahu právomoci súdu Európskej únie a k pojmu akt, ktorý možno napadnúť žalobou. Spresnil aj podmienky týkajúce sa zastúpenia účastníka konania advokátom.

1. PRÁVOMOC SÚDU ÚNIE

Vo veciach, ktoré viedli k vydaniu uznesení Súdneho dvora z 28. februára 2017, **NF/Európska rada** (T-192/16, vec v odvolacom konaní¹¹, [EU:T:2017:128](#)); z 28. februára 2017, **NG/Európska rada** (T-193/16, vec v odvolacom konaní¹², [EU:T:2017:129](#)), a z 28. februára 2017, **NM/Európska rada** (T-257/16, vec v odvolacom konaní¹³, [EU:T:2017:130](#)), mal Všeobecný súd rozhodnúť o žalobách, ktoré podali traja žiadatelia o azyl proti dohode, ktorá bola údajne uzatvorená medzi Európskou radou a Tureckou republikou 18. marca 2016, na riešenie migračnej krízy v Sýrii. Podľa žalobcov bola táto dohoda, ktorá sa materializovala vo „vyhlásení EÚ a Turecka“¹⁴, ktoré bolo prijaté v ten istý deň, a bola k nej uverejnená tlačová správa Európskej rady, uzavretá v rozpore s pravidlami Zmluvy o FEÚ týkajúcimi sa uzatvárania medzinárodných dohôd Úniou.

V konaní o námietke nedostatku právomoci, ktorú vzniesla Európska rada predovšetkým na základe článku 130 svojho rokovacieho poriadku, Všeobecný súd pripomenul, že táto námietka nedostatku právomoci sa musí preskúmať pred preskúmaním námietky neprípustnosti, ktorú subsidiárne vzniesla žalovaná, a na základe toho rozhodol, že formálne žalobcovia navrhujú zrušenie medzinárodnej dohody. Všeobecný súd však spresnil, že preskúmanie zákonnosti aktov patriacich do medzinárodného zmluvného práva súdom Únie sa môže týkať iba aktu, na základe ktorého inštitúcia zamýšľala uzatvoriť údajnú predmetnú medzinárodnú dohodu, a nie tejto dohody ako takej. V dôsledku toho si Všeobecný súd vyložil návrhy predložené žalobcami tak, že v podstate navrhujú zrušenie aktu, na základe ktorého Európska rada zamýšľala uzatvoriť v mene Únie dohodu s Tureckou republikou 18. marca 2016.

V nadväznosti na preskúmanie obsahu „vyhlásenia EÚ a Turecka“ a všetkých okolností, za akých došlo k tomuto vyhláseniu, Všeobecný súd dospel k záveru, že toto vyhlásenie nie je aktom Európskej rady – ani aktom inej inštitúcie Únie –, ktorým by Európska rada mala v úmysle uzavrieť dohodu s Tureckou republikou. V tejto súvislosti Všeobecný súd zdôrazňuje, že bez ohľadu na polutovaniahodne nejednoznačné výrazy vo „vyhlásení EÚ a Turecka“, aké bolo zverejnené prostredníctvom spornej tlačovej správy, sa zástupcovia členských štátov v postavení hláv štátov alebo predsedov vlád stretli 18. marca 2016 s tureckým predsedom vlády v spoločných priestoroch Európskej

11/ Vec C-208/17 P, **NF/Európska rada**.

12/ Vec C-209/17 P, **NG/Európska rada**.

13/ Vec C-210/17 P, **NM/Európska rada**.

14/ Vyhlásenie, ktoré informovalo o výsledkoch „tretie[ho] stretnutí[a] od novembra 2015 venované[ho] prehĺbeniu vzťahov medzi Tureckom a EÚ, ako aj riešeniu migračnej krízy“ medzi „členmi Európskej rady“ a „ich tureckým náprotivkom“.

rady a Rady Európskej únie, t. j. na stretnutí, v nadväznosti na ktoré bolo prijaté „vyhlásenie EÚ a Turecka“. Všeobecný súd dospel preto k záveru, že je potrebné vyhovieť námietke nedostatku právomoci, ktorú vzniesla Európska rada.

2. POJEM AKT, KTORÝ MOŽNO NAPADNÚŤ ŽALOBOU

Vo veci, ktorá viedla k vydaniu uznesenia z 11. októbra 2017, *Guardian Glass España, Central Vidriera/Komisija* (T-170/16, [EU:T:2017:722](#)), mal Všeobecný súd rozhodnúť o návrhu na zrušenie rozhodnutia, ktoré bolo obsiahnuté v dokumente, ktorý zaslala Európska komisia španielskym orgánom. Tento dokument sa týka posúdenia Komisie, pokiaľ ide o tvrdenia žalobkyne, ktoré predložila pred týmito orgánmi, v súvislosti so zlučiteľnosťou štátnej pomoci, ktorú žalobkyňa dostala vo forme daňových úľav, s vnútorným trhom. Vec spadá do súvislosti vymáhania štátnej pomoci španielskymi orgánmi vo forme daňových úľav podľa schémy pomoci vyhlásenej Komisiou za protiprávnu. V rozhodnutí, ktorým bola konštatovaná táto nezákonnosť, Komisia spresnila, že jej posúdenie sa týkalo schémy pomoci a nebola ním „dotknutá otázka, či individuálne možno pomoc upravenú schémou a poskytnutú viacerými podnikmi, na základe jej konkrétnych vlastností považovať za zlučiteľnú so spoločným trhom, a to buď na základe neskoršieho rozhodnutia, alebo uplatnením nariadení o výnimke“. Španielske orgány zaslali žalobkyňu v nadväznosti na rozhodnutie Komisie príkaz na vrátenie.

Všeobecný súd rozhodol, že napadnutý akt nevyvoláva záväzné právne účinky, ktoré môžu ovplyvniť záujmy žalobcu tým, že podstatným spôsobom zmenia jeho právne postavenie, a preto nemôže byť predmetom žaloby o neplatnosť.

Všeobecný súd dospel k tomuto záveru na základe toho, že najprv pripomenul, že keď je Komisii predložená schéma pomoci, môže táto, ako to urobila v prejednávanej veci, rozhodnúť o všeobecných charakteristikách dotknutej schémy bez toho, aby bola povinná skúmať každý osobitný prípad uplatnenia. Členskému štátu prináleží, aby v rámci vykonávania rozhodnutia Komisie overil individuálnu situáciu každého z podnikov, ktorých sa také vymáhanie týka. Ak pri tejto príležitosti narazí na neočakávané a nepredvídateľné ťažkosti, členský štát je povinný sa obrátiť na Komisiu na základe povinnosti lojálnej spolupráce. Pokiaľ ide o listy Komisie zaslané vnútroštátnym orgánom v rámci takejto vzájomnej komunikácie, nie sú právne záväzné, pretože predstavujú len vyjadrenie stanoviska Komisie z hľadiska práva Únie na vykonávacie opatrenia, ktoré navrhol dotknutý členský štát, vo vzťahu k ťažkostiam, ktoré musí riešiť.

Všeobecný súd ďalej konštatuje, že predmetom vzájomnej komunikácie medzi španielskymi orgánmi a Komisiou, ako to vyplýva z napadnutého aktu, je súčasťou vykonávania rozhodnutia vyhlasujúceho pomoc za protiprávnu. V čase vymáhania pomoci totiž španielske orgány preskúmali, či je v prípade pomoci vyplatenej žalobkyňu splnená podmienka týkajúca sa stimulačného účinku, a v tejto súvislosti sa opýtali Komisie, ako sa mala vykladať táto podmienka stanovená v uvedenom rozhodnutí. Autor napadnutého aktu vyhotovil tento akt a zaslal ho španielskym orgánom práve na účely zodpovedania tejto otázky a poskytnutia informácií o spôsobe, akým treba vykladať požiadavku stimulačného účinku.

Všeobecný súd odmietol tvrdenie žalobkyne, ktorá uviedla, že keď Španielske kráľovstvo vykonalo oznámenie o poskytnutí štátnej pomoci, bola Komisia povinná vyjadriť sa k zlučiteľnosti tejto pomoci prijatím rozhodnutia. V tejto súvislosti Všeobecný súd dospel k záveru, že z obsahu korešpondencie medzi španielskymi orgánmi a Komisiou vyplýva, že tieto orgány chceli získať informácie od Komisie, aby vo svojich návrhoch, ktoré mali predložiť španielskym súdom, odpovedali na otázky týkajúce sa niektorých príjemcov, ktorí napadli príkazy na vymáhanie pomoci, pričom však ich postup sa nedal považovať za správu obsahujúcu oznámenie pomoci vyplatenej

žalobkyni, s ktorým by bola spojená povinnosť Komisie vydať rozhodnutie podľa nariadenia č. 659/1999¹⁵. Všeobecný súd napokon spresnil, že spôsob, akým mohli španielske orgány vnímať právne účinky vyvolané napadnutým aktom, ak by sa takýto spôsob vnímania preukázal, nemôže slúžiť na posúdenie prípustnosti žaloby proti tomuto aktu.

3. ZASTÚPENIE ADVOKÁTOM, KTORÝ NEMÁ POSTAVENIE TRETEJ OSOBY

Vo veci, ktorá viedla k vydaniu uznesenia z 20. novembra 2017, **BikeWorld/Komisía** (T-702/15, [EU:T:2017:834](#)), Všeobecný súd rozhodoval o žalobe na čiastočné zrušenie rozhodnutia Komisie konštatujúce existenciu protiprávnej pomoci nezlučiteľnej s vnútorným trhom, ktorú poskytla Spolková republika Nemecko v prospech pretekárskeho automobilového okruhu Nürburgring. Komisia bez toho, aby formálne vzniesla námietku neprípustnosti, požadovala zastavenia konania z dôvodu, že táto žaloba nespĺňa požiadavky článkov 19 a 21 Štatútu Súdneho dvora Európskej Únie, lebo advokát zastupujúci žalobkyňu bol jedným z jej dvoch spoločníkov, a teda nebol od nej nezávislý. V tejto súvislosti žalobkyňa tvrdila, že jej právny zástupca mal v čase podania žaloby prepojenie so žalobkyňou len do tej miery, že vlastnil 10 % jej základného imania, ale že nemal žiadnu úlohu pri riadení spoločnosti a jej finančnom riadení a že ju zastupoval iba ako advokát, a nie ako spoločník.

V tejto súvislosti Všeobecný súd pripomína, že na podanie žaloby iní účastníci konania ako členské štáty, inštitúcie Európskej únie, štáty, ktoré sú zmluvnými stranami Dohody o Európskom hospodárskom priestore (EHP)¹⁶ a nie sú členskými štátmi, a taktiež Dozorný úrad Európskeho združenia voľného obchodu (EZVO) uvedený v tejto dohode nie sú sami oprávnení konať, ale musia využiť služby tretej osoby, ktorá musí mať oprávnenie vystupovať pred súdom členského štátu alebo iného štátu, ktorý je zmluvnou stranou Dohody o EHP. Všeobecný súd pripomenul, že podľa judikatúry Súdneho dvora podstata tejto podmienky zastupovania treťou osobou spočíva jednak v zabránení tomu, aby súkromné subjekty konali pred súdmi sami bez toho, aby využili sprostredkovateľa, a jednak v zabezpečení, aby právnické osoby bránil zástupca, ktorý je dostatočne nezaujatý vo vzťahu k právnickej osobe, ktorú zastupuje.

Vzhľadom na tieto kritériá Všeobecný súd rozhodol, že osobné prepojenie advokáta v čase podania žaloby so žalobkyňou a s vecou, najmä skutočnosť, že vlastnil 10 % základného imania žalobkyne, a bol teda v tom čase jedným z dvoch spoločníkov žalobkyne, boli v čase podania žaloby takej povahy, že existovalo riziko, že nebude môcť splniť svoju základnú úlohu pomocníka justície najvhodnejším spôsobom. Podľa Všeobecného súdu žalobkyňa a jej advokát najmä v odpovedi na námietku neprípustnosti vznesenej Komisiou nepredložili žiaden dôkaz, ktorý by umožnil vylúčiť existenciu takého rizika za okolností daného prípadu.

Všeobecný súd konštatoval, že advokát žalobkyne mal v čase podania žaloby osobné prepojenie so žalobkyňou a s prejednávanou vecou, čo znamená, že nebol dostatočne nezaujatý, aby mohol úplne nezávisle zastupovať žalobkyňu v zmysle judikatúry Súdneho dvora, a preto zamietol žalobu ako neprípustnú.

^{15/} Nariadenie Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku [108 ZFEÚ] (Ú. v. ES L 83, 1999, s. 1; Mim. vyd. 08/001, s. 339).

^{16/} Dohoda o Európskom hospodárskom priestore z 2. mája 1992 (Ú. v. ES L 1, 1994, s. 3).

II. INŠTITUCIONÁLNE PRÁVO

Vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 3. februára 2017, *Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe/Komisia* (T-646/13, [EU:T:2017:59](#)), bola Všeobecnému súdu predložená žaloba na zrušenie rozhodnutia Komisie, ktorým sa zamietajú žiadosti o registráciu európskej iniciatívy občanov (EIO), ktorej cieľom bolo vyzvať Európsku úniu, aby zlepšila ochranu osôb patriacich k národnostným a jazykovým menšinám a posilnila kultúrnu a jazykovú rozmanitosť v Únii. V prílohe tejto žaloby bol návrh uvádzajúci jedenásť oblastí, v ktorých by mali inštitúcie Únie vypracovať návrhy aktov, a na tieto účely sa presne poukazyvalo na druhy aktov, ktoré sa majú prijať, obsah uvedených aktov a zodpovedajúce právne základy Zmluvy o FEÚ. Komisia vo svojom rozhodnutí uviedla, že niektoré z požadovaných aktov mohli, ak by sa posudzovali individuálne, spadať do rámca právomocí, podľa ktorých mohla predložiť návrh právneho aktu Únie, na základe čoho dospela následne k záveru, že zaregistrovanie návrhu sa malo zamietnuť v celom rozsahu z dôvodu, že nariadenie č. 211/2011¹⁷ neupravuje čiastočný zápis návrhu EIO.

V tejto súvislosti Všeobecný súd pripomína, že občan predkladajúci návrh EIO musí mať možnosť pochopiť dôvody, pre ktoré Komisia tento návrh nezaregistrovala. Prináleží preto Komisii, ktorá skúma tento návrh, aby ho posúdila, ale aj spresnila jednotlivé dôvody zamietavého rozhodnutia vzhľadom na vplyv tohto rozhodnutia na účinný výkon práva občanov predložiť návrh EIO. V spornom rozhodnutí Komisia nijakým spôsobom neuviedla, ktoré z jedenástich návrhov právnych aktov obsiahnutých v prílohe k návrhu EIO podľa nej zjavne nepatria do rámca právomocí, na základe ktorých je oprávnená predložiť návrh právneho aktu Únie, a tiež napriek presným informáciám, ktoré jej poskytli organizátori v súvislosti s druhom navrhovaného aktu, ako aj jednotlivými právnymi základmi a obsahom týchto aktov, neuviedla nijaké odôvodnenie na podporu uvedeného posúdenia. Za týchto podmienok Komisia v každom prípade neumožnila organizátorom identifikovať dôvody uvedené v prílohe sporného návrhu EIO, ktoré podľa nej prekračovali rámec svojich právomocí, ani poznať dôvody, ktoré viedli k tomuto posúdeniu. Organizátori teda nemohli namietajú proti dôvodnosti uvedeného posúdenia Komisie, rovnako ako Všeobecný súd nemôže vykonať preskúmanie zákonnosti posúdenia Komisie.

Všeobecný súd na základe toho došiel k záveru, že bez toho, aby bolo potrebné určiť, či Komisia mala okrem toho uviesť dôvody na podporu svojho výkladu, podľa ktorého návrh EIO nemožno zaregistrovať, ak časť navrhovaných opatrení nespadá do rámca jej právomocí, napadnuté rozhodnutie je nedostatočne odôvodnené a v dôsledku toho musí byť zrušené.

Vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 10. mája 2017, *Efler a i./Komisia* (T-754/14, [EU:T:2017:323](#)), Všeobecný súd bol vyzvaný, aby preskúmal zákonnosť rozhodnutia Komisie, ktorým sa zamietajú žiadosti o registráciu návrhu EIO s názvom „Stop TTIP“, ktorej cieľom bolo vyzvať Komisiu, aby odporučila Rade zrušiť mandát, ktorý jej bol udelený na rokovania o „Transatlantickom obchodnom a investičnom partnerstve“¹⁸, a napokon, aby neuzavrela „Komplexnú hospodársku a obchodnú dohodu“¹⁹. Táto vec vyvoláva doteraz nevyriešenú otázku, či sa návrh EIO môže vzťahovať na akt, ktorým Rada rozhodne o odobratí mandátu na rokovania s cieľom uzavrieť medzinárodnú dohodu s treťou krajinou Komisii, a na akt, ktorým Rada rozhodla neudelíť súhlas na podpísanie takej dohody alebo ju neuzavrieť. Komisia vo svojom rozhodnutí uviedla, že návrh EIO sa nemôže týkať takýchto aktov. Poukázala jednak na prípravnú

17/ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 211/2011 zo 16. februára 2011 o iniciatíve občanov (Ú. v. EÚ L 65, 2011, s. 1).

18/ Rozhodnutím zo 14. júna 2013 Rada poverila Komisiu začať rokovania so Spojenými štátmi americkými na účely uzavretia dohody o voľnom obchode nazývanej „Transatlantické obchodné a investičné partnerstvo“ [Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP)].

19/ Rozhodnutím z 27. apríla 2009 Rada poverila Komisiu začať rokovania s Kanadou na účely uzavretia dohody o voľnom obchode, nazývanej „Komplexná hospodárska a obchodná dohoda“ [Comprehensive Economic and Trade Agreement (CETA)].

povahu aktu o začatí rokovaní na účely uzavretia medzinárodnej dohody a neexistenciu jeho právnych účinkov mimo inštitúcií, a jednak na skutočnosť, že právne akty, ktorých prijatie sa navrhovalo, neboli potrebné „na účely uplatňovania Zmlúv“.

Všeobecný súd po prvé zamietol tvrdenie, ktoré primárne uvádzala Komisia, pričom dospel k záveru, že pojem právny akt v zmysle článku 11 ods. 4 ZEÚ, článku 2 ods. 1 nariadenia č. 211/2011 a článku 4 ods. 2 písm. b) toho istého nariadenia nemožno, keďže nič nenasvedčuje opaku, chápať tak, že zahŕňa len konečné právne akty Únie, ktoré vyvolávajú právne účinky voči tretím osobám. Podľa Všeobecného súdu totiž ani znenie uvedených ustanovení, ani nimi sledované ciele osobitne neodôvodňujú vylúčenie rozhodnutia, ktorým sa povoľuje začatie rokovaní na účely uzavretia medzinárodnej dohody, prijatého podľa článku 207 ods. 3 a 4 ZFEÚ a článku 218 ZFEÚ, a ktoré zjavne predstavuje rozhodnutie v zmysle článku 288 štvrtého odseku ZFEÚ, z pojmu právny akt na účely EIO. Naopak, Všeobecný súd uvádza, že zásada demokracie, rovnako ako aj cieľ, ktorý osobitne sleduje postup EIO spočívajúci v zlepšení demokratického fungovania Únie, nútia prijať výklad pojmu právny akt, ktorý zahŕňa právne akty, akým je rozhodnutie o začatí rokovaní na účely uzavretia medzinárodnej zmluvy, ktorá nepopierateľne vedie k zmene právneho poriadku Únie. Podľa Všeobecného súdu stanovisko, podľa ktorého Rada a Komisia disponujú nepriamou demokratickou legitimitou dostatočnou na prijatie právnych aktov, ktoré nevyvolávajú právne účinky voči tretím osobám, by značne obmedzilo uplatnenie postupu EIO ako nástroja účasti občanov Únie na jej normatívnej činnosti prostredníctvom uzatvárania medzinárodných dohôd. Okrem toho podľa Všeobecného súdu rozhodnutie o odobratí poverenia na začatie rokovaní na účely uzavretia medzinárodnej dohody vzhľadom na to, že vedie k ukončeniu týchto rokovaní, nemožno kvalifikovať ako prípravný akt, ale má ako také povahu konečného aktu.

Po druhé Všeobecný súd uvádza, že právna úprava týkajúca sa EIO v nijakom prípade neuvádza, že by účasť občanov nemohla viesť k tomu, aby sa zabránilo prijatiu právneho aktu. Hoci v súlade s článkom 11 ods. 4 ZEÚ a článkom 2 ods. 1 nariadenia č. 211/2011 o iniciatíve občanov navrhovaný právny akt istotne musí prispieť k uplatneniu Zmlúv, je to tak v prípade aktov, ktorých predmetom je zabrániť uzavretiu medzinárodných zmlúv, ktoré vedú k zmene právneho poriadku Únie.

V tejto súvislosti Všeobecný súd uvádza, že cieľ účasti na demokratickom živote sledovaný mechanizmom EIO zjavne zahŕňa možnosť požiadať o zmenu platných právnych aktov alebo ich zrušenie, v plnom rozsahu alebo sčasti. Neexistuje preto nijaký dôvod ani na to, aby boli z demokratickej debaty vylúčené právne akty týkajúce sa zrušenia rozhodnutia, ktorým sa poveruje začať rokovania na účely uzavretia medzinárodnej dohody, a akty, ktorých predmetom je zabrániť podpísaniu a uzavretiu takejto dohody. Na rozdiel od tvrdenia, ktoré obhajuje Komisia, tieto akty nepopierateľne vyvolávajú samostatné právne účinky tým, že prípadne zabránia oznámenej zmene práva Únie. Nič však neodôvodňuje, aby boli autori návrhu EIO nútení čakať na uzavretie dohody, aby mohli následne napadnúť len jej účelnosť.

Napokon podľa Všeobecného súdu, hoci návrh EIO nijakým spôsobom nepredstavuje neprípustný zásah do priebehu existujúceho legislatívneho postupu, je vyjadrením skutočnej účasti občanov Únie na jej demokratickom živote bez toho, aby bola narušená inštitucionálna rovnováha, o ktorú sa snažia Zmluvy.

Vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 20. novembra 2017, **Voigt/Parlament** (T-618/15, [EU:T:2017:821](#)), bola Všeobecnému súdu predložená žaloba podaná proti dvom rozhodnutiam, ktorými Európsky parlament odmietol jednak sprístupniť miestnosť na účely konania tlačovej konferencie a jednak umožniť prístup do svojich priestorov ruským štátnym príslušníkom. Žalobca, ktorý bol zvoleným poslancom Parlamentu zo zoznamu kandidátov nemeckej strany, sa v Petrohrade (Rusko) zúčastnil politického fóra. V nadväznosti na toto fórum chcel žalobca zorganizovať tlačovú konferenciu a pracovné stretnutie v priestoroch Parlamentu za prítomnosti – najmä pokiaľ

ide o pracovné stretnutie – členov a jedného sympatizanta ruskej strany „Rodina“. Parlament medzičasom prijal uznesenie 2015/2001(INI)²⁰.

Všeobecný súd najprv preskúmal prípustnosť žalobného dôvodu založeného na porušení článku 21 Charty základných práv Európskej únie, týkajúceho sa toho, že zamietnutie prístupu ruských hostí do Parlamentu predstavuje diskrimináciu na základe etnického pôvodu alebo štátnej príslušnosti, na základe čoho tento súd pripomenul, že žalobca nie je oprávnený konať v záujme zákona alebo inštitúcií a na podporu žaloby o neplatnosť sa môže dovolávať len dôvodov, ktoré sa ho osobne týkajú. Túto požiadavku však nemožno chápať tak, že znamená, že súd Únie uzná prípustnosť výhrady len pod podmienkou, že sa viaže na osobnú situáciu jedine samotného žalobcu. Výhrady určitého žalobcu sú v skutočnosti prípustné, pokiaľ sú spôsobilé vyvolať neplatnosť, z ktorej môže mať prospech. Podľa Všeobecného súdu v danom prípade pritom údajná diskriminácia ruských hostí z dôvodu ich štátnej príslušnosti alebo etnického pôvodu mohla hypoteticky uškodiť aj žalobcovi, keďže inicioval ich pozvanie, no bolo im zabránené zúčastniť sa pracovného stretnutia v Parlamente, ktoré žalobca organizoval.

V rámci preskúmania dôvodnosti tohto žalobného dôvodu Všeobecný súd uvádza, že hoci štátna príslušnosť predstavuje právnu a politickú väzbu, ktorá existuje medzi jednotlivcom a suverénnym štátom, pojem etnický pôvod vychádza z myšlienky, že spoločenské skupiny sa vyznačujú spoločným pocitom príslušnosti k tomu istému národu alebo spoločnou náboženskou vierou, spoločným jazykom, kultúrnym a tradičným pôvodom a životným prostredím. Pokiaľ ide o zákaz diskriminácie z dôvodu etnického pôvodu, Všeobecný súd konštatuje, že žalobca iba poukazuje na ruskú štátnu príslušnosť svojich hostí a nepreukázal, že by rozhodnutie, ktorým bol odmietnutý vstup jeho ruským hosťom do Parlamentu, bolo prijaté z dôvodu konkrétnej etnickej príslušnosti. Pokiaľ ide o zákaz diskriminácie z dôvodu štátnej príslušnosti, Všeobecný súd pripomína, že v súlade s článkom 6 ods. 1 tretím pododsekom ZEÚ a článkom 52 ods. 7 Charty základných práv treba na účely jej výkladu²¹ prihliadnuť k jej vysvetlivkám. Podľa týchto vysvetliviek článok 21 ods. 2 Charty základných práv „zodpovedá článku 18 [prvému odseku ZFEÚ] a musí sa uplatňovať v súlade s týmto článkom“.

V dôsledku toho Všeobecný súd dospel vzhľadom na článok 18 prvý odsek ZFEÚ a súvisiacu judikatúru k záveru, že článok 21 ods. 2 Charty základných práv sa vzťahuje len na situácie, ktoré patria do pôsobnosti práva Únie a v ktorých sa so štátnym príslušníkom členského štátu v porovnaní s príslušníkmi iného členského štátu zaobchádza diskriminujúco len na základe jeho štátnej príslušnosti, takže tento článok sa nemôže uplatniť v prípade eventuálneho rozdielného zaobchádzania medzi štátnymi príslušníkmi členských štátov a štátnymi príslušníkmi tretích štátov. V dôsledku toho sa žalobca nemohol v súvislosti so svojimi ruskými hosťami odvolávať na článok 21 ods. 2 Charty základných práv.

Napokon Všeobecný súd preskúmal žalobný dôvod založený na zneužití právomoci, pričom rozhodol, že Parlament nemá povinnosť podporovať vo svojich priestoroch politické aktivity strany, ktorá pochádza z tretej krajiny, a preto nie je povinný prijímať členov alebo sympatizantov takejto politickej strany, aby mohli v jeho priestoroch vyjadriť svoje názory. Zo štruktúry Zmlúv a z predpisov na ich vykonanie, ako aj z potreby zabezpečiť slobodný výkon právomocí zverených Parlamentu totiž vyplýva, že Parlament nie je miestom, kde by ktokoľvek z verejnosti mohol uplatniť svoje právo vyjadriť sa.

20/ Uznesenie Európskeho parlamentu z 10. júna 2015 o stave vzťahov medzi Európskou úniou a Ruskom [2015/2001(INI)] (Ú. v. EÚ C 407, 2016, s. 35).

21/ Vysvetlivky k Charte základných práv (Ú. v. EÚ C 303, 2007, s. 17).

III. PRAVIDLÁ HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽE VZŤAHUJÚCE SA NA PODNIKY

1. PRÍNOSY V OBLASTI ČLÁNKOV 101 A 102 ZFEÚ

Vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 10. novembra 2017, *Icap a i./Komisia* (T-180/15, [EU:T:2017:795](#)), Všeobecný súd rozhodoval o žalobe o neplatnosť podanej proti rozhodnutiu Komisie, ktorá rozhodla, že žalobkyne sa zúčastnili na šiestich porušeníach článku 101 ZFEÚ týkajúcich sa manipulácie s medzibankovými referenčnými úrokovými sadzbami London Interbank Offered Rate (LIBOR, medzibanková úroková miera používaná v Londýne) a Tokyo Interbank Offered Rate (TIBOR, medzibanková úroková miera používaná v Tokiu) na trhu s úrokovými derivátmi v japonských jenochoch, ktoré sa predtým konštatovali v rozhodnutí z roku 2013²². Správania vytýkané žalobkyniam spočívali v „uľahčovaní“ šiestich porušení, t. j. „porušenia UBS/RBS z roku 2007“, „porušenia UBS/RBS z roku 2008“, „porušenia UBS/DB“, „porušenia Citi/RBS“, „porušenia Citi/DB“ a „porušenia Citi/UBS“. V rozhodnutí z roku 2013, ktoré bolo prijaté v rámci konania o urovnaní podľa článku 10a nariadenia (ES) č. 773/2004²³, zmeneného nariadením (ES) č. 622/2008²⁴, Citigroup Inc., Citigroup Global Markets Japan Inc. Deutsche Bank Aktiengesellschaft, UBS AG, UBS Securities Japan a The Royal Bank of Scotland (RBS) priznali svoju účasť na predmetnom porušení. Žalobkyne sa rozhodli, že sa nezúčastnia konania o urovnaní. V dôsledku toho sa na ne uplatnil bežný postup a bola im uložená pokuta 14 960 000 eur.

Všeobecný súd poznamenal, že zodpovednosť žalobkýň bola dokázaná na základe ich účasti na protisúťažných správaniach, ktoré konštatovala Komisia a ktoré táto inštitúcia kvalifikovala ako „uľahčenie“, na základe čoho najskôr preskúmala, či žalobcovia chceli prispieť svojim vlastným správaním k naplneniu spoločných cieľov sledovaných všetkými zúčastnenými a že vedeli o skutočnom správaní, ktoré plánovali alebo vykonali ďalšie podniky sledujúce rovnaké ciele, alebo že ho mohli primerane predpokladať a boli ochotné prevziať z toho vyplývajúce riziko. V tejto súvislosti Komisia dostatočne právne nepreukázala, že žalobkyne vedeli o tajných dohodách dotknutých bánk v rámci „porušenia UBS/RBS z roku 2007“, „porušenia UBS/RBS z roku 2008“, „porušenia Citi/DB“ a „porušenia Citi/UBS“. Všeobecný súd potvrdil tento prístup, no len pre jedno z predmetných porušení (t. j. „porušenie UBS/RBS z roku 2008“). Keďže Komisia nepredložila dôkazy, ktoré by mohli preukázať, že žalobkyne vedeli alebo mohli rozumne predvídať úlohu RBS, Všeobecný súd zrušil napadnuté rozhodnutie, pokiaľ ide o účasť žalobkýň na tomto porušení.

Pokiaľ ide o dokázanie existencie porušení a ich dĺžky, ktoré prináleží Komisii, Všeobecný súd pripomína, že za okolností, keď si tajná dohoda alebo zosúladené postupy vyžadujú konkrétne pozitívne opatrenia, Komisia nemôže predpokladať existenciu kartelu, ak neexistuje dôkaz o prijatí takých opatrení. Z toho vyplýva, že na to, aby sa preukázala účasť žalobkýň na jediných a pokračujúcich porušeníach, a tým aj existencia ich zodpovednosti za celé obdobie protiprávneho konania, Komisia musí poukázať na pozitívne opatrenia, ktoré mali žalobkyne prijímať,

^{22/} Rozhodnutie Komisie K(2013) 8602 v konečnom znení zo 4. decembra 2013 týkajúce sa konania podľa článku 101 ZFEÚ a článku 53 Dohody o EHP (vec AT.39861 – Úrokové deriváty v japonských jenochoch).

^{23/} Nariadenie Komisie (ES) č. 773/2004 zo 7. apríla 2004, ktoré sa týka vedenia konania Komisiou podľa článkov [101 ZFEÚ] a [102 ZFEÚ] (Ú. v. EÚ L 123, 2004, s. 18; Mim. vyd. 08/003, s. 81).

^{24/} Nariadenie Komisie (ES) č. 622/2008 z 30. júna 2008, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 773/2004, pokiaľ ide o vedenie konania o urovnaní v prípadoch kartelov (Ú. v. EÚ L 171, 2008, s. 3).

ak už nie každý deň, tak aspoň v dostatočne vymedzenom časovom rámci. V opačnom prípade musí Komisia stanoviť existenciu jediného a opakovaného porušenia a do období protiprávneho konania, ktoré vytyka žalobkyniam, nezahríňať obdobia, v súvislosti s ktorými nemá k dispozícii dôkazy o ich účasti. V tejto súvislosti Všeobecný súd uvádza, že dôkazy predložené Komisiou neumožňujú preukázať celé vytykané obdobie protiprávneho konania pre „porušenie UBS/RBS z roku 2007“, „porušenie UBS/RBS z roku 2008“, „porušenie Citi/DB“ a „porušenie Citi/UBS“.

Okrem toho mal Všeobecný súd rozhodnúť o žalobnom návrhu žalobkýň, podľa ktorého napadnuté rozhodnutie z roku 2015 musí byť zrušené z dôvodu porušenia zásady prezumpcie neviny vzhľadom na odkazy na ich správanie uskutočnené od rozhodnutia z roku 2013. V tejto súvislosti Všeobecný súd zdôrazňuje, že hoci je táto zásada zakotvená v článku 48 Charty základných práv, ktorá má na základe uplatnenia článku 6 ZEÚ rovnakú právnu silu ako Zmluva, konanie o urovaní samo osebe má svoj základ v nariadení prijatom samotnou Komisiou na základe článku 33 nariadenia (ES) č. 1/2003²⁵, konkrétne v nariadení č. 622/2008, a má fakultatívnu povahu tak pre Komisiu, ako aj pre dotknuté podniky. Požiadavky súvisiace s dodržiavaním zásady prezumpcie neviny preto nemožno zmeniť na základe dôvodov týkajúcich sa ochrany cieľov rýchlosti a účinnosti konania o urovaní, akokoľvek by to bolo žiaduce. Práve naopak, zostáva na Komisii, aby svoje konanie o urovaní uplatnila takým spôsobom, ktorý je v súlade s požiadavkami článku 48 Charty základných práv. V priebehu takého „hybridného“ konania o urovaní sa teda musí dodržať zásada prezumpcie neviny podniku, ktorý urovanie odmietol. Za okolností, v ktorých Komisia zastáva názor, že nemôže rozhodnúť o zodpovednosti podniku, ktorý sa pre urovanie rozhodol, bez toho, aby rozhodla aj o účasti na porušení podniku, ktorý urovanie odmietol, preto musí prijať nevyhnutné opatrenia – ktorých prípadné prijatie v ten istý deň ako prijme rozhodnutia o všetkých podnikoch dotknutých kartelom – umožní dodržať uvedenú zásadu prezumpcie neviny. Všeobecný súd z toho vyvodil, že Komisia prijatím rozhodnutia z roku 2013 porušila zásadu prezumpcie neviny žalobkýň. Spresňuje však, že toto porušenie nemôže mať priamy vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia vzhľadom na odlišnú a samostatnú povahu konaní, ktoré viedli k uvedeným dvom rozhodnutiam.

Napokon Všeobecný súd konštatuje, že Komisia v napadnutom rozhodnutí nevysvetlila metodiku na určenie výšky uložených pokút. Všeobecný súd preto zrušuje pre nedostatok odôvodnenia tú časť napadnutého rozhodnutia, ktorou sa stanovujú pokuty.

Vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok zo 16. mája 2017, **Agria Polska a i./Komisia** (T-480/15, vec v odvolacom konaní²⁶, [EU:T:2017:339](#)), bola Všeobecnému súdu predložená žaloba na zrušenie rozhodnutia Komisie, ktorým bola zamietnutá sťažnosť žalobkýň, spoločností pôsobiacich v oblasti súdežného obchodovania s prípravkami na ochranu rastlín, týkajúca sa porušenia článku 101 a/alebo článku 102 ZFEÚ, ktorého sa údajne dopustilo najmä trinásť podnikov, výrobcov a predajcov prípravkov na ochranu rastlín, a to za pomoci alebo prostredníctvom štyroch profesijných organizácií a jednej advokátskej kancelárie. Pred Komisiou žalobkyne uviedli, že subjekty uvedené v sťažnosti vykonávali voči nim praktiky porušujúce pravidlá Únie v oblasti hospodárskej súťaže. Tieto praktiky boli uskutočňované prevažne vo forme dohôd a/alebo zosúladených postupov týchto subjektov a spočívali v koordinovanom zneužívaní oznamovania rakúskym a poľským správny a trestným orgánom.

V tejto súvislosti Všeobecný súd uvádza, že síce článok 101 ZFEÚ prísne bráni akémukoľvek nadviazaniu priameho alebo nepriameho kontaktu medzi hospodárskymi subjektmi, ktorého cieľom alebo následkom by mohlo byť buď ovplyvnenie správania skutočného alebo potenciálneho konkurenta na trhu, alebo prezradenia tomuto konkurentovi informácií o postupoch, ktoré sa dotknuté hospodárske subjekty rozhodli uskutočňovať na trhu alebo ktoré na

^{25/} Nariadenie Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch [101 ZFEÚ] a [102 ZFEÚ] (Ú. v. EÚ L 1, 2003, s. 1; Mim. vyd. 08/002, s. 205).

^{26/} Vec C-239/17 P, **Agria Polska a i./Komisia**.

tomto trhu zamýšľajú uskutočňovať. Hospodárske subjekty si však zachovávajú právo rozumne sa prispôbovať existujúcemu alebo očakávanému správaniu ich konkurentov. Podniky tak môžu predovšetkým vystupovať na obranu svojich legitímnych záujmov v prípade, ak ich konkurenti eventuálne porušujú relevantné ustanovenia – ako v prejednávanom prípade – právnej úpravy v oblasti obchodovania s prípravkami na ochranu rastlín. Komisia sa teda nedopustila zjavne nesprávneho posúdenia vtedy, keď v napadnutom rozhodnutí usúdila, že subjekty uvedené v sťažnosti boli oprávnené informovať vnútroštátne orgány o údajných porušeníach relevantných právnych predpisov žalobkyňami a prípadne aj spolupracovať s týmito orgánmi v rámci kontrol uskutočnených týmito orgánmi.

V tejto súvislosti Všeobecný súd konštatuje, že rozhodnutia uskutočniť kontroly účtovných záznamov alebo kontroly na mieste a začať správne a trestné konania proti žalobkyňami boli pripísateľné uvedeným vnútroštátnym orgánom, ktoré konajú vo verejnom záujme a ktorých rozhodnutia spadajú v tomto smere do rámca ich voľnej úvahy. Všeobecný súd usudzuje, že správanie a rozhodnutia orgánov členských štátov, najmä ich zosúladený postup zameraný na plnenie ich úloh dohľadu, nespádajú do oblasti uplatňovania článkov 101 a 102 ZFEÚ, keďže tieto články upravujú iba správanie podnikov. Okrem toho vylučuje, že podanie sťažností zo strany konkurentov žalobkyň by mohlo spadať pod pojem „zneužívanie regulačných konaní“ alebo „šikanujúce správanie“ v zmysle rozsudkov *ITT Promedia/Komisia*²⁷ a *AstraZeneca/Komisia*²⁸, najmä vzhľadom na mieru voľnej úvahy vnútroštátnych orgánov pri ich rozhodovaní o vykonaní kontrol a/alebo ukladaní sankcií na základe týchto oznámení.

Napokon Všeobecný súd uvádza, že stotožnenie sa s názorom žalobkyň, podľa ktorého by Komisia mala systematicky uskutočňovať vyšetrovanie vždy, keď vnútroštátny orgán pre hospodársku súťaž už prv zamietol z dôvodu premlčania, prípadne aj neoprávnene, sťažnosť podobnú sťažnosti predloženej Komisii, nie je v súlade s cieľom článku 13 ods. 2 nariadenia č. 1/2003, ktorým je zabezpečiť v záujme efektívnosti optimálne pridelenie zdrojov v rámci európskej siete hospodárskej súťaže. Všeobecný súd pripomína, že predmetom postupu upraveného v článku 7 nariadenia č. 1/2003 nie sú zistenia prípadných pochybení orgánov členských štátov, vrátane súdnych orgánov, keďže to patrí do konania o nesplnení povinnosti podľa článku 258 ZFEÚ.

2. PRÍNOSY V OBLASTI KONCENTRÁCIÍ

Vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok zo 7. marca 2017, *United Parcel Service/Komisia* (T-194/13, vec v odvolacom konaní²⁹, [EU:T:2017:144](#)), bola Všeobecnému súdu predložená žaloba smerujúca proti rozhodnutiu, ktorým Komisia vyhlásila za nezlučiteľnú s vnútorným trhom a Dohodou o EHP v súlade s článkom 8 ods. 3 nariadenia (ES) č. 139/2004³⁰ koncentráciu medzi spoločnosťami United Parcel Service Inc. (ďalej len „UPS“) a TNT Express NV (ďalej len „TNT“), dvoch spoločností prítomných na trhu medzinárodných služieb expresného doručovania malých balíkov. Toto rozhodnutie bolo založené na konštatovaní, že odkúpenie spoločnosti TNT spoločnosťou UPS by viedlo k obmedzeniu hospodárskej súťaže v pätnástich členských štátoch EHP, pokiaľ ide o expresné doručovanie malých balíkov do iných európskych krajín. V týchto štátoch by sa v dôsledku akvizície znížil počet významných hráčov na trhu iba na troch alebo dokonca na dvoch, pričom niekedy by bola spoločnosť DHL ako jediná alternatíva

27/ Rozsudok zo 17. júla 1998, T-111/96, [EU:T:1998:183](#).

28/ Rozsudok z 1. júla 2010, T-321/05, [EU:T:2010:266](#).

29/ Vec C-265/17 P, *Komisia/United Parcel Service*.

30/ Nariadenie Rady (ES) č. 139/2004 z 20. januára 2004 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi (Ú. v. EÚ L 24, 2004, s. 1; Mim. vyd. 08/003, s. 40, ďalej len „nariadenie ES o koncentráciách“), vykonané prostredníctvom nariadenia Komisie (ES) č. 802/2004 zo 7. apríla 2004 (Ú. v. EÚ L 133, 2004, s. 1, Mim. vyd. 08/003, s. 88).

k spoločnosti UPS. Podľa Komisie by teda koncentrácia bola na ujmu zákazníkom z dôvodu pravdepodobného zvýšenia cien, ktoré by bolo jej dôsledkom.

V odpovedi na žalobný dôvod uvedený žalobkyňou, spoločnosťou UPS, ktorá sa odvoláva na porušenie svojich práv na obhajobu, Všeobecný súd pripomína, že rešpektovanie tohto práva, a konkrétnejšie zásada kontradiktórnosti, vyžadujú, aby dotknutý podnik mal možnosť v rámci správneho konania účinne vyjadriť svoje stanovisko na pravdivosť a relevantnosť tak skutkových okolností a okolností, ktorých sa dovoľáva, ako aj dokumentov, o ktoré Komisia oprela svoje zistenie. V tejto súvislosti Všeobecný súd zdôrazňuje, že ekonometrická analýza vychádzala z iného ekonometrického modelu, než aký bol predmetom kontradiktórnej diskusie počas správneho konania. Komisia totiž vykonala nezanedbateľné zmeny analýzy, ktorá bola predtým prediskutovaná so žalobkyňou. Všeobecný súd uvádza, že vzhľadom na tieto zmeny Komisia bola povinná žalobkyni oznámiť pred prijatím napadnutého rozhodnutia konečný model ekonometrickej analýzy. Tým, že to Komisia neurobila, porušila práva na obhajobu, ktoré má žalobkyňa. Keďže v prípade neexistencie procesnej vady mohla mať žalobkyňa možnosť – čo i len malú – na lepšiu prípravu svojej obhajoby, ak by pred prijatím tohto rozhodnutia mala k dispozícii konečnú verziu ekonometrickej analýzy, ktorú Komisia prijala, Všeobecný súd zrušuje napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu bez toho, aby skúmal ostatné žalobné dôvody predložené žalobkyňou.

Vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 26. októbra 2017, *KPN/Komisia* (T-394/15, neuvěřený, [EU:T:2017:756](#)), Všeobecný súd rozhodoval o návrhu na zrušenie rozhodnutia Komisie, ktorým sa vyhlasuje koncentrácia zameraná na nadobudnutie medzinárodným káblovým prevádzkovateľom Liberty Global plc výlučnej kontroly nad podnikom Ziggo NV za zlučiteľnú s vnútorným trhom. Na podporu svojej žaloby odvolateľka poukázala najmä na porušenie povinnosti odôvodnenia tým, že Komisia neodôvodnila neexistenciu analýzy možných vertikálnych protisúťažných účinkov koncentrácie na trhu prémiových platených športových kanálov.

V tejto súvislosti Všeobecný súd v napadnutom rozhodnutí uvádza, že Komisia neanalyzuje vplyv operácie týkajúcej sa potenciálneho trhu veľkoobchodnej ponuky a nákupu prémiových platených športových kanálov, na ktorom sa nachádzajú len dva kanály, t. j. SporT-1, ktorý vlastní Liberty Global, a Fox Sports, ktorý vlastní tretia osoba. Isteže, hoci napadnuté rozhodnutie spomína viackrát SporT-1 a Fox Sports, neobsahuje žiadne posúdenie o vertikálnych účinkoch vyplývajúcich zo zamýšľanej koncentrácie v prípade, keby relevantný trh výrobkov bol definovaný ako trh veľkoobchodnej ponuky a nákupu prémiových platených športových kanálov. V tejto súvislosti Všeobecný súd konštatuje, že Komisia uznala, že trh veľkoobchodnej ponuky a nákupu platených televíznych programov by sa mohol ďalej rozdeliť podľa toho, či ide o filmové alebo športové kanály. Okrem toho v napadnutom rozhodnutí uviedla, že táto otázka „môže ostať otvorená, pretože posúdenie navrhovanej transakcie by bolo aj tak rovnaké“. Z toho vyplýva, že Komisia sa nezaoberala otázkou presného vymedzenia relevantného trhu výrobkov, pretože aj keby došlo k podrobnejšej segmentácii, koncentráciu bolo možné vyhlásiť za zlučiteľnú s vnútorným trhom, pretože neexistovali žiadne obavy z narušenia hospodárskej súťaže.

Podľa Všeobecného súdu tento prístup spočívajúci v ponechaní otvorenej otázky týkajúcej sa presného vymedzenia relevantného trhu výrobkov si od Komisie vyžadoval, aby vysvetlila – čo i len stručne – dôvody, prečo navrhovaná transakcia nevyvolávala obavy z narušenia hospodárskej súťaže, pokiaľ ide o vertikálne účinky vrátane potenciálneho trhu veľkoobchodnej ponuky a nákup prémiových platených športových kanálov takým spôsobom, ktorý by umožnil dotknutým osobám poznať dôvody tohto prístupu a súdu Únie vykonať svoje preskúmanie posúdenia, ktoré vykonala Komisia. Keďže napadnuté rozhodnutie neobsahuje výslovné odôvodnenie v tejto súvislosti, Všeobecný súd dospel k záveru, že nespĺňa požiadavky odôvodnenia vyplývajúce z článku 296 ZFEÚ.

Vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 26. októbra 2017, **Marine Harvest/Komisía** (T-704/14, vec v odvolacom konaní³¹, [EU:T:2017:753](#)), mal Všeobecný súd preskúmať zákonnosť rozhodnutia, ktorým Komisia uložila žalobkyni pokutu za uskutočnenie koncentrácie v rozpore s článkom 4 ods. 1 a článkom 7 ods. 1 nariadenia č. 139/2004.

Išlo o nadobudnutie kontroly nad spoločnosťou Morpol ASA žalobkyňou, ku ktorému došlo 18. decembra 2012. Dňa 21. decembra 2012 žalobkyňa zaslala Komisii žiadosť o vymenovanie tímu povereného posúdením jej spisu a oznámila Komisii, že až do jej rozhodnutia nebude využívať svoje hlasovacie práva. Dňa 15. januára 2013 žalobkyňa predložila povinnú verejnú ponuku na kúpu zvyšných akcií spoločnosti Morpol. V nadväznosti na oznámenie z 9. augusta 2013 Komisia 30. septembra 2013 schválila transakciu, ak budú splnené určité podmienky. Dňa 23. júla 2014 Komisia prijala napadnuté rozhodnutie, v ktorom konštatovala, že žalobkyňa vykonala koncentráciu s významom pre celé Spoločenstvo v období od 18. decembra 2012 do 30. septembra 2013 v rozpore s uvedenými ustanoveniami predtým, ako bola oznámená a vyhlásená za zlučiteľnú s vnútorným trhom. V dôsledku toho bola táto vec pre Všeobecný súd príležitosťou objasniť výklad pravidiel týkajúcich sa pozastavenia koncentrácie v zmysle článku 7 nariadenia č. 139/2004, pojmu jediná koncentrácia, zásady *ne bis in idem* a pravidiel týkajúcich sa súbehu porušení.

V prvom rade, pokiaľ ide o výklad článku 7 nariadenia č. 139/2004, Všeobecný súd najskôr uviedol, že keďže žalobkyňa získala kontrolu nad spoločnosťou Morpol na základe kúpy z decembra 2012, podľa článku 4 ods. 1 prvého pododseku a článku 7 ods. 1 nariadenia č. 139/2004 mala v podstate oznámiť túto koncentráciu Komisii pred jej uskutočnením a nemala ju uskutočniť predtým, ako ju Komisia vyhlásila za zlučiteľnú s vnútorným trhom. Hoci žalobkyňa tvrdila, že sa mala uplatniť výnimka stanovená v článku 7 ods. 2 nariadenia č. 139/2004, Všeobecný súd sa domnieva, že to tak nebolo. V tejto súvislosti Všeobecný súd poznamenáva, že hoci prvý prípad uvedený v článku 7 ods. 2 nariadenia č. 139/2004, ktorý sa týka verejnej ponuky na kúpu alebo výmenu, umožňuje za určitých okolností uskutočniť verejnú ponuku pred oznámením a povolením, hoci táto predstavuje koncentráciu s významom pre celé Spoločenstvo, toto ustanovenie však podľa svojho znenia neumožňuje uskutočnenie súkromnej kúpy. V prejednávanej veci však Komisia nekonštatovala, že by žalobkyňa porušila článok 7 ods. 1 nariadenia č. 139/2004 tým, že uskutočnila verejnú ponuku na kúpu. Komisia konštatovala, že žalobkyňa porušila článok 7 ods. 1 a článok 4 ods. 1 nariadenia č. 139/2004 kúpou z decembra 2012, ktorá mu predchádzala. Z toho vyplýva, že prvý prípad uvedený v článku 7 ods. 2 nariadenia č. 139/2004 nie je podľa svojho znenia uplatniteľný v prejednávanej veci. Pokiaľ ide o druhý prípad uvedený v článku 7 ods. 2 tohto nariadenia, t. j. vykonanie transakcií, ktorými sa získava kontrola od viacerých predávajúcich prostredníctvom série transakcií s cennými papiermi, Všeobecný súd konštatuje, že v prejednanom prípade žalobkyňa získala kontrolu nad spoločnosťou Morpol od jediného predávajúceho na základe jedinej transakcie s cennými papiermi, a to kúpy z decembra 2012. Kontrola sa teda nezískala od viacerých predávajúcich ani na základe viacerých transakcií. Z toho vyplýva, že ani druhý prípad uvedený v článku 7 ods. 2 nariadenia č. 139/2004 nie je podľa jeho znenia uplatniteľný.

Pokiaľ ide ďalej o pojem jediná koncentrácia, Všeobecný súd uvádza, že sa nevzťahuje na prípad, keď sa faktická výlučná kontrola nad jedinou cieľovou spoločnosťou získa od jediného predávajúceho na základe samotnej prvej súkromnoprávnej transakcie, aj keď po nej nasleduje povinná verejná ponuka. Ak by úvahy žalobkyne, že získanie kontroly na základe jedinej súkromnoprávnej transakcie a následnej povinnej verejnej ponuky, predstavuje jedinú koncentráciu, boli prípustné, malo by to za následok, že pôsobnosť výnimky stanovenej v článku 7 ods. 2 nariadenia č. 139/2004 by bola veľmi široká. Všeobecný súd navyše zdôrazňuje, že samotná skutočnosť, že Komisia môže uložiť prísne sankcie za porušenie ustanovení práva hospodárskej súťaže, teda nespochybňuje to, že odchýlné ustanovenia treba vykladať reštriktívne. Aj za predpokladu, že by pokuty ukladané podľa článku 14 nariadenia č. 139/2004 mali trestnoprávnu povahu, sa v prejednávanej veci nemožno domnievať, že Komisia uplatnila trestný

31/ Vec C-10/18 P, **Marine Harvest/Komisía**.

zákon rozširujúcim spôsobom v neprospech obvineného. Komisia totiž iba odmietla rozšíriť pôsobnosť výnimky stanovenej v článku 7 ods. 2 nariadenia č. 139/2004 nad rámec jeho znenia.

Napokon, pokiaľ ide o zásadu *ne bis in idem* a pravidiel týkajúcich sa súbehu porušení, Všeobecný súd uvádza, že ak podnik poruší povinnosť stanovenú v článku 4 ods. 1 nariadenia č. 139/2004, oznámiť koncentráciu pred jej uskutočnením, má to za následok porušenie zákazu uskutočniť koncentráciu pred jej oznámením a povolením, vyplývajúcu z článku 7 ods. 1 uvedeného nariadenia. Zásada *ne bis in idem* sa však v prejednávanej veci neuplatní, keďže sankcie uložil ten istý orgán v jednom a tom istom rozhodnutí. V tejto súvislosti Všeobecný súd spresňuje, že pokiaľ to isté správanie porušuje viaceré ustanovenia s možným uložením pokuty, potom sa na otázku, či možno viac pokút uložiť v jednom a tom istom rozhodnutí, neuplatní zásada *ne bis in idem*, ale zásady upravujúce súbeh porušení. V tejto súvislosti, hoci žalobkyňa tvrdila, že pokiaľ sa javí, že na konanie sa vzťahujú dve zákonné ustanovenia, „primárne uplatniteľné“ ustanovenie vylučuje všetky ostatné ustanovenia, Všeobecný súd konštatuje, že normotvorca nedefinoval, že by jedno porušenie bolo závažnejšie než druhé, pričom na obe porušenia sa vzťahuje tá istá maximálna hranica v súlade s článkom 14 ods. 2 písm. a) a b) nariadenia č. 139/2004. Žiadne z uvedených ustanovení sa teda nemá považovať za „primárne uplatniteľné“. Všeobecný súd teda dospel k záveru, že Komisia správne sankcionovala žalobkyňu za porušenie oboch ustanovení.

IV. ŠTÁTNA POMOC

1. PRÍPUSTNOSŤ

Vo veciach, v ktorých boli vydané rozsudky zo 6. apríla 2017, **Regione autonoma della Sardegna/Komisia** (T-219/14, [EU:T:2017:266](#)), a zo 6. apríla 2017, **Saremar/Komisia** (T-220/14, [EU:T:2017:267](#)), boli Všeobecnému súdu predložené dve žaloby o neplatnosť rozhodnutia, ktorým Komisia vyhlásila za nezlučiteľné s vnútorným trhom pomoci, ktoré poskytol autonómny región Sardínia v prospech spoločnosti zabezpečujúcej verejnú službu námornej kabotáže, a nariadila ich vymáhanie. Komisia tvrdila, že keďže uvedená spoločnosť bola v likvidácii, záujem na konaní tejto spoločnosti a autonómneho regiónu Sardínia zanikli v priebehu konania.

Pokiaľ ide v prvom rade o žalobu podanú dotknutou spoločnosťou vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok zo 6. apríla 2017, **Saremar/Komisia** (T-220/14, [EU:T:2017:267](#)), Všeobecný súd najskôr s ohľadom na skutočnosť, že prípadná strata jej procesnej spôsobilosti viedla k bezpredmetnosti otázky jej záujmu na konaní, overil, či túto spôsobilosť žalobkyňa nestratila v priebehu konania. V tejto súvislosti sa Všeobecný súd domnieva, že keďže v zmysle vnútroštátneho práva si žalobkyňa zachováva právo vykonávať vo svojom vlastnom mene úkony pred súdom a zúčastniť sa sporových konaní s cieľom chrániť svoj majetok, napriek svojej likvidácii nestratila v priebehu konania svoju procesnú spôsobilosť. Okrem toho Všeobecný súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie v rozsahu, v akom vyhlásilo za nezlučiteľnú a protiprávnu pomoc poskytnutú žalobkyňi a nariadilo jej vymáhanie, spôsobovalo ujmu žalobkyňi ku dňu podania žaloby. Podľa Všeobecného súdu napadnuté rozhodnutie neprestalo vyvolávať účinky vo vzťahu k žalobkyňi z dôvodu jej vstupu do likvidácie. Po prvé je totiž naďalej nemožné, aby autonómny región Sardínia previedol na svoj účet časť spornej pomoci, ktorá ešte nebola vyplatená. Po druhé, pokiaľ ide o tú časť spornej pomoci, ktorá už bola vyplatená, likvidácia žalobkyne nijako nespochybňuje zásadu vymáhania tejto pomoci, ktorá sa prípadne môže vymáhať formou jej zapísania medzi dlhy podniku. Všeobecný súd tak dospel k záveru, že záujem žalobkyne na konaní nezanikol v priebehu konania.

Ďalej v súvislosti so žalobou podanou autonómnym regiónom Sardínia vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok zo 6. apríla 2017, **Regione autonoma della Sardegna/Komisia** (T-219/14, [EU:T:2017:266](#)), Všeobecný súd konštatoval,

že autonómny región Sardínia má aktívnu legitímáciu, jednak pokiaľ ide o to, že napadnuté rozhodnutie môže mať priamy vplyv na jeho práva a povinnosti, čo sa týka štátnej pomoci, a jednak pokiaľ ide o to, že tieto pomoci boli poskytnuté z jeho vlastného podnetu a v rámci jeho vlastných právomocí. Pokiaľ ide o záujem na konaní autonómneho regiónu Sardínia, Všeobecný súd najprv uvádza, že mu neprináleží sa vyjadrovať k rozdeleniu právomocí medzi rôznymi vnútroštátnymi orgánmi a ich príslušných povinností, a ďalej konštatuje, že ku dňu podania žaloby žalobkyňa mohla mať prospech zo zrušenia napadnutého rozhodnutia, ktorého zrušenie by nevyhnutne zmenilo jej právnu situáciu. Podľa Všeobecného súdu vstup do likvidácie dotknutej spoločnosti v priebehu konania nemôže spochybniť toto konštatovanie, a preto nevedie k zániku záujmu žalobkyne na konaní.

2. SPRÁVNE KONANIE

Vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok zo 17. novembra 2017, **Gmina Miasto Gdynia a Port Lotniczy Gdynia Kosakowo/Komisja** (T-263/15, [EU:T:2017:820](#)), bola Všeobecného súdu predložená žaloba na zrušenie viacerých ustanovení rozhodnutia Komisie, ktorým bola vyhlásená za nezlučiteľnú s vnútorným trhom štátna pomoc poskytnutá Poľskou republikou vo forme verejného financovania poskytnutého zo strany obcí Gdynia (Poľsko) a Kosakowo (Poľsko) v prospech letiska Gdynia-Kosakowo. Financovanie obsahovalo kapitálové injekcie zo strany obcí Gdynia a Kosakowo, ktoré mali pokryť tak investičné náklady (ďalej len „investičná pomoc“), ako aj prevádzkové náklady letiska v počiatočnej fáze jeho prevádzky (ďalej len „prevádzková pomoc“). Napadnuté rozhodnutie nahradilo skoršie rozhodnutie, v ktorom Komisia už dospela k rovnakému záveru, keďže v priebehu konania začatého medzičasom pred Všeobecným súdom sa ukázalo, že štátna pomoc, ktorá bola vyhlásená za nezlučiteľnú s vnútorným trhom, zahŕňala určité investície, ktoré podľa rozhodnutia o začatí konania nepredstavujú štátnu pomoc v rozsahu, v akom plnia úlohy verejného záujmu. Komisia tvrdila, že nie je potrebné začať nové konanie vo veci formálneho zisťovania, keďže všetky skutočnosti potrebné na posúdenie opatrenia sa nachádzajú v spise.

V tejto súvislosti Všeobecný súd najskôr pripomenul, že z článku 108 ods. 2 ZFEÚ, ako aj z článku 1 písm. h) nariadenia č. 659/1999 vyplýva, že Komisia musí v štádiu preskúmania umožniť zainteresovaným stranám, medzi ktorými je jeden alebo viac dotknutých podnikov a vnútroštátny územný celok, ktorý priznal pomoc, predložiť svoje pripomienky. Toto pravidlo má charakter podstatnej formálnej náležitosti. Navyše rozhodnutie o začatí konania vo veci formálneho zisťovania musí teda umožniť dotknutým osobám efektívne sa zúčastniť na konaní vo veci formálneho zisťovania, v rámci ktorého budú mať možnosť uplatniť svoje tvrdenia. Komisia predovšetkým musí dostatočným spôsobom definovať rámec svojho preskúmania, aby v tomto smere neodňala právu zainteresovaných strán predložiť pripomienky jeho podstatu. V prejednávacom prípade, tak v rozhodnutí o začatí konania, ako aj v pôvodnom rozhodnutí, Komisia posúdila zlučiteľnosť prevádzkovej pomoci vo vzťahu k usmerneniam pre národnú regionálnu pomoc³² a vo vzťahu k článku 107 ods. 3 písm. a) ZFEÚ.

Všeobecný súd poznamenáva, že Komisia v napadnutom rozhodnutí zmenila právny režim, pokiaľ ide o analýzu zlučiteľnosti prevádzkovej pomoci. Presnejšie Komisia sa pri posudzovaní, či prevádzková pomoc je zlučiteľná s vnútorným trhom, už neopierala o usmernenia pre národnú regionálnu pomoc, ako to robila v rozhodnutí o začatí pôvodného konania, ale o zásady uvedené v usmerneniach o štátnej pomoci pre letiská a letecké spoločnosti³³. Okrem toho Komisia tiež vykonala zmenu v prípade výnimky preskúmanej s ohľadom na článok 107 ods. 3 ZFEÚ tým, že v napadnutom rozhodnutí sa oprela o článok 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, zatiaľ čo pôvodne sa opierala o článok 107 ods. 3 písm. a) ZFEÚ. Na základe toho Všeobecný súd rozhodol, že nový právny režim,

^{32/} Usmernenia pre národnú regionálnu pomoc na roky 2007 – 2013 (Ú. v. EÚ C 54, 2006, s. 13).

^{33/} Usmernenia o štátnej pomoci pre letiská a letecké spoločnosti (Ú. v. EÚ C 99, 2014, s. 3).

ktorý Komisia uplatnila v napadnutom rozhodnutí, sa podstatne líšil od režimu, ktorý bol účinný predtým a zohľadnený v rozhodnutí o začatí konania a v pôvodnom rozhodnutí.

Okrem toho Všeobecný súd uviedol, že aj keby späťvzatie pôvodného rozhodnutia malo za následok, že konanie vo veci formálneho zisťovania nebolo uzavreté, zainteresovaným stranám nebolo umožnené predložiť svoje pripomienky. Všeobecný súd zdôrazňuje, že právo zainteresovaných osôb predložiť svoje pripomienky má povahu podstatnej formálnej náležitosti a že porušenie konštatované v prejednávanej veci spôsobuje neplatnosť dotknutého aktu bez toho, aby bolo potrebné preukazovať ujmu spôsobenú tomu, kto sa takéhoto porušenia dovoľáva, alebo to, že mohlo správne konanie viesť k inému výsledku. V tejto súvislosti Všeobecný súd uviedol, že nemožno vopred určovať rozsah pripomienok, ktoré majú mať zainteresované strany možnosť predložiť. Napokon Všeobecný súd uvádza, že hoci dotknutá pomoc v skutočnosti pozostáva z dvoch druhov financovania, a to z investičnej pomoci a prevádzkovej pomoci, tieto odlišné druhy financovania Komisia skúmala spoločne a v nadväznosti na to najmä potvrdila záver o existencii štátnej pomoci. Za týchto okolností nie je možné vykladať výrok napadnutého rozhodnutia v tom zmysle, že je jednak zamerané oddelene na investičnú pomoc a jednak na prevádzkovú pomoc.

3. SLUŽBY VŠEOBECNÉHO HOSPODÁRSKEHO ZÁUJMU

Vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 1. marca 2017, *SNCM/Komisia* (T-454/13, [EU:T:2017:134](#)), sa Všeobecný súd vyjadril k zákonnosti rozhodnutia, ktorým Komisia kvalifikovala ako štátnu pomoc finančné kompenzácie, ktoré Francúzska republika poskytla dvom francúzskym spoločnostiam prevádzkujúcim lodnú dopravu medzi Marseille (Francúzsko) a Korzikou (Francúzsko) v období rokov 2007 – 2013 v rámci dohody o poskytovaní služby vo verejnom záujme, a vyhlásila náhrady vyplatené jednej z týchto spoločností za služby, ktoré poskytla v čase prevádzkových špičiek, za nezlučiteľné s vnútorným trhom.

Všeobecný súd najprv pripomína, že na to, aby náhrada za služby vo verejnom záujme nebola kvalifikovaná ako štátna pomoc, musia byť podľa rozsudku *Altmark Trans a Regierungspräsidium Magdeburg*³⁴ kumulatívne splnené viaceré kritériá, najmä kritérium, že podnik, ktorý je príjemcom pomoci, musí byť skutočne poverený plnením záväzkov služby vo verejnom záujme. Pokiaľ ide o toto kritérium, Všeobecný súd pripomína, že členské štáty pri definovaní toho, čo pokladajú za službu všeobecného hospodárskeho záujmu (ďalej len „SVHZ“), disponujú širokou mierou voľnej úvahy, a preto môže Komisia spochybniť vymedzenie takejto služby členským štátom iba v prípade zjavne nesprávneho posúdenia. V tejto súvislosti však spresňuje, že právomoc členských štátov definovať SVHZ však nie je neobmedzená a nemožno ju vykonávať svojvoľne iba preto, aby sa určitému odvetviu umožnilo vyhnúť sa uplatneniu pravidiel hospodárskej súťaže. Konkrétne platí, že ak existujú osobitné pravidlá Únie, ktoré zastrešujú vymedzenie obsahu a rozsahu SVHZ, voľné posúdenie členských štátov podlieha týmto pravidlám. V prejednávanej veci pritom presne také pravidlá existujú a sú to ustanovenia nariadenia (EHS) č. 3577/92³⁵. Všeobecný súd preto dospel k tomu, že je potrebné potvrdiť záver Komisie, podľa ktorého je voľná úvaha francúzskych orgánov obmedzená ustanoveniami tohto nariadenia.

Okrem toho podľa Všeobecného súdu úvahy Súdneho dvora prijaté v rozsudku *Analir a i.*³⁶, ktoré sú založené na výklade nariadenia o námornej kobotáži v závislosti od jeho základného cieľa, ktorým je zaručiť slobodné

34/ Rozsudok z 24. júla 2003, C-283/00, [EU:C:2003:415](#).

35/ Nariadenie Rady (EHS) č. 3577/92 zo 7. decembra 1992, ktorým sa uplatňuje zásada slobody poskytovania služieb na námornú dopravu v rámci členských štátov (námorná kobotáž) (Ú. v. ES L 364, 1992, s. 7; Mim. vyd. 06/002, s. 10).

36/ Rozsudok z 20. februára 2001, C-205/99, [EU:C:2001:107](#).

poskytovanie služieb námornej kabotáže, a teda pripustiť obmedzenia tejto slobody len za veľmi prísnych podmienok, možno v celom rozsahu uplatniť aj v prejednávanej veci. Z toho vyplýva, že za takých okolností, ako sú okolnosti v tejto veci, sa vnútroštátne orgány nemôžu zbaviť povinnosti preukázať existenciu nedostatku súkromnej iniciatívy, pretože ako jasne vyplýva z uvedeného rozsudku, skutočná potreba služby vo verejnom záujme sa určuje práve na základe konštatovania nedostatku súkromnej iniciatívy.

V. DUŠEVNÉ VLASTNÍCTVO

1. ZLOŽENIE ODVOLACÍCH SENÁTOV EUIPO PO VRÁTENÍ VECI

Vo veci, ktorá viedla k rozsudku zo 16. februára 2017, **Antrax It/EUIPO – Vasco Group (Radiátorové rebrá)** (T-828/14 a T-829/14, [EU:T:2017:87](#)), Všeobecný súd bol povinný preskúmať zlučiteľnosť článku 1d nariadenia (ES) č. 216/96³⁷ s povinnosťou nestrannosti správneho orgánu v zmysle článku 41 Charty základných práv, keďže toto ustanovenie nestanovuje povinnosť zmeny zloženia odvolacieho senátu v prípade, ak mu je vec postúpená po zrušení rozhodnutia.³⁸

Všeobecný súd poznamenáva, že článok 1d nariadenia č. 216/96 stanovuje, že ak opatrenia nevyhnutné na výkon rozsudku súdu Únie, ktorý úplne alebo čiastočne zrušuje rozhodnutie odvolacieho senátu alebo veľkého senátu, zahŕňajú nové preskúmanie odvolacieho senátu vo veci, ktorá bola predmetom tohto rozhodnutia, predsedníctvo odvolacích senátov rozhodne, či bude vec postúpená tomu senátu, ktorý už v tejto veci rozhodoval, inému senátu alebo veľkému senátu. Ak je vec postúpená inému senátu, jeho členmi nemôžu byť osoby, ktoré boli členmi senátu, ktorý prijal pôvodné rozhodnutie. Toto ustanovenie sa neuplatňuje v tom prípade, ak je vec postúpená veľkému senátu.

Podľa Všeobecného súdu z tohto znenia nevyplýva, že ak je vec vrátená odvolaciemu senátu, ktorý prijal zrušené rozhodnutie, má predsedníctvo povinnosť zostaviť odvolací senát takým spôsobom, aby nezahrnul žiadneho člena, ktorý sa podieľal na uvedenom rozhodnutí. V tejto súvislosti konanie pred odvolacím senátom Úradu Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO) nemá súdnu, ale správnu povahu. Všeobecný súd pripomína, že už bolo rozhodnuté, že žiadne právne pravidlo ani zásada nebránia tomu, aby správny orgán poveril tých istých úradníkov opätovným preskúmaním veci na účely vykonania rozsudku, ktorým sa ruší rozhodnutie, a že nie je možné stanoviť ako všeobecnú zásadu vyplývajúcu z povinnosti nestrannosti, aby mal správny alebo súdny orgán povinnosť vrátiť vec inému orgánu alebo inak zostavenému útvaru tohto orgánu.

Vrátenie veci po zrušení predsedníctvom v súlade s článkom 1d nariadenia č. 216/96 tomu istému odvolaciemu senátu, ktorý pôvodne rozhodoval, bez povinnosti iného zloženia tohto odvolacieho senátu teda neporušuje povinnosť nestrannosti správneho orgánu v zmysle článku 41 ods. 1 Charty základných práv.

^{37/} Nariadenie Komisie (ES) č. 216/96 z 5. februára 1996, ktorým sa ustanovuje rokovací poriadok odvolacích senátov Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (ochranné známky a vzory) (Ú. v. ES L 28, 1996, s. 11; Mim. vyd. 17/001, s. 221).

^{38/} Pozri tiež nižšie úvahy venované tomuto rozsudku v oddiele „3. Dizajny – a) Saturácia stavu v danej oblasti“.

2. OCHRANNÁ ZNÁMKA EURÓPSKEJ ÚNIE

a. Rozsah a povaha preskúmania vykonaného odvolacími senátmi

Vo veci, ktorá viedla k rozsudku zo 6. apríla 2017, **Nanu-Nana Joachim Hoepf/EUIPO – Fink (NANA FINK)** (T-39/16, [EU:T:2017:263](#)), mal Všeobecný súd rozhodnúť o zákonnosti rozhodnutia prvého odvolacieho senátu EUIPO, ktorým bolo zamietnuté odvolanie odvolateľky proti rozhodnutiu, ktorým námietkové oddelenie len čiastočne vyhovel jej námietke. Žalobkyňa na podporu svojej žaloby uviedla, že odvolací senát nerozhodol o niektorých tovaroch, pre ktoré bola námietka zamietnutá. Podľa jej názoru mala táto okolnosť viesť k zrušeniu napadnutého rozhodnutia. Táto vec umožnila Všeobecnému súdu sa najmä zaoberať dôsledkami opomenutia odvolacieho senátu rozhodnúť o celom odvolaní, ktoré mu bolo predložené.

Všeobecný súd konštatuje, že odvolanie podané odvolateľkou pred odvolacím senátom sa vzťahovalo na rozhodnutie námietkového oddelenia v celom rozsahu, a to pokiaľ bola námietka zamietnutá, a domnieva sa, že v rozsahu, v akom odvolací senát nerozhodol o odvolaní, ktoré naň bolo podané, pokiaľ ide o „drahé kovy a ich zliatiny“, porušil povinnosť, vyplývajúcu z nariadenia (ES) č. 207/2009³⁹ [nahradené nariadením (EÚ) 2017/1001⁴⁰], najmä z článku 64 ods. 1 prvej vety nariadenia č. 207/2009 (teraz článok 71 ods. 1 prvá veta nariadenia 2017/1001), rozhodnúť o odvolaní, ktoré naň bolo podané. Všeobecný súd spresňuje, že túto povinnosť treba chápať v tom zmysle, že odvolací senát je povinný v plnom rozsahu rozhodnúť o každom bode odvolacieho návrhu, ktorý mu bol predložený, buď vyhovením, alebo zamietnutím pre neprípustnosť, alebo zamietnutím pre nedôvodnosť. Keďže nesplnenie tejto povinnosti môže mať vplyv na obsah rozhodnutia odvolacieho senátu, ide o podstatnú formálnu náležitosť, ktorej porušenie môže skúmať Všeobecný súd *ex officio*.

Vo veci, ktorá viedla k rozsudku z 21. júna 2017, **GP Joule PV/EUIPO – Green Power Technologies (GPTech)** (T-235/16, [EU:T:2017:413](#)), Všeobecný súd považoval za potrebné pripomenúť rozsah voľnej úvahy zverenej odvolacím senátom EUIPO pri zohľadnení dôkazov na podporu námietky, ktoré im neboli predložené v lehote stanovenej na tento účel. Žalobkyňa odvolaciemu senátu vytýka, že nezohľadnil dôkaz predložený po prvýkrát v konaní pred odvolacím senátom, že bola držiteľkou na základe licencie dvoch skorších ochranných známok, na ktorých bola založená námietka, a teda že potvrdil rozhodnutie námietkového oddelenia zamietnuť námietku ako nedôvodnú podľa pravidla 20 ods. 1 nariadenia (ES) č. 2868/95⁴¹ [teraz článok 8 ods. 1 a článok 7 delegovaného nariadenia (EÚ) 2017/1430⁴²], keďže žalobkyňa včas nepreukázala svoje oprávnenie podať uvedenú námietku.

Všeobecný súd uvádza, že nariadenie č. 207/2009 výslovne stanovuje, že počas preskúmania odvolania zameraného proti rozhodnutiu námietkového oddelenia má odvolací senát voľnú úvahu vyplývajúcu z pravidla 50 ods. 1 tretieho pododseku nariadenia č. 2868/95 a článku 76 ods. 2 nariadenia č. 207/2009 (teraz článok 95 ods. 2 nariadenia 2017/1001), aby rozhodol, či je alebo nie je potrebné zohľadniť nové alebo ďalšie dôkazy a skutočnosti, ktoré neboli predložené v lehote, ktorú stanovilo námietkové oddelenie. Spresňuje však, že pravidlo

^{39/} Nariadenie Rady (ES) č. 207/2009 z 26. februára 2009 o ochrannej známke Európskej únie (Ú. v. EÚ L 78, 2009, s. 1).

^{40/} Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1001 zo 14. júna 2017 o ochrannej známke Európskej únie (Ú. v. EÚ L 154, 2017, s. 1).

^{41/} Nariadenie Komisie (ES) č. 2868/95 z 13. decembra 1995, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (ES) č. 40/94 o ochrannej známke spoločenstva (Ú. v. ES L 303, 1995, s. 1; Mim. vyd. 17/001, s. 189).

^{42/} Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2017/1430 z 18. mája 2017, ktorým sa dopĺňa nariadenie Rady (ES) č. 207/2009 a ktorým sa zrušuje nariadenie č. 2868/95 a nariadenie č. 216/96 (Ú. v. EÚ L 205, 2017, s. 1).

50 nariadenia č. 2868/95 sa nemôže vykladať tak, že rozširuje diskrečné právomoci odvolacích senátov na nové dôkazy, ale len na takzvané „doplňujúce“ alebo „dodatočné“ dôkazy, ktoré sa pripoja k relevantným dôkazom predloženým v stanovenej lehote.

Keďže v danom prípade nebol predložený nijaký dôkaz o oprávnení žalobkyne podať námietku v lehote stanovenej úradom EUIPO, nebolo možné takýto dôkaz predložený prvý raz pred odvolacím senátom považovať za „doplňujúci“ alebo „dodatočný“ dôkaz v zmysle pravidla 50 ods. 1 tretieho pododseku nariadenia č. 2868/95 a článku 76 ods. 2 nariadenia č. 207/2009. Okrem toho, aj keby dôkaz predložený žalobkyňou po prvýkrát pred odvolacím senátom bolo možné považovať za „doplňujúci“ alebo „dodatočný“ dôkaz, odvolací senát správne uplatnil svoju voľnú úvahu podľa článku 76 ods. 2 nariadenia č. 207/2009. Mohol oprávnene odmietnuť zohľadniť takýto dôkaz predložený po uplynutí lehoty stanovenej na tento účel námietkovým oddelením, vzhľadom na to, že okolnosti, za akých došlo k oneskorenému predloženiu takéhoto dôkazu žalobkyňou, toto oneskorené predloženie neodôvodňovali, a to bez toho, aby preskúmal relevantnosť či dostatočnú povahu tohto dôkazu.

Otázka voľnej úvahy zverenej odvolacím senátom pri zohľadnení dôkazov na podporu námietky, ktoré im neboli predložené v stanovenej lehote, bola tiež stredobodom veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 12. októbra 2017, **Moravia Consulting/EUIPO – Citizen Systems Europe (SDC-554S)** (T-316/16, [EU:T:2017:717](#)). V prejednávanej veci žalobkyňa, ktorá podala námietku proti zápisu ochrannej známky na základe údajného skoršieho práva existujúceho v členskom štáte a vyplývajúceho z nezapísanej slovnej ochrannej známky, nepredložila nijaký dôkaz o uplatniteľných vnútroštátnych predpisoch, v dôsledku čoho bola jej námietka zamietnutá námietkovým oddelením. Žalobkyňa v nadväznosti na to poskytla informácie o príslušných vnútroštátnych právnych predpisoch o ochranných známkach v štádiu konania pred odvolacím senátom.

V tejto súvislosti Všeobecný súd pripomína, že síce pravidlo 50 ods. 1 tretieho pododseku nariadenia č. 2868/95 stanovuje, že v prípade, ak je podané odvolanie proti rozhodnutiu námietkového oddelenia, odvolací senát obmedzí preskúmanie odvolania na skutočnosti a dôkazy predložené v lehote, ktorú stanovilo námietkové oddelenie, alebo ktoré toto oddelenie spresnilo, avšak len v prípade, ak odvolací senát nedospeje k záveru, že by sa mali vziať do úvahy „ďalšie“ alebo „doplňujúce“ skutočnosti a dôkazy podľa článku 76 ods. 2 nariadenia č. 207/2009, uvedené pravidlo sa však nemôže vykladať tak, že rozširuje diskrečné právomoci odvolacích senátov na nové dôkazy.

V tejto veci v rámci námietkového konania žalobkyňa však nepredložila v stanovenej lehote žiadny dôkaz týkajúci sa obsahu predmetného vnútroštátneho práva a neuviedla ani legitímny dôvod odôvodňujúci jej správanie. Okrem toho jediný dôkaz predložený žalobkyňou na účely preukázania existencie, platnosti a rozsahu ochrany skoršej nezapísanej ochrannej známky neposkytoval žiadne informácie o používaní skoršej ochrannej známky a neobsahoval ani informácie o podmienkach vyžadovaných vnútroštátnymi právnymi predpismi. Za týchto podmienok Všeobecný súd rozhodol, že odkazy na ustanovenia vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré poskytla žalobkyňa po prvýkrát pred odvolacím senátom, nepredstavujú „ďalšie“ alebo „doplňujúce“ dôkazy vzhľadom na tie, ktoré boli predložené pred námietkovým oddelením. Odvolací senát sa teda nedopustil nesprávneho posúdenia, keď sa domnieval, že nedisponuje voľnou úvahou na účely prijatia dôkazov predložených po prvýkrát pred ním, keďže tieto dôkazy boli predložené oneskorene.

b. Mimosmluvná zodpovednosť

Vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok zo 17. februára 2017, **Novar/EUIPO** (T-726/14, [EU:T:2017:99](#)), Všeobecný súd rozhodoval o návrhu žalobkyne na náhradu majetkovej ujmy, ktorá žalobkyňi údajne vznikla z dôvodu nákladov na právne zastúpenie advokátom, ktoré vynaložila v rámci konania o odvolaní proti rozhodnutiu námietkového

oddelenia EUIPO údajne prijatého najmä v rozpore s pravidlom 19 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 2868/95 [teraz článok 7 ods. 2 písm. a) delegovaného nariadenia 2017/1430].

Všeobecný súd najskôr pripomenul, že vznik mimozmluvnej zodpovednosti Únie z dôvodu protiprávneho konania jej inštitúcií alebo orgánov je podmienený splnením troch podmienok, ktoré sú kumulatívne, a to protiprávnosť vytýkaného konania, existencia škody a existencia príčinnej súvislosti medzi uvádzaným konaním a údajnou škodou, v nadväznosti na čo najskôr preskúmal existenciu príčinnej súvislosti medzi údajne protiprávnym konaním EUIPO a škodou uvádzanou v danom prípade.

V tejto súvislosti Všeobecný súd pripomína, že z ustálenej judikatúry vyplýva, že keďže zastúpenie advokátom alebo poradcom v rámci konania pred podaním žaloby nie je povinné, neexistuje príčinná súvislosť medzi údajnou škodou, teda nákladmi na takéto zastúpenie, a prípadným konaním, ktoré možno vytýkať dotknutej inštitúcii alebo orgánu Únie. Hoci dotknutej osobe nie je možné zakázať hľadať právnu pomoc už v tejto fáze konania, ide o jej vlastné rozhodnutie a dotknutá inštitúcia alebo agentúra nemôže byť zodpovedná za následky. Všeobecný súd uvádza, že v danom prípade je zjavné z článku 92 nariadenia č. 207/2009 (teraz článok 119 nariadenia 2017/1001), že zastúpenie advokátom pred oddeleniami EUIPO nie je povinné pre účastníka konania, akým je žalobkyňa. Všeobecný súd na základe toho dospel k záveru, že náklady vyplývajúce z právneho zastúpenia advokátom vznikli žalobkyni z jej vlastnej voľby a nemôžu byť priamo pripísané EUIPO. Príčinná súvislosť medzi údajne protiprávnym konaním EUIPO a nákladmi za právne zastúpenie advokátom, ktoré vznikli žalobkyni na účely odvolacieho konania, teda neexistuje.

c. Absolútne dôvody zamietnutia

Vo veci, ktorá viedla k rozsudku z 21. júna 2017, *M/S. Indeutsch International/EUIPO – Crafts Americana Group (Zobrazenie opakujúceho sa motívu v tvare V medzi dvoma rovnobežnými čiarami)* (T-20/16, [EU:T:2017:410](#)), išlo o vyhlásenie neplatnosti ochrannej známky pozostávajúcej z opakujúceho sa motívu, ktorého zápis sa žiadal pre „ihlice na štrikovanie“ a „háčiky na háčkovanie“. Odvolací senát vyhovel odvolaniu podanému proti rozhodnutiu zrušovacieho oddelenia a zamietol túto prihlášku. Podľa odvolacieho senátu napadnutá ochranná známka nemala rozlišovaciu spôsobilosť v zmysle článku 7 ods. 1 písm. b) nariadenia č. 207/2009 [teraz článok 7 ods. 1 písm. b) nariadenia 2017/1001]. Stredobodom veci bola otázka, či sa v rámci preskúmania rozlišovacej spôsobilosti ochrannej známky mohol odvolací senát právoplatne opierať o podoby, v ktorých sa podľa odvolacieho senátu bude skutočne používať táto ochranná známka, a nie o ochrannú známku v podobe, v akej bola zapísaná.

V tejto súvislosti Všeobecný súd pripomína, že vzhľadom na potreby právnej istoty, ktoré sú chránené existenciou registra ochranných známok Európskej únie, preskúmanie rozlišovacej spôsobilosti ochrannej známky sa musí uskutočniť s prihliadnutím na ochrannú známku v podobe, v akej bola zapísaná, alebo v akej sa nachádza v prihláške, a to nezávisle od spôsobov jej používania. Všeobecný súd totiž pripomína, že uplatnenie článkov 7 a 8 nariadenia č. 207/2009 (článok 8 je teraz článkom 8 nariadenia 2017/1001) tak, že sa nezohľadnia ochranné známky Európskej únie v podobe, v akej boli prihlasované alebo zapísané, ale v podobe, v akej sa používali, by totiž úplne oslabilo úlohu uvedeného registra ako garanta istoty, ktorá musí sprevádzať presnú povahu práv, ktoré má chrániť. Vzhľadom na tieto úvahy, ak prihlasovaná alebo zapísaná ochranná známka pozostáva z dvoj- alebo trojrozmerného vyobrazenia výrobku, ktorý označuje, jej rozlišovacia spôsobilosť závisí od toho, či sa podstatne odlišuje od normy alebo praxe odvetvia, a tým je teda schopná plniť svoju základnú úlohu identifikácie pôvodu výrobku. V tejto súvislosti, pokiaľ ide o ochranné známky, ktoré nie sú tvorené abstraktným tvarom, ale ich tvorí konkrétny tvar výrobku, ktorý označujú, príslušný orgán môže identifikovať ich základné znaky tak, že preskúma samotný výrobok. V danom prípade napadnutá ochranná známka v podobe, v akej bola zapísaná, však mala znaky abstraktného geometrického tvaru, ktorý tvorí opakovaný obrazec pozostávajúci z dvoch rovnobežných čiar, ktoré uzatvárajú

jasne zvýraznené motívy v tvare V, a to všetko v bielej a čiernej farbe. Všeobecný súd z toho vyvodzuje, že keď sa za okolností takejto veci vychádza zo skutočnosti, že výrobky žalobkyne zobrazujú na povrchu mnohofarebné motívy v tvare V, na účely preskúmania rozlišovacej spôsobilosti vzhľadu týchto výrobkov v zmysle článku 7 ods. 1 písm. b) nariadenia č. 207/2009 namiesto toho, aby sa pri tomto preskúmaní vychádzalo z napadnutej ochrannej známky v podobe, v akej bola zapísaná, nesúvisí s identifikáciou základných znakov tejto ochrannej známky, ale vedie k vážnemu skresleniu uvedených znakov. V dôsledku toho dospel k záveru, že došlo k porušeniu článku 7 ods. 1 písm. b) nariadenia č. 207/2009.

Vo veci, ktorá viedla k rozsudku zo 14. decembra 2017, *bet365 Group/EUIPO – Hansen (BET365)* (T-304/16, [EU:T:2017:912](#)), Všeobecný súd mal skúmať zákonnosť rozhodnutia piateho odvolacieho senátu EUIPO, ktorý poprel, že by slovné označenie BET-365, pre ktoré žalobkyňa žiadala zápis, nadobudlo rozlišovaciu spôsobilosť používaním na podstatnej časti príslušného územia, na ktorom nemala vnútornú rozlišovaciu spôsobilosť.

Všeobecný súd pripomenul, že podľa článku 7 ods. 2 a 3 nariadenia č. 207/2009 (teraz článok 7 ods. 2 a 3 nariadenia 2017/1001), nemožno vylúčiť rozšírenie zistení o nadobudnutí rozlišovacej spôsobilosti používaním v niektorých členských štátoch na iné členské štáty, ak objektívne a hodnoverné dôkazy umožňujú dospieť k záveru, že tieto trhy sú porovnateľné, pokiaľ ide o vnímanie spornej ochrannej známky príslušnou skupinou verejnosti, na základe čoho v prvom rade rozhodol, že odvolací senát sa nedopustil nesprávneho posúdenia, keď v podstate konštatoval, že preskúmanie nadobudnutia rozlišovacej spôsobilosti spornej ochrannej známky používaním sa musí obmedziť len na členské štáty Únie, v ktorých značná časť spotrebiteľov používa angličtinu alebo jej rozumie, a preto tiež rozumie významu výrazu „bet365“. Domnieva sa však, že odvolací senát sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď rozhodol vynechať Cyprus a Maltu z príslušného územia, keďže angličtina sa vo veľkej miere používa aj v týchto dvoch krajinách a keďže v čase podania prihlášky napadnutej ochrannej známky už boli členmi Európskeho spoločenstva.

Všeobecný súd ďalej uvádza, že nadobudnutie rozlišovacej spôsobilosti ochrannej známky používaním nevyhnutne neznamena, že táto ochranná známka sa samostatne používala, ale môže vyplývať z jej používania ako časti inej zapísanej ochrannej známky alebo z jej používania spolu s inou zapísanou ochrannou známkou, pokiaľ by v týchto dvoch prípadoch uskutočnené používanie viedlo príslušnú skupinu verejnosti k tomu, že bude výrobky alebo služby, ktoré označuje len skúmaná ochranná známka, vnímať ako výrobky alebo služby pochádzajúceho z konkrétneho podniku, ktorý ju používa ako časť inej ochrannej známky alebo spolu s inou ochrannou známkou. Rôzne používania prvku „bet365“ teda nemožno považovať za dôkazy, ktoré svojou povahou nie sú spôsobilé prispieť k preukázaniu nadobudnutia rozlišovacej spôsobilosti spornej ochrannej známky používaním, a to o to viac, že táto ochranná známka je slovnou ochrannou známkou, ktorej nemožno prisúdiť všetky zobrazenia a používania, pretože tieto zobrazenia a používania vyplývajú z používania sporného označenia ako ochrannej známky.

Okrem toho sa Všeobecný súd domnieva, že odvolací senát sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď všeobecne tvrdil, že používanie spornej ochrannej známky ako názvu internetovej stránky nemohlo predstavovať používanie ochrannej známky ako ochrannej známky. Podľa Všeobecného súdu je odôvodnené konštatovať, že okrem niektorých hráčov alebo stávkujúcich osôb – začiatočníkov, ktorí skúšajú svoje prvé skúsenosti, zákazník, ktorý sa pripojí na internetovú stránku žalobkyne na adrese „[www.bet365.com](#)“, to neurobí náhodne a používa spornú ochrannú známku alebo jej odvodené ochranné známky ako údaj o službách ponúkaných žalobkyňou, na rozdiel od služieb, ktoré ponúkajú jej konkurenti, z toho istého dôvodu ako zákazník, ktorý vojde do obchodu s označením zodpovedajúcim ochrannej známke výrobkov alebo služieb, ktoré tam hľadá alebo ktoré sa v ňom predávajú. Informácie, ako sú množstvo pripojení na internetovú stránku žalobkyne, umiestnenie tejto internetovej stránky, pokiaľ ide o jej návštevnosť v rôznych krajinách, alebo počet, koľkokrát bola sporná ochranná známka alebo od nej odvodené ochranné známky predmetom vyhľadávania vo vyhľadávačoch na internete, predstavujú údaje, ktoré svojou povahou prispievajú k preukázaniu nadobudnutia rozlišovacej spôsobilosti spornej ochrannej

známky používaním. Môžu o tom svedčiť aj výňatky z internetových stránok žalobkyne alebo iných internetových stránok v rôznych jazykoch, kde sa sporná ochranná známka alebo jej odvodené ochranné známky objavia, pokiaľ by rozsah predložených dôkazov mohol zobrazovať zjavné používanie spornej ochrannej známky ako ochrannej známky. Navyše Všeobecný súd zdôrazňuje, že objavenie sa prvku „bet365“ v tlači venovanej športu alebo špecializovanej na hry a stávky, napríklad v súvislosti so stávkovými kurzami, s porovnávaním ponúkaných služieb jednotlivými poskytovateľmi, alebo aj v rámci sponzorovania športových udalostí, ktoré tvoria podklad pre stávkovanie, naopak jasne preukazuje jej používanie ako ochrannej známky na označenie pôvodu ponúkaných alebo uvádzaných služieb, na ich rozlíšenie od služieb konkurentov žalobkyne a prípadne na ich reklamu. Z toho teda vyplýva, že odvolací senát sa v rámci právnej kvalifikácie skutočností, ktoré mu boli predložené, dopustil nesprávneho posúdenia, keď vylúčil, že by výňatky z tlače predložené žalobkyňou mohli prinajmenšom pre časť z nich preukazovať používanie spornej ochrannej známky ako ochrannej známky.

Napokon Všeobecný súd uvádza, že vzhľadom na skutočnosť, že žalobkyňa používa len spornú ochrannú známku a jej odvodené ochranné známky ako ochranné známky umožňujúce všeobecne identifikovať jej hazardné hry a stávky, ak môžu sumy – ktoré uvádza žalobkyňa, t. j. obraty, výšky stávok alebo výšky investícií určených na reklamu – primeraným a zásadným spôsobom súvisieť s hazardnými hrami a stávkami, musia byť v súvislosti s týmito službami zohľadnené. Odvolací senát sa teda pri právnej kvalifikácii skutočností tiež dopustil nesprávneho posúdenia, keď vylúčil tieto údaje z dôkazov, ktoré posudzoval. Za týchto podmienok s prihliadnutím na kritériá posudzovania nadobudnutia rozlišovacej spôsobilosti ochrannej známky používaním a vzhľadom jednak na jednotlivé nesprávne právne posúdenia či nesprávne právne kvalifikácie uvedených skutočností, a jednak na mnoho dôkazov predložených žalobkyňou pred odvolacím senátom, ktoré mohli užitočne prispieť k prípadnému preukázaniu nadobudnutia rozlišovacej spôsobilosti spornej ochrannej známky používaním na príslušnom území, ale ktoré odvolací senát na tieto účely nezohľadnil, Všeobecný súd rozhodol, že napadnuté rozhodnutie nie je dostatočne podložené platnými dôvodmi, na základe ktorých možno odôvodniť jeho výrok, pokiaľ ide o služby v oblasti hazardných hier a stávok.

d. Relatívne dôvody zamietnutia

Vo veci, ktorá viedla k rozsudku zo 7. decembra 2017, *Coca-Cola/EUIPO – Mitico (Master)* (T-61/16, [EU:T:2017:877](#)), mal Všeobecný súd rozhodnúť o žalobe podanej proti rozhodnutiu štvrtého odvolacieho senátu EUIPO zamietajúcemu odvolanie podané proti rozhodnutiu námietkového oddelenia, ktoré zamietlo námietku podanú proti prihláške ako ochrannej známky obrazového označenia Master. Toto rozhodnutie bolo prijaté v nadväznosti na rozsudok *Coca-Cola/ÚHVT – Mitico (Master)*⁴³, ktorým Všeobecný súd zrušil prvé rozhodnutie odvolacieho senátu, ktorým bolo zamietnuté odvolanie podané proti rozhodnutiu námietkového oddelenia zamietajúcemu námietku. Všeobecný súd mal najmä v súvislosti s posúdením „nebezpečenstva parazitovania“ na skoršej ochrannej známke príležitosť vyjadriť sa jednak k zohľadneniu používania prihlasovanej ochrannej známky mimo Únie s prihliadnutím na zásadu teritoriality a jednak k možnosti predložiť dôkaz o takom nebezpečenstve na základe logických dedukcií.

Po prvé, pokiaľ ide o zohľadnenie používania prihlasovanej ochrannej známky mimo Únie, Všeobecný súd pripomína, že zásada teritoriality v práve ochranných známk znamená, že ochrana priznaná ochrannej známke sa riadi právom štátu alebo združenia štátov, kde sa o túto ochranu žiada. Keďže žalobkyňa podala prihlášku ochrannej známky Európskej únie, podľa zásady teritoriality sa podmienky tejto ochrany riadia právom Únie, konkrétne nariadením č. 207/2009. V tejto súvislosti treba konštatovať, že zásada teritoriality v práve ochranných známk nijako nevyklučuje zohľadnenie používania prihlasovanej ochrannej známky mimo Únie na podloženie logickej

43/ Rozsudok z 11. decembra 2014, T-480/12, [EU:T:2014:1062](#).

dedukcie o pravdepodobnom obchodnom používaní prihlasovanej ochrannnej známky v Únii na účely preukázania nebezpečenstva, že sa bude v Únii neoprávnene využívať dobré meno skoršej ochrannnej známky Európskej únie v zmysle článku 8 ods. 5 nariadenia č. 207/2009 (teraz článok 8 ods. 5 nariadenie 2017/1001). V prejednávanej veci z toho vyplýva, že zásada teritoriality nebráni zohľadneniu dôkazov týkajúcich sa skutočného obchodného používania prihlasovanej obchodnej známky Master (v spojení s výrazom „cola“) v Sýrii a na Strednom východe, ako napr. výňatkov z internetovej stránky „www.mastercola.com“, ktorá je koncipovaná prevažne v arabčine, na účely preukázania nebezpečenstva, že používanie uvedenej ochrannnej známky bude neoprávnene využívať dobré meno štyroch skorších ochranných známk Európskej únie Coca-Cola.

Po druhé, pokiaľ ide o posúdenie logických dedukcií, pokiaľ ide o nebezpečenstvo parazitovania v Únii, Všeobecný súd sa domnieva, že z prihlášky ochrannnej známky Európskej únie možno logicky odvodiť, že jej majiteľ má v úmysle uvádzať svoje výrobky na trh v Európskej únii alebo tam poskytovať svoje služby. Ako zdôrazňuje, v prejednávanej veci je teda logicky predvídateľné, že pokiaľ vedľajší účastník konania dosiahne zápis prihlasovanej ochrannnej známky, zmení svoju internetovú stránku podľa pôvodného úmyslu uvádzať svoje výrobky na trh v Únii pod touto ochrannou známkou. Internetová stránka „www.mastercola.com“ totiž nie je nemenná a možno ju zmeniť tak, že bude zameraná na spotrebiteľov v Únii, najmä pridaním obsahu v jednom alebo vo viacerých úradných jazykoch Únie. Vzhľadom na neexistenciu konkrétnych poznatkov o obchodných zámeroch vedľajšieho účastníka konania v Únii sa Všeobecný súd domnieva, že výňatky z internetovej stránky „www.mastercola.com“, ktoré predložila žalobkyňa a ktoré sa týkajú skutočného používania ochrannnej známky prihlasovanej vedľajším účastníkom konania mimo Únie, môžu prima facie viesť k záveru o existencii budúceho nehypotetického nebezpečenstva neoprávneného prospechu v Únii. Všeobecný súd tiež uvádza, že skutočnosť, že vedľajší účastník konania neposkytol žiadny konkrétny údaj týkajúci sa prípadných obchodných zámerov v Únii, ktoré by sa líšili od jeho obchodných zámerov týkajúcich sa tretích krajín, nie je irelevantná. V dôsledku toho Všeobecný súd dospel k záveru, že skutočné používanie prihlasovanej ochrannnej známky vedľajším účastníkom konania v konkrétnej podobe, ktorá bola zámerne zvolená mimo Únie, môže viesť k logickej dedukcii, že existuje vážne nebezpečenstvo, že sa táto ochranná známka použije rovnakým spôsobom v Únii ako v tretích krajinách, a to o to viac, že vedľajší účastník konania výslovne žiadal o zápis prihlasovanej ochrannnej známky na používanie v Únii.

Vo veci, ktorá viedla k rozsudku z 11. decembra 2017, *JT/EUIPO – Carrasco Pirard (QUILAPAYÚN)* (T-249/15, [EU:T:2017:885](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TJ/?uri=CELEX:2017:885)), Všeobecný súd rozhodoval o žalobe o neplatnosť podanej proti rozhodnutiu odvolacieho senátu EUIPO, ktorý zrušil rozhodnutie námietkového oddelenia a zamietol námietku z dôvodu, že žalobca nepreukázal, že je „skutočným“ majiteľom skoršej ochrannnej známky, na ktorej zakladá námietku. Základom pre túto vec bolo námietkové konanie založené na skoršej nezapísanej obrazovej ochrannnej známke (QUILAPAYÚN) a námietka smerovala proti prihláške ochrannnej známky, ktorá bola zhodná so skoršou nezapísanou obrazovou ochrannou známkou. Táto vec predstavovala príležitosť pre Všeobecný súd, aby preskúmal otázku, či postavenie spolumajiteľa ochrannnej známky je dostatočné na podanie námietky.

Podľa Všeobecného súdu z článku 8 ods. 1 písm. a) a b) a článku 8 ods. 2 písm. c) nariadenia č. 207/2009 [teraz článok 8 ods. 1 písm. a) a b) a článok 8 ods. 2 písm. c) nariadenia 2017/1001], článku 41 ods. 1 nariadenia č. 207/2009 [teraz článok 46 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 2017/1001], pravidla 19 ods. 2 a pravidla 20 ods. 1 nariadenia č. 2868/95 vyplýva, že na podanie námietky v zmysle článku 8 ods. 1 nariadenia č. 207/2009 na základe všeobecne známej ochrannnej známky v zmysle článku 8 ods. 2 písm. c) uvedeného nariadenia musí podávateľ námietky preukázať, že ochranná známka je v zmysle článku 6 bis Parížskeho dohovoru na ochranu priemyslového vlastníctva⁴⁴ všeobecne známa v členskom štáte a že je jej majiteľom. V tejto súvislosti Všeobecný súd pripomína, že dôkaz o práve k nezapísanej ochrannnej známke zodpovedá osobitným podmienkam. Žalobca nemôže napríklad predložiť

44/ Parížsky dohovor na ochranu priemyslového vlastníctva z 20. marca 1883 v zmenenom a doplnenom znení.

potvrdenie o podaní alebo zápise ochrannej známky, na ktorej sa zakladá námietka, na preukázanie toho, že je majiteľom tejto ochrannej známky. Musí predložiť dôkaz, že k nej nadobudol práva používaním skoršej nezapisanej ochrannej známky.

Okrem toho podľa Všeobecného súdu zo žiadneho uvedeného ustanovenia nevyplýva, že namietateľ, ktorý podal námietku podľa článku 8 ods. 2 písm. c) nariadenia č. 207/2009, musí preukázať, že je „výlučným“ majiteľom skoršej nezapisanej všeobecne známej ochrannej známky, na ktorej zakladá svoju námietku. Z ustanovení článku 41 nariadenia č. 207/2009, pravidla 19 ods. 2 a pravidla 20 ods. 1 nariadenia č. 2868/95 vyplýva, že namietateľ je povinný preukázať, že v zmysle článku 8 ods. 2 písm. c) nariadenia č. 207/2009 nadobudol dostatočné práva ku skoršej nezapisanej všeobecne známej ochrannej známke na to, aby bol považovaný za majiteľa tejto ochrannej známky, čo nevyžaduje preukázanie výlučného práva k tejto ochrannej známke. Pravidlo 15 ods. 1 nariadenia č. 2868/95 (teraz článok 2 ods. 1 delegovaného nariadenia 2017/1430) okrem iného stanovuje, že „ak má staršia známka alebo staršie právo viac ako jedného majiteľa (spoluvlastníctvo), námietky môže podať ktorýkoľvek z nich alebo všetci“, čo umožňuje každému spolumajiteľovi skoršej ochrannej známky namietiť proti zápisu prihlasovanej ochrannej známky.

V danej veci Všeobecný súd uvádza, že keby sa vyžadovalo výlučné právo ku skoršej ochrannej známke, ani žalobca, ani prihlasovatelia ochrannej známky nemohli namietiť proti prihláške označenia QUILAPAYÚN podanej treťou osobou, s výnimkou prípadu, že by spolu namietali proti tejto prihláške, keďže sa všetci domáhali práva k tomuto označeniu. Nadobudnutie práva žalobcom ku skoršej nezapisanej ochrannej známke mu umožňuje namietiť proti zápisu prihlasovanej ochrannej známky nezávisle od toho, či iné osoby, medzi nimi prihlasovatelia, taktiež nadobudli práva k tejto ochrannej známke z dôvodu používania tým, že aj oni ju mohli používať. Za týchto podmienok Všeobecný súd dospel k záveru, že odvolací senát sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď požadoval od žalobcu, aby preukázal, že je výlučným majiteľom skoršej ochrannej známky bez toho, aby skúmal, či nepostačuje, že bol jej spolumajiteľom.

3. DIZAJNY

Vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok zo 16. februára 2017, **Antrac It/EUIPO – Vasco Group (Radiátorové rebrá)** (T-828/14 a T-829/14, [EU:T:2017:87](#))⁴⁵, Všeobecný súd mal navyše príležitosť spresniť rozhodujúci dátum, ku ktorému sa má preskúmať osobitý charakter dizajnu a stanoviť prípadná existencia saturácie stavu v danej oblasti v zmysle článku 6 ods. 1 nariadenia (ES) č. 6/2002⁴⁶. Žalobkyňa tvrdila, že odvolací senát sa dopustil pochybenia, pokiaľ ide o okamih posúdenia saturácie stavu v danej oblasti tým, že za relevantný považoval dátum vyhlásenia napadnutých rozhodnutí, hoci ho bolo treba posúdiť k okamihu podania prihlášky sporných dizajnov.

V tejto súvislosti Všeobecný súd uviedol, že v súlade s článkom 6 ods. 1 nariadenia č. 6/2002 treba osobitý charakter sporného dizajnu preskúmať k dátumu podania prihlášky sporného dizajnu a stanoviť prípadnú existenciu saturácie stavu v danej oblasti. V dôsledku toho treba konštatovať, že odvolací senát sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia s ohľadom na dátum posúdenia prípadnej existencie saturácie stavu v danej oblasti.

Vo veci, ktorá viedla k rozsudku z 13. júna 2017, **Ball Beverage Packaging Europe/EUIPO – Crown Hellas Can (Plechovky)** (T-9/15, [EU:T:2017:386](#)), mal Všeobecný súd príležitosť poskytnúť užitočné spresnenia týkajúce sa

^{45/} Pozri tiež vyššie úvahy venované tomuto rozsudku v oddiele „V. Duševné vlastníctvo – 1. Zloženie odvolacích senátov po vrátení veci“.

^{46/} Nariadenie Rady (ES) č. 6/2002 z 12. decembra 2001 o dizajnoch spoločenstva (Ú. v. ES L 3, 2002, s. 1; Mim. vyd. 13/027, s. 142).

povahy konania o zápise dizajnov Spoločenstva, pojmu „výrobok“ v zmysle článku 3 písm. a) nariadenia č. 6/2002 a dôsledkov opisu sporného dizajnu uvedeného v prihláške v súlade s článkom 36 ods. 3 písm. a) tohto nariadenia.

Všeobecný súd v prvom rade uviedol, že v rozsahu, v akom bola definícia predmetu ochrany sporného dizajnu súčasťou preskúmania merita zápisu uvedeného dizajnu, eventuálny postoj EUIPO k tejto otázke v správnom konaní nemôže byť záväzný pre odvolací senát s prihliadnutím na nevyhnutne formálnu a rýchlu kontrolu uskutočnenú EUIPO v rámci tohto konania o zápise.

Všeobecný súd ďalej zamietá výhradu založenú na tom, že odvolací senát sa nesprávne domnieval, že sporný dizajn, t. j. vyobrazenie troch plechoviek rôznej veľkosti, nepredstavuje výrobok v zmysle článku 3 písm. a) nariadenia č. 6/2002. V tejto súvislosti Všeobecný súd uvádza, že predmet dizajnu môže byť len jednotný predmet, keďže tento článok výslovne uvádza vonkajšiu úpravu „výrobku“. Navyše spresňuje, že skupina výrobkov môže predstavovať „výrobok“ v zmysle uvedeného ustanovenia, ak sú esteticky zladené, majú funkčný vzťah a zvyčajne sa predávajú ako jednotný výrobok. Všeobecný súd teda v danej veci rozhodol, že je zjavné, že tri plechovky vyobrazené v spornom dizajne nevykonávajú spoločnú funkciu v tom zmysle, v akom nevykonávajú funkciu, ktorá by nemohla byť vykonaná individuálne každou z nich, ako je to napríklad v prípade príboru alebo šachovnice a šachových figúrok.

Napokon Všeobecný súd uvádza, že opis eventuálne sa nachádzajúci v prihláške nemôže ovplyvniť posúdenia v merite týkajúce sa novosti a osobitého charakteru dotknutého dizajnu. Podľa Všeobecného súdu tento opis nemôže mať ani vplyv na otázku, aký je predmet ochrany sporného dizajnu, ktorý nesporne súvisí s posúdeniami týkajúcimi sa novosti a osobitého charakteru.

4. ODRODY RASTLÍN

Vo veci, ktorá viedla k rozsudku z 23. novembra 2017, *Aurora/CPVO – SESVanderhave (M 02205)* (T-140/15, [EÚ:T:2017:830](#)), bola Všeobecnému súdu predložená žaloba na zrušenie rozhodnutia odvolacieho výboru Úradu Spoločenstva pre odrody rastlín (CPVO), ktorým sa zamietá návrh na vyhlásenie neplatnosti práva Spoločenstva k odrodám rastlín udeleného k odrode M 02205, ktorá je odrodou cukrovej repy. Uvedený návrh na vyhlásenie neplatnosti sa zakladal na okolnosti, že odroda M 02205 nespĺňala podmienku „odlišnosti“ v zmysle článku 7 ods. 1 nariadenia (ES) č. 2100/94⁴⁷.

V prvom rade Všeobecný súd pripomína, že CPVO má širokú mieru voľnej úvahy, pokiaľ ide o vyhlásenie neplatnosti práv k odrode rastlín. Opätovné preskúmanie chránenej odrody v konaní o vyhlásení neplatnosti na základe článku 20 nariadenia č. 2100/94 teda môžu odôvodniť len vážne pochybnosti o splnení relevantných podmienok v čase preskúmania podľa uvedeného nariadenia. Podľa Všeobecného súdu z relevantných ustanovení vyplýva, že znaky prejavu nachádzajúce sa v porovnávacom súhrne odlišností, na základe ktorých je stanovený odlišný charakter kandidátskej odrody, musia korešpondovať so znakmi nadobudnutými v dôsledku porovnávacieho preskúmania vzoriek pestovaných odrôd uskutočneného počas dvoch ročných vegetačných cyklov nasledujúcich po žiadosti o udelenie práv Spoločenstva k odrodám rastlín v súvislosti s kandidátskou odrodou. V tejto súvislosti Všeobecný súd uvádza, že v tomto prípade sa žalobkyňa mohla oprávnenne odvolávať na viaceré pochybenia v porovnávacom súhrne odlišností, ktoré bolo niekoľkokrát zmenené. Z tohto dôvodu konštatuje, že žalobkyňa poskytla odvolaciemu výboru dostatočné skutkové zistenia na účely vzniku vážnych pochybností, pokiaľ ide

⁴⁷ Nariadenie Rady (ES) č. 2100/94 z 27. júla 1994 o právach spoločenstva k odrodám rastlín (Ú. v. ES L 227, 1994, s. 1; Mim. vyd. 03/016, s. 390).

o otázku, či informácie používané pre jednu z dvoch referenčných odrôd boli prevzaté z úradného opisu tejto odrody.

V druhom rade Všeobecný súd pripomína, že zásada preskúmania skutočností z vlastnej iniciatívy sa uplatní aj v konaní pred odvolacím výborom a že tento výbor je viazaný zásadou riadnej správy vecí verejných, v zmysle ktorej je povinný preskúmať nestranne a spravodlivo všetky relevantné skutkové a právne okolnosti prípadu, o ktorom rozhoduje. V tejto súvislosti Všeobecný súd uvádza, že odvolaciemu výboru prináleží zabezpečiť, aby v momente prijatia napadnutého rozhodnutia disponoval všetkými relevantnými dôkazmi – teda výsledkami porovnávacích preskúmaní vzoriek pestovaných odrôd, aby sa mohlo posúdiť, či posúdenie odlišného znaku odrody M 02205 bolo uskutočnené v súlade s uplatniteľnými technickými pravidlami. CPVO však pripustil, že v momente prijatia napadnutého rozhodnutia nemal odvolací výbor k dispozícii tieto výsledky. V dôsledku toho Všeobecný súd rozhodol, že odvolací výbor si tým, že nevykonal príslušné preskúmanie umožňujúce zabezpečiť, že odlišný znak odrody M 02205 sa stanoví na základe údajov vyplývajúcich z porovnávacích preskúmaní vzoriek pestovaných odrôd, riadne nesplnil svoje povinnosti.

VI. SPOLOČNÁ ZAHRANIČNÁ A BEZPEČNOSTNÁ POLITIKA – REŠTRIKTÍVNE OPATRENIA

Súdna agenda týkajúca sa reštriktívnych opatrení v oblasti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (SZBP) sa v roku 2017, rovnako ako v predchádzajúcich rokoch, ďalej rozšírila. Viacero rozhodnutí si zaslúži osobitnú pozornosť.

1. UKRAJINA

Vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 15. júna 2017, *Kiselev/Rada* (T-262/15, [EU:T:2017:392](#)), mal Všeobecný súd rozhodnúť v súvislosti so zápisom riaditeľa tlačovej agentúry Ruskej federácie, ktorý bol vymenovaný prezidentským výnosom, do zoznamov osôb, na ktoré sa vzťahujú reštriktívne opatrenia vzhľadom na konanie narúšajúce alebo ohrozujúce územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny, pretože predstavoval ústrednú postavu vládnej propagandy zameranej na podporu nasadenia ruských síl na Ukrajinu.

Po zistení, že predmetné reštriktívne opatrenia boli zlučiteľné s výnimkami v zmysle článku 99 bodu 1 písm. d) Dohody o partnerstve a spolupráci, ktorou sa zakladá partnerstvo medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Ruskou federáciou na strane druhej⁴⁸, sa Všeobecný súd zaoberal najmä otázkou, či uplatnenie kritéria určenia uvedeného uplatniteľnými ustanoveniami práva Únie⁴⁹ – a to kritéria

^{48/} Dohoda o partnerstve a spolupráci, ktorou sa zakladá partnerstvo medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Ruskou federáciou na strane druhej (Ú. v. ES L 327, 1997, s. 3; Mim. vyd. 11/056, s. 5). Treba poznamenať, že uvedené ustanovenie stanovuje výnimku, na ktorú sa môže niektorá zo strán jednostranne odvolať, aby prijala opatrenia, ktoré považuje za nevyhnutné z hľadiska ochrany svojich hlavných bezpečnostných záujmov najmä „v čase vojny alebo vážneho medzinárodného napätia predstavujúceho hrozbu vojny alebo s cieľom splniť záväzky, ktoré prijala na účely zachovania mieru a medzinárodnej bezpečnosti“.

^{49/} Článok 1 ods. 1 písm. a) a článok 2 ods. 1 písm. a) rozhodnutia Rady 2014/145/SZBP zo 17. marca 2014 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie narúšajúce alebo ohrozujúce územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny (Ú. v. EÚ L 78, 2014, s. 16), v znení zmien, článok 3 ods. 1 písm. a) nariadenia Rady (EÚ) č. 269/2014 zo 17. marca 2014 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie narúšajúce alebo ohrozujúce územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny (Ú. v. EÚ L 78, 2014, s. 6), v znení zmien.

týkajúceho sa osôb, ktoré aktívne podporujú činnosti alebo politiku, ktorými sa narúša alebo ohrozuje územná celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny alebo stabilita alebo bezpečnosť tohto štátu – na situáciu žalobcu predstavuje porušenie jeho práva na slobodu prejavu.

V prvom rade Všeobecný súd zdôraznil, že všetky obmedzenia slobody prejavu musia byť ustanovené v zákone, a uviedol, že predmetné reštriktívne opatrenia sú stanovené v aktoch, ktoré majú všeobecnú pôsobnosť a majú jednak jasný právny základ v práve Únie, konkrétne v článku 29 ZEÚ a v článku 215 ZFEÚ, a jednak sú dostatočne odôvodnené, pokiaľ ide o ich pôsobnosť a dôvody ich uplatnenia na žalobcu. Podľa Všeobecného súdu totiž vzhľadom na dôležitosť médií, a to najmä pokiaľ ide o audiovizuálne médiá, však v súčasnej spoločnosti bolo možné predpokladať, že na širokú mediálnu podporu činností a politiky ruskej vlády destabilizujúcich Ukrajinu, ktorú najmä počas veľmi obľúbených vysielaní poskytla osoba vymenovaná prezidentským výnosom za riaditeľa národnej tlačovej agentúry Ruskej federácie, by sa mohlo vzťahovať kritérium založené na „aktívnej podpore“, ak obmedzenia slobody prejavu založené na tomto kritériu spĺňajú ostatné stanovené podmienky legitímneho obmedzenia tejto slobody.

V druhom rade, pokiaľ ide o otázku, či prijaté reštriktívne opatrenia sledujú cieľ všeobecného záujmu, ktorý ako taký uznala Únia, Všeobecný súd poznamenáva, že Rada sa prostredníctvom reštriktívnych opatrení prijímaných osobitne na základe uplatnenia sporného kritéria snaží vyvinúť istý tlak na ruské orgány, aby ukončili svoje činnosti a politiky destabilizujúce Ukrajinu, čo zodpovedá jednému z cieľov SZBP.

Napokon, pokiaľ ide o nevyhnutnosť a primeranú povahu reštriktívnych opatrení, Všeobecný súd pripomína svoju judikatúru a judikatúru Súdneho dvora týkajúcu sa zásady proporcionality a obmedzení slobody prejavu, a najmä zásady stanovené v tejto oblasti v judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva. V tejto súvislosti sa uvádza, že v rámci svojej činnosti novinára, ktorú nemožno oddeliť od jeho činnosti riaditeľa ruskej tlačovej agentúry, sa žalobca opakovane vyjadril k situácii, ktorú ruská vláda vytvorila na Ukrajine. Podľa Všeobecného súdu je všeobecne známe, že činnosti a politiky ruskej vlády destabilizujúce Ukrajinu majú v Rusku široké mediálne pokrytie a ruskému ľudu sú často propagandisticky prezentované ako plne dôvodné. Za týchto okolností a vzhľadom na dôkazy, ktoré má Rada v súvislosti s vyjadreniami predloženými žalobcom, prijatie reštriktívnych opatrení voči nemu z dôvodu jeho propagandy v prospech činností a politiky ruskej vlády destabilizujúcich Ukrajinu, nemožno pokladať za neprimerané obmedzenie jeho práva na slobodu prejavu. Okrem toho Všeobecný súd poznamenal, že žalobca je štátnym príslušníkom tretieho štátu, a to Ruskej federácie, a má bydlisko v tomto štáte, v ktorom vykonáva svoju zárobkovú činnosť, na základe čoho rozhodol, že predmetné reštriktívne opatrenia – ktoré zahŕňajú obmedzenia vstupu žalobcu na územie členských štátov a prechodu cez toto územie, ako aj zmrazenie jeho finančných prostriedkov nachádzajúcich sa v Únii – nezasahujú do podstaty jeho práva vykonávať svoju slobodu prejavu, osobitne v rámci jeho profesionálnej činnosti v odvetví médií v krajine, v ktorej je usadený a kde pracuje.

Vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok zo 7. júla 2017, **Azarov/Rada** (T-215/15, vec v odvolacom konaní⁵⁰, [EU:T:2017:479](#)), bola Všeobecnému súdu predložená žaloba, ktorú podal bývalý predseda vlády Ukrajiny proti aktom, ktorými Rada rozhodla ponechať jeho meno na zozname osôb, na ktoré sa vzťahujú reštriktívne opatrenia týkajúce sa osôb, ktoré boli identifikované ako zodpovedné za spreneveru ukrajinských štátnych finančných prostriedkov.⁵¹ Žalobca najmä tvrdil, že Rada sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď rozhodla o predĺžení predmetných

50/ Vec C-530/17 P, **Azarov/Rada**.

51/ Rozhodnutie Rady (SZBP) 2015/364 z 5. marca 2015, ktorým sa mení rozhodnutie 2014/119/SZBP o reštriktívnych opatreniach voči určitým osobám, subjektom a orgánom s ohľadom na situáciu na Ukrajine (Ú. v. EÚ L 62, 2015, s. 25), a vykonávacie nariadenie Rady (EÚ) 2015/357 z 5. marca 2015, ktorým sa vykonáva nariadenie (EÚ) č. 208/2014 o reštriktívnych opatreniach voči určitým osobám, subjektom a orgánom s ohľadom na situáciu na Ukrajine (Ú. v. EÚ L 62, 2015, s. 1).

reštriktívnych opatrení, pretože napadnuté akty údajne obsahovali iba veľmi vágne a stručné dôvody. Rada mala teda podľa neho predložiť dodatočné a konkrétnejšie informácie.

V tejto súvislosti Všeobecný súd pripomína, že Rada nie je povinná z úradnej moci a systematickým spôsobom vykonávať vlastné prešetrovanie alebo overovanie s cieľom získať dodatočné spresnenia, ak už má k dispozícii dôkazy, ktoré predložili orgány tretej krajiny, aby mohla prijať reštriktívne opatrenia proti osobám, ktoré z tejto krajiny pochádzajú a proti ktorým sa tam vedie súdne konanie. V tejto veci Všeobecný súd spresňuje, že je úlohou Rady, aby overila jednak to, do akej miery dokumenty, z ktorých má v úmysle vychádzať, umožňujú preukázať, že ukrajinské orgány vedú proti žalobcovi trestné konanie pre skutky, ktoré by mohli byť spreneverou štátnych finančných prostriedkov, tak ako sa uvádza v dôvodoch zápisu mena žalobcu do dotknutého zoznamu, a jednak to, či toto konanie dovoľuje kvalifikovať postup žalobcu podľa vyššie uvedeného relevantného kritéria. Len v prípade, že také overovanie k ničomu nevedie, je úlohou Rady uskutočniť dodatočné overenie. Rade však prináleží, aby podľa okolností danej veci preskúmala potrebu uskutočniť dodatočné overovania a osobitne potrebu požiadať ukrajinské orgány o predloženie dodatočných dôkazov v prípade, že už predložené dôkazy sú nedostatočné alebo nezrozumiteľné. Okrem toho v rámci možnosti, ktorú musia mať dotknuté osoby a ktorá spočíva v prednesení pripomienok k dôvodom Rady na ponechanie ich mena v dotknutom zozname, môžu tieto osoby uviesť také skutočnosti, či dokonca skutočnosti svedčiace v ich prospech, ktoré vyžadujú dodatočné overovanie zo strany Rady.

Pokiaľ ide o tvrdenie založené na rozsudku *LTTE/Rada*⁵², že Rade prináleží, aby predtým, ako založí svoje rozhodnutie na rozhodnutí orgánu tretieho štátu, dôsledne overila, že relevantná právna úprava tretieho štátu zabezpečuje ochranu práva na obhajobu a práva na účinnú súdnu ochranu podobnú ochrane zabezpečenej na úrovni Únie, Všeobecný súd po prvé uvádza, že vo veci, ktorá viedla k uvedenému rozsudku, reštriktívne opatrenia boli prijaté na základe spoločnej pozície 2001/931/PESC⁵³, ktorá bola prijatá v rámci boja proti terorizmu a ktorá stanovuje mechanizmus umožňujúci Rade zahrnúť osobu do zoznamu týkajúceho sa zmrazenia finančných prostriedkov na základe rozhodnutia prijatého vnútroštátnym orgánom, ktorý môže byť aj z tretieho štátu.

V prejednávanej veci existencia predchádzajúceho rozhodnutia ukrajinských orgánov však nepredstavuje jedno z kritérií, ktoré sú podmienkou prijatia dotknutých reštriktívnych opatrení, keďže súdne konania, ktoré sa pred týmito orgánmi začali, predstavovali iba skutkový základ, z ktorého tieto opatrenia vychádzali.

Po druhé Všeobecný súd zdôrazňuje, že v každom prípade existuje významný rozdiel medzi reštriktívnymi opatreniami súvisiacimi s bojom proti terorizmu a reštriktívnymi opatreniami, ktoré spadajú do rámca spolupráce medzi Úniou na jednej strane a novými orgánmi tretieho štátu, v tomto prípade Ukrajiny, na druhej strane. Boj proti terorizmu, ku ktorému Rada prispieva prijímaním reštriktívnych opatrení namierených proti istým osobám alebo subjektom, totiž nevyhnutne nespadá do rámca spolupráce s orgánmi tretieho štátu, v ktorom nastala zmena režimu, a Rada sa rozhodla ho podporiť, ako to bolo v tomto prípade.

Preto keby výsostne politická voľba Rady spočívajúca v spolupráci s novými ukrajinskými orgánmi s cieľom umožniť im najmä v záujme „posilnenia a podpory právneho štátu“ na Ukrajine znovuzískať štátne finančné prostriedky, ktoré mohli byť spreneverené, bola podmienená tým, že ukrajinský štát hneď po zmene režimu zaručí úroveň ochrany základných práv, ktorá sa podobá ochrane, ktorú ponúka Únia a jej členské štáty, narušila by sa v podstate široká miera voľnej úvahy, ktorú má Rada v súvislosti s definovaním všeobecných kritérií vymedzujúcich okruh osôb, na ktoré sa môžu vzťahovať reštriktívne opatrenia prijaté s cieľom podporiť tieto nové orgány.

^{52/} Rozsudok zo 16. októbra 2014, T-208/11 a T-508/11, [EU:T:2014:885](#).

^{53/} Spoločná pozícia Rady 2001/931/SZBP z 27. decembra 2001 o uplatňovaní špecifických opatrení na boj s terorizmom (Ú. v. ES L 344, 2001, s. 93; Mim. vyd. 18/001, s. 217).

Pri uplatnení tejto širokej miery voľnej úvahy musí mať Rada možnosť dospieť k záveru, že po zmene režimu si ukrajinské orgány zaslúžia podporu v rozsahu, v akom zlepšia demokratický život a rešpektovanie právneho štátu na Ukrajine v porovnaní so situáciou, ktorá tam bola predtým, a že jednou z možností, ako posilniť a podporiť právny štát, je zmrazenie finančných aktív osôb, ktoré boli identifikované ako osoby zodpovedné za spreneveru ukrajinských štátnych finančných prostriedkov. Prípadný nesúlad medzi ochranou základných práv na Ukrajine a v Únii by mohol mať dosah na zákonnosť ponechania reštriktívnych opatrení v súvislosti so žalobcom v platnosti len v prípade, že by sa ukázalo, že politická voľba Rady spočívajúca v podpore nového ukrajinského režimu vrátane spolupráce vyplývajúcej z týchto reštriktívnych opatrení je zjavne nesprávna, a to najmä z dôvodu, že základné práva sa v tejto krajine po zmene režimu systematicky porušujú.

2. TUNISKÁ REPUBLIKA

Vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 5. októbra 2017, *Mabrouk/Rada* (T-175/15, [EU:T:2017:694](#)), mal Všeobecný súd rozhodovať o návrhu na zrušenie rozhodnutí, ktorým Rada rozhodla o ponechaní zápisu mena žalobcu na zozname osôb, na ktoré sa vzťahujú reštriktívne opatrenia voči určitým osobám a subjektom vzhľadom na situáciu v Tunisku.⁵⁴ Na podporu svojej žaloby sa žalobca odvolával najmä na porušenie primeranej lehoty na rozhodnutie zo strany tuniských orgánov v rámci súdneho konania, na ktorom je založené rozhodnutie Rady o ponechaní jeho mena na uvedenom zozname, ako aj porušenie samotnou Radou jeho práva na rozhodnutie v primeranej lehote.

V tejto súvislosti Všeobecný súd na jednej strane uvádza, že prináleží tuniským súdom, aby sa vyjadrili k prípadnému porušeniu zásady primeranej lehoty na rozhodnutie v rámci súdneho konania, ktoré sa týka žalobcu. Uviedol však, že dodržiavanie zásad právneho štátu a ľudských práv, ako aj ľudskej dôstojnosti sa vzťahuje na akúkoľvek činnosť Únie vrátane oblasti SZBP. Zásada primeranej lehoty na rozhodnutie je súčasťou práva na spravodlivý proces, ktoré je chránené ustanoveniami viacerých právne záväzných medzinárodných právnych nástrojov. Okrem toho napadnuté rozhodnutie zapadajú do rámca politiky podpory Tuniska, ktorá je založená najmä na cieľoch podpory dodržiavania ľudských práv a zásad právneho štátu. Všeobecný súd na základe toho dospel k záveru, že nemožno vylúčiť, že vzhľadom na existenciu objektívnych, spoľahlivých, presných a zhodujúcich sa nepriamych dôkazov, ktoré môžu vyvolať oprávnené pochybnosti o dodržiavaní práva žalobcu na rozhodnutie v primeranej lehote tuniskými orgánmi, Rada vykoná potrebné kontroly. Domnieva sa však, že táto podmienka nie je v prejednávanej veci splnená.

Na druhej strane Všeobecný súd odmietol argumentáciu žalobcu založenú na porušení článku 47 Charty základných práv Radou z dôvodu, že údajne porušila jeho právo na primeranú lehotu na rozhodnutie tým, že neprijala potrebné opatrenia, aby dĺžka súdneho konania, ktoré sa ho týkalo v Tunisku, nebola neprimeraná. Podľa Všeobecného súdu sa článok 47 Charty základných práv uplatňuje len na súdne preskúmanie sporného zmrazenia majetku súdmi Únie. Nie je teda uplatniteľný ani na súdne konanie v Tunisku, ktoré nepatrí do pôsobnosti práva Únie, ani na napadnuté rozhodnutie, ktoré nepochádza od súdneho orgánu a svojím predmetom nemá povahu súdneho rozhodnutia. Všeobecný súd spresňuje, že aj keby sa toto tvrdenie mohlo vykladať ako založené na porušení zásady riadnej správy vecí verejných, že keďže žalobca v každom prípade nepreukázal, že súdne konanie v Tunisku prekročilo primeranú lehotu, nemohol preukázať, že dĺžka zmrazenia jeho majetku v Únii bola sama osebe neprimeraná.

^{54/} Rozhodnutie Rady 2011/72/SZBP z 31. januára 2011 o reštriktívnych opatreniach voči určitým osobám a subjektom vzhľadom na situáciu v Tunisku (Ú. v. EÚ L 28, 2011, s. 62), rozhodnutie Rady (SZBP) 2015/157 z 30. januára 2015, ktorým sa mení rozhodnutie 2011/72 (Ú. v. EÚ L 26, 2015, s. 29), a rozhodnutie Rady (SZBP) 2016/119 z 28. januára 2016, ktorým sa mení rozhodnutie 2011/72 (Ú. v. EÚ L 23, 2016, s. 65).

Pokiaľ ide o tvrdenie žalobcu, podľa ktorého sa Rada dopustila zjavne nesprávneho posúdenia, pokiaľ ide o ďalší vývoj procesu prechodu k demokracii v Tunisku a potreby reštriktívnych opatrení voči tuniským štátnym príslušníkom, ktorí sú zodpovední za spreneveru tuniských štátnych finančných prostriedkov, Všeobecný súd pripomína, že Rada má v tejto oblasti širokú mieru voľnej úvahy, takže zákonnosť takého opatrenia môže ovplyvniť len jeho zjavná neprimeranosť. Vývoj udalostí súdnej, ústavnej a volebnej povahy, ktoré zdôrazňoval žalobca, pritom nepreukazuje, že by sa Rada dopustila zjavne nesprávneho posúdenia pri posúdení procesu prechodu k demokracii v Tunisku. Hoci tento vývoj svedčí o pokroku, neumožňuje dospieť k zjavnému záveru o dokončení tohto procesu, pretože tento proces je podmienený konsolidáciou právneho štátu a demokratických výdobytkov novej tuniskej Ústavy. V každom prípade Všeobecný súd zdôrazňuje, že prípadné zrušenie sporných reštriktívnych opatrení môže závisieť len od skončenia súdnych konaní, na ktorých sú založené, a nie od skončenia procesu prechodu k demokracii v Tunisku, pretože podporovanie tohto procesu predstavuje len konečný cieľ politiky, do ktorej patrí uvedené zmrazenie majetku, a nie len ďalšiu podmienku, ktorá musí byť splnená na zachovanie tohto zmrazenia.

VII. HOSPODÁRSKA, SOCIÁLNA A ÚZEMNÁ SÚDRŽNOSŤ

Vo veci, ktorá viedla k vydaniu rozsudku zo 4. mája 2017, *Green Source Poland/Komisja* (T-512/14, [EU:T:2017:299](#)), mal Všeobecný súd možnosť preskúmať novú otázku prípustnosti žaloby, ktorú podal podnik zodpovedný za realizáciu veľkého projektu, proti rozhodnutiu Komisie o zamietnutí potvrdenia finančného príspevku pre členský štát z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) na tento veľký projekt.

V prvom rade, pokiaľ ide o prvé kritérium priamej dotknutosti, teda že sporné opatrenie Únie má mať účinky priamo na právne postavenie jednotlivca, Všeobecný súd uvádza, že z príslušných ustanovení nariadenia (ES) č. 1083/2006⁵⁵ vyplýva, že operácie, ktorých cieľom je, aby Komisia zhodnotila a potvrdila alebo nepotvrdila členskému štátu finančný príspevok z EFRR na veľký projekt, sa odohrávajú len v rámci vzťahov medzi Komisiou a členským štátom. Uvedené je v súlade so skutočnosťou, že podľa judikatúry je pomoc z EFRR koncipovaná ako systém medzi Komisiou a dotknutým členským štátom. Okrem toho z týchto ustanovení vyplýva, že za výber operácií vrátane veľkých projektov zodpovedajú členské štáty. Komisia nevykonáva žiadny výber veľkých projektov, ktoré žiadatelia navrhujú vnútroštátnym orgánom, ale výlučne vo vzťahu k členským štátom vykonáva len posúdenie najmä konzistentnosti a prínosu veľkých projektov, ktoré už vnútroštátne orgány vybrali a ktoré jej predložili, aby potvrdila či nepotvrdila finančný príspevok z EFRR. Ako v tejto súvislosti spresnil Všeobecný súd, na prejednávanej veci nemožno uplatniť odôvodnenie rozsudku *Consorzio gruppo di azione locale „Murgia Messapica“/Komisia*⁵⁶, a to vzhľadom na to, že výber projektov nerealizuje Komisia, ale prináleží výlučne vnútroštátnym orgánom.

Okrem toho podľa ustálenej judikatúry označenie subjektu ako orgánu zodpovedného za vykonávanie projektu v rozhodnutí o pridelení finančnej pomoci Únie z EFRR neznamena, že by tento subjekt bol sám oprávnený na uvedenú pomoc. Za oprávneného na uvedenú pomoc sa má považovať členský štát, ktorý je adresátom rozhodnutia o pridelení finančnej pomoci z EFRR. Ešte viac to platí v prípade, keď pomoc z EFRR ešte nebola členskému štátu

^{55/} Nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1260/1999 (Ú. v. EÚ L 210, 2006, s. 25).

^{56/} Rozsudok z 19. mája 1994, T-465/93, [EU:C:1994:56](#).

poskytnutá, a teda keď vzťah medzi subjektom, ktorý bol označený ako zodpovedný za vykonávanie projektu, ako zodpovedný za žiadosť alebo ako príjemca pomoci pomoci a pomocou z EFRR, je ešte nepriamejši.

Pokiaľ ide o odopretie zdrojov nevyhnutných na vykonanie projektu, nemožnosť pokračovať v projekte a povinnosť znášať straty vyplývajúce z už vynaložených výdavkov, ktoré uvádza žalobkyňa, Všeobecný súd sa domnieva, že aj keby sa preukázali, nevyplývajú by ani zo samotného napadnutého rozhodnutia, ani z ustanovení práva Únie, ktoré upravujú jeho účinky, ale z dôsledkov, ktoré v rámci zmluvy o poskytnutí grantu na realizáciu projektu vnútroštátne orgány a žalobkyňa priznali uvedenému rozhodnutiu. Medzi právnym postavením žalobkyne a napadnutým rozhodnutím totiž stoja dôsledky a povinnosti vyplývajúce z tejto zmluvy. Žalobkyňa teda mohla v súlade s uplatniteľným vnútroštátnym právom pred príslušným vnútroštátnym súdom najmä namietať voči skončeniu platnosti zmluvy alebo náhrade, ktorú vnútroštátne orgány požadujú podľa uvedenej zmluvy, a to namietnutím neplatnosti napadnutého rozhodnutia.

V druhom rade, pokiaľ ide o druhé kritérium priamej dotknutosti, teda že sporné opatrenie Únie nemá ponechávať priestor na voľnú úvahu jeho príjemcom povereným jeho uplatňovaním, Všeobecný súd konštatuje, že ani na základe samotného napadnutého rozhodnutia, ani na základe ustanovení práva Únie, ktoré upravujú jeho účinky, z výkonu napadnutého rozhodnutia členským štátom nevyplýva pre žalobkyňu žiadny dôsledok, keďže jeho účinky sa obmedzujú len na vzťahy medzi Úniou, najmä EFRR, a uvedeným členským štátom. Za týchto okolností Všeobecný súd dospel k záveru, že žalobkyňa nie je priamo dotknutá napadnutým rozhodnutím, pretože toto rozhodnutie vyvoláva účinky len v právnych vzťahoch medzi Komisiou a dotknutým členským štátom.

VIII. OCHRANA ZDRAVIA

Vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 26. januára 2017, **GGP Italy/Komisia** (T-474/15, [EU:T:2017:36](#)), bola Všeobecnému súdu predložená žaloba o zrušenie rozhodnutia Komisie, ktorým sa opatrenie prijaté lotyšskými orgánmi na základe smernice 2006/42/ES⁵⁷ s cieľom zakázať uvedenie na trh kosačky na trávnik, ktorú vyrába žalobkyňa, vyhlasuje za odôvodnené. Toto konanie bolo v kontexte takzvaných smerníc „nového prístupu“, ktoré majú uľahčiť voľný pohyb tovaru prostredníctvom harmonizácie základných požiadaviek týkajúcich sa ochrany zdravia a bezpečnosti pracovníkov, príležitosťou pre Všeobecný súd objasniť najmä rozsah preskúmania zo strany Komisie pri spustení ochranej doložky podľa článku 11 smernice 2006/42 a povahu opatrení, ktoré môžu byť v tejto súvislosti prijaté. Lotyšské orgány zastávali názor, že predmetná kosačka nespĺňa základné požiadavky stanovené v smernici 2006/42, pretože nie je v súlade s uplatniteľnou harmonizovanou normou v jej verzii z roku 2010. Na druhej strane žalobkyňa uvádzala, že je v súlade s verziou tejto normy z roku 2006, na ktorú bolo možné odkazovať až do 31. augusta 2013, a že v dôsledku toho sa na model uvedený na trh do tohto dátumu vzťahuje predpoklad zhody so základnými požiadavkami stanovenými v smernici 2006/42.

Pokiaľ ide v prvom rade o rozsah preskúmania zo strany Komisie, Všeobecný súd pripomína, že Komisii neprislúcha, aby v rámci prijatia rozhodnutia prijatého na základe článku 11 ods. 3 smernice 2006/42 preskúmala zo všetkých hľadísk zákonnosť opatrení, prijatých vnútroštátnymi orgánmi, vedúcich k spusteniu ochranej doložky upravenej uvedeným článkom. V tejto súvislosti článok 20 smernice 2006/42 výslovne uvádza „opravné prostriedky, ktoré sú k dispozícii podľa právnych predpisov platných v príslušnom členskom štáte“, čo indikuje jednak to, že upravuje vnútroštátne opatrenia prijaté na základe smernice, a jednak, že ich preskúmanie prináleží vnútroštátnym

^{57/} Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/42/ES zo 17. mája 2006 o strojových zariadeniach a o zmene a doplnení smernice 95/16/ES (Ú. v. EÚ L 157, 2006, s. 24).

súdom. Tento článok teda neukladá Komisii žiadnu povinnosť. V rámci uplatnenia článku 11 ods. 3 smernice 2006/42 je úlohou Komisie v prvom rade overiť, či vhodné opatrenia, ktoré jej boli oznámené členským štátom, sú odôvodnené z vecného aj právneho hľadiska, na vyhnutie sa situácii, aby strojové zariadenie ohrozilo, ako sa uvádza v článku 11 ods. 1 smernice 2006/42, zdravie a bezpečnosť osôb alebo prípadne domácich zvierat, majetku alebo životného prostredia. Všeobecný súd tiež zdôrazňuje, že nič nebráni tomu, aby „vhodné opatrenia“, ktoré musí členský štát prijať a oznámiť Komisii na základe ochrannej doložky upravenej v článku 11 smernice 2006/42, mali formu nie jednostranných opatrení alebo opatrení, ktoré nie sú priamo záväzné. Oznámenie skutočnosti, že v dôsledku postupu vnútroštátnych orgánov prijal distribútor dobrovoľné opatrenia na stiahnutie zariadenia z trhu a neuvedenie na trh, ako v tomto prípade, teda predstavuje oznámenie vhodného opatrenia spôsobilého viesť k prijatiu rozhodnutia Komisie na základe článku 11 ods. 3 smernice 2006/42.

Pokiaľ ide v druhom rade o právnu povahu harmonizovanej normy v jej verzii z roku 2006, Všeobecný súd spresňuje, že podľa článku 7 smernice 2006/42, je to práve uverejnenie odkazu na harmonizovanú normu v *Úradnom vestníku Európskej únie* zo strany Komisie, ktoré dáva tejto norme právnu silu umožňujúcu výrobcom strojových zariadení alebo ich splnomocnencom profitovať z predpokladu zhody so základnými požiadavkami uvedenými v tej istej smernici a zahrnutými do uverejnenej harmonizovanej normy. Systém takéhoto uverejnenia je systémom všeobecne záväzných právnych aktov inštitúcií Únie. Podľa Všeobecného súdu sa článok 7 smernice 2006/42 vzťahuje bez obmedzenia na harmonizované normy, na ktoré boli uverejnené odkazy v úradnom vestníku, a to bez toho, aby sa jeho pôsobnosť a obsah obmedzovali len na harmonizované normy, na ktoré boli uverejnené odkazy na základe tejto smernice. Toto ustanovenie teda bráni tomu, aby bolo možné domnievať sa, že uverejnenia odkazov na harmonizované normy vykonané na základe smernice 98/37/ES⁵⁸ boli implicitne zrušené súčasne so zrušením naposledy uvedenej smernice. Z toho vyplýva, že harmonizované normy, na ktoré boli uverejnené odkazy na základe smernice 98/37, patria do pôsobnosti článku 7 smernice 2006/42, až kým rozhodnutie, ktoré im dáva právnu silu na to, aby zakladali predpoklad zhody so základnými požiadavkami na ochranu zdravia a bezpečnosti uvedenými v smernici uplatniteľnej v čase uvedenia dotknutého strojového zariadenia na trh alebo do prevádzky, teda v čase uverejnenia ich odkazu v úradnom vestníku, nebolo vyslovene zrušené. Z toho Všeobecný súd vyvodil, že žalobkyňa správne uviedla, že predmetná kosačka profituje z predpokladu zhody so základnými požiadavkami na ochranu zdravia a bezpečnosti uvedenými v smernici 2006/42.

IX. COLNÁ ÚNIA

Vo veci, ktorá viedla k vydaniu rozsudku z 11. decembra 2017, *Léon Van Parys/Komisia* (T-125/16, [EU:T:2017:884](#)), bola Všeobecnému súdu predložená žaloba spoločnosti, ktorá je dovozcom banánov pôvodom z Ekvádoru, proti rozhodnutiu Komisie o zamietnutí žiadosti o odpustenie dovozného cla. Toto rozhodnutie bolo prijaté v nadväznosti na rozsudok *Firma Van Parys/Komisia*⁵⁹, čiastočne zrušujúci skoršie rozhodnutie Komisie, v ktorom Komisia konštatovala, že odpustenie dovozného cla podľa článku 239 nariadenia (EHS) č. 2913/92⁶⁰ nie je vo vzťahu k žalobkyni odôvodnené. Podľa záveru Všeobecného súdu totiž Komisia nepreukázala, že by sa žalobkyňa dopustila nedostatočnej obozretnosti. V nadväznosti na uvedený rozsudok Komisia považovala za potrebné získať ďalšie

58/ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/37/ES z 22. júna 1998 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa strojových zariadení (Ú. v. ES L 207, 1998, s. 1; Mim. vyd. 13/020, s. 349).

59/ Rozsudok z 19. marca 2013, T-324/10, [EU:C:2013:136](#).

60/ Nariadenie Rady (EHS) č. 2913/92 z 12. októbra 1992, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Spoločenstva (Ú. v. ES L 302, 1992, s. 1; Mim. vyd. 02/004, s. 307).

informácie od colných orgánov, pričom žalobkyňu informovala o tom, že lehota deviatich mesiacov stanovená v článku 907 nariadenia (EHS) č. 2454/93⁶¹ pre spracovanie žiadosti o odpustenie cla sa z tohto dôvodu predlžuje až do doručenia uvedených informácií. Komisia následne prijala napadnuté rozhodnutie, ktorým zamietla žiadosť žalobkyne o odpustenie cla. Žalobkyňa v rámci svojej žaloby napadla spôsob, akým Komisia vykonala rozsudok **Firma Van Parys/Komisia**⁶². Konkrétnejšie uviedla, že aj za predpokladu, že by Komisia disponovala primeranou lehotou na vykonanie tohto rozsudku, táto lehota nemohla v nijakom prípade prekročiť novú prekluzívnu lehotu deviatich mesiacov stanovenú v článku 907 nariadenia č. 2454/93.

Pokiaľ ide o žalobný dôvod založený na porušení zásady riadnej správy vecí verejných, Všeobecný súd na úvod poznamenáva, že v nadväznosti na rozsudok **Firma Van Parys/Komisia**⁶³ už v rámci konania opätovne začatého na účely prijatia napadnutého rozhodnutia, ktoré malo nahradiť prvé rozhodnutie, nebol článok 907 nariadenia č. 2454/93 viac uplatniteľný, pričom v zmysle judikatúry bolo možné uplatniť iba primeranú lehotu. Pritom však Komisia vzhľadom na povahu opatrení, ktoré mali byť prijaté, ako aj vzhľadom na okolnosti prípadu, pri vedení konania pred prijatím napadnutého rozhodnutia primeranú lehotu nedodržala. V tejto súvislosti stačí konštatovať, že aj za predpokladu, že by v dôsledku žiadosti o informácie, ktoré Komisia zaslala vnútroštátnym colným orgánom, došlo k pozastaveniu lehoty deviatich mesiacov, čo nemôže byť tento prípad, pretože mechanizmus stanovený v článku 907 nariadenia č. 2454/93 sa nemohol opätovne uplatňovať, medzi odpoveďou týchto orgánov a prijatím napadnutého rozhodnutia uplynulo viac ako desať mesiacov. Podľa Všeobecného súdu nemôže uplynutie takejto lehoty odôvodniť nijaké opatrenie, ktoré mala prijať alebo prijať Komisia. Hoci je pravda, že rozsudok **Firma Van Parys/Komisia**⁶⁴ uložil Komisii, aby preskúmala dôkazy uvedené v spise, podľa Všeobecného súdu sa však vôbec nezdá, že by Komisia v nadväznosti na tento rozsudok založila nový spis, ani že by *a fortiori* doložila, či odhalila nové skutočnosti.

Pokiaľ ide o otázku, či prekročenie primeranej lehoty môže viesť k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, Všeobecný súd podotýka, že ako to vyplýva z odôvodnení nariadenia č. 2454/93, jeho cieľom je najmä spresniť niektoré pravidlá na účely väčšej právnej istoty v rámci ich uplatňovania, pričom toto nariadenie stanovilo striktné lehoty, ktoré musí na účely vybavenia žiadosti o odpustenie dovozného cla dodržať tak žiadateľ, ako aj Komisia. V rámci tohto kontextu Všeobecný súd uvádza, že z článku 907 nariadenia č. 2454/93 vyplýva, že hoci môže byť lehota deviatich mesiacov, ktorú má Komisia na prijatie svojho rozhodnutia, za určitých podmienok predĺžená, rozhodnutie o žiadosti o odpustenie cla musí byť prijaté v lehote stanovenej v článku 907 druhom odseku nariadenia č. 2454/93, pričom je spresnené, že absencia odpovede v tejto lehote nutne znamená schválenie žiadosti príslušným colným orgánom podľa článku 909 toho istého nariadenia. Zdôrazňuje tiež, že ak by Komisia v tomto prípade konala v rámci nariadenia č. 2454/93, jej rozhodnutie prijaté po uplynutí prekluzívnej lehoty deviatich mesiacov stanovenej v článku 907 toho istého nariadenia, a to aj vrátane predĺžení, by malo za následok schválenie žiadosti žalobkyne zo strany colného orgánu. Všeobecný súd uzatvára, že je nepochybne pravda, že zavedený systém, a to konkrétne lehota deviatich mesiacov stanovená v článku 907 nariadenia č. 2454/93, sa už v rámci konania začatého na základe článku 266 ZFEÚ na Komisiu nevzťahoval. Podotýka však, že to nič nemení na tom, že Komisia sa tým, že prijala napadnuté rozhodnutie bez toho, aby dodržala primeranú lehotu, zbavila záruk stanovených nariadením č. 2454/93, pričom žalobkyňu pripravila o potrebný účinok tohto nariadenia, o možnosť získať rozhodnutie v stanovenej lehote, ako aj záruku dosiahnutia priaznivého rozhodnutia v prípade absencie odpovede v takejto

61/ Nariadenie Komisie (EHS) č. 2454/93 z 2. júla 1993, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (EHS) č. 2913/92 (Ú. v. ES L 253, 1993, s. 1; Mim. vyd. 02/006, s. 3).

62/ Rozsudok z 19. marca 2013, T-324/10, [EU:C:2013:136](#).

63/ Rozsudok z 19. marca 2013, T-324/10, [EU:C:2013:136](#).

64/ Rozsudok z 19. marca 2013, T-324/10, [EU:C:2013:136](#).

lehote. Komisia teda porušila zásadu primeranej lehoty, čo za okolností prejednávanej veci predstavuje dôvod na zrušenie napadnutého rozhodnutia.

X. DUMPING

Vo veci, v ktorej bol vyhlásený rozsudok z 1. júna 2017, *Changmao Biochemical Engineering/Rada* (T-442/12, [EU:T:2017:372](#)), bola Všeobecnému súdu predložená žaloba na zrušenie vykonávacieho nariadenia (EÚ) č. 626/2012⁶⁵ v rozsahu, v akom sa vzťahuje na žalobkyňu, spoločnosť vyrábajúcu a vyvážajúcu kyselinu vínnu so sídlom v Číne. Inštitúcie Únie najprv pri pôvodnom prešetrovaní priznali žalobkyni štatút podniku pôsobiaceho v trhovom hospodárstve, ale napadnutým nariadením jej odmietli priznať tento štatút počas čiastočného predbežného revízného prešetrovania. Podľa žalobkyne bolo napadnuté nariadenie v rozpore s článkom 11 ods. 3 základného nariadenia⁶⁶, keďže v období medzi pôvodným prešetrovaním a predbežným preskúmaním nedošlo k podstatnej a trvalej zmene okolností. V rámci tohto kontextu sa mal Všeobecný súd osobitne vyjadriť k otázke, či v rámci predbežného preskúmania musia inštitúcie konštatovať objektívnu zmenu skutkových okolností alebo či môžu vykonať odlišné posúdenie na základe už existujúcich okolností vzhľadom na nové tvrdenia a dôkazy, ktoré predložili účastníci konania.

Všeobecný súd pripomína, že podľa článku 11 ods. 3 základného nariadenia môže Komisia pri vykonávaní prešetrovania v rámci predbežného preskúmania najmä zväžiť, či sa okolnosti, ktoré sa týkajú dumpingu a ujmy, významne zmenili alebo či sa existujúcimi opatreniami dosahujú zamýšľané výsledky, pokiaľ ide o odstránenie ujmy, ktorá bola predtým vymedzená podľa článku 3 uvedeného nariadenia. V týchto prípadoch sa pri konečnom určení berú do úvahy všetky relevantné a náležité zdokumentované dôkazy.

V prejednávanej veci sa podľa Všeobecného súdu zdá, že Rada zmenila svoje posúdenie bez toho, aby sa zmenili podporné okolnosti, z čoho tento súd vyvodil, že neboli splnené podmienky stanovené v článku 2 ods. 7 písm. c) základného nariadenia vzťahujúce sa na udelenie štatútu podniku pôsobiaceho v trhovom hospodárstve. V tejto súvislosti Všeobecný súd spresňuje, že inštitúcie môžu v rámci retrospektívnej a budúcej analýzy, ktorú musia vykonať na účely preskúmania, zmeniť svoje posúdenie okolností. Bolo by totiž nelogické, aby inštitúcie museli uplatniť článok 2 ods. 7 písm. c) základného nariadenia spôsobom, ktorý sa vzhľadom na dôkazy poskytnuté v rámci predbežného preskúmania ukázal byť nesprávny z jediného dôvodu, že k takémuto uplatneniu došlo počas pôvodného prešetrovania. Vzhľadom na to, že v tomto prípade posúdenie, ktoré bolo vykonané v napadnutom nariadení, vychádzalo zo skutkových okolností, ktoré mali trvalú, a nie dočasnú povahu, a to najmä zo skreslenia ceny benzénu a absencie vrátenia 17 % dane z pridanej hodnoty (DPH) v prípade vývozu benzénu, Všeobecný súd sa domnieva, že napadnuté nariadenie nie je v rozpore s článkom 11 ods. 3 základného nariadenia.

Vec, v ktorej bol vydaný rozsudok z 10. októbra 2017, *Kolachi Raj Industrial/Komisia* (T-435/15, vec v odvolacom konaní⁶⁷, [EU:T:2017:712](#)), poskytla Všeobecnému súdu príležitosť spresniť svoju judikatúru v oblasti antidumpingu, pokiaľ ide o podmienky uplatnenia článku 13 ods. 2 základného nariadenia, teda ustanovenia, ktoré stanovuje podmienky, za ktorých sa montážna činnosť považuje za obchádzanie platných opatrení. Žalobkyňa deklarovala,

^{65/} Vykonávacie nariadenie Rady (EÚ) č. 626/2012 z 26. júna 2012, ktorým sa mení a dopĺňa vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 349/2012, ktorým sa ukladá konečné antidumpingové clo na dovoz kyseliny vínnej s pôvodom v Čínskej ľudovej republike (Ú. v. EÚ L 182, 2012, s. 1).

^{66/} Nariadenie Rady (ES) č. 1225/2009 z 30. novembra 2009 o ochrane pred dumpingovými dovozmi z krajín, ktoré nie sú členmi Európskeho spoločenstva (Ú. v. EÚ L 343, 2009, s. 51).

^{67/} Vec C-709/17 P, *Komisia/Kolachi Raj Industrial*.

že nakúpila bicyklové diely pochádzajúce zo Srí Lanky a z Číny na účely montáže bicyklov v Pakistane. Komisia zamietla osvedčenia o pôvode „formulár typu A“ vydané orgánmi Srí Lanky a predložené žalobkyňou z dôvodu ich nedostatočnej dôkaznej povahy, pričom analogicky uplatnila kritériá podľa článku 13 ods. 2 písm. b) základného nariadenia, aby overila pôvod týchto dielov na základe ich výrobných nákladov.

V prvom rade s cieľom objasniť príslušné úlohy pojmov „pochádzajúci“ a „pôvod“ pri výklade článku 13 ods. 2 základného nariadenia, Všeobecný súd z rozsudku *Starway/Rada*⁶⁸ vyvodil, že hoci vo všeobecnosti stačí odkázať jednoducho na „provenienciu“ dielov použitých pri montáži konečného výrobku na účely uplatnenia článku 13 ods. 2 písm. b) uvedeného nariadenia, v prípade pochybností môže byť nevyhnutné overiť, či diely „z“ tretej krajiny majú v skutočnosti pôvod v inej krajine. Okrem toho, opierajúc sa o rôzne jazykové znenia základného nariadenia, Všeobecný súd uvádza, že pojem „pochádzajúce z“ v zmysle článku 13 ods. 2 písm. a) základného nariadenia sa má chápať ako odkaz na dotknuté dovozy, a teda na krajinu vývozu.

V druhom rade Všeobecný súd uvádza, že hoci osvedčenia o pôvode „formulár typu A“ majú dôkaznú hodnotu, pokiaľ ide o tovary, ktorých sa týkajú, táto dôkazná hodnota nie je absolútna. Takéto osvedčenie vyhotovené treťou krajinou totiž nemôže zaväzovať orgány Únie, pokiaľ ide o pôvod týchto tovarov, takým spôsobom, že by im bránilo overiť tento pôvod inými spôsobmi, pokiaľ existujú objektívne, spoľahlivé a zhodujúce sa nepriame dôkazy, ktoré zakladajú pochybnosti o skutočnom pôvode tovarov, ktoré sú predmetom týchto osvedčení. V tejto súvislosti z judikatúry vyplýva, že dodatočné kontroly by totiž boli zbavené svojho užitočného účinku, ak by samotné použitie takých osvedčení mohlo byť dôvodom pre priznanie odpustenia cla. Okrem toho zdôrazňuje, že z článku 6 ods. 8 základného nariadenia vyplýva, že s výnimkou prípadu nedostatku spolupráce je potrebné v najväčšej možnej miere skontrolovať presnosť informácií, ktoré predložili zainteresované strany a z ktorých má Komisia vychádzať pri svojich záveroch. V dôsledku toho toto ustanovenie legitimizuje nielen možnosť Komisie overiť dokumenty, ktoré sú jej predložené, ale jej aj ukladá takúto povinnosť. Táto povinnosť sa v antidumpingovej oblasti vykonáva prirodzene, pričom nemá vplyv na špecifické konania stanovené na tieto účely pre colné orgány.

V treťom a poslednom rade Všeobecný súd prostredníctvom „analogického“ uplatnenia článku 13 ods. 2 písm. b) základného nariadenia konštatoval, že Komisia v skutočnosti skúmala, či výroba bicyklových dielov na Srí Lanke predstavovala obchádzanie antidumpingových opatrení uložených na bicykle s pôvodom v Číne, čo však nebolo predmetom prešetrovania. Zo znenia samotného článku 13 ods. 2 písm. b) základného nariadenia vyplýva, že toto nariadenie sa uplatňuje na „montážne činnosti“, a teda pravidlo 60 %, ktoré je v ňom stanovené, sa uplatňuje na celkovú hodnotu „zmontovaného výrobku“. Je pritom nesporné, že v prejednáwanej veci predmetom prešetrovania neboli „montážne činnosti“ bicyklov na Srí Lanke, ani sa nijakým spôsobom netýkalo bicyklov „montovaných“ v uvedenej krajine. Keďže navyše článok 13 ods. 2 písm. b) základného nariadenia nie je pravidlom o pôvode, nemožno ho ani „analogicky“ uplatniť na účely určenia pôvodu určitého tovaru, a to tým skôr, že kritériá stanovené v tomto ustanovení sa zásadne líšia od kritérií týkajúcich sa pravidiel o pôvode. Z toho vyplýva, že Komisia sa dopustila nesprávneho právneho posúdenia tým, že „analogicky“ uplatnila článok 13 ods. 2 písm. b) základného nariadenia.

68/ Rozsudok z 26. septembra 2000, T-80/97, [EU:C:2000:216](#).

XI. DOHĽAD NAD FINANČNÝM SEKTOROM

V rozsudku zo 16. mája 2017, *Landeskreditbank Baden-Württemberg/ECB* (T-122/15, vec v odvolacom konaní⁶⁹, [EU:T:2017:337](#)), Všeobecný súd potvrdil zákonnosť rozhodnutia, ktorým Európska centrálna banka (ECB) v súlade s ustanoveniami článku 6 ods. 4 základného nariadenia⁷⁰ označila žalobkyňu, investičnú a rozvojovú banku spolkovej krajiny Bádensko-Württembersko (Nemecko), za „významný subjekt“. Toto posúdenie malo za následok, že uvedená banka podlieha výlučne priamemu dohľadu ECB, namiesto spoločného dohľadu podľa jednotného mechanizmu dohľadu (JMD), proti čomu žalobkyňa namietala.

Všeobecný súd v prvom rade uvádza, že zo systematiky základného nariadenia vyplýva, že Rada udelila ECB výlučnú právomoc, pokiaľ ide o úlohy uvedené v článku 4 ods. 1 uvedeného nariadenia. Podľa Všeobecného súdu je jediným cieľom článku 6 základného nariadenia umožniť v rámci JMD decentralizovaný výkon tejto právomoci vnútroštátnymi orgánmi pod dohľadom ECB vo vzťahu k menej významným subjektom a v súvislosti s úlohami upravenými v článku 4 ods. 1 písm. b) a d) až i) uvedeného nariadenia.

V druhom rade Všeobecný súd zdôrazňuje, že z článku 6 ods. 4 druhého pododseku základného nariadenia vyplýva, že od posúdenia inštitúcie ako „významnej“ možno upustiť za „osobitných okolností“, pričom tento pojem je podľa článku 70 ods. 2 nariadenia o rámci JMD⁷¹ potrebné vykladať reštriktívne. V tejto súvislosti, keďže článok 70 ods. 1 uvedeného nariadenia odkazuje na „osobitné a faktické okolnosti, v dôsledku ktorých sa klasifikácia dohliadaného subjektu ako významného stane nevyhovujúcou [neprimeranou – neoficiálny preklad] s prihliadnutím na ciele a zásady [základného] nariadenia“, z toho nevyhnutne vyplýva, že sa zohľadňuje iba predpoklad, podľa ktorého by bol výkon priameho prudenciálneho dohľadu zo strany ECB, ktorý vyplýva z klasifikácie subjektu ako „významného“, menej vhodný na dosiahnutie cieľov základného nariadenia než výkon priameho prudenciálneho dohľadu nad týmto subjektom zo strany vnútroštátnych orgánov. Naproti tomu z doslovného výkladu článku 70 ods. 1 nariadenia o rámci JMD nevyplýva predpoklad prehodnotenia „významného subjektu“ na „menej významný“ subjekt z dôvodu, že priamy dohľad zo strany vnútroštátnych orgánov v rámci JMD by bol rovnako spôsobilý dosiahnuť ciele základného nariadenia ako dohľad vykonávaný iba zo strany ECB.

V treťom a poslednom rade Všeobecný súd spresňuje, že ani výklad článku 70 ods. 1 nariadenia o rámci JMD vzhľadom na požiadavky plynúce zo zásad subsidiarity a proporcionality, nemôže viesť k takémuto predpokladu. Keďže vnútroštátne orgány konajú na základe JMD v rámci decentralizovaného výkonu výlučnej právomoci Únie, jediná právomoc, ktorá môže byť dotknutá výkonom priameho prudenciálneho dohľadu zo strany ECB, je základná právomoc členských štátov, pokiaľ ide o uplatňovanie práva Únie v ich právnych poriadkoch, zdôraznená v článku 291 ods. 1 ZFEÚ. Pritom by však zachovanie tejto právomoci nemalo znamenať, že článok 70 ods. 1 nariadenia o rámci JMD sa bude vykladať tak, že stanovuje povinnosť, aby sa v každom jednotlivom prípade vo vzťahu k inštitúciám, ktoré boli posúdené ako významné z hľadiska kritérií uvedených v článku 6 ods. 4 základného nariadenia, overilo, či možno ciele tohto nariadenia dosiahnuť aj prostredníctvom priameho dohľadu zo strany vnútroštátnych orgánov. Takéto preskúmanie by totiž bolo v priamom rozpore s dvomi prvkami, ktoré majú zásadnú úlohu v rámci logiky článku 6 ods. 4 základného nariadenia, a to jednak so zásadou, že významné inštitúcie podliehajú výlučne dohľadu zo strany ECB, a jednak s existenciou konkrétnych alternatívnych kritérií umožňujúcich

69/ Vec C-450/17 P, *Landeskreditbank Baden-Württemberg*.

70/ Nariadenie Rady (EÚ) č. 1024/2013 z 15. októbra 2013, ktorým sa ECB poveruje osobitnými úlohami, pokiaľ ide o politiky týkajúce sa prudenciálneho dohľadu nad úverovými inštitúciami (Ú. v. EÚ L 287, 2013, s. 63).

71/ Nariadenie ECB (EÚ) č. 468/2014 zo 16. apríla 2014 o rámci pre spoluprácu v rámci JMD medzi ECB, príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a určenými vnútroštátnymi orgánmi (ďalej len „nariadenie o rámci JMD“) (Ú. v. EÚ L 141, 2014, s. 1).

stanoviť významnosť finančnej inštitúcie. Preto Všeobecný súd dospel k záveru, že ECB postupovala správne, keď žalobkyňu označila za „významný subjekt“, a žalobu zamietol.

Vo veciach, ktoré viedli k vydaniu rozsudkov z 13. decembra 2017, *Crédit Mutuel Arkéa/ECB* (T-712/15, [EU:T:2017:900](#)), a z 13. decembra 2017, *Crédit Mutuel Arkéa/ECB* (T-52/16, [EU:T:2017:902](#)), Všeobecný súd rozhodoval o žalobách jednak proti rozhodnutiu ECB z 5. októbra 2015, ktorým sa stanovujú prudenciálne požiadavky uplatniteľné na skupinu Crédit Mutuel, a jednak proti rozhodnutiu ECB zo 4. decembra 2015, ktorá stanovuje nové prudenciálne požiadavky uplatniteľné na uvedenú skupinu, ako aj na subjekty, ktoré ju tvoria. Žalobkyňa napadla použitie konsolidovaného prudenciálneho dohľadu nad skupinou Crédit Mutuel, ktorý zaviedla ECB, a to prostredníctvom Confédération nationale du Crédit Mutuel (CNCM), z dôvodu, že CNCM nie je úverovou inštitúciou, že neexistuje „skupina Crédit Mutuel“ a že ECB jej nebola oprávnená zvýšiť požiadavky na dodatočné vlastné zdroje.

Pokiaľ ide o žalobu podanú proti rozhodnutiu z 5. októbra 2015, Všeobecný súd zastáva názor, že záujem žalobkyne na konaní proti tomuto rozhodnutiu ostáva zachovaný, a to s cieľom zabrániť tomu, aby prípadné zrušenie rozhodnutia, ktorým bolo zrušené napadnuté rozhodnutie, malo za následok, že napadnuté rozhodnutie znovu vyvolá účinky. V prípade, že by rozhodnutie zo 4. decembra 2015 bolo zrušené, by sa totiž účastníci konania vrátili do situácie pred nadobudnutím jeho účinnosti, ktorá by sa potom opäť riadila napadnutým rozhodnutím.

Pokiaľ ide o dve žaloby podané jednak proti rozhodnutiu z 5. októbra 2015 a jednak proti rozhodnutiu zo 4. decembra 2015, Všeobecný súd uvádza, že s cieľom rešpektovať účel základného nariadenia sa článok 2 ods. 21 písm. c) nariadenia o rámci JMD a podmienky stanovené v článku 10 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 575/2013⁷², na ktorý tento článok odkazuje, majú vykladať tak, že sa pritom zohľadní úmysel normotvorcu jednak umožniť ECB, aby mala celkový pohľad na všetky riziká, ktoré môžu mať vplyv na úverovú inštitúciu, a jednak zabrániť rozdrobeniu prudenciálneho dohľadu medzi ECB a vnútroštátne orgány. Pokiaľ ide o vlastný účel článku 10 ods. 1 nariadenia č. 575/2013, Všeobecný súd poznamenal, že toto nariadenie sa týka prudenciálnych požiadaviek, ktoré sa uplatňujú na úverové inštitúcie. V tomto rámci cieľ sledovaný článkom 10 ods. 1 nariadenia č. 575/2013 jasne vyplýva zo znenia tohto ustanovenia. Tento cieľ spočíva v možnosti príslušného orgánu udeliť v plnom rozsahu alebo čiastočne výnimku z uplatňovania niektorých požiadaviek, ktoré stanovuje nariadenie, jednej alebo viacerým úverovým inštitúciám, ktoré sa nachádzajú v tom istom členskom štáte a sú trvalo pridružené k ústrednému orgánu, ktorý nad nimi vykonáva dohľad a ktorý je zriadený v tom istom členskom štáte. Rovnako článok 10 ods. 2 nariadenia č. 575/2013 umožňuje na individuálnom základe udeliť ústrednému orgánu výnimku z uplatňovania tých istých prudenciálnych požiadaviek. V tomto prípade sa však podmienky uvedené v článku 10 ods. 1 nariadenia č. 575/2013 neuplatňujú na základe tohto nariadenia s cieľom posúdiť možnosť udelenia výnimky z dodržiavania požiadaviek na individuálnom základe, ale uplatňujú sa na základe odkazu obsiahnutého v článku 2 ods. 21 písm. c) nariadenia o rámci JMD s cieľom overiť existenciu dohľadanej skupiny. Z toho vyplýva, že v tomto prípade je pri výklade článku 2 ods. 21 písm. c) nariadenia o rámci JMD relevantný iba účel tohto ustanovenia bez ohľadu na odkaz obsiahnutý v tomto ustanovení na článok 10 ods. 1 nariadenia č. 575/2013.

V prvom rade, pokiaľ ide o skutočnosť, že CNCM nemá postavenie úverovej inštitúcie, Všeobecný súd sa domnieva, že z právnej úpravy Únie v oblasti prudenciálneho dohľadu nevyplýva, že by bolo potrebné pojem „ústredný orgán“ chápať tak, že z neho vyplýva postavenie úverovej inštitúcie. Všeobecný súd sa ďalej domnieva, že Crédit Mutuel prostredníctvom CNCM spĺňa všetky podmienky stanovené právnou úpravou Únie v oblasti prudenciálneho dohľadu na to, aby mohla byť kvalifikovaná ako „skupina“ v zmysle tejto právnej úpravy. Všeobecný súd sa napokon domnieva, že ECB sa nedopustila pochybenia, keď jej na základe potenciálneho odchodu žalobkyne zo skupiny Crédit Mutuel uložila povinnosti dodatočných vlastných zdrojov.

^{72/} Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013 z 26. júna 2013 o prudenciálnych požiadavkách na úverové inštitúcie a investičné spoločnosti a o zmene a doplnení nariadenia (EÚ) č. 648/2012 (Ú. v. EÚ L 176, 2013, s. 1).

Všeobecný súd odmietol tvrdenia žalobkyne založené na neexistencii dohľadanej skupiny v zmysle článku 2 ods. 21 písm. c) nariadenia o rámci JMD a článku 10 nariadenia č. 575/2013, ako aj na vylúčení možnosti uložiť povinnosti dodatočných vlastných zdrojov a obe žaloby zamietol v celom rozsahu.

XII. VEREJNÉ OBSTARÁVANIE INŠTITÚCIÍ ÚNIE

Vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok zo 4. júla 2017, *European Dynamics Luxembourg a i./Železničná agentúra Európskej únie* (T-392/15, [EU:T:2017:462](#)), Všeobecný súd poskytol spresnenie jednak zásad slobodného predkladania dôkazov a voľného hodnotenia dôkazov v práve Únie a jednak povinnosti odôvodnenia verejného obstarávateľa vtedy, keď sa nezdá, že by ponuka úspešného uchádzača mala neobvykle nízku cenu.

Všeobecný súd v prvom rade pripomína, že v práve Únie prevláda zásada voľného hodnotenia dôkazov, ktorá úzko súvisí so zásadou slobodného predkladania dôkazov a ktorá účastníkom konania umožňuje predkladať súdu Únie akékoľvek dôkazy získané zákonným spôsobom, ktoré účastníci konania považujú za relevantné na podporu svojich stanovísk. Zásady voľného hodnotenia dôkazov a slobodného predkladania dôkazov však musia byť v súlade so základnými zásadami práva Únie, ako sú zásady práva na spravodlivý proces a rovnosti zbraní. Voľné hodnotenie dôkazov musí byť teda v súlade s právom každého účastníka konania brániť svoje záujmy nezávisle na akomkoľvek vonkajšom vplyve, najmä zo strany verejnosti, a s právom na ochranu pred zneužitím jeho procesných písomností. Všeobecný súd z toho vyvodzuje, že zo zásady slobodného predkladania dôkazov vyplýva, že účastník konania pred Všeobecným súdom je v zásade oprávnený označiť za dôkaz písomnosti, ktoré vznikli v priebehu iného súdneho konania, ktorého sa sám zúčastnil. Navyše súhlas účastníka konania, od ktorého pochádza procesná písomnosť, nemôže predstavovať podmienku prípustnosti písomnosti pochádzajúcej z inej veci pred Všeobecným súdom. Aj keď totiž súhlas účastníka konania, od ktorého pochádza písomnosť, môže na účely posúdenia vhodnosti použitia tejto písomnosti predstavovať relevantný prvok, stanovením požiadavky, aby bol tento súhlas udelený skôr, ako bude takáto písomnosť predložená Všeobecnému súdu pod hrozbou neprípustnosti, by sa subjektu, od ktorého písomnosť pochádza, zverila právomoc túto písomnosť vylúčiť, čím by Všeobecný súd prišiel o možnosť rozhodnúť o vhodnosti jej použitia a tým si splniť povinnosť poskytnúť každému účastníkovi konania primeranú možnosť uviesť svoje tvrdenia, a to vrátane dôkazov, za podmienok, ktoré ho zjavne neznevýhodňujú vo vzťahu k protistrane, čo je podstatou zásady rovnosti zbraní. Prináleží teda Všeobecnému súdu, aby v každom prípade vyvážil na jednej strane slobodu predkladania dôkazov a na druhej strane ochranu pred zneužitím procesných písomností účastníkov súdnych konaní.

Hoci žalovaná v tomto prípade napadla poskytnutie kópie správy hodnotiacej komisie Európskej agentúry pre lieky (EMA) žalobkyniam, Všeobecný súd konštatoval, že žalobkyne majú túto správu k dispozícii z toho dôvodu, že predložili ponuku v nadväznosti na výzvu na predkladanie ponúk týkajúcu sa verejného obstarávania EMA a že ako vylúčení uchádzači požiadali o uvedenie dôvodov zamietnutia ich ponuky. Žalobkyne teda túto správu získali zákonným spôsobom. Skutočnosť, že táto správa sa následne stala procesnou písomnosťou vo veci, v ktorej bol vyhlásený rozsudok Všeobecného súdu, pričom žalobkyne nezískali súhlas EMA na jej použitie v prejednávanej veci, nemožno kvalifikovať ako jej zneužitie. Navyše vzhľadom na obsah tohto dokumentu a slobodu žalobkýň predkladať dôkazy EMA nemohla platne odmietnuť, aby bol tento dokument sprístupnený žalovanej. V dôsledku toho by bolo zamietnutie poskytnutia tohto dokumentu z dôvodu neprípustnosti v rozpore s riadnym výkonom spravodlivosti, keďže takéto zamietnutie by neodôvodnene obmedzovalo slobodu žalobkýň predkladať dôkazy.

Všeobecný súd v druhom rade zdôrazňuje, že posúdenie existencie ponúk s neobvykle nízkou cenou verejným obstarávateľom sa vykonáva v dvoch fázach. V prvej fáze musí verejný obstarávateľ posúdiť, či „sa zdá“, že predložené ponuky majú neobvykle nízku cenu, teda stanoviť, či obsahujú náznak, ktorý by v tomto ohľade vzbudzoval podozrenie. Ide predovšetkým o prípad, keď je cena uvedená v niektorej z ponúk podstatne nižšia

ako cena ostatných predložených ponúk alebo obvyklých cien na trhu. Ak predložené ponuky neobsahujú takýto náznak, a teda sa nezdá, že by mali neobvykle nízku cenu, verejný obstarávateľ môže pokračovať v posudzovaní, ako aj vo verejnom obstarávaní. Naopak, ak existuje takéto podozrenie, verejný obstarávateľ musí v druhej fáze uskutočniť overenie základných prvkov ponuky s cieľom ubezpečiť sa, že táto ponuka nemá neobvykle nízku cenu. Keďže povinnosť odôvodnenia je potrebné posudzovať najmä podľa uplatniteľných právnych pravidiel, existencia tohto preskúmania vo dvoch fázach má vplyv na rozsah povinnosti odôvodnenia verejného obstarávateľa. Preto ak verejný obstarávateľ prijme ponuku, v odpovedi na akúkoľvek žiadosť o odôvodnenie, ktorá mu je predložená podľa článku 113 ods. 2 finančného nariadenia⁷³, nemá povinnosť výslovne uviesť dôvody, prečo sa mu nezdá, že by ponuka, ktorú prijal, mala neobvykle nízku cenu. Ak totiž verejný obstarávateľ uvedenú ponuku prijal, implicitne, ale nevyhnutne z toho vyplýva, že sa domnieval, že neexistujú náznaky, že by uvedená ponuka mala neobvykle nízku cenu. Na druhej strane, o takých dôvodoch musí byť upovedomený vylúčený uchádzač, ktorý o to výslovne požiada.

XIII. ARBITRÁŽNA DOLOŽKA

Vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok zo 4. júla 2017, *Systema Teknolotzis/Komisija* (T-234/15, [EU:T:2017:461](#)), Všeobecný súd rozhodoval o žalobe podanej osobou, ktorej bol zadaný projekt financovaný Úniou, proti rozhodnutiu Komisie, ktoré predstavuje exekučný titul na účely vymáhania neoprávnené vyplatených súm. Komisia tvrdila, že žaloba žalobkyne je neprípustná z dôvodu, že napadnuté rozhodnutie je potvrdzujúcim rozhodnutím vo vzťahu k jej predchádzajúcim zamietnutiam poskytnúť žalobkyni výpomoc pri splácaní dlhu.

Všeobecný súd pripomína, že v prípade existencie zmluvy, ktorá zaväzuje žalobcu a jednu z inštitúcií, možno na súde Únie podať žalobu na základe článku 263 ZFEÚ len vtedy, keď má napadnutý akt vyvolávať záväzný právny účinok, ktorý nepatrí do zmluvného vzťahu spájajúceho zmluvné strany a ktorý zahŕňa výkon výsad verejnej moci zverených zmluvnej inštitúcii ako správneho orgánu. Ak by sa súd Európskej únie považoval za príslušný rozhodovať vo veci neplatnosti aktov patriacich do zmluvnej oblasti, riskoval by nielen to, že by bol zbavený zmyslu článok 272 ZFEÚ, ktorý zveruje súdnu právomoc Únie na základe arbitrážnej doložky, ale v prípade, že by zmluva neobsahovala takúto doložku, aj to, že by rozšíril svoju súdnu právomoc nad rámec stanovený v článku 274 ZFEÚ, ktorý zveruje všeobecnú právomoc rozhodovať o sporoch, v ktorých je stranou Únia, vnútroštátnym súdom.

Rozhodnutie, ktoré predstavuje exekučný titul v zmysle článku 299 ZFEÚ, akým je rozhodnutie v tomto prípade, predstavuje napadnuteľný akt v zmysle článku 263 ZFEÚ, takže dôvodnosť takéhoto rozhodnutia možno spochybníť len na súde rozhodujúcom o neplatnosti. Všeobecný súd sa domnieva, že to tak je osobitne v prípade, keď rozhodnutie, ktoré predstavuje exekučný titul, bolo prijaté na účely vymáhania pohľadávky vzniknutej v dôsledku zmluvy uzavretej inštitúciou. Prijatie rozhodnutia, ktoré predstavuje exekučný titul totiž predstavuje vyjadrenie výkonu právomocí verejnej moci Komisie a s konečnou platnosťou určuje jej vôľu pokračovať vo vymáhaní svojich pohľadávok.

Všeobecný súd podotýka, že na to, aby bolo možné napadnuté rozhodnutie kvalifikovať ako čisto potvrdzujúce rozhodnutie, je najmä nutné, aby bolo možné skoršie akty prijaté Komisiou kvalifikovať ako rozhodnutia, ktoré možno napadnúť žalobou o neplatnosť. Rozhodnutia Komisie zamietajúce žalobkyni úpravu lehoty pri splácaní dlhu, ktoré v tomto prípade predstavujú skoršie akty, pritom nevyvolávajú záväzné právne účinky nad rámec

^{73/} Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 z 25. októbra 2012, o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, a zrušení nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 (Ú. v. EÚ L 298, 2012, s. 1).

zmluvných vzťahov zaväzujúcich Komisiu a žalobkyňu. Tieto zamietnutia nie sú ani vyjadrením výkonu právomocí verejnej moci zverených Komisii. Takéto zamietnutia teda nemožno považovať za skoršie rozhodnutia v zmysle judikatúry týkajúcej sa výlučne potvrdzujúceho aktu. Napokon nemožno tvrdiť, že došlo k oneskorenému podaniu žaloby o neplatnosť, pretože dotknuté zamietnutia spadajú do zmluvných vzťahov medzi Komisiou a žalobkyňou, pričom na napadnutie zmluvných práv a záväzkov na súde Únie podľa článku 272 ZFEÚ sa nevzťahuje tá istá lehota na podanie žaloby. Komisia teda nesprávne tvrdila, že žaloba žalobkyne je neprípustná.

XIV. PRÍSTUP K DOKUMENTOM INŠTITÚCIÍ

V roku 2017 mal Všeobecný súd príležitosť vyhlásiť niekoľko dôležitých rozsudkov v oblasti prístupu k dokumentom. Osobitne sa vyjadril k podmienkam prístupu k dokumentom nachádzajúcim sa v administratívnom spise konania o zneužití dominantného postavenia, ako aj k dokumentom pochádzajúcim od členského štátu v rámci konania o nesplnení povinnosti. Všeobecný súd tiež poskytol spresnenia, pokiaľ ide o žiadosti o prístup k dokumentom v držbe Európskej chemickej agentúry (ECHA) v rámci konania o žiadosti o autorizáciu používania chemickej látky a k dokumentom týkajúcim sa žiadostí o ponuky vzťahujúce sa na celý rozsah obstarávanej zákazky.

1. DOKUMENTY NACHÁDZAJÚCE SA V ADMINISTRATÍVNO M SPISE KONANIA O ZNEUŽITÍ DOMINANTNÉHO POSTAVENIA

Vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 28. marca 2017, *Deutsche Telekom/Komisia* (T-210/15, [EU:T:2017:224](#)), Všeobecný súd skúmal zákonnosť rozhodnutia, ktorým Komisia zamietla žiadosť žalobkyne o prístup ku všetkým dokumentom nachádzajúcim sa vo vyšetrovacom spise konania vo veci zneužívania dominantného postavenia začatého proti nej. Komisia uvedenú žiadosť zamietla na základe všeobecnej domnienky, podľa ktorej by zverejnenie takýchto dokumentov v zásade porušovalo ochranu obchodných záujmov dotknutých podnikov, ako aj ochranu účelu vyšetrovania.

Všeobecný súd sa domnieva, že judikatúra týkajúca sa uznanej všeobecnej domnienky v oblasti prístupu k dokumentom nachádzajúcim sa v administratívnom spise vypracovanom v rámci konania týkajúceho sa kartelu sa musí analogicky a z rovnakých dôvodov uplatňovať aj na prístup k dokumentom nachádzajúcim sa v administratívnom spise vypracovanom v rámci konania týkajúceho sa zneužitia dominantného postavenia. Podľa tejto judikatúry je Komisia oprávnená predpokladať aj bez toho, aby uskutočnila individuálne a konkrétne preskúmanie každého z dokumentov, že ich zverejnenie by v zásade mohlo ohroziť tak ochranu účelu inšpekcií a vyšetrovania, ako aj ochranu obchodných záujmov podnikov, ktoré sú účastníkmi konania, a to tak pokiaľ ide o dokumenty, ktoré si Komisia vzájomne vymenila s účastníkmi konania alebo tretími stranami, ako aj v prípade interných dokumentov Komisie, ktoré Komisia vypracovala na účely riešenia dotknutého konania.

Podľa Všeobecného súdu, pokiaľ ide o konania o uplatnení článku 102 ZFEÚ, táto všeobecná domnienka môže vyplývať z ustanovení nariadení č. 1/2003 a 773/2004, ktoré osobitne upravujú právo na prístup k dokumentom obsiahnutým v spisoch Komisie týkajúcich sa týchto konaní. Všeobecný prístup na základe nariadenia č. 1049/2001⁷⁴ k takým dokumentom, ktoré si Komisia navzájom vymenila v rámci konania o uplatnení článku 102 ZFEÚ so

^{74/} Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 z 30. mája 2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie (Ú. v. ES L 145, 2001, s. 43; Mim. vyd. 01/003, s. 331).

stranami dotknutými týmto konaním alebo tretími stranami, by totiž mohol svojou povahou ohroziť rovnováhu, ktorú normotvorca Únie zamýšľal v nariadeniach č. 1/2003 a 773/2004 zabezpečiť medzi povinnosťou dotknutých podnikov oznámiť Komisii prípadne citlivé obchodné informácie a zárukou zvýšenej ochrany, ktorá sa s ohľadom na služobné a obchodné tajomstvo vzťahuje na informácie oznámené Komisii. Všeobecný súd tiež podotkol, že vzhľadom na povahu chránených záujmov je potrebné konštatovať, že existencia všeobecnej domnienky je nutná bez ohľadu na to, či sa žiadosť o prístup týka vyšetrovania, ktoré už bolo ukončené, alebo ktoré ešte len prebieha, pričom v tomto prípade napokon dospel k záveru o potrebe zamietnuť žalobu.

2. DOKUMENTY VYPRACOVANÉ ČLENSKÝM ŠTÁTOM V RÁMCI KONANIA O NESPLNENÍ POVINNOSTI

Vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 28. apríla 2017, *Gameart/Komisija* (T-264/15, [EU:T:2017:290](#)), mal Všeobecný súd príležitosť preskúmať otázku, či dokumenty, ktoré vypracoval členský štát v rámci konania o nesplnení povinnosti, možno považovať za dokumenty pochádzajúce od niektorej z inštitúcií v zmysle článku 5 nariadenia č. 1049/2001, takže táto inštitúcia má právomoc rozhodnúť o žiadosti o prístup k týmto dokumentom, ktorá jej bola postúpená zo strany členského štátu na základe druhého odseku uvedeného ustanovenia. Konaniu predchádzala žiadosť, ktorú žalobkyňa podala na poľskom ministerstve zahraničných vecí a ktorou žiadala o poskytnutie prístupu k dokumentom týkajúcim sa konania vedeného Komisiou v súvislosti s porušením práva Únie poľskými predpismi o hazardných hrách. Žiadosť sa osobitne týkala kópií listov, ktorými Poľská republika zaslala Komisii potrebné informácie v rámci týchto konaní a ktoré sú v držbe uvedeného ministerstva. Po postúpení tejto žiadosti ministerstvom Komisii táto odmietla prístup k dotknutým dokumentom, pričom sa okrem iného odvolala na výnimku podľa článku 4 ods. 2 tretej zarážky nariadenia č. 1049/2001 týkajúcu sa ochrany účelu inšpekcií, vyšetrovania a kontroly. Žalobkyňa napadla toto zamietnutie, pričom uviedla, že Komisia nemá právomoc vydať rozhodnutie vo veci jej žiadosti o prístup k sporným dokumentom, ktoré nepatria do pôsobnosti nariadenia č. 1049/2001. Podľa nej sa článok 5 druhý odsek tohto nariadenia neuplatňuje na tieto dokumenty, keďže toto ustanovenie sa vzťahuje len na dokumenty pochádzajúce od inštitúcií Únie.

V tejto súvislosti Všeobecný súd uvádza, že okrem prípadov osobitne uvedených v článku 5 nariadenia č. 1049/2001 a keď si to vyžaduje povinnosť lojálnej spolupráce stanovená v článku 4 ods. 3 ZEÚ, žiadosti o prístup k dokumentom v držbe vnútroštátnych orgánov sú stále, vrátane prípadu, keď takéto dokumenty pochádzajú z inštitúcií Únie, v pôsobnosti vnútroštátnych pravidiel uplatniteľných na uvedené orgány bez toho, aby ich nahradzovali ustanovenia nariadenia č. 1049/2001. Všeobecný súd podotýka, že článok 5 nariadenia č. 1049/2001 neupravuje možnosť postúpiť Komisii žiadosť o prístup k dokumentom pochádzajúcim z členského štátu. Zo znenia tohto ustanovenia totiž výslovne vyplýva, že jeho vecná pôsobnosť sa obmedzuje na dokumenty „pochádzajúce“ od inštitúcií Únie. Komisia teda nemala právomoc rozhodnúť o žiadosti o prístup k sporným dokumentom.

Toto konštatovanie nemôže v tomto prípade spochybniť ani tvrdenie Komisie a vedľajších účastníkov konania, podľa ktorého mala Komisia právomoc preskúmať žiadosť o prístup k dokumentom pochádzajúcim od Poľskej republiky, keďže tieto dokumenty Komisia mala v držbe v zmysle článku 2 ods. 3 nariadenia č. 1049/2001. Na to, aby Komisia mala právomoc prijať rozhodnutie o priznaní alebo zamietnutí prístupu k dokumentu, ktorý má v držbe, je totiž ešte potrebné, aby dostala žiadosť o prístup k tomuto dokumentu, ktorá bola platne predložená za podmienok stanovených článkom 2 ods. 4 a článkom 6 nariadenia č. 1049/2001 akoukoľvek fyzickou alebo právnickou osobou uvedenou v článku 2 ods. 1 a 2 uvedeného nariadenia, alebo platne postúpená členským štátom za podmienok stanovených v článku 5 uvedeného nariadenia. Je pritom potrebné konštatovať, že v prejednávanej veci nebola Komisii takáto žiadosť platne predložená ani zo strany žalobkyne, ani zo strany Poľskej republiky.

3. DOKUMENTY V DRŽBE AGENTÚRY ECHA V RÁMCI KONANIA O ŽIADOSTI O AUTORIZÁCIU POUŽÍVAŤ CHEMICKÚ LÁTKU

Vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 13. januára 2017, *Deza/ECHA* (T-189/14, [EU:T:2017:4](#)), bola Všeobecnému súdu predložená žaloba smerujúca k zrušeniu rozhodnutia, ktorým ECHA schválila tretím stranám prístup k určitým informáciám obsiahnutým v spise, ktorý predložila žalobkyňa v rámci konania podľa nariadenia (ES) č. 1907/2006⁷⁵ o žiadosti o autorizáciu používať chemickú látku. Žalobkyňa sa na podporu svojej žaloby odvolávala okrem iného na existenciu všeobecnej domnienky dôveryhodnosti informácií predložených v autorizačnom postupe upravenom v uvedenom nariadení.

Vo vzťahu k tejto otázke Všeobecný súd uvádza, že na rozdiel od situácií, v ktorých Súdny dvor a Všeobecný súd pripustili uplatnenie všeobecných domnienok odmietnutia prístupu k dokumentom, nariadenie č. 1907/2006 výslovne upravuje vzťah medzi týmito nariadením a nariadením č. 1049/2001. Článok 118 nariadenia č. 1907/2006 totiž stanovuje, že nariadenie č. 1049/2001 sa vzťahuje na dokumenty v držbe ECHA. Toto nariadenie neupravuje reštriktívne používanie dokumentov nachádzajúcich sa v spise týkajúcom sa autorizačného postupu na účely používania chemickej látky. Z ustanovení nariadenia č. 1907/2006 teda nevyplýva žiadna všeobecná domnienka odmietnutia prístupu k predmetným dokumentom. Nemožno preto uznať, že by sa v autorizačnom postupe upravenom nariadením č. 1907/2006 dokumenty odovzdané ECHA považovali za dokumenty, na ktoré sa v ich celosti zjavne vzťahuje výnimka týkajúca sa ochrany obchodných záujmov žiadateľov o autorizáciu. Aj keď sa táto výnimka prípadne vzťahuje na niektoré dokumenty odovzdané ECHA, neplatí to nevyhnutne pre všetky dokumenty alebo pre celý obsah týchto dokumentov. ECHA prinajmenšom prináleží, aby sa o tom ubezpečila konkrétnym a skutočným preskúmaním každého dokumentu, ako to vyžaduje článok 4 ods. 2 prvá zarážka nariadenia č. 1049/2001.

Všeobecný súd okrem toho pripomína, že aj keď je v zásade potrebné vo vzťahu k dokumentom, ktoré má v držbe ECHA, rešpektovať zásadu čo najširšieho prístupu verejnosti k dokumentom, táto zásada podlieha určitým obmedzeniam založeným na dôvodoch verejného alebo súkromného záujmu. Domnieva sa však, že sa nezdá, že by zverejnenie sporných informácií, ktoré predstavujú len súhrn opisných údajov, ktoré sú dostupné verejnosti, mohlo stačiť na porušenie ochrany obchodných záujmov žalobkyne. Podľa Všeobecného súdu by posúdenia urobené žalobkyňou počas tejto kompilačnej práce spadali pod obchodné záujmy, ktorých ochranu zaručuje článok 4 ods. 2 nariadenia č. 1049/2001, iba vtedy, ak by mali pridanú hodnotu – teda ak by spočívali napríklad v nových vedeckých záveroch alebo v úvahách o invenčnej stratégii, ktorá môže zabezpečiť podniku obchodnú výhodu nad jeho konkurentmi.

4. DOKUMENTY TÝKAJÚCE SA VÝZIEV NA PREDLOŽENIE PONUKY, KTORÉ SA VZŤAHUJÚ NA CELÝ ROZSAH OBSTARÁVANEJ ZÁKAZKY

Vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok zo 14. decembra 2017, *Evropaiki Dynamiki/Parlament* (T-136/15, [EU:T:2017:915](#)), Všeobecný súd skúmal zákonnosť rozhodnutia, ktorým Parlament zamietol žiadosť žalobkyne o prístup k dokumentom Európskeho parlamentu týkajúcim sa výzvy na predloženie ponuky, ktoré sa vzťahujú na celý rozsah obstarávanej

^{75/} Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemických látok (REACH) a o zriadení Európskej chemickej agentúry, o zmene a doplnení smernice 1999/45/ES a o zrušení nariadenia Rady (EHS) č. 793/93 a nariadenia Komisie (ES) č. 1488/94, smernice Rady 76/769/EHS a smerníc Komisie 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES (Ú. v. EÚ L 396, 2006, s. 1).

zákazky. Parlament túto žiadosť zamietol, pričom sa okrem iného odvolal na výnimku týkajúcu sa ochrany obchodných záujmov.

Pokiaľ ide o túto výnimku, Všeobecný súd po prvé uvádza, že hoci je pravda, že Súdny dvor vo viacerých prípadoch uznal existenciu všeobecných domnienok dôvernosti, ktoré možno uplatniť na určité kategórie dokumentov z dôvodu ich povahy, a to vrátane ponúk uchádzačov v rámci vykonávania verejnej zákazky⁷⁶, pokiaľ ide o verejné obstarávanie, všeobecnú domnienku ohrozenia obchodných záujmov nemožno založiť ani na judikatúre týkajúcej sa prístupu k ponukám uchádzačov, ani všeobecnejšie na úvahe analogickej s úvahou v rozsudkoch *Komisija/Technische Glaswerke Ilmenau*⁷⁷, týkajúcom sa konaní o preskúmaní štátnej pomoci, a *Komisija/Éditions Odile Jacob*⁷⁸ týkajúcom sa transakcie koncentrácie. Platí totiž, že pre veci, v ktorých boli vydané tieto dva rozsudky bola typická spoločná charakteristika, ktorou je to, že v osobitnej právnej úprave, inej ako je nariadenie č. 1049/2001, existovali presne pravidlá vymedzujúce prístup k spisu alebo k dokumentom, ktoré boli požadované, a to tak pokiaľ ide o osoby, ako aj samotné informácie. Na rozdiel od oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania a od oznámenia o zadaní zákazky pritom výzva na predloženie ponuky formulovaná verejným obstarávateľom v rámci realizácie rámcovej zmluvy nie je predmetom žiadneho osobitného ustanovenia nariadenia o rozpočtových pravidlách ani delegovaného nariadenia (EÚ) č. 1268/2012⁷⁹, ktoré by presne definovalo alebo vymedzovalo informácie obsiahnuté v tejto výzve, ktoré by mal alebo mohol oznámiť verejný obstarávateľ uchádzačom alebo iným kandidátom. Nemožno sa teda domnievať, že by nariadenie o rozpočtových pravidlách a delegované nariadenie obsahovali presné pravidlá oznamovania informácií obsiahnutých vo výzvach na predloženie ponuky formulovaných verejným obstarávateľom v rámci realizácie rámcovej zmluvy.

Po druhé Všeobecný súd zdôrazňuje, že vzhľadom na povahu a predmet výzvy na predloženie ponuky formulovanej verejným obstarávateľom v rámci realizácie rámcovej zmluvy nemožno predpokladať, že takýto dokument obsahuje hospodárske a technické prvky vlastné len zmluvnému partnerovi alebo že podrobne opisuje jeho osobitný know-how. Naopak, výzva na predloženie ponuky, ktorú vydal verejný obstarávateľ a nie jeho zmluvní partneri, obsahuje všeobecne opis úloh, ktoré chce verejný obstarávateľ nechať vykonať podľa rámcovej zmluvy, ktorú podpísal so zmluvným partnerom. V zásade až v nadväznosti na túto výzvu na predloženie ponuky zmluvný partner poskytne podrobnosti o plneniach, o ktorých si myslí, že by ich mohol poskytnúť verejnému obstarávateľovi, profil expertov, ktorých by mohol dať k dispozícii, a cenu za svoje plnenia. Okrem toho Parlament nemôže tvrdiť, že sprístupnenie výziev na predloženie ponuky by narušilo jeho vlastné záujmy, keďže by mohlo odhaliť jeho „profil kupujúceho“ na trhu. V dôsledku toho sa Parlament nemohol odvolávať na výnimku z práva na prístup stanovenú v článku 4 ods. 2 prvej zarážke nariadenia č. 1049/2001, týkajúcu sa ochrany obchodných záujmov, na účely odmietnutia vykonať konkrétne a individuálne preskúmanie dokumentov, o prístup ku ktorým sa žiadalo.

Pokiaľ ide okrem toho o otázku, či bolo možné uplatniť výnimku z povinnosti vykonať konkrétne a individuálne preskúmanie všetkých požadovaných dokumentov z dôvodu neprimeranej pracovnej záťaže, Všeobecný súd preskúmal, či sú v predmetnom prípade splnené tri kumulatívne podmienky, teda po prvé, či sa pracovná záťaž, ktorú predstavuje konkrétne a individuálne preskúmanie požadovaných dokumentov, javí ako neprimeraná, po druhé, či sa Parlament pokúsil dohodnúť so žalobkyňou a po tretie, či konkrétne navrhol alternatívne možnosti namiesto konkrétneho a individuálneho preskúmania požadovaných dokumentov. Domnieva sa, že za veľmi

^{76/} Pozri v tomto zmysle rozsudky z 29. januára 2013, *Cosepuri/EFSA*, T-339/10 a T-532/10, [EU:T:2013:38](#), bod 101, a z 21. septembra 2016, *Secolux/Komisija*, T-363/14, [EU:T:2016:521](#), bod 59.

^{77/} Rozsudok z 29. júna 2010, C-139/07 P, [EU:C:2010:376](#).

^{78/} Rozsudok z 28. júna 2012, C-404/10 P, [EU:C:2012:393](#).

^{79/} Delegované nariadenie Komisie (EÚ) č. 1268/2012 z 29. októbra 2012 o pravidlách uplatňovania finančného nariadenia (Ú. v. EÚ L 362, 2012, s. 1).

osobitných okolností tejto veci vzhľadom na vyžadovanú pracovnú záťaž, návrh formulovaný Parlamentom a postoj žalobkyne sa Parlament mohol odvolávať na neprimeranú pracovnú záťaž na účely odmietnutia preskúmania konkrétnym a individuálnym spôsobom všetkých požadovaných dokumentov bez toho, aby bol povinný, keďže neexistovali iné realizovateľné možnosti, uviesť podrobne vo svojom rozhodnutí dôvody, pre ktoré tieto iné možnosti znamenali tiež neprimeranú pracovnú záťaž. Parlament mohol v dôsledku toho odmietnuť prístup k týmto dokumentom ako celku bez toho, aby bolo potrebné vyzývať ho na predloženie kópií dokumentov, ktoré skutočne preskúmal.

XV. VEREJNÁ SLUŽBA

Rok 2017 bol bohatý na vývoj judikatúry v oblasti verejnej služby.

Vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 24. apríla 2017, **HF/Parlament** (T-584/16, [EU:T:2017:282](#)), Všeobecný súd rozhodoval o návrhu na zrušenie rozhodnutia Parlamentu o neobnovení pracovnej zmluvy žalobkyne ako zmluvnej zamestnankyne pre pomocné úlohy.

Všeobecný súd v tejto súvislosti konštatoval, že na to, aby sa rozhodnutie orgánu Európskeho parlamentu oprávneného uzatvárať pracovné zmluvy (ďalej len „OOUPZ“) týkajúce sa obnovenia zmluvy mohlo považovať za prijaté, je potrebné, aby bolo výsledkom opakovaného preskúmania záujmu oddelenia a záujmu dotknutej osoby zo strany uvedeného orgánu a aby bolo vykonané nové posúdenie vo vzťahu k pôvodným zmluvným podmienkam stanovujúcim dátum skončenia zmluvy. Rozhodnutie v tomto zmysle teda možno inštitúcii pripísať len vtedy, ak je prijaté na záver postupu, ktorý je na tento účel osobitne stanovený, alebo ako odpoveď na žiadosť dotknutej osoby podľa článku 90 ods. 1 Služobného poriadku úradníkov Európskej únie (ďalej len „služobný poriadok“) ako osoby, na ktorú sa vzťahuje služobný poriadok.

Všeobecný súd tiež podotýka, že v situácii, v ktorej OOUPZ rozhodne, pokiaľ túto možnosť stanovujú Podmienky zamestnávania ostatných zamestnancov Európskej únie (ďalej len „PZOZ“), nevyužiť možnosť predĺžiť pracovnú zmluvu zamestnanca, ktorú mu priznávajú PZOZ, toto rozhodnutie o neobnovení možno prijať až potom, ako bolo dotknutej osobe umožnené účinne vyjadriť svoj názor, prípadne len jednoduchým oznámením OOUPZ o jeho úmysle a dôvodoch nevyužitia uvedenej možnosti, a to v rámci hoci aj krátkej písomnej alebo ústnej komunikácie. Túto komunikáciu musí začať OOUPZ, ktorý znáša dôkazné bremeno. Všeobecný súd konštatuje, že v tejto veci OOUPZ porušil právo žalobkyne byť vypočutý. Zároveň sa však domnieva, že aj keby žalobkyňa bola formálne vypočutá pred prijatím napadnutého rozhodnutia, s ohľadom na skutočnosti ňou uvedené v štádiu súdneho konania by ani splnenie tejto formality neumožnilo dospieť k odlišnému výsledku, pokiaľ ide o obnovenie jej zmluvy.

Vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 24. apríla 2017, **HF/Parlament** (T-570/16, [EU:T:2017:283](#)), Všeobecný súd rozhodoval o žalobe podanej proti údajnému implicitnému rozhodnutiu administratívy (v tomto prípade opäť OOUPZ Parlamentu), ktorým sa zamietla žiadosť o pomoc v zmysle článku 24 služobného poriadku vo veci psychického obťažovania. Toto konanie poskytlo Všeobecnému súdu príležitosť spresniť rozsah rozhodnutia administratívy začať administratívne vyšetrovanie v reakcii na takúto žiadosť podanú na základe článku 90 ods. 1 služobného poriadku, ktorý stanovuje lehotu na odpoveď v trvaní štyroch mesiacov.

Všeobecný súd najprv pripomenul judikatúru, podľa ktorej musí administratíva v prípade existencie neúplného dôkazu o psychickom obťažovaní konať rýchlo s cieľom objasniť uvádzané skutočnosti⁸⁰, pričom následne uviedol, že ak OOUPZ neposkytne žiadnu odpoveď na žiadosť o pomoc v štvormesačnej lehote stanovenej v článku 90 ods. 1 služobného poriadku, je možné vychádzať z toho, že tento orgán prijal implicitné rozhodnutie o zamietnutí tejto žiadosti o pomoc. V takom prípade sa treba domnievať, že podľa tohto orgánu skutočnosti uvádzané na podporu žiadosti o pomoc nepredstavujú neúplný dôkaz, ktorý by postačoval na preukázanie existencie uplatňovaných skutočností, na základe ktorých vzniká povinnosť poskytnúť pomoc, pričom v tejto veci sa takéto skutočnosti týkali údajného porušenia článku 12a služobného poriadku.

Všeobecný súd však uvádza, že takáto situácia sa odlišuje od situácie vo veci samej, keď OOUPZ ako odpoveď na žiadosť o pomoc usúdil, že ide o dostatočný neúplný dôkaz, na základe ktorého je nevyhnutné začať administratívne vyšetrovanie, aby sa zistilo, či uvádzané skutočnosti naozaj predstavujú psychické alebo sexuálne obťažovanie v zmysle článku 12a služobného poriadku. V takej situácii toto vyšetrovanie treba nevyhnutne viesť až do konca, aby administratíva oboznámená so závermi zo správy z vyšetrovania mohla zaujať konečné stanovisko v tejto súvislosti, čo jej umožní buď žiadosť o pomoc odložiť, alebo, pokiaľ sú uplatňované skutočnosti preukázané a spadajú do pôsobnosti článku 12a služobného poriadku, predovšetkým začať disciplinárne konanie s cieľom prípadne prijať disciplinárne sankcie voči príslušnej osobe. Pritom je podľa Všeobecného súdu samotným cieľom administratívneho vyšetrovania potvrdiť alebo vyvrátiť existenciu psychického obťažovania v zmysle článku 12a služobného poriadku Preto OOUPZ nemôže predvídať výsledok vyšetrovania a osobitne nemá ani zaujať stanovisko, a to ani implicitné, k existencii údajného obťažovania predtým, ako bude mať k dispozícii výsledky z administratívneho vyšetrovania. Ako Všeobecný súd spresňuje, v tejto súvislosti zostáva administratíva povinná viesť administratívne vyšetrovanie až do konca, a to nezávisle od toho, či sa údajné obťažovanie medzičasom skončilo, a napriek tomu, že žiadateľ o pomoc alebo príslušná osoba odišli z inštitúcie. Keďže na rozdiel od toho, čo platí v disciplinárnej oblasti, služobný poriadok neobsahuje osobitné ustanovenia týkajúce sa lehoty, v ktorej má administratíva vykonať administratívne vyšetrovanie, osobitne v oblasti psychického obťažovania, však okolnosť, že administratívne vyšetrovanie začaté ako odpoveď na žiadosť o pomoc v štvormesačnej lehote po podaní tejto žiadosti pokračuje aj po uplynutí tejto lehoty, neumožňuje pripísať administratíve implicitné rozhodnutie, ktorým by OOUPZ poprel existenciu uplatňovaných skutočností uvedených v žiadosti o pomoc alebo na základe ktorého by sa mohol domnievať, že nejde o psychické obťažovanie v zmysle článku 12a služobného poriadku.

Vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok zo 14. septembra 2017, **Bodson a i./EIB** (T-504/16 a T-505/16, [EU:T:2017:603](#)), sa Všeobecný súd zaoberal žalobou žalobcov, ktorí sú zamestnancami Európskej investičnej banky (EIB), smerujúcou k zrušeniu rozhodnutí obsiahnutých vo výplatných listinách za február 2013 a nasledujúce mesiace, ktorými sa na žalobcov uplatňuje rozhodnutie správnej rady EIB z 18. decembra 2012 a rozhodnutie predstavenstva EIB z 29. januára 2013. Žalobcovia sa konkrétnejšie na základe námietky dovoľávali nezákonnosti uvedených rozhodnutí, ktoré boli uplatnené rozhodnutiami obsiahnutými vo výplatných listinách. Táto nezákonnosť podľa nich spočívala v skutočnosti, že tieto rozhodnutia vylučovali uplatnenie metódy zavedenej rozhodnutím správnej rady EIB z 22. septembra 2009, ktorej uplatňovanie bolo stanovené na obdobie siedmich rokov, a podľa ktorej ročná úprava tabuľky základných platov vyplýva z výsledku výpočtu založeného na miere inflácie v Luxembursku.

Všeobecný súd v tejto súvislosti najskôr poznamenáva, že hoci EIB nespochybňuje skutočnosť, že uplatnenie metódy z roku 2009 malo viesť k výraznejšiemu zvýšeniu platovej schémy základných platov, než aké bolo v skutočnosti poskytnuté žalobcom, zároveň tvrdí, že táto metóda nebola záväzná a že v každom prípade bola napadnutými rozhodnutiami zmenená prostredníctvom odchýlky.

^{80/} Rozsudky z 26. januára 1989, **Koutchoumoff/Komisija**, 224/87, [EU:C:1989:38](#), body 15 a 16; z 25. októbra 2007, **Lo Giudice/Komisija**, T-154/05, [EU:T:2007:322](#), bod 136, a zo 6. októbra 2015, **CH/Parlament**, F132/14, [EU:F:2015:115](#), bod 87.

Všeobecný súd však obe tieto tvrdenia zamietol. Pokiaľ ide v prvom rade o záväznú povahu metódy z roku 2009, Všeobecný súd pripomína, že EIB disponuje mierou voľnej úvahy na jednostranné stanovenie a zmenu zložiek tvoriacich odmeny zamestnancov, a teda na prijatie a aktualizáciu schémy základných platov svojich zamestnancov. Zdôrazňuje však, že EIB môže v rámci tejto voľnej úvahy vopred a na určité obdobie najprv rozhodnúť o vymedzení kritérií upravujúcich stanovenie schémy základných platov svojich zamestnancov a neskôr o jej pravidelnej aktualizácii, a tak sa zaviazat' dodržiavať uvedené kritériá pri ročných úpravách uvedenej schémy počas tohto obdobia. Vzhľadom na tieto kritériá sa Všeobecný súd domnieva, že prijatím rozhodnutia z 22. septembra 2009 sa EIB autonómny rozhodnutím zaviazala na dobu platnosti tohto rozhodnutia, t. j. na sedem rokov, pri výkone svojej voľnej úvahy dodržiavať metódu z roku 2009. V dôsledku toho sa nemôže pri ročnej úprave schémy základných platov svojich zamestnancov odvolávať na voľnú úvahu, ktorá ide nad rámec kritérií vymedzených v tejto metóde.

Pokiaľ ide v druhom rade o zmenu metódy z roku 2009 napadnutými rozhodnutiami prostredníctvom odchýlky, Všeobecný súd podotýka, že rozhodnutie z 18. decembra 2012 nielenže neobsahuje nijaké ustanovenie, ktoré by upravovalo zrušenie rozhodnutia upravujúceho metódu z roku 2009, pozastavenie jeho platnosti alebo jeho zmenu, ale ani neodkazuje na toto rozhodnutie. Okrem toho zdôrazňuje, že hoci boli obe tieto rozhodnutia prijaté tým istým orgánom a v rámci toho istého postupu, majú rozdielnu povahu a predmet. Rozhodnutie z 22. septembra 2009, ktoré bolo prijaté v rámci vypracovania rozpočtu na rok 2010, má totiž regulačný a viacročný charakter v rozsahu, v akom stanovuje metódu, ktorá má na viaceré roky upravovať ročnú úpravu jednej zo zložiek odmien zamestnancov, konkrétne schému základných platov. Rozhodnutie z 18. decembra 2012 je na rozdiel od toho aktom predovšetkým rozpočtovej povahy, ktorým bol prijatý plán činnosti EIB na roky 2013 až 2015 a ktorým sa v tomto rámci stanovila miera zvýšenia rozpočtu výdavkov na zamestnancov pre zamestnancov v službe za konkrétny rok, v prejednávanej veci za rok 2013, pričom v prípade tohto rozhodnutia nie je uvedené, že by obsahovalo regulačné ustanovenia týkajúce sa odmien zamestnancov EIB. Za týchto podmienok sa Všeobecný súd domnieva, že rozhodnutie z 18. decembra 2012 sa nemôže chápať tak, že sa ním menila metóda z roku 2009. To isté platí aj v prípade rozhodnutia z 29. januára 2013, a to z rovnakých dôvodov a zároveň o to viac aj z dôvodu, že ho prijalo predstavenstvo, a nie správna rada.

Všeobecný súd preto uzatvára, že rozhodnutia z 18. decembra 2012 a 29. januára 2013 sú v rozpore s rozhodnutím z 22. septembra 2009 a z toho dôvodu sú nezákonné. To isté platí aj o rozhodnutiach obsiahnutých vo výplatných listinách žalobcov za február 2013 a nasledujúce mesiace, ktoré boli prijaté na základe uvedených rozhodnutí.

V rozsudku z 26. októbra 2017, *Paraskevaidis/Cedefop* (T-601/16, [EU:T:2017:757](#)), Všeobecný súd rozhodoval o žalobe, ktorej predmetom bol jednak návrh na zrušenie rozhodnutia riaditeľa Európskeho strediska pre rozvoj odborného vzdelávania (Cedefop) zo 4. novembra 2015 o nepovýšení žalobcu do platovej triedy AD 12 v rámci povyšovania za rok 2015 a jednak návrh na náhradu ujmy, ktorú žalobca údajne utrpel v dôsledku tohto rozhodnutia. Žalobca okrem iného tvrdil, že napadnuté rozhodnutie je nedostatočne odôvodnené. V tomto zmysle žalobca jednak uviedol, že uvedené rozhodnutie je iba menným zoznamom povýšených úradníkov, a jednak, že keďže rozhodnutie o zamietnutí jeho sťažnosti je implicitné, neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie.

Všeobecný súd pripomenul, že aj keď menovací orgán (ďalej len „MO“) nemá povinnosť odôvodniť rozhodnutie o povýšení, ani pokiaľ ide o osoby, pre ktoré je povýšenie určené, ani pokiaľ ide o nepovýšených úradníkov, má povinnosť odôvodniť svoje rozhodnutie, ktorým zamietá sťažnosť podanú v súlade s článkom 90 ods. 2 služobného poriadku nepovýšeným úradníkom, pričom odôvodnenie tohto zamietajúceho rozhodnutia sa má zhodovať s odôvodnením rozhodnutia, proti ktorému bola namierená sťažnosť. Z tohto dôvodu musí byť odôvodnenie uskutočnené najneskôr pri zamietnutí sťažnosti. Všeobecný súd tiež uvádza, že rozhodnutie je potrebné považovať za dostatočne odôvodnené, pokiaľ bolo prijaté v kontexte známom dotknutému úradníkovi, ktorý mu umožňuje poznať dosah opatrenia, ktoré bolo voči nemu prijaté. Vzhľadom na význam povinnosti odôvodnenia, pokiaľ ide o právo na obranu, však kontext prijatia rozhodnutia o nepovýšení, ktoré bolo implicitne potvrdené na základe

stážnosti, môže tvoriť východisko odôvodnenia uvedeného rozhodnutia iba výnimočne. Za takých okolností nemôže existovať východisko odôvodnenia bez akéhokoľvek údaja zo strany MO týkajúceho sa konkrétnej situácie žalobcu a porovnania jeho zásluh s inými úradníkmi prichádzajúcimi do úvahy na povýšenie vzhľadom na kritériá uvedené v článku 45 služobného poriadku.

V tomto prípade dospel Všeobecný súd k záveru, že samotná existencia výhrad v hodnotiacich správach žalobcu a v niektorých písomných a e-mailových správach, z ktorých niektoré sú výrazne staršie, žalobcovi neumožňovala pochopiť spôsob, akým boli kritériá stanovené v článku 45 služobného poriadku uplatnené na jeho situáciu, čo na záver porovnania zásluh úradníkov prichádzajúcich do úvahy na povýšenie odôvodnilo rozhodnutie o jeho nepovýšení. Na druhej strane až po podaní žaloby a po preštudovaní vysvetlení obsiahnutým vo vyjadrení k žalobe strediska Cedefop bol žalobca schopný pochopiť spôsob, akým boli tieto výhrady voči nemu zohľadnené vo vzťahu k jeho situácii pri uplatnení kritérií hodnotenia zásluh v oblasti povyšovania stanovených v článku 45 služobného poriadku. Z toho vyplýva, že kontext, v ktorom bolo prijaté napadnuté rozhodnutie, nemožno považovať za čo i len nedostatočné odôvodnenie uvedeného rozhodnutia. V dôsledku toho Všeobecný súd zrušil napadnuté rozhodnutie pre úplne chýbajúce odôvodnenie, pričom uvedená nezákonnosť nepredstavuje vadu, ktorú by bolo možné odstrániť v štádiu súdneho konania.

Pokiaľ ide o návrh na náhradu ujmy, ktorú žalobca údajne utrpel z dôvodu prijatia napadnutého rozhodnutia, Všeobecný súd sa domnieva, že keďže toto rozhodnutie je nedostatočne odôvodnené a z tohto dôvodu musí byť zrušené, nie je na záver preskúmania žalobných dôvodov týkajúcich sa vnútornej protiprávnosti uvedeného rozhodnutia schopný posúdiť jeho dôvodnosť a nemôže dospieť k záveru o existencii určitej majetkovej škody vyplývajúcej z odmietnutia povýšiť žalobcu. Pokiaľ ide o časť nemajetkovej ujmy, ktorá je výsledkom neexistencie odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, Všeobecný súd konštatoval, že žalobca bol uvedený do stavu neistoty, pokiaľ ide o dôvody jeho nepovýšenia, a to na dlhý čas po uplynutí lehoty, v ktorej mala byť prijatá odpoveď na sťažnosť, čo ho donútilo začať súdne konanie, aby v tejto otázke získal vysvetlenie. Pocity nespravodlivosti, nepochopenia ba až frustrácie, ktoré boli takto vyvolané u žalobcu, mu spôsobili konkrétnu nemajetkovú ujmu, ktorú nemožno primerane napraviť iba zrušením napadnutého rozhodnutia. Za týchto okolností sa Všeobecný súd, ktorý posudzuje utrpenú ujmu ex æquo et bono, domnieva, že priznanie sumy 2 000 eur predstavuje primerané odškodnenie časti nemajetkovej ujmy vyplývajúcej z nedostatku odôvodnenia napadnutého rozhodnutia uvádzaného žalobcom.

Vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 5. decembra 2017, *Tuerck/Komisia* (T-728/16, [EU:T:2017:865](#)), Všeobecný súd rozhodoval o návrhu na zrušenie rozhodnutia Komisie o potvrdení prevodu práv na dôchodok nadobudnutých žalobkyňou pred jej nástupom do služieb Únie do systému dôchodkového zabezpečenia Únie. Toto konanie umožnilo Všeobecnému súdu poskytnúť podrobnejšie informácie, pokiaľ ide o spôsob výpočtu kapitálovej hodnoty skôr nadobudnutých práv na dôchodok úradníka vo vnútroštátnom systéme, ktorá sa má zohľadniť na účely uznávania v systéme dôchodkového zabezpečenia Únie.

Žalobkyňa v prvom rade uviedla, že Úrad pre správu a úhradu individuálnych nárokov (PMO) Komisie nemal právo odpočítať z kapitálu prevedeného prostredníctvom Deutsche Rentenversicherung Bund (spolkový orgán dôchodkového poistenia, Nemecko) jednoduchý úrok 3,1 % za každý rok, ktorý uplynul medzi dňom podania žiadosti o prevod a skutočným dňom prevodu. V tejto súvislosti žalobkyňa tvrdila, že podľa článku 7 ods. 1 všeobecných vykonávacích ustanovení k článkom 11 a 12 prílohy VIII služobného poriadku⁸¹, odpočítanie sumy predstavujúcej zhodnotenie kapitálu medzi dňom podania žiadosti o prevod a skutočným dňom prevodu je možné vykonať „paušálne“ len v prípade, že subjekt, v ktorom boli nadobudnuté predchádzajúce práva na

^{81/} Všeobecné vykonávacie ustanovenia k článkom 11 a 12 prílohy VIII služobného poriadku, schválené rozhodnutím Komisie K(2011) 1278 z 3. marca 2011 a uverejnené v Administratívnych informáciách č. 172011 z 28. marca 2011.

dôchodok, nie je schopný oznámiť hodnotu týchto práv ku dňu zaevidovania žiadosti o prevod. Podľa žalobkyne však vnútroštátna inštitúcia listom z 5. mája 2015 oznámila PMO hodnotu jej práv na dôchodok ku dňu zaevidovania jej žiadosti o prevod.

Všeobecný súd sa domnieva, že z jasného a presného znenia uplatniteľných predpisov, konkrétne z článku 11 ods. 2 prílohy VIII služobného poriadku a článku 7 ods. 1 všeobecných vykonávacích ustanovení k článkom 11 a 12 prílohy VIII služobného poriadku vyplýva, že rozhodnutia o uznaní započítania odpracovaných rokov sú založené na výške prevoditeľného kapitálu ku dňu zaevidovania žiadosti, tak ako ju oznámia MO príslušné vnútroštátne alebo medzinárodné orgány, po prípadnom odpočítaní sumy predstavujúcej zmenu hodnoty kapitálu medzi dňom zaevidovania žiadosti a skutočným dňom prevodu. Ďalej z uvedených ustanovení vyplýva, že iba v prípade, že príslušná vnútroštátna alebo medzinárodná inštitúcia nie je schopná oznámiť hodnotu práv na dôchodok ku dňu zaevidovania žiadosti o prevod, odpočíta sa jednoduchý úrok so sadzbou 3,1 % od skutočne prevedenej aktualizovanej kapitálovej hodnoty. Všeobecný súd teda uzatvára, že v prípade, že príslušné vnútroštátne alebo medzinárodné orgány oznámili MO hodnotu práv na dôchodok ku dňu zaevidovania žiadosti, MO nemôže vykonať žiadne odpočítanie z tejto sumy a výpočet odpracovaných rokov na účely dôchodku podľa služobného poriadku tak musí byť založený na základe celkovej uvedenej sumy. Podľa Všeobecného súdu je jediným odpočítaním, ktoré stanovuje služobný poriadok, odpočítanie sumy predstavujúcej zmenu hodnoty kapitálu medzi dňom žiadosti o prevod a skutočným dňom prevodu kapitálu aktualizovaného k tomuto dátumu. V každom prípade neprináleží Komisii určiť ani „aktualizovať“ kapitálovú hodnotu, ktorá materiálne predstavuje práva na dôchodok nadobudnuté na základe predchádzajúcich služieb alebo činností dotknutého úradníka ku dňu zaevidovania žiadosti o prevod. V dôsledku toho sa Komisia tým, že uplatnila odpočítanie jednoduchej úrokovej sadzby 3,1 % na skutočne prevedenú aktualizovanú kapitálovú hodnotu za každý rok, ktorý uplynul medzi dňom podania žiadosti o prevod a skutočným dňom prevodu, hoci za osobitných okolností v tejto veci jej príslušná vnútroštátna inštitúcia bola schopná oznámiť hodnotu práv na dôchodok nadobudnutých žalobkyňou ku dňu zaevidovania žiadosti, dopustila nesprávneho právneho posúdenia.

Vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 13. decembra 2017, **Arango Jaramillo a i./EIB** (T-482/16 RENV, [EU:T:2017:901](#)), sa Všeobecný súd zaoberal žalobou žalobcov, ktorí sa osobitne domáhali zrušenia rozhodnutí EIB obsiahnutých v ich výplatných listinách za február 2010 o zvýšení ich príspevkov do systému dôchodkového zabezpečenia. Toto konanie, týkajúce sa pojmu „primeraná lehota“ pre podanie žaloby uplatniteľné na spory medzi EIB a jej zamestnancami, nadväzuje na vec, v ktorej bol vyhlásený rozsudok **Preskúmanie Arango Jaramillo a i./EIB**⁸², ktorým Súdny dvor zrušil rozsudok **Arango Jaramillo a i./EIB**⁸³. Podľa Súdneho dvora uvedený rozsudok narúšal jednotu a vnútorný súlad práva Európskej únie v rozsahu, v akom vyložil pojem „primeraná lehota“ tak, že znamená trojmesačnú lehotu, ktorej nedodržanie má za následok zmeškanie lehoty na podanie žaloby a v dôsledku toho neprípustnosť žaloby bez toho, aby súdy Únie boli nútené prihliadnúť na osobitné okolnosti prejednávanej veci.

Všeobecný súd najprv pripomenul, že hoci nijaký dokument práva Únie neobsahuje usmernenia týkajúce sa lehoty na podanie žaloby v sporoch medzi EIB a jej zamestnancami, rovnováha medzi právom na účinnú súdnu ochranu a požiadavkou právnej istoty vyžaduje, aby sa tieto spory predložili pred súd Únie v primeranej lehote. Všeobecný súd ďalej preskúmal, či možno žalobu považovať za podanú v primeranej lehote, pričom dospel k záveru, že jednak vzhľadom na osobitné okolnosti prejednávanej veci a jednak na judikatúru, ktorá v prospech žalobcov stanovuje silnú domnienku týkajúcu sa primeranosti orientačnej trojmesačnej lehoty na podanie žaloby, predĺženej o jednotnú desaťdňovú lehotu z dôvodu vzdialenosti, žalobu, ktorú žalobcovia v prejednávanej veci podali v lehote troch mesiacov a 11 dní je potrebné považovať za žalobu podanú v primeranej lehote. Všeobecný

^{82/} Rozsudok z 28. februára 2013, C-334/12 RXII, [EU:C:2013:134](#).

^{83/} Rozsudok z 19. júna 2012, T-234/11 P, [EU:C:2012:311](#).

súd tiež spresňuje, že trojmesačná lehota na podanie žaloby, ako vyplýva z judikatúry, predĺžená o jednotnú desaťdňovú lehodu z dôvodu vzdialenosti sa v prejednávanej veci nemôže uplatniť ako prekluzívna lehota, ale môže slúžiť len ako relevantný základ porovnania. V tomto kontexte Všeobecný súd konštatuje, že EIB neuviedla žiadne tvrdenie, ktorým by mohla preukázať, že prekročenie uvedenej lehoty o jeden deň (prípadne len o niekoľko sekúnd v noci z 25. na 26. mája 2010) by stačilo na to, aby dotknutá lehota prišla o svoju „primeranosť“, v tom zmysle, že tento rozdiel by mohol skutočne narušiť požiadavku právnej istoty, ktorá vyžaduje, aby sa právne akty prijaté útvarmi Únie po uplynutí určitej lehoty stali konečnými.

XVI. SPORY O NÁHRADU ŠKODY

Vo veciach, v ktorých boli vydané rozsudky z 10. januára 2017, *Gasconne Sack Deutschland a Gasconne/Európska únia* (T-577/14, vec v odvolacom konaní⁸⁴, [EU:T:2017:1](#)); z 1. februára 2017, *Aalberts Industries/Európska únia* (T-725/14, [EU:T:2017:47](#)); z 1. februára 2017, *Kendrion/Európska únia* (T-479/14, vec v odvolacom konaní⁸⁵, [EU:T:2017:48](#)), a zo 17. februára 2017, *ASPLA a Armando Álvarez/Európska únia* (T-40/15, vec v odvolacom konaní⁸⁶, [EU:T:2017:105](#)), Všeobecný súd rozhodoval o návrhoch podaných na základe článku 268 ZFEÚ na náhradu škody, ktorú žalobcovia údajne utrpeli z dôvodu neprimeranej dĺžky konania pred Všeobecným súdom v rámci rôznych vecí týkajúcich sa uplatňovania článku 101 ZFEÚ.

Všeobecný súd najprv pripomenul, že vznik mimozmluvnej zodpovednosti Únie predpokladá splnenie troch kumulatívnych podmienok, a to protiprávnosť konania žalovanej inštitúcie, skutočnosť škody a existencia príčinnej súvislosti medzi konaním a uvádzanou škodou.

Pokiaľ ide o prvú podmienku, Všeobecný súd v rozsudku z 10. januára 2017, *Gasconne Sack Deutschland a Gasconne/Európska únia* (T-577/14, vec v odvolacom konaní⁸⁷, [EU:T:2017:1](#)), dospel k záveru, že vo veciach, ktoré viedli k vyhláseniu rozsudkov *Groupe Gasconne/Komisia* a *Sachsa Verpackung/Komisia*⁸⁸, bolo porušené právo na prejednanie veci v primeranej lehote vzhľadom na nadmernú dĺžku konania. Konanie v týchto veciach totiž dosiahlo dĺžku takmer päť rokov a deväť mesiacov, ktorú nemožno odôvodniť žiadnou z okolností vlastných uvedeným veciam. Všeobecný súd osobitne uvádza, že v oblasti hospodárskej súťaže, ktorá predstavuje vyšší stupeň zložitosti ako iné druhy vecí, je doba pätnástich mesiacov od skončenia písomnej časti konania do začatia ústnej časti konania v zásade primeraná. Tieto časti konania však v dotknutých veciach oddeľuje doba približne 3 rokov a 10 mesiacov, t. j. 46 mesiacov. Všeobecný súd však konštatuje, že súbežné riešenie súvisiacich vecí môže odôvodniť predĺženie doby od skončenia písomnej časti konania do začatia ústnej časti tohto konania o dobu jedného mesiaca za ďalšiu súvisiacu vec. Súbežné riešenie dvanástich súvisiacich vecí proti rovnakému rozhodnutiu Komisie teda v tomto prípade odôvodnilo predĺženie konania o 11 mesiacov. Všeobecný súd z toho vyvodil, že v prípade riešenia dotknutých vecí bola primeranou doba 26 mesiacov (15 mesiacov a 11 mesiacov) od skončenia písomnej časti konania do začatia ústnej časti konania, pričom miera skutkovej, právnej a procesnej zložitosti

84/ Veci C-138/17 P, *Európska únia/Gasconne Sack Deutschland a Gasconne*, a C-146/17 P, *Gasconne Sack Deutschland a Gasconne/Európska únia*.

85/ Vec C-150/17 P, *Európska únia/Kendrion*.

86/ Veci C-174/17 P, *Európska únia/ASPLA a Armando Álvarez*, a C-222/17 P, *ASPLA a Armando Álvarez/Európska únia*.

87/ Veci C-138/17 P, *Európska únia/Gasconne Sack Deutschland a Gasconne*, a C-146/17 P, *Gasconne Sack Deutschland a Gasconne/Európska únia*.

88/ Rozsudky zo 16. novembra 2011, T-72/06, neuvverejnený, [EU:T:2011:671](#), a zo 16. novembra 2011, T-79/06, neuvverejnený, [EU:T:2011:674](#).

týchto vecí neodôvodňuje dlhšiu dobu konania. Podľa Všeobecného súdu z toho vyplýva, že vzhľadom na dobu 46 mesiacov, ktorá uplynula medzi skončením písomnej časti konania a začatím ústnej časti konania, došlo v oboch týchto veciach k neodôvodnenému obdobiu nečinnosti 20 mesiacov. Preto bol konaním, ktoré prebehlo vo veciach, v ktorých boli vyhlásené rozsudky **Groupe Gascogne/Komisía** a **Sachsa Verpackung/Komisía**⁸⁹, porušený článok 47 druhý odsek Charty základných práv, keďže toto konanie presiahlo o 20 mesiacov primeranú lehotu na rozhodnutie, čo predstavuje dostatočne závažné porušenie právnej normy Únie, ktorá priznáva práva jednotlivcom.

Na základe obdobnej úvahy, najmä pokiaľ ide o obdobie medzi skončením písomnej časti konania a začatím ústnej časti konania, Všeobecný súd v rozsudkoch z 1. februára 2017, **Kendrion/Európska únia** (T-479/14, vec v odvolacom konaní⁹⁰, [EU:T:2017:48](#)), a zo 17. februára 2017, **ASPLA a Armando Álvarez/Európska únia** (T-40/15, vec v odvolacom konaní⁹¹, [EU:T:2017:105](#)), dospel k rovnakému záveru, aj pokiaľ ide o konanie, ktoré prebehlo vo veciach, v ktorých bol vyhlásený rozsudok **Kendrion/Komisía**⁹² a rozsudok **ASPLA/Komisía a Armando Álvarez SA/Komisía**⁹³.

Na druhej strane v rozsudku z 1. februára 2017, **Aalberts Industries/Európska únia** (T-725/14, [EU:T:2017:47](#)), Všeobecný súd zamietol existenciu porušenia primeranej lehoty na rozhodnutie v konaní, v ktorom bol vydaný rozsudok **Aalberts Industries a i./Komisía**⁹⁴. Všeobecný súd uznal, že dĺžka tohto konania, ktoré trvalo viac ako 4 roky a 3 mesiace, je na prvý pohľad veľmi dlhá, zároveň však zdôraznil, že primeranosť lehoty na rozhodnutie sa musí posudzovať v závislosti od osobitných okolností každej veci a najmä v závislosti od významu sporu pre dotknutú osobu, zložitosti veci a od správania účastníkov konania a príslušných orgánov. Dospel k záveru, že celková dĺžka konania v predmetnej veci je odôvodnená vzhľadom na jej osobitné okolnosti a najmä vzhľadom na skutkovú a právnu zložitost' tejto veci, správanie účastníkov konania a neexistenciu neodôvodneného obdobia nečinnosti počas všetkých častí konania v tejto veci.

Pokiaľ ide o druhú podmienku vzniku mimozmluvnej zodpovednosti Únie, Všeobecný súd v rozsudkoch z 10. januára 2017, **Gascogne Sack Deutschland a Gascogne/Európska únia** (T-577/14, vec v odvolacom konaní⁹⁵, [EU:T:2017:1](#)), a z 1. februára 2017, **Kendrion/Európska únia** (T-479/14, vec v odvolacom konaní⁹⁶, [EU:T:2017:48](#)), konštatoval, že žalobcovia preukázali, že im vznikla skutočná a určitá škoda z dôvodu úhrady nákladov bankovej záruky počas obdobia, ktoré zodpovedá prekročeniu primeranej lehoty na rozhodnutie. Okrem toho sa Všeobecný súd tiež domnieva, že utrpeli aj nemajetkovú ujmu.

Pokiaľ ide napokon o tretie kritérium, Všeobecný súd rozhodol, že aj toto kritérium je naplnené, keďže existuje dostatočne priama príčinná súvislosť medzi nedodržaním primeranej lehoty na rozhodnutie a uhradením nákladov bankovej záruky zo strany žalobcov počas obdobia, ktoré zodpovedá prekročeniu uvedenej lehoty. Všeobecný súd spresňuje, že nedodržanie primeranej lehoty na rozhodnutie bolo takej povahy, že mohlo žalobcov uviesť do stavu neistoty, ktorá presahovala neistotu obvykle spôsobenú súdnym konaním. Tento pretrvávajúci stav

^{89/} Rozsudky zo 16. novembra 2011, T-72/06, neverejný, [EU:T:2011:671](#), a zo 16. novembra 2011, T-79/06, neverejný, [EU:T:2011:674](#).

^{90/} Vec C-150/17 P, **Európska komisía/Kendrion**.

^{91/} Veci C-174/17 P, **Európska únia/ASPLA a Armando Álvarez**, a C-222/17 P, **ASPLA a Armando Álvarez/Európska únia**.

^{92/} Rozsudok zo 16. novembra 2011, T-54/06, neverejný, [EU:T:2011:667](#).

^{93/} Rozsudky zo 16. novembra 2011, T-76/06, neverejný, [EU:T:2011:672](#), a zo 16. novembra 2011, T-78/06, neverejný, [EU:T:2011:673](#).

^{94/} Rozsudok z 24. marca 2011, T-385/06, [EU:C:2011:114](#).

^{95/} Veci C-138/17 P, **Európska únia/Gascogne Sack Deutschland a Gascogne**, a C-146/17 P, **Gascogne Sack Deutschland a Gascogne/Európska únia**.

^{96/} Vec C-150/17 P, **Európska komisía/Kendrion**.

neistoty musel mať vplyv na plánovanie rozhodnutí, ktoré sa mali prijať, a na riadenie týchto spoločností, a preto spôsobil nemajetkovú ujmu, ktorú je rovnako tak potrebné nahradiť. Všeobecný súd teda žalobcom priznal kompenzáciu zodpovedajúcu sume nákladov bankovej záruky, ktoré uhradili, a príspevok na náhradu nemajetkovej ujmy utrpenej z dôvodu dlhodobého stavu neistoty, v ktorom sa nachádzali.

Otázka náhrady škody údajne spôsobenej v dôsledku neprimeranej dĺžky konania bola tiež predmetom rozsudku zo 7. júna 2017, **Guardian Europe/Európska únia** (T-673/15, vec v odvolacom konaní⁹⁷, [EU:T:2017:377](#)). Išlo o dĺžku konania pred Všeobecným súdom v rámci veci týkajúcej sa uplatňovania článku 101 ZFEÚ vo veci, ktorá viedla k vydaniu jeho rozsudku **Guardian Industries a Guardian Europe/Komisía**⁹⁸.

Všeobecný súd použil podobné úvahy ako v rozsudku z 10. januára 2017, **Gascogne Sack Deutschland a Gascogne/Európska únia** (T-577/14, vec v odvolacom konaní⁹⁹, [EU:T:2017:1](#)), pričom konštatoval, že postup, ktorý bol použitý vo veci Guardian Industries a Guardian Europe/Komisía, porušil článok 47 druhý odsek Charty základných práv, keďže presiahol primeranú lehotu na rozhodnutie o 26 mesiacov, čo predstavuje dostatočne závažné porušenie právnej normy Únie, ktorej cieľom je priznať práva jednotlivcom. Podľa Všeobecného súdu existuje dostatočne priama príčinná súvislosť medzi porušením primeranej lehoty na rozhodnutie zo strany súdu Únie a škodou, ktorá žalobcovi vznikla pred vyhlásením dotknutého rozsudku a ktorá spočíva v uhradení nákladov na bankovú záruku počas obdobia, ktoré zodpovedá prekročeniu tejto primeranej lehoty. Preto bola žalobkyni priznaná náhrada škody vo výške 654 523,43 eura z dôvodu náhrady majetkovej škody, ktorá jej bola spôsobená nedodržaním primeranej lehoty na rozhodnutie v tejto veci.

Vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok zo 7. júna 2017, **Guardian Europe/Európska únia** (T-673/15, vec v odvolacom konaní¹⁰⁰, [EU:T:2017:377](#)), Všeobecný súd rozhodoval o návrhu žalobkyne na priznanie náhrady škody údajne spôsobenej porušením zásady rovnosti zaobchádzania v rozhodnutí Komisie, ktorým žalobkyni uložila pokutu za porušenie pravidiel hospodárskej súťaže¹⁰¹, a v rozsudku **Guardian Industries a Guardian Europe/Komisía**¹⁰².

Pokiaľ ide po prvé o existenciu dostatočne závažného porušenia zásady rovnosti zaobchádzania, ku ktorému malo dôjsť v rozhodnutí, ktorým Komisia uložila žalobkyni pokutu za porušenie pravidiel hospodárskej súťaže, Všeobecný súd sa domnieva, že žalobkyňa nemôže oprávnene tvrdiť, že náklady bankovej záruky, ktoré uhradila, priamo vyplývajú z protiprávnosti tohto rozhodnutia. Škoda, ktorú uplatňuje, totiž vyplýva priamo a jednoznačne z jej vlastnej voľby, nasledujúcej po prijatí rozhodnutia nesplniť si svoju povinnosť zaplatiť pokutu v plnej výške. Preto je potrebné vylúčiť existenciu dostatočne priamej príčinnej súvislosti medzi údajným dostatočne závažným porušením zásady rovnosti zaobchádzania v rozhodnutí a úhradou nákladov na bankovú záruku. Okrem toho Všeobecný súd spresňuje, že z dokumentov predložených žalobkyňou vyplýva, že žalobkyňa osobne nenesla bremeno spojené so zaplatením pokuty uloženej dotknutým rozhodnutím. Žalobkyňa teda zjavne nemohla tvrdiť, že jej vznikla skutočná a určitá škoda spočívajúca v rozdieli medzi jednak úrokmi vrátenými Komisiou z časti pokuty, o ktorej neoprávnenosti rozhodol Súdny dvor s konečnou platnosťou v rozsudku **Guardian Industries**

97/ Veci C-447/17 P, **Európska únia/ASPLA a Armando Álvarez**, a C-479/17 P, **ASPLA a Armando Álvarez/Európska únia**.

98/ Rozsudok z 27. septembra 2012, **Guardian Industries a Guardian Europe/Komisía**, T-82/08, [EU:C:2012:494](#).

99/ Veci C-138/17 P, **Európska únia/Gascogne Sack Deutschland a Gascogne**, a C-146/17 P, **Gascogne Sack Deutschland a Gascogne/Európska únia**.

100/ Veci C-447/17 P, **Európska únia/ASPLA a Armando Álvarez**, a C-479/17 P, **ASPLA a Armando Álvarez/Európska únia**.

101/ Rozhodnutie Komisie K(2007) 5791 v konečnom znení z 28. novembra 2007 týkajúce sa konania o uplatnení článku [101 ZFEÚ] a článku 53 Dohody o EHP (vec COMP/C-2/38.698 – CISAC – Ploché sklo).

102/ Rozsudok z 27. septembra 2012, T-82/08, [EU:C:2012:494](#).

a *Guardian Europe/Komisía*¹⁰³, a jednak príjmami, ktoré by mohla generovať, keby namiesto toho, aby Komisii zaplatila sumu, o ktorej neoprávnenosti rozhodol Súdny dvor s konečnou platnosťou, investovala do svojich aktivít. Pokiaľ ide o údajne utrpenú nemajetkovú ujmu, Všeobecný súd konštatoval, že aj za predpokladu, že by došlo k poškodeniu dobrej povesti žalobkyne prostredníctvom dostatočne závažného porušenia zásady rovnosti zaobchádzania v rozhodnutí Komisie, čo nebolo preukázané, bolo by potrebné konštatovať, že vzhľadom na povahu a závažnosť tohto porušenia bola nemajetková ujma spôsobená žalobkyňou dostatočne napravená zrušením tohto rozhodnutia a znížením výšky pokuty, o ktorých rozhodol Súdny dvor v rozsudku *Guardian Industries a Guardian Europe/Komisía*¹⁰⁴.

Po druhé, pokiaľ ide o údajné porušenie zásady rovnosti zaobchádzania v rozsudku z 27. septembra 2012, *Guardian Industries a Guardian Europe/Komisía* (T-82/08, [EU:T:2012:494](#)), Všeobecný súd uvádza, že zodpovednosť Únie nemôže vzniknúť v dôsledku obsahu súdneho rozhodnutia, ktoré nebolo vydané súdom Únie rozhodujúcim na najvyššom stupni a ktoré môže z tohto dôvodu byť predmetom odvolania. Okrem toho zdôrazňuje, že v prejednávanej veci bolo pochybenie, ku ktorému došlo v rozsudku Všeobecného súdu, napravené Súdnym dvorom v dôsledku odvolania žalobkyne. Zároveň však spresňuje, že týmto záverom nie je dotknutá možnosť, aby sa žalobkyňa vo výnimočných prípadoch domáhala určenia zodpovednosti Únie z dôvodu závažných súdnych nedostatkov, najmä procesnej alebo administratívnej povahy, ktoré ovplyvňujú činnosť súdu Únie. Takéto nedostatky však žalobkyňa v rámci prejednávanej žaloby, ktorá sa týka obsahu súdneho rozhodnutia, neuplatňuje. V dôsledku toho bol návrh na náhradu škody údajne spôsobenej uplatňovaním dostatočne závažného porušenia zásady rovnosti zaobchádzania zamietnutý.

XVII. ODVOLANIA

Spomedzi rozhodnutí, ktoré vydala odvolacia komora Všeobecného súdu v priebehu roka 2017, si osobitnú zmienku zasluhujú dva rozsudky.

V prvom z nich, v rozsudku z 27. júna 2017, *Ruiz Molina/EUIPO* (T-233/16 P, [EU:T:2017:435](#)), Všeobecný súd rozhodol, že nič nebráni tomu, aby mohol byť nezákonný alebo zákonný správny akt, ktorý vo vzťahu k svojmu adresátovi predstavuje akt, ktorý mu najmä spôsobuje ujmu a ktorý mu subsidiárne priznáva práva, zrušený, ak nedochádza k narušeniu legitímnej dôvery uvedeného adresáta a nie je porušená zásada právnej istoty. V prejednávanej veci po tom, čo konštatoval, že rozhodnutie o skončení zmluvy žalobcu ako dočasného zamestnanca predstavuje predovšetkým správny akt spôsobujúci ujmu zamestnancovi a subsidiárne mu priznáva práva, Všeobecný súd uviedol, že zamestnanec tým, že podpísal protokol o opätovnom zaradení, súhlasil so zrušením rozhodnutia o skončení zmluvy. V dôsledku toho k predmetnému zrušeniu došlo pri dodržaní zásady legitímnej dôvery uvedeného odvolateľa a v súlade so zásadou právnej istoty. Súd pre verejnú službu teda správne konštatoval, že rozhodnutie o skončení zmluvy bolo zrušené. Okrem toho, pokiaľ ide o právne dôsledky tohto zrušenia, keďže na rozhodnutie o skončení zmluvy sa prihliada, ako keby nikdy neexistovalo, Súd pre verejnú službu postupoval správne, keď usúdil, že opätovné zaradenie zamestnanca malo za následok, že sa retroaktívne opäť ocitol v pozícii, v ktorej sa nachádzal k dátumu, kedy bola jeho zmluva dočasného zamestnanca na dobu určitú ukončená, a nejde o druhé obnovenie tejto zmluvy.

^{103/} Rozsudok z 12. novembra 2014, C-580/12 P, [EU:C:2014:2363](#).

^{104/} Rozsudok z 12. novembra 2014, C-580/12 P, [EU:C:2014:2363](#).

V druhom z nich, v rozsudku zo 7. decembra 2017, *Missir Mamachi di Lusignano a i./Komisia* (T-401/11 P-RENV-RX, [EU:T:2017:874](#)), Všeobecný súd v prvom rade dospel k záveru, že za predpokladu, že inštitúcia je zodpovedná za nesplnenie povinnosti ochrany, ktoré viedlo k spôsobeniu špecifickej škody, ktorej predídanie bolo predmetom uvedenej povinnosti ochrany, je potrebné domnievať sa, že toto nesplnenie, hoci ho nemožno považovať za jedinú príčinu vzniku škody, mohlo dostatočne priamo prispieť k jej vzniku. Skutok spáchaný tretou osobou, či už predvídateľný alebo nie, môže súd považovať za konanie, ktoré nemôže viesť k prerušeniu príčinnej súvislosti ani predstavovať okolnosť, ktorá by inštitúciu úplne zbavovala jej zodpovednosti, keďže obidve príčiny, t. j. nesplnenie si povinnosti inštitúcie a skutok tretej osoby, viedli k vzniku tej istej škody. Vzhľadom na tieto úvahy Všeobecný súd v postavení odvolacieho súdu konštatoval, že Súd pre verejnú službu sa v tomto prípade nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v podstate uplatnil teóriu ekvivalencie podmienok, a že príčinnú súvislosť, ktorú stanovil Súd pre verejnú službu v prvostupňovom rozsudku, medzi pochybením Komisie a spôsobenou škodou Komisia nespochybňuje. Všeobecný súd teda dospel k záveru, že Súd pre verejnú službu sa nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď rozhodol, že v prípade pochybenia spočívajúceho v nesplnení povinnosti zabezpečiť ochranu, ktoré prispelo k spôsobeniu špecifickej škody, ktorej vzniku mohlo zabrániť splnenie povinnosti, inštitúcia, hoci nemožno konštatovať, že nesie hlavnú zodpovednosť za škodu, musí byť považovaná za subjekt spolupodieľajúci sa na vzniku škody. V druhom rade dospel Všeobecný súd k záveru, že z právnych poriadkov členských štátov vyplýva spoločná všeobecná zásada, podľa ktorej za podmienok podobných podmienkam v prejednávanej veci vnútroštátny súd uznáva solidárnu zodpovednosť subjektov, ktoré sa spolupodieľali na vzniku tej istej škody, pričom považuje za spravodlivé to, že poškodená osoba ani nemusí stanoviť časť škody, za ktorú sú jednotlivé subjekty zodpovedné, a ani znášať riziko, že ten zo subjektov, proti ktorému podala návrh na začatie konania, by bol platobne neschopný. Vo svetle týchto úvah Všeobecný súd konštatoval, že Súd pre verejnú službu sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia tým, že obmedzil podiel Komisie na náhrade materiálnej ujmy spôsobenej štyrom deťom zosnulého úradníka, ktorý bol obeťou porušenia povinnosti zabezpečiť ochranu zamestnancov, na 40 %. Preto Všeobecný súd uložil Komisii solidárnu povinnosť zaplatiť sumu vo výške 3 milióny eur, od ktorej sa odpočítajú plnenia priznané podľa služobného poriadku považované za súčasť tejto sumy, ktoré už boli alebo majú byť vyplatené štyrom deťom zosnulého úradníka. V treťom rade Všeobecný súd konštatoval, že z právnych poriadkov členských štátov nevyplýva spoločná všeobecná zásada, podľa ktorej by za podmienok podobných podmienkam v prejednávanej veci vnútroštátny súd priznal náhradu za údajnú nemajetkovú ujmu, ktorú utrpel zosnulý úradník. Vo štvrtom rade Všeobecný súd konštatoval, že z právnych poriadkov členských štátov vyplýva spoločná všeobecná zásada, podľa ktorej za okolností podobných okolnostiam v prejednávanej veci skutočnosť, že existuje režim, ktorý zabezpečuje automatické vyplatenie dávok právnym nástupcom (potomkom) zosnulého úradníka, nebráni tomu, aby uvedení právni nástupcovia v prípade, že sa domnievajú, že spôsobená ujma nie je v rámci daného režimu pokrytá alebo je pokrytá len čiastočne, získali tiež náhradu ich nemajetkovej ujmy prostredníctvom žaloby podanej na vnútroštátnom súde. V tejto súvislosti z právnych poriadkov členských štátov vyplýva spoločná všeobecná zásada, podľa ktorej spôsobená nemajetková ujma nemôže byť predmetom dvojnásobnej náhrady. Preto prináleží súdu, aby predtým, ako stanoví výšku náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej právnym nástupcom, overil, či režim, ktorý zabezpečuje automatické vyplatenie plnení, pokrýva uvedenú ujmu v celom rozsahu, čiastočne alebo vôbec. Napokon z právnych poriadkov členských štátov vyplýva, že zásada spoločnej a nerozdielnej zodpovednosti uplatniteľná na materiálnu škodu za okolností podobných okolnostiam v prejednávanej veci sa uplatní aj na nemajetkovú ujmu. Všeobecný súd rozhodol, že táto úvaha platí rovnako aj pre predkov zosnulého úradníka.

XVIII. NÁVRHY NA NARIADENIE PREDBEŽNÉHO OPATRENIA

V roku 2017 bolo na Všeobecný súd podaných 47 návrhov na nariadenie predbežného opatrenia, čo predstavuje isté zvýšenie v porovnaní s počtom návrhov podaných v roku 2016 (34 návrhov). Podobne, aj pri počte vydaných uznesení a uzavretých vecí došlo k výraznému zvýšeniu. V roku 2017 bolo prijatých 56 uznesení¹⁰⁵, pričom v roku 2016 ich bolo 25, zatiaľ čo uzavretých bolo 53 vecí v porovnaní s 20 v roku 2016. V 8 veciach Všeobecný súd vydal uznesenie o odklade vykonateľnosti na základe článku 157 ods. 2 rokovacieho poriadku.

Vydané uznesenia zahŕňajú širokú škálu oblastí, medzi ktoré patrí najmä právo hospodárskej súťaže a štátnej pomoci (štyri veci) reštriktívne opatrenia (osem vecí), verejné obstarávanie (šesť vecí) a inštitucionálne právo (jedenásť vecí). Pokiaľ ide o spory v oblasti inštitucionálneho práva, je potrebné uviesť, že relatívne veľký počet vecí sa týkal Štatútu poslancov Európskeho parlamentu¹⁰⁶ a financovania európskych politických strán alebo nadácií.¹⁰⁷

Predseda Všeobecného súdu vyhovel dvom žiadostiam o odklad vykonateľnosti rozhodnutia uzneseniami z 18. mája 2017, **RW/Komisía** (T-170/17 P, neuvěřnené, [EU:T:2017:351](#))¹⁰⁸, a z 25. augusta 2017, **Malta/Komisía** (T-653/16 P, neuvěřnené, [EU:T:2017:583](#)).

Uznesením z 18. mája 2017, **RW/Komisía** (T-170/17 P, neuvěřnené, [EU:T:2017:351](#))¹⁰⁹, predseda Všeobecného súdu nariadil odklad výkonu rozhodnutia Komisie, ktorým bol žalobcovi, úradníkovi vo veku 63 rokov, určený nástup na dovolenku v záujme služby a súčasne mu bol z úradnej moci určený odchod do dôchodku.

Článok 42c bol do služobného poriadku vložený počas poslednej reformy služobného poriadku nariadením (EÚ, Euratom) č. 1023/2013¹¹⁰. Na základe preskúmania podmienky týkajúcej sa *fumus boni iuris* predseda Všeobecného súdu dospel k záveru, že žalobca preukázal existenciu dôležitého právneho sporu, ktorého riešenie nie je hneď jasné a vyžaduje si dôkladné preskúmanie, ktoré musí byť predmetom konania vo veci samej. Na prvý pohľad totiž tak znenie článku 42c služobného poriadku, ako aj všeobecná štruktúra ustanovení upravujúcich odchod do dôchodku a definitívne ukončenie služby, svedčia v prospech takého výkladu článku 42c služobného poriadku,

105/ Tento údaj zodpovedá počtu všetkých uznesení prijatých sudcom rozhodujúcim o nariadení predbežných opatrení, s vylúčením uznesení o zastavení konania/výmaze, vrátane uznesení podľa článku 157 ods. 2 rokovacieho poriadku, ako aj rozhodnutí vydaných podpredsedom Všeobecného súdu namiesto predsedu Všeobecného súdu v súlade s ustanoveniami článku 157 ods. 4 v spojení s článkom 11 rokovacieho poriadku, konkrétne uznesenia z 10. apríla 2017, **EXAA Abwicklungsstelle für Energieprodukte/ACER**, T-123/17 R, neuvěřnené, [EU:T:2017:277](#); z 21. apríla 2017, **Post Telecom/EIB**, T-158/17 R, neuvěřnené, [EU:T:2017:281](#), a z 26. septembra 2017, **Wall Street Systems UK/ECB**, T-579/17 R, neuvěřnené, [EU:T:2017:668](#) – v odvolacom konaní vo veci C-576/17 P (R), **Wall Street Systems UK/ECB**.

106/ Uznesenia zo 16. februára 2017, **Troszczynski/Parlament**, T-626/16 R, neuvěřnené, [EU:T:2017:92](#); zo 16. februára 2017, **Le Pen/Parlament**, T-140/16 R II, neuvěřnené, [EU:T:2017:93](#); zo 16. februára 2017, **Gollnisch/Parlament**, T-624/16 R, neuvěřnené, [EU:T:2017:94](#); zo 6. apríla 2017, **Le Pen/Parlament**, T-86/17 R, neuvěřnené, [EU:T:2017:270](#); z 26. júna 2017, **Jalkh/Parlament**, T-27/17 R, neuvěřnené, [EU:T:2017:431](#), a z 26. júna 2017, **Jalkh/Parlament**, T-26/17 R, neuvěřnené, [EU:T:2017:432](#).

107/ Uznesenia zo 14. marca 2017, **ADDE/Parlament**, T-48/17 R, neuvěřnené, [EU:T:2017:170](#), a zo 4. júla 2017, **Institute for Direct Democracy in Europe/Parlament**, T-118/17 R, neuvěřnené, [EU:T:2017:465](#).

108/ Odvolanie bolo zamietnuté uznesením z 10. januára 2018, Komisia/RW, [C-442/17 P (R), neuvěřnené, [EU:C:2018:6](#)].

109/ Tamže.

110/ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 1023/2013 z 22. októbra 2013, ktorým sa mení Služobný poriadok úradníkov Európskej únie a Podmienky zamestnávania ostatných zamestnancov Európskej únie (Ú. v. EÚ L 287, 2013, s. 15).

podľa ktorého nemôže byť úradníkovi, ktorý už dosiahol minimálny vek odchodu do dôchodku v súlade s článkom 23 prílohy XIII služobného poriadku, určený nástup na dovolenku v záujme služby a súčasne určený odchod do dôchodku.

Uznesením z 25. augusta 2017, **Malta/Komisia** (T-653/16 P, neuvverejnené, [EU:T:2017:583](#)), predseda Všeobecného súdu nariadil odklad výkonu rozhodnutia Komisie, ktorým Komisia poskytla na základe nariadenia č. 1049/2001 a v nadväznosti na opakovanú žiadosť organizácie Greenpeace prístup k dokumentom pochádzajúcim od Maltskej republiky, ktoré sa týkajú rybolovu tuniaka modroplutvého.

Na základe preskúmania podmienky týkajúcej sa *fumus boni iuris* predseda Všeobecného súdu dospel k záveru, že Maltská republika preukázala existenciu dôležitého právneho sporu, ktorého riešenie nie je hneď jasné a vyžaduje si dôkladné preskúmanie, ktoré musí byť predmetom konania vo veci samej.

Predseda Všeobecného súdu vo svojej analýze najprv zamietol tvrdenie Komisie, podľa ktorého sú žalobné dôvody Maltskej republiky neprípustné z dôvodu, že sa netýkajú hmotnoprávných výnimiek z prístupu k dokumentom stanovených v článku 4 ods. 1 až 3 nariadenia č. 1049/2001. Predseda Všeobecného súdu v tejto súvislosti pripomenul, že postoj Komisie by viedol k tomu, že jej rozhodnutia v oblasti prístupu k dokumentom by boli v značnej miere vyňaté zo súdneho preskúmania a že takýto výsledok sa na prvý pohľad zdá byť ťažko zlučiteľný s ustálenou judikatúrou Súdného dvora, podľa ktorej je Únia právnou úniou, v ktorej všetky akty jej inštitúcií podliehajú preskúmaniu súladu, a to najmä so Zmluvami, všeobecnými zásadami práv, ako aj základnými právami.

Pokiaľ ide o výhradu založenú na porušení článku 113 nariadenia (ES) č. 1224/2009¹¹¹ vo vzťahu k časti dokumentov, na ktoré sa vzťahuje napadnuté rozhodnutie, predseda Všeobecného súdu konštatoval, že článok 113 nariadenia č. 1224/2009 neobsahuje žiadny odkaz na nariadenie č. 1049/2001, pričom vo svojich odsekoch 2 a 3 stanovuje, že údaje vymieňané medzi členskými štátmi a Komisiou sa neposielajú iným osobám, ako sú osoby v inštitúciách členských štátov alebo Únie, ktorých funkcie si vyžadujú, aby mali prístup k týmto údajom, a nepoužívajú sa na žiadny iný účel ako ten, ktorý je stanovený v tomto nariadení. Predseda Všeobecného súdu z toho vyvodzuje, že nie je na prvý pohľad jasné, ako by mali byť nariadenia č. 1224/2009 a 1049/2001 vykladané vo vzájomnom súlade, čo platí o to viac, že článok 113 nariadenia č. 1224/2009 predstavuje sektorovú právnu úpravu, ktorá bola prijatá niekoľko rokov po nadobudnutí účinnosti nariadenia č. 1049/2001.

Pokiaľ ide o tvrdenie založené na skutočnosti, že Komisia nepreskúmala s náležitou starostlivosťou rozsah žiadosti o prístup k dokumentom a že vo fáze opakovanej žiadosti označila 121 dokumentov, na ktoré sa táto žiadosť vzťahuje, predseda Všeobecného súdu dospel k záveru, že nemožno vylúčiť, že všetky dokumenty pochádzajúce od Maltskej republiky a týkajúce sa tuniaka modroplutvého sa vymykajú z rozsahu žiadosti o prístup k dokumentom, čo poukazuje na existenciu značného skutkového rozporu, ktorého riešenie nie je hneď jasné a vyžaduje si hlbšie preskúmanie, ktoré nemôže vykonať sudca rozhodujúci o nariadení predbežných opatrení, ale musí byť predmetom konania vo veci samej.

Spomedzi prípadov, v ktorých bol návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietnutý, je potrebné najmä uviesť sériu vecí týkajúcich sa zamestnávania asistentov poslancov Parlamentu a vecí týkajúce sa aukcií prepravnej kapacity plynovodu OPAL.

^{111/} Nariadenie Rady (ES) č. 1224/2009 z 20. novembra 2009, ktorým sa zriaďuje systém kontroly Spoločenstva na zabezpečenie dodržiavania pravidiel spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva a ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 847/96, (ES) č. 2371/2002, (ES) č. 811/2004, (ES) č. 768/2005, (ES) č. 2115/2005, (ES) č. 2166/2005, (ES) č. 388/2006, (ES) č. 509/2007, (ES) č. 676/2007, (ES) č. 1098/2007, (ES) č. 1300/2008, (ES) č. 1342/2008 a ktorým sa zrušujú nariadenia (EHS) č. 2847/93, (ES) č. 1627/94 a (ES) č. 1966/2006 (Ú. v. EÚ L 343, 2009, s. 1).

Vo veciach, ktoré viedli k vydaniu uznesenia Súdneho dvora zo 16. februára 2017, **Troszczynski/Parlament** (T-626/16 P, neuvyverejnené, [EU:T:2017:92](#)); zo 16. februára 2017, **Le Pen/Parlament** (T-140/16 P II, neuvyverejnené, [EU:T:2017:93](#)); zo 16. februára 2017, **Gollnisch/Parlament** (T-624/16 P, neuvyverejnené, [EU:T:2017:94](#))¹¹², a zo 6. apríla 2017, **Le Pen/Parlament** (T-86/17 P, neuvyverejnené, [EU:T:2017:270](#)), členovia Parlamentu požiadali o odklad výkonu rozhodnutí generálneho tajomníka Parlamentu, ktorými im bolo nariadené vrátenie súm neoprávnene vyplatených v rámci výdavkov na asistentskú výpomoc prostredníctvom započítania, a to: mesačnou zrážkou vo výške 50 % z príspevku pre poslancov, mesačnou zrážkou vo výške 100 % z príspevku na všeobecné výdavky a zrážkou vo výške 50 % z diét.

S cieľom preukázať splnenie podmienky týkajúcej sa naliehavosti žalobcovia tvrdili okrem iného, že spätné vymáhanie sumy prostredníctvom započítania im neumožňuje vykonávať nezávisle a účinne ich poslanecký mandát.

Predseda Všeobecného súdu zamietol tieto štyri návrhy na nariadenie predbežného opatrenia, pričom konštatoval, že nebolo preukázané, že by zrážky mali taký nepriaznivý vplyv na efektívny výkon mandátu europoslancov, že by to preukazovalo naliehavosť. V tejto súvislosti uviedol, že tak z pravidiel vzťahujúcich sa na poslancov, ako aj z praxe Parlamentu vyplýva, že vymáhanie započítaním sa musí uskutočniť zvážením na jednej strane povinnosti inštitúcie získať späť neoprávnene vyplatené sumy a na druhej strane povinnosti zabezpečiť, aby príslušný poslanec mohol účinne vykonávať svoj mandát. Za týchto podmienok skutočnosť, že Parlament pristúpil k vymáhaniu dlhu započítaním pohľadávok, nemôže byť sama osebe považovaná za akt, ktorým by mohol byť narušený účinný výkon a nezávislosť poslaneckého mandátu žalobcov.

Predseda Všeobecného súdu ďalej uvádza, že pokiaľ ide o mesačnú zrážku vo výške 50 % z príspevku pre poslancov, žalobcovia nevysvetlili, v čom by toto zníženie malo mať za následok, že by im bolo zabránené vykonávať v plnej miere svoju parlamentnú funkciu. Pokiaľ ide o mesačnú zrážku vo výške 100 % z príspevku na všeobecné výdavky, predseda Všeobecného súdu konštatoval, že príslušní poslanci (páni Jean-Marie Le Pen a Bruno Gollnisch a pani Marine Le Pen) netvrdili, že by paušálny príspevok v skutočnosti predstavoval čiastočne skrytú odmenu. Preto keďže poslanci majú nárok na náhradu skutočne vzniknutých výdavkov, ktoré zabezpečia, že nebudú existovať prekážky účinného výkonu ich mandátu, nie je možné dospieť k záveru, že by mesačná zrážka vo výške 100 % z príspevku na všeobecné výdavky zasahovala do efektívneho výkonu mandátu poslancov. Okrem toho skutočnosť, že poslanci majú nárok na náhradu skutočne vzniknutých výdavkov, pričom predseda Všeobecného súdu konštatoval, že ani zrážka vo výške 50 % z diét nemá vplyv na efektívny výkon mandátu europoslancov.

Vo veciach, v ktorých boli vydané uznesenia z 21. júla 2017, **Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo/Komisja** (T-130/17 P, [EU:T:2017:541](#)); z 21. júla 2017, **Polsko/Komisja** (T-883/16 P, EU:T: 2017: 542), a z 21. júla 2017, **PGNiG Supply & Trading/Komisja** (T-849/16 P, [EU:T:2017:544](#)), predseda Všeobecného súdu preskúmal žiadosti o odklad výkonu rozhodnutia Komisie uvoľniť pre hospodársku súťaž 50 % nevyužitých kapacít plynovodu OPAL, ktorý je na východe pozemnou časťou plynovodu Nord Stream 1 prepravujúceho zemný plyn z Ruska do západnej Európy cez Baltské more.

Predseda Všeobecného súdu po konštatovaní, že sa uplatňujú dve zmluvy uzavreté so spoločnosťou Gazprom, a to tranzitná zmluva týkajúca sa prepravy zemného plynu prostredníctvom poľského úseku plynovodu Jamal – Európa na účel dodávok na západoeurópske trhy (vrátane poľského trhu) do roku 2020, ako aj zmluva uzavretá so spoločnosťou PGNiG Supply & Trading GmbH týkajúca sa dodávok zemného plynu, ktorej platnosť skončí koncom roka 2022, dospel k záveru, že využívanie prepravnej kapacity poľského úseku plynovodu Jamal – Európa a dodávky Gazpromu na poľskom trhu sú na prvý pohľad zabezpečené prinajmenšom do konca uvedených rokov.

^{112/} Odvolanie bolo zamietnuté uznesením zo 6. júla 2017, **Gollnisch/Parlament**, C-189/17 P (R), neuvyverejnené, [EU:C:2017:528](#).

Preto aj za predpokladu, že by sa dostatočne preukázalo, že ujma namietaná Poľskou republikou a oboma spoločnosťami, ktoré sú žalobkyňami, predstavuje skutočnú ujmu, táto ujma by nemohla vzniknúť skôr než po skončení platnosti uvedených zmlúv. Vzhľadom na priemernú dĺžku konaní pred Všeobecným súdom pritom rozsudky vo veci samej v týchto konaniach budú pravdepodobne vydané v priebehu roka 2019.

Pokiaľ ide o tvrdenie, že napadnuté rozhodnutie umožňuje uzatvorenie súkromnoprávných zmlúv, ktorých zrušenie už nebude možné ani v prípade neskoršieho zrušenia rozhodnutia, predseda Všeobecného súdu uviedol, že v takom prípade budú k dispozícii právne prostriedky nápravy proti prípadnému vykonávaniu takýchto aktov.

V dôsledku toho predseda Všeobecného súdu zamietol návrhy na odklad výkonu, keďže žalobcom sa nepodarilo predložiť závažný dôkaz o tom, že nemôžu čakať do skončenia konania vo veci samej, lebo by osobne utrpeli vážnu a nenapraviteľnú ujmu.

1989-1999

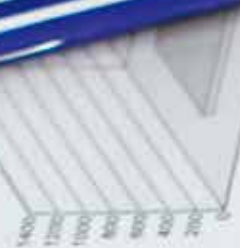
LE TRAVAIL ET LE MOUVEMENT DES CHANGEMENTS

(6)

Journal officiel

Journal de l'UE

Nombre d'adhésions

2008

C/ ČINNOSŤ KANCELÁRIE VŠEOBECNÉHO SÚDU V ROKU 2017

Predkladateľ: Emmanuel COULON, tajomník Všeobecného súdu

Kancelária Všeobecného súdu, ktorá je administratívnym centrom súdnej agendy, v uplynulom roku opäť pracovala v službách súdu prechádzajúceho zmenami. Všeobecný súd sa rozširuje a transformuje v rámci reformy súdnej architektúry Súdneho dvora Európskej únie, ktorej cieľom je do roku 2019 zdvojnásobiť počet sudcov Všeobecného súdu v troch po sebe nasledujúcich fázach¹. Súdna agenda Všeobecného súdu sa diverzifikuje a v niektorých oblastiach sa stáva stále zložitejšou. Práve v tomto kontexte začala kancelária transformačný proces, ktorý jej umožní aj naďalej plniť zadané úlohy a úspešne dokončiť prvé dve fázy reformy.

Bilancia roku 2017 je pre Všeobecný súd veľmi pozitívna. Prvé dve fázy reformy so sebou priniesli mnohé dôsledky. Hoci počet predložených vecí (917) bol o niečo vyšší ako počet ukončených vecí (895), čo vysvetľuje, že mierne vzrástol počet prejednávanych vecí (1 508), dĺžka konania sa naďalej skraca a kvalita rozhodovania zostáva rovnaká, o čom svedčí aj percento prípadov, v ktorých Súdny dvor čiastočne alebo v celom rozsahu zrušil rozhodnutie Všeobecného súdu.

Kancelária k tomuto úspešnému výsledku prispela ako činiteľ pôsobiaci v rámci súdneho prostredia vedený snahou o optimálne využitie 72 rozpočtom stanovených miest, ktorými disponuje od 1. januára 2016, a na konci roku 2017 s uspokojením konštatovala, že v súlade s požiadavkami spravodlivého procesu plnila úlohy, ktoré jej zverujú právne predpisy a súd.

Kancelária totiž opäť poskytovala Všeobecnému súdu podporu pri súdnej činnosti a administratívnu podporu tým, že:

- zabezpečovala riadny priebeh konaní a riadne vedenie spisov,
- zabezpečovala komunikáciu medzi účastníkmi konania a sudcami,
- aktívne asistovala sudcom a ich spolupracovníkom,
- vybavovala administratívne záležitosti Všeobecného súdu pod dohľadom jeho predsedu a za pomoci ostatných služieb Súdneho dvora Európskej únie.

Tento výsledok je nepochybne zásluhou aktívnej činnosti žien a mužov pracujúcich pre kanceláriu, ktorú treba oceniť. V rámci každodenného nasadenia vynaložili zamestnanci kancelárie všetko úsilie nevyhnutné pre efektívnu spoluprácu s ostatnými zúčastnenými stranami.

Činnosť kancelárie bola vedená snahou – a v určitom zmysle aj všeobecným záujmom – poskytovať príkladnú službu spravodlivosti a neustálou snahou optimalizovať časový harmonogram súdu. Kancelária sa najmä aj ďalej usiluje o to, aby boli procesné písomnosti vybavované v primeranej lehote, a pracuje na zavedení systému, vďaka ktorému možno zistiť, či dochádza k prieťahom v konaní, a upozorniť na to príslušné osoby s cieľom dosiahnuť nápravu.

^{1/} Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2015/2422 zo 16. decembra 2015, ktorým sa mení Protokol č. 3 o štatúte Súdneho dvora Európskej únie (Ú. v. EÚ L 341, 2015, s. 14), a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2016/1192 zo 6. júla 2016 o prenesení právomoci rozhodovať v prvom stupni v sporoch medzi Európskou úniou a jej zamestnancami na Všeobecný súd (Ú. v. EÚ L 200, 2016, s. 137).

I. ORGANIZAČNÉ DÔSLEDKY SÚVISIACE S NÁSTUPOM DVOCH NOVÝCH SUDCOV DO FUNKCIE

V rámci druhého štádia reformy došlo v roku 2017 k vymenovaniu a nástupu do funkcie dvoch sudcov. Táto druhá fáza, v rámci ktorej bolo vymenovaných 7 dodatočných sudcov Všeobecného súdu a na tento súd bola prenesená právomoc rozhodovať v prvom stupni spory medzi Európskou úniou a je zamestnancami, je teda ukončená. Pokiaľ ide o sudcu, ktorého vymenovanie chýba na to, aby malo kolégium sudcov 47 členov, ako stanovuje článok 48 Protokolu o štatúte Súdneho dvora Európskej únie, k jeho vymenovaniu dôjde v príhodnom čase v rámci prvej fázy reformy.²

Írsky a belgický sudca boli vymenovaní 29. marca a 6. septembra 2017 a zložili sľub 8. júna a 4. októbra 2017. V dôsledku týchto vymenovaní sa počet sudcov Všeobecného súdu zvýšil zo 44 na 46.

Hoci príchod týchto dvoch nových sudcov prebehol podobne ako u 22 nových sudcov v priebehu roku 2016, na úspešné začlenenie týchto sudcov, ako aj ich spolupracovníkov, bolo potrebné prijať určité opatrenia.

Po ich nástupe do funkcie Všeobecný súd prideliť nových sudcov do komôr, zostavil nové agendy vecí a sudcom nanovo prideliť veci. Kancelária v súlade s Rokovacím poriadkom Všeobecného súdu informovala účastníkov konania v dotknutých veciach a v *Úradnom vestníku Európskej únie* uverejnila rozhodnutia súdu o pridelení sudcov do komôr.³ Kancelária následne pri novom pridelení vecí aktualizovala všetky interné databázy.

Nástup nových sudcov do funkcie, príchod zamestnancov ich kabinetov a zariadenie priestorov na tieto účely si tiež vyžiadalo administratívnu podporu kancelárie. Tá spočívala v prípravách, na ktorých sa podieľali aj služby Súdneho dvora Európskej únie, v prijatí a sprevádzaní dotknutých osôb pri výkone ich funkcie, ako aj v dôslednom dohľade nad pridelením zamestnancov.

II. PODPORA ČINNOSTI SÚDU

Kontext

V roku 2017 kancelária v rámci poskytovania podpory činnosti Súdu spracovala 917 návrhov na začatie konania. S 98 vecami, z ktorých väčšina patrí do súboru vecí týkajúceho sa napadnutia zákonnosti rozhodnutí o programe riešenia krízy prijatého španielskou bankou Banco Popular Español, SA, predstavuje súdna agenda týkajúca sa oblasti financií a bankovníctva v tomto roku druhú najväčšiu skupinu vecí hneď za oblasťou duševného vlastníctva (298 vecí). Počet nových vecí v oblasti verejnej služby (86) naopak v porovnaní s predchádzajúcimi

^{2/} K 31. decembru 2017 zostávalo vymenovať jedného z dvanástich dodatočných sudcov, ktorí mali byť vymenovaní v prvej fáze reformy.

^{3/} Rozhodnutia Všeobecného súdu z 8. júna 2017 (Ú. v. EÚ C 213, 2017, s. 2) a zo 4. októbra 2017 (Ú. v. EÚ C 382, 2017, s. 2) o pridelení sudcov do komôr.

rokmi klesol (167 vecí predložených v roku 2015 a 117 vecí predložených v roku 2016^{4/}). Každá z týchto troch oblastí konaní (z celkového počtu 45 oblastí, v ktorých sú v súčasnosti veci prejednávané) má svoje osobitosti, ktoré si v uplynulom roku vyžiadali zo strany kancelárie špecifický prístup.

Okrem toho kancelária zapísala do registra 55 070 procesných písomností v 22 jazykoch konania (z 24 jazykov konania stanovených Rokovacím poriadkom), spracovala 4 449 podaní (iných ako žaloby) predložených v rámci prejednávaných vecí, vykonala rozhodnutia prijaté rozhodovacími zloženiami sudcov vo forme opatrení na zabezpečenie priebehu konania alebo o nariadení dokazovania a vypracovala 1 485 oznámení do *Úradného vestníka Európskej únie*.

Vzhľadom na to, že samozrejme nemožno uviesť všetky údaje, z ktorých by bolo možné vytvoriť si úplný obraz o práci kancelárie Všeobecného súdu, na znázornenie miery jej pracovného vyťaženia stačí uviesť niektoré štatistické údaje:

- z 9 756 predložených procesných písomností predstavuje 565 návrhy na vstup vedľajšieho účastníka do konania (čo je historicky najvyšší počet) a 212 žiadosti o dôverné zaobchádzanie voči účastníkmi konania alebo vo vzťahu k verejnosti,
- archívy prejednávaných vecí predstavujú 652 metrov papierových spisov,
- boli predložené viaceré kolektívne žaloby, ktoré v niektorých prípadoch obsahovali viac ako 1 000 žalobcov, čo viedlo k veľkému vyťaženiu kancelárie v súvislosti s následným overovaním,
- vedenie konaní v sériových alebo skupinových veciach si vyžiadalo koordináciu tak v rámci samotnej kancelárie vzhľadom na rôznorodosť jazykov konaní, ako aj rozhodovacích zložení, na účely vybavovania žiadostí o predĺženie lehôt, o spojenie vecí, o vstup vedľajšieho účastníka do konania, či prípadne o dôverné zaobchádzanie v každej z týchto vecí,
- služba kancelárie bola zabezpečená pri konaniach v 390 veciach, pričom niektoré z nich prebiehali celý deň alebo aj niekoľko dní,
- služba kancelárie bola zabezpečená počas 405 zasadnutí komôr,
- prijaté alebo nariadené boli stovky opatrení na zabezpečenie priebehu konania a desiatky opatrení na nariadenie dokazovania, najmä pokiaľ ide o predloženie údajných dôverných dokumentov.

Logistická podpora, ktorú kancelária v rôznych formách (podpora koordinácie, dokumentácia, upozorňovanie na judikatúru zaoberajúcu sa procedurálnymi otázkami, správa informačných systémov, vytváranie štatistík) poskytovala, v uplynulom roku umožnila súdu pracovať za čo najlepších podmienok, okrem iného tým, že prispela ku kvalite rozhodnutí prijatých predsedom Všeobecného súdu a jednotlivými rozhodovacími zloženiami alebo pomáhala podpredsedovi v podpore koherentnosti judikatúry súdu, k čomu ju súd poveril v decembri 2016.

^{4/} V roku 2015 sa žaloby z oblasti verejnej služby podávali na Súd pre verejnú službu. V roku 2016 boli tieto žaloby podávané na Súd pre verejnú službu až do jeho zrušenia a od 1. septembra 2016 boli podávané na Všeobecný súd.

Elektronizácia jednotlivých štádií súdneho konania

Pri poskytovaní svojej úlohy podpory súdnej činnosti mohla kancelária v uplynulom roku využívať elektronizáciu takmer vo všetkých štádiách súdneho konania, vrátane internej elektronickej komunikácie s kabinetmi sudcov a externej elektronickej komunikácie so zástupcami účastníkov konania. Táto elektronizácia bola v roku 2017 takisto rozšírená na predkladanie spisu z konania pred odvolacím senátom zo strany Úradu Európskej Únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO). V minulom roku sa okrem toho zlepšilo sprístupňovanie informácií vďaka modernizácii softvérovej aplikácie „elektronický spis“.

Elektronizácia konania nesporne dopomohla odbremeniť Kanceláriu, v záujme všetkých, od opakujúcich sa úloh, čo jej umožnilo nielen individualizovať odpovede, ktoré sa od tejto služby očakávajú, ale aj sústrediť svoje úsilie na oblasti, ktoré si to najviac zaslúžia.

Pokiaľ ide o internú komunikáciu medzi kanceláriou a kabinetmi sudcov Všeobecného súdu, treba opätovne poukázať na elektronické komunikačné správy⁵, ktoré sa úspešne využívajú už celé tri roky. Vďaka okamžitej výmene informácií medzi kanceláriou a kabinetmi sudcov došlo k zjednodušeniu interných postupov, racionalizácii metód práce a úspore zdrojov a času. Digitalizácia okrem toho umožňuje dôkladnú sledovateľnosť komunikácie a umožňuje kvantifikovať danú činnosť. V roku 2017 odoslala kancelária kabinetom v rámci prejednávanych vecí 12 930 správ. Tento údaj sám osebe poukazuje na značný nárast komunikácie medzi kanceláriou a kabinetmi, ktorá sa v porovnaní s rokom 2016 zvýšila o 19 %.

Komunikácia so zástupcami účastníkov konania teraz v značnom rozsahu prebieha prostredníctvom softvérovej aplikácie eCuria⁶, ktorá je spoločná pre Všeobecný súd a Súdny dvor. Percentuálny podiel podaní uskutočnených prostredníctvom tejto aplikácie od jej zriadenia v novembri 2011 stále rastie, rovnako ako počet advokátov a splnomocnených zástupcov, ktorí majú vytvorený prístupový účet. V roku 2017 bolo 83 % podaní na Všeobecný súd uskutočnených v elektronickej forme (oproti 76 % v roku 2016), čo zodpovedá 805 768 stranám.⁷

Prístupový účet na aplikáciu eCuria majú v súčasnosti všetky členské štáty a 3 707 advokátov a splnomocnených zástupcov.

Hoci úspech softvérovej aplikácie eCuria je nesporný, 17 % procesných podaní je stále predkladaných v papierovej forme, a preto nemožno využiť všetky praktické výhody tejto aplikácie, najmä na zamedzenie súbežného spracovania podaní v papierovej a elektronickej podobe. Treba uviesť, že v roku 2017 po tom, čo kancelária spropagovala túto aplikáciu, Jednotná rada pre riešenie krízových situácií (SRB) súhlasila so žiadosťou o prístupový účet k aplikácii eCuria, čím umožnila elektronické doručovanie stoviek procesných písomností.

Význam aplikácie eCuria ďalej narastá, hoci pomalým tempom. Všeobecný súd prijme v roku 2018 opatrenia, aby sa prostredníctvom tejto aplikácie podávalo 100 % procesných písomností.

^{5/} Komunikácia medzi Kanceláriou a kabinetmi sudcov Všeobecného súdu prebieha formou elektronických komunikačných správ, prostredníctvom ktorých sa odovzdáva informácia alebo oznamuje rozhodnutie oprávneného subjektu o procesnej otázke. Tieto správy majú od novembra 2014 elektronickú podobu.

^{6/} Rozhodnutie Všeobecného súdu zo 14. septembra 2011 o podávaní a doručovaní procesných písomností prostredníctvom aplikácie eCuria (Ú. v. EÚ C 289, 2011, s. 9).

^{7/} Pri použití extrapolácie možno konštatovať, že počet strán procesných písomností predložených Všeobecnému súdu sa v roku 2017 priblížil k jednému miliónu.

Uplatňovanie nových procesných nástrojov zavedených v roku 2015

Rok 2017 bol druhým celým rokom, kedy sa uplatňovali procesné pravidlá, ktoré nadobudli platnosť 1. júla 2015.

Objektívne možno povedať, že sledované ciele zjednodušenia a racionalizácie už boli dosiahnuté. Procesné nástroje, ktoré súd zaviedol v roku 2015, boli plne využívané a všetko nasvedčuje tomu, že úplne zodpovedajú osobitostiam vecí predkladaných Všeobecnému súdu.

Za zmienku stoja tieto skutočnosti:

- významné zníženie počtu uznesení pripravených kanceláriou (317 v porovnaní s 521 v roku 2015)⁸, a to napriek značnému množstvu prejednávanych vecí,
- pokrok vo vybavovaní žalôb rozsudkom bez nariadenia pojednávania⁹, čo bolo umožnené v 54 prípadoch (a v 152 prípadoch, pokiaľ ide o veci z oblasti duševného vlastníctva),
- nový jazykový režim pre veci z oblasti duševného vlastníctva viedol k veľkému zníženiu počtu zásahov zo strany kancelárie, ako aj rozhodnutí predsedov komôr, a v podstate viedol k vymiznutiu pripomienok k jazyku konania (22 v porovnaní s 279 v roku 2015),
- absencia druhej výmeny písomných vyjadrení účastníkov konania vo veciach z oblasti duševného vlastníctva nezvýšila počet žiadostí o nariadenie pojednávania a pomohla skrátiť priemernú dĺžku konania v týchto veciach rozhodovaných rozsudkom.

Okrem toho pravidlo, podľa ktorého nie je potrebné rozhodovať o návrhu na vstup vedľajšieho účastníka do konania, pokiaľ sa Všeobecný súd nevyjadril k námietke neprípustnosti alebo nepríslušnosti uplatnenej žalovaným, umožnilo súdu nerozhodovať o tomto druhu návrhov, ktoré tvoria početnú skupinu, pokiaľ sa námietke vyhovel. Napokon, v úplne inej oblasti, konkrétne v oblasti verejnej služby Všeobecný súd spustil viaceré postupy urovnania sporov zmiernom, pričom niektoré z nich sa stretli s úspechom.

Treba však uviesť, že miera odstraňovania vád návrhov nespĺňajúcich formálne náležitosti, ktorých počet sa v roku 2016 znížil, začala opäť stúpať u všetkých typov vecí.

Podpora, ktorú nemožno kvantitatívne vyjadriť

Kancelária napomáhala pri každodennej práci všetkým rozhodovacím zloženiam, ako aj zamestnancom kabinetov sudcov, ktorí tieto zloženia tvoria. Títo všetci sa preto v uplynulom roku mohli spoľahnúť na to, že im bude personál kancelárie neustále k dispozícii, a využiť jeho odborné znalosti v procesných otázkach. Treba podotknúť, že zvýšenie počtu sudcov a ich spolupracovníkov v dôsledku reformy viedlo k významnému zvýšeniu počtu interných požiadaviek adresovaných kancelárii. Kancelária zároveň preukázala schopnosť pružne reagovať

8/ Od 1. júla 2015 sa niektoré rozhodnutia, ktoré boli predtým prijímané vo forme uznesení (prerušenie a opätovné začatie konania, spojenie vecí, vedľajšie účastníctvo členského štátu alebo inštitúcie v prípade, že niektoré údaje obsiahnuté v súdnom spise neboli označené za dôverné), prijímajú formou jednoduchého uznesenia založeného do spisu.

9/ Do 1. júla 2015 bolo možné rozhodnúť rozsudkom bez nariadenia pojednávania len vo veciach týkajúcich sa duševného vlastníctva a v prípade odvolaní podaných proti rozhodnutiam Súdu pre verejnú službu.

v rámci úsilia o nájdenie spoločnej a účinnej cesty pri riešení problémov, keď sa dokázala prispôbiť okolnostiam a zlepíť svoje pracovné postupy.

Napokon kancelária prostredníctvom svojich zástupcov aj naďalej poskytovala pomoc výboru Všeobecného súdu pre procesné otázky, ako aj iným výborom a subjektom v závislosti od ich potrieb a povahy ich činnosti.

III. ADMINISTRATÍVNA PODPORA

V rámci administratívnej podpory kancelária v minulom roku odpovedala na externé otázky rôznorodej povahy. V spolupráci s ostatnými subjektmi poskytujúcimi administratívnu podporu súdu tiež prijala rôzne opatrenia s cieľom:

- vyhovieť novým požiadavkám v rámci predpisov na ochranu životného prostredia (systém „EMAS“ – EcoManagement and Audit Scheme) prostredníctvom podpory informovanosti o jednotlivých opatreniach a súboru konkrétnych činností zameraných najmä na ukončenie distribúcie dokumentov kancelárie v papierovej podobe (rôzne štatistické materiály a súdny kalendár) a prechod na ich elektronickú distribúciu,
- naplno využiť systém na ochranu veľmi citlivých údajov vo veciach začatých na Všeobecnom súde (údaje, ktorých sprístupnenie by mohlo narušiť bezpečnosť Únie alebo jedného či niekoľkých členských štátov, prípadne ich medzinárodných vzťahov),
- zabezpečiť, že budú dodržiavané predpisy na ochranu osobných údajov.

Fungovanie kancelárie a sledovanie jednotlivých prípadov upútalo pozornosť Európskeho dvora audítorov, ktorý sa zamerl na výsledky, pokiaľ ide o správu vecí Súdneho dvora Európskej únie. Audítori konkrétne overovali, či uplatniteľné postupy umožňujú vybaviť veci účinným spôsobom a či je možné ešte skrátiť lehoty potrebné na ich vybavenie. Dvor audítorov v septembri 2017 vypracoval osobitnú správu, ktorú predstavil a prediskutoval v Európskom parlamente a Rade Európskej únie.

Pokiaľ ide o možné vylepšenia, Dvor audítorov navrhol zaviesť integrovaný informačný systém pre správu jednotlivých vecí. Ako v tomto ohľade uviedol Súdny dvor Európskej únie vo svojom vyjadrení, návrh na preskúmanie možnosti zaviesť integrovaný informačný systém či priamo jeho zavedenie bol vzhľadom na zvláštnosti práce v súdnom prostredí a charakteristiky jednotlivých súdov prijatý pozitívne. Kancelária Všeobecného súdu, ktorej úloha spočíva v poskytovaní podpory, má v úmysle dokončiť digitalizáciu súdneho konania, aby mohla využiť všetky výhody, ktoré poskytuje. V roku 2018 bude preto naďalej v tomto smere spolupracovať s ostatnými službami Súdneho dvora Európskej únie a usilovať sa o integráciu pri správe vecí a modernizáciu systému komunikácie s účastníkmi konania.

Kancelária tiež začala v duchu dialógu a súčinnosti pracovať na najrôznejších formách spolupráce. V októbri 2017 sa tak v rámci komunikácie s kanceláriou odvolacích senátov EUIPO, ktorá bola začatá už v júni 2014, uskutočnilo stretnutie zástupcov oboch kancelárií a služieb zodpovedných za zavádzanie nových technológií. Vďaka tomuto stretnutiu mohli príslušné služby viesť podnetnú a prínosnú diskusiu a zároveň finalizovať projekty navrhnuté pri predchádzajúcich stretnutiach, či priniesť podnety na zamyslenie do budúcnosti.

Kancelária sa v tom istom duchu inšpirovala u iných súdov. Návšteva delegácie kancelárie Všeobecného súdu v kancelárii Európskeho súdu pre ľudské práva v tomto ohľade pomohla lepšie porozumieť tomu, ako tento súd funguje, najmä po stránke využívania informačných technológií.

Kancelária samozrejme spolupracuje so zástupcami účastníkov konania, advokátmi a zástupcami členských štátov a inštitúcií, s ktorými je v každodennom priamom kontakte.

Je pravdepodobné, že v nadväznosti na zvýšenie počtu sudcov v rokoch 2016 a 2017, ako aj na vývoj sporov a počet prejednávaných vecí, dôjde k zvýšeniu pracovnej záťaže kancelárie, pričom nemožno opomenúť vplyv prenosu právomocí zo Súdneho dvora na Všeobecný súd, ktorý správa predložená 14. decembra 2017 Európskemu parlamentu, Rade a Komisii¹⁰ zjavne nevylučuje. V dôsledku toho bude kancelária pokračovať v organizácii a adaptácii s cieľom vecne riešiť prípadné budúce problémy.

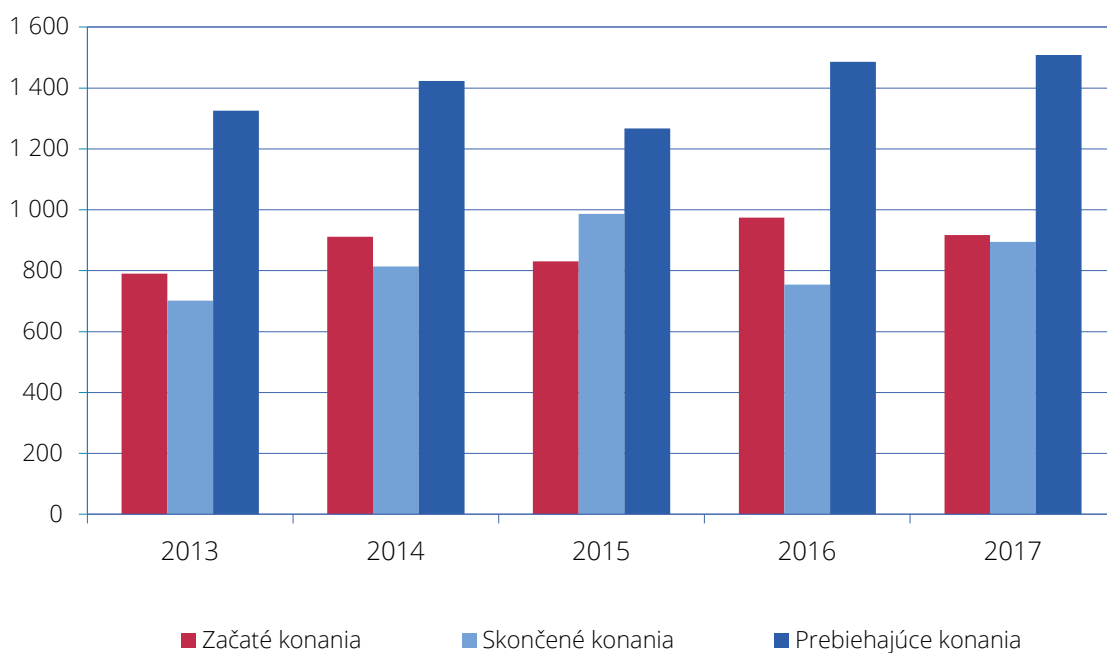
^{10/} Správa o prípadných zmenách v rozdelení právomocí, pokiaľ ide o rozhodovanie o návrhoch na začatie prejudiciálneho konania v zmysle článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, pripravená v súlade s článkom 3 ods. 2 nariadenia č. 2015/2422.

D/ SÚDNE ŠTATISTIKY VŠEOBECNÉHO SÚDU

I. Činnosť Všeobecného súdu Európskej únie vo všeobecnosti – Začaté, skončené, prebiehajúce konania (2013 – 2017)	205
II. Začaté konania – Charakteristika konaní (2013 – 2017)	206
III. Začaté konania – Charakteristika žalôb (2013 – 2017)	207
IV. Začaté konania – Oblasť, ktorej sa konanie týka (2013 – 2017)	208
V. Skončené konania – Charakteristika konaní (2013 – 2017)	209
VI. Skončené konania – Oblasť, ktorej sa konanie týka (2017)	210
VII. Skončené konania – Oblasť, ktorej sa konanie týka (2013 – 2017)	211
VIII. Skončené konania – Rozhodovacie zloženie (2013 – 2017)	212
IX. Skončené konania – Dĺžka konaní v mesiacoch (2013 – 2017)	213
X. Trvanie konaní v mesiacoch (2013 – 2017)	214
XI. Prebiehajúce konania k 31. decembru – Charakteristika konaní (2013 – 2017)	215
XII. Prebiehajúce konania k 31. decembru – Oblasť, ktorej sa konanie týka (2013 – 2017)	216
XIII. Prebiehajúce konania k 31. decembru – Rozhodovacie zloženie (2013 – 2017)	217
XIV. Rôzne – Konania o nariadení predbežného opatrenia (2013 – 2017)	218
XV. Rôzne – Skrátené súdne konania (2013 – 2017)	219
XVI. Rôzne – Rozhodnutia Všeobecného súdu, proti ktorým bolo podané odvolanie na Súdny dvor (1990 – 2017)	220
XVII. Rôzne – Rozdelenie odvolaní podaných na Súdny dvor podľa druhu konania (2013 – 2017)	221
XVIII. Rôzne – Výsledky odvolaní podaných na Súdny dvor (2017)	222
XIX. Rôzne – Výsledky odvolaní podaných na Súdny dvor (2013 – 2017)	223
XX. Rôzne – Celkový vývoj (1989 – 2017)	224
XXI. Činnosť kancelárie Všeobecného súdu (2015 – 2017)	225
XXII. Spôsoby predkladania procesných podaní Všeobecnému súdu	226
XXIII. Počet strán predložených prostredníctvom e-Curia (2013 – 2017)	227
XXIV. Oznámenia v Úradnom vestníku Európskej únie (2013 – 2017)	228
XXV. Počet prejednaných vecí (2013 – 2017)	229

I. ČINNOSŤ VŠEOBECNÉHO SÚDU EURÓPSKEJ ÚNIE VO VŠEOBECNOSTI – ZAČATÉ, SKONČENÉ, PREBIEHAJÚCE KONANIA (2013 – 2017)^{1 2}

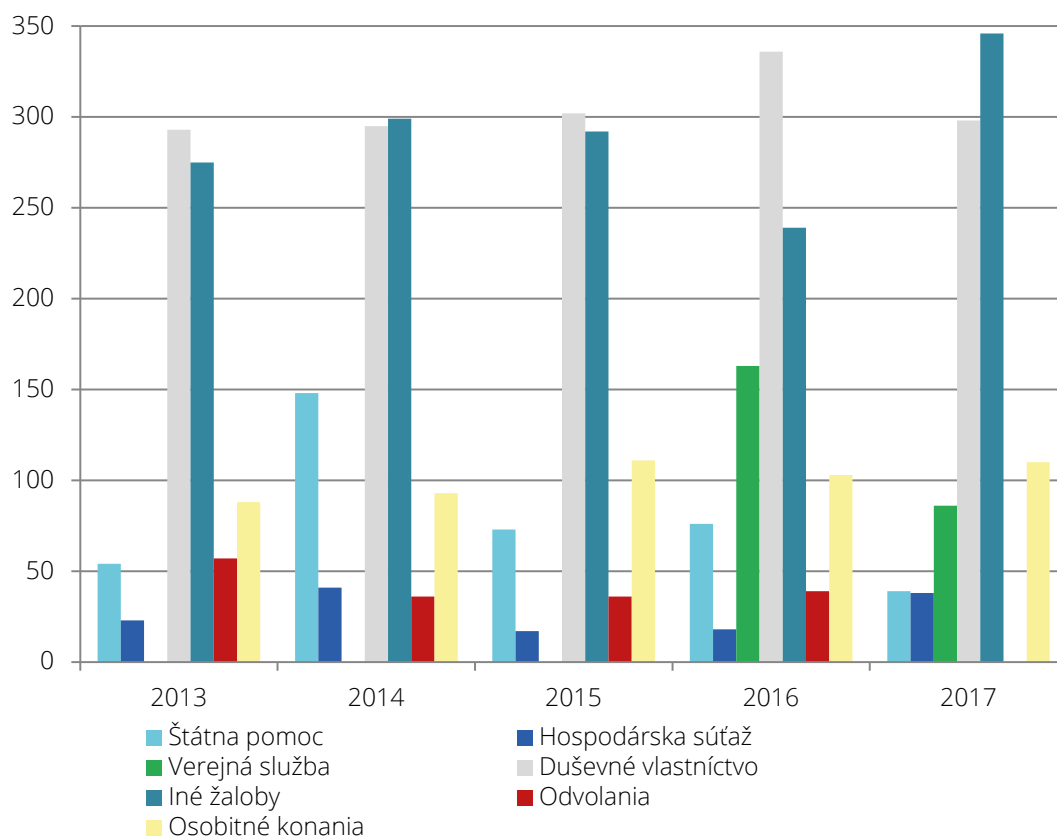
	2013	2014	2015	2016	2017
Začaté konania	790	912	831	974	917
Skončené konania	702	814	987	755	895
Prebiehajúce konania	1 325	1 423	1 267	1 486	1 508

1/ Pokiaľ nie je uvedené inak, táto tabuľka a tabuľky na nasledujúcich stranách zohľadňujú osobitné konania.

Za „osobitné konania“ sa považujú: návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie (článok 41 Štatútu Súdneho dvora; článok 166 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu); návrh tretej osoby na zmenu rozhodnutia (článok 42 Štatútu Súdneho dvora; článok 167 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu); výklad (článok 43 Štatútu Súdneho dvora; článok 168 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu); obnova konania (článok 44 Štatútu Súdneho dvora; článok 169 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu); poskytnutie právnej pomoci (článok 148 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu); oprava (článok 164 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu); návrh na doplnenie rozhodnutia (článok 165 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu) a námietka proti nahraditeľným trovám konania (článok 170 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu)

2/ Pokiaľ nie je uvedené inak, táto tabuľka a tabuľky na nasledujúcich stranách nezohľadňujú konania o nariadení predbežného opatrenia.

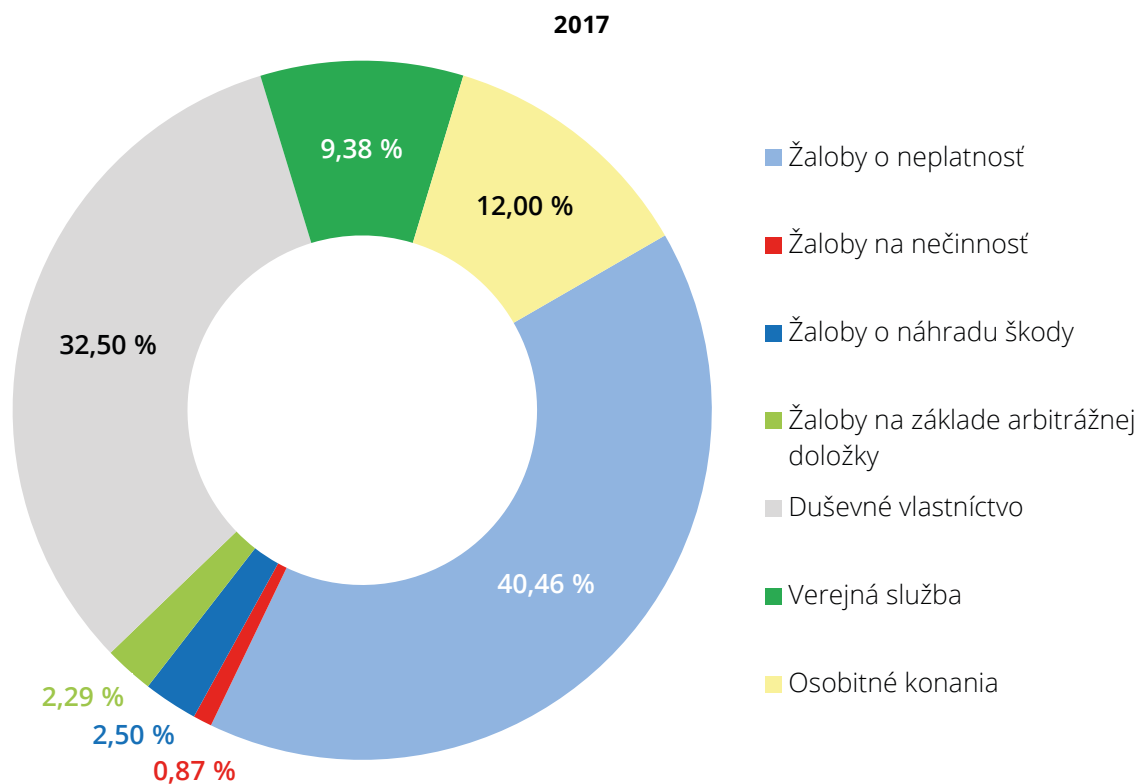
II. ZAČATÉ KONANIA – CHARAKTERISTIKA KONANÍ (2013 – 2017)

	2013	2014	2015	2016 ¹	2017
Duševné vlastníctvo	293	295	302	336	298
Hospodárska súťaž	23	41	17	18	38
Iné žaloby	275	299	292	239	346
Odvolania	57	36	36	39	
Osobitné konania	88	93	111	103	110
Štátna pomoc	54	148	73	76	39
Verejná služba				163	86
Spolu	790	912	831	974	917

1/ Dňa 1. septembra 2016 sa 123 vecí týkajúcich sa verejnej služby a 16 osobitných konaní prenieslo na Všeobecný súd.

III. ZAČATÉ KONANIA – CHARAKTERISTIKA ŽALÔB (2013 – 2017)

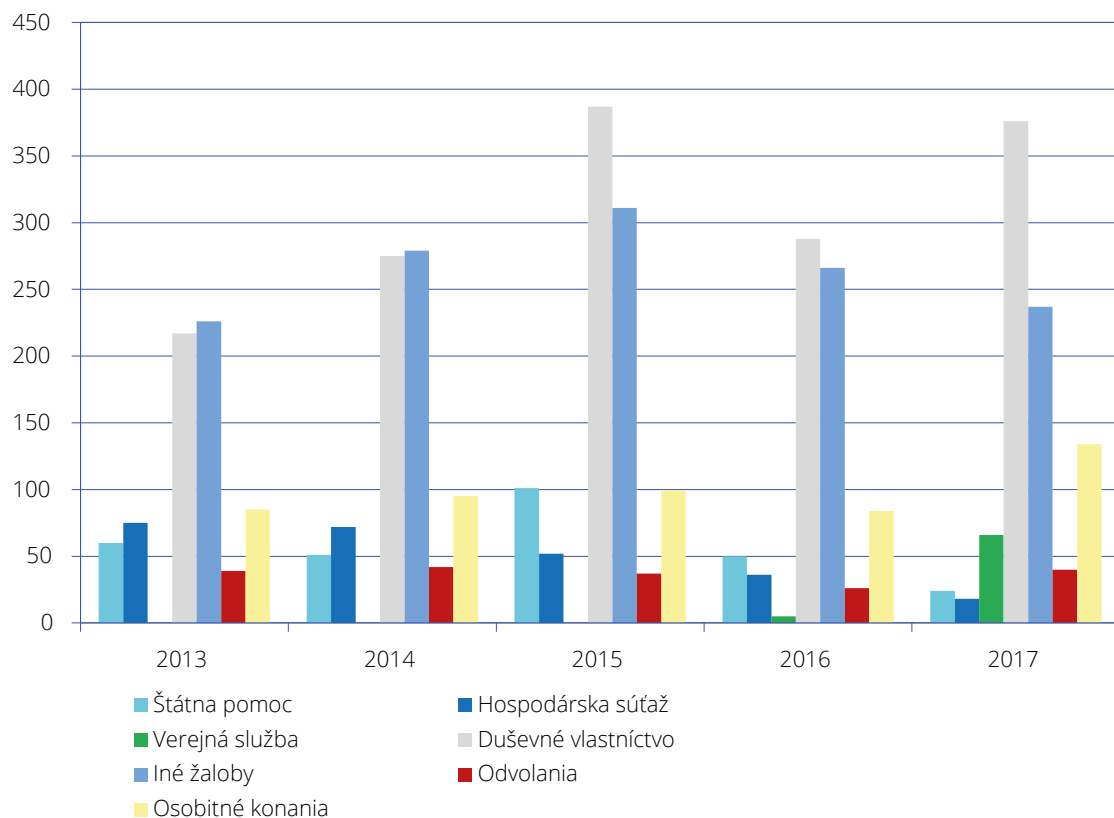

	2013	2014	2015	2016	2017
Žaloby o neplatnosť	319	423	332	297	371
Žaloby na nečinnosť	12	12	5	7	8
Žaloby o náhradu škody	15	39	30	19	23
Žaloby na základe arbitrážnej doložky	6	14	15	10	21
Duševné vlastníctvo	293	295	302	336	298
Verejná služba				163	86
Odvolania	57	36	36	39	
Osobitné konania	88	93	111	103	110
Spolu	790	912	831	974	917

IV. ZAČATÉ KONANIA – OBLASŤ, KTOREJ SA KONANIE TÝKA (2013 – 2017)

	2013	2014	2015	2016	2017
Aproximácia právnych predpisov	13		1	1	5
Arbitrážna doložka	6	14	15	10	21
Colná únia a spoločný colný sadzobník	1	8		3	1
Dane	1	1	1	2	1
Doprava	5	1			
Duševné a priemyslené vlastníctvo	294	295	303	336	298
Energia	1	3	3	4	8
Finančné predpisy (rozpočet, finančný rámec, vlastné zdroje, boj proti podvodom)		4	7	4	5
Hospodárska a menová politika	15	4	3	23	98
Hospodárska súťaž	23	41	17	18	38
Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť	3	3	5	2	3
Inštitucionálne právo	44	67	53	52	65
Kultúra	1			1	
Obchodná politika	23	31	6	17	14
Občianstvo Únie		1			
Obmedzujúce opatrenia (vonkajšia činnosť)	41	69	55	28	27
Ochrana spotrebiteľa	1	1	2	1	
Podnikové právo		1	1		
Politika rybníctva	3	3		1	2
Poľnohospodárstvo	27	15	37	20	22
Pridruženie zámorských krajín a území	1				
Priemyselná politika		2			
Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti	6	1		7	
Prístup k dokumentom	20	17	48	19	25
Pristúpenie nových štátov	1				
Registrácia, hodnotenie, autorizácia a obmedzovanie chemikálií (nariadenie REACH)	12	3	5	6	10
Sloboda usadiť sa		1			
Slobodné poskytovanie služieb		1		1	
Sociálna politika		1		1	
Sociálne zabezpečenie migrujúcich pracovníkov	1				
Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika	2			1	
Štátna pomoc	54	148	73	76	39
Transeurópske siete	3				2
Turizmus	2				
Verejné obstarávanie	15	16	23	9	19
Verejné zdravie	5	11	2	6	5
Voľný pohyb kapitálu			2	1	
Voľný pohyb osôb			1	1	1
Voľný pohyb tovaru	1		2	1	
Vonkajšia činnosť Európskej únie		2	1	2	2
Všeobecné a odborné vzdelávanie, mládež a šport	2		3	1	
Výskum, technologický rozvoj a kozmický priestor	5	2	10	8	2
Zamestnanie	2				
Životné prostredie	11	10	5	6	8
Spolu Zmluva o ES/ZFEÚ	645	777	684	669	721
Osobitné konania	88	93	111	103	110
Služobný poriadok úradníkov	57	42	36	202	86
SPOLU CELKOVO	790	912	831	974	917

V. SKONČENÉ KONANIA – CHARAKTERISTIKA KONANÍ (2013 – 2017)

	2013	2014	2015	2016	2017
Duševné vlastníctvo	217	275	387	288	376
Hospodárska súťaž	75	72	52	36	18
Iné žaloby	226	279	311	266	237
Odvovania	39	42	37	26	40
Osobitné konania	85	95	99	84	134
Štátna pomoc	60	51	101	50	24
Verejná služba				5	66
Spolu	702	814	987	755	895

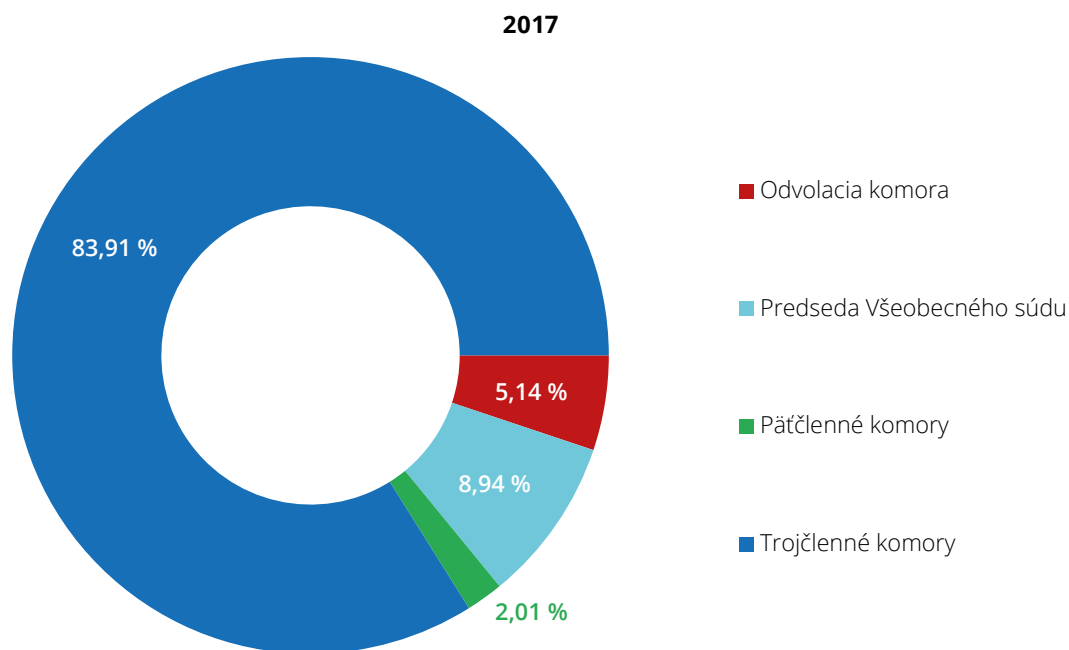
VI. SKONČENÉ KONANIA – OBLASŤ, KTOREJ SA KONANIE TÝKA (2017)

	Rozsudky	Uznesenia	Spolu
Aproximácia právnych predpisov		2	2
Arbitrážna doložka	11	6	17
Colná únia a spoločný colný sadzobník	3	2	5
Dane		3	3
Duševné a priemyslené vlastníctvo	272	104	376
Energia	1	2	3
Finančné predpisy (rozpočet, finančný rámec, vlastné zdroje, boj proti podvodom)	2	3	5
Hospodárska a menová politika	3	3	6
Hospodárska súťaž	11	7	18
Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť	2	10	12
Inštitucionálne právo	25	29	54
Kultúra		1	1
Obchodná politika	13	2	15
Obmedzujúce opatrenia (vonkajšia činnosť)	22	4	26
Ochrana spotrebiteľa	1		1
Politika rybníctva		2	2
Poľnohospodárstvo	14	7	21
Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti		5	5
Prístup k dokumentom	7	7	14
Registrácia, hodnotenie, autorizácia a obmedzovanie chemikálií (nariadenie REACH)	3	1	4
Štátna pomoc	13	11	24
Verejné obstarávanie	12	4	16
Verejné zdravie		3	3
Voľný pohyb osôb		2	2
Vonkajšia činnosť Európskej únie	1	3	4
Výskum, technologický rozvoj a kozmický priestor	5	7	12
Životné prostredie		3	3
Spolu Zmluva o ES/ZFEÚ	421	233	654
Osobitné konania	1	133	134
Služobný poriadok úradníkov	70	37	107
SPOLU CELKOVO	492	403	895

VII. SKONČENÉ KONANIA – OBLASŤ, KTOREJ SA KONANIE TÝKA (2013 – 2017) (ROZSUDKY A UZNESENIA)

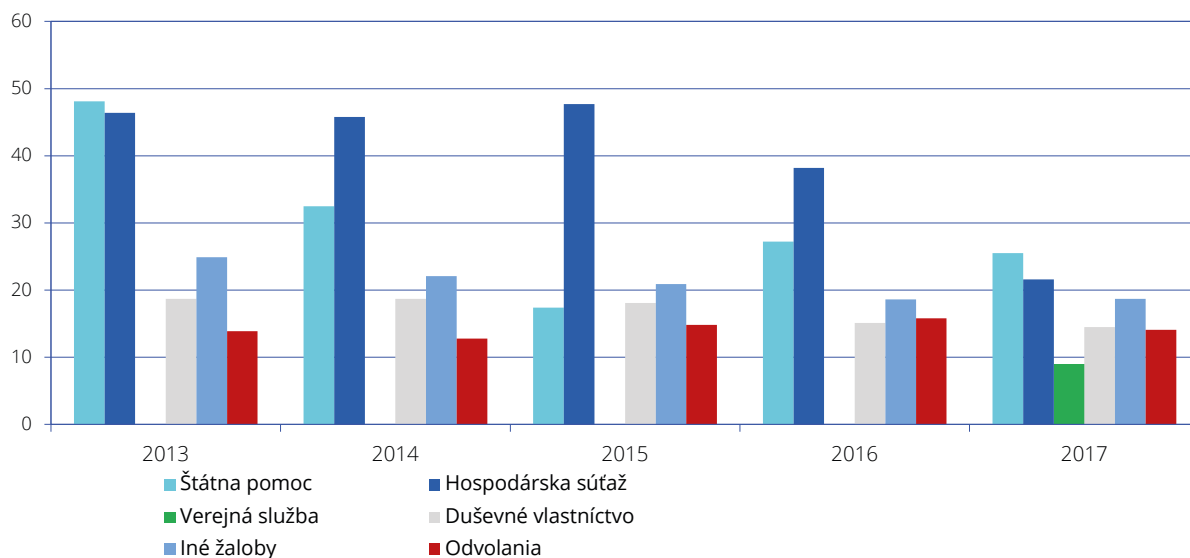
	2013	2014	2015	2016	2017
Aproximácia právnych predpisov		13		1	2
Arbitrážna doložka	8	10	2	17	17
Colná únia a spoločný colný sadzobník	9	6	4	3	5
Dane		2	1		3
Doprava		3	3		
Duševné a priemyslené vlastníctvo	218	275	388	288	376
Energia	1	3	1	3	3
Finančné predpisy (rozpočet, finančný rámec, vlastné zdroje, boj proti podvodom)			5	1	5
Hospodárska a menová politika	1	13	9	2	6
Hospodárska súťaž	75	72	52	36	18
Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť	14	1	6	1	12
Inštitucionálne právo	35	33	58	46	54
Kultúra				1	1
Obchodná politika	19	18	24	21	15
Občianstvo Únie		1			
Obmedzujúce opatrenia (vonkajšia činnosť)	40	68	60	70	26
Ochrana spotrebiteľa			2	1	1
Podnikové právo			1		
Politika rybníctva	2	15	3	2	2
Poľnohospodárstvo	16	15	32	34	21
Pridruženie zámorských krajín a území		1			
Priemyselná politika			2		
Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti	7	1			5
Prístup k dokumentom	19	23	21	13	14
Pristúpenie nových štátov			1		
Registrácia, hodnotenie, autorizácia a obmedzovanie chemikálií (nariadenie REACH)	6	3	9	8	4
Sloboda usadiť sa			1		
Slobodné poskytovanie služieb		1		1	
Sociálna politika	4			1	
Sociálne zabezpečenie migrujúcich pracovníkov	1				
Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika		2	1		
Štátna pomoc	59	51	101	50	24
Transeurópske siete		1		2	
Turizmus	1	1			
Verejné obstarávanie	21	18	22	20	16
Verejné zdravie	4	10	15	3	3
Voľný pohyb kapitálu			2	1	
Voľný pohyb osôb			1		2
Voľný pohyb tovaru	1		2	1	
Vonkajšia činnosť Európskej únie	2		2		4
Všeobecné a odborné vzdelávanie, mládež a šport	1	2		1	
Výskum, technologický rozvoj a kozmický priestor	4	1	2	6	12
Zamestnanie	2				
Životné prostredie	6	10	18	4	3
Spolu Zmluva o ES/ZFEÚ	576	673	851	638	654
Spolu Zmluva o UO	1				
Osobitné konania	85	95	99	84	134
Služobný poriadok úradníkov	40	46	37	33	107
SPOLU CELKOVO	702	814	987	755	895

VIII. SKONČENÉ KONANIA – ROZHODOVACIE ZLOŽENIE (2013 – 2017)

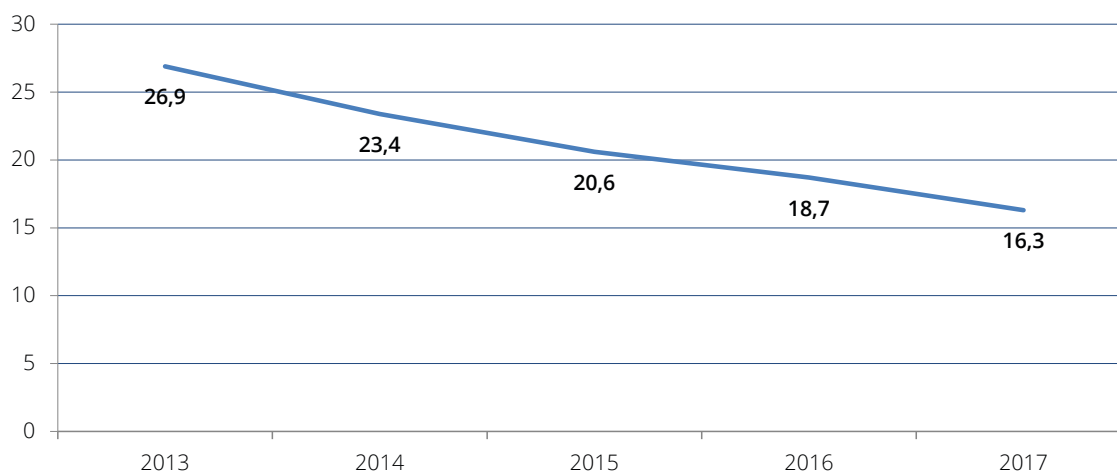
	2013			2014			2015			2016			2017		
	Rozsudky	Uznesenia	Spolu	Rozsudky	Uznesenia	Spolu	Rozsudky	Uznesenia	Spolu	Rozsudky	Uznesenia	Spolu	Rozsudky	Uznesenia	Spolu
Odvolacia komora	13	47	60	21	32	53	23	14	37	25	13	38	29	17	46
Predseda Všeobecného súdu		38	38		46	46		44	44		46	46		80	80
Päťčlenné komory	7	1	8	9	7	16	8	3	11	10	2	12	13	5	18
Trojčlenné komory	378	218	596	398	301	699	538	348	886	408	246	654	450	301	751
Samosudca							1	8	9	5		5			
Spolu	398	304	702	428	386	814	570	417	987	448	307	755	492	403	895

IX. SKONČENÉ KONANIA – DĹŽKA KONANÍ V MESIACHOCH (2013 – 2017)¹ (ROZSUDKY A UZNESENIA)

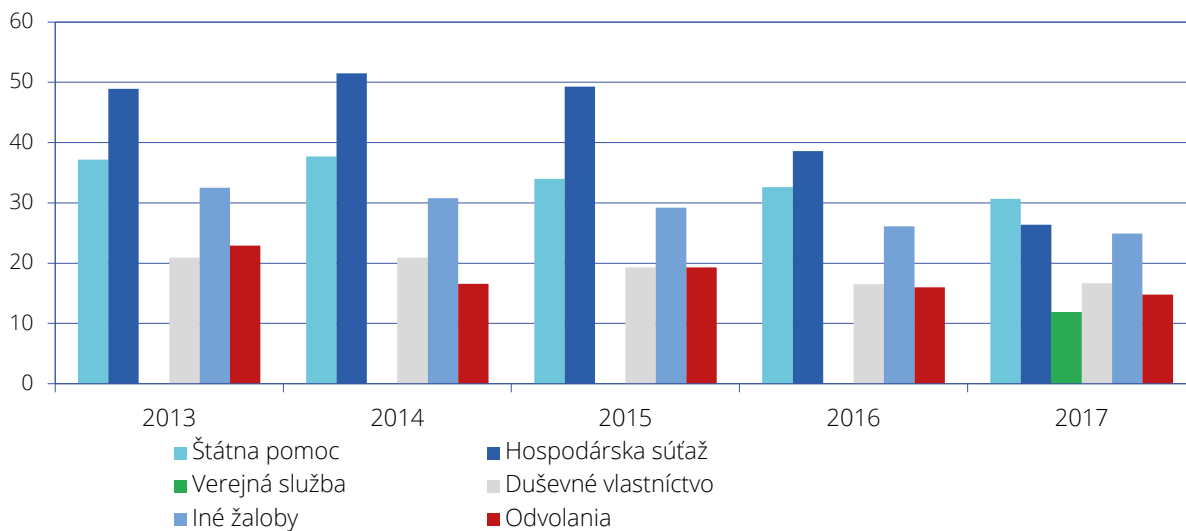
	2013	2014	2015	2016	2017
Duševné vlastníctvo	18,7	18,7	18,1	15,1	14,5
Hospodárska súťaž	46,4	45,8	47,7	38,2	21,6
Iné žaloby	24,9	22,1	20,9	18,6	18,7
Odvolania	13,9	12,8	14,8	15,8	14,1
Štátna pomoc	48,1	32,5	17,4	27,2	
Verejná služba					8,9
Všetky veci	26,9	23,4	20,6	18,7	16,3

TRVANIE KONANÍ (V MESIACHOCH) VŠETKY VECI ROZHODNUTÉ ROZSUDKOM ALEBO UZNESENÍM

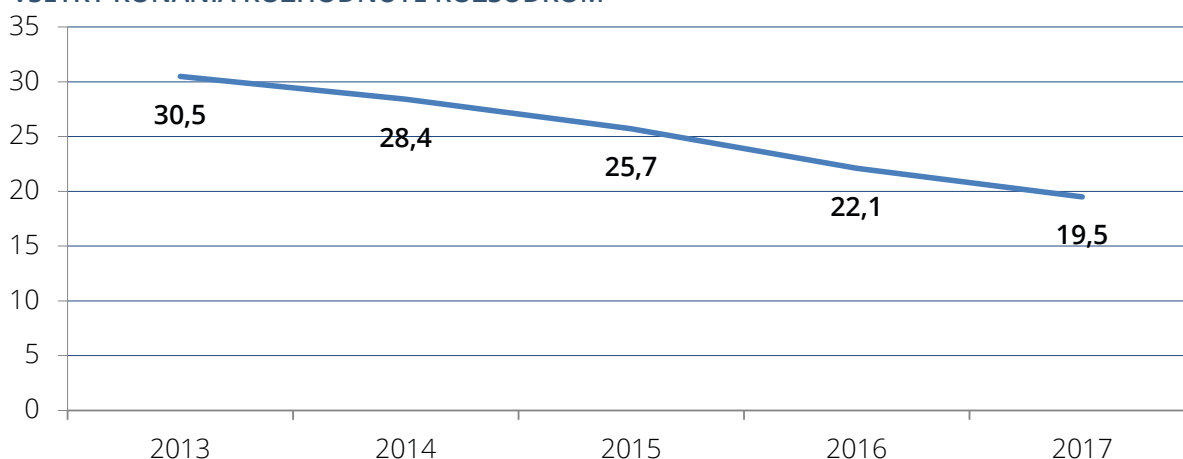
1/ Dĺžka konaní je vyjadrená v mesiacoch a v desatinách mesiaca. Výpočet priemernej dĺžky konaní nezohľadňuje: veci, v ktorých bolo rozhodnuté medzitýmnym rozsudkom; osobitné konania; odvolania proti uzneseniam o nariadení predbežného opatrenia alebo uzneseniam o vedľajšom účastníctve; veci týkajúce sa verejnej služby prenesené na Všeobecný súd 1. septembra 2016. Priemerná dĺžka konania vo veciach týkajúcich sa verejnej služby prenesených na Všeobecný súd 1. septembra 2016 a rozhodnutých Všeobecným súdom rozsudkom alebo uznesením predstavuje 19,7 mesiaca (zohľadňuje sa pritom obdobie konania pred Súdom pre verejnú službu, ako aj obdobie konania pred Všeobecným súdom).

X. TRVANIE KONANÍ V MESIACHOCH (2013 – 2017)¹ (ROZSUDKY)

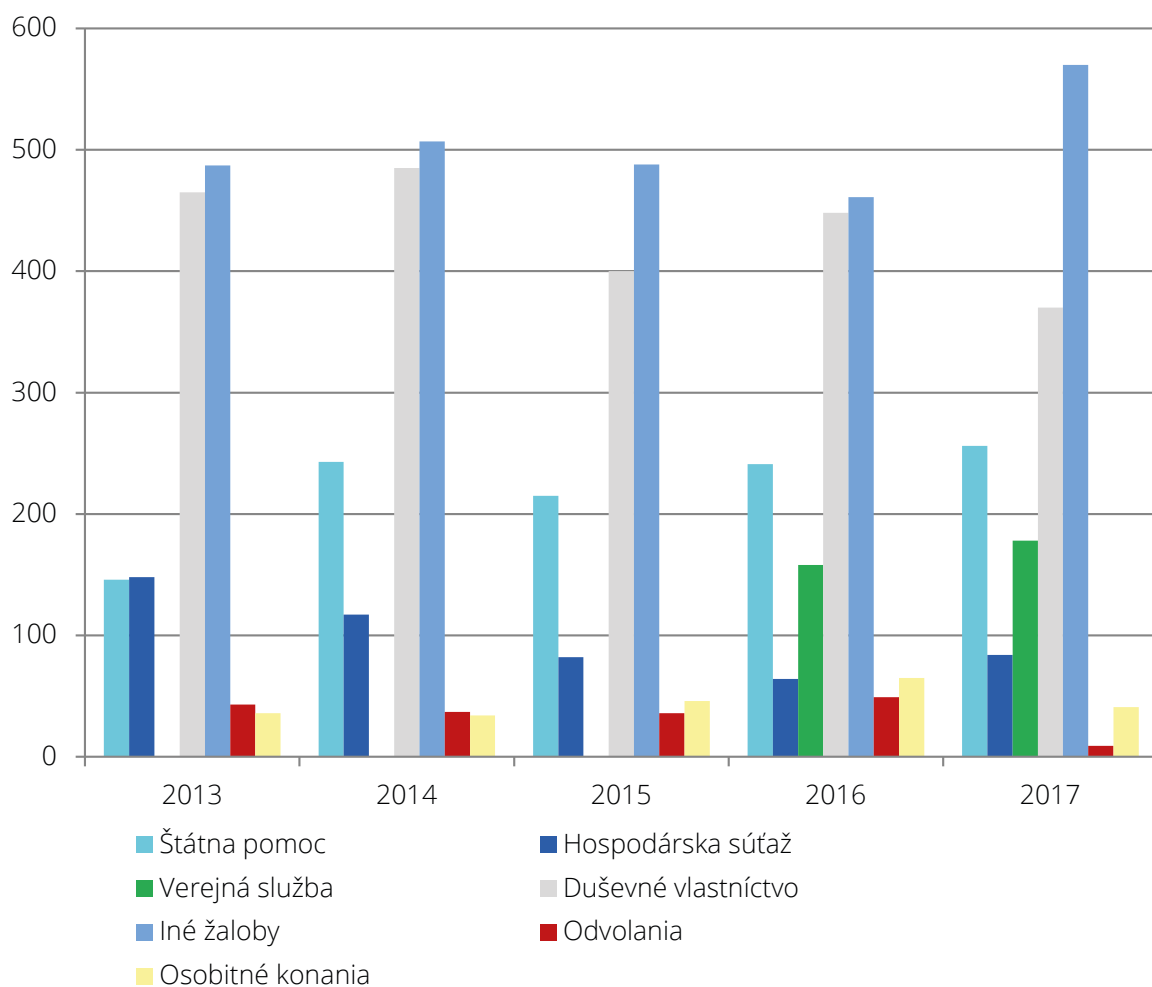
	2013	2014	2015	2016	2017
Duševné vlastníctvo	20,9	20,9	19,3	16,5	16,7
Hospodárska súťaž	48,9	51,5	49,3	38,6	26,4
Iné žaloby	32,5	30,8	29,2	26,1	24,9
Odvolania	22,9	16,6	19,3	16	14,8
Štátna pomoc	37,2	37,7	34	32,6	30,7
Verejná služba					11,9
Všetky veci	30,5	28,4	25,7	22,1	19,5

TRVANIE KONANÍ (V MESIACHOCH) VŠETKY KONANIA ROZHODNUTÉ ROZSUDKOM

1/ Dĺžka konaní je vyjadrená v mesiacoch a v desatinách mesiaca. Výpočet priemernej dĺžky konaní nezohľadňuje: veci, v ktorých bolo rozhodnuté medzitýmym rozsudkom; osobitné konania; odvolania proti uzneseniam o nariadení predbežného opatrenia alebo uzneseniam o vedľajšom účastníctve; veci týkajúce sa verejnej služby prenesených na Všeobecný súd 1. septembra 2016. Priemerná dĺžka konania vo veciach týkajúcich sa verejnej služby prenesených na Všeobecný súd 1. septembra 2016 a rozhodnutých Všeobecným súdom rozsudkom predstavuje 21 mesiacov (zohľadňuje sa pritom obdobie konania pred Súdom pre verejnú službu, ako aj obdobie konania pred Všeobecným súdom).

XI. PREBIEHAJÚCE KONANIA K 31. DECEMBRU – CHARAKTERISTIKA KONANÍ (2013 – 2017)

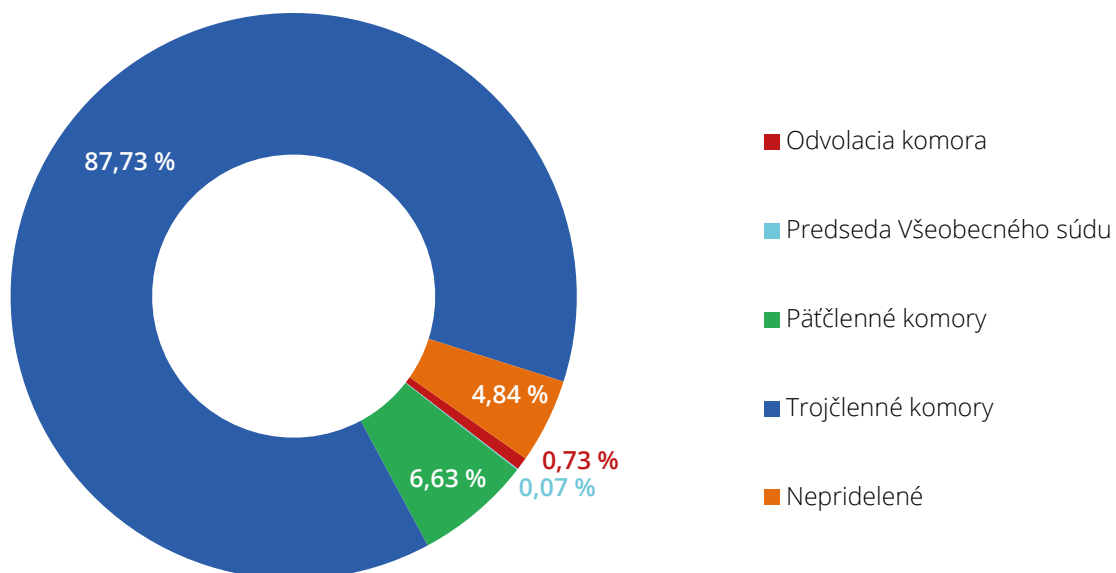
	2013	2014	2015	2016	2017
Duševné vlastníctvo	465	485	400	448	370
Hospodárska súťaž	148	117	82	64	84
Iné žaloby	487	507	488	461	570
Odvovania	43	37	36	49	9
Osobitné konania	36	34	46	65	41
Štátna pomoc	146	243	215	241	256
Verejná služba				158	178
Spolu	1 325	1 423	1 267	1 486	1 508

XII. PREBIEHAJÚCE KONANIA K 31. DECEMBRU – OBLASŤ, KTOREJ SA KONANIE TÝKA (2013 – 2017)

	2013	2014	2015	2016	2017
Aproximácia právnych predpisov	13		1	1	4
Arbitrážna doložka	13	17	30	23	27
Colná únia a spoločný colný sadzobník	7	9	5	5	1
Dane	1			2	
Doprava	5	3			
Duševné a priemyslené vlastníctvo	465	485	400	448	370
Energia	1	1	3	4	9
Finančné predpisy (rozpočet, finančný rámec, vlastné zdroje, boj proti podvodom)	1	5	7	10	10
Hospodárska a menová politika	18	9	3	24	116
Hospodárska súťaž	148	117	82	64	84
Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť	13	15	14	15	6
Inštitucionálne právo	50	84	79	85	96
Kultúra	1	1	1	1	
Obchodná politika	45	58	40	36	35
Obmedzujúce opatrenia (vonkajšia činnosť)	107	108	103	61	62
Ochrana spotrebiteľa	1	2	2	2	1
Podnikové právo		1	1	1	1
Politika rybárstva	17	5	2	1	1
Poľnohospodárstvo	51	51	56	42	43
Pridruženie zámorských krajín a území	1				
Priemyselná politika		2			
Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti				7	2
Prístup k dokumentom	38	32	59	65	76
Pristúpenie nových štátov	1	1			
Registrácia, hodnotenie, autorizácia a obmedzovanie chemikálií (nariadenie REACH)	14	14	10	8	14
Sloboda usadiť sa		1			
Sociálna politika		1	1	1	1
Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika	3	1		1	1
Štátna pomoc	146	243	215	241	256
Transeurópske siete	3	2	2		2
Turizmus	1				
Verejné obstarávanie	36	34	35	24	27
Verejné zdravie	16	17	4	7	9
Voľný pohyb osôb				1	
Vonkajšia činnosť Európskej únie	1	3	2	4	2
Všeobecné a odborné vzdelávanie, mládež a šport	2		3	3	3
Výskum, technologický rozvoj a kozmický priestor	8	9	17	19	9
Životné prostredie	18	18	5	7	12
Spolu Zmluva o ES/ZFEÚ	1 245	1 349	1 182	1 213	1 280
Osobitné konania	36	34	46	65	41
Služobný poriadok úradníkov	44	40	39	208	187
SPOLU CELKOVO	1 325	1 423	1 267	1 486	1 508

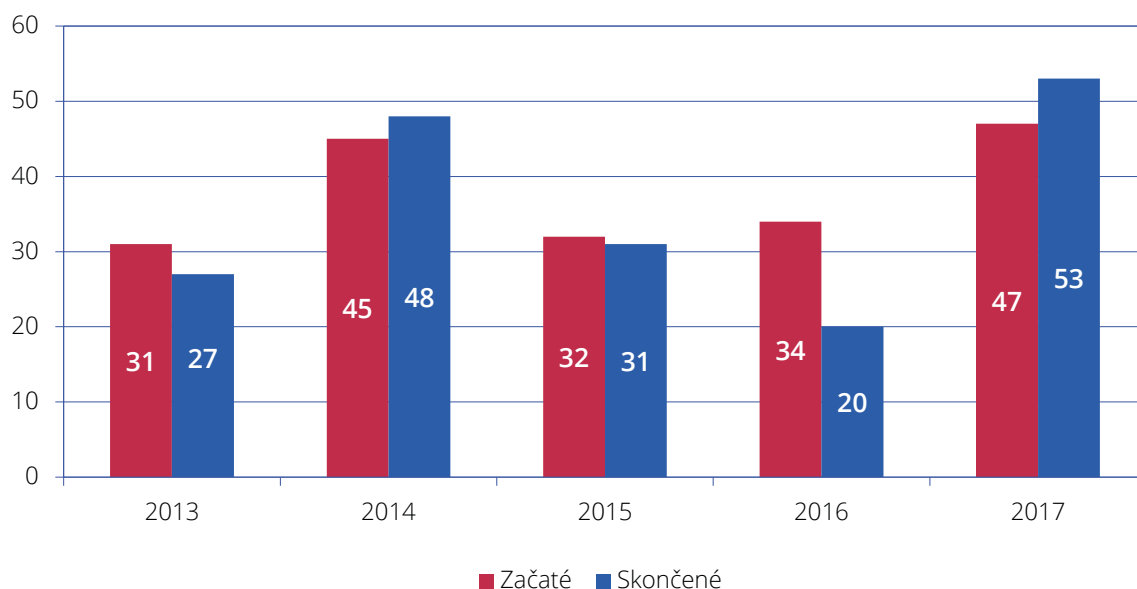
XIII. PREBIEHAJÚCE KONANIA K 31. DECEMBRU – ROZHODOVACIE ZLOŽENIE (2013 – 2017)

2017

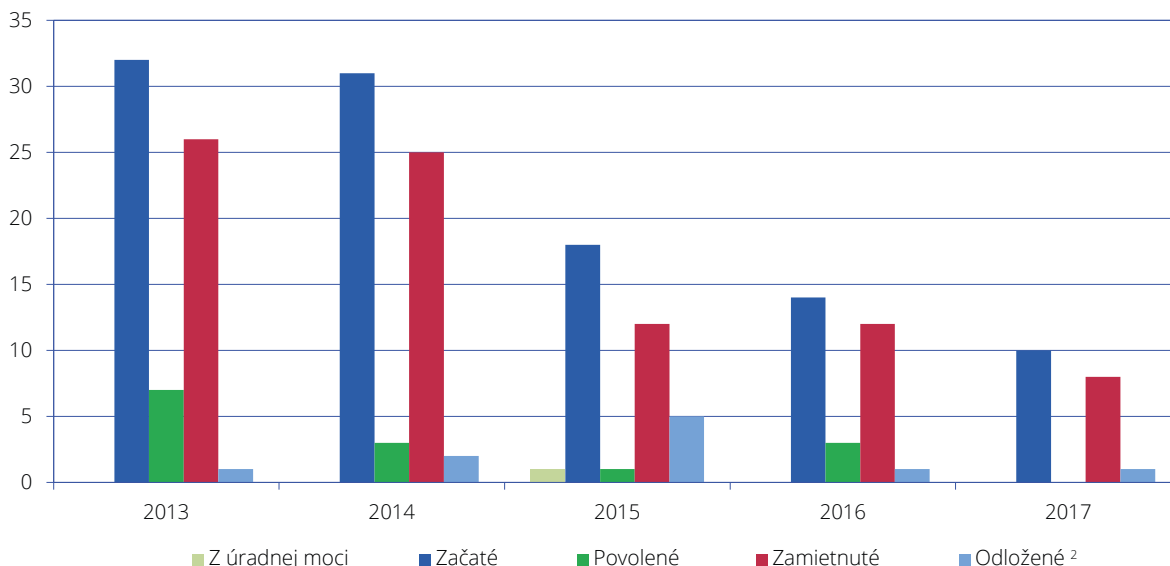
	2013	2014	2015	2016	2017
Odvolacia komora	51	37	48	51	11
Predseda Všeobecného súdu	1	1	12	12	1
Pätčlenné komory	12	15	6	23	100
Trojčlenné komory	1 146	1 272	1 099	1 253	1 323
Samosudca			1		
Nepridelené	115	98	101	147	73
Spolu	1 325	1 423	1 267	1 486	1 508

XIV. RÔZNE – KONANIA O NARIADENÍ PREDBEŽNÉHO OPATRENIA (2013 – 2017)

2017

	Začaté konania o nariadení predbežného opatrenia	Skončené konania o nariadení predbežného opatrenia	Výsledok rozhodnutia		
			Vyhovenie	Výmaz/ Zastavenie konania	Zamietnutia
Arbitrážna doložka	1	3			3
Dane	1	1		1	
Energia	2	4			4
Finančné predpisy (rozpočet, finančný rámec, vlastné zdroje, boj proti podvodom)	1				
Hospodárska a menová politika		1			1
Hospodárska súťaž	2	3		1	2
Inštitucionálne právo	8	11			11
Obmedzujúce opatrenia (vonkajšia činnosť)	8	8			8
Politika rybárstva	3	3			3
Poľnohospodárstvo	3				
Prístup k dokumentom	2	2	1	1	
Registrácia, hodnotenie, autorizácia a obmedzovanie chemikálií (nariadenie REACH)	1	3			3
Služobný poriadok úradníkov	2	3	1		2
Štátna pomoc	4	2			2
Verejné obstarávanie	6	6			6
Verejné zdravie	2	1		1	
Výskum, technologický rozvoj a kozmický priestor		1		1	
Životné prostredie	1	1			1
Spolu	47	53	2	5	46

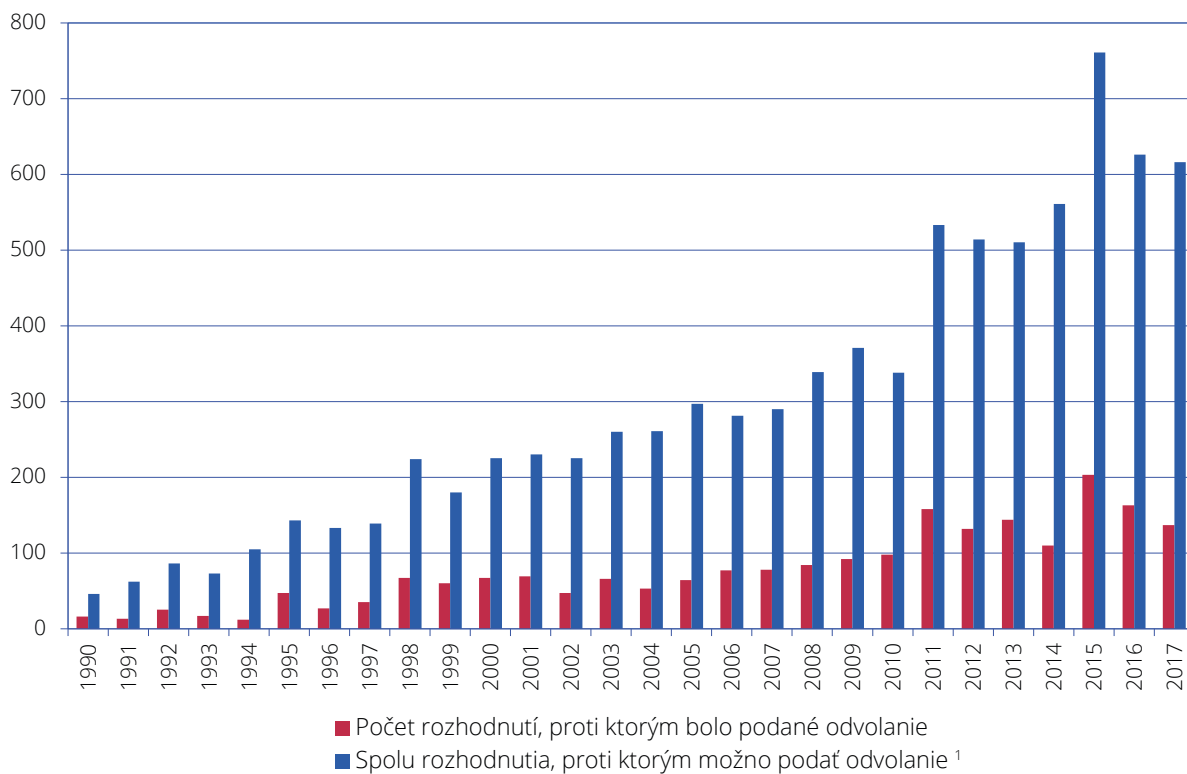
XV. RÔZNE –
 SKRÁTENÉ SÚDNE KONANIA (2013 – 2017)¹

	2013			2014			2015			2016			2017				
	Z úradnej moci	Výsledok rozhodnutia			Z úradnej moci	Výsledok rozhodnutia			Z úradnej moci	Výsledok rozhodnutia			Z úradnej moci	Výsledok rozhodnutia			
		Začaté	Povolené	Zamietnuté		Odložené ²	Začaté	Povolené		Zamietnuté	Odložené ²	Začaté		Povolené	Zamietnuté	Odložené ²	Začaté
Energia	1	1															
Hospodárska a menová politika								1	1								
Hospodárska súťaž	2	2		1	1						1	1		1	1		
Inštitucionálne právo				1		1		2		2	2	2		5	4	1	
Obchodná politika	15	2	14	1							1	1					
Obmedzujúce opatrenia (vonkajšia činnosť)	4	4		9	9			4	4		1	1					
Poľnohospodárstvo	1	1						1	1								
Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti											3	3					
Prístup k dokumentom	1	1		2	2			2	2		2	2		2	1		
Služobný poriadok úradníkov								1	1		1	1		1	1		
Štátna pomoc				13	2	10		3	2			2					
Verejné obstarávanie	2	1		1	2	1	1	1		1	1	1		1	1		
Verejné zdravie	1	2		3	1	1	1			1	1						
Voľný pohyb kapitálu								2		2							
Voľný pohyb tovaru											1		1				
Vonkajšia činnosť Európskej únie								1	1								
Životné prostredie	5	5		1					1								
Spolu	32	7	26	1	31	3	25	2	1	18	1	12	5	14	3	12	1

1/ O prejednaní a rozhodnutí vecí v skrátanom súdnom konaní na Všeobecnom súde môže Všeobecný súd rozhodnúť na žiadosť hlavného účastníka konania a od 1. júla 2015 z úradnej moci.

2/ Do kategórie „odložené“ patria tieto prípady: späťvzatie návrhu, späťvzatie a prípady, keď je o žalobe rozhodnuté uznesením ešte predtým, než je rozhodnuté o návrhu na prejednanie a rozhodnutie vecí v skrátanom súdnom konaní.

XVI. RÔZNE – ROZHODNUTIA VŠEOBECNÉHO SÚDU, PROTI KTORÝM BOLO PODANÉ ODVOLANIE NA SÚDNY DVOR (1990 – 2017)

	Počet rozhodnutí, proti ktorým bolo podané odvolanie	Spolu rozhodnutia, proti ktorým možno podať odvolanie ¹	Percentuálny podiel rozhodnutí, proti ktorým bolo podané odvolanie
1990	16	46	35 %
1991	13	62	21 %
1992	25	86	29 %
1993	17	73	23 %
1994	12	105	11 %
1995	47	143	33 %
1996	27	133	20 %
1997	35	139	25 %
1998	67	224	30 %
1999	60	180	33 %
2000	67	225	30 %
2001	69	230	30 %
2002	47	225	21 %
2003	66	260	25 %
2004	53	261	20 %
2005	64	297	22 %
2006	77	281	27 %
2007	78	290	27 %
2008	84	339	25 %
2009	92	371	25 %
2010	98	338	29 %
2011	158	533	30 %
2012	132	514	26 %
2013	144	510	28 %
2014	110	561	20 %
2015	203	761	27 %
2016	163	626	26 %
2017	137	616	22 %

1/ Spolu rozhodnutia, proti ktorým možno podať odvolanie – rozsudky, uznesenia o nariadení predbežného opatrenia a o zamietnutí vstupu vedľajšieho účastníka do konania a všetky uznesenia, ktorými sa konanie končí, iné než uznesenia o výmaze či postúpení, v prípade ktorých lehota na podanie odvolania uplynula alebo bolo podané odvolanie.

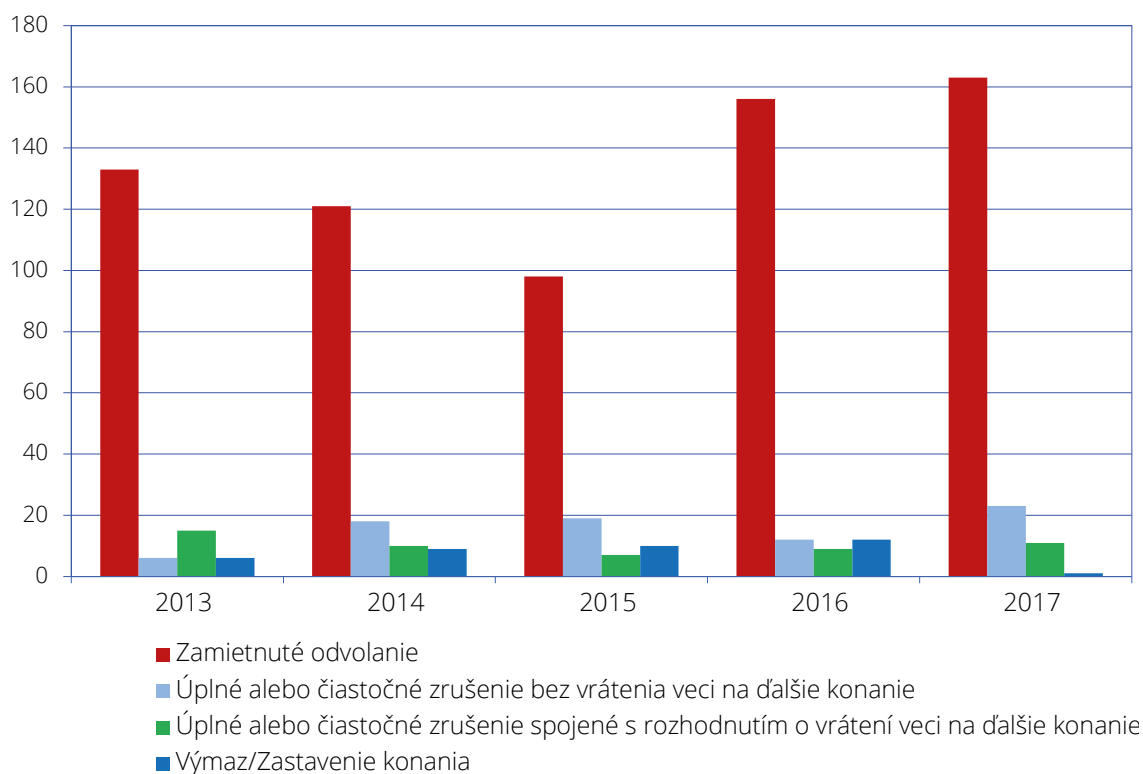
XVII. RÔZNE – ROZDELENIE ODVOLANÍ PODANÝCH NA SÚDNY DVOR PODĽA DRUHU KONANIA (2013 – 2017)

	2013			2014			2015			2016			2017		
	Rozhodnutia, proti ktorým bolo podané odvolanie	Rozhodnutia, proti ktorým možno podať odvolanie	Odvovania v %	Rozhodnutia, proti ktorým bolo podané odvolanie	Rozhodnutia, proti ktorým možno podať odvolanie	Odvovania v %	Rozhodnutia, proti ktorým bolo podané odvolanie	Rozhodnutia, proti ktorým možno podať odvolanie	Odvovania v %	Rozhodnutia, proti ktorým bolo podané odvolanie	Rozhodnutia, proti ktorým možno podať odvolanie	Odvovania v %	Rozhodnutia, proti ktorým bolo podané odvolanie	Rozhodnutia, proti ktorým možno podať odvolanie	Odvovania v %
Duševné vlastníctvo	38	183	21 %	33	209	16 %	64	333	19 %	48	276	17 %	52	298	17 %
Hospodárska súťaž	28	73	38 %	15	44	34 %	32	61	52 %	17	41	41 %	5	17	29 %
Iné žaloby	62	202	31 %	47	231	20 %	85	290	29 %	75	253	30 %	61	236	26 %
Odvovania								2							
Osobitné konania													3	3	100 %
Štátna pomoc	16	52	31 %	15	77	19 %	22	75	29 %	23	56	41 %	8	25	32 %
Verejná služba													8	37	22 %
Spolu	144	510	28 %	110	561	20 %	203	761	27 %	163	626	26 %	137	616	22 %

**XVIII. RÔZNE –
VÝSLEDKY ODVOLANÍ PODANÝCH NA SÚDNY DVOR (2017)
(ROZSUDKY A UZNESENIA)**

	Zamietnuté odvolanie	Úplné alebo čiastočné zrušenie bez vrátenia vecí na ďalšie konanie	Úplné alebo čiastočné zrušenie spojené s rozhodnutím o vrátení vecí na ďalšie konanie	Výmaz/Zastavenie konania	Spolu
Aproximácia právnych predpisov	1				1
Doprava	1				1
Duševné a priemyselné vlastníctvo	39	2	1		42
Energia			1		1
Finančné predpisy (rozpočet, finančný rámec, vlastné zdroje, boj proti podvodom)	3				3
Hospodárska a menová politika	1				1
Hospodárska súťaž	36	6	3		45
Inštitucionálne právo	17	2			19
Konanie	3				3
Obchodná politika	8	4			12
Ochrana spotrebiteľa	1				1
Politika rybníctva	1				1
Poľnohospodárstvo	8	1	2		11
Prístup k dokumentom	8	1			9
Registrácia, hodnotenie, autorizácia a obmedzovanie chemikálií (nariadenie REACH)	6				6
Služobný poriadok úradníkov	1				1
Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika	7		1		8
Štátna pomoc	15	5	3	1	24
Verejné obstarávanie		1			1
Verejné zdravie	3	1			4
Výskum, technologický rozvoj a kozmický priestor	2				2
Zásady práva Únie	1				1
Životné prostredie	1				1
Spolu	163	23	11	1	198

XIX. RÔZNE – VÝSLEDKY ODVOLANÍ PODANÝCH NA SÚDNY DVOR (2013 – 2017) (ROZSUDKY A UZNESENIA)

	2013	2014	2015	2016	2017
Zamietnuté odvolanie	133	121	98	156	163
Úplné alebo čiastočné zrušenie bez vrátenia veci na ďalšie konanie	6	18	19	12	23
Úplné alebo čiastočné zrušenie spojené s rozhodnutím o vrátení veci na ďalšie konanie	15	10	7	9	11
Výmaz/Zastavenie konania	6	9	10	12	1
Spolu	160	158	134	189	198

XX. RÔZNE – CELKOVÝ VÝVOJ (1989 – 2017)

ZAČATÉ, SKONČENÉ, PREBIEHAJÚCE KONANIA

	Začaté konania ¹	Skončené konania ²	Prebiehajúce konania k 31. decembru
1989	169	1	168
1990	59	82	145
1991	95	67	173
1992	123	125	171
1993	596	106	661
1994	409	442	628
1995	253	265	616
1996	229	186	659
1997	644	186	1 117
1998	238	348	1 007
1999	384	659	732
2000	398	343	787
2001	345	340	792
2002	411	331	872
2003	466	339	999
2004	536	361	1 174
2005	469	610	1 033
2006	432	436	1 029
2007	522	397	1 154
2008	629	605	1 178
2009	568	555	1 191
2010	636	527	1 300
2011	722	714	1 308
2012	617	688	1 237
2013	790	702	1 325
2014	912	814	1 423
2015	831	987	1 267
2016	974	755	1 486
2017	917	895	1 508
Spolu	14 374	12 866	

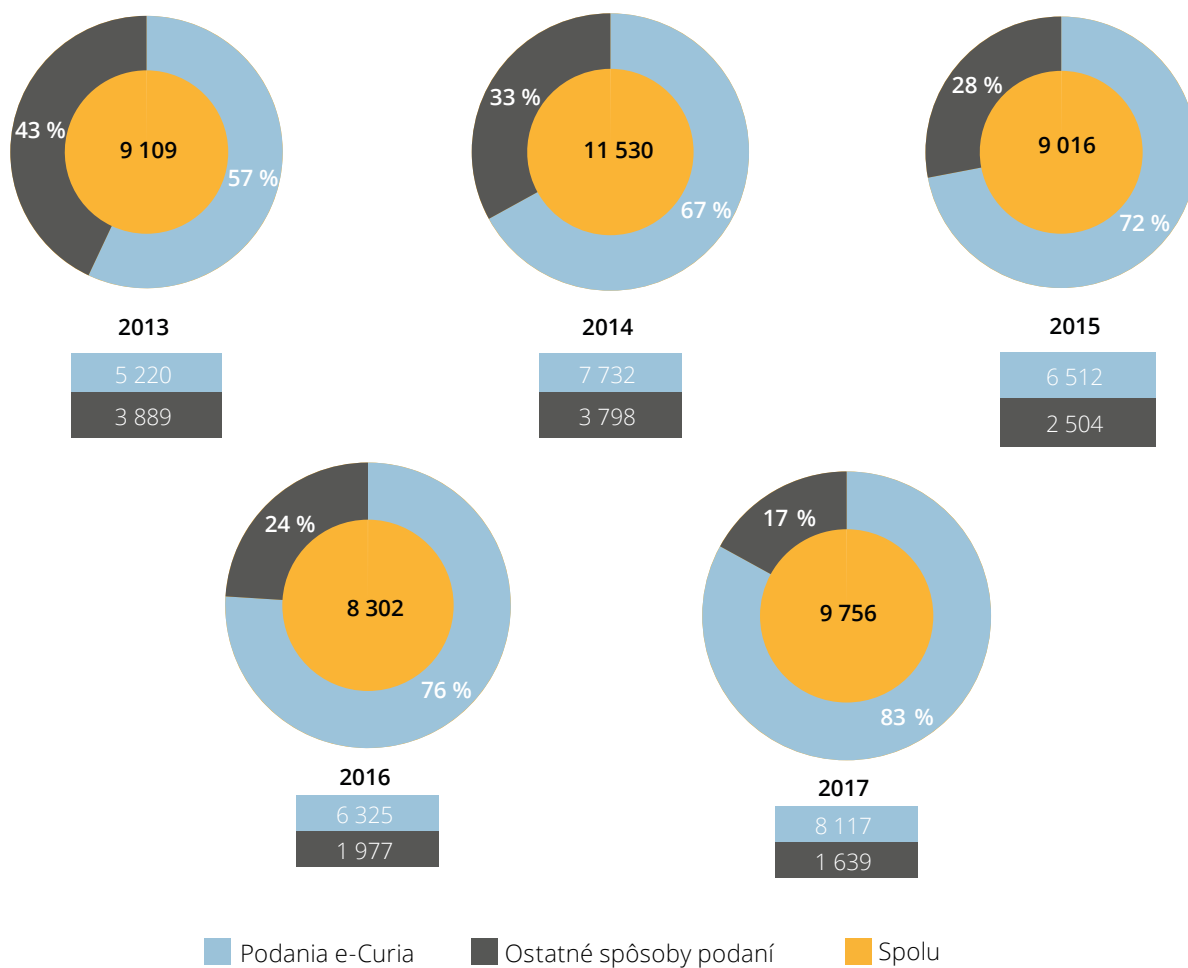
- 1/ 1989: Súdny dvor postúpil 153 vecí novozriadenému Súdu prvého stupňa.
 1993: Súdny dvor postúpil 451 vecí z dôvodu prvého rozšírenia právomocí Súdu prvého stupňa.
 1994: Súdny dvor postúpil 14 vecí z dôvodu druhého rozšírenia právomocí Súdu prvého stupňa.
 2004 – 2005: Súdny dvor postúpil 25 vecí z dôvodu tretieho rozšírenia právomocí Súdu prvého stupňa.
 2016 : 1. septembra 2016 sa 139 vecí týkajúcich sa verejnej služby prenieslo na Všeobecný súd.
- 2/ 2005 – 2006: Súd prvého stupňa postúpil 118 vecí novozriadenému Súdu pre verejnú službu.

XXI. ČINNOSŤ KANCELÁRIE VŠEOBECNÉHO SÚDU (2015 – 2017)

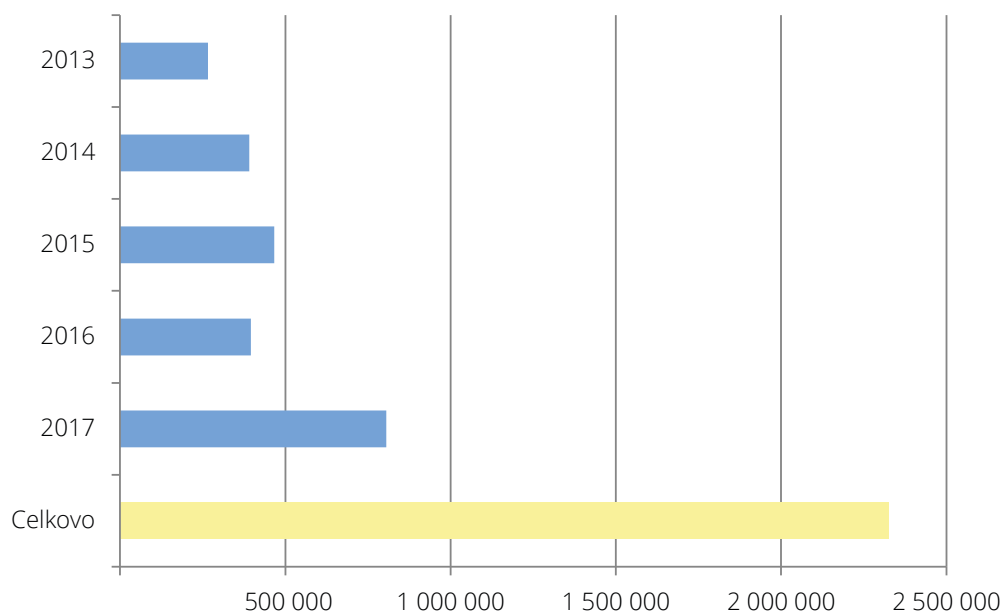
Druh úkonu	2015	2016	2017
Počet procesných podaní zapísaných do registra kancelárie ¹	46 432	49 771	55 070
Počet žalôb ²	831	835	917
Počet vecí týkajúcich sa verejnej služby prenesených na Všeobecný súd ³	-	139	-
Miera odstránenia väd žalôb ⁴	42,50 %	38,20 %	41,20 %
Počet podaní (iných ako žaloby)	4 484	3 879	4 449
Počet návrhov na vstup vedľajšieho účastníka do konania	194	160	565
Počet žiadostí o dôverné zaobchádzanie (údaje obsiahnuté v procesných dokumentoch) ⁵	144	163	212
Návrhy uznesení pripravené kanceláriou ⁶ (zjavná neprípustnosť pred doručením, prerušenie konania/ pokračovanie v konaní, spojenie vecí, spojenie rozhodovania o námietke neprípustnosti s rozhodovaním o veci samej, nenapadnutý vstup vedľajšieho účastníka do konania, výmaz, zastavenie konania vo veciach týkajúcich sa duševného vlastníctva, opätovné začatie ústnej časti konania a opravy)	521	241	317
Počet zasadnutí komory (so službami kancelárie)	303	321	405
Počet zápisníc z pojednávania a zápisov o vyhlásení rozsudku	873	637	812

- 1/ Tento počet predstavuje ukazovateľ objemu práce služby, keďže každý prichádzajúci a odchádzajúci dokument sa zapisuje do registra. Počet procesných podaní zapísaných do registra kancelárie sa musí posúdiť s prihliadnutím na povahu konaní v právomoci súdu. Keďže počet účastníkov konania je v rámci konaní o žalobách obmedzený [žalobca (žalobcovia), žalovaný (žalovaní) a prípadne vedľajší účastník (účastníci) konania], dokumenty sa doručujú len týmto účastníkom konania.
- 2/ Každé predložené podanie (vrátane žaloby) sa musí zapísať do registra, vložiť do spisu, prípadne sa musia odstrániť jeho nedostatky, musí sa doručiť kanceláriam sudcov spolu s oznámením o zaslaní, niekedy podrobným, a následne sa prípadne musí preložiť a nakoniec doručiť účastníkom konania.
- 3/ 1. september 2016.
- 4/ Pokiaľ žaloba (platí to tiež pre akékoľvek iné podanie) nerešpektuje určité náležitosti, kancelária pristúpi k odstráneniu jej nedostatkov, ako to upravujú procesné pravidlá.
- 5/ Počet žiadostí o dôverné zaobchádzanie nemá vplyv na počet údajov obsiahnutých v jednom alebo viacerých podaniach, pre ktoré sa žiada o dôverné zaobchádzanie.
- 6/ Od 1. júla 2015, dátumu nadobudnutia účinnosti nového rokovacieho poriadku Všeobecného súdu, niektoré rozhodnutia, ktoré boli predtým prijímané vo forme uznesení (prerušenie konania/pokračovanie v konaní, spojenie vecí, vstup členského štátu alebo inštitúcie ako vedľajšieho účastníka do konania bez dôverného zaobchádzania) sa prijímajú vo forme jednoduchého rozhodnutia vloženého do spisu predmetnej veci.

XXII. SPÔSOBY PREDKLADANIA PROCESNÝCH PODANÍ VŠEOBECNÉMU SÚDU

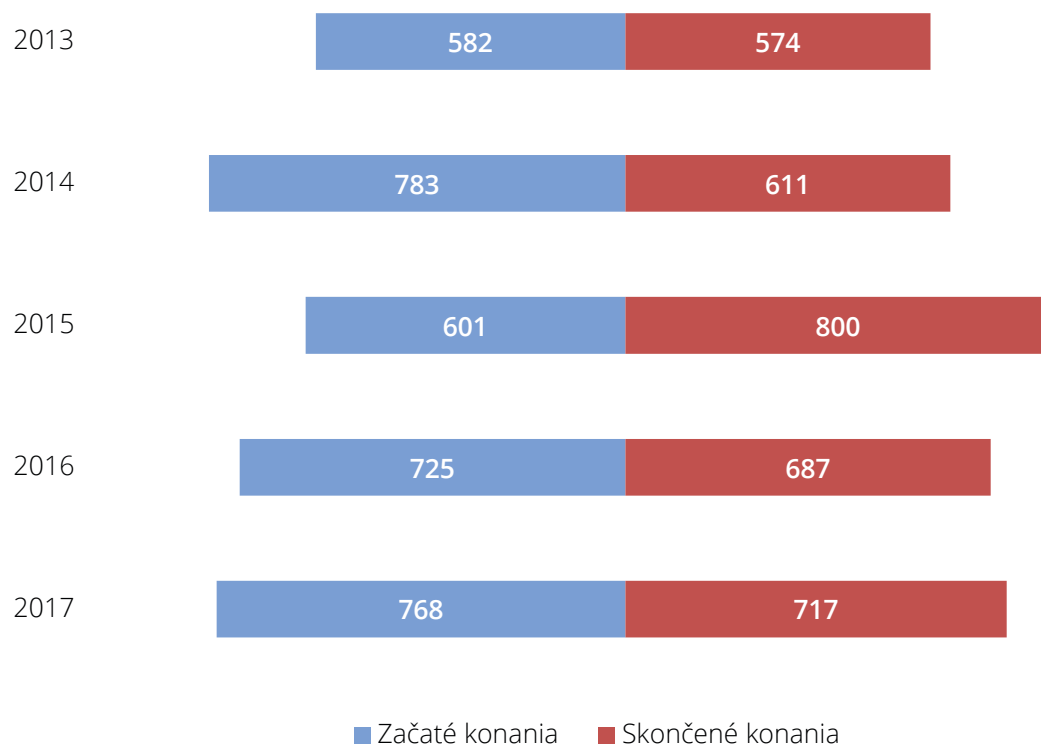
XXIII. POČET STRÁN PREDLOŽENÝCH PROSTREDNÍCTVOM E-CURIA (2013 – 2017)¹

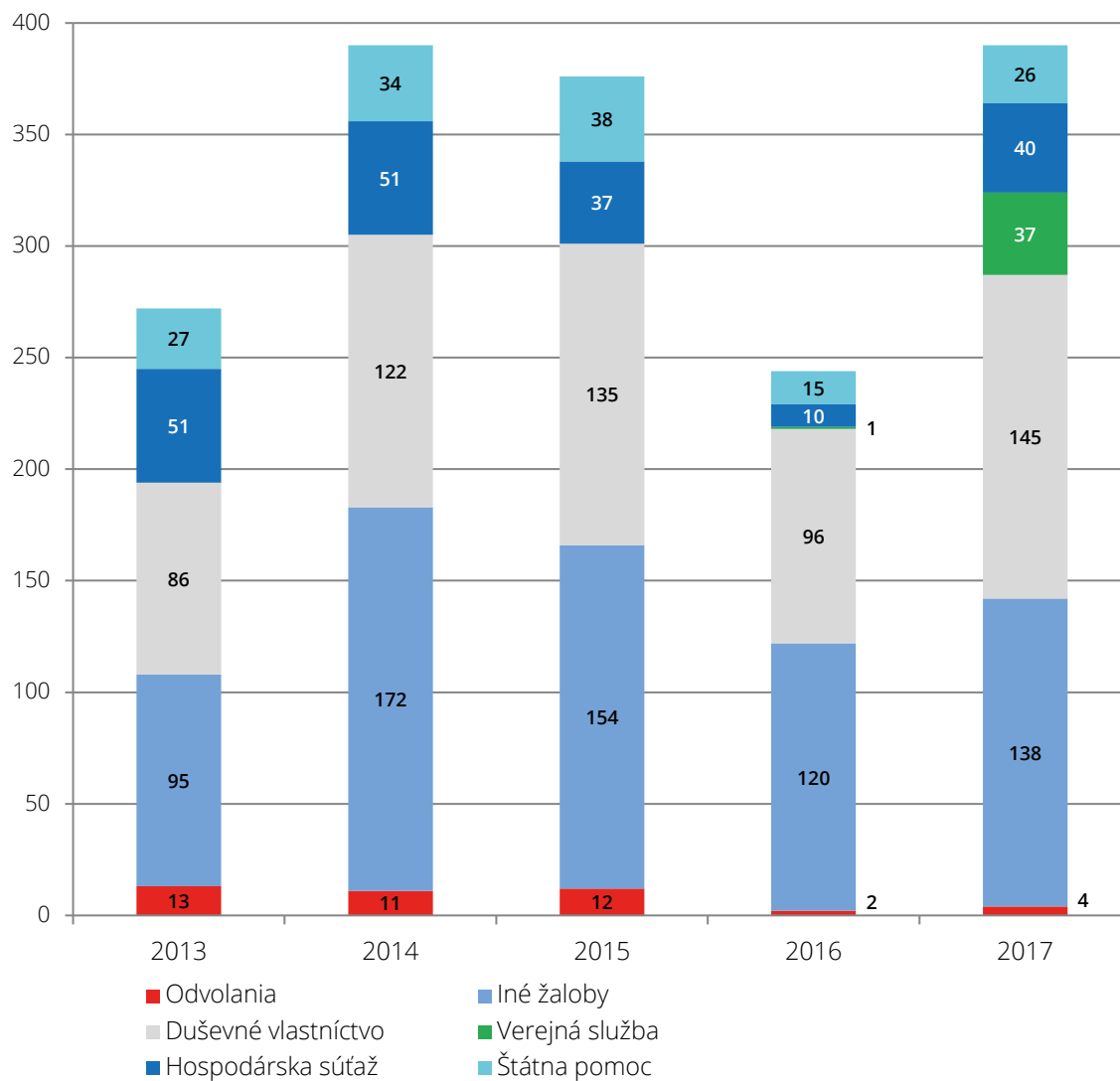
	2013	2014	2015	2016	2017	Celkovo
Počet strán predložených prostredníctvom e-Curia	266 048	390 892	466 875	396 072	805 768	2 325 655

1/ V súvislosti s rokmi 2013 až 2016 údaje neobsahujú počet strán návrhů na začatie konania.

XXIV. OZNÁMENIA V ÚRADNOM VESTNÍKU EURÓPSKEJ ÚNIE (2013 – 2017)

XXV. POČET PREJEDNANÝCH VECÍ (2013 – 2017)

	2013	2014	2015	2016	2017
Spolu	272	390	376	244	390

E/ ZLOŽENIE VŠEOBECNÉHO SÚDU

(Protokolárny poriadok k 31. decembru 2017)

Prvý rad zľava doprava:

Sudkyňa I. Labucka, predsedovia komôr A. M. Collins, G. Berardis, H. Kanninen a M. Prek, podpredseda Všeobecného súdu M. van der Woude, predseda Všeobecného súdu M. Jaeger, predsedníčka komory I. Pelikánová, predsedovia komôr S. Frimodt Nielsen a D. Gratsias, predsedníčka komory V. Tomljenović, predseda komory S. Gervasoni, sudca S. Pappasavas

Druhý rad zľava doprava:

sudcovia C. Iliopoulos, L. Madise, V. Kreuschitz, E. Buttigieg, J. Schwarcz a A. Dittrich, sudkyňa M. Kānčeva, sudcovia E. Bieliūnas, I. Ulloa Rubio, I. S. Forrester a L. Calvo-Sotelo Ibáñez-Martín

Tretí rad zľava doprava:

sudcovia P. Nihoul a R. Barents, sudkyňa I. Reine, sudca P. G. Xuereb, sudkyňa N. Pórtorak, sudcovia V. Valančius, D. Spielmann a Z. Csehi, sudkyňa A. Marcoulli, sudcovia F. Schalin, E. Perillo a R. da Silva Passos

Štvrtý rad zľava doprava:

sudcovia G. De Baere, A. Kornezov a J. Passer, sudkyňa O. Spineanu-Matei, sudcovia J. Svenningsen, B. Berke a U. Öberg, sudkyne M. J. Costeira a K. Kowalik-Bańczyk, sudca C. Mac Eochaidh, tajomník E. Coulon

1. ZMENY V ZLOŽENÍ VŠEOBECNÉHO SÚDU V ROKU 2017

Emmanuel Coulon, tajomník Všeobecného súdu od 6. októbra 2005, ktorého funkčné obdobie uplynulo 5. októbra 2017, bol 16. novembra 2016 opätovne vymenovaný na obdobie od 6. októbra 2017 do 5. októbra 2023.

SLÁVNOSTNÉ ZASADNUTIE Z 8. JÚNA 2017

Colm Mac Eochaidh bol rozhodnutím z 29. marca 2017 zástupcami vlád členských štátov Európskej únie vymenovaný za sudcu Všeobecného súdu na obdobie od 2. apríla 2017 do 31. augusta 2019.

Na Súdnom dvore sa 8. júna 2017 konalo slávnostné zasadnutie pri príležitosti zloženia sľubu a nástupu do funkcie tohto nového sudcu Všeobecného súdu.

SLÁVNOSTNÉ ZASADNUTIE ZO 4. OKTÓBRA 2017

Geert De Baere bol rozhodnutím zo 6. septembra 2017 zástupcami vlád členských štátov Európskej únie vymenovaný za sudcu Všeobecného súdu na obdobie od 15. septembra 2017 do 31. augusta 2022.

Na Súdnom dvore sa 4. októbra 2017 konalo slávnostné zasadnutie pri príležitosti zloženia sľubu a nástupu do funkcie tohto nového sudcu.

2. PROTOKOLÁRNE PORIADKY

OD 1. JANUÁRA 2017 DO 8. JÚNA 2017

M. JAEGER, predseda Všeobecného súdu
M. van der WOUDE, podpredseda Všeobecného súdu
I. PELIKÁNOVÁ, predsedníčka komory
M. PREK, predseda komory
S. FRIMODT NIELSEN, predseda komory
H. KANNINEN, predseda komory
D. GRATSIAS, predseda komory
G. BERARDIS, predseda komory
V. TOMLJENOVÍČ, predsedníčka komory
A. M. COLLINS, predseda komory
S. GERVASONI, predseda komory
I. LABUCKA, sudkyňa
S. PAPASAVVAS, sudca
A. DITTRICH, sudca
J. SCHWARCZ, sudca
M. KĀNČEVA, sudkyňa
E. BUTTIGIEG, sudca
E. BIELIŪNAS, sudca
V. KREUSCHITZ, sudca
I. ULLOA RUBIO, sudca
L. MADISE, sudca
I. S. FORRESTER, sudca
C. ILIOPOULOS, sudca
L. CALVO-SOTELO IBÁÑEZ-MARTÍN, sudca
D. SPIELMANN, sudca
V. VALANČIUS, sudca
Z. CSEHI, sudca
N. PÓŁTORAK, sudkyňa
A. MARCOULLI, sudkyňa
P. G. XUEREB, sudca
F. SCHALIN, sudca
I. REINE, sudkyňa
E. PERILLO, sudca
R. BARENTS, sudca
R. da SILVA PASSOS, sudca
P. NIHOUL, sudca
B. BERKE, sudca
J. SVENNINGSSEN, sudca
U. ÖBERG, sudca
O. SPINEANU-MATEI, sudkyňa
M. J. COSTEIRA, sudkyňa
J. PASSER, sudca
K. KOWALIK-BAŃCZYK, sudkyňa
A. KORNEZOV, sudca

E. COULON, tajomník

OD 8. JÚNA 2017 DO 4. OKTÓBRA 2017

M. JAEGER, predseda Všeobecného súdu
M. van der WOUDE, podpredseda Všeobecného súdu
I. PELIKÁNOVÁ, predsedníčka komory
M. PREK, predseda komory
S. FRIMODT NIELSEN, predseda komory
H. KANNINEN, predseda komory
D. GRATSIAS, predseda komory
G. BERARDIS, predseda komory
V. TOMLJENOVÍČ, predsedníčka komory
A. M. COLLINS, predseda komory
S. GERVASONI, predseda komory
I. LABUCKA, sudkyňa
S. PAPASAVVAS, sudca
A. DITTRICH, sudca
J. SCHWARCZ, sudca
M. KĀNČEVA, sudkyňa
E. BUTTIGIEG, sudca
E. BIELIŪNAS, sudca
V. KREUSCHITZ, sudca
I. ULLOA RUBIO, sudca
L. MADISE, sudca
I. S. FORRESTER, sudca
C. ILIOPOULOS, sudca
L. CALVO-SOTELO IBÁÑEZ-MARTÍN, sudca
D. SPIELMANN, sudca
V. VALANČIUS, sudca
Z. CSEHI, sudca
N. PÓŁTORAK, sudkyňa
A. MARCOULLI, sudkyňa
P. G. XUEREB, sudca
F. SCHALIN, sudca
I. REINE, sudkyňa
E. PERILLO, sudca
R. BARENTS, sudca
R. da SILVA PASSOS, sudca
P. NIHOUL, sudca
B. BERKE, sudca
J. SVENNINGSSEN, sudca
U. ÖBERG, sudca
O. SPINEANU-MATEI, sudkyňa
M. J. COSTEIRA, sudkyňa
J. PASSER, sudca
K. KOWALIK-BAŃCZYK, sudkyňa
A. KORNEZOV, sudca
C. MAC EOCHAIDH, sudca

E. COULON, tajomník

OD 4. OKTÓBRA 2017 DO 31. DECEMBRA 2017

M. JAEGER, predseda Všeobecného súdu
M. van der WOUDE, podpredseda Všeobecného súdu
I. PELIKÁNOVÁ, predsedníčka komory
M. PREK, predseda komory
S. FRIMODT NIELSEN, predseda komory
H. KANNINEN, predseda komory
D. GRATSIAS, predseda komory
G. BERARDIS, predseda komory
V. TOMLJENOVÍČ, predsedníčka komory
A. M. COLLINS, predseda komory
S. GERVASONI, predseda komory
I. LABUCKA, sudkyňa
S. PAPASAVVAS, sudca
A. DITTRICH, sudca
J. SCHWARCZ, sudca
M. KĀNČEVA, sudkyňa
E. BUTTIGIEG, sudca
E. BIELIŪNAS, sudca
V. KREUSCHITZ, sudca
I. ULLOA RUBIO, sudca
L. MADISE, sudca
I. S. FORRESTER, sudca
C. ILIOPOULOS, sudca
L. CALVO-SOTELO IBÁÑEZ-MARTÍN, sudca
D. SPIELMANN, sudca
V. VALANČIUS, sudca
Z. CSEHI, sudca
N. PÓŁTORAK, sudkyňa
A. MARCOULLI, sudkyňa
P. G. XUEREB, sudca
F. SCHALIN, sudca
I. REINE, sudkyňa
E. PERILLO, sudca
R. BARENTS, sudca
R. da SILVA PASSOS, sudca
P. NIHOUL, sudca
B. BERKE, sudca
J. SVENNINGSSEN, sudca
U. ÖBERG, sudca
O. SPINEANU-MATEI, sudkyňa
M. J. COSTEIRA, sudkyňa
J. PASSER, sudca
K. KOWALIK-BAŃCZYK, sudkyňa
A. KORNEZOV, sudca
C. MAC EOCHAI DH, sudca
G. DE BAERE, sudca

E. COULON, tajomník

3. BÝVALÍ ČLENOVIA VŠEOBECNÉHO SÚDU

(podľa poradia nástupu do funkcie)

SUDCOVIA

Donal Patrick Michael BARRINGTON (1989 – 1996) (†)
 Antonio SAGGIO (1989 – 1998), predseda v rokoch 1995 – 1998 (†)
 David Alexander Ogilvy EDWARD (1989 – 1992)
 Heinrich KIRSCHNER (1989 – 1997) (†)
 Christos YERARIS (1989 – 1992)
 Romain Alphonse SCHINTGEN (1989 – 1996)
 Cornelis Paulus BRIËT (1989 – 1998)
 José Luis da CRUZ VILAÇA (1989 – 1995), predseda v rokoch 1989 – 1995
 Bo VESTERDORF (1989 – 2007), predseda v rokoch 1998 – 2007
 Rafael GARCÍA-VALDECASAS Y FERNÁNDEZ (1989 – 2007)
 Jacques BIANCARELLI (1989 – 1995)
 Koen LENAERTS (1989 – 2003)
 Christopher William BELLAMY (1992 – 1999)
 Andreas KALOGEROPOULOS (1992 – 1998)
 Virpi TIILI (1995 – 2009)
 Pernilla LINDH (1995 – 2006)
 Josef AZIZI (1995 – 2013)
 André POTOCKI (1995 – 2001)
 Rui Manuel GENS de MOURA RAMOS (1995 – 2003)
 John D. COOKE (1996 – 2008)
 Jörg PIRRUNG (1997 – 2007)
 Paolo MENGOZZI (1998 – 2006)
 Arjen W. H. MEIJ (1998 – 2010)
 Mihalis VILARAS (1998 – 2010)
 Nicholas James FORWOOD (1999 – 2015)
 Hubert LEGAL (2001 – 2007)
 Maria Eugénia MARTINS de NAZARÉ RIBEIRO (2003 – 2016)
 Franklin DEHOUSSE (2003 – 2016)
 Ena CREMONA (2004 – 2012)
 Ottó CZÚCZ (2004 – 2016)
 Irena WISZNIEWSKA-BIAŁECKA (2004 – 2016)
 Daniel ŠVÁBY (2004 – 2009)
 Vilenas VADAPALAS (2004 – 2013)
 Küllike JÜRIMÄE (2004 – 2013)
 Verica TRSTENJAK (2004 – 2006)
 Enzo MOAVERO MILANESI (2006 – 2011)
 Nils WAHL (2006 – 2012)
 Teodor ČIPEV (2007 – 2010)
 Valeriu M. CIUCĂ (2007 – 2010)
 Santiago SOLDEVILA FRAGOSO (2007 – 2013)
 Laurent TRUCHOT (2007 – 2013)
 Kevin O'HIGGINS (2008 – 2013)

Andrei POPESCU (2010 – 2016)

Carl WETTER (2013 – 2016)

PRESEDOVIA

José Luis da CRUZ VILAÇA (1989 – 1995)

Antonio SAGGIO (1995 – 1998)

Bo VESTERDORF (1998 – 2007)

TAJOMNÍK

Hans JUNG (1989 – 2005) (†)

